CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MECĀMİʿÜ'L-EẔKĀR
(İnceleme-Metin-Dizinler)

Yüksek Lisans Tezi

Üzeyir ÖZEN

Sivas
Mart 2018

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MECĀMİʿÜ'L-EẔKĀR
(İnceleme-Metin-Dizinler)

Yüksek Lisans Tezi

Üzeyir ÖZEN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU

Sivas
Mart 2018

KABUL VE ONAY

Üniversite:	**: Cumhuriyet Üniversitesi**
Enstitü	**: Sosyal Bilimler Enstitüsü**
Ana Bilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bilim Dalı	**: Türk Dili**
Tezin Başlığı	**: Mecâmi'ü'l-Ezkâr (İnceleme-Metin-Dizinler)**
Savunma Tarihi	**: 16.02.2018**
Danışmanı	**: Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU**

	Unvanı - Adı Soyadı	**İmza**
Jüri Başkanı	**: Prof. Dr. Recep TOPARLI**	
Üye	**: Prof. Dr. Hanifi VURAL**	
Üye	**: Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU**	

Oy Birliği ☒

Oy Çokluğu ☐

Üzeyir ÖZEN **tarafından hazırlanan Mecâmi'ü'l-Ezkâr (İnceleme-Metin-Dizinler) başlıklı tez, kabul edilmiştir.**

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;

2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;

3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;

4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

İmza

Üzeyir ÖZEN

ÖN SÖZ

Bütün semavî dinlerde insanlar, yaratıcı-kul ilişkisi içerisinde güç yetiremediği kimi konularda isteklerini, arzularını ifade etmek için dua etme ihtiyacı duymuşlardır. İnsanlar, dua vasıtasıyla sonsuz güç ve kudret sahibi yaratıcıyla aracısız irtibat kurmuşlardır.

İslâm dininde de duanın ayrı bir yeri vardır. Dua etme ihtiyacı insanda doğuştan gelen bir ihtiyaçtır. Nitekim Kuran-ı Kerim'de birçok ayette Allah'a dua etmenin gerekliliğinin vurgulandığı bilinmektedir.

Duanın bir başka yönüyse zikirdir. Zikir, bir şeyi sürekli olarak anmak veya hatırlamaktır. Zikri Allah'ı sürekli hatırlamak, unutmamak suretiyle gafletten ve nisyandan kurtulma şeklinde özetleyebiliriz. Dua ile zikir genellikle bir arada, birbirini tamamlayan unsurlar olarak karşımıza çıkabilir.

Dua kitapları duaların nasıl yapılması gerektiği, hangi duaların daha etkili olduğu, duaların yerine ve zamanına göre nasıl yapılması gerektiği, dua yerine geçen ayetlerin niteliği gibi konularda bilgiler veren eserlerdir.

Çalışmamıza konu olan eser Cāfer bin Muḥammed tarafından yazılan ve ne zaman istinsah edildiğini bilmediğimiz, ancak eserdeki ibarelerden XVI. veya XVII. yüzyıllardan sonra tercüme edildiği sonucuna ulaştığımız Mecāmiʿ ü'l-Eẕkār adlı eserdir.

Eser, Ankara Milli Kütüphanede *3704* numarada kayıtlıdır. Harekeli nesih olarak yazılan eser, sayfa numarası verilmiş *109* varaktan oluşmaktadır. Eserde kişi adları, eser adları ve özellikle vurgulanmak istenen bazı ibareler kırmızı mürekkeple, metin kısmı ise siyah mürekkeple yazılmıştır. Eserin yüzüncü yaprağının b yüzünde 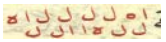 şeklinde yazılmış harfler bulunmaktadır. Eserde satır sayısı *15*'tir. Ayrıca sayfa numarası verilmemiş ve eserin sonunda bulunan bir yaprakta çeşitli *bab* adları vardır.

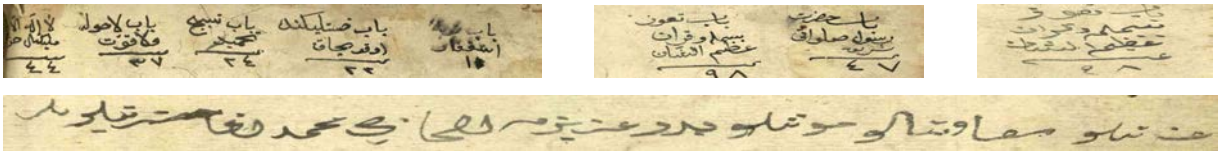

Çalışmamız *İnceleme*, *Metin* ve *Dizinler* olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin yanı sıra eserin tanıtımı, dua ve zikir kavramları ve dua ve zikirle ilgili yapılan çalışmalar çalışmanın *Giriş* bölümünde ele alınmıştır. Eserin dil bilgisi incelemesinden

çıkarılan bulgular *Sonuç* kısmında özetlenmiştir. Çalışmamızın sonuna eserin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Çalışmamızın inceleme bölümünde betimlemeli dil bilgisi yöntemiyle metnin yazım, ses ve biçim bilgisi incelemesi yapılmıştır. Daha sonra çeviri yazı harfleriyle yazılan metin verilmiştir. Metindeki yaprak numaraları ve satır numaraları kalın yazılmıştır. Ayrıca metnin bölümleri kırmızı renkle vurgulanmıştır. Arap harfli metinde satır sonunda satıra sığmayan veya satır sonunda kısaltma olarak ele alınan sözcükler hangi satırda başlıyorsa o satırda verilmiştir. Arap harfli metinde bitişik yazılıp günümüz yazım kurallarında ayrı olması gereken ek ve edatlar kısa çizgi (-) ile sözcük gövdesine bitişik yazılmıştır. Yazımında eksiklik olan veya okunuşu problemli olan sözcükler hakkında sayfa sonunda dip notla gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Ekler Dizini bölümünde ise sözcüklerin kökenine ayrıntılı olarak girilmemiş, ekler ve eklendikleri sözcükler alfabetik olarak sıralanmıştır. Metindeki sözcüklerin tamamının yer aldığı dizinli sözlük bölümünde ise sözcüklerin metindeki anlamı esas alınmış, ses ve yazım olarak birbirinden farklı olan aynı sözcükler ayrı madde başlarında gösterilerek birbirine gönderilmiştir. Birleşik fiillerden bazıları da dizinde gösterilerek metindeki anlamları tırnak içinde verilmiştir.

Bu çalışmayı yapmamda değerli bilgilerini, tecrübelerini ve kıymetli zamanlarını benden esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Emin Eminoğlu'na ve tez süresince sabırla ve titizlikle bana yardımcı olan, her zaman beni olumlu yönde teşvik eden değerli hocam, kıymetli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hatice Eminoğlu'na teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER..... i
KISALTMALAR..... ix
ÖZET xi
ABSTRACT..... xiii
GİRİŞ..... 1
1. Dua ve Zikir..... 1
2. Dua ve Zikrin Kaynağı..... 2
3. Dua ve Zikir Üzerine Yapılan Çalışmalar..... 3
4. Mecāmiʿ ü'l-Ezkār..... 4
5. Eserin Müellifi..... 5
6. Mecāmiʿ ü'l-Ezkār'ın Konusu ve Bölümleri..... 6
7. Eserin Söz Varlığı..... 8
I. İNCELEME..... 9
1. YAZIM ÖZELLİKLERİ..... 9
1.1. Ünlülerin Yazımı..... 9
1.1.1. *a* Ünlüsünün Yazılışı..... 9
1.1.1.1. Söz Başında *a* Ünlüsünün Yazılışı..... 9
1.1.1.2. Söz İçinde *a* Ünlüsünün Yazılışı..... 10
1.1.1.3. Söz Sonunda *a* Ünlüsünün Yazılışı..... 11
1.1.1.4. İkili Yazılışlar..... 12
1.1.2. *e* Ünlüsünün Yazılışı..... 12
1.1.2.1. Söz Başında *e* Ünlüsünün Yazılışı..... 12
1.1.2.2. Söz İçinde *e* Ünlüsünün Yazılışı..... 13
1.1.2.3. Söz Sonunda *e* Ünlüsünün Yazılışı..... 14
1.1.3 *ı* Ünlüsünün Yazılışı..... 14
1.1.3.1. Söz Başında *ı* Ünlüsünün Yazılışı..... 14
1.1.3.2. Söz İçinde *ı* Ünlüsünün Yazılışı..... 14
1.1.3.3. Söz Sonunda *ı* Ünlüsünün Yazılışı..... 15
1.1.3.4. İkili Yazılışlar..... 16
1.1.4. *i* Ünlüsünün Yazılışı..... 16
1.1.4.1. Söz Başında *i* Ünlüsünün Yazılışı..... 16

1.1.4.2. Söz İçinde *i* Ünlüsünün Yazılışı..... 17
1.1.4.3. Söz Sonunda *i* Ünlüsünün Yazılışı..... 18
1.1.4.4. İkili Yazılışlar..... 18
1.1.5 *o* Ünlüsünün Yazılışı..... 19
1.1.5.1. Söz Başında *o* Ünlüsünün Yazılışı..... 19
1.1.5.2. Söz İçinde *o* Ünlüsünün Yazılışı..... 19
1.1.5.3. İkili Yazılışlar..... 20
1.1.6. *ö* Ünlüsünün Yazılışı..... 20
1.1.6.1. Söz Başında *ö* Ünlüsünün Yazılışı..... 20
1.1.6.2. Söz İçinde *ö* Ünlüsünün Yazılışı..... 21
1.1.6.3. İkili Yazılışlar..... 22
1.1.7. *u* Ünlüsünün Yazılışı..... 22
1.1.7.1. Söz Başında *u* Ünlüsünün Yazılışı..... 22
1.1.7.2. Söz İçinde *u* Ünlüsünün Yazılışı..... 23
1.1.7.3. Söz Sonunda *u* Ünlüsünün Yazılışı..... 24
1.1.7.4. İkili Yazılışlar..... 24
1.1.8. *ü* Ünlüsünün Yazılışı..... 24
1.1.8.1. Söz Başında *ü* Ünlüsünün Yazılışı..... 24
1.1.8.2. Söz İçinde *ü* Ünlüsünün Yazılışı..... 25
1.1.8.3. Söz Sonunda *ü* Ünlüsünün Yazılışı..... 26
1.1.8.4. İkili Yazılışlar..... 26
1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI..... 27
1.2.1. *b* ve *p* (ب/پ) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 27
1.2.1.1. Söz Başında *b* ve *p* (ب,پ)..... 27
1.2.1.2. Söz İçinde *b* ve *p* (ب,پ)..... 27
1.2.1.3. Söz Sonunda *b* ve *p* (ب,پ)..... 28
1.2.1.4. İkili Yazılışlar..... 28
1.2.2. *c* ve *ç* (ج/چ) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 28
1.2.2.1. Söz Başında *c* ve *ç* (ج/چ)..... 29
1.2.2.2. Söz İçinde *c* ve *ç* (ج/چ)..... 29
1.2.2.3. Söz Sonunda *c* ve *ç* (ج/چ)..... 30
1.2.2.4. İkili Yazılışlar..... 30
1.2.3. *d* ve *t* (ت / د / ط) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 30

1.2.3.1. Söz Başında *d* ve *t* (ت / د / ط)..... 30
1.2.3.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması.....31
1.2.3.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması..... 31
1.2.3.1.3. Ön Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması..... 31
1.2.3.1.4. Art Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması..... 32
1.2.3.1.5. Ön Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması..... 32
1.2.3.1.6. Art Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması..... 32
1.2.3.2. Söz İçinde *d* ve *t* (ت / د / ط)..... 33
1.2.3.2.1. Söz İçinde *t* Ünsüzünün *te* (ت) İle Yazılışı..... 33
1.2.3.2.2. Söz İçinde *d* Ünsüzünün *dal* (د) İle Yazılışı..... 33
1.2.3.2.3. Söz İçinde *t* Ünsüzünün *tı* (ط) İle Yazılışı..... 33
1.2.3.3. Söz Sonunda *d* ve *t* (ت / د / ط)
Ünsüzlerinin Yazılışı..... 34
1.2.3.4. İkili Yazılışlar..... 34
1.2.4. */g/, /ġ/, /ķ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ ق/ غ/ ك) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 35
1.2.4.1. Söz Başında */g/, /ġ/, /ķ/, /k/,* (ك/ ق/ غ/ ك)
Ünsüzlerinin Yazılışı..... 35
1.2.4.1.1. Söz Başında *g* (ك) Ünsüzü..... 35
1.2.4.1.2. Söz Başında *k* (ك) Ünsüzü..... 35
1.2.4.1.3. Söz Başında *ķ* (ق) Ünsüzü..... 35
1.2.4.2. Söz İçinde */g/, /ġ/, /ķ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ ق/ غ/ ك)
Ünsüzlerinin Yazılışı..... 35
1.2.4.2.1. Söz İçinde *g* (ك) Ünsüzü..... 35
1.2.4.2.2. Söz İçinde *ġ* (غ) Ünsüzü..... 36
1.2.4.2.3. Söz İçinde *ķ* (ق) Ünsüzü..... 36
1.2.4.2.4. Söz İçinde *k* (ك) Ünsüzü..... 36
1.2.4.2.5. Söz İçinde *ñ* (ك/ ڭ) Ünsüzü..... 36
1.2.4.3. Söz Sonunda */g/, /ġ/, /ķ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ ق/ غ/ ك)
Ünsüzlerinin Yazılışı..... 37
1.2.4.3.1. Söz Sonunda *g* (ك)..... 37
1.2.4.3.2. Söz Sonunda *ġ* (غ)..... 37
1.2.4.3.3. Söz Sonunda *ķ* (ق)..... 37
1.2.4.3.4. Söz Sonunda *k* (ك)..... 38
1.2.4.3.5. Söz Sonunda *ñ* (ك/ ڭ)..... 38

1.2.4.4. İkili Yazlışlar..... 38
1.2.5. *s* ve *ṣ* (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 39
1.2.5.1. Söz Başında *s* ve *ṣ* (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 39
1.2.5.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı..... 39
1.2.5.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı..... 39
1.2.5.1.3. Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı..... 39
1.2.5.2. Söz İçinde *s* ve *ṣ* (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 40
1.2.5.2.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı..... 40
1.2.5.2.2. Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı..... 40
1.2.5.2.3. Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı..... 41
1.2.5.3. Söz Sonunda *s* ve *ṣ* (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 41
1.2.5.4. İkili Yazılışlar..... 41
1.2.6. *ḳ* ve *ḫ* (خ/ق) Ünsüzlerinin Yazılışı..... 41
1.3. ÖNEMLİ YAZILIŞLAR..... 41
1.3.1. *ki* (كه/كي) Bağlacının Yazımı..... 41
1.3.1.1. Bitişik Yazılan *ki* Bağlacı..... 42
1.3.1.2. Ayrı Yazılan *ki* Bağlacı..... 42
1.3.1.3. İkili Yazılışlar..... 42
1.3.1.3.1. (كه) ve (كي) Olarak İkili Yazılış..... 42
1.3.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Olarak İkili Yazılış..... 43
1.3.2. *kim* (كم/ كيم)Bağlacının Yazımı..... 43
1.3.2.1. Bitişik Yazılan *kim* Bağlacı..... 43
1.3.2.2. Ayrı Yazılan *kim* Bağlac..... 43
1.3.2.3. İkili Yazılışlar..... 44
1.3.3. *daḫı* Bağlacının Yazımı..... 44
1.3.4. *da, de* Bağlacının Yazımı..... 44
1.3.5. *ile* Edatının Yazımı..... 44
1.3.5.1. *ile* Kullanımı..... 45
1.3.5.1.1. Bitişik..... 45
1.3.5.1.2. Ayrı..... 45
1.3.5.2. *bile* Kullanımı..... 46
1.3.5.3. *birle* Kullanımı..... 46

1.3.6. *i-* Fiilinin Yazımı..... 46
1.3.6.1. Bitişik..... 46
1.3.6.2. Ayrı..... 47
1.3.7. *ol/şol* Gösterme Sıfatlarının Yazılışı..... 47
1.3.7.1. Bitişik..... 47
1.3.7.2. Ayrı..... 47
1.3.7.3. *şol* Kullanımı..... 48
1.3.7.4. İkili Yazılışlar..... 48
2. SES BİLGİSİ..... 49
2.1. ÜNLÜLER..... 49
2.1.1. KÖK HECEDE /e/, /é /, /i/ 49
2.1.1.1. Kapalı *é* [Üstünlü ye (ـَي) ile Yazılıp e Okunanlar]..... 49
2.1.1.2. Üstün (ـَ) ile *e* Yazılanlar..... 50
2.1.1.3. Esre (ـِ) ile *i* Yazılanlar..... 50
2.1.1.4. İkili Yazılışlar..... 50
2.1.1.5. Yabancı Sözcüklerde İkili Yazılışlar..... 50
2.1.2 ÜNLÜ UYUMLARI..... 51
2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu..... 51
2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu..... 52
2.1.2.2.1. Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük Yuvarlaklık Uyumu..... 52
2.1.2.2.1.1. Uyumsuz Örnekler..... 52
2.1.2.2.1.2. İkili Yazılışlar..... 53
2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu..... 53
2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler..... 53
2.1.2.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler..... 54
2.1.2.2.2.3. Hem Düz hem Yuvarlak Ünlülü Biçimi Bulunan Ekler..... 55
2.1.3 ÜNLÜ UZUNLUKLARI..... 65
2.1.4. ÜNLÜ DÜŞMESİ..... 65
2.1.4.1. Sözcük Tabanında Görülen Ünlü Düşmeleri..... 65
2.1.4.2. Ekleme Sırasında Görülen Ünlü Düşmeleri..... 66

2.1.5. ÜNLÜ TÜREMESİ..... 66
2.1.5.1. Alıntı Sözcüklerde Ünlü Türemesi..... 66
2.1.5.2. Türkçe Sözcüklerde Ünlü Türemesi..... 66
2.1.6. ÜNLÜ BİRLEŞMESİ..... 67
2.2. ÜNSÜZLER..... 67
2.2.1. ÜNSÜZ DEĞİŞİMLERİ..... 67
2.2.1.1. Ötümlüleşme..... 67
2.2.2. ÜNSÜZ DÜŞMESİ..... 68
2.2.3. ÜNSÜZ TÜREMESİ..... 68
2.2.3.1. Ekleme Sırasında Ünsüz Türemesi..... 68
2.2.3.1.1. *n* Türemesi..... 68
2.2.3.1.2. *y* Türemesi..... 68
2.2.3.2. İkizleşme Yoluyla Ünsüz Türemesi..... 69
2.2.4. ÜNSÜZ UYUMU..... 69
3. BİÇİM BİLGİSİ..... 71
3.1. SÖZCÜK YAPIMI..... 71
3.1.1. Yapım Ekleri..... 71
3.1.1.1. Addan Ad Yapma Ekleri..... 71
3.1.1.2. Fiilden Ad Yapma Ekleri..... 74
3.1.1.3. Addan Fiil Yapma Ekleri..... 75
3.1.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri..... 76
3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ..... 78
3.2.1. ADLAR..... 78
3.2.1.1. Ad Çekimi..... 78
3.2.1.1.1. Çokluk Eki..... 78
3.2.1.1.2. İyelik Ekleri..... 78
3.2.1.1.3. Durum (Hâl) Ekleri..... 78
3.2.1.1.3.1. Belirtme Hâli Eki..... 78
3.2.1.1.3.2. Yönelme Hâli Eki..... 79
3.2.1.1.3.3. Bulunma Hâli Eki..... 79
3.2.1.1.3.4. Çıkma Hâli Eki..... 80
3.2.1.1.3.5. İlgi Hâli Eki..... 80
3.2.1.1.3.6. Eşitlik Hâli Eki..... 80
3.2.1.1.3.7. Vasıta Hâli Eki..... 81

3.2.1.1.3.8. Yön Gösterme Hâli Eki..... 81
3.2.2. SIFATLAR..... 81
3.2.2.1. Niteleme Sıfatları..... 81
3.2.2.2. Belirtme Sıfatları..... 82
3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları..... 82
3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları..... 82
3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları..... 82
3.2.2.2.4. Soru Sıfatları..... 83
3.2.2.3. Sıfatlarda Pekiştirme..... 83
3.2.3 ZAMİRLER..... 83
3.2.3.1. Kişi Zamirleri..... 83
3.2.3.2. İşaret Zamirleri..... 83
3.2.3.3. Dönüşlülük Zamirleri..... 83
3.2.3.4. Soru Zamirleri..... 83
3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri..... 84
3.2.4. ZARFLAR..... 84
3.2.4.1. Yer-Yön Zarfları..... 84
3.2.4.2. Zaman Zarfları..... 84
3.2.4.3. Durum (Hâl) Zarfları..... 85
3.2.4.4. Miktar Zarfları..... 85
3.2.4.5. Soru Zarfları..... 85
3.2.4.6. Üstünlük Zarfları..... 85
3.2.5. EDATLAR..... 85
3.2.5.1. Çekim Edatları..... 86
3.2.5.2. Kuvvetlendirme Edatları..... 86
3.2.6. BAĞLAÇLAR..... 86
3.2.7. ÜNLEMLER..... 87
3.2.8. FİİLLER..... 87
3.2.8.1. FİİL ÇEKİMİ..... 87
3.2.8.1.1. Kişi Ekleri..... 87
3.2.8.1.2. Basit Çekimler..... 88
3.2.8.1.2.1. Bildirme Kipleri..... 88
3.2.8.1.2.2. Tasarlama Kipleri..... 90
3.2.8.1.3. Birleşik Çekimler..... 91

3.2.8.1.3.1. Hikâye..... 91
3.2.8.1.3.2. Rivayet..... 92
3.2.8.1.3.3. Şart..... 92
3.2.8.1.3.4. Bildirme..... 92
3.2.8.2. BİRLEŞİK FİİLLER..... 93
3.2.8.2.1. Adlarla Birleşik Fiil Yapan
Yardımcı Fiiller..... 93
3.2.8.2.2. Yardımcı Fiil Gibi Kullanılan Fiillerle
Yapılan Birleşik Fiiller..... 93
3.2.8.2.3. Fiillerle Birleşik Fiil Yapan
Yardımcı Fiiller..... 96
3.2.8.3. ÇEKİMSİZ FİİLLER..... 96
3.2.8.3.1. Ad-Fiiller..... 96
3.2.8.3.2. Sıfat-Fiiller..... 97
3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller..... 97
3.2.9. EK-FİİL..... 99
4. SONUÇ..... 101
II. METİN..... 105
III. DİZİNLER.....231
1. DİZİNLİ SÖZLÜK..... 231
2. ÖZEL ADLAR DİZİNİ..... 405
KAYNAKÇA..... 429
TIPKIBASIM..... 433

KISALTMALAR

age.	:	adı geçen eser
agm.	:	adı geçen makale
Ar.	:	Arapça
Ar.+Far	:	Arapça-Farsça
Ar.+T	:	Arapça-Türkçe
bk.	:	bakınız
C	:	Cilt
Far.	:	Farsça
Far.+Ar	:	Farsça+Arapça
Far.+T.	:	Farsça+Türkçe
Fr.	:	Fransızca
Hz.	:	Hazreti
İt.	:	İtalyanca
krş.	:	karşılaştırınız
mm	:	Milimetre
Rum.	:	Rumca
s.	:	sayfa
S	:	Sayı
Sogd.	:	Soğdca
s.s.	:	sayfa sayısı
T.	:	Türkçe
vb.	:	ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi
(?)	:	Bilinmeyen sözcük/okunamayan sözcük
~	:	İkili ya da üçlü kullanım
>	:	Dil bilgisinde çıkma
<	:	Dil bilgisinde gelişme

ÖZET

Eser, Cāfer b. Muḥammed tarafından yazılmıştır. Mecāmiʿü'l-Ezkār insanların hayatlarını kolaylaştıracağına, insanlara sağlık ve sıhhat verdiğine inanılan duaları ve ayetleri içeren bir dua kitabıdır.

Eser dil özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesinin özelliklerini içinde barındıran bir özellik göstermektedir. Eserin ne zaman yazıldığı kesin olmamakla birlikte XVI. yüzyıldan sonra yazıldığını tahmin etmekteyiz. Bu yönüyle XVI. yüzyıl sonrası Osmanlı Türkçesinin özelliklerini taşıdığını söylemek mümkündür.

Eser ana hatlarıyla müellifin de ifadesiyle *"tesbīḥ ve taḥmīd ve tahlīl ve tevḥīd ve taḳdīs ve kelime-i ẕikrullāhdur ve Ḥażreti Muḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemiñ rūḥ-ı şerīfine ṣalavāt virmegiñ feżāʾili ve ṯevābı ve niçe mühhim ve maṣlaḥat içün oḳunacaḳ edʿiyye-i meʾṯūre ve ḥavāṣ-ı Ḳurʾān-ı ʿAẓīm ve celīle-i laṭīfe"* (Metin: 2a/3-4-5-6-7) bölümlerinden oluşmaktadır. Bu bölümleri, eserin içeriğini de göz önünde bulundurarak, *giriş bölümü, tövbe ve istiğfar bölümü, hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü, tespih-tahmit ve tehlil bölümü, lahavlevelakuvvetenin fazileti bölümü, Ḥażreti Muhammed'e salavat vermenin fazileti bölümü; besmele, Kuran-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümü* şeklinde 7 bölüme ayırabiliriz.

Eserin bölümlerinde surelerin, ayetlerin, salavat vermenin ve bazı duaları okumanın insan hayatındaki etkilerine değinilmiştir. Yine sure, ayet, salavat ve duaların ahiret hayatı açısından ne denli önemli olduğu üzerinde durulmuştur.

Çalışmamıza konu olan eserin tanıtıldığı *Giriş* kısmının ardından, I. bölümde eserin dil özellikleri betimlemeli yöntemle incelenmiştir. Bulgular *Sonuç* kısmında belirtilmiştir. II. bölümde metnin yazı çevrimi yapılarak metin ortaya konulmuştur. III. bölümde ise metnin dizinli sözlüğü ve metinde geçen özel adların dizini yer almıştır. Çalışmanın sonunda da eserin tıpkıbasımı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dua Kitapları, Cāfer b. Muḥammed, Mecāmiʿü'l-Ezkār, XVI - XVII. yüzyıl Osmanlı Türkçesi.

ABSTRACT

The work was written by Cāfer bin Muḥammed. Mecāmiʿü'l-Ezkār is a prayer book which contains some prayers that are believed to make people's life easier and also contains the prayers and the verses that would give health and well-being to people. In terms of language features, the work shows a feature that it inholds the characteristics of old Anatolian Turkish and Ottoman Turkish. Although it is uncertain when the work was written, there are clues that it was written in 16th-17th centuries. From this aspect, it is possible to say that it carries the characteristics of Ottoman Turkish of 16th-17th centuries.

The work with outline of it and also the expression of the author, it consist of; *"tesbīḥ ve taḥmīd ve tahlīl ve tevḥīd ve taḳdīs ve kelime-i ẕikrullāhdur ve Ḥażreti Muḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemiñ rūḥ-u şerīfine ṣalavāt virmegiñ feżāʾili ve şevābı ve niçe mühhim ve maṣlaḥat içün oḳunacaḳ edʿiyye-i meʾşūre ve ḥavāṣ Ḳurʾān-ı ʿaẓīm ve celīle-i laṭīfe cemʿ olunmışdur"* (Metin: 2a/3-4-5-6-7) chapters. Taking into account the content of the work, we can seperate these chapters into seven parts such as; introduction part, repentance and forgiving part, prayers and verses of God to be read in disease part, paternoster-praise and reciting prayers part, the virtue of la havle vela kuvvete (the power and force are only from God) part, saying Salavat to Proper Muhammad part, the virtue of Basmala -Quaran and some soorahs and verses of God part.

In parts of the work, it is referred to soorahs, verses of God, salute to Proper Muhammad and the effects of reading some prayers in human life. And also it is emphasized how important soorah, verses of God, salavat and prayers are in Hereafter.

After the Introduction part which is the subject of our work, the language characterictics have been studied by means of desciptive method in the first chapter. The results have been mentioned in the Conclusion part.In the second chapter, the text which is read by the letters of translation has been given. And the third chapter contains the indexed version of the text and also contains suffixes which are mentioned in the text. At the end, the facsimile of the work have been added for the simplicty for researchers.

Keywords: Prayers Books, Cāfer b. Muḥammed, Mecamiʿü'l-Ezkar, 16-17th century Ottoman Turkish.

GİRİŞ

1. Dua ve Zikir

Semavî olsun veya olmasın dua ve zikir hemen her dinin temel unsurlarındandır. İnsanlar bazen günahlarına duydukları pişmanlıklar için, bazen sıkıntılı anlarında sıkıntılarından kurtulmak için, bazen de güç yetiremedikleri arzu ve isteklerine ulaşabilmek için duayı etkili bir eylem olarak görürler.

Dua sözcüğü çeşitli sözlüklerde; nidâ 'çağırmak, seslenmek'istemek, yardım talep etmek[1] anlamlarına ve dua etmek, davet etmek, birini ziyarete çağırmak, beddua etmek, hayır dua etmek, bir şeyin gelmesini istemek, teşvik etmek,[2] yalvarmak, ileri sürmek, celbetmek, teklif etmek, sevk etmek, hatırlatmak, namaz kılmak, bir şey için Allah'a yalvarmak, bir şeye karşı Allah'tan yardım dilemek;[3] küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya vâkî olan talep ve niyazda bulunmak[4] vb. manalara gelmektedir. Allah'a sunulacak talepleri sözlü veya yazılı olarak dile getiren, yalvarma ve yakarış için söylenen dinî metinlere[5] de dua denir. Dua kelimesi bu anlamlarına ilaveten Osmanlı Türkçesinde Allah'a (c.c.) yakarışları ifade eden[6] ibareleri de içine almaktadır. Türkçe Sözlükte ise, "İbadet veya yakarma amacıyla okunan, dinî değeri olan metin."[7] anlamlarını taşımaktadır.

Zikir; sözlükte anma, söyleme, sözünü etme; bir tarikata bağlı olanların Tanrı'nın adını art arda söylemesi;[8]Allah'ı anmak ve unutmamak suretiyle gafletten ve nisyandan kurtuluş[9]anlamlarında kullanılır. Unutmanın zıddı olan zikir ayrıca, telaffuz etmek, bir şeyi ezberlemek, unutulan bir şeyi dil ve kalp ile hatırlamak; zorunlu olsun veya olmasın bir işte bulunan düzen, insanın bildiği bir şeye sahip olması ve onu koruması anlamlarına gelir. Râgıb el-İsfehânî (ö. 502/1109) biri dil ile, diğeri kalp ile olmak üzere zikrin iki çeşidinin olduğunu söyler.[10]

İçerikleri ve yazılış yöntemleri farklı gibi görünse de aslında dua ve zikir konularında yazılan eserlerin temel amaçlarının benzer olduğunu söylemek

---

[1] TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Dua mad.",* TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529
[2] Mevlüt Sarı, (*El-Mevârid-Arapça-Türkçe Lügat),* Bahar Yay., İstanbul, 1982, s.495.
[3] Bayraktar Bayraklı, *"Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri"* Bayraklı Yay., C.I, İstanbul, 2009, s. 431.
[4] TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Dua mad.",* TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529
[5] TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Dua mad.",* TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529-530.
[6] Mustafa Nihat Özmen, *"Büyük Osmanlıca/Türkçe Sözlük",* 5. Baskı, İnkılap ve Aka Kitapevleri, İstanbul, 1973, s.153.
[7] Komisyon, *"Türkçe Sözlük",* Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988, s.408-409.
[8] Komisyon, *"Türkçe Sözlük",* Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988, s.408-409.
[9]TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Zikir mad.",* TDV Yay., İstanbul, C.XLIV , s.409.
[10]TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Dua mad.",* TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.561.

mümkündür. İslâm'ın kabulünden sonra Türk edebiyatında dua ve zikir konulu eserlerin yaygınlaştığı söylenebilir.

2. Dua ve Zikrin Kaynağı

Farklı dinlerde dua; içerik, şekil ve anlatım biçimlerine göre değişse de asıl ve en yaygın dua şekli yalvarıp yakarmadır. Duanın bu türünde dua eden kötülükten kurtulmayı ve iyiliğe kavuşmayı diler. Diğer bir dua türü ise şükretmedir. Bu ise kabul edilen bir dilek veya istekten dolayı Tanrı'ya şükretmenin bir göstergesi olarak yapılan duadır.[11]

Eski kültür topluluklarından Meksika, Sümer, Babil, Mısır ve Yunan dinlerinde birbirine benzeyen ve dua yerine kullanılan ortak şiirler vardır. Maniheizmdeki duada ruhu etkileyen düalist bir görüş hâkimdir. Romalılar Jüpiter mabedinde dua ederken Cermenlerde büyünün dua üzerinde önemli bir gücü vardır. Bunun yanında eski toplumlarda büyü ile dua arasındaki sınırı kesin çizgilerle belirlemek mümkün değildir.

Yahudilerde dua Tanrıya yaklaşma vesilesi olarak kabul edilir. Hristiyanlıkta dua Tanrıya ulaşma, onu tanıma ve vicdanın sesi olarak nitelendirilir. İslâm'da ise dua Allah'a yakarma, istek ve ihtiyaçlarını arz ederek onun lütfunu dileme; çağırma, seslenme, davet etme; ibadet etme, yardıma çağırma, bir durumu arz etme; Allah'ın birliğini tanıma; isnat ve iddia etme anlamlarında kullanılmıştır. Duanın mabetlerdeki cemaatin düzenlenmesinde önemli rol oynadığı büyük dinlerin ortaklaşa kabul ettikleri bir konudur.[12]

Zikir ise dil veya kalp ya da her ikisi ile yapılan; unutulan bir şeyi hatırlamak veya hatırda olanı korumak için yapılan bir eylemdir. Allahı anmanın sığınma, besmele, takdis, tesbih, hamdele, tekbir, tehlil, havkale, istiğfar, tasliye şeklindeki ifadelerle yapılması mümkündür.[13] Çalışmamıza konu olan eserde de üzerinde durulan temel kavramlar bu ve benzer kavramlardır. Zikrin hem kalp hem de dille yapılanının daha makbul olduğu İslâm âlimlerinin çoğunca kabul gören bir yaklaşımdır.

Duanın aynı zamanda zikir sayıldığı, İslâmî literatürde bilinen bir gerçektir. Zikir ve dua kavramları *"ezkar ve ed'iye"* gibi ifadelerle genellikle bir arada kullanılmaktadır.[14] Bu ifadeler çalıştığımız eserde de sıklıkla geçmektedir.

Hatim duası, mevlit duası, ramazan duası; yedinci, kırkıncı, elli ikinci gece duaları, sakal duası, şifa duaları, hac ve umre duaları, nikah duası, yemek duası, Ebü Eyyüb el-Ensari'nin kabrini ziyaret ederken okunacak dua, çeşitli tekke ve tarikatların kendi özelliklerine ve tarikat disiplinlerine uygun tarzda tertip edip okumayı gelenek hâline getirdikleri dualar gibi klişeleşmiş dua metinleri vardır.

---

[11] TDV İslâm Ansiklopedisi *"Dua Mad."* C.IX, s.529-530.
[12] TDV İslâm Ansiklopedisi *"Dua Mad."* C.IX, s.530.
[13] TDV İslâm Ansiklopedisi, *"Zikir Mad."*C.XLIV, s.409-410.
[14] TDV İslâm Ansiklopedisi *"Zikir Mad."*C.XLIV, s.409-410.

Bunlardan başka doğum, ölüm, nişan, düğün, ziyafet, önemli bir işe başlama veya bitirme gibi istisnai durumlarda, törenlerde zamana, mekana, olaya ve duruma uygun düşen çoğu secili dualar okunması geleneği bütün İslâm dünyasında çok yaygındır; aynı şekilde hem Arapça hem de millî dillerde tertip edilen dua mecmuaları İslâm ülkelerinde halen en çok basılan ve okunan yayınlardandır.[15]

3. Dua ve Zikir Üzerine Yapılan Çalışmalar

Umumi hadis mecmualarındaki dua bölümlerini bir yana bırakırsak dua konusunda yazılan ilk kitabın Muhammed bin Fudayl bin Gazvan ed-Dabbî'nin (ö. 195/811) yazdığı *Kitabü'd-Dua* adlı eser olduğunu söyleyebiliriz. Nesâî'nin *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyl* adlı eserdua konusunda yazılmış önemli eserlerden biridir. Ebu Süleyman el-Büstî'nin (ö. 388/998) yazdığı *Me'âni'd-Da'âvat ve Tefsiruha* adlı eser dua metinlerinin yorum ve açıklamalarının yapıldığı ilk müstakil eser olarak kabul edilir.

Ünlü hadis âlimi Ahmed bin Hüseyin el-Beyhakî'nin (ö. 458/1066) *Ed-Da'âvatü'l-Kebir* adlı eseri dua konusunda günümüze ulaşan önemli eserlerden biridir. Ebu Bekir et-Turtuşî'nin (ö. 520/1126) *Ed-Duâü'l-Me'sûr ve Adabüh,* Nevevî'nin *El-Ezkar* adlı eserleri,Takıyyüddin İbn Teymiyye'nin (ö. 728/ 1328)*El-Kelimü't- Tayyib* adlı eseri, Ahmed bin Harb'in (ö. 741 1340) iki ciltlik *Ed-Da'avat*, Takıyyüddin İbnü'l-İmâm'ın (ö . 745 / 1344) *Silâhu'l-Mü'min*, İbnü'l-Cezerî'nin (ö. 833 / 1430) pek çok defa basılmış olan *El-Hısnü'l-Hasin Min Kelâm-ı Seyyidi'l-Mürselîn,* dua konusunda yazılmış önemli eserlerden bazılarıdır.[16]

Diğer konular gibi dualarında büyük bir titizlikle incelendiği Gazzâli'nin *İhya'ü Ulumi'd-Din* adlı eseri bu tarzda yazılmış eserlerin en değerlilerinden biri olarak kabul edilir.[17]

Günümüzde Ahmet Baydar'ın *Din ve Dua*[18]adlı eseri duanın dindeki, özellikle İslâm dinindeki, yeri konusunda önemli bilgiler veren bir eserdir. Halil Altuntaş'ın *Duayı Anlamak*[19]adlı eserinde kul ile Allah arasındaki bağlantıda duanın önemi ön plana çıkarılmıştır. Duanın hem dinî hem düşünce dünyasını ele alan bir çalışma ise Adil Bebek[20] tarafından yapılmıştır. Çalışmada ağırlıklı olarak duanın düşünce hayatına etkileri üzerinde durulur. Osman Cilacı[21] ilahî dinlerdeki duaların toplumların ve insanların psikolojisi üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Cilacı'nın dua konusunda başka çalışmaları da vardır. Sıtkı Gülle[22] ise duanın Kuran-ı Kerim'deki yeri, önemi ve Kuran-ı Kerim'de geçen dua ayetleri

[15]TDV İslâm Ansiklopedisi DİA, *"Dua mad."*C.IX, s. 538-539.
[16]TDV İslâm Ansiklopedisi *"Dua Mad."* C.IX, s. 537-538.
[17]TDV İslâm Ansiklopedisi *"Dua Mad."* C.IX, s. 538.
[18]Ahmet Baydar, *Din ve Dua,* İstanbul: Beyan Yayınları, 2009.
[19]Halil Altuntaş, *Duayı Anlamak*, Ankara: DİB Yayınları, 2010.
[20]Adil Bebek, *Din ve Düşünce Açısından Dua,* İstanbul: Rağbet Yayınları, 1998.
[21]Osman Cilacı, *Psiko-Sosyal Açıdan İlahi Dinlerde Dualar*, Konya: Arı Matbaası, 1982.
[22]Sıtkı Gulle, "Kur'an-ı Kerimde Dua Kavramı", *EKEV Akademi Dergisi,* C. 8, S. 18, 2004, ss. 115-130.

konusunda bir makale kaleme almıştır. H. M. Soysaldı[23] A. Tekineş[24] dua konusunda çalışma yapan diğer araştırmacılardan bazılarıdır.

Zikir konusunda ise İsmail Karagöz'ün *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir*[25] adlı eseri bu alanda yapılan önemli çalışmalardan biridir. Eserde zikir kavramı, zikrin Kur'andaki anlamı, Allah'ı zikretmenin önemi, zikrin nasıl yapılacağı, zikir çeşitleri, zikrin sünnetteki yeri ve Allah'ın insanı zikri gibi konularda tafsilatlı bilgiler yer almaktadır. Selçuk Eraydın[26], Mustafa Kara[27], Hasan Kamil Yılmaz[28] ise tasavvuftaki zikri ele alan araştırmalar yapmışlardır. Tasavvufta zikrin yeri, tarikatlara göre zikir çeşitliliği ve zikrin tarikatlarda nasıl yapıldığı, zikrin tarihi gelişimi gibi konular hakkında aydınlatıcı bilgiler vermişlerdir.

4. Mecāmiʿ ü'l-Ezkār

İncelediğimiz eserin kütüphane kayıtlarında yazıldığı yüzyıl ve yer konusunda bilgi verilmemiştir; ancak eserin dilinden ve eserde geçen bazı bilgilerden yola çıkarak, eserin XVI.Yüzyıldan sonra yazıldığını söylememiz mümkündür. Eser harekeli nesihle yazılmıştır. Eserin *1, 2* ve *3.* yapraklarına sayfa numarası verilmemiştir. İkinci ve üçüncü yaprağın *b* yüzünde Millî Kütüphane tarafından verilen kayıt numarası *(3704)* ve tasnif numarası *(297-333)* sol üst köşede yer almaktadır. Metin kısmı *4.* yapraktan itibaren başlamaktadır. Çalıştığımız eserde satır sayısı standarttır diyebiliriz. Eserin son sayfası *9* satırdan oluşmaktadır, *10.* satır diyebileceğimiz kısım silinmiştir. '*ve'sselām'* ibaresi silik bir şekilde yazılmıştır ama okunmaktadır.

Ankara Millî Kütüphanede eserle ilgili verilen bilgiler aşağıdaki gibidir:

[23] Hacı Mehmet Soysaldı, Kur'anı Kerime Göre Dua, 2.Baskı, Şule Yay., İstanbul, 2005.
[24]Ayhan Tekineş, *Dua Nedir,* İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007.
[25]İsmailKaragöz, *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir,* Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006.
[26]SelçukEraydın, *Tasavvuf ve Tarîkatlar,* Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2004.
[27]MustafaKara, *Tasavvuf ve Tarîkatlar Tarihi,* Erkam Yayınları, İstanbul, 1995.
[28] Hasan KâmilYılmaz, *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarîkatlar,* Ensar Neşriyat, İstanbul, 1994.

Genel Bilgiler		Özellikleri		Notlar
Arşiv Numarası	06 Hk 3704	Boyut (Dış-İç)	260x160-205x100 mm.	Şemseli kahverengi meşin cilt.
Eser Adı	Mecamiül-Ezkar	Yaprak	109	
Yazar Adı	Cafer b. Abd-Allâh	Satır	15	
Müstensih		Yazı Türü	Harekeli Nesih	
Konu	İslâm Dini-Hadis ve hadis ilmi	Kağıt türü		
Dili	Türkçe			
Telif Tarihi Hicri (Miladi)	0 (0)			
İstinsah Tarihi Hicri (Miladi)	0 (0)			
İstinsah Yeri				
Bulunduğu Yer	Millî Kütüphane-Ankara			
Koleksiyon	Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi			
Dvd Numarası	1408			

Eserin kütüphane kayıtları yukarıda görüldüğü şekilde düzenlenmiştir. *" ve maġfūr-leh Ebussuʿūd Efendi ḥażretleri buyurmış-ki kim-ki..."* (Metin: 82a/6) ifadelerine dayanarak eserin XVI. yüzyıldan sonra yazıldığını söylemek kuvvetle muhtemel olmuştur.Dolayısıyla eserde Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerinden ziyade Osmanlı Türkçesi özelliklerinin görülmesi olağandır. Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerinin bulunduğunu da göz önüne aldığımız zaman eserin Eski Anadolu Türkçesinin ve Osmanlı Türkçesinin özelliklerini bir arada barındırdığını söylemek yanlış olmaz. Eserin yazarı "… *çü ḳulaḳ şeyʾi ile müntefīʿ olmazlar diyü cümlesi Türkī dilince cemʿ eyledim-ki her müʾmin iḫvāna ḳolay ve āsān olsun…"* (Metin:2a/12-13) ifadeleriyle eserini neden Türkçe yazdığını açık bir şekilde belirtmiştir.

Eserin konusu kütüphane kayıtlarında, *İslâm dini-hadis ve hadis ilmi,* olarak verilmiştir. Ancak eserin içeriği incelendiğinde hadis ilminden ziyade dua ve zikir konularını içeren bir eser olduğu görülmektedir.

Eser, *şemseli kahverengi meşin ciltli* olarak kayıtlarda yer almaktadır. Eserin koleksiyon yeri olarak*Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi*verilmiştir. Dvd numarası *1408*'dir. Dıştan*260x160* içten*205x100* mm. boyutlarındadır. Eser *109* yaprak olarak numaralandırılmıştır. Eserin *a* yüzlerinde *15.* satırdan sonra satırın altında *b* yüzünün ilk sözcüğü yazılmıştır.

5. Eserin Müellifi

Eserin yazarı metinde *Cāfer bin Muḥammed* (Metin:1a/4.) şeklinde geçse de eserin künyesinde *Cafer bin Abd-Allâh* şeklinde geçmektedir. *İslâm Ansiklopedisi, Osmanlı Müellifleri, Şakayıkı Numaniye* gibi eserlerde eserin yazarı *Cāfer bin Muḥammed veya Cafer bin Abd-Allâh* hakkında bilgi bulunamamıştır.

Nevevî'ye[29]ait el-Ezkâr adında bir eser olsa da söz konusu eserin konusu itibarıyla çalıştığımız metinle ilgisi olmadığı anlaşılmaktadır.

6. Mecāmiʿ ü'l-Ezkār'ın Konusu ve Bölümleri

Eserin konusu kütüphane kayıtlarında*İslâm Dini-Hadis ve hadis ilmi*olarak verilmiştir. Ancak eser incelendiği zaman eserin konusunun dua ve zikir olduğunu söylemek mümkündür. Eserde ayet ve hadislerin dua yönü üzerinde daha fazla durulmuştur. Ayet ve hadisler, hangi ayet veya hadis; nasıl, ne zaman veya ne şekilde okunursa dünya ve ahiret için daha faydalı ve faziletli olur gibi bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Eserde bölümlere *bāb* denmiş ve bölümlerin gösterilmesinde özel bir işaret veya başlık kullanılmamış, bölümler kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Eserde giriş bölümü diyebileceğimiz bölüm dışında birbirinden kesin çizgilerle ayrılan altı bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler şunlardır: *Tövbe ve istiğfar bölümü, hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü, tespih, tahmit ve tehlil bölümü,lahavlevelakuvvetenin fazileti bölümü, Hazreti Muhammed'e salavat vermenin fazileti bölümü,besmele-Kur'an-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümü.*

Giriş bölümü diyebileceğimiz eserin ilk bölümünde yazar; eserini neden yazdığını, dayanağının neler olduğunu belirtmiş, dünyanın faniliği, her canlının ölümlü olduğu ve aslolanın dünyada iken kalıcı bir eser bırakmak olduğu gibi konular üzerinde durarak esere bir giriş yapmıştır. Daha sonra eserin bölümlerini sıralamış, eserin adını neden Mecāmiʿ ü'l-Ezkār olarak belirlediğini ifade etmiştir. Yine bu bölümde eserini neden Türkçe olarak yazdığını da belirtmiştir. Ayrıca eserin okuyucuya ne gibi faydası olacağı üzerinde durmuş, eserin yazılış amaçlarından birinin de okuyucuların veya insanların ahiretini kurtarmak olduğu vurgulanmıştır. Kul hakkı, üzerinde kul hakkı varken diğer ibadetlerin faydasızlığı, helalleşmek, sadaka vermenin önemi ve Hz. Peygamberle ilgili hadisler ve kıssalar vardır. Bu bölüm eserin geneli düşünüldüğünde kısadır denebilir.

Tövbe ve istiğfar bölümü metinde, *bāb-u tevbe ve istiġfār ve daḫı bir miḳdār tevbe ve istiġfār aḥvālin beyān idelim-ki*(Metin:10b/1-2-3) şeklinde belirtilmiştir. Bu bölümde insanın her daim tövbe etmesi gerektiği, özellikle ölüm anında tövbe üzerine bulunması gerektiği, Allah'ın tövbe edenlerin günahını sevaba çevirdiği, tövbenin ertelenmemesi gerektiği, kelime-i tevhidin ve bazı duaların önemi, zikrin önemi, kabir azabından kurtulmak için Kur'an okumanın önemi gibi konular; ayet, hadis ve çeşitli kıssalarla örneklendirilerek anlatılmıştır.

Hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü metinde, *bāb-ü maṭlab ḫastalıġında oḳuyacaḳ ve yazup içirecek āyetler ẕikr olunur* (Metin: 22b/13-14-15)

[29] Ebû Zekeriyyâ Yahyâ bin Şeref bin Mürî en-Nevevî (ö. 676/1277). Hadis âlimi ve fakih.

şeklinde adlandırılmıştır. Bu bölümde ana hatlarıyla çeşitli hastalıklar ve bu hastalıklara yakalananların okuyacağı dualar verilmiştir. Çocuğu hasta olan bir şeyhin dua okuyarak çocuğunu iyileştirmesi, Fatiha suresinin hastalıklara etkisi bu bölümde ele alınan konulardır. Bu bölüm diğerlerine göre oldukça kısadır.

Tespih-tahmit ve tehlil bölümüne ise metinde, *ġāyetün küllü insanın ve küllü men ʿaleyhā fānin bāb ü tesbīḥ ve taḥmīd ve tehlīl beyānındadur*(Metin: 24b/6-7) şeklinde geçiş yapılmıştır. Bu bölümde bazı tespih ve tahmitlerin birçok ibadetten daha efdal olduğu belirtilir. *Sübḥānallāh ve'l-ḥamdülillāh, lāilāheillallāh , vallāh ü ekber*demenin fazileti ve sevabı bu bölümde ayet ve hadislerle örneklendirilerek üzerinde en çok durulan kavramlar olmuştur. Söz konusu zikirleri yapmanın fazileti ve sevabı kıssalarla örneklendirilmiştir.*Estaġfirullāh* demenin fazileti ve yoksulluğu gidermesi, sadaka vermenin önemi, bu bölümde üzerinde durulan diğer hususlardır.

Ayrıca söz konusu zikirleri sıkça yapanların çeşitli hastalıklardan kurtulacağı da yine bu bölümde işlenmiştir.

Lahavlevelaḳuvvetenin fazileti bölümü ise metinde, *baʿde geldik lāhavlevelāḳuvveteillābillāhiniñ faẓīletine*(Metin:37a/3) şeklinde adlandırılmıştır. Bu bölümde *lāhavlevelāḳuvvete*diyenlerin, bu zikri sıkça yapanların; hastalıktan, fakirlikten ve dünya belalarından emin olacakları, darlığa düşenlerin darlıktan kurtulacağı belirtilmiştir. Önceki bölümlerde olduğu gibi yine ayet ve hadislerle konu örneklendirilmiş, konuya uygun çeşitli kıssalar anlatılmıştır. Borçluların borçlarından kurtulmak için okuyacağı dualar, işleri kolaylaştıracak dualar bölümde işlenen diğer konulardır.

Hz. Muhammed'e ṣalavat vermenin fazileti bölümü ise metinde, *bāb Ḥażreti Resūlullāh ʿaleyhi's-selāmıñrūḥ-ı şerīfine ṣalavāt virmegiñfażāʾili beyānındadır* (Metin:47b/2-3) şeklinde belirtilmiştir. Bu bölüm diğerlerine göre eserdeki en hacimli bölümdür. Ṣalavat vermenin ne denli önemli olduğu, salavat verenlerin günahlarının affedileceği, cennette mertebelerinin yüce olacağı, kulun bir salavatına ne kadar sevap yazılacağı, salavat verenleri cehennemin kabul etmeyeceği, salavat verenlerin şirk, kul hakkı gibi büyük günahları dışında bütün günahlarının bağışlanacağı, Hazreti Muhammet'in adını duyup da salavat vermeyenlerin sonunun kötü olacağı, cuma günü salavat vermenin daha faziletli olacağı, ayet, hadis ve kıssalarla ifade edilmiştir. Burada verilen hadisler birinci hadis, ikinci hadis, üçüncü hadis gibi sıralanmıştır. Miraç hadisesinde gerçekleşen çeşitli doğaüstü olaylardan söz edilmiştir. Ayrıca salavat vermenin borçların ödenmesini kolaylaştıracağı üzerinde de durulmuştur. Konuyla ilgili çeşitli kıssalar anlatılmıştır.

Besmele, Kuran-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümüne ise metinde, *bāb-ü teʿaẕe ve besmele ve Ḳurʾān-ı ʿAẓīmüñ ve Fātiḥanıñve Āyete'l-Kürsīniñ ve şehidallāh ü ve ḳuliʾl-lāhümmeniñ feżāʾilive Yāsīn-iŞerīfün ve İḫlāṣuñ ṣevābı ve faẓīleti beyānında*(Metin: 98a/3-4-5) şeklinde geçiş yapılmıştır. Bu bölümde besmele çekmenin önemi ve sevabı,*her şeyʾiñ bünyādı vardır cemīʿ kitābларıñ bünyādı Ḳurʾāndır Ḳurʾānıñ bünyādı sūre-i Fātiḥadır Fātiḥanıñ bünyādı [*

ldür (Metin: 98b/2-3-4) şeklinde ifade edilmiştir. Kur'an okumanın önemi ve sevabı, Fatihanın fazileti, Ayetel Kürsi okumanın faziletleri, Şehidallahu ve Kulillahümme ayetlerinin faziletleri, Yasin suresininin faziletleri ve İhlas suresinin faziletleri üzerinde durulmuştur. Bu bölüm kısa bir bölümdür ve eserin son bölümüdür. Ayrıca 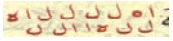 (Metin: 100b/2) harfleri verilmiştir ki bu kısım metin bağlamında anlamlandırılamamıştır. Eserde hatime veya son söz gibi bir kısım oluşturulmamış eser *ve 'sselām*(Metin:109b/10) ibaresiyle sonlandırılmıştır.

7. Eserin Söz Varlığı

Eser, söz varlığı açısından zengin sayılabilir. Ancak yazıldığı dönemin bir sonucu olaraközellikle Arapça, Farsça sözcükler hayli fazladır. Kur'an ve hadis örnekleri metindeki şekliyle alınmıştır ve bunlar dizin kısmına dâhil edilmemiştir.

Eserin dili için sade diyemeyiz. Bununla birlikte Türkçe sözcüklerin sayısı yadsınamayacak kadar fazladır ve eskicil özellikler taşıyan sözcükler de mevcuttur. Metinde geçen sözcüklerin sayısı, kökenlerine göre dağılımı ve söz varlığı içindeki oranları şu şekildedir:

Türkçe	868	% 38,89
Arapça	1124	% 50,42
Farsça	174	% 7,58
Arapça+Türkçe	39	% 1,70
Farsça+Türkçe	18	% 0,80
Arapça+Farsça	6	% 0,26
Farsça+Arapça	4	% 0,13
Rumca	2	
Fransızca	1	
İtalyanca	1	
Toplam	2237	

Yukarıda görüldüğü gibi metnin söz varlığının yarısı Arapça kökenli sözcüklerden oluşmaktadır.

Bu oranın fazla olmasının sebeplerinden biri metnin konusunun dini içerikli olmasıdır. Bir diğer sebep ise metnin yazıldığı dönemdir.

Farsça sözcüklerin neredeyse hepsi, Arapça sözcüklerin ise çoğunluğu günümüzde de genellikle kullandığımız sözcüklerdir; ancak Arapça olduğunu düşündüğümüz sözcüklerden bazıları başvurduğumuz Osmanlıca-Türkçe sözlüklerde de bulunamamıştır. Söz konusu sözcükler *Metin*kısmında dipnotlarla gösterilmiştir. Osmanlıca-Türkçe sözlüklerde bulunamayan sözcüklerde yanlış yazılmış veya okunurken yanlış yorumlanmış olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

I. İNCELEME

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazımı

Metinde ünlüler genellikle harekeyle gösterilmiştir. Ünlülerin az da olsa harfle veya harf ve harekeyle gösterildiği olmuştur.

Metinde ölçünlü bir yazım söz konusu değildir. Aynı kök ve gövdelerin yanında aynı eklerin de farklı şekillerde yazımlarına rastlanmıştır. Türkçe sözcüklerde ikili yazımlar söz konusu olduğu gibi Arapça ve Farsça sözcüklerde de ikili yazımlar vardır.

1.1.1.*a* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.1.1. Söz Başında*a* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *a* ünlüsü genellikle üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır. Ancak medli elifle آ() ve dik üstünlü elif (ٰا)ile yazılan örnekler de vardır.

Üstünlü Elif İle:

açarsa	18b/7	*adlu*	32a/13
aḳ	32a/7	*ayrıḳ*	19a/12
anası	40a/7	*ayaḳ*	1b/3
andan	7a/5	*artura*	83b/3
açıcı	14b/4	*arasın* 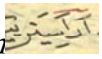	88a/7

Medli Elif İle:

arı	10b/11	*açları*	18a/1
atlandı	95b/15	*atasına*	100a/5
azıḳ	17b/8	*az*	67a/3
anasına	100a/5	*barışdırmaġa* 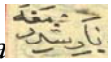	66a/6

Dik Üstünlü Elif İle:

sağışınca 99b/13 *şaçılsa* 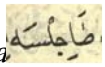 94b/14

1.1.1.2. Söz İçinde*a* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *a* ünlüsü üstün (́), üstünlü elif (ا́), dik üstünlü elif (ٰا), cezmli güzel he (ۀ) ve lam elif (لا) ile yazılmıştır.

Üstün İle:

acığırsam 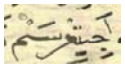 44a/10 *boġazlamaġa* 41a/7

başlaya 45b/12 *yazmaḳ* 65b/9

bağışlayalar 3b/10 *barmaġına* 48a/8

barışdırmaġa 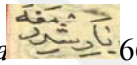 66a/6 *azmayaydı* 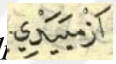 92b/13

Üstünlü Elif İle:

boşanur 24a/8 *olmasun* 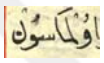 97b/1

arasında 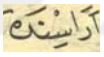 88a/11 *ṭartılacaḳ* 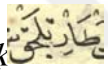 15b/4

ṭatludur 25b/14 *ḳanatları* 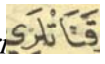 83a/14

Dik Üstünlü Elif İle:

yımşaḳ 9a/7 *buña* 108a/12

ayaġına 56a/13 *ḳaynadıġı* 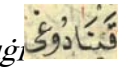 16a/6

ḳapanur 14b/15 *aralıġımızda* 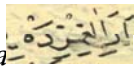 88a/10

Cezmli Güzel He İle:

bağışlayalar 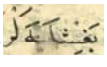 3b/10 *arası* 11b/8

muştulayalar 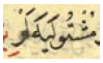 83b/11 *muştulaġı* 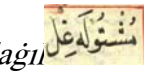 97b/1

Medli Elif İle:

ayaḳ 1b/3 *yılanlar* 17a/6

çayanlar 17a/7 *arasın* 88a/7

yazmaḳ 65b/9

Lam Elif İle:

ḳulaġı 108b/13 *yılan* 91a/2

çalabum 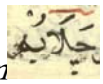 108a/15 *ḳaplamışdı* 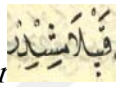 91b/6

Dik Üstün İle:

Metinde Türkçe sözcüklerde dik üstünlü yazıma rastlanmamıştır. Dik üstün elif kullanılmıştır. Ancak yabancı sözcüklerde dik üstünlü yazımlar vardır.

1.1.1.3. Söz Sonunda*a* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *a* ünlüsü ağırlıklı olarak güzel he(ه) ile yazılmıştır. Nadir de olsa üstünle(◌َ), elifle (ا) ve lamelifle (لا) yazılan örnekleri de vardır.

Güzel He İle:

barışdırmaġa 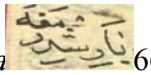 66a/6 *anasına* 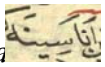 100a/5

yoḫsa 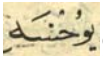 9b/1 *boġazlamaġa* 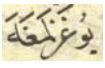 41a/7

ayaġına 56a/13 *ardınca* 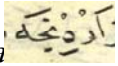 78b/11

barmaġına 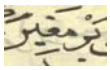 48a/8

Elif İle:

aña 25b/15 *baña* 25b/13

Lamelif İle:

ola 100b/11

1.1.1.4. İkili Yazılışlar:

arasın 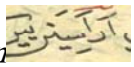 88a/7

arası 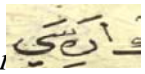 11b/8

atasına 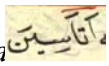 51b/1

atası 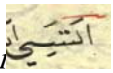 40b/7

anası 40a/7

anadan 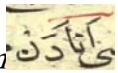 11b/13

aḫşam 35b/15

aḫşam 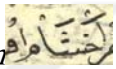 106b/11

ṣabāḥ 84a/4

ṣabāḥ 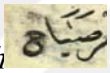 106b/10

ola 100b/11

ola 2b/3

ad 14b/6

ad 98b/9

bağışlaya 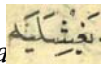 6a/11

bağışlardı 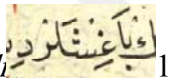 18b/2

yaza 34a/2

yaza 24a/12

1.1.2.*e* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.2.1.Söz Başında*e* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *e* ünlüsü yalnız üstünlü elif (ٰ ا) ile yazılmıştır.

egüp 5b/10

eger 94a/10

eglendir 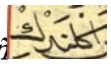 69b/4

ekerse 6b/10

esdirir 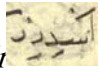 13b/11

etmek 9a/11

esirgeye 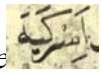 7b/14

eşidicek 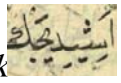 10a/13

eylese 73a/8 *eydeler* 94a/11

1.1.2.2.Söz İçinde*e* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *e* ünlüsü üstün (◌َ), cezmli güzel he (◌ْه) ve lamelif (لا) ile yazılmıştır.

Elif İle:

yücele 100a/1 *yirden* 31b/4

virilecek 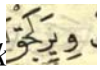 90b/5 *üzerime* 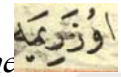 103b/15

beñzemez 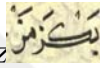 48b/9 *sürerdim* 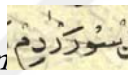 40b/7

ögrenmege 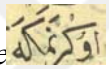 66a/8 *diyenler* 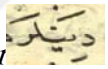 12b/2

Cezmli Güzel He İle:

tepesinde 26a/13 *idemeyeyorum* 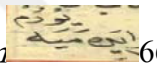 66a/15

depredirem 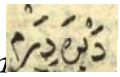 32b/14 *diyevüz* 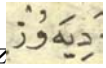 17a/10

dileseler 99a/15 *eydeler* 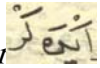 94a/11

getüreler 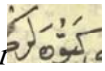 15a/7 *götüreler* 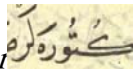 95a/2

Lam Elif İle:

dökülen 94a/11

1.1.2.3.Söz Sonunda*e* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *e* ünlüsü yalnız cezmli güzel he (ﻪْ) ile yazılmıştır.

ekerse 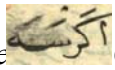 6b/10 *nice* 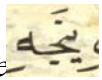 95b/1

gözüñe 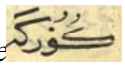 61b/7 *kendüye* 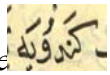 87b/2

kesmege 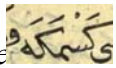 67b/6 *kimesne* 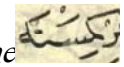 44b/10

kimseye 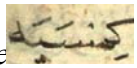 1b/1 *ögrenmege* 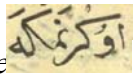 66a/8

öyle 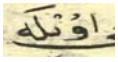 13b/14 *öñince* 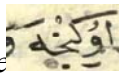 78b/11

1.1.3 *ı* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.3.1. Söz Başında*ı* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *ı* ünlüsü esreli elif (ﺍِ) ve esreli elif ve ye (ﺍِی) ile yazılmıştır. Söz başında *ı* ünlüsüyle başlayan sözcüklerimiz sınırlı sayıdadır.

Esreli Elif İle:

ıssı 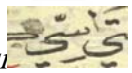 16a/4

Esreli Elif ve Ye İle:

ırak 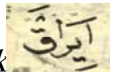 7b/11 *ırmaġından* 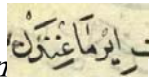 98b/10

1.1.3.2. Söz İçinde *ı* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *ı* ünlüsü esre (ﹻ) ve esreli ye (ﻰِ) ile yazılmıştır.

Esre İle:

yazılmışdır 57b/9 *açıcı* 14b/4

vargıl 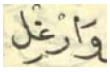 96a/7 *ṭırnaḳlarını* 70b/5

ṭarlığından 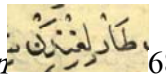	68b/13	*ḳığırılmaz*	*11b/15*
oturmağın 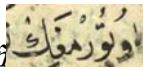	9b/14	*ḳurtarır* 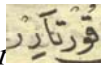	40a/9
ṣağışınca 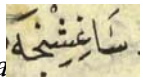	99b/13	*koñşusının* 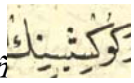	18b/2
ḳızıl	18a/3	*ḳırḳıncı*	61b/3
yıllıḳ	53b/8	*ṣayılur* 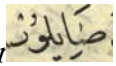	73a/15

Esreli Ye İle:

ṣuvarılur	14a/1	*acısın* 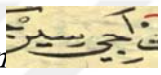	66b/6
yıl	9b/15	*oḳuyasın* 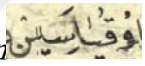	31a/14
ṣığınmağa 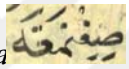	26a/8	*ḳılına* 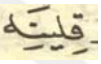	94a/6
ḳılıcı 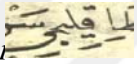	107a/1	*ḳılalım* 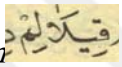	25a/6
acığırsam 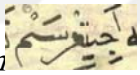	44a/10	*olına* 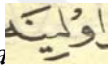	55a/4

1.1.3.3. Söz Sonunda *ı* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *ı* ünlüsü esreli ye (ـِی) ile yazılmıştır. Ancak esre (ـِ) ile yazılan da vardır. Esre (ـِ) ile yazılan istisna kabul edilebilir.

Esreli Ye İle:

adı	94a5	*ayrıldıḳları* 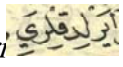	53a/9
ḳulağı	108b/13	*arı*	75a/11
bağışladı 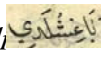	77b/14	*başını* 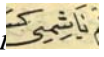	87b/13
ḳırḳıncı 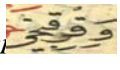	61b/3	*ḳıldığı*	28a/7
ḳosalardı 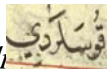	19a/ 15	*ḳoyunları* 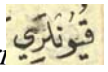	40b/6

ḳuri 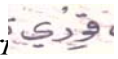 14a/5 *pasını* 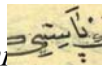 21a/6

Esre İle:

yolı 4a/4

1.1.3.4. İkili Yazılışlar

ḳızı 19b/6 *ḳızı* 18a/3

yolı 100b/8 *yolı* 4a/4

1.1.4. *i* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.4.1. Söz Başında *i* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *i* ünlüsü esreli elif (ا) ve esreli elif ve ye (ای) ile yazılmıştır.

Esreli Elif İle:

ikindi 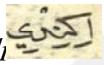 102b/5 *iletdiler* 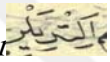 78a/11

inerler 17a/2 *incüden* 101a/12

işleri 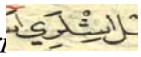 45b/4 *işledi* 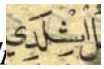 10b/9

iy 106b/13 *itmişce* 33b/12

Esreli Elif ve Ye İle:

içe 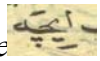 24a/12 *içirdim* 24a/8

idemlü 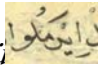 66a/10 *iken* 1b/8

ikı 5b/12 *iyle* 93a/13

irince 15a/8 *irgürmedin* 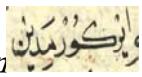 12a/6

iş 100b/1 *işidirler* 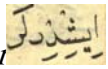 63b/8

itdiler 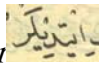 64a/6

1.1.4.2. Söz İçinde *i* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *i* ünlüsü esre (ِ) ve esreli ye (ىِ) ile yazılmıştır.

Esre İle:

ikindi 102b/5

bildiginden 65b/2

bildigi 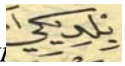 67a/8

birinde 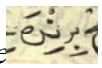 15a/9

birinci 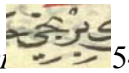 54a/5

çevir 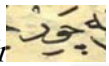 82b/6

degil 39b/2

yişil 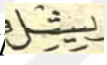 18b/6

digil 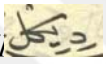 92a/4

diledügi 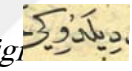 87a/9

dimeklik 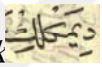 33b/4

gizler imiş 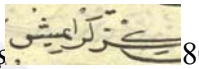 80a/12

içirdim 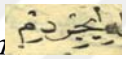 24a/8

irişdi 48a/14

iletiser 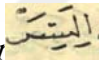 88a/3

didi 71a/1

Esreli Ye İle:

idicilerin 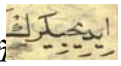 10b/6

yirine 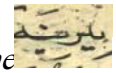 5a/5

didi 31a/10

bile 3a/10

biñ 9b/3

beyinler 16a/5

didik 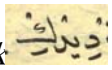 63b/4

içirecek 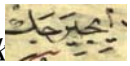 22b/14

eşiddirdi-ki 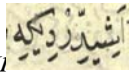 91a/6

yigirmi 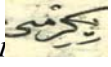 105a/5

yigit 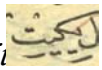 88a/12

virirsin 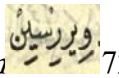 72b/5

1.1.4.3. Söz Sonunda *i* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *i* ünlüsü esreli ye (ى) ile yazılmıştır. Hemze (ء) ile yazılan örneğe de rastlanmıştır.

Esreli ye ile:

ikinci 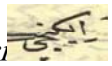 17b/2

yüzü 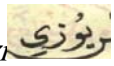 48b/7

biri 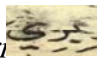 8b/15

birisi 32b/1

biti 15a/10

yigirminci 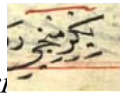 53b/15

yerli 3a/12

virdi 101a/2

şimdi 105b/7

sevdigi 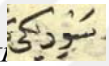 30b/14

ötüri 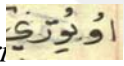 13b/3

kişi 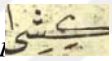 11b/13

kendi 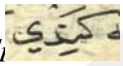 13a/6

iki 5b/12

gözlerimi 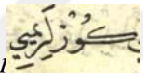 91b/6

gizli 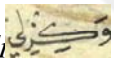 18a/10

Hemze İle:

küsülüyü 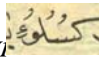 66a/6

kimseyi 22a/2

1.1.4.4. İkili Yazılışlar

gizlerimiş 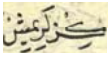 91a/5

gizler imiş 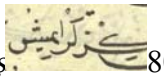 80a/12

içirdim 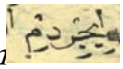 24a/8

içirecek 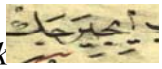 22b/14

işleri 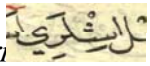 45b/4

iş 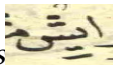 100b/1

bildigi 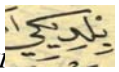 67a/8

bildiginden 65b/2

birine 100b/4

birinde 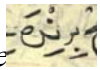 15a/9

kim-ki	105b/15	*kim-ki*	27a/2
ise	3b/8	*ise* 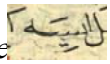	6b/11

1.1.5 *o* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.5.1. Söz Başında *o* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *o* ünlüsü ötreli elif ve vav (اُو) ile yazılmıştır.

otlatmağa 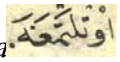	40b/7	*ortaḳ*	66a/2
otuz 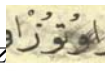	100a/7	*oturmağın* 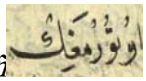	9b/12
oğul	106b/4	*oḳ*	95b/11
oda	100a/6	*oğlana* 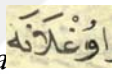	100a/3
onunc	51b/5	*on*	103b/5
oluna 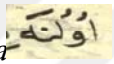	105b/1	*ol*	105b/12

1.1.5.2. Söz İçinde *o* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *o* ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.

<u>Ötre İle:</u>

şoñra	31a/2	*şokup*	91a/7
şol 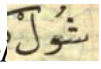	51b/1	*ṭoptolu* 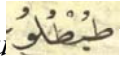	91a/2
ṭoḳsan	103b/6	*ṭoḳuz* 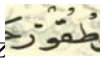	103b/5
ṭolusı	90a/15	*topraġa*	102b/14

Ötreli Vav İle:

boġazlamaġa 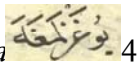 41a/7 *bo* 43a/4

borç 42b/11 *bozam* 11a/10

yoḳdı 11a/10 *çoḳ* 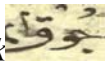 2b/11

doġrı 41a/2 *doḳandı* 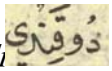 90a/14

doldurur 31b/12 *doyumlıḳdandı* 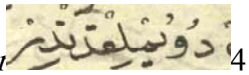 41a/9

doyurmışca 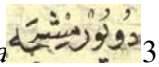 33b/13 *ḳosaları* 32b/3

ḳopa 16b/9 *ḳork* 7a/11

ḳoyun 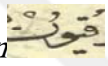 41a/5 *ṣolunda* 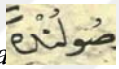 60a/12

ṭoġmış 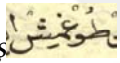 32b/8 *ṭoñuz* 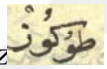 95a/8

dönderiyoru 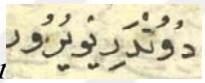 106a/14 *ideyordı* 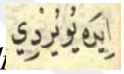 90b/8

1.1.5.3. İkili Yazılışlar

ṭolusı 90b/14 *ṭolusı* 90a/15

1.1.6. *ö* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.6.1. Söz Başında *ö* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *ö* ünlüsü ötreli elif (ٱ) ve ötreli elif ve vav (اُو) ile yazılmıştır. Sözcüklerin çoğunluğu ötreli vav (اُو) ile yazılmıştır.

Ötreli Elif İle:

öyle 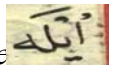 8a/4

Ötreli Vav İle:

ödeyiver 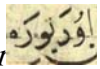 42b/15 *ögem* 19a/7

ögrenüp 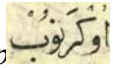 3a/7 *ögre* 36a/15

öldüg 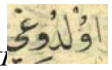 5a/11 *öñince* 78b/11

öñerdüg 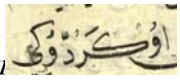 30b/12 *öpdi* 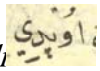 96a/13

örtdüm 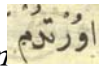 80a/13 *örü* 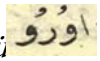 74b/13

ötür 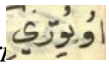 13b/3 *öyle* 59b/3

1.1.6.2. Söz İçinde *ö* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *ö* ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.

Ötre İle:

bölük 20a/6 *köpüg* 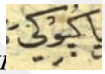 28b/9

göndere 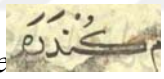 60a/3

Ötreli Vav İle:

bölük 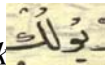 51b/9 *böyle* 2b/7

dökdükçe 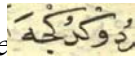 91b/1 *döküldüg* 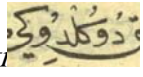 27a/7

dönmeye 12b/5 *dördünc* 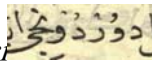 17b/4

döşek 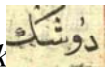 17b/14 *göçüp* 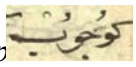 1b/6

gök 104b/5 *gökçek* 17b/14

gölge 104b/3 *gönderdi* 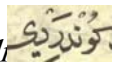 50a/8

göñül 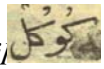 21a/8 *göz* 15a/8

köprisi 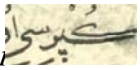	102a/6	*söge* 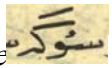	5b/8
söyle 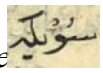	7a/7	*sözden* 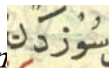	108a/12

1.1.6.3. İkili Yazılışlar

öyle	59b/3	*öyle*	8a/4
bölük	51b/9	*bölük*	20a/6
göçüp 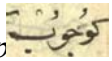	1b/6	*göçen*	5b/9
gönderdi	50a/8	*göndere* 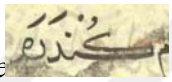	60a/3

1.1.7. *u* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.7.1. Söz Başında *u* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *u* ünlüsü ötreli elif (ا ُ) ve ötreli elif ve vav (اُو) ile yazılmıştır.

Ötreli Elif İle:

uġurladı 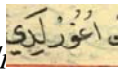	66b/15	*ummaduġı*	45b/6
uyḫuya	80a/13		

Ötreli Elif ve Vav İle:

uc	19b/6	*uçsa*	78b/10
uçmaḳ	25b/3	*uġradı*	82b/7
uġrı 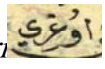	67b/5	*uġurlamış* 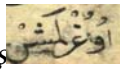	67a/15
ulaşdı 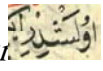	50a/3	*ulu*	107b/3
unuda	12b/7	*uram* 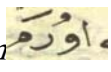	96a/4
utanup 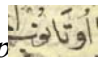	13a/13	*uyandım*	24a/1

uyḫusında 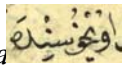 22b/10 *uyuşduġı* 69b/14

1.1.7.2. Söz İçinde *u* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *u*ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır. Lam elif (ﻻ) ile yazılan da vardır. Genellikle eklerin ötre ile sözcük kök veya gövdelerinin ötreli vav ile yazıldığı görülmektedir.

Ötre İle:

açuḳdur 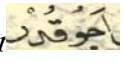 91b/8 *avuç* 34a/2

bunuñ 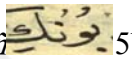 5b/15 *buyruḳ* 5a/13

bulut 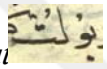 13b/2 *ṣavulup* 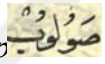 77a/11

ucunda 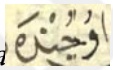 36a/6 *onunc* 51b/5

oluna 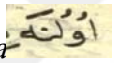 105b/1 *doldurur* 31b/12

unutsa 75a/2 *uyanduḳda* 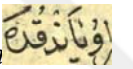 22b/11

uyuşduġı 69b/14 *kuşuñdur* 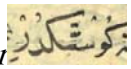 20a/3

ḳuyuya 41a/2 yumuşaḳ 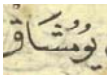 71a/10

Ötreli Vav İle:

duyulmaya 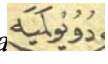 70a/7 *ḳurtulup* 77b/2

uçup 79a/1 *unuda* 12b/7

unuddınız 5b/2 *ṭatludur* 25b/14

uyḫusında 22b/10 *uzun* 8a/8

ḳurur 13b/14 *ḳutlu* 8a/5

otururdum 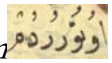 85a/1 *oḳunacaḳ* 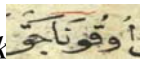 2a/6

ṣusuz 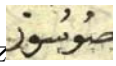 13b/13 *ṭozun* 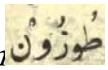 13b/11

Lamelif İle:

aġlayalum 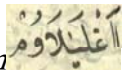 93a/10

1.1.7.3. Söz Sonunda *u* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *u* ünlüsü ötreli vav (ُو) ile yazılmıştır.

bu 53a/1 *ulu* 107b/3

ḳuru 14a/5 *ḳutlu* 8a/5

yazu 56a/2 *yazıḳlu* 94a/15

varlu 33a/9 *ṭopṭolu* 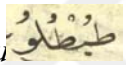 91a/2

oḳu 69a/2 *ḳarşu* 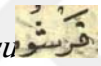 40b/1

1.1.7.4. İkili Yazılışlar

uġurlamış 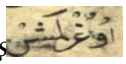 67a/15 *uġurladı* 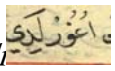 66b/15

umarım-ki 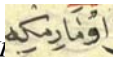 55a/13 *ummaduġı* 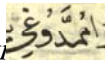 45b/6

unuddınız 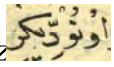 5b/2 *unutsa* 75a/2

uyḫuya 72b/12 *uyḫuya* 80a/13

buludundan 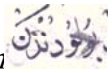 14a/3 *bulut* 13b/2

1.1.8. *ü* Ünlüsünün Yazılışı

1.1.8.1. Söz Başında *ü* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *ü* ünlüsü yalnız ötreli elif ve vav (اُو) ile yazılmıştır. Ancak medli ötreli elif ve vav (آو) ile yazılanlar da vardır.

üç 6a/9 *üçer* 32a/3

üçünc 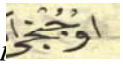 17b/3

üründüleyüp 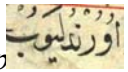 2a/1

üstünde 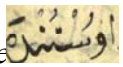 20b/5

üşenirsiz 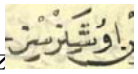 95a/7

üzere 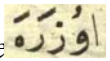 100b/1

üzerime 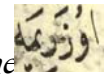 103b/15

Medli Ötreli Elif ve Vav İle:

üçünc 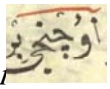 50a/5

1.1.8.2. Söz İçinde*ü* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde*ü* ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.Genellikle eklerin ötre ile sözcük kök veya gövdelerinin ötreli vav ile yazıldığı görülmektedir.

Ötre İle:

benüm 101a/13

bölük 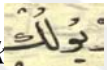 51b/9

dürlüdür 12b/9

dürüşüp 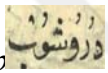 10a/7

gönüldür 13b/9

götürüldi 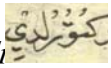 17a/13

gözsüzi 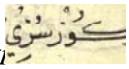 99b/3

güçlük 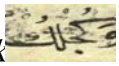 2a/14

gündüz 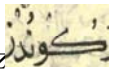 13b/3

irgürü 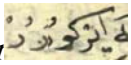 13a/9

küsülüyi 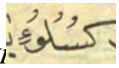 66a/6

örtdüm 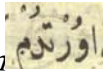 80a/13

sevgülüdür 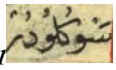 27a/15

sürüyü 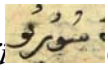 61b/15

Ötreli Vav İle:

bindüre 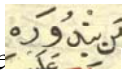 76a/12

biriñüz 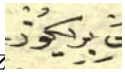 11b/7

bölük 20a/6

bugün 87b/13

dikilür 26a/2 *diledüm* 85a/6

dirilsün 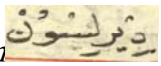 92a/15 *dün* 77b/10

dürüşüp 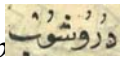 10a/7 *düşüp* 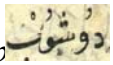 17a/3

elümüz 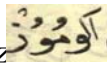 55b/8 *güzel* 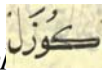 56a/8

küp 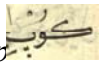 91b/2 *niçün* 24a/1

ölülere 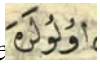 77b/14 *tüyüsi* 94a/9

1.1.8.3. Söz Sonunda *ü* Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *ü* ünlüsü ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.

sürüyü 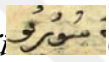 61b/15 *berü* 38a/8

dürlü 2b/12 *içerü* 89b/12

idemlü 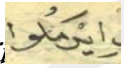 66a/10 *kendü* 105a/7

küpü 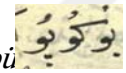 91a/9 *küsülü* 65b/15

örtülü 8b/6 *örü* 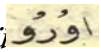 74b/13

1.1.8.4. İkili Yazılışlar

dördünci 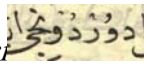 17b/4 *dördünci* 49b/4

üstüne 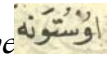 101a/11 *üstüne* 104b/3

bölük 51b/9 *bölük* 20a/6

güçlük 66b/1 *güçlük* 2a/14

küsülü 65b/15 *küsülüyi* 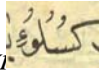 66a/6

1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

1.2.1. b ve p (ب/پ)Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde *b*(ب)ünsüzü bulunan sözcüklerin hepsi Arap alfabesindeki (ب) harfiyle yazılmıştır. Ancak *-Up*zarf fiil eki metnin tamamında*b* (ب) ile yazılmıştır ve söyleyişi göz önünde bulundurularak ve okuma geleneğine uyularak *-Up* şeklinde okunmuş ve yazılmıştır.

Başında *p* (پ) ünsüzü bulunan sözcüklerin yazılışında (پ,ب) ayrımının gözetildiğini söylemek mümkün değildir.

1.2.1.1. Söz Başında b-p (پ,ب):

Metinde *b* ünsüzüyle başlayan Türkçe sözcüklerin tamamı Arap alfabesindeki be (ب) harfiyle yazılırken; *p* ünsüzüyle başlayan Türkçe sözcüklerde (پ) harfi kullanmıştır. İkili yazılışlara da rastlanmaktadır.

babamı	80b/6	*pasını*	21a/6
baḫıllıḳ	70a/12	*pek*	100b/12
birer	20b/4	*puñarları*	13b/15
bol	31a/5	*parmaġın*	75b/14
bulut	13b/2	balıḳlar	57a/1

1.2.1.2. Söz İçinde b-p (پ,ب):

Söz içinde *b/p* (پ,ب) ünsüzlerinin yazımında belli bir kural gözetilmemiştir. İçinde *p* olan sözcükler bazen (ب) harfi ile bazen de (پ) harfi ile yazılmıştır. İçinde *b* olan sözcükler ise her zaman *be*(ب) harfiyle yazılmıştır.

dibi	18a/4	*köprisi*	102a/6
işidüp	49b/1	*öpdi*	96a/13
başup	1b/3	*toprağa*	102b/14
çekmeyüp	3b/4	*ḳapuya*	40b/1
çalabum	108a/15	*depredürdi*	33a/12
depredirem	32b/14	*ḳapanur*	14b/15

ḳaplamışdı 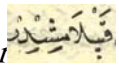	91b/6	*kibrigi* 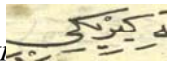	94a/9
ḳapusına 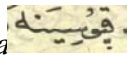	77a/11	*yapışup* 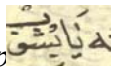	59a/9
ḳopacaḳ 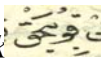	104b3	*ḳopa* 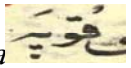	16b/9
tepesinde 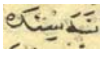	26a/13	*köpügi*	54a/5
ṭopṭolu 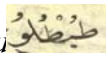	91a/2	*küp* 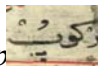	90a/15

1.2.1.3. Söz Sonunda b-p (ب,پ):

Söz sonunda *p* ünsüzü sadece *-Up* zarf fiil ekinde görülmektedir ve metnin tamamında *-Up* zarf fiil eki (ب) ile yazılmıştır.

yazup	100a/12	*bilüp*	34a/7
deyüp	46b/7	*dönüp*	40a/11
eyleyüp	36b/6	*ḳalḳup* 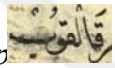	39b/15

1.2.1.4. İkili Yazılışlar:

barmaġının	70b/3	*parmaġın*	75b/14
ṭopṭolu	91a/2	*ṭopṭolu* 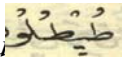	94b/9
depredirem 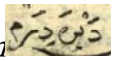	32b/14	*depredürdi* 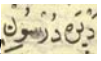	33a/12
ḳopacaḳ 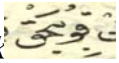	104b3	*ḳopa* 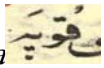	16b/9

1.2.2. *c* ve *ç* (ج/چ) Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde Türkçe sözcüklerdeki *c* ve *ç* ünsüzlerinin yazımında Arap alfabesindeki cim (ج) harfi ve *ç* ünsüzünü karşılayn üç noktalı cim (چ) harfi kullanılmıştır. Ancak kullanımda belli bir kural yoktur. Sözcük kök ve gövdelerinde *c/ç* (ج/چ)ayrımı gözetilse de ikili yazımlara da rastlanmaktadır. Ekler genellikle *c*(ج) ünsüzüyleyazılmıştır. Az da olsa *ç* (چ) ünsüzüyle yazılanlar da vardır.

1.2.2.1. Söz Başında *c* ve *ç* (ج/چ):

Metinde *c* ile başlayan Türkçe sözcük yoktur. Metinde söz başındaki *ç*'li sözcüklerin yazımında ise genellikle (چ) harfi kullanılmıştır. Bunun yanında *c*'li yazımlara da rastlanmaktadır.

çekeler 71b/1 *çağıra* 18b/9

çevirdi 31a/10 *çamar* 94b/11

çıka 18b/7 *çevir* 82b/6

çoġı 87b/4 *çıñlasa* 69b/11

çoḳlıġından 71b/1 *çıyan* 91b/2

çıḳarmaġa 40a/7 *çiçekleri* 94b/10

1.2.2.2. Söz İçinde *c* ve *ç* (ج/چ):

Söz içinde *c* ünsüzü (ج) harfiyle yazılmıştır. Söz içindeki *ç* ise (ج/چ) harfleriyle yazılmış ama daha çok *cim* (ج) harfi kullanılmıştır. Eklerin yazımında da Arap alfabesindeki *cim* (ج) harfinin tercih dildiğini söyleyebiliriz.

beşinci 17b/5 *ancılayın* 50b/6

çoḳca 68b/9 *açar* 56b/10

uçup 79a/1 *niçe* 2a/11

açıluñ 21b/2 *ṣaçar* 94b/13

içinde 24a/12 *içe* 24a/12

ṣaçılsa 94b/14 *ṣırça* 20b/7

açlıḳdan 44a/9 *surçalı* 24a/11

ḳaçan-kim 103a/9 *uçam* 83a/6

gerçek 65b/3 *üçer* 28a/10

borçları 44b/6 *egerçe* 2a/9

1.2.2.3. Söz Sonunda *c* ve *ç* (ج/چ):

Metinde Türkçe sözcüklerde söz sonunda *c* ünsüzüne rastlanmamıştır. Söz sonundaki *ç* ünsüzleri ise arap alfabesindeki *cim* (ج) harfiyle yazılmıştır.

aç 14b/4

aġaç 26a/1

güç 66a/11

ḳazanç 89b/9

üç 96b/15

avuç 34a/2

borç 44b/4

1.2.2.4. İkili Yazılışlar:

çevirdi 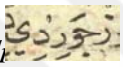 31a/10

çevir 82b/6

içe 72a/1

içe 24a/12

nice 60a/5

niçe 2a/11

ṣaçılsa 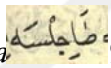 94b/14

ṣaçar 94b/13

uça 18b/8

uçam 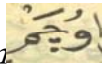 83a/6

1.2.3. *d* ve *t* (ت / د / ط) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde *d* ünsüzü dal (د) harfiyle, *t* ünsüzü ön ünlülü sözcüklerin tümünde te (ت) harfiyle yazılmıştır. *t* ünsüzü art ünlülü sözcüklerin çoğunda tı (ط) harfiyle, birkaç örnekte ise te (ت) harfiyle gösterilmiş; söz sonunda bazı örneklerde dal (د) harfiyle yazılmıştır. Ayrıca art ünlülü bazı sözcüklerin söz başında hem dal (د) hem te (ت)/ tı (ط) harfleriyle yazıldığı örnekler görülebilmektedir.

1.2.3.1. Söz Başında *d* ve *t* (ت / د / ط):

Ön ünlülü sözcüklerde *d* ünsüzü (د) harfiyle *t* ünsüzü (ت) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerde *t* ünsüzü genellikle tı (ط) harfiyle yazılsa da dal (د) ve te (ت) harfiyle yazılanlar da vardır.

1.2.3.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması:

tepesinde 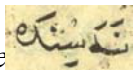 26a/13 *terinden* 70a/10

tükene 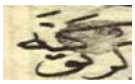 58b/14 *tüyler* 60b/12

tereyağından 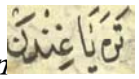 71a/10 *Türkiye* 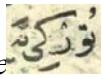 101a/8

1.2.3.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması:

toprağa 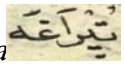 102b/14

1.2.3.1.3. Ön Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması:

dedi 66b/2 *degil* 70b/7

degin 79a/3 *degir* 72b/3

demür 16a/5 *depredirem* 32b/14

deve 17b/6 *dip* 18a/4

diledik 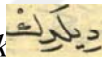 66a/3 *diñleyen* 6a/7

direk 18a/3 *ditrer* 18a/6

döndürmegi 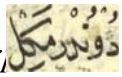 106b/14 *dökülen* 91a/11

döşek 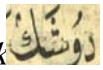 20b/6 *dükeli* 5a/4

düketdi 20a/7 *dürlü* 6b/1

dün 17b/13 *dürüşüp* 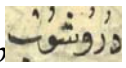 10a/7

1.2.3.1.4. Art Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması:

dahi	43a/5	*doġrı*	41a/2
doyumlıḳdandı	41a/9	*dura*	50b/3
doyurmaḳdur 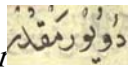	18a/1	*dudaġ*	33a/11
duta	52a/11	*duyulmaya* 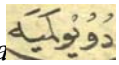	70a/7

1.2.3.1.5. Ön Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması:

Metinde tı (ط) harfiyle yazılan ön ünlülü sözcüğer rastlanmamıştır.

1.2.3.1.6. Art Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması:

ṭaġlarınca 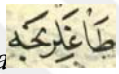	102b/9	*ṭaġılmadan*	40b/10
ṭalar	57b/2	*ṭamla*	26a/15
ṭanıḳ	18a/9	*ṭarafa*	32b/4
ṭarlıġa	38b/8	*ṭartarlarsa*	32b/11
ṭaş	57a/3	*ṭaşra*	26a/13
ṭaşuram	67a/3	*ṭırnaḳlarını* 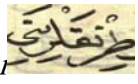	70b/5
ṭoġmış	32b/8	*ṭoġrı*	40b/10
ṭopṭolu 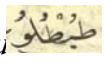	91a/2	*ṭoḳsan* 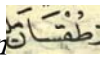	103b/6
ṭoḳuz	103b/5	*ṭolusı* 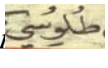	90a/15
ṭoñuz 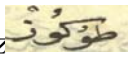	95a/8	*ṭudaḳ* 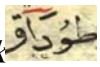	32b/15
ṭura 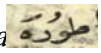	102b/15	*ṭutam* 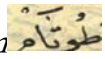	86b/9

1.2.3.2. Söz İçinde *d ve t* (ت / د / ط):

Söz içinde *d/t* ünsüzü barındıran ön ünlülü ve art ünlülü ekler genellikle dal (د) harfiyle yazılmıştır. Sözcük tabanındaki ön ünlülü ve art ünlülü *t* ünsüzü te (ت) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü *t* ünsüzlerinin az da olsa tı (ط) harfiyle yazıldığı da görülmektedir.

1.2.3.2.1. Söz İçinde *t* Ünsüzünün *te* (ت) İle Yazılışı:

altundan	20b/4	*arta*	19a/8
atdı	96a/1	*bitı*	15a/10
erte	73a/2	*eyitdi*	7a/11
getür	7a/12	*sıtma*	100a/11

1.2.3.2.2. Söz İçinde *d* Ünsüzünün *dal* (د) İle Yazılışı:

dağıdı	21a/5	*dedikçe*	26a/1
dedim	51a/15	*depredirem*	32b/14
bulutdan	14a/5	*ide*	93b/15
geydürirler	60b/1	*gideri*	54b/4
gündüz	13b/3	*ḳaldırmazız*	55b/8
ḳarındaş	66b/2	*südden*	71a/10

1.2.3.2.3. Söz İçinde *t* Ünsüzünün *tı* (ط) İle Yazılışı:

aḳṭarayım	91a/10	*ṭartılup*	77a/13
ṭobṭolu	91a/2	*ṭoptolu*	94b/9

1.2.3.3. Söz Sonunda*d ve t*(ت / د / ط)Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz sonunda tı (ط) ile yazılan sözcüğe rastlanmamıştır. Söz sonunda te (ت) ve dal (د) ile yazılan sözcükler sınırlı sayıdadır.

ad	95a/15	*ana*	35b/3
at	33b/14	*süd*	12b/5
ḳanad	78b/5	*od*	22a/2
dört	9a/14	*eyit*	92a/4
git	66a/6	*et*	41a/7
it-	7a/13		

1.2.3.4. İkili Yazılışlar:

doġri	41a/2	*ṭoġri* 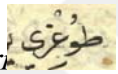	40b/10
dolısı 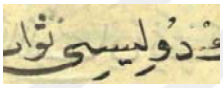	30a/5	*ṭolusı* 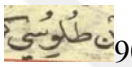	90a/15,
doyumlıḳdandı 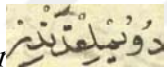	41a/9	*ṭoyumluḳ* 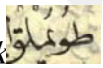	41b/2
dudaġ	33a/11	*ṭudaḳ*	32b/15
topraġa 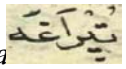	102b/14	*ṭopraġı*	93b/3
ṭartarlarsa	32b/11	*ṭarṭılup* 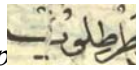	77a/13
dura	50b/3	*ṭura* 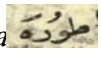	102b/15
ḳanadları 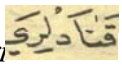	85a/10	*ḳanatları* 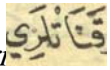	83a/14
iddik(itdik)	41a/5	*itdi*	7a/9
giddi(gitdi) 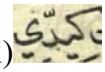	17a/13	*gitdi*	31a/14
od	22a/2	otdan 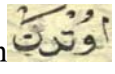	16a/11
ögred kı 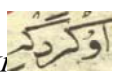	19a/11	*ögret-ki* 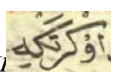	32a/1

1.2.4. */g/, /ġ/, /ķ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ ق/ غ/ ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde*ķ*ünsüzü kaf (ق) harfiyle, *ġ* ünsüzü gayın (غ) harfiyle yazılmış ve art ünlülü sözcüklerde kullanılmıştır; *g, k*ünsüzleri ise kef (ك) harfiyle yazılmış ve ön ünlülü sözcüklerde kullanılmıştır.*ñ*ünsüzünün yazımında bazı sözcüklerde kef içinde üç nokta (ڭ) da kullanılmıştır.

1.2.4.1.Söz Başında*/g/, /ġ/, /ķ/, /k/* (ك/ق/ غ/ ك)Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde Türkçe sözcüklerde söz başında *ġ* ünsüzüne rastlanmamıştır.

1.2.4.1.1. Söz Başında *g* (ك) Ünsüzü:

geçdi 77b/13 *gice* 77b/13

gölge 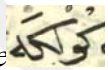 104b/3 *güzel* 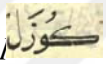 56a/8

1.2.4.1.2. Söz Başında *k* (ك) Ünsüzü:

kendi 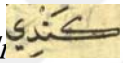 23b/12 *kiçirek* 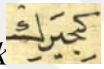 60b/12

köpüg 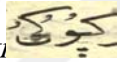 30b/4 *küçük* 5b/9

1.2.4.1.3. Söz Başında *ķ* (ق) Ünsüzü:

ķang 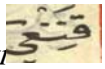 41b/7 *ķıġırılmaz* 11b/15

ķoyun 40b/2 *ķulaķ* 2a/12

1.2.4.2. Söz İçinde */g/, /ġ/, /ķ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ق/ غ/ ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

1.2.4.2.1. Söz İçinde *g* (ك) Ünsüzü:

degil 39b/2 *döşegiñ* 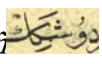 20b/6

eglendiñ 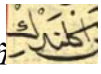 69b/4 *girdig* 88a/11

gölge 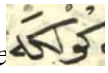 104b/3 *virgil* 92a/14

virmegiñ 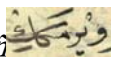 10a/2 *sevgili* 7b/4

1.2.4.2.2. Söz İçinde *ġ* (غ) Ünsüzü:

aġaç 26a/1 *aġırlıġınca* 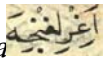 34a/1

baġlayup 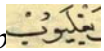 84b/11 *çaġıra* 18b/9

yoġ-ısa 18b/2 *ṭoġmış* 11b/13

ṣıġır 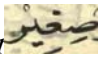 40b/2 *ḳanġı* 103a/1

1.2.4.2.3. Söz İçinde *ḳ* (ق) Ünsüzü:

ḳanḳı 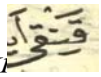 105b/3 *yuḳaru* 46b/8

ṭoḳuz 103b/5 *ṣaḳın* 7b/13

oḳudı 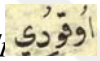 39b/12 *ḳorḳa* 41a/15

dutmaḳda 9a/2 *çıḳduḳda* 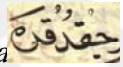 57b/2

1.2.4.2.4. Söz İçinde *k* (ك) Ünsüzü:

büyüklig 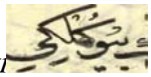 78b/8 *çekme* 17a/15

dikilür 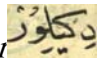 26a/2 *ekerse* 6b/10

gerekl 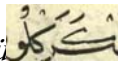 93b/12 *gökçek* 17b/14

ikindi 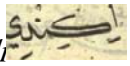 70b/13 *seksen* 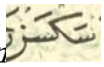 102a/3

1.2.4.2.5. Söz İçinde *ñ* (ك/ ڭ) Ünsüzü:

<u>Üç Noktalı *kef* (ڭ) İle:</u>

soñı 1b/1

<u>Üç Noktasız kef (ك) İle:</u>

añ 04a/4 *añam* 19a/7

beñzemez 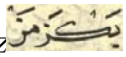	48b/9	*bańa*	7b/14
çıñlasa 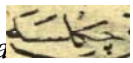	69b/11	*deñiz* 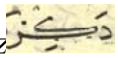	30b/4
deñlü	33b/6	*diñlen* 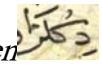	18b/10
göñül 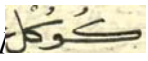	97b/1	*ḳarańlıḳ* 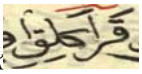	17b/3
ḳoñşumuñ 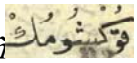	91a/4	*oturmańıñ* 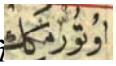	10a/1
öñünce	78b/11	*pıñarlar*	13b/15
sańa	108b/1	*şoñra*	3b/3
ṭoñuz 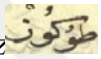	95a/8	*yalıñızca* 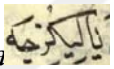	78b/13
yańa	82a/4	*yeñiden*	40b/14

1.2.4.3. Söz Sonunda */g/, /ġ/, /ḳ/, /k/, /ñ/* (ڭ/ ك/ق/ غ/ ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

1.2.4.3.1. Söz Sonunda *g* (ك):

Türkçe sözcüklerde söz sonunda *g* ünsüzüne rastlanmamıştır.

1.2.4.3.2. Söz Sonunda *ġ* (غ):

dudaġ	33a/11	uçmaġ	14b/4

1.2.4.3.3. Söz Sonunda *ḳ* (ق):

artıḳ	12b/5	*azıḳ*	17b/2
barmaḳ	101a/1	*buyruḳ* 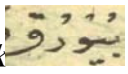	5a/13
çoḳ 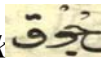	7b/5	*ıraḳ*	7b/11
ḳarańlıḳ 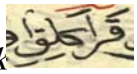	17b/3	*ḳırḳ*	28a/1
ṭanıḳ	18a/9	*uçmaḳ*	97b/5

1.2.4.3.4. Söz Sonunda *k* (ك):

bilmek	108b/12	*bölük*	82b/7
dimek	27b/2	*dimeklik* 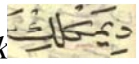	33b/4
döşek	20b/6	*etmek*(ekmek)	9a/13
gökçek	80a/14	*şimşek* 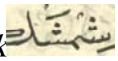	102a/6

1.2.4.3.5. Söz Sonunda *ñ* (ك/ ڭ):

Üç Noktalı *kef* (ڭ) İle:

eñ	1b/1	*evüñ*	5a/11

Üç Noktasız kef (ك) İle:

açuñ	96a/6	*babamuñ*	80b/1
döşegiñ 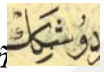	20b/6	*eglendiñ* 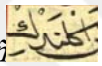	69b/4
biñ	9b/3	*geñ*	102b/9
göndermeñ 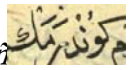	5b/6	*ḳorḳarsañ* 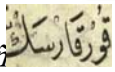	100b/13
oturmañıñ	10a/1		

1.2.4.4. İkili Yazlışlar:

ḳangı	103a/1	*ḳanḳı*	105b/3
öldügı 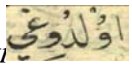	5a/11	*öldügı*	66b/5
getürmaġa 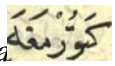	95a/7	*getürmek* 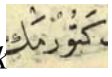	91b/15
uçmaġ	14b/4	*uçmaḳ*	97b/5
buna	37a/1	*buña*	10a/15

1.2.5. *s* ve *ş* (س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı

Ön ünlülü Türkçe sözcüklerin yazımında Arap alfabesindeki sin (س) harfi kullanılmıştır. Ön ünlülü veya art ünlülü eklerin yazımında da sin(س) harfi kullanılmıştır. Art ünlülü sözcüklerde ise genellikle sad (ص) harfi kullanılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerin yazımında ikili kullanımlara rastlanmaktadır.

1.2.5.1.Söz Başında *s* ve *ş*(س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz başında ön ünlülü sözcükler sin (س) harfiyle, artünlülü sözcükler ise sad (ص) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerde ikili yazımlar da vardır.

1.2.5.1.1.Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

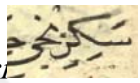
sekizinci 50b/14

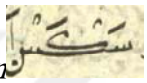
seksen 102a/1

sen 94a/1

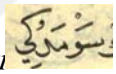
sevmedüg 87b/3

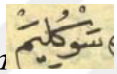
sevgüliyem 62a/12

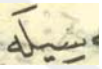
sile 78a/6

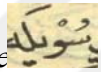
söyle 87a/5

sürüp 70b/15

1.2.5.1.2.Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

saña 100b/13

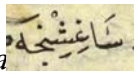
sağışınca 99b/13

sıtma 100a/11

surçalı 24a/11

1.2.5.1.3.Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı:

şaçaı 94b/13

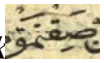
şaḳınmaḳ 6b/15

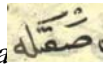
şaḳla 106a/10

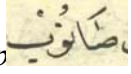
şanup 91a/6

şatun 5b/4

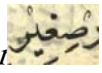
şığın 40b/2

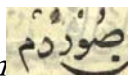
şordum 41b/7

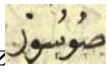
şusuz 13b/13

1.2.5.2.Söz İçinde *s* ve *ṣ*(س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz içinde kök veya gövde durumundaki Türkçe sözcüklerin yazımında ön ünlülü sözcüklerde sin (س)harfi, art ünlülü sözcüklerde sad (ص) harfikullanılmıştır. Ancak ön ünlülü eklerde sin(س) harfinin kullanıldığı görülmektedir.

1.2.5.2.1.Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

esdirir 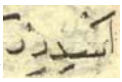 13b/11 *esirgeye* 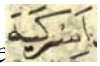 7b/14

eskiden 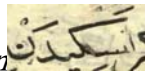 40b/13 *gögsinden* 102b/15

göstere 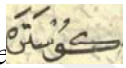 77a/8 *isterse* 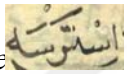 69a/7

issi 109a/1 *keser* 21a/5

kimesne 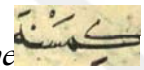 6a/3

1.2.5.2.2.Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

ıssı 16a/4 *ṭoḳsan* 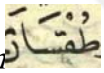 103b/6

Ön Ünlülü Eklerin*sin* (س) İle Yazılışı:

birisi 17b/6 *dese* 81b/9

virsün 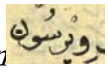 67b/9 *dimesi* 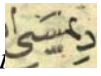 30a/11

gözsüzi 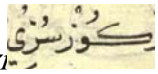 99b/3 *iletiser* 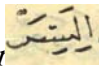 88a/3

Art Ünlülü Eklerin*sin* (س) İle Yazılışı:

ṣusuz 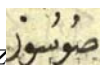 13b/13 *yoḫsa* 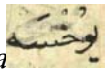 9a/12

ḳoñşusı 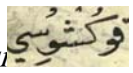 90b/12 *yoḫsıllıḳ* 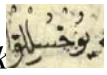 104b/9

olsun 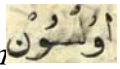 8a/4 *ṣorumaysa* 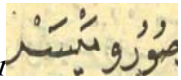 88a/2

1.2.5.2.3.Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı:

akṣıra 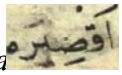 109a/15 *aṣılmış* 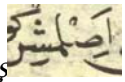 101a/11

başdıġım 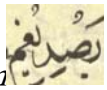 51a/12

1.2.5.3.Söz Sonunda*s* ve *ṣ*(س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz sonunda *s ve ṣ* (س/ص) ünsüzleriyle yazılan sözcüğe rastlanmamıştır.

1.2.5.4.İkili Yazılışlar:

saġışınca 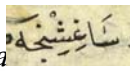 99b/13 *ṣaġışınca* 4b/10

aḫsırup 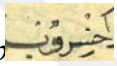 70a/11 *aḳṣıra* 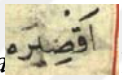 109a/15

Türkçe olmamasına rağmen *sevap* sözcüğünde de ikili yazım söz konusudur.

ṣevāba 6a/12 *ṣavābı* 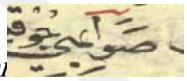 9a/11

1.2.6. *ḳ* ve *ḫ*(ق/ خ) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde bu ünsüzler birkaç sözcükte dönüşümlü olarak kullanılmıştır.

aḫsırup 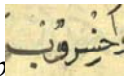 70a/11 *aḳṣıra* 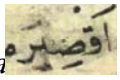 109a/15

yoḫsa 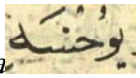 9b/1 *yoḳdı* 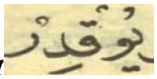 25a/6

1.3. ÖNEMLİ YAZILIŞLAR

1.3.1. *ki*(كه/كي) Bağlacının Yazılışı:

Metinde *ki* bağlacı (كه) ve (كي) şeklinde yazılmıştır. Metinde *ki* bağlacı genellikle bitişik yazılmıştır. Ancak Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *ki* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfebitişik yazılan harflerden sonra geldiğihâldeayrı yazılan ki bağlacı da vardır. Metinde bitişik yazılan*ki* bağlacı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir.

1.3.1.1. Bitişik Yazılan *ki* Bağlacı:

ağlaram-kı 92a/8

bildim-kı 91b/5

dilerem-kı 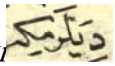 7b/11

eşiddim-kı 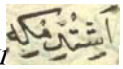 104a/14

geldi-kı 24a/2

gördi-kı 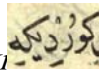 32b/14

içerem-kı 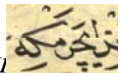 62b/8

işiddim-kı 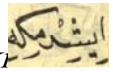 65b/2

ḳaçan-kı 23a/1

kim-kı 105b/15

ögret-kı 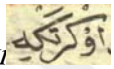 32a/1

severin-kı 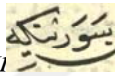 105b/5

1.3.1.2. Ayrı Yazılan *ki* Bağlacı:

didi kı 104a/4

bilgil kı 12b/8

döküle kı 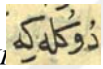 27a/7

eydir kı 56b/10

geldi kı 63b/2

gördükı 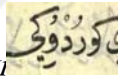 72b/6

içse kı 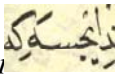 35b/3

işitdim kı 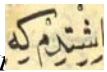 66b/4

kimesne kı 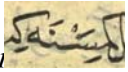 10b/8

ḳorḳaram kı 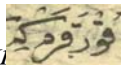 11a/10

ögred kı 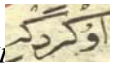 19a/11

sürdüm kı 40b/15

1.3.1.3. İkili Yazılışlar:

Metinde *ki* bağlacının hem bitişik ve ayrı olarak hem de (كه) ve (كي) olarak ikili yazımlarına rastlanmıştır.

1.3.1.3.1. (كه) ve (كي) Olarak İkili Yazılış:

geldi kı 63b/2

geldi-kı 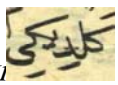 24a/2

gördi-kı 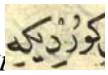 32b/14

gördi kı 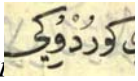 72b/6

1.3.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Olarak İkili Yazılış:

geldi-ki 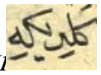 86a/14 *geldi ki* 63b/2

işiddim-ki 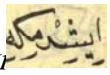 65b/2 *işitdim ki* 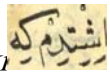 66b/4

kimesne-ki 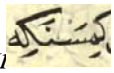 51b/3 *kimesne ki* 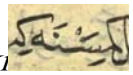 10b/8

ögret-ki 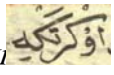 32a/1 *ögred ki* 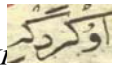 19a/11

1.3.2. *kim*(کم/ کیم) Bağlacının Yazılışı:

Metinde *kim* bağlacı (کم) ve(کیم) şeklinde yazılmıştır. Metinde *kim* bağlacının bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır.Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *kim* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfe bitişik yazılan harflerden sonra geldiğihâldeayrı yazılan *kim* bağlacı da vardır. Metindebitişik yazılan*kim* bağlacı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir.

1.3.2.1. Bitişik Yazılan *kim* Bağlacı:

gördi-kim 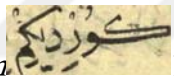 19b/14 *ḳaçan-kim* 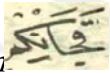 103a/9

ne-kim 104b/7 *uġradı-kim* 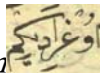 28a/3

virdi-kim 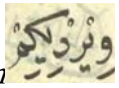 92a/11 *buyurdı-kim* 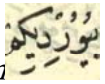 102b/4

eyitdi-kim 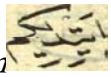 31b/2

1.3.2.2. Ayrı Yazılan *kim* Bağlacı:

degin kim 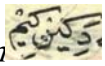 77a/3 *eyitdi kim* 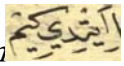 20b/12

gele kim 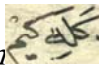 17a/11 *ögred kim* 19a/6

var kim 20b/3 *yoḳdur kim* 57b/14

buyura kim 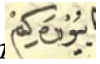 56a/3 *degin kim* 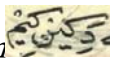 77a/3

1.3.2.3. İkili Yazılışlar:

ḳaçan-kim 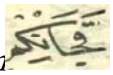 103a/9 *ḳaçan-kim* 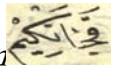 93b/10

eyitdi-kim 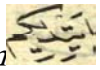 31b/2 *eyitdi kim* 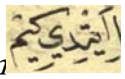 20b/12

1.3.3. *daḫı* Bağlacının Yazılışı

Metinde *daḫı* (دخي) bağlacı ölçünlü olarak kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır.

siz daḫı 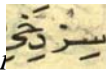 5b/14 *ve daḫı* 97b/5

biz daḫı 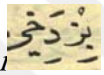 66a/4 *işlerse daḫı* 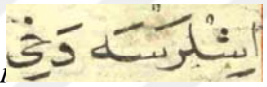 11b/3

deñlü daḫı 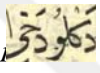 30b/4 *ayetde daḫı* 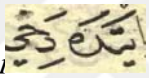 43b/8

oḳumaḳ daḫı 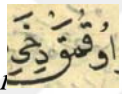 68a/6 *faḳīr daḫı* 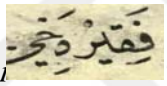 91a/13

1.3.4. *da, de* Bağlacının Yazılışı

Metinde *'da, de'* bağlacı sadece iki yerde kullanılmış ve kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılmıştır.

ben-de bilmem 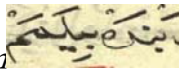 40b/11 *turp yemek-de* 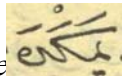 70a/5

1.3.5. *ile* Edatının Yazılışı

Metinde *'ile, bile, birle'* şeklinde kullanılan edatlar vardır. Bunlardan *ile* edatı önlük-artlık uyumuna uymuştur. Bitişik ve ayrı yazıldığı örnekler vardır. Yazımda bir ölçün yakalamak için bitişik yazılan*ile* edatı önlük artlık uyumuna uygun yazılmış ve kısa çizgiyle (-) gösterilmiştir.

1.3.5.1.*ile* Kullanımı:

1.3.5.1.1. Bitişik:

bilmezlig-ile 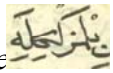 108a/5

içmeg-ile 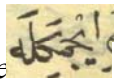 24a/12

dili-ile 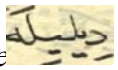 12b/3

isim-ile 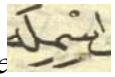 99a/14

izni-ile 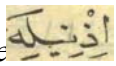 5a/10

ḳalb-ıla 2a/14

niyyet-ile 19b/8

saʿadet-ile 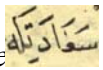 69a/1

senüñ-ile 88a/11

şerīfiñ-ile 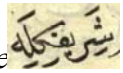 79b/10

yüz-ile 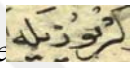 9b/13

nedāmet-le 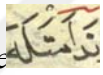 17a/4

ṭahāret-le 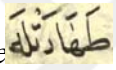 7b/12

ṣıdḳ-ıla 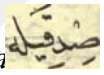 15b/5

lisān-ıla 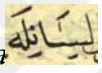 26b/4

ṣalavāt-ıla 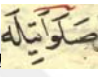 50b/11

1.3.5.1.2. Ayrı:

şey ile 2a/12

cemīle ile 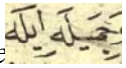 2b/10

ḫāṭır ile 3b/5

mālımız ile 5b/3

şular ile 13b/12

ḳanḳısı ile 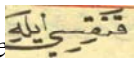 25a/1

dimesi ile 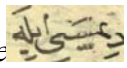 30a/11

hemze ile 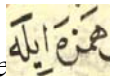 35b/2

ṭoyumlıḳ ile 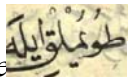 41b/2

imān ile 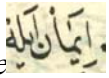 102b/7

1.3.5.2. *bile* Kullanımı:

anhü bile idi 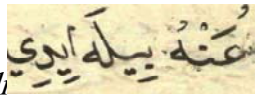 70b/12

1.3.5.3. *birle* Kullanımı:

keremi birle 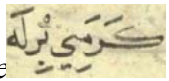 100a/13 *faẓlı birle* 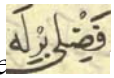 100a/8

tevbe birle 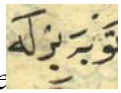 23a/4 *fermanı birle* 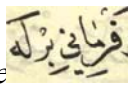 93b/5

ḳudreti birle 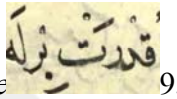 95b/11 *ḳayġusı birle* 97b/1

1.3.6. *i-* Fiilinin Yazılışı

Metinde *'i-'* ek fiilinin bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Eğilimin daha çok bitişik yazma şeklinde olduğunu söyleyebiliriz.

1.3.6.1. Bitişik:

olındıysa 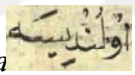 2a/10 *yoḫsa* 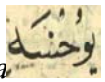 9b/1

olursa 13a/1 *şuvarırlarsa* 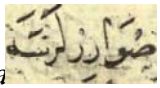 13b/15

yoġısa 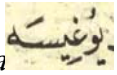 18b/2 *buldıysa* 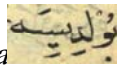 24a/13

dirse 39b/3 *itmezse* 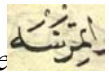 39b/3

isterse 69a/7 *iderse* 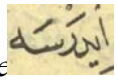 85a/7

uġrar-imiş 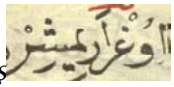 41a/2 *diñler-imiş* 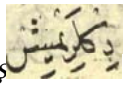 90b/13

yoġ-umuş 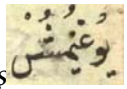 90b/14 *ṭutmış-ıdı* 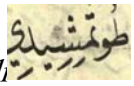 40b/6

1.3.6.2.Ayrı:

itmek ise	39b/13	*deñlü ise*	54a/5
üzere ise 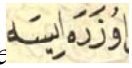	54b/1	*ne ise* 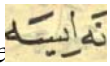	61b/1
olur imiş 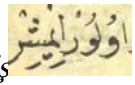	67a/3	*meşgūl imiş* 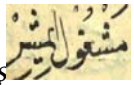	69b/2
var idi 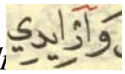	95a/13	*virmiş idi* 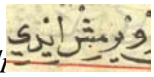	95a/15

1.3.7. *ol/şol* Gösterme Sıfatlarının Yazılışı

Metinde *ol* (اُول) ve *şol* (شول) gösterme sıfatları vardır. Metinde *ol* (اُول) gösterme sıfatı kendinden sonraki sözcüktengenellikle ayrı yazılmıştır. Ancak gösterme sıfatının bitişik yazıldığı örnekler de vardır. Bitişik yazıldığı örneklerden dolayı ikili yazılışlar da karşımıza çıkmaktadır.

1.3.7.1.Bitişik:

ol-kişiye 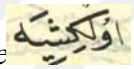	103b/3	*ol-kişi* 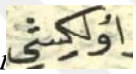	103b/7
ol-gün 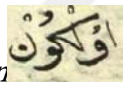	107b/5	*ol-kimesne* 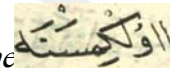	107b/6

1.3.7.2.Ayrı:

ol ḳuşuñ 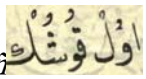	94b/5	*ol aġaçda* 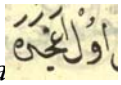	94b/7
ol deñiz 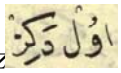	94b/8	*ol oḳı* 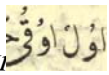	95b/12
ol kişiyi 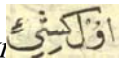	98a/9	*ol veli*	100b/6
ol kimse 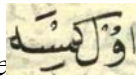	102b/5	*ol āyet*	105b/10
ol gün 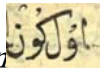	22b/2	*ol ayda* 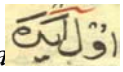	22a/4

1.3.7.3.*şol* Kullanımı:

şol kimseler 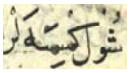 104a/3 şol nesneden-ki 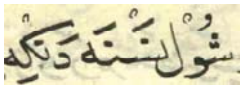 108b/2

şol ḳadar 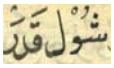 6a/2 şol günāhı 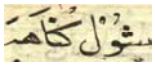 11b/1

şol süd 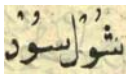 12b/5 şol kişidür 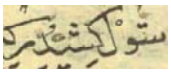 21a/13

şol ḥalde 28a/3 şol ḳul-ki 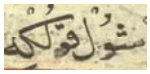 41a/15

1.3.7.4.İkili Yazılışlar:

ol kişiyi 98a/9 *ol-kişiye* 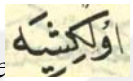 103b/3

2. SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. KÖK HECEDE e/ é / i

İncelenen metinde Türk yazı dilinde var olan temel ünlüler *a, e, ı, i, o, ö, u, ü* kullanılmıştır. Kapalı *é* için ayrı bir işaret söz konusu değildir. Ancak bazı sözcüklerin üstünlü ye (ـَي) ile yazıldığı görülmektedir. Bu durumda sözcüğün okunuşunda hareke esas alınmıştır.

2.1.1.1. Kapalı *é* [*Üstünlüye* (ـَي) ile Yazılıp *e* Okunanlar]:

Metinde *üstünlüye* (ـَي) ile yazılan sözcükler kapalı *é*olarak değerlendirilmiştir.

dedi 10a/9

dedi 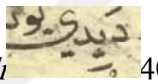 40a/14

dedi 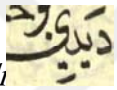 54b/2

dedi 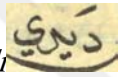 67a/3

dedi 57b/13

dedi 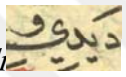 68a/11

dedi 40b/10

dedi 66b/15

dedi 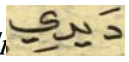 86b/14

dedi 98b/5

dedükçe 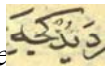 26a/1

gen 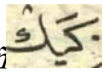 102b/9

yer 71a/11

yerde 89b/5

tez 94a/3

yerden 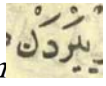 90a/7

yerden 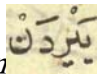 90a/8

yere 82b/11

yeri 32b/4

yerin 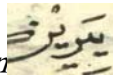 102b/10

yerine 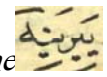 69b/6

2.1.1.2. Üstün ile (ˊ) *e* Yazılanlar:

beşinci 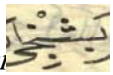 17b/5 *eylik* 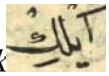 6b/11

endir- 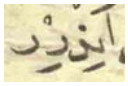 90a/6 *eşiddir-* 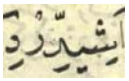 91a/6

yemek-de 70a/5 *yemişi* 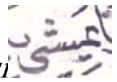 14a/10

2.1.1.3. Esre (ˌ)ile *i* Yazılanlar:

dimesi 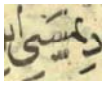 30a/11 *dimek* 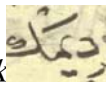

16a/8 *dimeklik* 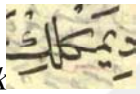 33b/4 *gice* 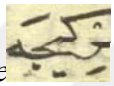 8a/14

idemlü 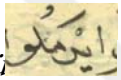 66a/10 *idinmek* 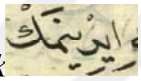 98b/11

irince 15a/8 *irişdüre* 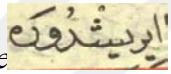 53a/15

2.1.1.4. İkili Yazılışlar:

de-100b/11 ~ *di*-100b/11

eriş-92a/3~ *iriş*-48a/14

eşid(t)- 79a/8~ *işid*-28a/15

*ey*19b/11~ *iy*106b/13

eyle-35b/15 ~ *iyle*-93a/13

ver-72b/15~ *vir*-101a/2

*yemek*70a/5~ *yimek*12b/14

yer 94a/3~ *yir*11b/8

yetiş-80b/11~ *yitiş*-51b/1

en-94a/4 ~ *in*48a/14

erte 73a/2~ irte 31a/2

et-90a/3 ~ *it*-39a/11

eyd(t)- 109a/15~*iyd*-52a/15

*ne*6b/10~ *ni*49b/2

ye-8b/5~ *yi*-86b/13

yene 105b/14~ *yine*95b/15

yeşil 24a/11~ *yişil*18b/6

2.1.1.5. Yabancı Sözcüklerde İkili Yazılışlar:

Metinde bazı yabancı sözcüklerde *(e,i)* ünlülerinde ikili yazılışlara rastlanmaktadır.

diger 74a/10 ~*digir*73a/15,

*em(i)r*60b/15~ *imr*35a/3,

*eger*107b/14~*iger*27b/10,

*şehādet*62a/11~ *şihādet*67a/10

2.1.2 ÜNLÜ UYUMLARI

2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu

Çalıştığımız metinde önlük-artlık uyumuna büyük oranda uygunluk söz konusudur. Türkçe sözcüklerde ve eklerde sadece iki *'faḳīrlıḳ, getürmaġa'* sözcükte önlük-artlık uyumunun bozulduğu görülmektedir.

İsimden isim yapma eki *+lIḲ, +lUḲ* Türkçe sözcüklerde tam bir uyum gösterirken yabancı sözcüklerde sözcüğün son hecesindeki ünlüyle uyum göstermektedir.-*iken* zarf-fiil eki ön ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uyarken, art ünlülü sözcüklerde uyumu bozduğu görülmektedir. *–mak* isim-fiil eki metnin tamamında önlük artlık uyumuna uyarken sadece bir sözcükte bu uyumu bozmaktadır.

-*mAḲ* İsim-Fiil Eki:

Uyumlu:

ṣaḳınmaḳ 6b/15, *ḳomamaḳ3b/7, ṭutmaḳ* 3a/11,*ḳılmaḳdan* 9a/14,*doyurmaḳdur* 18a/1,*getürmekdir* 3a/13, *dimek* 20a/10, *itmekligiñ* 21a/2,*görmek* 30a/7, *ögretmek* 39b/13,

Uyumsuz ve İkili Yazılış:

getürmek 91b/15~ *getürmaġa* 95a/7

+*ki* Aitlik Eki:

Metinde *ki* aitlik eki sık kullanılan bir ek değildir ve birkaç yabancı sözcükte görülmektedir ve uyumludur.

evvelki gök 49a/15-b/1,*evvelkisinden* aʿlā mertebe 83a/14-15,*evvelki* ḳademde 51a/8

+*lIḲ, +lUḲ* İsimden İsim Yapma Eki:

Yabancı Sözcüklerde Uyumlu:

*ḫastalıḳdan*75b/13, *ḫelāllıḳ* 4a/2 ,*ḫālıḳdan* 63a/11,*rāżılıḳ* 4b/12, *ḫastelik* 8b/9, *faḳīrlik* 39a/11, *dervīşlikden* 44a/5, *ḥīlekārlık* 66b/13

Yabancı Sözcüklerde Uyumsuz:

*faḳīrlıḳ*68b/5, *zārīlıḳ*93a/9

Türkçe Sözcüklerde Uyumlu:

baḫıllıḳ 70a/12, *ḳazançlıḳ* 67a/2,*ṭarlıḳdan* 41b/1,*ṭanıḳlıḳ* 82b/1,*yoḫsıllıḳ* 72a/4,*yıllıḳ*74b/10,*gözsüzlikden* 32a/5, *dimeklik* 33b/4,*eylik* 6b/11,*dirlik* 8a/11

Türkçe Sözcüklerde Uyumsuz:

Türkçe sözcüklerde uyumsuz kullanımlara rastlanmamıştır.

Uyumsuz ve İkili Yazılış:

*faḳīrlik*39a/11~ *faḳīrlıḳ* 74b/11

-*iken(-ken)* Zarf-Fiil Eki:

Metinde *iken* zarf-fiili genellikle ayrı yazılmıştır. Ancak bitişik yazıldığı örnekler de vardır. Bitişik yazıldığı örneklerde ön ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uyarken, art ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uymamıştır:

Bitişik:

Uyumlu:

dirken 90b/12

Uyumsuz:

dururken 74b/13, *otururken* 93b/12,*olunurken* 103b/4, *yaturken*103b/7

Ayrı:

yaramaz *iken* 12a/2,var *iken* 90b/15, elde *iken* 1b/8, ṣıḥḥatde *iken* 13a/14, furṣat elde, *iken* 17a/14, dünyāda *iken* 17b/12, kürsīde *iken* 39b/4, bu ḥālde *iken* 66a/11, var *iken*90b/15

2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metnin genelinde düzlük yuvarlaklık uyumundan söz etmek mümkün değildir. Sözcük tabanlarının yanında eklerde de düzlük-yuvarlaklık uyumunun büyük oranda bozulduğu görülmektedir.

2.1.2.2.1. Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

İncelediğimiz metinde sözcük kök ve gövdelerinde *düzlük-yuvarlaklık* bakımından belli bir ölçün olmadığı görülmektedir. Bazı sözcük kök ve gövdeleri*düzlük-yuvarlaklık* uyumuna uyarken, bazı sözcük kök ve gövdeleri *düzlük-yuvarlaklık* uyumuna uymamaktadır. İkili kullanımları olan sözcükler de vardır.

2.1.2.2.1.1. Uyumsuz Örnekler:

Sözcük Kökünde:

*girü*12b/11, *altun*10a/5,*içün* 13a/3, *ḳapu*77a/11,*ḳamu* 92b/11,*demür*16a/5,

*avuç*34a/2,*yuḳaru* 46b/8,*ṭaşu-* 67a/3,*kendü 28a/6,ṭamu* 72a/3, *incü*101a/12

Sözcük Gövdelerinde:

geldük 1b/5,*deñlü*2b/7,*sevgülü*34a/6, *irgür-* 13a/9, *şatun (al-)* 5b/4, *bitür* 6b/1, *yaġmur*14a/4,*yapucılar* 20a/4,*üçünci* 48b/11,*yazu*56a/2,*gizlü*71a/5, *yapuḳ*77a/11, *içerü*89b/12,*yazuġ* 94b/1,*ḳayġu 97b/1*

2.1.2.2.1.2. İkili Yazılışlar:

kendü 28a/6~ kendi 23b/12

ḳurı 97a/2~ ḳuru 14a/5

2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metinde eklerin genelinin düz ve yuvarlak şekillerinin kullanıldığı görülmektedir. Sözcük kök ve gövdelerinde olduğu gibi eklerde de düzlük-yuvarlaklık bakımından belli bir ölçün olduğunu söylemek mümkün değildir. Aynı köke veya gövdeye gelen eklerde bile ikili kullanımlar olduğu görülmektedir.

2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler:

Metinde birçok ekin düz ünlülü kullanımı vardır ama aynı eklerin yuvarlak ünlülü kullanımları da bulunmaktadır. Metnin tamamında düz ünlülü veya yuvarlak ünlülü kullanılan ek sayısı azdır.

+CI İsimden İsim Yapma Eki:

Bu ek metinin tamamında düz ünlülü olarak kullanılmıştır.

Uyumlu:

yalancı 67a/8, *yarlıġacıyım* 10b/8,

Uyumsuz:

yapucıları 20a/1

+sIn teklik II. Şahıs Eki:

Düz ünlülü sözcüklerden sonra kullanılan ek metnin tamamında düzlük yuvarlaklık uyumuna uymuştur:

varasın 23a/3, *ṭurasın* 23a/4,*oḳuyasın* 23a/13,*ögredesin* 33a/7,*yatasın* 34a/4

+(y)I, +(n)I, +I Belirtme Hali Eki:

Belirtme hali eki metnin tamamında düz ünlülü yazılmıştır. Ancak bazı yuvarlak ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı görülmektedir:

Uyumlu:

kelīmeyi 18a/9,*dünyāyı* 27a/15,*kişiyi* 32a/15,*kimesneyi* 55b/6,*deveyi* 66b/15, *nesneyi* 74b/12,*bitiyi* 15a/11

birini 32b/7,*menzilini* 36a/11,*anı* 36b/6, *elini* 56a/1,*nışfını* 59b/2,*devesini* 66b/7,*arḳasını* 70b/3,*ṭırnaḳlarını* 70b/5,*ḳanadlarını* 83a/9,*gözlerini* 99b/5

beni 40b/6,*seni* 65b/7, *söyleyeni* 52b/1,*oġlını* 77b/6,*teni* 83b/12,*bizi* 5a/15, *ölmegi* 7b/8,*ḳanadı* 18b/7

Uyumsuz:

küsülüyi 66a/6,*ṣuyı* 14a/4,*bunı* 32a/4, *göñlüni* 43a/3,*yolunı* 75a/2,*yüzüni* 80a/13,*oḳunı* 95b/15,*ʿömrüni* 97a/5,*ḳulunı* 106b/1*, güni* 53a/5,*uzunluġı* 15a/8

2.1.2.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler:

Metinde sürekli yuvarlak ünlüyle yazılan ekler -Up, zarf-fiil ekidir. Ayrıca -üben, zarf-fiil eki ve I. çoğul kişi eki +vüz de yuvarlak ünlüyle yazılmıştır ama karşılaştırma yapılacak örnekleri yoktur. Ekler bir sözcükte kullanılmıştır.

-Up Zarf-Fiil Eki:

Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan bu ek, düz ünlülü sözcüklerden sonra metnin tamamında-düzlük yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

olup 95a/9,*urup* 97a/4,*ḳonup* 1b/2,*oḳuyup* 4a/9,*ḳorḳup* 13a/13,*ḳoyup* 17a/4, *ṭurup* 67a/4,*ḳurtulup* 77b/2

Uyumsuz:

ḳılup 92a/2, *yazup* 100a/12,*baṣup* 1b/3, *inanup* 3a/8,*ḳalup* 4a/7,*ḳazanup* 6b/14,*añup* 13a/6,*çıḳarup* 40b/10,*aḫsırup* 70a/11

Metinde *idüben* 78b/12,*diyevüz* 17a/10 sözcüklerini karşılaştırabileceğimiz başka örnekler yoktur.

2.1.2.2.2.3. Hem Düz hem Yuvarlak Ünlülü Biçimi Bulunan Ekler:

Metinde kullanılan diğer eklerin çoğunun hem düz ünlülü hem de yuvarlak ünlülü şekilleri vardır. Dolayısıyla bu eklerin çoğunda ikili yazılışlar da görülmektedir. Bazı eklerin ise karşılaştırma yapacak kadar çok örneği yoktur.

Metinde geçen eklerden*-dI, -dU* görülen geçmiş zaman kipi eki, *+lIK, +lUK* isimden isim yapma eki, *+(s)I, +U* teklik III. şahıs iyelik eki, *-(I)l-, -(U)l-* fiilden fiil yapma eki, *-(I)n-, -(U)n-* fiilden fiil yapma eki,*+dIKCA, +dUKCA*zarf-fiil eki, *+dIKdA, +dUKdA* zarf-fiile ki,*+dIr, +dUr* teklik III. şahıs bildirme eki, *-dIK, -dUK* sıfat-fiil eki, *-dIr-, -dUr-* fiilden fiil yapma eki, *-Ir-, -Ur-* fiilden fiil yapma eki, *-Ir, -Ur* geniş zaman eki, *-IK, -UK* fiilden isim yapma eki, *-mIş, -mUş* sıfat-fiil eki ve öğrenilen geçmiş zaman kipi eki, *+lI, +lU* isimden isim yapma eki ve *+(n)Iñ, +(n)Uñ*ilgi eki,*+(I)ncI, +(U)ncI*sıra sayı eki, *-(I)ş, (U)ş* fiilden fiil yapma eki,*+sIz, +sUz* yokluk eki bu eklerden bazılarıdır.

-dI, -dU Görülen Geçmiş Zaman Kipi Eki:

Görülen geçmiş zaman kipi eki metinde düz ünlülü ve yuvarlak ünlülü şekliyle kullanılmıştır. Düz ünlülü kullanımlarının düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler daha çokken, yuvarlak ünlülü kullanımları genellikle düzlük yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Düz Ünlülü ve Uyumlu Kullanımı:

eyitdi 32b/9,*didi* 33a/7,*ḳıvandırdı* 33a/9,*geldi* 36a/5,*yaratdı* 36a/11,*gösterdi* 36a/11,*işitdi* 36b/6,*ḳıldı* 36b/7,*yazdı* 39b/11,*eyledi* 40a/13,*işledi* 10b/9, *düketdi* 20a/8

Düz Ünlülü ve Uyumsuz Kullanımı:

*ṣordı*40a/11, *olundı*38b/11, *oḳudı* 39b/12,*depredürdi* 33a/12,*oldı* 12a/11, *buyurdı* 13b/1,*gördi* 48b15,*otururdı* 58a/12,*dutdı* 80a/15

-dIñ, -dUñ –dIñIz, -dUñUz Görülen Geçmiş Zaman Kipi II. Tekil ve II. Çoğul kişi Eki:

Görülen geçmiş zaman kipi ekinin II. tekil ve II. çoğul kişilerinde de ölçünlü bir kullanım yoktur. Düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanımları olduğu gibi, düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan kullanımları da vardır.

Uyumlu:

olduñ 32a/5,*bulduñ* 40b/4,*ḳurtulduñ* 77a/1,*getürdüñ* 40b/9,*itmediñ* 4b/1

Uyumsuz:

olduñız 17a/3, *giddiñüz* 17a/4,*itmediñüz* 17a/12,*oldıñ* 77a/2

+lIK, +lUK İsimden İsim Yapma Eki:

Metinde bu ekin daha çok düz ünlülü şekli kullanılmıştır. Düz ünlülü kullanımı yuvarlak ünlülü hecelerden sonra uyumu bozmuştur. Yuvarlak ünlülü kullanımları ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna genellikle uymuştur. Uymayan iki örneği vardır.

Uyumlu:

ṭanıḳlıḳ 82b/1,*ḳarañlıḳ* 17b/3,*yoḫsıllıḳ* 39a/14,*ṭarlıḳdan* 41b/1,*açlıḳdan* 44a/9,*yıllıḳ* 53b/7,*ḳazançlıḳ* 67a/2,*baḫıllıḳ* 70a/12,*aġırlıġınca* 34a/1, *dirlik* 8a/11,*dimeklik* 33b/4,*ḳuşluḳda* 35a/7,*muṣtuluḳ* 68a/10,*uzunluġı* 15a/8,*güçlük* 2a/14

Uyumsuz:

doyumlıḳdandır 41a/9,*çoḳlıġından* 71b/1,*ululıġın* 27a/6,*ṣusuzlıġı* 102a/12,

ḳarañluġında 17b/13, *rāżıluġını* 94a/14, *gözsüzlikden* 32a/5,*çoḳlıġı* 88b/7,

İkili Yazılış:

ḳarañluġında 17b/13 ~ *ḳarañlıḳ* 17b/3

+(I)ncI, +(U)ncI Sıra Sayı Eki:

Metinde bu ek düz ünlülü sayılardan ve sözcüklerden sonrakullanılınca düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuş; ancak yuvarlak ünlülü sayılardan veya sözcüklerden sonra gelince düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymamıştır.

Uyumlu:

altıncı 59b/12,*ḳırḳıncı* 61b/3,*ikinci* 17b/2,*birinci* 51b/14, *beşinci* 64a/1,*yedinci* 64a/1,*sekizinci* 64a/2, *yigirminci* 53b/15

Uyumsuz:

ṭoḳuzuncı 51a/5, *onuncı* 51b/5,*otuzuncı* 57b/5,*üçünci* 63b/15,*dördünci* 63b/15

-(I)ş, (U)ş Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde birkaç örnekte görülen bu ek düz ünlüyle yazılmıştır. Yuvarlak ünlüyle yazılan örnekleri de vardır ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Düz Ünlülü ve Uyumlu:

eriş- 92a/3,*iriş-* 25a/8,*yapış-* 46b/10,*yitiş-* 51b/1,*barış-* 66a/6, *çaġırış-*

17a/7,*ḳaynaş-* 91a/3

Yuvarlak Ünlülü ve Uyumlu:

buluş- 65b/13,*dürüş-* 10a/7

+sIz, +sUz Yokluk Eki:

Uyumlu:

gözsüzi 99b/3,*ṣusuz* 13b/13,*gözsüzlikden*32a/5,ṣusuzlığı 102a/12,*muṣḥafsız* 105b/8,*günāhsız* 11b/13

Uyumsuz:

mecālsüz 87b/14,*ṣāḥıbsüz* 90b/15, *ḳılıçsuz* 8a/13

+sIz II. Çoğul Kişi Eki:

Metinde bu ekin de genellikle düz ünlülü şekli vardır. Ancak birkaç örnekte yuvarlak ünlülü kullanımı da görülmektedir.

Uyumlu:

irişesiz 25a/8,*üşenirsiz* 95a/7, *oḳuyasız* 108a/5, *gözlersiz* 5b/15,*dostlarımsız* 16a/8

Uyumsuz:

buyurursız 41a/8, *olursız* 92b/12, *ḫizmetlenürsiz* 5b/5

+(s)I, +I, +U Teklik III. Şahıs İyelik Eki:

Metinde bu ekin yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu görülmüştür. Ekin yuvarlak ünlülü kullanımları genellikle kendinden önceki hecenin yuvarlak olduğu ve kendinden sonra isim çekim eklerinin geldiği durumlarda görülmektedir. Düz ünlülü sözcüklerden sonra ek düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaktadır. Metinde ek sıkça geçmektedir. Metinde bazı sözcüklerde III. tekil şahıs iyelik ekinde ek yığılmalarının olduğu da görülmüştür. Çalışmamızın eklerle ilgili bölümünde bu kullanımlar üzerinde durulmuştur.

Uyumlu:

birisidir 4b/5,*ḳatında* 5a/5, *niçesi* 5a/7,*biri* 8b/15,*çoḳlıġı* 88b/7,*ṣāḥibisi* 90b/4, *ḳanadı* 57a/11, *adı* 94a/13, *anası* 40a/7, *atası* 40b/3, *ayaġı* 77b/5, *bitisi* 15a/8, *dolısı*30a/5, *düşünde*71b/15,*gölgesinde* 104b/14, *gözünde* 96a/13, *gününde* 95b/13,*köprisi* 102a/6,*ṣolunda*60a/12,*ṣoñunda* 106a/1

Uyumsuz:

ṣoñı 1b/1,*çoġı* 87b/4,*ṭolusı* 90a/15, *yolı* 100b/8,*ucı* 19b/6,*güni* 43b/12, *gögsinden* 102b/15,*göñli* 14a/6,*ḳoñşusı* 90b/12,*oġlı* 40b/1

İkili Yazılışlar:

ucı 19b/6 ~ *ucunda*80b/5

*ṣoñı*1b/1~*ṣoñunda* 106a/1

güni 43b/12~*gününde* 95b/13

yolı 100b/8 ~*yolunı* 75a/2

-(I)l, -(U)l Fiilden Fiil Yapma Eki:

Bu ek metinde üç sözcük dışında düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaktadır.

Uyumlu:

açıl- 45a/13,*añıl-* 51a/14,*ḳıġırıl-* 11b/15,*ṣayıl-* 73a/15,*ṣaçıl-*94b/14,*bitiril-* 109a/10,*devril-*90a/14, *dikil-* 27a/5, *diril-*92a/15,*kesil-* 68a/3, *ḳurul-* 89b/14, *ḳurtul-* 32b9,*ḳonul-*15b/3,*ṣavul-* 77a/11, *dökül-* 27a/7, *dürül-* 5b/13, *getürül-* 65b/10,*götürül-* 17a/13,*örtül-* 8b/6,*görül* 2a/10,

Uyumsuz:

*buyurıl-*47a/3,*yapul-* 20a/11, *ṣavul-* 77a/11

-(I)n, -(U)n Fiilden Fiil Yapma Eki:

Bu ek de metinde düzlük yuvarlaklık uyumuna uyan eklerdendir. Ancak iki kıllanımda düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

alın- 5b/5,*bulun-* 28a/15,*oḳun-*2a/6,*görün-* 100b/4,*idin-* 39b/2,*olun-* 105b/1, *ṣıġın-*108b/1,*ṭoḳun-* 50a/12,

Uyumsuz:

idün- 42b/13,*olın-* 55a/4

İkili Yazılışlar:

idin- 39b/2~*idün-* 42b/13

olun- 105b/1~*olın-* 55a/4

+dIr, +dUr Teklik III. Şahıs Bildirme Eki:

Metinde bu ekin ölçünlü bir kullanımı yoktur. Düz ünlülü sözcüklerden sonra hem düz hem de yuvarlak ünlülü biçimleriyle yazılan ek; yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düz veya yuvarlak biçimiyle kullanılmıştır. Ancak yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ekin daha çok yuvarlak ünlülü yazılışı tercih edilmiştir.

Uyumlu:

buyurmışdır 1a/7,*degildir* 1b/2,*vardır* 2b/12,*artıḳdır* 10a/1,*virmekdir* 16a/14, *ḳılmaḳdır*17b/13,*giriserdir* 20a/4,*uçmaḳdır* 21b/1,*benimdir* 67a/1,*elindedir* 78a/12,*ḳaplamışdır* 91b/6,*eydir* 106a/6,*yoḳdur* 1b/4,*çoḳdur* 9b/1,*budur* 11b/3,*oldur* 12b/3,*açuḳdur* 91b/8

Uyumsuz:

buyurmuşdır 9a/1, *olmuşdır* 24a/3, *getürmüşdir* 49b/12, *oldır* 66a/2, *ḳomuşdır* 98a/13,*ṭoḳuzdır* 98b/13,*nedir* 101b/11,*çoḳdır* 105a/14,*yoḳdır* 103a/2, *olunmışdur* 2a/7,*oḳumaḳdur* 17b/12,*ṭatlıdur* 25b/14,*ḳanḳısıdur* 30b/11, *arasındadur* 106a/14

İkili Yazılışlar:

getürmişdir 69a/9 ~*getürmüşdir* 49b/12

yoḳdur 1b/4~*yoḳdır* 103a/2

olunmışdır 4b/13~*olunmışdur* 2a/7

çoḳdur 9b/1~*çoḳdır* 105a/14

oldur 12b/3 ~*oldır* 66a/2

buyurmışdur 38b/2 ~*buyurmuşdır*9a/1

-dIK, -dUK Sıfat Fiil Eki:

Metinde bu ekin hem düz ünlülü hem de yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Kullanımda belli bir ölçün yoktur. Aynı sözcükte farklı kullanımlara da rastlanmıştır.

Uyumlu:

oldu̧ġıdır 2a/11,*eyledi̇klerini* 95a/5,*sevdigi* 30b/14, *geldigim* 40b/12, *virdigi* 49b/11, *bildiginden* 65b/2,*dilediği* 87a/9, *ḳıldıġı* 28a/7,*ḳurtardıġı* 41b/2,*öldügi* 5a/11, *döküldügi* 27a/7, *gördügi* 90b/7,

Uyumsuz:

eyledüklerinden 1b/15,*getürdigi* 78b/4,*virdügi* 48b/4,*eyledügi* 3a/14, *itdügi* 3a/15, *didügi* 3b/2,*önerdügi* 30b/12, *sevdügi* 87b/3,

İkili Yazılışlar:

eyledi̇klerini 95a/5 ~*eyledüklerinden* 1b/15

virdigi 49b/11 ~*virdügi* 48b/4

sevdigi 30a/14 ~*sevdügi* 87b/3

itdigim 30a/10 ~*itdügi* 3a/15

-dIkCA, -dUkCA Zarf Fiil Eki:

Fazla kullanılmamakla birlikte bu ekinde düz ve yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna bir sözcükte uymamıştır.

Uyumlu:

gezdikçe 40a/1,*virdikçe* 84b/12,*dökdükçe* 91b/1,

Uyumsuz:

dedükçe 26a/1,

-dIkdA, -dUkdA Zarf Fiil Eki:

Fazla kullanılmasa da bu ekin de düz ve yuvarlak ünlülü biçimleri vardır. Yuvarlak ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyarken, düz ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan yazılışlar da vardır uymayan yazılışlar da vardır.

Uyumlu:

didikde 66a/13,*eyledikde* 106b/8,*oturduḳda* 39b/15,*olduḳda* 35a/6

Uyumsuz:

varduḳda 2b/1, *çıḳarduḳdan* 5b/14, *çıḳduḳda* 57b/2,*ḳalduḳda* 102a/5, *geldükde* 1b/5, *itdükde* 5a/6, *kesdükde* 84a/9, *didükde* 92a/13

İkili Yazılış:

didikde 66a/13~*didükde* 92a/13

-dIr, -dUr Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde düzve yuvarlak ünlülü kullanımlarını gördüğümüz bu ek, aynı fiillere hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimiyle gelmiştir. Dolayısıyla aynı fiillerde hem düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuş hem de düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

yaġdırur 14a/3,*ḳıvandırdı* 33a/9,*geydirmişce* 33b/13,*irişdir-* 48a/14,*ulaşdır-* 50a/3,*ḳaldırmazız* 55b/8,*barışdırmaġa* 66a/6,*bildirdi* 87b/4,*eşiddirdi* 91a/6, *endirirsin* 104a/2, *döndürmegil* 106b/14, *esdirir*13b/11, *getirmemiş*90b/15

Uyumsuz:

döndirici 106a/8, *irişdüre* 53a/15,*geydürirler* 60b/1,*bindüre* 76a/12, *kırdurup* 83a/1

İkili Yazılışlar:

geydirmişce 33b/13~*geydürirler* 60b/1

irişdir- 48a/14 ~*irişdüre* 53a/15

döndürmegil 106b/14~*döndirici* 106a/8

yaġdırır14a/6 ~*yaġdurur*14a/7

*getirmemiş*90b/15 ~*getürmeden*73a/4

-Ir-, -Ur-, Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde fazla kullanılmasa da bu ekinde düz ve yuvarlak yazılmış biçimleri vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyduğu kullanımlar olduğu gibi, düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanımları da vardır.

Uyumlu:

*bitirür*13b/12, *içirdim*24a/8, *doyurmışca*33b/13, *düşürdi*95b/11

Uyumsuz:

*içürmeyince*103a/15, *artura*83b/3, *geçürse*99a/1

İkili Yazılış:

*içirdim*24a/8~ *içürmeyince*103a/1

-Ir, -Ur Geniş Zaman Eki:

Metinde sıkça kullanılan bu ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Ekin ölçünlü bir yazılışı söz konusu değildir.Ekin aynı sözcüklerde farklı kullanımları görülmektedir.

Uyumlu:

yaġdırır 14a/6,*buyurur* 21a/7, *dağıdır*21a/5, *doldurur*31b/13,*durur*20b/7, *eydir*93a/15, *geydirirler*60a/11, *giderir*54b/4, *gönderir*98a/9, *görürüz* 67a/12, *görünür* 91b/7, *irgürür* 13a/9, *işidir*50a/7, *ḳurtarır*40a/9, *olur* 103b/12,*oturur*94b/7,*geçürür*90b/4,*oḳunur*45b/2, *ṣuvarır*13b/13, *ṭurur* 91a/13

Uyumsuz:

yaġdırur 14a/3,*depredürdi* 33a/12,*aluram*66b/15, *ayrılur* 13b/2, *bilür*56a/6, *bitürür*21a/3, *boşanur*24a/8,*buyurır*76b/11, *dikilür*26a/2, *eydür*80b/12, *giderür*8b/11, *sayılur*73a/15, *ṭartılur*15b/2, *varur*106a/4

İkili Yazılış:

*yaġdırır*14a/6 ~*yaġdırur* 14a/3

*buyurur*21a/7~*buyurır*76b/11

*eydir*93a/15~*eydür*80b/12

*giderir*54b/4~*giderür*08b/11

*virir*103a/9~*virür*80a/4

*yaradır*78b/8~*yaradur*78a/15

-IK, -UK Fiilden İsim Yapma Eki:

Metinde fazla kullanılmayan bu ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. İki sözcükteki kullanımı dışında ek düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Uyumlu:

*artıḳ*68a/7,*ayrıḳ*19a/12,*bölük* 82b/7, *buyruḳ*5a/13,*köpük* 54a/5,

Uyumsuz:

açuḳ 91b/8,*yapuḳ*77a/11

-mIş, -mUş Sıfat-Fiil Eki ve Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi Eki:

Metinde bu ekin de düz ve yuvarlak ünlülü kullanımları vardır. Ekin yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu kullanımlar görülmektedir. Ölçünlü bir kullanımı olduğu söylenemez.

Uyumlu:

*aşılmış*101a/11, *çıkmış*89b/14,*yanmış*84b/14, *yarlıġanmışlardan*76b/5, *yazılmış* 56a/2, *dimişdir*106b/7, *gelmişdir*57b/7, *geçmiş*75a/4, *egilmiş*50b/3, *itmişdir*49b/14,*buyurmuşdır* 9a/1,*olmuş* 16b/9,*oḳumuşca* 82a/2,*durmuşlar* 84b/11,*yoġumuş* 90b/14,*bulmuş* 90b/14,*ḳomuşdır* 98a/12,*sürmüş* 40b/3, *görmüşdir* 42b/15,*ölmüş* 43a/3,*getürmüşdir* 49b/12,

Uyumsuz:

buyurmışlar 49b/13, *olmışdır* 50a/9,*getürmişdir* 50a/12,*olunmışdur* 50b/8,

görmiş 77b/7,*ḳurulmış* 89b/14,*görülmiş* 2a/10,*ölmiş* 3b/8,*ḳurtulmış* 4a/13, *ṭoġmış* 11b/13,*doyurmışça* 33b/13,*ṭutmış* 40b/6,

İkili yazılışlar:

buyurmuşdır 9a/1 ~*buyurmışlar* 49b/13

olmuş 16b/9 ~*olmışdır* 50a/9

getürmüşdir 49b/12 ~*getürmişdir* 50a/12

görmüşdir 42b/15 ~*görmiş* 77b/7

+lI, +lU İsimden İsim Yapma Eki:

Metinde bu ek, düz ünlülü sözcüklerden sonra düz veya yuvarlak biçimiyle; yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ise yuvarlak veya düz biçimiyle kullanılmıştır. Ekin her iki yazılışının da düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyduğu ve düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu kullanımlar vardır.

Uyumlu:

surçalı 24a/11,*ṭatlıdur* 25b/14,*yazılıydı* 47a/14,*yerli* 3a/12,*dükeli* 5a/4,*gizli* 18a/10,*ḳutlu* 8a/5, *ṣulu* 14a/5,*dürlü* 2b/12,*sevgülü* 4b/15,*yüzlü* 7b/10,*örtülü* 8b/6,*küsülü* 65b/15,

Uyumsuz:

ḳoḳulı 70a/10,*sevgüli* 7b/4,*ṣınıḳlu* 14a/15,*adlu* 32a/13,*varlu* 33a/9,*ṭatlu* 71a/10,*yazıḳlu* 94a/15,*deñlü* 97a/1,*idemlü* 66a/10,*gizlü* 71a/5,*gereklü* 93a/15,

İkili Yazılışlar:

sevgülü 4b/15 ~*sevgüli* 7b/4

ṭatlıdur 25b/14 ~*ṭatlu* 71a/10

gizli 18a/10~*gizlü* 71a/5

+(n)Iñ, +(n)Uñ İlgi Eki:

Bu ek metinde sıkça kullanılan eklerden biridir. Ekin kullanılma sıklığı göz önüne alındığında düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan örneklerin az olduğunu söyleyebiliriz. Gerek düz ünlülü sözcüklerden sonra gerekse yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ekin düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu görülmektedir.

Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanım sayısı istisna kabul edilebilir.

Uyumlu:

bunuñ 2b/1,*kuşuñ* 19b/14,*yoluñ* 41a/1,*ḳoñşumuñ* 91a/4,*ḳuluñ* 93b/8,*günüñ* 20b/8,*göñülüñ* 21a/6,*gözüñ* 98b/7,*bunlarıñ* 2a/1,*anıñ* 4a/11, *anlarıñ* 5a/8, *geçmişleriñ* 5a/9,*dutanıñ* 9a/3,*virmegiñ* 9a/14, *ḳılmaġıñ* 9a/15, *bitürmegiñ* 9b/1,*çekmeniñ* 9b/6,*oturmaġıñ* 9b/14,*idicileriñ* 10b/6,*kimseniñ* 12b/14, *yaratdugumuñ* 36b/2

Uyumsuz:

ḳapusınıñ 14b/4, anuñ 16b/9,*balıġuñ* 18a/4,*ayuñ* 20b/8, *babamuñ* 80b/1,*evüñ* 5a/11,*güniñ* 61b/6,

İkili Yazılışlar:

anıñ 4a/11~*anuñ* 16b/9

seniñ 20a/6~*senüñ*93a/2

ayıñ 60b/2 ~*ayuñ* 20b/8

günüñ 20b/8~*güniñ* 61b/6

-Iñ, -Uñ, -IñIz, -UñUz Emir Kipi II. Çoğul Kişi Eki:

Bu ek düz ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde düzlük-yuvarlaklık uyumunu bazı kullanımlarda bozmuştur. Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Uyumlu:

oluñ 18a/9, *ṭutuñ* 26a/7,*dutuñ* 93a/12,*oḳuñ* 109b/5,*döküñ* 93a/8,*kılıñ* 5b/12, *idiñ* 12a/9,*ḳullarıñ* 19a/11,*idiñ* 55a/7,

Uyumsuz:

açuñ 96a/6,*açıluñ* 21b/2,*ṣaçuñ* 96a/6,*diyüñ* 84a/11,*biliñüz* 5a/12,

+Iñ, +Uñ +nIz, +ñUz II. Tekil ve II. Çoğul İyelik Eki:

Bu ek düz ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde düzlük-yuvarlaklık uyumunu bazı kullanımlarda bozmuştur. Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna, bir sözcük dışında, uymuştur.

Uyumlu:

kuşuñ 20a/3,*oġluña* 33a/6,*borcuñ* 43a/13,*iddügüñ* 35b/7,*gözüñe* 61b/7,

Uyumsuz:

eliñüzde 17a/11,*ḳapuñıza* 5a/15,*dilüñi* 8b/7,*işüñüz* 103a/2,*evüñe* 104b/12,

biriñüz 11b/7,*ḳalḳanıñuzı* 26a/7,*diliñüzden* 108a/5

2.1.3 ÜNLÜ UZUNLUKLARI

Metinde Türkçe sözcüklerde söz başındaki bazı ünlüler medli elifle yazılmıştır. Bunun yanında söz içinde de bazı ünlülerin medli elifle yazıldığı görülmektedir. Dolayısıyla medli elifle yazılan ünlülerin bu dönemde Türkçe sözcüklerdeki ünlü uzunluklarıyla ilgili fikir vermekten uzak olduğunu söyleyebiliriz.

ad 95a/15 *ana* 35b/3 *aç* 33b/13

ayaḳ 40b/14 *ataya* 5b/10 *at* 33b/14

ayuñ 20b/8 *anaya* 5b/10 *var* 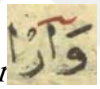 20a/15

olan 3a/5 *başına* 5a/13 *ḳaç* 45b/1

ḳıvandırdı 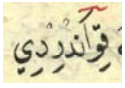 33a/9

2.1.4. ÜNLÜ DÜŞMESİ

Metinde ünlü düşmeleri daha çok sözcük köklerinde türeme sırasında görülen ünlü düşmeleridir. Bunun yanında ekleme sırasında meydana gelen ünlü düşmeleri de vardır.

2.1.4.1. Sözcük Tabanında Görülen Ünlü Düşmeleri:

*ayır-ıl- > ayrıl-*53a/9

çaġır-ış- > çaġrışalar 17a/7

*devir-il-> devrildi*90a/14

*ayır-ıḳ > ayrıḳ*12b/13

*eyi+lik > eylik*6b/11

buyur-uḳ >buyruḳ 5a/13

küçük+cük > küccük 18a/9

beñiz+e- > beñzemez 48b/9

diri+lik > dirlik 8a/11

*oġul+an > oġlan*100a/5

*uġur-ı> uġrı*67b/5,sözcüğün '*uġurladı* 66b/15 >*uġrı* 67b/5' iki yazılışı da kullanılmıştır.

yalıñuz 17b/2, sözcüğünde ise ünlü düşmesi olmamıştır.

2.1.4.2. Ekleme Sırasında Görülen Ünlü Düşmeleri:

*aġız+ı > aġzından*18b/6

boyun+ı > boynı 17b/6

*egin+i > egnine*97a/4

ḳarın+ı > ḳarnı 94b/10

*gögüs+ü > gögsinden*102b/15

aşaġ+ı+dan > aşaġdan 14a/4

*oġıl+ı >oġlı*40b/5

üzere >üzre 2b/8,sözcüğün her iki yazılışı '*üzere*23a/5 ~ *üzre*2b/8' da kullanılmıştır.

gönül-ü >göñline 104b/5, bu sözcüğün ekleme sırasında ünlü düşmesi olmamış yazılışı da vardır:*göñüli, göñülüñ* 21a/6.

2.1.5. ÜNLÜ TÜREMESİ

2.1.5.1. Alıntı Sözcüklerde Ünlü Türemesi

Metinde son iki sesi ünsüz olantek heceli yabancı sözcüklerin yazımında, sözcüğün sonundaki iki ünsüzün arasına harekeyle ünlü getirilmiştir. Böylelikle ünlü türemeleri olmuştur. Ancak yabancı sözcüklerin geneli sözcüğün kendi dilindeki kullanımına uygun yazılmıştır.

ʿaḳl>ʿaḳıl 90b/13

*ġayb >ġayıbdan*86b/13

ḥükm > ḥükümden 62b/6

*ism >isimdir*99b/2

*ḳabr > ḳabirde*109b/5

ḳadr > ḳadirlerini 11a/7

*kenz > kenizlerinden*37a/9

*naḳl > naḳildir*102a/8

*nefs > nefisleri*57a/13

*rızḳ > rızıḳları*32b/6

*vaḳt > vaḳıtda*66b/6

2.1.5.2. Türkçe Sözcüklerde Ünlü Türemesi

Metinde Türkçe sözcüklerde ünlü türemesini örneklendirecek kullanıma rastlanmamıştır.

2.1.6. ÜNLÜ BİRLEŞMESİ

bu+öyle > böyle 90b/11

uş+öyle > şöyle 75b/9

uş+imdı > şimdi 91b/4

ne+ise+ne > nesne 90b/5

*kendi+özü >kendözi*27a/5

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. ÜNSÜZ DEĞİŞİMLERİ

2.2.1.1. Ötümlüleşme

Metinde son sesinde ötümsüz ünsüz bulunan bazı sözcüklerin ötümsüz ünlülerinin, ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında veya iki ünlü arasında kaldıklarında ötümlüleştiği görülmektedir. Metinde ötümlüleşme oluşumunda belli bir ölçün yoktur. İki ünlü arasında kadığı hâldeötümlüleşmeyen ötümsüz örnekler de vardır.

-ç->-c-:

agaç-ı >aġacı 13b/15 *borç-un >borc-un* 72b/4

uç-ı > ucı

-k->-g-:

bilmek-e >bilmege 37b/2 *bölük-inden >bölüginden*59b/5

büyüklik-i >büyükligi 78b/8 *döşek-ine >döşegine*75a/15

etek-in >etegin 80b/5 *nesnecik-im >nesnecigim*33a/15

-ḳ- >-ġ-:

acıḳ-ırsam >acıġırsam 44a/10 *aġırlıḳ-ınca >aġırlıġınca* 34a/1

*ayaḳ-ına >ayaġına*56a/13 *barışdırmak-a >barışdırmaġa*66a/6

*barmaḳ-ın >barmaġın*48a/8 *balıḳ-uñ >balıġuñ*18a/4

duraḳ-ı >duraġı 25b/14 *ırmaḳ-ından >ırmaġından* 98b/10

*ṭopraḳ-a >ṭopraġa*93b/3 *uçmak-ıñ >uçmaġıñ*103a/14

çıḳduḳ-ı >çıḳduġı 19b/13

-t- >-d-:

art-ına >ardına 84b/7 *bulut-ından >buludından*14a/3

dağıt-ır >dağıdır 21a/5 *dört-i >dördi*60b/2

*et-e >ede*59a/7 *eşit-icek >eşidicek*10a/13

*git-ecegim >gidecegim*100b/9 *kilit-ini >kilidini*14b/4

*ögret-eyim >ögredeyim*44b/1 *unut-asın > unudasın*70a/2

-p-> -b-:

Çalap-um >Çalabum 108a/15 *dip-i >dibi* 18a/4

2.2.2. ÜNSÜZ DÜŞMESİ

Metinde bir örnekte son sesi *'k'* olan sözcüğe *'-cIK'* ekinin gelmesinden dolayı, bir fiilde de türeme sırasında ünsüz düşmesi olmuştur.

*küçük+cük >küccük*18a/9

*geltür- > getürmek*91b/15

2.2.3. ÜNSÜZ TÜREMESİ

Üzerinde çalıştığımızmetinde ünlü türemesi daha çok ekleme sırasında iki ünlünün yan yana gelmesinden kaynaklanan türemelerdir. Bunun yanında bazı Türkçe sözcüklerde ikizleşme şeklinde türemeler de görülmektedir.

2.2.3.1. Ekleme Sırasında Ünsüz Türemesi

Metinde ekleme sırasında *n* ve *y* türemesi gerçekleşmiştir. Metindeki ünsüz türemeleri genellikle sözcük tabanındaki ünlüden sonra ünlüyle başlayan ek gelmesinden kaynaklansa da bazı türemelerin ünsüzle başlayan eklerde gerçekleştiği görülmektedir.

2.2.3.1.1. n Türemesi:

Zamirlerin çekiminde ve iyelik eklerinden sonra durum ekleri geldiğinde ikisinin arasında bir zamir *n*'si türemiştir:

bu-n-larıñ 47a/15, *a-n-larıñ* 53a/4, *ḳıtı-n-da* 99b/12, *ardı-n-da* 104a/5, *günü-n-de* 104a/7, *yüzü-n-de* 1b/9, *içi-n-de* 7b/1, *şomlığı-n-dan* 11b/14, *a-n-dan* 12b/11, *buludı-n-dan* 14a/3, *yağmuru-n-dan* 14a/6, *yağa-n-dan* 14a/9, *köprisi-*

n-den 2b/15, *üzeri-n-den* 13a/11,*eylemesi-n-den* 54b/5, *ayaġı-n-a* 56a/13, *yolı-*

n-a 100b/10, *ḳapusı-n-a* 67a/13, *yiri-n-e* 99b/8,*üzeri-n-e* 56b/9,*eli-n-e* 59a/9,

bu-n-a 37a/1,*kendü-n-e* 4a/7, *göñlü-n-e* 14a/15,*yüzü-n-e* 80b/2

Metinde bir sözcükte (*oturmañıñ* 10a/1) ünlü türemesi *ñ* (ك) harfi ile yazılmıştır.

2.2.3.1.2.y Türemesi:

Metinde ünlüyle biten sözcük kök ve gövdelerine ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde, ek-fiilin çekimlerinde ve edatların bitişik yazımında *y*yardımcı ünsüzü araya girer.

ana-y-a 10a/6,*ata-y-a* 10a/8, *ṣaḳla-y-up* 3a/8,*yarlıġa-y-up* 50b/11,*oḳu-y-a*

55b/3,*ḳapu-y-a* 40b/1,*oḳı-y-asın* 31a/12,*de-y-e* 47a/8, *işle-y-e* 74b/12,

kimesne-y-e 76b/13, *virme-y-eler* 3b/12, *di-y-e* 35b/5, *kendü-y-e* 87b/2,

içürme-y-ince 103a/15, *ṣu-y-ı-y-la* 13b/15, *yu-y-ar* 18a/14,*olundı-y-sa* 2a/10,

eyledi-y-se 6b/12,*aḳı-y-la* 98b/7, *ikisi-y-le* 101a/15

2.2.3.2. İkizleşme Yoluyla Ünsüz Türemesi

Metinde iki sözcükte ikizleşme yoluya ünsüz türemesi olmuştur.

ısıġ >ıssı-ı >ıs-s-ı 16a/4

is-ine >is-s-ine 72a/13

2.2.4. ÜNSÜZ UYUMU

Metinde ötümsüz ünsüzlerle biten sözcüklere gelen eklerin başındaki ünsüzler ötümlü ünsüz ile yazılmış ve ünsüz uyumuna bağlı olmamıştır. Uyuma girmeyen bu ekler +dA bulunma hâli eki, +dAn çıkma hâli eki, +dIr, +dUr bildirme eki, -dIr-, -dUr- fiilden fiil yapma eki, -dIK, dUK sıfat-fiil eki, +dI, +dU görülen geçmiş zaman kipi eki, -dIKdA -dUKdA, -dIKCA -dUKCA zarf fiil ekleridir.

+dA

aġaçda 94b/9, *ḳuşluḳda* 35a/7, *ṭoprakda* 17a/6, *uçmaḳda* 75b/6, *düşde* 88a/1,

*gökde*20a/12,

+dAn

açlıḳdan 44a/9, *aġaçdan* 25b/15, *bulutdan* 14a/5, *çoḳdan* 6a/1, *dönmekden*

106a/10, *ṭarlıḳdan* 41b/1

+dIr, +dUr

açuḳdur 91b/8, *artıḳdır* 73b/8, *çoḳdur* 9b/1, *dimekdür* 39a/3, *dönmekdir* 12b/8,

oḳumaḳdur 17b/12

-dIr-, -dUr-

esdirir 13b/11, *ulaşdır-* 50a/3, *irişdür-* 53a/15

-dIK, -dUK

başdıġım 51a/12, *çıḳduġı* 19b/13, *dutdıġı* 100a/11, *itdigim* 30a/10, *uyuşdıġı* 69b/14, *geçdügi* 103a/10,

+dI, +dU

açdım 81a/2, *baḳdı* 91b/1, *çıḳdı* 91a/15, *dutdı* 80a/15, *geçdi* 77b/13, *iletdiler* 78a/11, *öpdi* 96a/13

-dIKdA, -dUKdA

çıḳduḳda 57b/2, *geçdükden* 78a/8, *itdikde* 64a/10, *kesdükde* 84a/9

-dIKCA, -dUKCA

Metinde ötümsüz ünsüzlerden sonra gelen başka örneği yoktur.

dökdükçe 91b/1

İkili Yazılışlar:

İkili yazılışlardaki ünsüz uyumuna uygun kullanımlar şeddeli (˜) yazılışlardır.

*elbetde*51a/4 ~*elbette* 67a/4

*cennetde*102a/6~*cennette*105a/7

3. BİÇİM BİLGİSİ

3.1. SÖZCÜK YAPIMI

3.1.1. Yapım Ekleri

Sözcük kök veya gövdelerine gelerek onlardan yeni sözcükler türeten bu ekler, metinde isimden isim, fiilden isim, isimden fiil ve fiilden fiil yapma ekleri olarak görülmektedir ve böyle sınıflandırılmıştır.

3.1.1.1. Addan Ad Yapma Ekleri

+An:

Bu ek metinde bir sözcükte görülmektedir. Çoğul eki olarak kullanılan bu ek kalıplaşmış olarak görülür.

oġul+an >oġlan 100a/3

+CA:

Küçültme anlamı da veren bu ek metinde bazı sözcüklerde yapım eki görevinde kullanılmıştır. Sıfata gelerek *yakınlık, gibilik* bildirmiştir.

aḳ+ça> aḳça 33b/7

+CAḲ:

Sıfat fonksiyonunda kelimeler türeten bu ek,eklendiği sözcüğe küçültme anlamı katmıştır. Kalıcı isim yaptığı örnek de vardır. Ayrıca ek *tīzcek* sözcüğünde zarf anlamı da katmıştır.

gök+çek>gökçek 80a/14 *tīz+cek>tīzcek69b/2*

yalın+caḳ>yalıncaḳ 33b/13

+CI:

Bir işi âdet haline getirenleri anlatmak için kullanılan bir ektir.

*yalan+cı > yalancı*67b/14 *duʿā+cı >duʿācı* 11a/8

+cIK, +cUK:

Küçültme ve sevgi anlamları veren bir ektir.

*oġlan+cıḳlar>oġlancıḳlar*89b/7 *baba+cıġım >babacıġım* 77b/9

nesne+cigim >nesnecigim 33a/15 *güccük> güccük*18a/9

+(n)cIlAyIn:

Eklendiği sözcüklere *gibi, kadar* anlamları vererek zarf yapan birektir.

an+cılayın > ancılayın 50b/6 *biz+cileyin >bizcileyin* 5b/14

+DAsI:

Zaman bildiren isimlere gelerek zarf yapan bir ektir.

yarın+dası 77b/7

+daş:

Ortaklık ve beraberlik bildiren isimler yapan bir ektir.

*ḳar(ın)+daşları>ḳardaşları*5a/4 *ḳarın+daşıñ>ḳarındaşıñ*66a/13

*yol+daş>yoldaş*17b/8

+düz:

Zaman zarfı yapan bir ektir.

*gün+düz>gündüz*13b/3

+(ş)Ar: sayı isimlerinde görülür. Üleştirme sayıları yapar. Bir örnekte de miktarca üleştirmenin azlığını gösterir.

on+ar >onar 103b/2 *bir+er>birer* 2a/1

iki+şer >ikişer 39b/8 *yedi+şer >yedişer*45b/3

az+ar > *azar* 91a/11

+ıl:

Sadece renk adlarına gelen bir ektir.

ḳız+ıl >ḳızıl 19b/6 *yeş+il > yeşil*24a/11

+(I)k:

az+ıḳ >azıḳ 17b/8

+lI, +lU:

Metinde bu ek hem isimden isim yapma eki olarak hem de sıfat işlevinde isimler yapan bir ek olarak kullanılmıştır.

adlu 32a/13, *yazılı* 47a/14, *surçalı*24a/11, *ilgili* 109a/10,*deñlü*58a/1,

*dükelisini*18a/11,*küsülü*65b/15,*ṭatlıdur*25b/14

dürlü dürlü (ṣular)13b/12, (barmaḳ)*deñlü*(varaḳ) 101a/1,*ṣınıḳlu*(göñlüne)

14a/15,*dükeli*(ḳullarıñ) 19a/11, *ḳoḳulı*(çiçekler) 70a/10

+lIK,+lUK:

Metinde bu ek soyut isimler*(yoḫsıllıḳ)*, mecaz isimler*(güçlük)*,yer isimleri*(ekinligidir)*, zaman isimleri*(ḳuşluḳda)*, türetmenin yanında sıfat işlevinde kullanılan sözcükler de yapmıştır.

açlıḳdan 44a/9,*doyumlıḳdandır* 41a/9,*ḳarañlıḳ*17b/3, *yoḫsıllıḳ*104b/9,

*ṭanıḳlıḳ*93b/11,*baḫıllıḳ*70a/12,*ḳazançlıḳ*67a/2,*ululıġın*27a/6,*aġırlıġınca* 34a/1, *ekinligidir*6b/10,*yigitligi*13a/15,*eylik*6b/14,*dimeklik*33b/4, *muştuluḳ*68a/10, *ḳuşluḳda* 35a/7,*güçlük*2a/14, (seksen) *yıllıḳ* (günāhın) 53b/7

+(I)ncI/+(U)ncI:

Sayı isimlerine gelerek sıralama sayı sıfatları yapan bir ektir.

birinci 76b/3,*ikinci* 51a/9,*otuzuncı* 57b/5,*üçüncı*58a/10

+ndi:

İki sayı ismine gelerek vakit bildiren bir isim yapmıştır.

iki+ndi >ikindi 70b/13

+rA:

Zaman bildiren zarflar yapan bir ektir.

ṣoñ+ra >ṣoñra 11b/8

+rAk:

Hal eki ve mukayese eki olarak kullanılan bir yapım ekidir. Sıfat ve zarf türeten bir ektir.

*kiçirek*60b/12,*yegrekdir*63b/3

+sIl:

Sıfat yapmak için kullanılan bir ektir.

yoḫsıllıḳ 72a/4

+sUz/+sIz:

Metinde bu ek yokluk anlamı veren bir ek olarak kullanılmıştır. Yokluk bildiren isimler ve sıfatlar yapar.

muṣḥafsız 105b/8,nihāyetsizdir 106a/5*, ḳılıçsuz 8a/13,ṣusuz 13b/13, gözsüzi 99b/3,*

+te:

Metinde bu ek iki yerde geçer.

irte namāzından31a/2, *irte* oldı90a/13

3.1.1.2. Fiilden Ad Yapma Ekleri

Fiil kök veya gövdelerine gelerek onlardan isim yapan eklerdir. Bu eklerin geçtiği örneklerin sayısı metinde fazla değildir:

-Az:

*boġ-az >boġazla*41a/10

-Ak:

durağı 25b/14

-Ç:

*ḳazanç*90a/10

-cIk:

*emciki*12b/6

-dIz :

yıldız 57a/14

-em:

idemlü 66a/10

-IcI/-UcI:

Bir fiiiçok ve sürekli yapan kişi ve nesneleri bildiren isimler yapar.

*açıcı*14b/4,*ḳılıcı* 107a/1, *ḳurtarıcı* 16a/11, *döndirici*106a/8, *idici*10b/14, *yapucıları* 20a/1

-gI/-gU:

sevgüli 29b/9,*sevgülüsidir*34a/6

-K:

*ṭanıḳ*93a/15,*yumuşaḳ*71a/10,*yaraḳ*30b/5, *büyük* 71a/9, *ıraḳ* 104b/10,*döşek* 20b/6

-IK, -UK:

İsim ve sıfat türeten bir ektir.

*ayrıḳ*19a/12,*artıḳdır*68a/7,*bölük* 82b/7,*yapuḳ*77a/11,*buyruḳ*5a/13,*şınıḳlu* 14a/15,*açuḳ*91b/8

-(ẖ)ḳu-:

*udı-ḳu >uyḳu>uyẖuya*72b/12

-(I)m:

*ölüm*23b/11,*doyumluḳdandır*41a/9, *ṭoyumlık* 41b/2

-mA:

Metinde bu ek isim-fiil eki olarak kullanılmanın yanında kalıcı isimler de yapmıştır.

*(ı)sıtma*100a/11, *dimesi*30a/11, *eylemesinden*54b/5, *oturmañıñ*9b/11

-mAḲ:

Bu ek de metinde isim-fiil eki olarak kullanılmanın yanında kalıcı isimler yapmıştır.

etmek (ekmek) 87b/2,*uçmaḳ* 97b/5*almaḳ*90b/9, *baḳmaḳ* 65a/14, *ṣığınmaġa* 26a/8, *dilemek* 13a/2, *ögretmek* 39b/13, *işitmek* 49b/14

-mAz:

Geniş zamanın olumsuz sıfat-fiilekidir. Kalıcı sıfatlar da yapar.

yaramaz 12a/2

-meklik:

Mastar eki işlevinde kullanılan bu ek metinde fazla kullanılmamıştır.

dimeklik 33b/4, *itmekligiñ* 21a/2

-mIş:

yemişi 14a/9

-mUr:

*yaġmur*57a/13

-In, -Un:

ṣatun(al-) 5b/4,*ekinligidir*6b/10

-U:

*yazu*56a/2, *ḳoḳulı*70a/10,*ṭolusı*90b/14

3.1.1.3. Addan Fiil Yapma Ekleri

İsim kök veya gövdelerine gelerek onlardan fiil yapan eklerdir.

+A-:

Geçişli ve geçişsiz fiiller yapan bir ektir.

dile- 54b/13,*yarlıġa-*57b/15,*beñze-* 48b/9,*boşa-* 24a/8,*tüne-*26a/14

+Ar-:

*ṣu(v)+ar- ṣuvar-*98b/10

+IK-:

Metinde bu ek geçişsiz fiil yapmıştır.

aç+ık >acıḳ- 44a/10

+irge-:

es-irge 82b/10

+lA-:

İsimlerden geçişli ve geçişsiz fiiller yapan bu ek sıkça kullanılan bir ektir.

*üründüle-*2a/1,*işle-*12b/7,*muştula-* 97b/1, *bağışla-*77b/14,*gözle-*5b/15, *ağırla-* 93a/11, *bağla-* 84b/11, başla-65b/5

+lA-n-:

*yüklen-*91a/10,*ḳanadlan-*78b/9,*atlan-*96a/14,*bağışlan-* 5b/12

+lAş-:

*ḥelāllaş-*3b/8

+sIr-:

aḳşır- 109a/15

3.1.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

Fiil kök veya gövdelerine gelerek onlardan yeni fiiller yapmaya yarayan eklerdir.

-Ar-:

Geçişli fiiller yapan bir ektir.

çıḳar- 67a/15, *gider-* 95a/12

-der-:

Geçişli ve ettirgen fiiller yapan bir ektir.

dönder- 65a/12,*gönder-* 50a/8

-dIr-, -dUr-:

İşlek olarak kullanılan bu ek, geçişli ve çoğunlukla ettirgen fiiller yapar.

esdir- 13b/11,*geydir-* 60a/11,*ḳaldır-* 55b/8, *irişdür-* 53a/15,*doldur-* 79a/14,

*döndür-*65a/12

-gür-:

İşlek olmayan bir ektir.

irgür- 43a/2

-(I)l-,-(U)l-:

Asıl edilgenlik ekidir ve işlek olarak kullanılan bir ektir.

ṭartıl- 77a/6,*dökül-* 91a/11,*yazıl-* 89b/6,*viril-* 102b/11,*dürül-* 5b/13,*ayrıl-* 53a/9,*ḳıġırıl-* 11b/15,*diril-* 92a/15

-n-:

Dönüşlülük veya edilgenlik yapan sözcükler türetmiştir. Genellikle edilgenlik yapan fiiller türetmiştir.

boşan- 24a/8,*ḳapan-* 14b/15,*ṣıġın-* 108b/1,*eglen-* 69b/4, *diñlen-* 104b/15,*inan-* 87a/14

-(I)n-,-(U)n-:

Dönüşlülük veya edilgenlik yapan sözcükler türetmiştir. Kullanımların çoğu dönüşlülük işlevindedir.

*olun-*65b/11*, yarlıġan-* 97a/7, *ögren-* 107b/13*, alın-* 5b/5,*görün-* 91b/8, *idin-* 90b/10, *bulun-* 28a/15

-Ir-, -Ur-:

Geçişli ve ettirgen fiiller türeten bir ektir.

geçir- 97a/6, *içir-* 24a/8, bitür- 13b/12,*düşür-* 95b/11,*artur-* 83b/3, *geçür-*

97a/6,*doyur-*33b/13,*degür-* 92a/4,

-(I)ş-, -(U)ş-, -ş- :

İşteşlik bildiren bir ektir. Karşılıklı veya birlikte yapma anlamları verir. *'iriş-, çaġrış-, ulaş-'* fiillerinde kendi kendisince yapılma anlamı vermiştir.

ṭolaş- 91b/9*, dürüş-* 10a/7*, ḳaynaş-* 91a/3,*iriş-* 84a/5,*yetiş-* 80b/11,*buluş-*

65b/13,*çaġrış-* 17a/7, *ulaş-* 50a/3

-t(d)-:

*depred-*32b/14*, otlat-*40b/12*, düket-*20a/8*,*

-tIr-, -tUr-:

getir- 90b/15,(keltür- *> getür-* 96b/2)

-y-:

ḳoy- 77a/2, *ṭoy-* 94b/11

3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

3.2.1. ADLAR

3.2.1.1. Ad Çekimi

3.2.1.1.1. Çokluk Eki

Metinde çoğul ekiolarak *+lAr* eki kullanılmıştır.

+lAr:

adlarımla 98b/9, *anlar* 51b/12, *bāġlar* 20b/1, *balıḳlar* 57a/1, *çaylar* 13b/15, *ḳızlar*89b/8,*ḳoyunlardan* 41a/7, *ḳuşlar* 104b/3, *ölülere*77b/14, *tüyler*60b/12, *yirlere*14a/14, *bāġçeler* 20b/1, *çiçekler* 70a/10, *deñizler* 58b/13, *erenler* 12a/2

3.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Metinde kullanılan iyelik eklerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır. Teklik III. Şahıs iyelik ekinin bazıkullanımlarında ek yığılması olduğu görülmüştür.

Teklik I. Şahıs:	**+(I)m, +(U)m**	*adım* 74b/15,*ḳalbim*13b/2, *ḳoñşumuñ* 90b/13, *göñlüm* 41a/7
Teklik II. Şahıs:	**+(I)ñ, +(U)ñ**	*dilüñi*8b/7,*ḳoñşularıñla*8a/10, *peyġanberiñdür*20b/11
Teklik III. Şahıs:	**+I, +sI**	*ḳoñşusı*90b/12,*gözsüzi*99b/3, *beşincisi*27a/6,*bitügi*77a/12, *yayısına* 95b/10, *belisinde* 100a/12, *ḥātunısı*89b/8, *ṣāḥibisi* 90b/4,
Çokluk I. Şahıs:	**+(I)mIz, +(U)mUz**	*aralıġımız* 88a/10, ḳabrimiz 77b/13,*evlerimizde*5b/3,*atamuz* 79a/8,*elümüz* 55b/8
Çokluk II. Şahıs:	**+(I)ñUz, +(U)ñuz**	*biriñüz*11b/7, *işüñüz*103a/2,
Çokluk III. Şahıs:	**+lArI**	*ḳanadları* 85a/10, çiçekleri 94b/10

3.2.1.1.3. Durum (Hâl) Ekleri

3.2.1.1.3.1. Belirtme Hâli Eki:

Metinde belirtme hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre

*+I, +(n)I, +(y)I, ve +n*biçimleriyle kullanılmıştır.

+I:

açları 18a/1, *adı*94a/5, *ṣusuzlıġı*102a/12, *ṭarlıġı*45a/11, *beni*80b/6, *ölmegi* 7b/8,*seni*39b/7, *sizi*85a/13, *söylemegi*102b/1, *yeri* 32b/4, *yigitligi* 13a/15

+(n)I:

şunı 17a/9, *bunı*28a/15, *cānını* 96a/4, *oḳunı*96a/14,*yalanını*95a/5, *pasını* 21a/6,*kilidini*14b/4, *idügini* 56a/8, *kendini* 34b/6, *birini*32b/7, *elini*56a/1,

+(y)I:

küsülüyi 66a/6, *belāyı* 38b/5, *dünyāyı* 27a/15, *eşyāyı* 86b/1, *bitiyi* 15a/11, *kimesneyi* 100a/11, *kişiyi* 98a/9

+n:

altın 82b/6, *barmaġın*48a/8, *borcın*42b/15, *cānın*106a/4, *kanadın*52a/9, *sebebin*48b/15, *yelin* 13b/10,*boyunların* 5b/9

Eksiz Belirtme:

*adıñ*19a/6, *eliñ*68a/3

3.2.1.1.3.2. Yönelme Hâli Eki:

Metinde yönelme hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+A*biçimiyle kullanılmıştır.

+A:

ḳula 48a/14,*baña*25b/13,*oda* 100a/6, *yola*80a/9, *anlara* 86b/4, *göñlüme*1a/13,*ögrenmege*66a/8, *söze*67b/12, *yere*82b/11, *göklere*14a/14, *adına* 97a/6, *yanına*77b/8, *oġlına*32a/13, *ḳoñşılarına* 105a/3, *kendine*87b/4, *üzerine* 101b/4, *gözlerine*70b/15, *aşaġaya*91b/1, *araya* 42b/11, *ḳapuya* 40b/1, *ḳuyuya* 41a/2, şuya 103b/8, *deveye* 67b/9,*kimesneye*72b/6, *gibiye*12a/4, *kendüye*87b/2

3.2.1.1.3.3. Bulunma Hâli Eki:

Bulunma halieki de kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+dA* biçimiyle kullanılmıştır.

+dA:

aġaçda 94b/9, *altıncıda* 76b/5, *ḳuşluḳda* 35a/7, *ṭopraḳda*17a/6, *uçmaḳda*75b/6, *yılda*3a/11,*baġçede*20b/1,*bende* 91b/5, *beşincide* 76b/4, *düşde* 88a/1,

*elde*17a/14,*yirde*14b/9, *bunda*89b/13, *aġzında* 26b/3, *ardında* 84b/13, *başında* 78b/1,*ḳatında*72b/3, *birinde*15a/9, *bölüginde*27a/4, *tepesinde*26a/13, *üstünde*20b/6, *üzerinde*94b/5,

3.2.1.1.3.4. Çıkma Hâli Eki:

Metinde çıkma hali eki *+dAn*biçimiyle kullanılmıştır.

+dAn:

yanımdan 85a/1, *yaġandan*14a/9,*yoldan*87b/2, *açlıḳdan* 89b/8, *aġaçdan*25b/15, *baldan* 71a/10, *bulutdan*14a/5, *enardan* 71a/9, *oddan*84a/4, *sıtmadan*100a/13, *yerden*76b/10, *yeyecekden*89b/10, *benden*31a/10, dilden 13a/7, *elden*17a/13, *aġzından* 93b/12, *ayaġından* 103a/1, *başından* 60b/14, buludından 14a/3, çoḳlıġından 71b/1, *bundan, ḳnadından* 26a/15,*ḳısmından*3a/15,*ḳullarından*99a/6, *ṭarlıġından* 68b/13,*terinden*70a/10, *üzerinden*13a/11, *yerinden* 72b/7, *dilinden*98b/15

3.2.1.1.3.5. İlgi Hâli Eki:

Metinde ilgi hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+Iñ +Uñ*ve *+(n)Iñ +(n)Uñ*biçimleriyle kullanılmıştır. Teklik birinci kişi zamiri ve çokluk birinci kişi zamirine *+(I)m* ve *+(U)m* şekillerinde geldiği görülmektedir. İlgi halinin eksiz kullanımları da vardır.

+Iñ, +Uñ:

ḳapularıñ 20b/3, *anıñ* 32a/11, *ayıñ* 60b/2, *bunlarıñ*41b/10, *ḳanadlarıñ* 78b/8, *idicileriñ*10b/6, *itmekliginiñ*21a/2,*güniñ* 61b/6, *bitürmeginiñ*9b/3, *ḳapunuñ*20a/15, *kitābuñ*2a/8, *ḳoñşumuñ*90b/13, *senüñ*93a/2, *evüñ*5a/11

+(n)Iñ, +(n)Uñ:

*ḳoñşusınıñ*18b/2,*ḳapusınıñ* 14b/4, *ġayrınıñ*21a/3, *namāzınıñ* 73a/2, *ikisiniñ*36a/5, *kimesneniñ*80b/14, nesneniñ 103a/6, *bunuñ*52a/9, *ḳapunuñ* 20a/15, ḳullarınuñ 106a/13,

+Im,+Um:

benim 19a/9, *bizim* 25a/6, *benüm* 51b/11, *bizüm* 106b/13

Eksiz İlgi Hâli:

*birisiñ vaʿdesi*1b/4,*ecel şarābın*1b/8, *başı ucunda* 36a/6, *ġayrılar elin*5b/15

3.2.1.1.3.6. Eşitlik Hâli Eki:

Metinde eşitlik hali eki *+cA* eşitlik anlamının yanında '*olarak*, *gibi*, *göre, kadar'* anlamları kattığı da olmuştur.

+cA:

*yalıñızca*78b/13*,* *dünyāca* 20a/13,*doyurmışca* 33b/13, *nice*100b/11,*gizlice*90b/12, *taḳdirce*59b/10, *bunca*66a/14,*ṣaġışınca*4b/10*,* *aġırlıġınca* 34a/1,*ardınca*78b/11, cennetince 26a/3,*dilince*2a/12

3.2.1.1.3.7. Vasıta Hâli Eki:

+lA:

adlarımla 98b/9, *bunuñla* 107b/10, *ḳoñşularıñla* 8a/10, *ṣuyıyla* 13b/15, *luṭfiyla* 3a/1, *diliyle* 78b/2, *ikisiyle* 101a/15, *seniñle* 40a/12, *benimle* 48a/7,

+n:

*vaḳtın*11a/6

3.2.1.1.3.8. Yön Gösterme Hâli Eki:

Metinde *+ArI, +ArU* ve *+rA* yön gösterme hali ekleri kullanılmıştır.

+ArI, +ArU:

*yuḳarı*46b/8, *içerü* 89b/12, *üzerine* 106a/9, *berü* 38a/8

+rA:

*ṣoñra*32a/10*, ṭaşra*98b/11, *üzre* 23a/5

3.2.2. SIFATLAR

Bir adı nitelik, nicelik, yer, sıra vb. yönlerden niteleyen veya belirten sözcükler olan sıfatlar metinde niteleme veya belirtme işleviyle sıkça kullanılmıştır.

3.2.2.1. Niteleme Sıfatları

Varlıkların kalıcı özelliklerini niteleyen bu sıfatlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

dürlü dürlü (devlete) 2b/5, *ıraḳ* (yerde) 3b/13, *ṣaġışınca* (ḫayr ve ḥasenāt) 4b/10, *dükeli* (müʾmin ḳardaşları) 5a/4, *şimdik* (ḥālde) 5a/14, *şolḳadar* (feraḥ) 6a/2, *güler* (yüzlü) 7b/10, *melūl* ṣūretli) 7b/10, *uzun* (ʿömrüm) 8a/8, *eyü* (dirlik) 8a/11, *ḳılıçsuz* (şehīd ölümi) 8a/13, *arı* (ḳullarını)10b/11, *tevbe idici* (ḳullarını)10b/11, *nā-ḥaḳ* (yere)11a/4, *şom* (nefsime) 11a/10, *anadan ṭoġmış* (ṣābī) 11b/13, *gelecek* (gün) 12b/1, *ṣınıḳlu* (göñlüne)14a/15, *ıssı* (günlerde) 16a/4, *ḫāṣ* (dostlarımsız) 16a/8, *ḳızıl* (yāḳūtdan)18a/3, *güccük* (günāhın) 18a/9, *yişil* (ḳuş) 18b/6, *ṣırça* (barmaġın)20b/7,

ziyāde (ecirler) 20b/14,*surçalıyeşil* (çanaḳ) 24a/11,*sevgüli* (kelām) 24b/15,*aḳ* (nāmeye) 32a/7,*bay* (kişi) 33b/7,*ṭoġrı* (yola) 39b/10,*gökçek* (suʾāl) 53a/2,*sāʾir ḳoḳulı* (çiçekler) 70a/10,*gizlice* (yerden) 89b/12,*küp ṭolusı* (altun bulmuş) 90b/14,*göñüller döndirici* (pādişāh)106a/7,*itmişce*(ṣevābı) 81b/14

3.2.2.2. Belirtme Sıfatları

Varlıkların geçici özelliklerini belirten bu sıfatlar metinde işaret, sayı, belirsizlik ve soru sıfatları olarak kullanılmıştır. Bu sıfatlardan bazıları şunlardır:

3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları

bu (bende) 1a/3, *işbu* (kitābuñ) 2a/8, *böyle* (ẕevḳı) 2b/7, *ol* (ṣırāṭdan) 3a/1, *şol* (kimesne)10b/8

3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları

Asıl Sayı Sıfatları:

yüz biñ(dürlü ḳorḳular) 2b/11,*yedi*(cehennem) 2b/13,*beş*(vaḳıt) 3a/10,yılda *bir* (ay)3a/11,*üç* (iḫlāṣ) 4a/9,*iki*(rekʿat namāz) 5b/12,*biñ*(rekʿat) 9b/3,*bir*(dirhem nafaḳa) 10a/4,*ḳırḳ*(dirhem altun) 10a/5,*yüz*(yıl) 14b/7,*ṭoḳsanṭoḳuz* (bitisi) 15a/7,*yetmişbiñ* (dil) 18b/10,*biñ* (başı) 26b/2,*onbiñ* (akçe) 33b/7,*üçyüz altmış* (lisānı) 48b/7, *seksen yıllıḳ* (günāhın) 53b/7,*yedi ḳat* (gök) 61a/11,*beş vaḳıt* (namāzdan) 106a/7,

Sıra Sayı Sıfatları:

evvel(cezāsı) 9a/3,*ikinci* (ḥaḳ) 12b/12, *üçünci* (ḥaḳḳ-ı ʿabīddür) 12b/13,*altıncı* (ḥaṣlet) 27a/7,*ikinci* (gök) 49b/2, *üçünci* (gök) 49b/3, *dördünci* (gök) 49b/4, *beşinci* (gök) 49b/5, *altıncı* (gök) 49b/6, *yedinci* (gök) 49b/7, *evvelki*(gök) 49a/15

Üleştirme Sayı Sıfatları:

birer(miḳdār) 2a/1, *ikişer* (yüz) 39b/8

3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Metinde görülen belirsizlik sıfatlarından bazıları aşağıda sıralanmıştır.

her(bār) 6a/6, *bir* (āyetde) 1a/7, *niçe* (mühhim) 2a/5, *bütün* (fāʾidesi) 2b/1, *digir* (ḥikāyet) 10b/9, *artıḳ* (çāre yoḳdur) 12b/11, *baʿżı* (ʿulemā) 13a/1, *ayrıḳ* (kimesne) 19a/12,*birḳaç* (zamāna) 40a/14,*birmiḳdār* (ṣıġır) 40b/2, *fülān*(kimesne) 50a/7, *hiçbir* (ḳılı) 57b/8,*biriki* (bölügin) 59b/5, *nice* (yıl ʿamelden) 83a/1, *ḳamu*(kāfirler meḫhūr) 96b/4

3.2.2.2.4 Soru Sıfatları

Metindeki soru sıfatları aşağıda sıralanmıştır.

her *ne* (zamān-ki) 1b/4, *neḳadar* (ḫayr) 4a/3, *ḳanḳı* (müʾmin) 6a/5, *nice* (suʾālim) 7a/5,*nice* (dürlü tesbīḥ) 26b/4,

3.2.2.3 Sıfatlarda Pekiştirme

Sıfatlarda pekiştirme metinde iki yerde karşımıza çıkmaktadır:

ṭopṭolu (ḳuş olur) 94b/9,*dürlüdürlü* (devlete) 2b/5

3.2.3 ZAMİRLER

3.2.3.1. Kişi Zamirleri

Metinde kişi zamirlerinin hepsi kullanılmıştır. Kullanıldığı yerler ve kullanım şekillerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır:

benden (selām eyle) 25b/13,*benüm* (ḳatımda dünyā) 63b/2, *baña* raḥmet 7b/14, *sen* bunuñ-içün4a/15,*saña* iki nesneden 32a/14, *añа* (ḥarām ola) 25b/3,*anuñ* (günāhına) 28b/8, *anı* (menʿi ider) 11b/5, *anıñ* (gibiye) 12a/4, *biz* (daḫı) 66a/4,*bizüm* (Rabbümüz) 106b/13, *sizi* (cennete) 12a/11,*siziñ* (gibi) 5a/13, *anlar* (ṣalavāt virmeye) 49b/12,*anlarıñ* (ṣalavātı) 53a/4,*añа* on biñ 61a/4,

3.2.3.2. İşaret Zamirleri

bu (düşdi-ki) 1b/1, *bunı* (dise-ki) 5a/1, *bunda* (ẕikr iddüm) 41b/13,*bundan* (ʿaceb saña) 86b/11,*şunı* (dileriz kim) 17a/9, *şol* (ḳadar feraḫ) 6a/2,*anı* (san) 7b/3,*andan* (ṣoñra) 3a/10, *bunlarıñ*(niyyetleri) 82b/8,*şunlardan* (olurlar) 10b/115,*anlarıñ* (niçesi) 5a/7

3.2.3.3. Dönüşlülük Zamirleri

Metindeki dönüşlülük zamirleri ve kullanımları aşağıda gösterilmiştir:

kendözi (ẕikr eylemiş) 27a/5,*kendi* (faẕlı) 98a/15, *kendü*(vaṣfı) 28a/6,*kendiñe* (ne ṣanarsañ) 7b/3, *kendüsi*(kimiñ olduġın) 67b/10,*kendüye*(tābiʿ eylemek) 87b/2

3.2.3.4. Soru Zamirleri

Metinde görülen başlıca soru zamirleri aşağıda sıralanmıştır.

ne (idügi) 1a/13, *kimin* (kendüne ḳalup) 4a/7, *kim* (ʿamel taḥṣīl) 6b/12, *nedir* (suʾāliñ) 7a/6,*ḳanḳısı* (ile başlasa) 25a/1, *ḳanda* (bulduñ) 40b/4,*ḳanı* (gelsün) 56b/11,*ni* (vāḳıf olurlar) 49b/2

3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri

Metinde kullanılan bazı belirsizlik zamirleri ve geçtiği yerler aşağıda sıralanmıştır.

kimseye (bāḳī) 1b/1, *birisiñ* (vaʿdesi) 1b/4, *şeyler* (cemʿ eyledim)1b/13, *niçesi* (faḳīrlerdir) 5a/7, *baʿżılar* (eydir) 7a/7, *biri* (ʿömri ziyāde) 8b/15, *kimse* (cemīʿ) 11b/10, *dükelisini* (yarlıġadım) 18a/11, *ġayrınıñ* (muḥabbetini) 21a/3,*birisi* (olsa) 48a/6,*biri birine* (beñzemez) 48b/9,*ġayrıda* (rivāyet) 60a/8,*hergez* (sen itdügüñ gibi) 71a/3, *ḳamu*(ferişte ola) 93b/9

3.2.4. ZARFLAR

Fiillerin, fiilimsilerin veya kendi türünden sözcüklerin anlamını çeşitli yönlerden tamamlayan zarflar metinde; yer-yön,zaman, durum, miktar ve soru zarfları olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.2.4.1. Yer-Yön Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları yer-yön bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde geçen yer-yön zarfları aşağıda sıralanmıştır:

yuḳardan (raḥmet yaġmurı) 14a/3, *aşaġdan* (ḫizmet) 14a/4,*yuḳaru* (ḳaldurup) 46b/8,*ṭaşra* (çıḳamadı) 69b/3, *içerü* (girüp) 89b/12

3.2.4.2. Zaman Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları zaman bakımından tamamlayan bu sözcüklerden bazıları metinde aşağıdaki gibi kullanılmıştır:

imdi (evvelki duʿāyı) 36b/8, *ṣoñra* (tevbe itse) 11b/8, *evvel* (dünyā yüzünde) 1b/8, ne*ḳatı* (unuddıñız)5b/2, *yarınḳıyāmetgününde* (miskīn ile) 7b/7, *dāʾim* (ölmegi añadur) 7b/8, *hergice* (abdest) 8a/14, *birlaḥża* (oturmaġıñ) 9b/14, *eşidicek* (eyitdi) 10a/13, *nā-gāh* (mevt yetişse) 10b/5, *hemān* (ol kişi) 11b/12, *aṣla* (günāh işlemek) 12b/7, *hergün* (yüz kerre istiġfār iderin) 13b/4, *pes*(ne zaman) (Tañrı teʿālā buyurdu-kim) 19a/8,*andanṣoñra* (vefāt itse) 22a/1,*baʿde* (diye) 25b/2,*ṣoñragine* (geldi) 31a/15,*henüz* (namāzından) 32b/8,*ṣabāḥ* (üç kerre) *aḫşam* (üç kerre) 35b/15,*yene* (meşġūl olmaḳ) 47a/2,*andan* (çıḳdı) 69b/3,*yarın* (ṭamu ḳapusında ḳalḳan ola) 93b/9, *pesimdi* (tevbe farż oldı) 12a/11

3.2.4.3. Durum (Hâl) Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları durum bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde geçen durum zarflarından bazıları aşağıda sıralanmıştır:

eyle(olsa)1b/7, *sögesöge*(dergāha varduḳlarında)5b/8, *tez*(unuddıñız)5b/2, *girü*(edā itmekdür) 12b/11,*böyle*(naḳl itdügin) 28a/15,*örüdururken*(bevl iden) 74b/13,*tez*(geldiñ) 77a/12,*yanar*(gördi) 77b/7,*yayılmış*(ṭurur) 91a/12,*ṣafṣaf*(duralar) 103b/3,*girü*(bozam) 11a/10, *göre*(ḳıyās) 65b/10,*üzre*ola 2b/8

3.2.4.4. Miktar Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları miktar bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde kullanılan bazı miktar zarfları şunlardır:

birermiḳdār(üründüleyüp)2a/1, *ġāyet*(ıraḳ yerde)3b/13, *neḳatı*(tez unuddıñız)5b/2, *yine*(eyitdi)7a/12, *niçekez*(ol günāhı işlerse) 11a/13, *yetmişkez*(işlerse) 11b/3, *yüzkerre*(istiġfār iderin) 13b/4, *üçyüzaltmışkerre*(naẓar ider) 13b/10, *daḫı*(laṭīf oldı) 80b/4, *ḳatı*(ıssı günlerde) 16a/4,

3.2.4.5.Soru Zarfları

Fiillerin anlamını soru yoluyla tamamlayan zarflardır. Metinde kullanılan soru zarflarından bazıları aşağıda gösterilmiştir:

niçün(ġāfilsin) 24a/1, *ḳaçan*(döşege düşseñ) 23a/12,*nice*(ḳılayın) 28a/8,*niçe*(seniñ olur imiş) 67a/3,*neye*(aġlarsın) 100b/6,*ni*(beş biñ kez) 49b/6, *nicesin*(iy ḳarındaş) 66a/12, *ne* (gökçek cemālin) 56a/7

3.2.4.6. Üstünlük Zarfları

eñṣoñı(bu cihān fānīdür)1b/1, *eñ* āsānı ġamm 37b/13, *çoḳ* (itmek gerekdür)2b/11,*çoḳçoḳ*(dimek) 20a/10

3.2.5. EDATLAR

Tek başlarına anlamları olmayıp başka sözcüklerle öbekleşerek anlam ve görev

kazanan, yeni anlam ilgileri kuran bu sözcükler;metinde çekim edatları ve

kuvvetlendirme edatları olarak görülmektedir.

3.2.5.1. Çekim Edatları

Metinde görülen bazı çekimedatları ve kullanıldıkları yerler aşağıda gösterildiği gibidir:

ḥaḳḳ-*ıla* 67b/12, gelmedi *gibi* 1b/7, olmaḳ *içün* 1b/13, olmadıġından *çü*2a/12, şeyʾi *ile*2a/12, *yalıñuz* bu ẕikir 2b/9, olduġı *deñlü* 3a/4, siziñ *gibi* 5a/13, raḥmet naẓarıy*la* 13a/8, maġribe *degin* 18b/8, tevbe *birle* 23a/4,dünyā gögi *ḳadar* 30a/4,itmege ḳādir *degilem* 35b/6,aḫşama *ḳarşu* 40b/1,olsa *ancaḳ* benimle cennete 48a/7,ḳıyāmete *dek* aña 50b/5,köpügi *deñlü 54a/5*, *benümle*bile ḥulleyi 60b/1,*ancaḳ* seniñ rūḥ-u şerīfiñe 68a/6, şol *ḳadar* vüsʿat 69a/3,ḳuş *yalıñızca* ʿarş altına 78b/13,*işte* şimdi seni bildim 65b/7, şıddīḳı raḥmetullāhu ʿaleyh*bile*idi 70b/12

3.2.5.2. Kuvvetlendirme Edatları

kitāblardan *daḫı* 1b/15, ʿibādet *daḫı*2b/10,müslimānları bile 5a/6, didügin *bile* dimemek 74b/15

3.2.6. BAĞLAÇLAR

Tek başlarına anlamı olmayan, anlamca birbiriyle ilgili cümleleri veya cümlede görevdeş sözcük ve söz öbeklerini bağlamaya yarayan bağlaçların metinde geçenleri ve bazı örnekleri aşağıda sıralanmıştır. Bunlardan en çok kullanılanları; *daḫı, eger, çün, ki, kim, ve, ammā, yaʿnī bağlaçlarıdır.* Bu bağlaçlardan *ve* bağlacı *vü, ü* biçiminde, *çün* bağlacı *çün-ki* ve *çün-kim* biçiminde kullanılmıştır.

buna *daḫı* müdāvemet 37a/1,kelīmātı eyit-*ki* 32b/10, gözsüzlikden *ve* ḳabāyıḥlardan 32a/5, eyledim ve *egerçe* bunda2a/9, ola *ammā* ol2b/8, bilmek *ve daḫı*ḥarām 3a/15, gerekdür *eger* var3b/7, yazılmaz *yāḫūd* ol kimse3b/13, bitüre *nitekim*Ḥażreti Resūlullāh 6b/1, *yaʿnī*Ḥażreti Resūlullāh 6b/8, buyurmışdır *kim* dünyā 6b/9, ʿömrüm *vü* çoḳ ṭāʿat8a/9, bulına *zīrā* ḥaḳ 10b/5, *egerçi* ol günāhı 11b/2, ḳorḳup *veyā* utanup13a/13, ṣadaḳadan *yā* bir loḳmadan5b/1,olmaz *meger* bir kimesne 22b/4,ṭatlıdur *lākin* aġaçdan 25b/14,eydir*iger* bir kimesneye 27b/10,olsa-*da*ḥaḳ 28b/9,ḥamd *ü* şenā 30a/12,eyleye *tā kim*ḥaḳ teʿālā 30b/15,ideyim-mi *belī* yā resūlullāh 37a/10,bunları *bile* sürmüş 40b/3,ben-*de* bilmem 40b/11,getürdüm *ancaḳ* taʿaccüb iderem 40b/11,geldim *meger* eskiden 40b/13,anasına *veyāḫūd* birine 51b/1, olur *nite-ki* balıḳ 57a/4,yazılmışdır *çün-kim* bir kimesne 57b/10,cennete *bile* gire 61b/2,*ne … ne* 62a/5,belā *vü* ġurbetde 80b/6,*hem* bu deñlü 91b/9,āyetidür *zīrā ki* raḥmetullāh 105b/5,gerekdir *ḫattā*Ḥażreti

Resūlullāh 107b/4, olur *illā* meger īmān 11a/5, ider *eger* günāhıñ üzerine 11a/12, eydir *ger* Tevrātı 82a/3, gerekdür *zīrā* āḫīretde2b/11, *çünki* bāġçe 14a/12, ide *çünk*ıyāmet 18b/13,*gerek* …*gerek* 42b/5,ben-*de*bilmem 40b/11, turpyemek-*de*70a/5

3.2.7. ÜNLEMLER

Metinde geçen ve türlü duyguları anlatmaya yarayanünlemler aşağıda sıralanmıştır:

tā böyle ẕevḳı2b/7, *ey* ev ṣaḥibleri5a/12, *yā* resūlullāh7a/4, *iy* müʾmin olan 12a/5,iydeler ki *be-hey* kişi 77a/12, *hay* müslimān ḳoñşumuñ 91a/3

3.2.8. FİİLLER

3.2.8.1. FİİL ÇEKİMİ

3.2.8.1.1. Kişi Ekleri

Metinde kullanılan zamir kökenli ve iyelik kökenli kişi ekleri şu şekildedir:

► Zamir Kökenli Kişi Ekleri:

+Am	*depredirem*32b/14,*ḳorḳaram*11a/10,*getürmezem*72b/11,*iderin*
+In	*ḳorḳarın* 44a/5, *ṣuvarurın* 98b/10
+sIn, sUn	*aġlarsın*100b/6,*yirsün*86b/13
+Ø	
+Iz, +Uz	*viririz*11a/11,*dilemeziz*17a/9,*ḳaldırmazız*55b/8, *oluruz* 39b/14
+vUz	*diyevüz*17a/10
+sIz,	*oḳuyasız*108a/5,*üşenirsiz*95a/7,*buyurursız*41a/8
+lAr	*ṣorırlar*109b/6,*bağışlayalar*78b/4,eydeler 94a/11

► İyelik Kökenli Kişi Ekleri:

+(A)m	*ṣıġdım*14a/15,*itdim* 49b/10,*açıġırsam*44a/10,*götürsem* 90b/3
+ñ	*dilerseñ*106b/4,*bildiñ*65a/1,*olursañ*100b/7,*olaydıñ* 80a/8
+Ø	
+K	*didik*63b/4,*ummazdıḳ*5b/2
+ñUz	*unuddıñız*5b/2,*itmediñüz*17a/12,*itmeseñiz*63b/5

+lAr *oldılar*80b/13, *geldiler*56b/5,*varsalar*44b/14,*virseler*53b/15

3.2.8.1.2. Basit Çekimler

3.2.8.1.2.1. Bildirme Kipleri

Metinde görülen basit zamanlı bildirme kipi ve kişi çekimlerinin bazı kullanımları aşağıda gösterilmiştir.

► *Belirli Geçmiş Zaman (-dI, -dU):*

Teklik I. Şahıs :*ṣıġdım*14a/15,*didüm*51b/2

Teklik II. Şahıs :*bildiñ*65a/1,*iddiñ*79b/11, *getürdüñ* 40b/10

Teklik III. Şahıs :*düşdi*97a/12,*uġradı*89b/12,*gelmedi*1b/7

Çokluk I. Şahıs :*didik*63b/4, *otururdıḳ*34a/15, *idük* 5a/14

Çokluk II. Şahıs : *çıḳdıñuz* 17a/5,*unuddıñız*5b/2,*giddiñüz* 17a/4

Çokluk III. Şahıs : *buldılar*25a/5,*getürdiler*12a/9,*oldular* 55b/12

►*Belirsiz Geçmiş Zaman (-mIş; -Up dUr / Up durur):*

Teklik I. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*ḳalmamış*4a/12,*getirmemiş*90b/15,*olmuş* 77a/10*yaradupdur* 18a/13

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :*dimişsiz*65b/3

Çokluk III. Şahıs :*buyurmışlar*22b/7,*buyurmuşlar* 73a/7, *olup dururlar* 22a/1

► *Geniş Zaman (-Ar, -ArIn, -Ir, -Ur, -r, -(mA)z):*

Teklik I. Şahıs :*ḳorḳaram*11a/10,*yazaram*58a/9,*ḳorḳarın*44a/5, *ṭurmazın*105b/12,*ṣuvarurın*98b/10, *iderin*13b/4, *viririm*49b/9,*dilerüm*7b/6,*iderem*61b/14,*ṭaşuram* 67a/3, *bilürem* 108b/1

Teklik II. Şahıs :*ağlarsın*92a/4,*yirsün*86b/13,*yarlıġamazsın*19b/11,*buyurırsın*18b/1,*oḳursun* 87a/13,*depredürsün*33a/13

Teklik III. Şahıs :*yuyar*105b/13,*görer*65a/11, *ider*67a/2,*olur*68b/9,*gelür* 90a/8,*beñzemez*48b/9,*ḳurtulmaz*3b/14

Çokluk I. Şahıs :*ḳaldırmazız*55b/8,*dileriz* 17a/9,*viririz*11a/11,*dilemeziz*17a/9,*oluruz*39b/14

Çokluk II. Şahıs :*olursız*92b/12,*buyurursız*41a/8,*üşenirsiz*95a/7,*gözlersiz*5b/15

Çokluk III. Şahıs :*yaparlar* 20a/9,*giderler*78b/13,*olurlar*103a/11,*virürler* 63a/13

► *Şimdiki Zaman (-yor, -yorır/-mAḳTA):*

Metinde fazla kullanılmayan bu ek *'döküliyor* 91a/14' kullanımının dışında ayrı yazılmıştır. Ancak ayrı yazılmada kendinden önceki sözcükte güzel he (ه) olması da göz önünde bulundurulmalıdır.

Teklik I. Şahıs : *ideyorum*41a/8,

Teklik II. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*ide yorırdı*90b/8,*ideyor*40a/7,*dönderüyorur*106a/14,*döküliyor*91a/14

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*ideyorlar*67b/7

►*Gelecek Zaman (-IsAr, -AcAK,-IcAK) :*

Metinde sıkca kullanılan bu ek kip eki görevinden çok sıfat-fiil eki olarak kullanmış ve yardımcı fiillerle birleşik fiiller oluşturmuştur.

Teklik I. Şahıs :*ḳoyacaġım*31b/1, *gidecegim* 100b/9

Teklik II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*ḳalmayıcaḳ*4a/4,*olacaḳ*6b/15,*ṣorumayısar*88a/2, *iletiser*88a/3

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*girüserler(dir)* 20a/9

3.2.8.1.2.2. Tasarlama Kipleri

► *İstek Kipi -(y)A, -vUz, -AlIm:*

Teklik I. Şahıs :*bozam*11a/10, *ögem*19a/7,*ḳopam* 7b/8, *olmayam*7b/12,

Teklik II. Şahıs :*buluşasın* 65b/13, *varasın* 68b/15, *oḳuyasın* 33a/6, *yetişesin* 61b/11,*unudasın* 70a/2,

Teklik III. Şahıs : *ḳopa*16b/9, *ola*17a/1,*başlaya* 55a/5, *dileye* 54b/13

Çokluk I. Şahıs : *diyevüz*17a/10

Çokluk II. Şahıs : *oḳuyasız*108a/5, *irişesiz*25a/8

Çokluk III. Şahıs :*bağışlayalar* 26b/6, *alalar* 77a/8, *geleler* 93b/11, *göreler* 4a/11, *virmeyeler* 52a/3

► *Şart Kipi (-sA):*

Teklik I. Şahıs :*itsem* 85b/7, *götürsem* 90b/3

Teklik II. Şahıs :*ḳorḳarsañ* 100b/13,*olsañ* 62a/9, *düşseñ*23a/12,*eyleseñ*36a/13

Teklik III. Şahıs :*çıḳarsa*20b/8,*dolsa*11b/8,*getürse*66b/5,*gürlese* 69b/12

Çokluk I. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :*ḳıyamazṣañız* 5b/11, *itmeseñiz*63b/5, *virseñiz* 93a/14

Çokluk III. Şahıs :*ḳosalar* 82a/4, *oḳusalar* 103a/10, *itseler* 21a/11, *görseler* 95a/1

► *Gereklilik Kipi (-mAK gerek):*

Gereklilik için kip ve kişi eki kullanılmamıştır. Gereklilik anlamı şart kipinden sonra *'gerek'* sözcüğü kullanılarak veya *'-mAK'* isim-fiil ekinden sonra *'gerek'* sözcüğü getirilerek yapılmıştır. Ancak bu kullanımlarda kişi belirsizdir.*'gerek'* sözcüğünün başlıbaşına fiil olarak ve bağlaç olarak kullanıldığı örnekler vardır: *bañagerekmez* 90b/6 ve *gerek ... gerek* 42b/5-6

almaḳgerek 90b/9-10, *itmekgerekdür* 66a/3,*dimekgerekdür* 20a/10,*virmekgerek* 75b/9,*uçsagerekdir* 78b/10,*itsegerekdir* 90b/5,*işitmekgerek* 108b/13

► *Emir Kipi -(y) AlIm, -(y)AlUm, -(y)AyIm, -(y)AyIn, GIl, -Iñ, -ñ, -Uñ, -ñIz, -sUn, -sUnlAr, -Uz):*

Emir kipinin teklik üçüncü kişisi istek işleviyle de kullanılmıştır:*muştuluḳ olsun* 68a/10, *fidā olsun* 95b/13

Teklik I. Şahıs :*ḳılayın* 95b/6, *varayın* 91a/1, *ideyin* 4b/4, *vireyin* 33b/2, *ḳılayım* 44a/10, *dutayım* 90a/10, *aḳtarayım* 91a/10, *yazayım* 100b/14, *olayım*52a/14, *deyeyim*86b/11, *göreyim*89b/13

Teklik II. Şahıs :*ḳılġıl* 28a/7, *oḳı* 28a/11, *san* 7b/3, *virgil* 92b/8, *bilgil* 12b/8, *yeme* 8b/5, *döndürmegil* 106b/14

Teklik III. Şahıs :*ḳosun* 75b/14, *olsun* 82b/6 *olmasun* 7b/1, *gelsün* 56b/11, *eylemesün* 96b/11, *virsün* 67b/9

Çokluk I. Şahıs : *aġlayalum* 93a/10,*ḳılalım*25a/6,*virelim*60a/5

Çokluk II. Şahıs :*aġlañ* 93a/8, *unutmañ* 5b/1, *dutuñ* 93a/12, *ṣanmañız* 12a/4, *biliñüz* 5a/12, *eyleñ* 55b/13, *gidiñ* 55b/1, *göndermeñ* 5b/6

Çokluk III. Şahıs :*olsunlar* 84a/12,*diksünler* 25b/15, *virsünler* 95a/4

3.2.8.1.3. Birleşik Çekimler

3.2.8.1.3.1. Hikâye

Teklik I. Şahıs :*görmedim idi* 80a/15, *yanardım* 77b/12, *inanmazdım* 87a/12, *virmezdim* 80a/8, *görmiş idim* 41b/8, *olaydı* 48a/15,*gideydi* 20b/9, *yazılsaydı* 105a/15

Teklik II. Şahıs :*olaydıñ*80a/8

Teklik III. Şahıs : *geçürdiyidi, ide yorırdı* 90b/8, *oldı idi* 107b/14, *ider idi* 84b/13, *żāyiᶜ olmış-idi* 67a/14, *görünürdi, geleydi azmayaydı baḳsayıdı virmiş-idi* 95a/15

Çokluk I. Şahıs :*otururdıḳ* 34a/15,*ummazdıḳ*5b/2

Çokluk II. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*ḳosalardı* 19a/15,*bulaydılar*94b/14

3.2.8.1.3.2. Rivayet

Teklik I. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik II. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*ṣaḳlar imiş* 67a/15, *diñler-imiş* 90b/13, *gider imiş* 67a/13, *olur imiş* 67a/3

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

3.2.8.1.3.3. Şart

Teklik I. Şahıs : *açıġırsam*44a/10

Teklik II. Şahıs :*olursañ* 100b/7, *ṣanarsañ* 8a/2, *işlemişseñ* 23a/3, *dilerseñ* 59b/11

Teklik III. Şahıs :*olundıysa* 2a/10, *yıḳdıysa* 4a/1,*ḳurursa*13b/13, *ölmiş ise* 3b/8,*dilemezse* 31a/4, *ekerse* 6b/10

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*ṭartarlarsa*32b/11, *ṣuvarırlarsa*13b/15,*girerlerse*52a/4

3.2.8.1.3.4. Bildirme:

Teklik I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*kimler giriserdir* 20a/4,*buyurmışdır* 38a/6, *idinmişdir* 39b/2, *olunmışdur* 47b/6, *dimişdür* 4b/6, *yaratmışdır* 19b/5,*olmış durur* 60b/9, *ḳonup göçmekdedir* 1b/2

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*girüserlerdir*20a/9,*buyurmışlardır*22a/2

3.2.8.2. BİRLEŞİK FİİLLER

Bir fiii karşılamak üzere birden fazla sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan sözcükledir. Metindeki birleşik fiiller genellikle bir isimle bir fiilin bir arada kullanılması yoluyla oluşmuştur. Fiillerle ve diğer sözcüklerle oluşan birleşik fiiller de vardır.Metindeki birleşik fiiller; *adlarla birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, fiillerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller,* olarak üç grupta değerlendirildi.

3.2.8.2.1. Adlarla Birleşik Fiil Yapan Yardımcı Fiiller:

Metinde *'buyur-, eyle-/iyle-, et-/it-, ol-, kıl-'*gibi adlarla birleşik fiiller yapan yardımcı fiiller sıkça kullanılmıştır.

buyur-:*oḳıyasın diyü buyurdı* 30a/12,*melege buyura* 50b/3, *taʿlīm buyurdılar* 65a/2,*iltifāt buyurmadı* 65a/11,*dermān buyurup* 108a/3

eyle-:*gölge eyleye* 104b/3,*tevbe eylese* 11b/11,*azıḳ eyle* 17b/2,*naẓar eyleye* 27a/8,*ulu eylerin* 36b/5,*bay eyleye* 9b/7,*rica eyleyem* 71a/4, *cemʿ eyledim* 1b/13, *āsān eyleye* 3a/2, *dirlik eyle* 8a/11, *şefḳat eyle* 9a/8, *teslīm eyleñ 55b/6, ḳabūl eylese* 97a/8,*murād eylese* 104a/1, *selām eyle* 25b/13

iyle-:*tekrīm iyle* 93a/13

et-: *murād etse*90a/3,*iṣābet etmeye* 39a/11

it-:*rivāyet ider* 4b/8, *şükr itmekdür* 8b/11, *ḳatl-i nefseitse* 11a/4, *tevbe iderin* 13b/4,*ẕikrullāh iderler* 20b/13,*nehy iderem* 32a/14,*ṣabr idiñ* 55a/7,*vezn idelüm*55b/7

ol-:*borcuñolursa*43a/13, *dimekolur*37b/7, *edāitmişola*37a/2, *bolola* 31a/5, *ṭanıḳ oluñ* 19b/12,*günāhsız olur* 11b/13, *āsān olsun* 2a/13, *bahāne olmaz* 3b/15, *ziyānıñ olmasun* 7b/1, *ġıdāsı olduñız* 17a/6,*emr olına* 55a/4,*ẕikr olunsa*21a/8

kıl-:*namāzı ḳılup* 3a/11, *nidā ḳılup* 17a/2,*dün namāzın ḳılmaḳdır* 17b/13,*namāz ḳılsa* 22b/9,*ne ḳılalım*25a/6,*naẓar ḳıla* 25b/4,*taḥmīd ḳılġıl* 28a/7,*nice ḳılayın* 28a/8,*ṣadaḳa ḳılsa* 33b/7

i-:*vācib idügini* 35a/10,*kim idügini* 56a/8, *söz ḫaṭā idügin* 108a/1

3.2.8.2.2. Yardımcı Fiil Gibi Kullanılan Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller:

Yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller de vadır. Bu şekilde oluşan birleşik fiillerde genellikle sözcüklerden biri gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.

al-:

*ābdest al-*75a/11*, ṣatun alın-* 5b/4-5,*yolun al-* 77a/7-8

bağla-:

ṣaf bağla- 84b/11

baş-:

ḳadem baş- 51a/12

bul-:

*şifā bul-*24b/4,*dermān bul-* 24a/10

çek-:

*peşīmānlıḳ çek-*17a/15,*zaḥmet çek-* 2a/14,*ḫastelik çek-* 8b/9-10,*güçlük çek-* 66b/1

çıḳar-:

yoldan çıḳar- 87b/2

degür-:

selām degür- 92a/3-4

düş-:

yola düş- 80a/9,*döşege düş-* 23a/12

dök-:

yaş dök- 93a/8

gel-:

*aġır gel-*29b/8,*vaʿdesi gel-*1b/5,*yaḳın gel-* 14b/12,*ḫāṭırıñuzagel-* 70a/3, *başına gel-* 91a/8-9

getür-:

altın üstine getür- 82b/10-11,*fikrine getür-* 3a/3,*īmāngetür-* 86b/14

git-:

geçüp git- 82b/10, *göçüp gid-* 1b/6

gönder-:

ṣalavāt gönder- 49a/5,*selāmgönder-* 60a/3

göster-:

yir göster- 88a/7

götür-:

yüzünden perdeyi götür- 80b/2

gözle-:

elin gözle- 5b/15

iç-:

andiç- 62b/8

işle-:

*günāh işle-*23a/3, *ḫayr işle-* 13a/4

iriş-:

derecesineiriş- 25a/8

ḳal-:

taʿaccübde ḳal- 40b/4

ḳat-:

ortaḳ ḳat- 66a/2

kes-:

ümiẕ kes- 84a/8-9

kesil-:

içenlerdenkesil- 66a/1,*idendenkesil-* 66a/1,*ortaḳḳatandankesil-* 66a/2

ḳoş:

*şerīk ḳoş-*3a/9

ḳoy-:

uçmaġa ḳoy- 96b/15

ṭur-:

yayılmış ṭur- 90a/13

ṭut-:

*oruc ṭut-*3a/11,*od ṭut-* 22a/2

var-:

*uyḫuya var-*80a/13,*ölüm mertebesine var-* 23b/11,*fikrevar-* 24a/1

ver-:

ḫaber ver- 25a/8,*ṣalavāt ver-* 63b/13

vir-:

*ṭanıḳlıḳ vir-,ṣoñra selām vir-*75a/13,*ṣalavātvir-* 65a/1,*cevābvir-* 67b/9,*mühlet vir-* 72a/14, *yol vir-* 77b/3-4

yapış-:

eline yabış- 59a/9

yaz-:

kaġıdyaz- 'soru sor-' 41b/6

yetiş-:

ecel yetiş- 23a/13, *mevt yetiş-* 10b/5

3.2.8.2.3. Fiillerle Birleşik Fiiller Yapan Yardımcı Fiiller

Zarf-fiille kullanılarak fiillerle yardımcı fiiller kuran birleşik fiiller de vardır. *gel-, ko, dur-, gör-, vir-, yoru-, dile*-fiilleri yardımcı fiil olarak kullanılarak birleşik fiiller yapmıştır. Bu fiiller tezlik, sürerlik, anlamları vermiştir. Bu yardımcı fiillerden *yorı-* hem yardımcı fiilolarak hem de ekleşerek şimdiki zaman eki olarak kullanılmıştır.*döküliyor* 91a/14,*ide yorırdı* 90b/8

göredile-94a/11,

añadur-7b/8,

eyliyegel- 17b/3,*ṭurugel*-72b/7,*ṭurıgel*-98a/8,*çıḳagel*-90b/2

diyegör-27a/1,

alıḳoy-1b/9,*alıḳo*-82b/13,

alıver-67a/4,*ḳılıver*-107a/1,*bitüriver*-6a/15,

ödeyivir- 42b/15,*alıvir*-68a/3,*ṣunuvir*-77a/15,*yapuvir*-105a/4,*ḳıluvir-*

43a/4,

dönderüyoru-106a/14,*ideyorı*-90b/8

3.2.8.3. ÇEKİMSİZ FİİLLER

3.2.8.3.1. Ad-Fiiller

-mA, -mAK, mekliK fiillerden geçici adlar yapan eklerdir. Bu eklerin kalıcı adlar yaptığı örnekler az da olsa mevcuttur. Bunlar da önce (bk. *Fiilden Ad Yapma Ekleri)* değerlendirilmiştir.

-mA:

olun-manıñ 50b/13,*otur-mañıñ* 9b/11,*çek-meniñ* 9b/6, *di-mesi* 30a/11

-mAK:

ulaşmaḳ 105b/4, *olmaḳ* 106b/1, *ṭutmaḳ* 3a/11, *ḳomamaḳ* 3b/7, *ṣaḳınmaḳ* 6b/15,*ḳılmaḳdan* 33b/5, *olmaġa* 31b/14, *oḳumaġa* 39b/9, *çıḳarmaġa* 40a/7, *boġazlamaġa* 41a/7,*itmek* 35a/10, *ödemek* 42b/8, *virmek* 54b/4, *dimemek* 74b/15, *virmegiñ* 9a/14, *bitürmegiñ* 9b/3, *geçmege* 15a/4, *dimege* 31b/3

-mAklIK

dimeklik 33b/4, *itmekligiñ* 21a/2

3.2.8.3.2. Sıfat-Fiiller

-AcAK:

oḳunacaḳ edʿ iyye-i2a/6, *ṭartılacaḳ* şey ʾ15b/4, *oḳuyacaḳ* duʿ ā39b/4, *virilecek* nesne90b/5,*gidecek* yolum100b/8,*eyleyecek* mālı73a/10,

-(y)An:

olan kimesneye3b/9,*ḳalan* vāḳıʿ alar65b/10,*oḳuyan* kimesne 79a/6,*gelen* fikriñden-ki 61b/5,*iden* biri namāz 74b/13,*diyen* ḳul 18b/12

-Ar/-Ir/-r:

aġrır yerine75b/14, *güler* yüz7b/10

-dIK, -dUK:

ṣanmaduġı yirden 31b/4,*olduġun* maḳāmda 60a/13, *sevdügi* kimler 87b/3, *virdügi* ṣalavātdan 93b/13

-IcI:

göñüller*döndirici* pādişāh106a/8,tevbe *idici* ḳullarını 10b/11

-mAz:

yaramaz ḫōrluḳ 8b/12-13,

-mIş:

yazılmış ḥasenātı 56a/2,ṣatun*alınmış* esīrler 5b/5,*geçmiş* günāhın 75a/4, anadan *ṭoġmış* ṣābī günāhsız 11b/13

3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller

-A:

söge söge dergāha varduḳlarında5b/8, *diyegör* 27a/1,*diye* buyurmışdır 38a/11,*çıḳageldi* 90b/2,

-dIKdA, –dUKdA:

dāḫil*olduḳda*35a/6,ḥużūrına *varduḳda*83a/8,vaʿ desi*geldükde*1b/5,ʿ afv ola *didükde*92a/13

-dIKCA, -dUKCA:

dökdükçe 91b/1,*dedikçe* 26a/1, *virdikçe* 84b/12, *gezdikçe* 40a/1

-I:

alıḳoyım 1b/9,*ödeyivire* 42b/15,*alıver* 67a/4,*alıvirdi* 68a/3,*alıḳoduñ* 82b/13,*ṭurı gelicek* 98a/8, *ḳılıver ki* 107a/1

-IcAK:

gün*olıcaḳ* bir yere 90a/14,*yatıcaḳ* Tebāreke sūresin oḳusa 102b/11,*eşidicek* eyitdi 90a/9,*göricek* didi-ki 30a/8

-IncA:

āḫirete*ḳalınca*4a/3,duʿāda *añmayınca*5a/7,göz *irince* 15a/8,resūlullāh *demeyince 14b/8*

-ken:

Metinde -ken zarf-fiil eki 17 yerde kullanılmıştır. Bazı sözcüklere bitişik yazılırken bazı sözcüklerden ayrı yazılmıştır.

ḳuvvet elde *iken1b/8,*örü *dururken 74b/13,dirken* 90b/12,defn *olunurken*

103b/4,ḥālde *iken* 66a/11,yaramaz *iken* 12a/2

-mAdAn:

*ṭaġılmadan*40b/10, *ḳalḳmadan*54b/2,*virmeden*77a/6,*geçmeden*77a/7

-mAdIn:

yerinden *ṭurmadın* 106a/2,ayaġın*dürşirmedin* 76a/8,kelām *itmedin*76a/8, *dereceyeirgürmedin* 76a/8

-mezden:

nūş *itmezden* evvel 1b/8

-U:

diyü buyurdı 31a/12, *sürüyü sürüyü* cehenneme 61a/15,bol *ḳıluvire* 43a/4,köşk *yapuvire* 105a/4,*ṭuru* geldi 72b/7, *dönderüyorur* 106a/14,*berātı ṣunuvire* 77a/15

-Up:

baʿde *ṭolaşup*91b/9,gice *oḳuyup*103a/5,şarābından *getürüp*103a/14,miḳdār *üründüleyüp*2a/1

-UbAn:

*ʿizzet idüben*78b/12

-mIşCA:

Sıfat-fiil ekiyle eşitlik eki bir arada kullanılarak gibi ve kadar anlamı veren zarf-fiil işleviyle kullanılmıştır.

"günde bir kerre oḳusa yüz ḥalāyıḳ āẕād*itmişce* yüz / aç *doyurmışca* yüz yalıncaḳ *geydirmişce* yüz şehīd / namāzı *ḳılmışça* ve yüz at ġazāya *virmişçe* ve yüz ḳabūl / ġazā ve yüz miṣḳāl altun ṣadaḳa *virmişçe* ve Ḳāf dağı / ağırlığınca ve yer gök arası ṭolunca Allāh teʿālā anıñ defterine / ṣevāb yaza" 33b/12-13-14-15 ve 34a/1-2. satırlarda bu ek *'ṣevāb yaz-'* sözcük grubuna bağlanarak zarf-fiil işleviyle kullanılmıştır.

3.2.9. EK-FİİL

İsimlere ve isim soylu sözcüklerin sonuna gelerek yüklem olarak kullanılmalarını sağlayan ayrıca basit fiillerden birleşik zamanlı fiil yapan bu ek, metinde isimlerden sonra ve basit çekimli fiillerden sonra görülmektedir. Basit çekimli fiillerden sonra gelenlere daha önce (bk.Birleşik Çekimler) değinilmiştir. Burada sadece isimlere gelen ek fiilin metindeki bazı kullanımları gösterilecektir.

Görülen Geçmiş Zaman

var-idi 95a/13,*yoḳ-idi* 40b/15

Öğrenilen Geçmiş Zaman:

var-imiş 91a/4, *altun imiş* 91b/4, *bende imiş* 91b/5, *dīn imiş* 91b/5, *meşġūl imiş* 69b/2, *münāfiḳ imiş* 80a/12,*aḥmaḳ imiş* 90b/14

Geniş Zaman ve Şimdiki Zaman

ḳullarımdır 94a/13, *ṣıfatımdır* 101b/13, *benimdir* 67a/1, *ḳulumdur* 94a/1, *seniñdir* 87b/5,*kuşuñdur* 20a/3, *vardır* 20b/1,*birisidir* 4b/5, *degildir 65b/9, yoḳdur* 89b/9, *çoḳdur* 9b/1,*oḳumaḳdur* 17b/12,*ṭatlıdur* 25b/14,*dürlüdür* 12b/9, *göñüldür* 13b/9,*sözdür* 25a/1

Şart Kipi *yoḫsa*9a/12,*yoġ-ısa*69a/1

SONUÇ

Metin zengin bir söz varlığına sahiptir. Dizindeki madde başlarını esas alarak yaptığımız sayıma göre metindeki sözcük sayısı 2229'dur. Alıntı sözcüklerin Türkçe eklerle genişletilmiş biçimini de dâhil edersek, metindeki sözcüklerin yaklaşık % 42'sinin Türkçe (923) sözcüklerden oluştuğunu söyleyebiliriz. Ancak bu hesaplamada özellikle Arapça sözcüklerin birbirine benzeyen (müennes ve müzekker) kullanımlarının da ayrı madde başı olarak alındığını göz önünde tutmak gerekir.

Metin, *ancılayın, ayrık, bay, birle, biti, Çalab, degür-, depret-, dürşir, dükeli, gökçek, ıssı, issi, irgür, ḳaçan, ḳanı, ḳangı, ḳankı, kendöz, ḳıgırıl-, kimesne, sagış, şın-, ṭamu, ugrı, uçmaḳ, yapuḳ, yaraḳ, yegrek*gibi eskicil sözcüklerin yanında; *-dAsI, -UpdUr, -mIşdUr, -UbAn, -In (I.teklik şahıs geniş zaman), -IsAr, -vUz,-(y)AyIn,*gibi bazı gramer yapılarını da korumaktadır.

Dua konulu metinin özellikle fiiller açısından oldukça zengin olduğu gözlenmektedir. Bunun yanında kısa öykücüklerin anlatıldığı bölümlerde yazıldığı dönemin dil özelliklerinden örnekler fazlasıyla mevcuttur.İsim, sıfat, zarf gibi sözcük türleri açısından zengin bir metin olduğunu söylemek mümkündür. Ancak gerek metnin konusu, gerekse yazıldığı dönemin etkisiyle yabancı sözcüklere (Arapça-Farsça) de sıkça rastlanmaktadır.

Metinde geçen alıntı sözcüklerin çoğu Arapça *āḫiret, ʿamel, āyet, cehennem, defter, emīn, māl, melek;* Farsça *meyve, mühür, namāz, perde, siyāh, şehir, taḫt, çoban* gibi günümüzde de kullandığımız sözcüklerdir ve Arapça, Farsça sözcüklerin çoğu İslâm diniyle, inançla ilgili sözcüklerdir.Ancak Arapça *ṭayrān, teşehhüd, taʿẓīm, vāḳıʿa, zāʾil, ʿaḳab, beşāret, cerʿ*; Farsça *çü, dīdār, dūzeḫ, ferişte, giryān, ḫāb* gibi günümüzde fazla kullanılmayan sözcükler de hayli fazladır. Metinde Rumca (2), Fransızca (1) ve İtalyanca (1) sözcüklere de rastlanmıştır.

Dil bilgisi açısından metinde şu özellikler ön plana çıkmaktadır:

Metinde ölçünlü bir yazım yoktur. Gerek Türkçe sözcüklerin kök ve gövdelerinde gerekse eklerde ikili yazılışlara sıkça rastlanmaktadır. Türkçe sözcüklerde;*aḫsır-/aḳsır-, bitü/biti, çıyan/çayan, de-/di-, doġrı/ṭoġrı, dolı/ṭolı, doyumlık/ṭoyumluḳ, dudaḳ/ṭudaḳ, en-/in-, eriş-/iriş-, erte/irte, eşid-/işid-, eyle-/iyle-, geçir-/geçür-, ḳardaş/ḳarındaş, ḳangı/ḳankı, ḳuş/kuş, ne/ni, ṭartıl-/ṭarṭıl*-ikili yazılışı olan sözcüklerden bazılarıdır. (bk. 1. Yazım Özellikleri) Metinde *kendi/kendöz/kendü*sözcüğünün üç farklı yazılışı vardır.

Metinde yabancı sözcüklerde de ikili yazılışlara rastlanmaktadır. Yabancı sözcüklerde; *ahd/aḥd, beyāban/biyābān, diger/digir, emr/imr, esnād/isnād, faḳīrlik/faḳirlik, ḥalāyık/ḫalāyık, ḥelāl/ḫelāl, peyġanber/peyġamber*ikili yazılışı olan sözcüklerden bazılarıdır.

Metindeünlüler genellikle harekeyle gösterilmiştir. Ünlülerin az da olsa harfle gösterildiğide olmuştur. Ünlülerin yazımında ikili yazılışlara sıkça rastlanmaktadır. (bk. 1.1. Ünlülerin Yazımı)

Metinde ünsüzlerinin yazımında da belli bir ölçün olduğunu söylemek mümkün değildir.(bk. 1.2. Ünsüzlerin Yazılışı)

Metinde *ki* bağlacı (كه) ve (كي) şeklinde yazılmıştır. Metinde *ki* bağlacı genellikle bitişik yazılmıştır. Ancak Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *ki* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfebitişik yazılan harflerden sonra geldiğihâldeayrı yazılan ki bağlacı da vardır. Metinde bitişik yazılan*ki* bağlacının yazımı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir. Metinde diğer birçok yazılışta olduğu gibi ki bağlacının yazılışında da belli bir ölçün söz konusu değildir.*(bk. 1.3.1. ki (كه/كي) Bağlacının Yazılışı)*

Metinde *kim* bağlacı (كم) ve(كيم) şeklinde yazılmıştır. Metinde *kim* bağlacının bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Metinde bitişik yazılan*kim* bağlacının yazımı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir. *(bk. 1.3.2 kim Bağlacının Yazılışı)*

Metinde *daḫı* bağlacı ölçünlü olarak kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır.*(bk.1.3.3. daḫı Bağlacının Yazılışı)*

Metinde *da, de* bağlacı sadece iki yerde kullanılmış ve kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılmıştır.*(bk. 1.3.4. da, de Bağlacının Yazılışı)*

Metinde *ile* edatının *ile, birle* şeklinde kullanımları vardır. *ile* edatı önlük-artlık uyumuna uymuştur. Bitişik ve ayrı yazıldığı örnekler vardır. Yazımda bir ölçün yakalamak için bitişik yazılan *ile* edatı kısa çizgiyle (-) gösterilmiştir. *(bk. 1.3.5. ile Edatının Yazılışı)*

Metinde *bile* sözcüğü *dahi* anlamındaveya *da/de* bağlacının yerine kullanılmış ancak bir yerde *ile* yerine kullanılmıştır. *(bk. 1.3.5. ile Edatının Yazılışı)*

Metinde kullanılan*birle*edatı ise kendisinden önceki sözcükten daima ayrı yazılmıştır. *(bk. 1.3.5. ile Edatının Yazılışı)*

Metinde*i-* ek fiilinin bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Eğilimin daha çok bitişik yazma şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. *(bk.1.3.6 i- Fiilinin Yazılışı)*

Metinde *ol* ve *şol* gösterme sıfatlarının da ayrı ve bitişik yazıldığı örnekler vardır.Gösterme sıfatları genellikle ayrı yazılmıştır.*(bk. 1.3.8. ol Gösterme Sıfatının Yazılışı)* Metinde şol sözcüğünün zamir olarak kullanıldığı örnekler de vardır.*(bk. 3.2.3 Zamirler)*

Metindeki en önemli ses özelliklerinden birisi kök hecede bazı sözcüklerdeki *kapalıé*'nin *üstünlü ye* ile yazılmış olmasıdır. Ancak bu *de-, ye-, giñ* gibi bazı sözcüklerle sınırlıdır ve metnin geneline yayılmış bir durum söz konusu değildir. Dolayısıyla bu örneklerden yola çıkarak *kapalıé*'nin yazımıyla ilgili bir genelleme yapmamız mümkün değildir.Metinde *kapalı é* ile yazılması muhtemel sözcüklerin

(de-/di-, ye-/yi-, ver-/vir-,eyle-/iyle-, ey/iy, et-/it-, gen/gin, en-/in-,erte/irte, yeşil/yişil) birçoğunda ikili yazımlar söz konusudur. *(bk. 2.1.1. Kök Hecede e/ é / i)*

Metinde önlük-artlık uyumu *–mAḲ*isim-fiil ekinin*getürmaġa 95a/7* sözcüğündeki yazımı dışında oldukça sağlamdır ve *-ki,-ken* ekleri dışında bütün eklerde uyum görülmektedir. *(bk. 2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu)*Ancak düzlük-yuvarlaklık uyumunda böyle bir genellemeden söz etmek mümkün değildir. Metinde sözcük tabanlarında *'+sIn teklik II. şahıs eki, -Iş, -Uş Fiilden Fiil Yapma Eki'*eki dışında bütün kullanımlarda düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan ek yoktur. İkili yazımlar da görülmektedir. *(bk. 2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)*

Metinde söz başındaki bazı Türkçe sözcükler *medli elifle* yazılmış olsa da bu kullanımlar ünlü uzunluklarıyla ilgili birçıkarımda bulunmaktan uzaktır. *(bk.2.1.3 Ünlü Uzunlukları)*

Metinde sözcük köklerinde türeme sırasında ve ekleme sırasında görülen ünlü düşmeleri vardır.Sadece*yalıñuz* 17b/2 ve*uġurladı (çaldı)* 66b/15 sözcüklerinde ünlü düşmesi olmamıştır. Ekleme sırasında *göñüli, göñülüñ* 21a/6sözcüğünde de ünlü düşmesi olmamıştır.*(bk. 2.1.4. Ünlü Düşmesi)*

Metinde ünlü türemesi yabancı sözcüklerde görülmektedir. Türkçe sözcüklerde ünlü türemesi olan sözcük yoktur.*(bk. 2.1.4.5. Ünlü Türemesi)*

Birkaç sözcükte ünlü birleşmesi de görülmektedir:*bu+öyle > böyle* 90b/11*, şu+öyle > şöyle* 75b/9*, uş+imdi > şimdi* 91b/4*, ne+ise+ne > nesne* 90b/5*, kendi+özü >kendözi*27a/5 *(bk. 2.1.4.6 Ünlü Birleşmesi)*

Metinde ünsüz düşmesi*güccük* 18a/9, *getürmek*91b/15, sözcüklerinde görülmektedir. *şol* 41b/3 *> ol* 104a/7,*birle* 100a/13 *> ile* 18a/11 sözcüklerinin ise her iki kullanımı da vardır. *(bk. 2.2.2. Ünsüz Düşmesi)*

Metindeki ünsüz türemeleri çoğunlukla ekleşme sırasında iki ünlünün yan yana gelmesiyle oluşmuştur. Ancak *-n- türemesinde bu-n-larıñ* 47a/15, *ḳıtı-n-da* 99b/12, *şomlıġı-n-dan* 11b/14 örneklerinde olduğu gibi iki ünlü arasında olmamasına rağmen ünsüz türemesi olduğu görülmektedir. Ayrıca *ıs-ı >ıs-s-ı 16a/4, is-ine >is-s-ine 72a/13*sözcüklerinde ikizleşme yoluyla ünsüz türemesi olmuştur.*(bk. 2.2.3. Ünsüz Türemesi)*

Metnin genelinde ünsüz uyumu yoktur. Ancak*elbette* 67a/4, *cennette*105a/7 sözcüklerinde ünsüz uyumu vardır. Bu sözcükler şeddeyle yazılmıştır. *(bk. 2.2.4. Ünsüz Uyumu)*

Metinde kullanılan yapım ekleri sözcük yapımı başlığında verilmiştir. Bunlardan *+An, +(n)cIlAyIn, +der, +rAk, +te, -em, -gür-, +var-, -IrgA*-gibi eklerin eskicil özellikleri olan ekler olduğunu söyleyebiliriz. Bu eklerin günümüzde fazla kullanım alanı yoktur.*(bk. 3.1.1. Yapım Ekleri)*

Metinde çoğul ekiolarak *+lAr* eki kullanılmıştır. *(bk.3.2.1.1.1. Çokluk Eki)*iyelik eklerinin bütün kişileri metinde kullanılmıştır. Teklik III. Şahıs iyelik ekinin bazıkullanımlarında ek yığılması olduğu görülmüştür. *(bk. 3.2.1.1.2. İyelik Ekleri)*

Metinde sıfat, zamir, zarf, bağlaç ve edat gibi sözcük türleri sıkçakullanılmıştır. Sıfatların hemen hemen bütün türleri*(bk. 3.2.2. Sıfatlar)*, zamirlerin bütün kişileri*(bk. 3.2.3 Zamirler)* ve zarfların bütün çeşitlerinin*(bk. 3.2.4. Zarflar)*metinde bulunduğunu söylemek mümkündür. Türkçe edat*(bk. 3.2.5. Edatlar)* ve bağlaçların*(bk. 3.2.6. Bağlaçlar)* yanında yabancı dillerden dilimize giren edat ve bağlaçlara dasıkça rastlanmaktadır. Metinde ünlemleri örnekleyen birkaç kullanım da söz konusudur*. (bk. 3.2.7. Ünlemler)*

Metin birleşik fiiller açısından zengindir diyebiliriz. Metinde; *adlarla birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller, fiillerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller* sıkça kullanılmıştır. *(bk. 3.2.8.2. Birleşik Fiiller)*

Türkiye Türkçesinde *-Ip, -Up, -p* olarak kullanılan zarf-fiil ekinin metinde *-UbAn* yapısının kullanılmış olması dikkat çeken gramer özelliklerinden birisidir. *(bk. 3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller)*

Gerek konusu gerek yazıldığı dönem itibarıyla yabancı sözcükler fazlaca kullanılmış olsa da eskicil özellikleri, fiil, isim, sıfat, zamir, zarf, edat ve bağlaçların kullanımı açısından zengin bir söz dağarcığına sahip olması metnin dikkat çekici özelliklerindendir. Metnin yazıldığı yüzyılı kesin olarak bilemesek de XVI.yüzyıldan sonra yazılmış olması kuvvetle muhtemeldir. İslâm'da duanın, salavatın ve surelerin yeri ve önemi üzerinde duran metinde, duaların, salavatın, kelimeyi tevhidin, surelerin fazileti üzerine çeşitli kısa hikâyeler de anlatılmıştır. Bu hikâyelerdeki olaylar eserin ana temasını destekler nitelikte öğütler verir.

Metin gramer özellikleri açısından da Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesine, Osmanlı Türkçesinden Türkiye Türkçesine önemli dil malzemeleri içerir. Osmanlı Türkçesinin gramer ve sözcük dağarcığıyla ilgili önemli bilgiler barındırır. Türkiye Türkçesinin başlangıcı hakkında önemli ipuçları vermektedir.

II. METİN

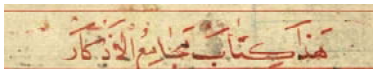

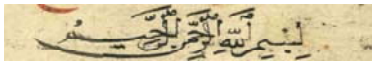

[1/a]

1.

2. 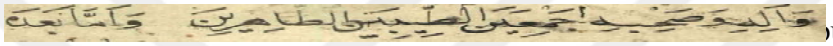 u

3. bu bende-i żaʿīf ve naḥīf ve günāhkārü'l-muḥtāc

4. Cāfer binMuḥammed ġaferallāh 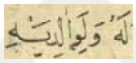

5.

6. [ ] eydür Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālākelām-ı ḳadīminde

7. buyurmışdırki [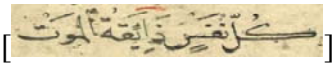] ve bir āyetde daḫı

8. buyurmışdırki [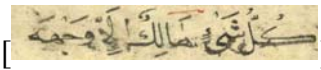] ve yine

9. bir āyetde buyurmışdırki [ ]

10. [ ]

11. [mdi bunlarıñ maʿnā-yı

12. laṭīfeyi mülāḥaẓa ve müẕākere idüp bundan murād ve maḳṣūd ne

13.idügi mefhūmını maʿlūm ve beyān olduḳda ṣoñra bu ġarīb göñlüme

[1/b]

1. bu düşdi-ki eñ ṣoñı bu cihān fānīdür kimseye bāḳī

2. ḳalur degildir bu ʿālem-i fānīye gelen her bār ḳonup göçmekdedir

3. aṣlā bir kimesne muḥkem ayaḳ baṣup ḳarār ve mütemekkin itmiş

4. yoḳdur her ne zamān-ki iẕn-i ḥaḳḳ-ıla her birisiñ vaʿdesi

5. geldükde menāzīl-i fānīyeden menāzīl-i beḳā-yı uḫreviyeye

6. göçüp giderler nām-ı nişān nā-bedīd olup keennehu hīç dünyāya

7. gelmedi gibi olurlar imdi eyle olsa ben ḥaḳīr daḫı

8. diledi-ki bārī furṣatı ve ḳuvvet elde iken ve ecel şarābın nūş itmezden

9. evvel dünyā yüzünde duʿā-yı ḫayra bāʿiṣ ve bārī bir eṣeri alıḳoyım

10. tā kim baʿdel-mevte ʿamelim münḳaṭıʿ olmaya ve daḫı ʿāmme-yi müʾminīn

11. ve müʾmināta lābud ve lāzım olan murād-ı dünyevī ve maḳṣūd-ı

12. uḫrevīye vāṣıl ve devlet-i ebediyyeye ve saʿādet-i sermediyyeye

13. nāʾil olmaḳ içün ṣevāblı ve fāżīletli şeyler cemʿ eyledim kütüb-ü

14. ṣaḥīḥalardan-ki İmām Müslim ve İmām Buḫārī veMeskūtü'l-

15. Meṣābīḥ ve ġayrı kitāblardan daḫı istihrāc ve istinbāṭ eyledüklerinden

[2/a]

1.birer miḳdār üründüleyüp taḥrīr eyledim ve bunlarıñ küllisi

2. Tañrı Teʿālānıñrıżā-yı şerīfine lāyıḳ tesbīḥ ve taḥmīd ve

3. ve tahlīl ve tevḥīd ve taḳdīs ve kelīme-i ẕikrullāhdur

4. ve ḤażretiMuḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem rūḥ-u şerīfine

5. ṣalavāt virmegiñ feżāʾili ve ṣevābı ve niçe mühhim ve maṣlaḥat

6. içün oḳunacaḳ edʾiyye-i meʾsūre ve ḫavāṣ Ḳurʾān-ı ʿAẕīm

7. ve celīle-i laṭīfe cemʿ olunmışdur imdi bu maʿḳūle şeyler

8. beyān olundıġından işbu kitābuñ ismini Mecāmiʾü'l-Eẕkār

9. diyü tesmiye eyledim ve egerçe bunda her-ne-kim ẕikr

10. olundıysa cümle nās ḳatında bilinmiş ve görülmiş ve meşhūr

11. olduġıdır ve ammā niçe ümmī ʿArabīdilince ḫaberdār olmadıġından

12. çü ḳulaḳ şeyʾi ile müntefīʿ olmazlar diyü cümlesi Türkīdilince

13. cemʿ eyledim-ki her müʾmin iḫvāna ḳolay ve āsān olsun
14. içün ve güçlük ve zaḥmet çekmeyüp ḥużūr-ı ḳalb-ıla
15. ve şefā-yı ḫāṭır ileoḳuya ve niçe fāʾide ve menfaʿat

[2/b]

1. taḥṣīl eyleye ki āḫirete varduḳda bunuñ fāʾidesi ve menfaʿati
2. sebebi-le Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānıñraḥmetine ḳarīb ve laṭīf
3. keremine maẓhar ve lāyıḳ ola ve ḤażretiResūlṣallallāhu
4. ʿaleyhi ve sellemşefāʿatine lāyıḳ ve müsteḥıḳ ola ve cennete
5. girüp ve niçe dürlü dürlü devlete veʿizzete nāʾil olup
6. sarāylar ve köşkler ve bāġlar ve būstānlar ve niʿmetler
7. virilüp ve bu deñlü libās geydireler tā böyle ẕevḳ
8. ve ṣafā ḥāṣıl eyleyüp ebedī rāḥat üzre ola ammā ol
9. devlete nāʾil olmaġa yalıñuz bu ẕikir olunan eẕkār-ı
10. celīle ve cemīle ile olmaz ṭāʿat veʿibādet daḫı
11. çoḳ itmek gerekdür zīrā āḫīretde niçe yüz biñ
12. dürlü ḳorḳular vardır ḥaşir ve neşir ve suʾāl ve ḥisāb
13. veʿaẕāb veʿiḳāb ve yedi cehennemʿaẓīm ve şiddetli
14. ve ḥarāretli ve elem ve ıżṭırāblı olduġı cemīle maʿlūmdur
15. ve ṣırāṭ köprisinden daḫı geçmek ḥaylī hünerdir Allāh Teʿālā

[3/a]

1. kendi fażlı ve luṭfıyla ol ṣırāṭdan geçmegi cümlemize
2. āsān eyleye āmīn imdi müʾmin dünyāda iken bunları
3. her gün ḫāṭırına ve fikrine getürüp ve ḳādir
4. olduġı deñlü Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānıñrıżā-yı şerīfine
5. muvāfıḳ ḫayr ḥasenāt işleye ve evvel lāzım olan
6. īmān İslām ne idügini min evvelihī ilā āḫirihī cümlesin
7. ögrenüp ve bilmekdir ve āḫiretde vāḳıʿ olanlara daḫı
8. inanup ve dilin küfür kelīmesinden ṣaḳlayup

9. ve Ḥaḳ Teʿālāyıbir bilüp şerīk ḳoşmaya kāmilce īmān
10. ve İslām bile andan ṣoñra her günde beş vaḳıt
11. namāzı ḳılup ve yılda bir ay oruc ṭutmaḳ ve mālı var ise
12. zekāt virmekdir ve bunuñ emṣāli ne deñlü var ise yerli yerine
13. getürmekdir ve daḫı Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānuñḥelāl
14. eyledügi cemīʿi ḳısmından ḳabūl itmek ḥelāl bilmek ve daḫı
15. ḥarām itdügi cemīʿ ḳısmından ṣaḳınmaḳ ve ḳabūl itmemek Ḥaḳ

[3/b]

1. Sübḥānehü ve Teʿālānıñemr-i biʾl-maʿrūf ve nehy-i ʿaniʾl-münker
2. didügi bunda cümlesi dāḫildir imdi bunlarıñ cümlesi
3. ẓuhūra ve ʿamele getürdükden ṣoñra āḫirette vāḳıʿ olan
4. bu deñlü ḳorḳular ve şiddet ve elem ıżṭırābları çekmeyüp
5. rāḥatlıġıla ḥużūr-ı ḳalb-ıla ve ṣafā-yı ḫāṭır ilemaḳām-ı
6. cennāt-ı ʿāliyāt müyesser ola Allāh ıñ faẓl-ı keremiyle
7. ve daḫı kendi üzerinde ḳul ḥaḳḳı ḳomamaḳ gerekdür eger var ise
8. ṣāḥibiyle ḥelāllaşmaḳ gerekdür eger ölmiş ise anıñ
9. ne-ḳadar ḥaḳḳı var ise bir faḳīr ḫālde olan kimesneye ṣadaḳa
10. idüp ṣevābın ṣāḥibine bağışlayalar ammā ol faḳīrde
11. ṣāliḥ ve ehl-i taḳvā ve beş vaḳıt namāzına daḫı ḳāʾim olmaḳ
12. gerekdür bī-namāz olan faḳīrlere virmeyeler vebāldür ṣevāb
13. yazılmaz yāḫūdol kimse ġāyet ıraḳ yerde olsa gine
14. ḳurtulmaz mādem-ki ḥaḳ ṣāḥibisini ṣaġ olduġın bile
15. aña ʿözr bahāne olmaz elbetde dünyāda iken urup her ne

[4/a]

1. vechile ḫāṭırın ve göñlin yıḳdıysa ve nesin aldıysa girü vire
2. ve ḫāṭırın ve göñlün ḫōş ide ve ḥelāllıḳ dileye eger āḫirete
3. ḳalınca ḥāl müşkil olur ne ḳadar ḫayr ḥasenātdan şeyʾi var ise
4. aña virilür bu yol hīç kendine nesne ḳalmayıcaḳ cehenneme girmek

5. iḳtiżā ider imdi her müʾmin ṣadaḳa gerekdür ki dünyāda iken

6. çoḳ ṭāʿat ve ʿibādet ve ḫayır ḥasenāt eyleye ki kimin

7. ḥaḳ ṣāḥibi olana ve kimin kendüne ḳalup anıñıla fāʾidelene

8. ve daḫı her gün ḥaḳ ṣāḥibi-çün tevbe ve istiġfār eyleye ve daḫı

9. her gün üç İḫlāṣ ve bir Fātiḥa-yı Şerīf oḳuyup ṣevābın anıñ

10. rūḥına bağışlaya tā ʾömri āḫir olunca böyle müdāvemet eyleye

11. tā kim anıñ ḥaḳḳı ödenmiş olup ve ḳıyāmet gününde göreler ki

12. ödenmiş kimseye vireceği ḳalmamış ḳaṣāvetden ve elem ıżṭırābdan

13. ḳurtulmış olalar aḥbārda gelmişdir ki ḳıyāmet gününde ümmet-i

14. Muḥammedden bir müʾmini ḥużūr-ı ḥaḳḳa iletüp ḥaḳ ṭaleb eyleye

15. Ḥaḳ Teʿālā ol [redacted] müʾmine buyura ki sen bunuñ-içün benden maġfiret

[4/b]

1. ṭaleb itmediñ-miol müʾmin diye-ki yā Rabbiḳaçan itdim Ḥaḳ Teʿālābuyura ki

2. dünyāda duʿā idüp [ ]

3. [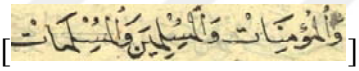] dimediñ-mi eger dilerseñ

4. bu duʿāñı ḳabūl ideyin bu daḫı ol maġfiret ṭaleb itdügün

5. müʾminleriñ birisidir ve eger dilerseñ red ideyin

6. sen daḫı anlarıñ birisin dimişdür ve daḫı şāmilden ʿibādetin

7. Ṣāmit raḥmetullāhu ʿaleyhḤażretiResūl-ü Ekrem

8. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden rivāyet ider eyitdi-ki her kim mezbūr duʿāyı

9. ṣabāḥ ve aḫşam oḳusa Ḥaḳ Teʾālāher müʾmin ve müʾmineye

10. ṣaġışınca ḫayr ve ḥasenāt anıñ defterine yaza ve daḫı

11. cemīʿMüslümāniçün bunuñla istiġfār itmiş ve anlar daḫı

12. bundan rāżılıḳ ve ḫoşnūdluḳ getüre ve Firdevsden

13. Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunmışdır ki Resūlullāh

14. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyitdi Ḥaḳ Teʿālā Celle ve ʿAlā ḳatında

15. bundan sevgülü duʿā yoḳdır eydeler [

[5/a]

1. ʿaleyhi’s-selām [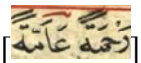] baʿde bunı dise ki [ ]

2. [ ]

3. cemīʿ Müslimānlarḳabrine irgürür ve [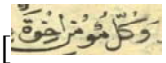] didikleri

4. mūcibince dükeli müʾmin ḳardaşları ḫayır duʿā ile añmak ṣadaḳa

5. yirine geçer ve Allāh ü Teʿālāḳatında maḳbūldür ve her müʾmin duʿā

6. itdükde Ḥaḳ Teʿālāḳabūl itmez tā kim cemīʿ Müslimānları bile

7. duʿāda añmayınca zīrā anlarıñ niçesi faḳīrlerdir ve ḫayr duʿāya

8. ve ṣadaḳaya muḥtāclardır ve ṣadaḳalarıñ efḍali anlarıñ cānları

9. içün virilendür Tefsīr-i Ḥatfidegetürmişdir ki geçmişleriñ

10. ervāḥları Ḳadir GicesindeḤaḳ Teʿālā Ḥażretiniñ iẕni-yile

11. her cān dünyāda öldügi evüñ ḳapusına gelür ḫazīn

12. āvāzıyla nidā eyleyeler ki ey ev ṣaḥibleri taḥḳīḳā biliñüz

13. biz daḫı bir zamān siziñ gibi başına buyruḳ ve rızḳına

14. mālik kimseler idük ammā şimdiki ḥālde zebūn olup

15. siziñ ḳapuñıza geldik ḳavimliḳ eyleñ bizi ḫayır duʿādan

[5/b]

1. ve ṣadaḳadan yā bir loḳmadan unutmañ biz sizden böyle

2. ummazdıḳ ḳavimliḳ ḥaḳḳı böyle mi olur ne ḳatı tez unuddıñız bizim

3. mālımız ileḫōş geçüp evlerimizde sākin olursız ve bizim

4. evlādımız yetīm olduḳlarıyçün zebūn eyleyüp ṣatun

5. alınmış esīrler gibi ḫiẕmetlenürsiz imdi bu ḳapuñıza gelen

6. muḥtāclarıñıza inʿām ve iḥsān eyleñ maḥrūm göndermeñ diyeler

7. eger ḫayır duʿā ileyāḫūd bir ṣadaḳa ile añamayıcaḳ olursañ

8. maḥrūm giderler söge söge dergāha varduḳlarında

9. şikāyet ideler ve daḫı [göçen][30] küçük maʿṣūmlar boyunların

[30]Sözcük *göçen* şeklinde okundu; ancak sözcüğün *geçen* şeklinde okunması da bağlama uygun düşmektedir.

10. egüp tażarruʿ idüp kendi dillerince ataya anaya

11. söyleyeler ve deyeler ki eger ṣadaḳaya ḳıyamazṣañız bārī

12. iki rekʿat namāz kılıñ ṣevābın bize bağışlañ bizim ʿamellerimiz

13. defterleri dürüldi devrān siziñdür furṣatı elden

14. çıḳarduḳdan ṣoñra siz daḫı bizcileyin zebūn olup

15. ġayrılar elin gözlersiz diyüp bunuñ gibi tażarruʿlarda ve naṣīḥatlarda

[6/a]

1. ola tā ṣabāḥ olunca ammā eger azdan çoḳdan murādları

2. ḥāṣıl olup gitseler şol ḳadar feraḥ olalar ki keennehu

3. bir kimesne raʿiyyet iken dünyāya pādişāh olsa

4. ne vechile feraḥ olduġı maʿlūmdur ve anlarıñ feraḥları

5. bunuñ gibi degildür fevḳü'l-ḥaddedür imdi her ḳanḳı

6. müʾmin ihvān bu risāle-i celīle-yi her bār ki iştiġāl idüp

7. oḳuyan ve diñleyen ẕevḳ ve ṣafā ḥāṣıl eyleye ol vaḳıtda

8. ḫayırlarına ḳaṣd idüp ve raḍıyallāh içün niyyet

9. eyleyüp üç İḫlāṣ ve bir Fātiḥa-yı Şerīfoḳuyup

10. ṣevābın bu ḥaḳīriñ rūḥına ve cümle geçmiş ehl-i īmān

11. ve ehl-i İslām rūḥlarına bağışlaya Allāh Teʿālā ḳatında

12. ʿaẓīm ṣevāba nāʾil olalar ve dünyāda ve āḫiretde murādına

13. vāṣıl ola ve īmānı şeyṭān şerrinden ḥıfẓ-ı emānında ola

14. ola Allāh ıñ faẓl-ı keremi ile bir müʾmin bir müʾmin ḳarındaşıñ

15. Allāh rıżāsıy-çün ḥācetini ve maṣlaḥatın bitürivirse

[6/b]

1. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ daḫı yetmiş dürlü ḥācetlerin bitüre nitekim

2. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurmışlardır ki [ ]

3. [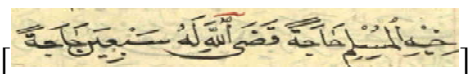] ümidini her müʾmin

4. bu ḥadīṣ-i şerīf mūcibince ḥācet bitürmege ve ḫayır ḥaseneye

5. meyl ve muḥabbet eylemege saʿy ve cehd eyleye ki āḫiretde Ḥaḳ Teʿālā

6. bī-ḥad ve [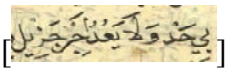] vire ve anıñla nice devlete ve ʿizzete

7. nāʾil olup ve rāḥat-ı ebediyye ve saʿādet-i sermediyye ola

8. ve daḫı [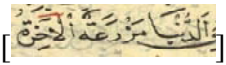] yaʿnī Ḥażretiresūlullāh

9. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurmışdır kim dünyā āḫiretiñ

10. ekinligidir bunda her ne ekerse āḫiretde aña göre mertebe

11. ve ecir ve cezā verilüp ḫayır ʿamel ise eylik virilür

12. ve eger kim ʿamel taḥṣīl eylediyse ʿiḳāba ve ʿaẕāba müsteḥıḳ

13. olur neʿūẕübillāh min ẕālike hemān ḳādir olduġı mertebe

14. eylik ve ʿamel-i ṣāliḥa ḳazanup ve ʿaẕābave nedāmete

15. sebeb olacaḳ çirkin ʿamellerden ṣaḳınmaḳ gerekdür

[7/a]

1. ve daḫı bu maḥalde bir niçe kimseye fāʾide ve menfaʿat olacaḳ

2. mesāil ẕikr oldı-ki Ḫālid binVelīd raḥmetullāhu ʿaleyh

3. rivāyet olunur eydir yemen velāyetinde bir Aʿrābī Ḥażreti

4. Resūlullāha ṣallallāhu ʿaleyhi veselleme gelüp eyitdi yā Resūlullāh

5. bir nice suʾālim vardır ḥażretiñe cevāb vir ki andan

6. müntefiʿ olam didi Ḥażreti Resūlullāh eyitdi nedir suʾāliñ

7. söyle didi baʿżılar eydir Cebrāʾīl'ü-s-Selām idi Aʿrābī

8. ṣūretinde geldi ṣaḥābe meclisinde peyġanber

9. ʿaleyhi's-selām suʾāl itdi dirler eyitdi

10. yā Resūlullāh dilerüm-kiʿālim olam nefsimi cehāletden

11. ḫalāṣ idem Resūlullāh eyitdi Ḥaḳ Teʿālādan ḳorḳ emrin

12. yerine getür yine eyitdi dilerüm-ki ġanī olam kimseye

13. iḫtiyācım olmaya Resūlullāheyitdi ḳanāʿat iḫtiyār it

14. didi yine eyitdi dilerüm-ki mecmūʿu ḫalāyıḳ benden ḫoşnūd ola

15. resūlullāh eyitdi ādemoġlanlarına fāʾideñ olsun

[7/b]

1. ziyānıñ olmasun didi eyitdi dilerüm-ki ḫalāyıḳ içinde sözüm
2. merġūb olup geçe Resūlullāheyitdi kendiñe ne
3. ṣanarsañ ʿāleme daḫı anı san didi yine eyitdi
4. dilerüm-ki Allāh Teʿālānıñ muḫliṣ sevgüli ḳullarından olam didi
5. Resūlullāh eyitdi dāʾim Ḳurʾān-ı ʿAẕīmi çoḳ oḳı ẕikir
6. ve tesbīḥe meşġūl ol didi eyitdi dilerüm-ki
7. meskenet ehli olam yarın ḳıyāmet gününde miskīn ile
8.ḳopam Resūlullāh eyitdi dāʾim ölmegi aña dur didi
9. yine eyitdi dilerem-ki ehl-i īmāndan olam Resūlullāh
10. eyitdi mecmūʿu ḫalāyıḳa güler yüzlü ol melūl ṣūretli
11. olma yine eyitdi dilerem-ki Allāh Teʿālāya yaḳın olam ıraḳ
12. olmayam Resūl eyitdi dāʾim ṭahāretle ol ḥadeṣden
13. ve cenābetden ṣaḳın didi yine eyitdi dilerim-ki Allāh Teʿālā
14. baña raḥmet idüp esirgeye Resūl eyitdi sen daḫı el-ḥāḳ
15. eliñ altında olanları esirge raḥm eyle didi yine eyitdi

[8/a]

1. dilerem-ki pārısālardan olam Resūlullāheyitdi
2. kendi ḳızıña ve ḳız ḳarındaşıña ne ṣanarsañ
3. ve ne naẓarıñ var ise ve mecmūʿu Müsilmānlarıñ ʿavratına
4. öyle olsun didi yine eyitdi dilerem-ki mecmūʿu ḫalāyıḳdan
5. ḳutlu olam Resūlullāheyitdi her işiñde Ḥaḳ Teʿālāya tevekkel
6. ol didi yene eyitdi dilerem-ki mecmūʿu ḫalḳıñ ulusı
7. ve ʿazīzi olam Resūlullāheyitdi saḥāvetehli ol
8. nākıs olma didi yine eyitdi dilerem-ki dünyāda uzun
9. ʿömrüm vü çoḳ ṭāʿat idem Resūlullāheyitdi ata ve ana rıżāsın
10. yerine getür muṣāḥibleriñ yoldaşlarıñ ḳoñşularıñla
11. eyü dirlik eyle didi yine eyitdi diyeler-mi-ki dünyāda
12. rıżḳım baña āsānlıġ-ıla irişe didi Resūlullāheyitdi

13. dāʾim ābdestsiz yürime yine eyitdi dilerem-ki ḳılıçsuz

14. şehīd ölümi olam Resūlullāheyitdi her gice ābdest

15. ileyat didi yine eyitdi dilerem-ki ḳıyāmet gününde

[8/b]

1. Allāh Teʿālānıñʿaẕābın görmeyem Resūlullāheyitdi ḳaçan bir kimseye

2. ġażab geldükde nefsiñi sākin eyle kimesneye izā idüp

3. göñlin yaḳma yine eyitdi dilerem-ki Allāh Teʿālā ḳatında ḥācetim

4. revā ola ve duʿām müstecāb ola Ḥażreti Resūlullāh

5. eyitdi hergiz ḥarām yeme yine eyitdi dilerem-ki ḳıyāmet

6. güni sırrım örtülü olup ḫalāyıḳa rüsvāy olmayam

7. Resūlullāheyitdi dilüñi ġaybet söylemekden ve fercüñi

8. zinādan pāk it didi yine eyitdi yā Resūlullāh

9. günāhları ne giderir peyġanber eyitdi ḫastelik

10. çekmek ve Allāh Teʿālādan gelen muṣībete ṣabr idüp

11. şükr itmekdür yine eyitdi ṣevābları ne giderür

12. Resūlullāheyitdi mesāvī söylemek yaramaz

13. ḫōrluḳ olmaḳ yine eyitdi ṣadaḳa virmekden

14. ne ḳadar fāʾide ḥāṣıl olur didi Resūlullāheyitdi

15. iki fāʾide vardır biri ʿömri ziyāde eder biri daḫı

[9/a]

1. belāyı defʿ ider nitekim [اَلصَّدَقَةُ تَدْفَعُ الْبَلَاءَ وَتُزَيِّدُ الْعُمْرَ] buyurmuşdır

2. yine eyitdi yā Resūlullāhoruc dutmaḳda ne-ḳadar ṣevāb vardır

3. Ḥażreti Resūlullāh eyitdi oruc dutanıñ evvel cezāsı

4. Allāh Teʿālānıñ dīdāringörmekdür ve dünyā ve āḫiret

5. belāların ṣavar ve günāhların maḥv ider ve şeyṭānları

6. ḫazīn ider peyġanberi ve melāʾike şād ider yine

7. eyitdi nice idem-ki göñlüm yımşaḳ olup ḥalīm olam

8. Resūlullāheyitdi yetimlere şefḳat eyle ve türbeleri ziyāret

9. eyle didi yine eyitdi nice idem-ki cennete āsānlıġıla
10. varam Resūlullāheyitdi hergiz yalan söyleme yine eyitdi
11. bir dervīşe bir etmek ṣadaḳa virmek s̱avābı-mı çoḳdur
12. yoḫsa iki yüz rekʿat nāfile namāz ḳılmaḳ s̱evābı-mı çoḳdur
13. Ḥażreti Resūleyitdi bir dervīşe bir etmek ṣadaḳa
14. virmegiñ s̱evābı dört yüz rekʿat teṭavvuʿ namāz ḳılmaḳdan
15. artıḳdır yine eyitdi dört yüz rekʿat namāz ḳılmaġıñ

[9/b]

1. s̱evābı-mı çoḳdur yoḫsa bir Müsilmānın ḥācetin bitürmegiñ
2. s̱evābı-mı çoḳdur Ḥażreti Resūlullāh eyitdi bir Müsilmānıñ ḥācetin
3. bitürmegiñ s̱evābı biñ rekʿat namāz ḳılmaġın s̱evābından
4. efḍaldür yine eyitdi biñ rekʿat namāz ḳılmaġın s̱evābı-mı
5. çoḳdur yoḫsa ḥarām yememek s̱evābı-mı çoḳdur Ḥażreti Resūlullāh
6. eyitdi bir loḳma ḥarāmdan el çekmeniñ s̱evābı iki biñ rekʿat
7. nāfile namāzı ḳılmaḳdan ḫayırlıdır yine eyitdi iki biñ rekʿat
8. namāz ḳılmaġıñ s̱evābı-mı çoḳdur yoḫsa ġaybet söylememegiñ
9. s̱evābı-mı çoḳdur Resūlullāheyitdi ġaybet söylememegiñ
10. s̱evābı on biñ rekʿat nāfile namāz ḳılmaḳdan artıḳdır yine
11. eyitdi bir kimse mescidde muʿtekif olup oturmañıñ
12. s̱evābı-mı çoḳdur yoḫsa ehli ʿıyāli ḳatında oturmaġıñ
13. s̱evābı-mı çoḳdur Ḥażreti Resūlullāh eyitdi güler yüz-ile ehli
14. ʿıyāliniñ yanında bir laḥẓa oturmaġıñ s̱evābı çoḳdur
15. Ḥażreti Resūl eyitdi bir yıl mescidde muʿtekif olup

[10/a]

1. oturmañıñ s̱evābından artıḳdır didi yine eyitdi bir kimesne
2. kendi ʿıyāline nafaḳa virmegiñ s̱evābı-mı çoḳdur yoḫsa
3. ḥaḳ yolına ṣadaḳa virmegiñ s̱evābı-mı çoḳdur Resūlullāh eyitdi
4. kendi ʿıyāline bir dirhem nafaḳa virmegiñ s̱evābı çoḳdur

5. ḥaḳ yolına ḳırḳ dirhem altun ṣadaḳa virmekden didi yine

6. eyitdi ataya anaya ḫiẕmet itmegiñ ṣevābı-mı çoḳdur yoḫsa

7. Allāh yolına dürüşüp ṭāʿat ve ʿibādet itmegiñ ṣevābı-mı

8. çoḳdur peyġanber ʿaleyhi’s-selām eyitdi bir gün ataya

9. ḫiẕmet itmegiñ ṣevābı biñ yıl ʿibādet itmekden artıḳdır didi

10. yine eyitdi cemīʿ ʿibādetleriñ efḍali nedir didi Resūlullāh eyitdi

11. cemīʿ ʿibādetleriñ efḍali ʿilimdür ʿilm taḥṣīl itmekdür didi

12. bu naṣīḥatları Aʿrābī ḤażretiResūl ʿaleyhi’s-selāmdan

13. eşidicek eyitdi yā Resūlullāh [

14. bu gün senden işitdüm ve duʿā eyleyüp ḳalḳdı gitdi

15. ve’s-selām imdi buña naṣāyiḥ Resūlullāh dirler her müʾmin iḫvān

[10/b]

1. ṣādıḳa bunuñla fāʾidelensünler diyü taḥrīr eyledim bāb-u tevbe

2. ve istiġfār ve daḫı bir miḳdār tevbe ve istiġfār aḥvālin beyān

3. idelim ki faḳihEbü’l-Leysü raḥmetullāhu ʿaleyh eydir cemīʿ insānıñ

4. üzerine vācibdir ki her vaḳıtda tevbe ide Ḥaḳ Teʿālādan

5. nā-gāh mevt yetişse tevbe ile bulına zīrā Ḥaḳ Teʿālā tevbe

6. idicileriñ tevbesini ḳabūl idicidir nitekim buyurmışdır

7. [

8. yaʿnī be-dürüstī ben yarlıġacıyım şol kimesne ki günāhından

9. tevbe idüp īmān getürdi ve daḫı ṣāliḥ ʿamel işledi digir

10. ḥikāyet [yaʿnī

11. Ḥaḳ Teʿālā tevbe idici ḳullarını sever ve daḫı arı ḳullarını sever

12. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eydir [

13. [yaʿnī tevbe iden yigitler Allāh

14. Allāh Teʿālānıñ sevgülüsidir ve tevbe idici pīrler Allāh Teʿālānıñ

15. āẕādlusı olurlar ve daḫı şunlardan olurlar kiAllāh Teʿālā

[11/a]

1. günāhların ḥasenāta tebdīl ider nitekim Ḥaḳ Teʿālā buyurur [ ]
2. [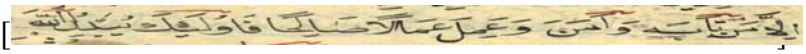]
3. [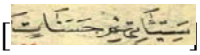] yaʿnī bir kimesne Allāh Teʿālāya şerīk ḳoşsa
4. şirk getürse ve nā-ḥaḳ yere ḳatl-i nefseitse cehennemde
5. muḫalled olur illā meger īmān getüre ve ʿamel-i ṣāliḥ işleye
6. ol vaḳtın Ḥaḳ Teʿālā günāhlarını ḥasenāta tebdīl ider ve Ḥaḳ
7. Teʿālā anlarıñ ḳadirlerini ol ḳadar ʿaẓīm ider ki cümle ʿarş
8. anlara duʿācı ḳılur nitekim Ḥaḳ Teʿālā buyurur [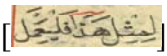]
9. [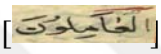] eger bir kimesne suʾāl itse tevbe itmedügüm
10. şom nefsime iʿtiḳādım yoḳdır ḳorḳaram ki girü bozam
11. cevāb viririz kim bu nesne [sevās-ı][31] şeyṭāniyedendir
12. kim tevbeden menʿ ider eger günāhıñ üzerine
13. muʾṣır olmayıcaḳ olursañ günde bir niçe kez ol günāhı işlerse
14. daḫı ümüẕdir ki Ḥaḳ Teʿālā ʿafv eyleye nitekim Ḥażreti
15. Resūl ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı-ki [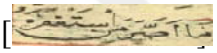]

[11/b]

1. [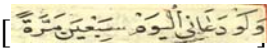] yaʿnī muʾṣır olmaz şol günāha
2. istiġfār iden kimesneler egerçi ol günāhı günde yetmiş kez
3. işlerse daḫı bu ḥadīṯ-i şerīfden maʿlūm olan budur ki
4. bir kişi günāhına dāʾim istiġfār itse daḫı ol istiġfār
5. itmek anı menʿ ider ol günāhı işlemez olur digir ḥadīṯ-i
6. şerīf [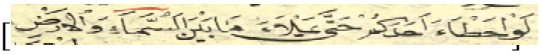]
7. [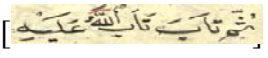] yaʿnī eger sizden biriñüz ḫaṭā itse
8. ḥattā yir ve gök arası ol ḫaṭāyıla dolsa ṣoñra tevbe
9. itse Ḥaḳ Teʿālā tevbesin ḳabūl ider ḥadīṯ-i şerīf budur ki

[31] Sözcük *sevās* olarak okunmuş; ancak kaynakçada bulunan sözlüklerde böyle bir sözcüğe rastlanmamıştır.

10. [التَّائِبُ عَنِ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ] yaʿnī eger bir kimse cemīʿ

11. günāhından tevbe eylese Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā tevbesin

12. ḳabūl idüp cemīʿ günāhların maḥv ider hemān ol

13. kişi anadan ṭoġmış ṣābī günāhsız olur İmām

14. Gazālī raḥmetullāhu ʿaleyh eydir günāh şomlıġından ṭāʿate

15. tevfīḳ virilmez ve gönli ḳara olan ḫizmete ḳıġırılmaz ve teni

[12/a]

1.ve teni nā-pāk olan münācāta yaḳīn gelmez dāʾimʿ işyān

2. ideniñ ʿibādete eli degmez ve düni yaramaz iken erenler ṣoḥbetine

3. gelmez ve anıñ gibi saʿādet virilmez bunuñ gibi ḳalbe

4. ḫavfdur ki āḫir īmān żāyiʿ olur ṣanmañız kim anıñ gibiye

5. ḳıyāmedde emān ola neʿūẕübillāh imdi iy müʾmin olan

6. bu dereceye irgürmedin tevbeyi teʿcīl ideñi Ḥaḳ Teʿālā

7. buyurur ki [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا]

8. [عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ] yaʿnī iy şunlar ki

9. īmān getürdiler tevbe idiñ Allāh a naṣūḥ tevbesi idiñ

10. tīz ola ki rabbiñiz günāhlarıñızı yarlıġaya ve sizi

11. cennete idḫāl ide pes imdi tevbe farż oldı cemīʿ

12. müʾmine ve müʾmināta gerekdir ki tevbe-i naṣūḥ ide tevbeden

13. ġāfil olmaya ki ġāfil olmaḳ günāhdır zīrā Ḥaḳ Teʿālā günāhdan

14. ve ġafletden nehy itdi [وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ] buyurmışdır

15. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı-ki

[12/b]

1. [مَالِكِ الْمُسَوِّفِ مَنْ يَقُولُ سَوْفَ أَتُوبُ] yaʿnī gelecek gün

2. tevbe iderim diyenler helāk oldılar İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh

3. eydir naṣūḥ tevbesi oldur ki diliyle istiġfār ide ḳalb-ıla

4. itdügi günāha peşīmān ola ve niyet ide ki o günāhı

5. artıḳ işlemeye ve ol günāhdan yaña dönmeye şol süt

6. emciki dönmediği gibi Cüneyd Baġdādī (r.a)

7. eydir tevbe oldur ki günāhı unuda aṣlā günāh işlemek ḫāṭırına

8. ve fikrine gelmeye ammā bilgil ki tevbe itmek günāhdan dönmekdir

9. imdi günāh daḫı üç dürlüdür biri budur ki ferāiżi terk

10. itmiş ola ṣalavāt ve zekevet ve ṣavm gibi ve niẕr ve kefāret

11. bunlarıñ tevbesi girü edā itmekdür andan artıḳ çāre yoḳdur

12. ikinci ḥaḳ Allāh dir ki ḥarām işlemek gibi ve ḫamir içmek ve'l-baḳī ne ise

13. bunlara peşīmānlıḳdır ve ayrıḳ işlememekdir üçünci ḥaḳḳ-ı ʿabīddür

14. bir kimseniñ ḥaḳḳın yimek ve ḳatl-i nefs ve ġaybet ve bühtān ve ehline

15. ḳaṣd itmek gibi bunlarıñ tevbesi ṣāḥibinden ḥelāllıḳ dilemekdür

[13/a]

1. her ne vechile olursa ammā baʿżı ʿulemā ḳatında bir kimseniñ

2. ehline ḳaṣd itdüginde ḥelāllıḳ dilemek cāʾiz degildir

3. zīrā fitne ẓāhir olur bil-ki tażarruʿu ḥaḳ ide ve anıñ içün

4. çoḳ ḫayr işleye ümiẕdir kiḤaḳ Teʿālā ṣāḥibine meḳābelesinde

5. ʿivāżlar virüp andan rāżı ide zīrā Ḥaḳ Teʿālā erḥamer-rāhimīndir

6. bir kimesne kendi günāhlarını añup Allāha niyāz itse ve cān-ı

7. dilden tevbe idüp ʿamel-i ṣāliḥ işlese Ḥaḳ Teʿālā kendi

8. keremi ile ol ḳula raḥmet naẕarı-ıla naẕar idüp

9. derecāt-ı ʿāliyyeye irgürür ve Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu

10. ʿaleyhi vesellembuyurmışdır ki [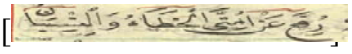

11. yaʿnī ümmetimiñ üzerinden ḫaṭā ve ʿişyān refʿ oldı

12. ve tevbe ki ider Ḥaḳ Teʿālā Ḥażretini taʿẓīm idüp ʿaẕābından

13. ḳorḳup ide ḫalḳdan ḳorḳup veyā utanup itmeye ve daḫı

14. ṣıḥḥatde iken tevbe ide ḫasta olduġum vaḳıt iderem dimeye

15. ve yigitligi ve ṣıḥḥatı ve ferāġati ve ḥayātı ve ġanāyı ġanīmet bile

[13/b]

1. Ḥażreti Resūlullāh ʿaleyhi’s-selām buyurdı göñlüm üzerine
2. bir bulut gelür vaḳıt olur ki bu ḳalbim ḥaḳdan ayrılur andan
3. ötüri gice ve gündüz her gün yetmiş kerre bir rivāyetde
4. her gün yüz kerre istiġfār iderin ve tevbe iderin
5. [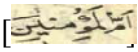] Ümmü Seleme raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
6. āḫir ʿömründe her gün dursa otursa ve gelse ve gitse
7. elbette [ ]-dir idi Ebū Saʿīd
8. Ḥarraz raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānıñ ḫazīnesi
9. yir yüzünde göñüldür Ḥaḳ Teʿālā kendi ḫazīnesine her gün
10. üç yüz altmış kerre naẓar ider anıñ üzerine raḥmet yelin
11. esdirir küfr ve nifāḳ ṭozun andan ṭaşra sürer anda īmān
12. aġacın bitirür anı tertīb ider dürlü dürlü ṣular ileanı
13. ṣuvarır dünyāda biten aġaçlar nice ṣusuz ḳurursa
14. īmān aġacı daḫı öyle ḳurur imdi ey cān dünyā aġaçları eger
15. çaylar ve pıñarlar ṣuyıyla ṣuvarırlarsa īmān aġacı daḫı

[14/a]

1. tevbe ve istiġfār ṣuyı ileṣuvarılur andan peşīmānlıḳ
2. ṣuyı ileṣuvarılur andan Allāh Teʿālā īmān aġacınıñ üzerine
3. minnet buludından raḥmet yaġmurun yaġdırur yuḳardan
4. raḥmet yaġmurı ve aşaġdan ḫiẓmet ṣuyı ol īmān
5. aġacın ḳuru tāze ṣulu [tāze][32]ol bulutdan ḳurı tāze nefsi
6. üzerine hidāyet yaġmurundan yaġdırır ve göñli üzerine
7. ʿaẓamet yaġmurun yaġdurır ve dil üzerine leṭāfet yaġmurun
8. yaġdırır pes dile yaġan yaġmurdan şükrī ve ṣenā yemişi biter
9. ve nefse yaġandan ḫiẓmet ve ṭāʿat yemişi biter ve göñüle

[32] Sözcük veya sözcük grubunun metinde *ṣulutar* veya *ṣulatur* gibi yorumlanması mümkünse de cümledeki bağlama göre *ṣulu tāze* olarak okunması uygun görülmüştür.

10. yaġandan ṣıdḳ ve ṣafā yemişi biter pes sır yaġmurundan şevḳ-ı

11. ḥayā yemişi biter cān yaġmurundan dizār ve beḳā yemişi biter

12. çünki bāġçe böyle ārāste ola bāġçe issi bāġçeden

13. nice ṭaşra pes ola göñül sulṭānı anıñ-çün

14. buyurdı-kim ben yirlere göklere ṣıġmadım illā müʾmin

15. ḳullarımıñ ṣınıḳlu göñlüne ṣıġdım imdi eger dilerseñ ki

[14/b]

1. göñül bāġçesi hemīşe maʿmūr ola [لا إله إلا الله محمد رسول الله]

2. kelīmesin çoḳ eytgil zīrā iki cihān serveri faḫr-ı ʿālem

3. Muḥammed Muṣṭafā ʿaleyhi's-selām buyurdı-kim miftāḥü'l-cenne

4. ve uçmaġ ḳapusınıñ kilidini açıcı [لا إله إلا الله وحده لا شريك له] dır ve uçmaġıñ

5. bahāsı [لا إله إلا الله وحده] dır ve muḫlişleriñ göñlüne derece açılur

6. bu ad sebebi-yle anların göñülleri münevver olur ve daḫı Ḥaḳ Teʿālā

7. eyitdi iy ḥabībüm yüz yıl bir ḳulum [لا إله إلا الله] dise

8. ḳabūl itmezim tā ki muḥammed resūlullāh demeyince bu kelīmeler Ḳurʾān-ı ʿAẓīmde

9. iki yirde gelür birisi sūre-i Muḥammedde [فاعلم أنه لا إله إلا الله]

10. biri daḫı sūre-i Veʾṣṣāffāt'da [إنهم كانوا إذا قيل لهم لا إله إلا الله]

11. [يستكبرون] ve Muḥammed resūlullāh kelīmesi sūre-i Fethiñ āḫirine

12. yaḳın gelür bu kelīmeler Allāh ḳatında aʿẓamdır ve cümlesinden

13. bunuñ ṣevābı ġāyet çoḳdur Ḥażreti Ebā Bekir raḥmetullāhu ʿaleyh

14. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi veselleme suʾāl itdi

15. yā Resūlullāh cennet neyile açılur ve cehennem neyile ḳapanur

[15/a]

1. didi ve naḳildir kiDāvūd peyġanber ʿaleyhi's-selām eyitdi

2. ilāhī diyeler-mi-ki ṣırāṭı görem Ḥaḳ Teʿālā ṣırāṭı gösterdi

3. Dāvūd ʿaleyhi's-selām eyitdi yā rab kim ḳādir olur bu ṣırāṭı

4. geçmege Ḥaḳ Teʿālā eyitdi yā Dāvūd bir kişi ʿömrinde bir kerre

5. şıdḳ-ıla [لا اله الا الله محمد رسول الله] dise şırāṭı

6. berḳ gibi geçe Ḥażreti Peyġanber ʿaleyhi’s-selām

7. eyitdi yarın ḳıyāmet gününde bir kişi getüreler ṭoḳsan

8. ṭoḳuz bitisi ola her biriniñ uzunluġı göz irince

9. ola hīç birinde ḫayr ḥasenāt bulunmaya ammā bir barmaḳ

10. ḳadar biti bulına içinde bir kişi bir kez [لا اله الا الله] didügi

11. bulına bu ṭoḳsan ṭoḳuz bitiyi terāzüniñ bir kefesine

12. ḳoyalar bu kelīme aġır gele [قال رسول الله صلى الله عليه وسلم]

13. [يا ابا هريرة ان تسل ستة تفعلها تؤذن يوم القيمة]

14. [الا شهادة ان لا اله الا الله فانها لو توضع في ميزان]

15. [لرجحت لو وضعت في ميزان مرقالها صلى وقا وسعت]

[15/b]

1. [السموات والارض السبع ومن فيهن غيره لا اله الا الله]

2. yaʿnī ne-deñlü aʿmāl ve ʿibādet var ise ḳamusı ṭartılur

3. ḳıyāmet gününde ammā kelīme-i tevḥīd aṣlā vezne ḳonulmaz zīrā

4. anıñlan ṭartılacaḳ şeyʾ bulunmaz ḳaçan bir kimesne bu tevḥīdi

5. şıdḳ iledise terāzünüñ kefesine ḳonulsa

6. ve bir yaña arż ü semāvāt ve ne kim var ise ḳosalar

7. bu kelīme aġır geleydi [قال عليه الصلوة والسلام]

8. [مفتاح الجنة شهادة لا اله الا الله] digir ḥadīṣ [متفق عليه]

9. [الصلوة والسلام من قال لا اله الا الله خالصا من قلبه]

10. [دخل الجنة في الصحيحين عن انس بن مالك رضي الله عنه]

11. [ما من احد يشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له وان]

12.[محمدا رسول الله صادقا من قلبه الا حرمه الله على النار]

13. digir ḥadīṣ [من قال لا اله الا الله محمد رسول الله فمن كان]

14. [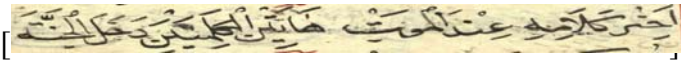] yaʿnī

15. şol kimesneniñ ḳatında āḫir sözünde bu iki kelīme

[16/a]

1. olsa ol kimesne cennete gire diger ḥadīṣ Enes bin

2. Mālik raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider kim [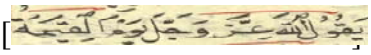]

3. [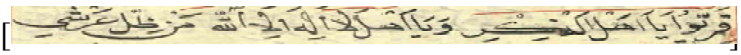]

4. [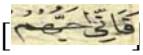] yaʿnī ḳıyāmet gününde ḳatı ıssı günlerde kim

5. yir demür ve gök baḳır olup beyinler ḳazan gibi

6. ḳaynaduġı vaḳıtdır Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā eyide kim yā ehli

7. [ ] geliñ benim ʿarşım gölgesine kim be-dürüstī

8. siz benim ḫāṣ dostlarımsız dimek olur [ ]

9. [ ]

10. [ ] yaʿnī ādemoġlanlarına hiç

11. bir ʿamel yoḳdur otdan ḳurtarıcı ẕikrullāh gibi der Ebū Hüreyre

12. raḥmetullāhu ʿaleyhResūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden rivāyet

13. ider buyurur ki [ ]

14. [ ] yaʿnī ẕikrullāh itmek ṣadaḳa virmekdir

15. ve nāfile oruc ṭutmaḳdan daḫı ḫayırlıdır Ebū Derde raḥmetullāhu ʿaleyhden

[16/b]

1. rivāyet olunur [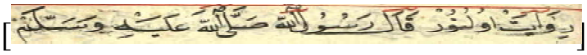]

2. [ ]

3. [ ]

4. [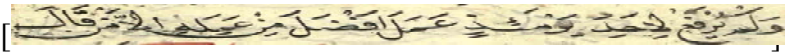]

5. [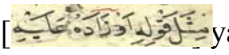] yaʿnī Ebū Derḍā raḥmetullāhu ʿaleyhden

6. rivāyet olunur Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden

7. eyitdi hiçbir ḳul yoḳdur ki günde yüz kerre

8. [ ] diye ḳıyāmet gününde yüzi

9. bedir olmuş ay gibi ḳopa anuñ ʿamelinden efḍal ʿamel

10. olmaya illā meger kim yüzden ziyāde bir kimse dimiş ola

11. digir [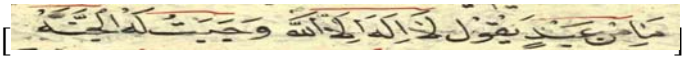]

12. bu ḥadīṯ-i şerīf Enes binMālikden rivāyet olunmışdır digir

13. ḥadīṯ Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem[ ]

14. [ ] yaʿnī bir kimesne ḫāliṣ muḫliṣ

15. [ ] dise taḥḳīḳ ol kişi cennete

[17/a]

1. dāḫil ola rivāyet olunur ki her ṣabāḥ iki ferişte maḳberlere

2. inerler nidā ḳılup iderler ki iy pādişāhlar ve ey emīrler

3. taḥtdan düşüp esīr olduñız ve ey münʿim ḥōcalar ki

4. milki mālı ḳoyup ḥasret ve nedāmetle giddiñüz ve iy

5. ulu ḫātunlar kim ḥarīrden ve ıssı döşeklerden çıḳdıñuz

6. topraḳda yılanlar ve çayanlar ġıdāsı olduñız hīç Allāh Teʿālā

7. ḥażretinden ḥācetiñüz var-mıdır cemīʿsi ḥāl diliyle çaġrışalar

8. ideler ki ilāhī şehir ve ḫānümān ve bāġ ve būstān mülki

9. ve esbāb dilemeziz illā şunı dileriz kim bir kez

10. destūr ola kim [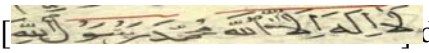] diyevüz didiler

11. ḤażretiAllāhdan cevāb gele kim ey ġāfiller ol vaḳıt-ki eliñüzde

12. furṣat ve diliñüzde ḳuvvet varıdı itmediñüz şimdi-ki

13. furṣat elden giddi ve destūr götürüldi diye imdi

14. furṣat elde iken dāʾim [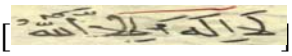] dimek gerekdir ki

15. ṣoñra peşīmānlıḳ çekme digir rivāyet iderler ki ādemoġlanına

[17/b]

1. ḳıyar her gün beş dürlü nesne ḫiṭāb ider evvel ider ki
2. ben faḳīrler eviyem baña azıḳ eyle ikinci kerre eydir ben yalıñuzlar
3. eviyem baña yoldaş eyliye gel dir üçünci eydir ḳarañlıḳ eviyem baña
4. çirāḳ eyliye gel dördünci eydir ki ben ṭopraḳdan eviyem
5. baña döşek ile gel der beşinci eydir ki bende yılanlar
6. ve ʿaḳrebler vardır ki her birisi deve boynı gibi baña tiryāḳ
7. ilegel der andan aṣḥābu Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi
8. vesellemeydirler yā Resūlullāh ḳabirde azıḳ nedir ve yoldaş ve
9. çirāġ nedir ve döşek tiryāḳ nedir didiler Ḥażreti
10. Resūlullāh ʿaleyhi's-selāmbuyurdı-ki iy benüm
11. aṣḥābum ḳabirde azıḳ [لا إله إلا الله محمد رسول الله] dimekdür
12. ve ḳabirde yoldaş dünyāda iken Ḳurʾān oḳumaḳdur ve ḳabirde
13. çirāḳ gice ḳarañluġında dün namāzın ḳılmaḳdır ve ḳabirde
14. döşek dünyāda gökçek ʿamel işlemekdir ve ḳabirde
15. yılanlar ve çıyanlar ve tiryāḳ dünyāda faḳīrlere ṣadaḳa virmek

[18/a]

1. ve mālından zekāt virmekdir ve açları doyurmaḳdur ṣadaḳa
2. Resūlullāh digir ḥadīṯ Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi
3. vesellemeyitdi Ḥaḳ Teʿālā bir direk yaradupdur ḳızıl yāḳūtdan
4. başı ʿarş altındadır ve dibibalıġuñ üstündedir ḳaçan
5. bir kişi iʿtiḳād-ıla [لا إله إلا الله محمد رسول الله] dise
6. olʿamūdaditrer ve ʿarş ditrer ve balıḳ ditrer Ḥaḳ Teʿālā
7. eydir yā ʿarş sākin olʿarş eydir nice sākin olayım
8. bu kelīmeyi diyeni yarlıġamadıñ Ḥaḳ Teʿālā eydir iy ferişţehlerim siz
9. ṭanıḳ oluñ bu kelīmeyi diyeniñ ulu günāhın ve güccük günāhın
10. aşikāre itdügi ve gizli itdügi günāhın ve ḳaṣd-ıla
11. ve ḫaṭāileitdügin dükelisini yarlıġadım dir ḥadīṯ Resūlullāh
12. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi her kim-ki ḫālişen ve muḫlişen

13. [ ] dise göñülden Ḥaḳ Teʿālā ol kişiniñ

14. dört biñ kebāʾir günāhın yuyar eyitdiler yā Resūlullāh

15. bu kişiniñ dört biñ kebāʾir günāhı olmasa ne

[18/b]

1. buyurırsın Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi

2. anıñ yoġ-ısa ehliniñ ve ḳoñşusınıñ bağışlar didi

3. Ebū Derde raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāh

4. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeydir her müʾmin ḳul-kim muvaḥḥid

5. ola ʿaşḳ ve ṣıdḳ-ıla ḳıla bir kez [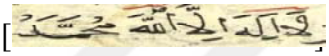

6. [ ]ı dise anıñ ağzından bir yişil ḳuş ṣūretinde

7. bir ferişte çıḳa iki ḳanadı ola eger ḳanadın açarsa

8. maşrıḳdan ve maġribe degin duta ol ferişte uça tā

9. ʿarş altına degin vara çağıra ʿarşı götüren ferişteler

10. ideler kim ārām it diñlen ol ferişte eyde yetmiş biñ dil vire

11. ārām itmezim tā Ḥaḳ Teʿālāol ferişteye yetmiş biñ dil vire

12. bunı diyen ḳul içün tā ḳıyāmete degin istiġfār ide çün

13. ḳıyāmet güni ola ol kişiniñ elin ṭuta uçmaġa ilete

14. ʿan İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh [

15. [

[19/a]

1. [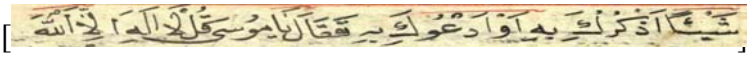

2. [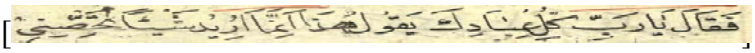

3. [

4. [

5. [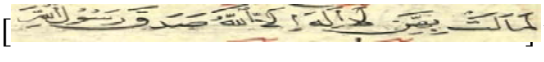 yaʿnī Mūsā peyġanber

6. ʿaleyhi’s-selām eyitdi yā Rabbībaña bir adıñ ögrid kim

7. seni anıñla añam ve ögem tā anıñ sebebiyle senin ḥażretiñde

8. ḥürmetim ve ḳıymetim ve menziletim arta didi pes Tañrı Teʿālā buyurdı-kim

9. yā Mūsā eger benim ḳatımda rütbet ve menzilet dilerseñ

10. eyit [لا إله إلا الله] Mūsā peyġanber ʿaleyhi’s-selām eyitdi

11. bu kelīmeyi dükeli ḳullarıñ dirler baña bir nesne ögred ki anı

12. benden ayrıḳ kimesne bilmeye andan Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā

13. buyurdı-ki yedi ḳat gökleri ve yedi ḳat yirleri

14. ve içinde ne-kim var ise terāzünüñ bir kefesine ḳosalar

15. ve [لا إله إلا الله] ṣevābın bir kefesine ḳosalardı

[19/b]

1. bu kelīmeniñ ṣevābı aġır geleydi dir bu ḥadīṣ-i şerīfi rivāyet

2. eyleyen iki kimesnedir biri İbn-i ʿAbbās ve biri Ebū Saʿīd

3. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet olunur kiḤażreti Resūl

4. İmām ʿAlī raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider peyġanber ṣallallāhu

5. ʿaleyhi vesellembuyurur kiḤaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā bir ʿamūd yaratmışdır

6. ḳızıl yāḳūtdan başı ʿarş altındadır ucı balıḳ

7. arḳasındadır ḳaçan bir müʾmin ḳul ḫāliṣ iʿtikād-ıla

8. ve gerçek niyyet-ile [لا إله إلا الله محمد رسول الله] dise

9. bir kez ol direk ditrer ve Ḥaḳ Teʿālā ḥażretleri eydir yā ʿarş

10. sākin olʿarş eydir yā rab nice sākin olayın ki bu kelīmeyi

11. deyeni yarlıġamazsın daḫı Ḥaḳ Teʿālā eydir ey göklerde sākin

12. olanlar siz ṭanıḳ oluñ yarlıġadum diye bu kelīmeyi diyeni

13. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemmiʿrāca çıḳduġı vaḳtın

14. uçmaġa naẓar idüp gördi-kim bir kuşuñ bünyādı

15. var hīç gözler görmedi ki ve fehmine ve ḫayāline gelmiş degildir

[20/a]

1. ammā ol kuşuñ yapucıları muntaẓır olup dururlar
2. andan Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi
3. yā Cebrāʾīl bu kuşuñ ne kuşuñdur hīç bunuñ gibi
4. görmedim buña kimler giriserdir ve bu yapucılar niçün muntaẓırlardır
5. andan Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selām eyitdi yā Resūlullāh
6. seniñ ümmetiñden bir bölük ḫalḳ cemʿ olup ẕikr eydirler
7. anlara virmeg-içün bünyād olundı anlar ẕikr düketdi
8. yapucılar daḫı düketdine vaḳtın anlar ẕikre başladı
9. bunlar daḫı yaparlar ol cemāʿat girüserlerdir didi
10. imdi [لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ] kelīmesin çoḳ çoḳ dimek gerekdür
11. cennetde köşkler tamām yapula ḫaberde gelmişdir kiResūlullāh
12. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeydir miʿrāc gicesi gökde
13. bir şehir gördüm nūrdan büyükligi biñ kez bu dünyāca
14. idi nūrdan zencīr ile aşılup muʿallak dururdı
15. ve ol şehriñ yüz biñ ḳapusı var idi ve her ḳapunuñ

[20/b]

1. öñünde bāġçeler ve bāġlar vardır ve her bāġçede köşkler
2. var nūrdan ve her köşklerde yetmiş ḫücre vardır nūrdan
3. ve her ḫücreniñ yüz ḳapusı var kim ol ḳapularıñ birer ḳanadı
4. altundan birer ḳanadı gümüşdendir her ḫücreniñ öñünde
5. bir taḫt vardır nūrdan ve her taḫtıñ üstünde yetmiş
6. döşek vardır ḫarīrden ve her döşegiñ üstünde
7. bir ḫūrī ḳızı durur oturur eger ol ḫūrī ḳızı bir ṣırça
8. barmaġın bu dünyāya çıḳarsa ayuñ ve günüñ nūrı ṭutaydı
9. maḫv idüp gideydi ve Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu
10. ʿaleyhi vesellembuyurur ben eyitdim ilāhī yā Rabbī bu ne ʿaẓametlü maḳāmdur
11. ʿaceb bu maḳām ḳanġı peyġanberiñdür ve ḳanġı ṣıddīḳıñdur didüm
12. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā baña eyitdi kim bu maḳām ol ḳullarumıñdır kim

13. dāʾim ẕikrullāh iderler ve bu maḳām ol ḳullarımıñdur-ki ẕikrullāhı

14. çoḳ iderler gice ve gündüz anlar-içün ziyāde ecirler vardır bundan

15. vāsiʿ bu maḳām olḳullarımıñdur ki ṣıdḳ-ıla ve iḫlāṣ ilebir kerre

[21/a]

1. [لا اله الا الله محمد رسول الله] diye bu ẕikrullāhı ḥużūr-ı ḳalb-ıla

2. meşġūl olmaḳ ve dāʾim çoḳ çoḳ itmekligiñ ḥāṣıyyeti budur ki

3. göñülde muḥabbetullāhı bitürür ve göñülde Allāh Teʿālādan ġayrınıñ

4. muḥabbetini hep götürür ve şeyṭānıñ vesveselerini göñülden

5. keser ve şeyṭānı āvāre ider şeyṭānıñ tedbīrini daġıdır

6. īmānı muḥkem ider ve göñülüñ pasını giderir ve göñüli

7. nūrlandırır Ḥaḳ Sübḥānehü ve teʿālā Ḳurʾānda buyurur [الذين اذا ذكر الله]

8. [وجلت قلوبهم] ḳaçan kim Allāh Teʿālāyı ẕikr olunsa göñül

9. cilālanur ol cilādan göñülde ḫavf ḫāṣıl olur Ḥażreti

10. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemher kime kim ölüm vaḳtında

11. telḳīn itseler ol daḫı eyitse [لا اله الا الله] diyüp vefāt

12. itse uçmaġa gireEbū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi yā Resūlullāh

13. ādemleriñ saʿādetlüsi kimlerdir eyitdi şol kişidür ki [لا اله الا الله]

14. diye [من جاء بالحسنة فله عشر امثالها] yaʿnī her kim [لا اله الا الله] dise

15. uçmaġa girer [هل جزاء الاحسان الا الاحسان] yaʿnī

[21/b]

1. [لا اله الا الله] cezāsı degildir illā uçmaḳdır Meʿāẕİbn-i Cebel raḥmetullāhu ʿaleyh

2. ölüm ḥāżır oldı ḳatında duran kimesnelere eyitdi açıluñ

3. benden zīrā ben Ḥażreti Peyġanberden eşitdim kim eyitdi her kim

4. iḫlāṣ-ıla [لا اله الا الله محمد رسول الله] dise uçmaġa gire

5. diyü buyurdı ʿan Ebī Saʿīd ve Ebī Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh [عن ابي]

6. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem[قال لا اله الا الله والله اكبر صدقت]

7. [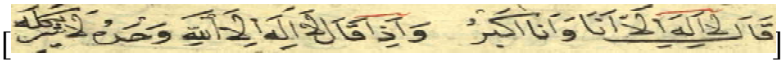]

8. [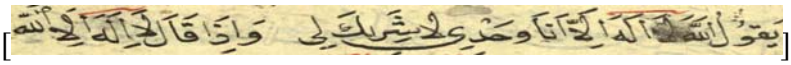]

9. [ ]

10. [ ]

11. [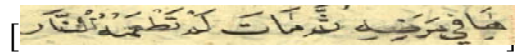] Meṣābīḥ kitābından

12. iḫrāc olunmışdur yaʿnī Ebī Saʿīd ve Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh

13. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden rivāyet iderler ki

14. bir kimse marażında [ ]

15. [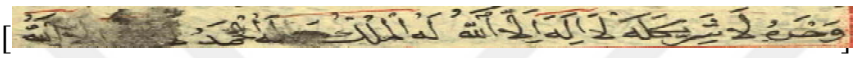]

[22/a]

1. [ ] dise andan ṣoñra vefāt itse

2. ol kimseyi od ṭutmaz bir ḥadīṣ daḫı vardır ki buyurmışlardır

3. bir kimesne meẕkūr kelīmeleri gündüzde ve gicede yāḫūd

4. ayda dise baʿde ol günde yā ol gicede yāḫūd ol ayda

5. vefāt eylese Ḥaḳ Teʿālā anıñ günāhın yarlıġar Ḥışn-I Ḥaṣīnde

6. naḳildir kiMüslimde Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider

7. [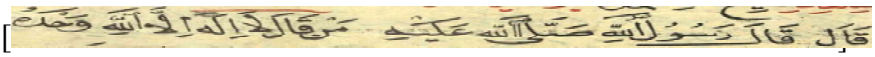]

8. [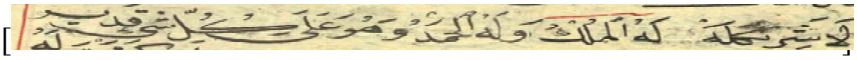]

9. [ ]

10. [ ]

11. [ ]

12. [ ] yaʿnī

13.Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥażreti Resūlullāh (a.s.)

14. buyurdı-ki bir kimesne günde yüz kerre [ ]

15. [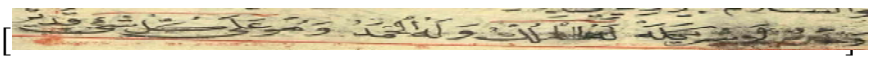]

[22/b]

1. dise on ḳul āẕād itmişce ṣevāb ḥāṣıl olur ve yüz ḥasene
2. yazılur ve yüz günāhı ʿafv olur ol gün aḫşamdañ
3. şeyṭāndan maḥfūẓ olur ve andan efḍal bir kimesne ʿamel
4. itmiş olmaz meger bir kimesne andan ekṣer bilmiş ola
5. ve itmiş ola ve daḫı Kitāb-u Termīdīde ve İmām Sehfī kitābında
6. ʿUbādet binṢāmit raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥażreti Resūlullāh
7. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurmışlar kim bir kimesne gice içinde
8. uyanup ol meẕkūr kelīmātı dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
9. duʿāsın ḳabūl ider eger ābdest alup namāz ḳılsa
10. namāzı ḳabūl olur imdi ġaflet uyḫusında yatan
11. müʾmine vācibdir ki her uyanduḳda Ḥaḳ Teʿālā bu ṭarīḳ-ıla
12. ẕikr idüp tesbīḥ ve taḥmīd ve tehlīl idüp maġfiret
13. ṭaleb ideler Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā günāhların yarlıġaya bāb-ü maṭlab
14. ḫastalıġında oḳuyacaḳ ve yazup içirecek āyetler
15. ẕikr olunur ḥulūḳdan Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi

[23/a]

1. vesellemEbū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi ḳaçan-ki ḫasta olsın
2. bu kelīmātı eyit ol ḫastalıġıla vefāt itsen uçmaġa
3. rıḍvān ḳatına varasın ve eger çoḳ günāh işlemişseñ
4. tevbe birle ṭurasın dimişdir ve daḫı Seyyid ʿAlīde
5. bu minvāl üzere ẕikr olunur-ki [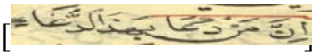]
6. [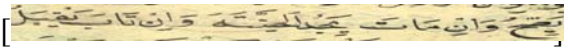] yaʿnī rivāyet
7. olunmışdır ki taḥḳīḳā bir kimesne ḫastalıġında bu duʿā
8. ileduʿā eylese Ḥaḳ Teʿālā ṣıḥḥat müyesser ide ve eger ölse
9. cennet bula ve eger tevbe eylerse ḳabūl ola ve daḫı
10. Necātü'z-Zākirīnde getürmişdir ki Ḥażreti Resūlullāh
11. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemEbū Hüreyre buyurmışdır ki yāEbā Hüreyre

12. ḳaçan döşege düşseñ bu duʿāyı gicede ve gündüzde

13. oḳuyasın her kim bu duʿāyı oḳuyup ecel yetişse cehennem

14. ʿaẕābından emīn ola ḫasta olduġı gün oḳursa

15. kifāyet ider [ ]

[23/b]

1. [ ]

2. [ ]

3. [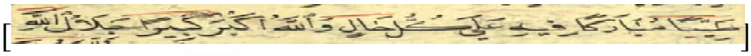]

4. [ ]

5. [ ]

6. [ ]

7. naḳildir ki [ ]

8. [ ]

9. [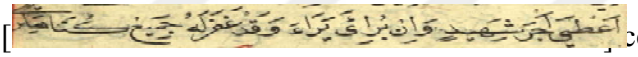 cemīʿ günāhlarını

10. yarlıġaya Şeyḫ Ebü'l-Ḳāsım Ḳaṣrīden raḥmetullāhu ʿaleyh menḳūldür ki

11. bir zamānda veledi ḳatı ḫasta oldı ölüm mertebesine vardı

12. kendi daḫı bundan bi-ġāyet muẓṭarib idi şeyḫ raḥmetullāhu ʿaleyh

13. eydir ol gice Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemi vāḳıʿamda

14. gördüm ve eyitdim yā Resūlullāh oġlum ḳatı zebūn ve ḫastadır

15. bu cihetden ġāyet ḥālim muẓṭarib diyü şikāyet itdim eyitdi

[24/a]

1. şifā āyetlerinden niçün ġāfilsin didi uyandım fikre vardım

2. ḫāṭırıma geldi-ki āyāt-ı kitābü'l-lāhilleti mevżıʿında vāḳıʿ

3. olmuşdır bunlardır ki [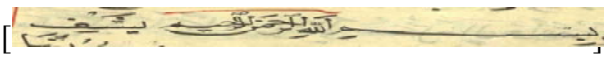]

4. [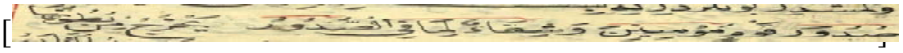]

5. [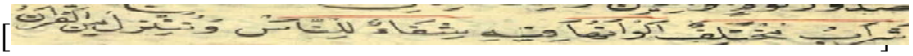]

6. [ ]

7. [ ] hemān bu āyetleri yazdım

8. ve ṣuyıla içirdim Allāhü Teʿālā şifā virdi benden boşanur

9. gibi ḫalāṣ oldum İmām Şeyḫ Saʿīdu raḥmetullāhu ʿaleyheydir ki

10. bir ḫasta dürlü ilāc eylese andan dermān bulmasa Fātiḥa-yı

11. Şerīfi ve bu ẕikr olunan āyetleri bir surçalı yeşil çanaḳ

12. içinde yaza ve şu ḳoyup içe eger bir kerre içmegile şifā

13. buldıysa ḫōş eger bulmadıysa tekrār ve tekrār

14. yazup içe tā yedi defʿa olunca Allāhü Teʿālā ṣıḥḥat müyesser

15. ide meşāyıḫdan menḳūldır ki [ ]

[24/b]

1. [ ] bir kimse levḥ-i zücāciñ

2. üzerinde vaḳt-ı ṣalātıñ evvelinde yazsa ve şu ileyuyup

3. marīż kimseye bir miḳdārın içürse ol marīżiñ ḥayātı ziyāde

4. muḳadder ise fī-el-ān şifā bula ammā eger ol marīżden

5. mevti muḳadder ise bi-izni'l-lāhi teʿālā eyle sākin ola [ ]

6. ġāyetün küllü insānın ve küllü men ʿaleyhā fānin bāb ü tesbīḥ ve taḥmīd

7. ve tehlīl beyānındadur ʿan Semerate binCündeb raḥmetullāhu ʿaleyh [ ]

8. [ ]

9. [ ]

10. [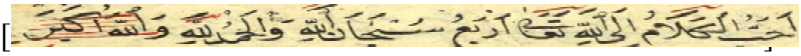]

11. [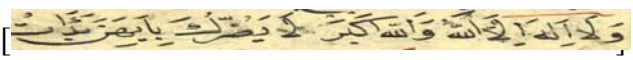] yaʿnī Semerete

12. binCündebü raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāh

13. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden rivāyet eyledi ki kelāmuñ

14. efḍali dört kelīmedür ki ẕikr olundı ve bir rivāyetde

15. buyurmışlar ki Allāh Teʿālāya sevgüli kelām yaʿnī sözleriñ

[25/a]

1. sevgülisi dört sözdür ve bunlarıñ ḳanḳısı ilebaşlasa
2. żarar gelmez rivāyet iden Müslimdür Ṣaḥīḥü'l-Cāriyeden Ebū Hüreyre
3. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi
4. vesellemḥużūrına bir cemāʿat gelüp eyitdiler yā Resūlullāh
5. baylar mālларıyla derecāt buldılar ġazā iderler ve dervīşe
6. ṣadaḳa iʿṭā iderler bizim mālımız yoḳdır ne ḳılalım didiler
7. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi size
8. bir iş ḫaber vereyim ki anlarıñ derecesine irişesiz
9. ve anlardan evvel ve ṣoñra gelenleriñ derecesine irişesiz
10. ve bir kimse bu dereceye irişmeye meger ol kişi namāzdan
11. ṣoñra eyde ki [سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ]
12. [أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ] Tenbihi'l-Ġāfilīnde İbn-i ʿAbbās
13. raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selām
14. Resūl-ü Ekrem ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemḥażretine geldi
15. eyitdi yā Muḥammed kim-ki bir kez ṣıdḳ-ıla eyide [سُبْحَانَ اللهِ]

[25/b]

1. [وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ]
2. baʿde diye [مَا شَاءَ اللهُ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ] yazalar aña altı ḫaṣlet dün
3. namāzın ḳıla uçmaḳ ehli ola ve ṭamu aña ḥarām ola ve günāhı
4. yarlıġana Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā raḥmet naẓarıyla naẓar ḳıla
5. Kitāb-ı Tirmiẕīde İbn-i Mesʿūd raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet
6. olunur [قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا]
7. [أَسْرِيَ بِي إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ لَيْلَةَ]
8. [يَا مُحَمَّدُ اِقْرَأْ أُمَّتَكَ مِنِّي السَّلَامَ وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ الْجَنَّةَ طَيِّبَةُ]
9. [التُّرْبَةِ عَذْبَةُ الْمَاءِ وَأَنَّهَا قِيعَانٌ وَأَنَّ غِرَاسَهَا سُبْحَانَ اللهِ]

10. [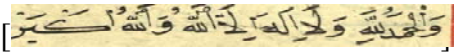] yaʿnī İbn-i Mesʿūd raḥmetullāhu ʿaleyh

11. eydir Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurdı-ki

12. Leyle-i Mirācda İbrāhīm ʿaleyhi’s-selām ile

13. mülāḳī oldum baña eyitdi-ki yā Muḥammed ümmetiñe benden selām eyle

14. ve eyitdi-ki cennetiñ durağı laṭīfidür ṭatlıdur lākin

15. aġaçdan ḫālīdür aña fidanlar diksünler fidanları [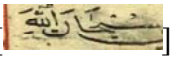]

[26/a]

1. [ ]dür her dedükçe bir aġaç

2. dikilür pes her müʾmine lāzımdır ki cennet sarāyın ḫālī ḳomaya

3. bu tesbīḥātı dāʾimā ẕikr eyleyeler Ḥaḳ Teʿālā aña cennetince

4. bāġlar ve būstānlar vire ki ḥadd ü ʿadedin Allāh Teʿālā bilür

5. Kitāb-ı Tebṣırda eydir Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhḤażretiResūl

6. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden rivāyet ider ki bir gün aṣḥābına

7. eyitdi ṭutuñ ḳalḳanıñuzı nār-ı cehennemden didi eyitdiler

8. yā Resūlullāh ṣığınmaġa ḳalḳan nedir eyitdi [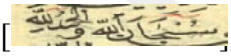]

9. [ ]

10. [ ] digir ḥadīṯ-i şerīf rivāyet olunur ki bir kimesne

11. bir kerre sübḥānallāhı dise bir melek ḫalḳ olunur ve’l-ḥamdülillāh

12. dise ḳanadlarını açar ve lāilāheillallāh dise deryāya ṭalar

13. vallāhü ekber dise deryādan ṭaşra çıḳar bir aġaç tepesinde

14. tüner ḳaçan velā ḥavle velā ḳuvvete illā billāhi dise cümle ḳanadların

15. silker her ḳanadından nice yüz biñ ṭamla ṭamlar her ṭamlasından

[26/b]

1. Ḥaḳ Teʿālānıñ iẕniyle bir melek ḫalḳ olunur ve her bir meleğiñ

2. nice biñ başı var her başında nice yüz biñ yüzi

3. var ve her yüzünde nice biñ aġzı var ve her bir aġzında

4. nice biñ lisānı vardır ve her bir lisān-ıla nice dürlü tesbīḥ

5. ve tehlīl ider anlar tā ḳıyāmete degin ṣevābın ol kişiye
6. bağışlayalar ṣaḥiḥde mestūrdır digir Ṣaḥīḥ-i Nācārīde
7. rivāyet olunur bir kimesne sübḥanallāh dise ḳıyāmet
8. gününde Ḥażreti Cebrā'īl ʿaleyhi's-selām
9. aña şefīʿ ola ve'l-ḥamdülillāhi dise Ḥażreti Ādem ʿaleyhi's-selām
10. şefīʿ ola ve lāilāheillallāh dise Ḥażreti
11. Nūḥ ʿaleyhi's-selām şefīʿ ola vallāhi ekber
12. dise İbrāhīm peyġamber ʿaleyhi's-selām şefīʿ
13. ola lāḥavlevelāḳuvveteillābillāh dise Ḥażreti Peyġamber
14. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemşefāʿat eyleye İsrāfīl ʿaleyhi's-selām
15. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

[27/a]

1. yā Muḥammed işbu tesbīḥi her zamān diyegör
2. ḫuṣūṣen farż namāzınıñ ʿaḳabında kim-ki bir kerre ṣıdḳ-ıla
3. dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anuñ içün altı dürlü ḫaṣlet
4. yaza evvel ẕikrine Allāh bölüginde yaza ikinci muttaṣıl
5. kendözi ẕikr eylemiş yazıla dördünci cennete bir aġaç dikile-ki
6. ululıġın Allāh Teʿālā bilür beşincisi ḫaṣlet günāhı şöyle
7. döküle ki ḫazān vaḳtında yapraḳ döküldügi gibi altıncı
8. ḫaṣlet Ḥaḳ Teʿālā raḥmet naẓarıyla naẓar eyleye ebedī
9. ʿaẕāb eylemeye [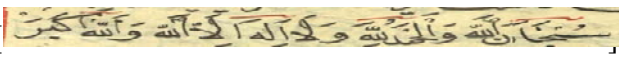]
10. [ ]
11. [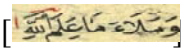] İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥażreti
12. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurır ki bir kerre
13. [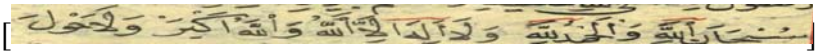]
14. [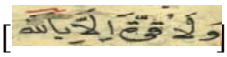] dimek cemīʿ dünyā baña milk olmadan
15. sevgülüdür yāḫūd dimek olur ki cemīʿ dünyāyı taṣadduḳ

[27/b]

1. itmeden bir kerre [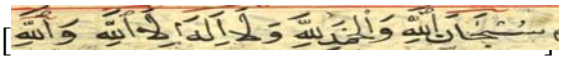
2. [dimek
3. ḫayırlıdır Meṣābīḥ şerḥinde rivāyet olunur [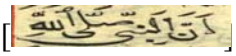
4. [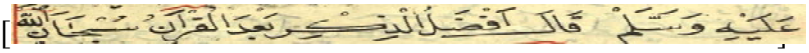
5. [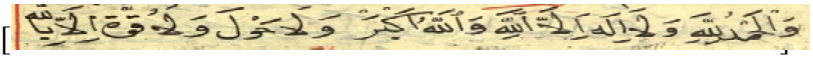
6. yaʿnī taḥḳīḳ Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
7. buyurdı-kiḲurʾān-ı ʿAẕīmü'ş-şandan ṣoñra efḍal ẕikir
8. [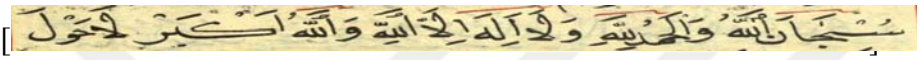
9. [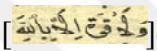]dür faḳih Ebu'l-Leyṣi raḥmetullāhu ʿaleyh eydir
10. iger bir kimesneye faḳır işābet eylese ve andan ʿacizlense hemān
11. dāʾimā bu tesbīḥe müdāvemet ve mülāzemet eyleye ol tesbīḥ
12. ẕikir olunan [
13. [ve baʿżı meşāyıḫ-ı
14. kibār dimişdir-ki eger bir kimesne sübḥānallāh ve'l-ḥamdallāh besmele
15. ile dise ism-i aʿẓam olur ve her ḥācet ve maṣlaḥat içün

[28/a]

1. ḳırḳ kerre oḳusa murādı ḥāṣıl ola Tenbīhi'l-Ġāfilīnde
2. getürmişdir ki Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi
3. vesellemSelmān Fārisīye şol ḥālde uġradı-kim melūl
4. ve maḥzūn oldı namāzı ṣoñunda duʿā ḳılardı Resūlullāh
5. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi yā Selmān hīç ḥācetiñ
6. var-mıdır Allāhından neʾam eyitdi olAllāh Teʿālāyı ög kendü
7. vaṣfı ḳıldıġı gibi ḳılġıl andan tesbīḥ ve taḥmīd ḳılġıl
8. Selmān eyitdi nice ḳılayın ṣenāyı yā Resūlullāh didi
9. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi üç kerre
10. Fātiḥa oḳı ol ṣıfatdır Allāhü Teʿālāya ve üçer kerre İḫlāṣ

11. oḳı ol ṣıfatdır Allāhü Teʿālāya andan üç-kerre [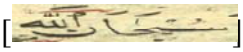]

12. [ ]

13. [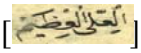] didi andan ḥācetiñ dile didi bu ḥadīṣ-i

14. şerīf ṣaḥīḥdür zīrā ki bir gün ʿulemā meclisinde

15. bulundım bunı böyle naḳl itdügin işiddim ve cümle meclisde

[28/b]

1. ḥāżır olanlara taʿlīm eyledi ve ʿan İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh

2. [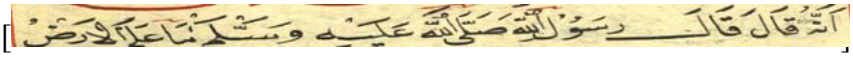]

3. [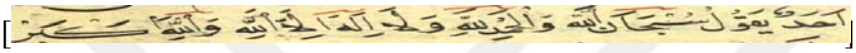]

4. [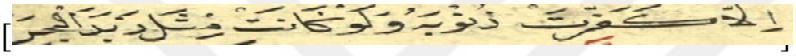] yaʿnī İbn-i

5. ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Resūlullāhṣallallāhu ʿaleyhi

6. vesellembuyurdı-ki yir üzerinde bir aḥd yoḳdur [ ]

7. [ ]

8. [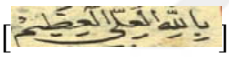] deye anuñ günāhına kefāret ola eger

9. deryā köpügi deñlü günāhı olsa-da Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā

10. yarlıġar dir digir ḥadīṣ ve ʿan İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh

11. [ ]

12. [ ]

13. [ ]

14. [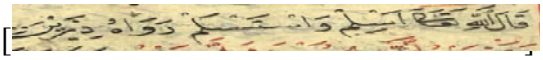] digir ḥadīṣ

15. ve ʿan ʿAbdullāh binʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh [ ]

[29/a]

1. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem[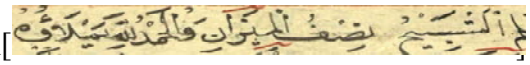

2. [

3. [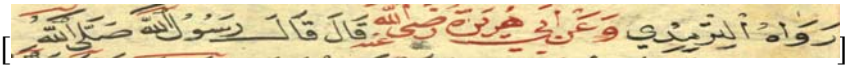]

4. [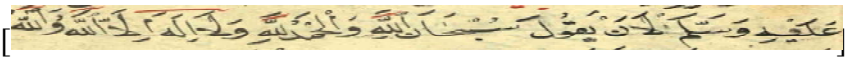]

5. [ ]

6. ve ʿan ʿAbdullāh binEbī Evfā raḥmetullāhu ʿaleyh [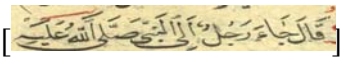]

7. [

8. [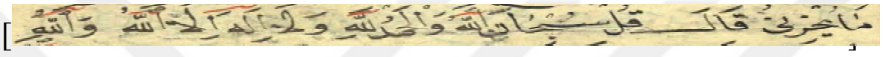

9. [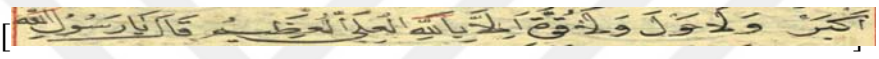

10. [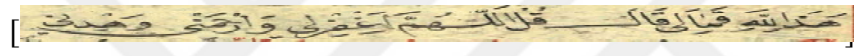

11. [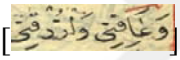] digir ḥadīṣ ʿan Saʿd binEbī Vaḳḳāṣ[ ]

12. [

13. [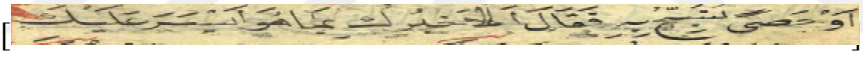

14. [

15. [

[29/b]

1. [

2. [

3. [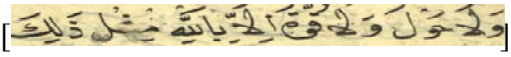] Ṣaḥīḥ-i Müslimde Ebū Hüreyre

4. raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür [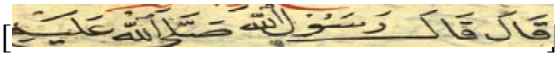

5. [

6. [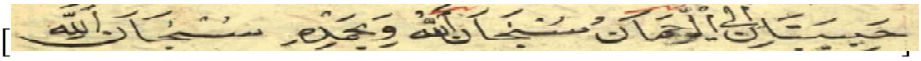

7. [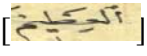] yaʿnī Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

8. buyurdılar ki iki kelīme dile ḫafīf ve mīzāna aġır gele

9. ve Ḥażreti Raḥmāna sevgüli imdi bu iki kelīme lāyıḳdır ki
10. her mü’miniñ dilinde tekrār ḳalbinde ṣābit ola zīrā
11. ʿulūm-u şerīfe ve maʿānī-yi keşīre mutażammındurzīrā
12. sübḥānallāh dimek sen cemīʿ ʿuyūbdan münezzeh ve cümle
13. neḳā’işden ve ʿalāmāt-ı ḥudūṣdan birisin ve fāsid
14. iʿtiḳādlar ve iʿtiḳādı fāsid olanlarıñ iʿtiḳādından
15. seni taḳdīs iderem dimek eyle ṣıfāt-ı selbiyye-i cümleyi

[30/a]

1. ẕikr itmiş olur ve bi-ḥamdihī diyicek cümle niʿmetlerin mülāḥaẓa
2. idüp cemīʿan niʿmeti ḫalḳ iden pādişāh ṣıfātı kāmile-i
3. subūtiyye ile mevṣūf idügini iʿtirāf itmiş olur ve daḫı
4. mīzānıñ bir kefesi dünyā gögi ḳadar iken ol kerīmü’ş-şān
5. pādişāh anıñ dolısı ṣevāb virmege vaʿde itdiyse
6. nitekim Ḥażreti Şuʿayb ʿaleyhi’s-selām
7. münācātında ḳāżıü’l-ḥācātda mīzān görmek istedi
8. mīzānıñ ʿaẓametini göricek didi-ki yā vāhibü’l-ʿatā’i bunı
9. doldurmaġa kim ḳādir olur ol kerīm raḥmān
10. ve raḥīmullāh buyurdı-ki yā Şuʿayb ben murād itdigim ḳuluñ bir kerre
11. [سبحان الله وبحمده] dimesi ile mīzānı māl-ā māl eylerim pes gel
12. imdi ḫüdāya ḥamd ü ṣenā idelim Ṣaḥīḥ-i Buḫārīde ve Ṣaḥīḥ-i Müslimde
13. Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür [قال قال رسول الله
14. [صلى الله عليه وسلم من قال سبحان الله وبحمده في يوم مائة
15. [مرة حطت خطاياه وان كانت مثل زبد البحر] yaʿnī Ebū

[30/b]

1. Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür Ḥażreti Resūlullāh
2. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurdı-ki bir kimesne günde
3. yüz kerre [سبحان الله وبحمده] dise anıñ günāhları
4. ʿafv olunur eger deñiz köpügi deñlü daḫı olursa

5. pes āḫiret ticāretin iden müʾminler ve āḫiret içün yaraḳ

6. gören ṣādıḳlara lāzımdır ki her gün bu tesbīḥe

7. mülāzemet ideler Kitāb-u Tirmidīde Ebūzer raḥmetullāhu ʿaleyh

8. mervīdür [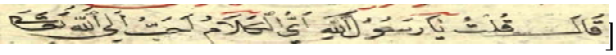]

9. [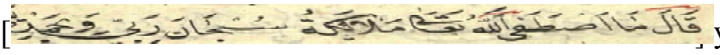] yaʿnī

10. yaʿnī Ebūẕer raḥmetullāhu ʿaleyh buyurır ki eydirAllāhü Teʿālāya kelāmuñ

11. sevgülüsi ḳanḳısıdur Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

12. buyurmışlar ki Allāhü Teʿālā melāʾikelerine önerdügi

13. kelāmdır ki [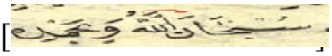] imdi müʾmine

14. vācibdir ki Ḥaḳ Teʿālānıñ sevdigi kelāmı dilinde tekrār eyleye

15. tā kim Ḥaḳ Teʿālā anı seve Firdevsden İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh

[31/a]

1. eydir Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

2. eyitdi kim-ki faḳīr olsa irte namāzından ṣoñra

3. [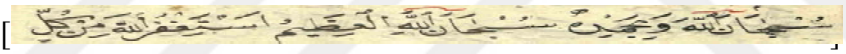]

4. [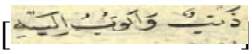] dise dilerse dilemezse

5. niʿmeti bol ola ve cemīʿ ferişteleriñ tesbīḥi budur ve degme

6. kelīmesine Ḥaḳ Teʿālā bir ferişteh yarada ḳıyāmete degin

7. tesbīḥ tehlīl ide ṣevābın ol kimesneye bağışlaya digir

8. ʿAbdullāh binʿÖmerden raḥmetullāhu ʿaleyh mervīdür ki bir kimesne

9. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi veselleme gelüp

10. şikāyet eyledi yā Resūlullāh dünyā benden yüz çevirdi didi

11. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemtulūʿ-ı fecr vaḳtında bu duʿāyı

12. yüz kerre oḳıyasın diyü buyurdı [ ]

13. [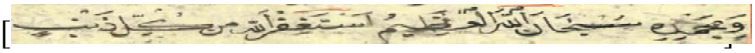]

14. [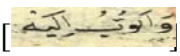] ol kişi döndi gitdi bir zamāndan

15. ṣoñra gine geldi eyitdi yā Resūlullāh dünyā baña şöyle

[31/b]

1. iḳbāl itdi-ki ḳanda ḳoyacaġım bilmezem ʿAbdullāh binʿAbbās raḥmetullāhu
2. ʿaleyhrivāyet ider Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi-kim
3. her kim estaġfirullāh dimege çoḳ çoḳ mülāzım olsa hīç
4. faḳīrden melūl ve maḥzūn olmaya ṣanmaduġı yirden
5. rızıḳ māl bula digir ḥadīṣ Ṣaḥīḥ-i Müslimde Ebū Mūsā
6. Eşʿarī raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür ki [ ]
7. [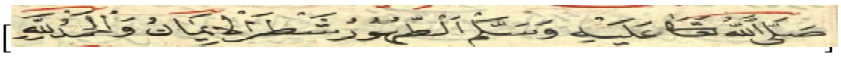]
8. [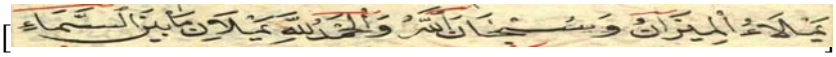]
9. [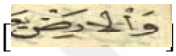] yaʿnī Ebū Mūsā Eşʿarī raḥmetullāhu ʿaleyhden mervidir
10. kiḤażreti Resūlullāh ʿaleyhi’s-selām
11. buyurdı-ki ābdest īmānıñ nıṣfıdur [ ] dimeniñ
12. ṣevābı mīzānı doldurur ve [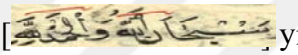] yir ile gök
13. mābeynini doldurur pes zihī saʿādet ol kimesneye
14. eyle olmaġa müdāvemet idüp bu kelīmāt-ı şerīfeye ʿale’d-devām
15. mülāzemet ide Ḳūtdan Ḳabīżatu binMeḥārak eydir Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi

[32/a]

1. veselleme eyitdüm-ki yā Resūlullāh baña bir kelīmātı ögret-ki
2. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñla baña raḥmet ide eyitdi-ki
3. namāzdan fārig olıcaḳ üçer kerre [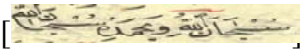]
4. [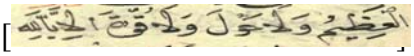] çün bunı eyitdiñ cüẕāmdan
5. ve gözsüzlikden ve ḳabāyıḥlardan emīn olduñ Heyżamdan
6. İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh eydir ḳaçan bir ḳul eyitse [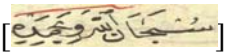]
7. [ ] aḳ nāmeye yazalar ʿarş saḳına
8. mühür ideler Firdevsden İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh
9. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden rivāyet ider
10. eyitdi-kim her kim cumaʿa namāzından ṣoñra yüz kerre [ ]
11. [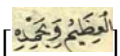] dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ günāhın

12. yarlıġaya ve Ḥażreti Nūḥ peyġanber ʿaleyhi’s-selām

13. vefāt vaḳtında sām adlu oġlına dört şeyʾi vaṣiyyet

14. itmiş-ki iy oġlum saña iki nesneden nehy iderem şirkden

15. ve kibirden nehy iderem bu iki nesne kişiyi cennetden

[32/b]

1. baʿīd ider ve ikisi daḫı budur birisi kelīme-i [ ]

2. [bunı bir kimesne dise yedi gögi geçer tā cennāta

3. ḳudsa gider ve eger mīzānıñ bir cānibine ḳosalar yedi

4. ḳat yeri ve yedi ḳat gögi bir ṭarafa ḳosalar

5. bu kelīme ġālib gelür ve ikincisi [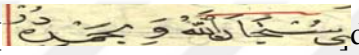 dür

6. ḫalāyıḳuñ rızḳları[mıḳāḥīdür][33]Ḥuzeymden naḳildir kiḤażreti

7. Resūl ʿaleyhi’s-selām birini [ ]

8. namāzda gördi gün ṭoġmış idi eyitdi henüz namāzından

9. fāriġ olmadu-ki eyitdi ḳurtuldım Ḥażreti Resūlullāh

10. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi üçer kerre bu kelīmātı eyit-ki

11. eger ṭartarlarsa beyne’s-semā-ı ve’l-ʿarżdan aġır gele [ ]

12. [ ]

13. [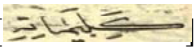] digirŞāmilden Ebū İmāme eydir Ḥażreti Resūlullāh

14. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembeni gördi-ki ṭudaḳ depredirem

15. baña eyitdi saña bu ẕikri ögredeyim-ki gice ve gündüz

[33/a]

1. idesin [ ]

2. [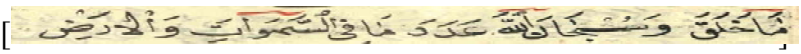]

3. [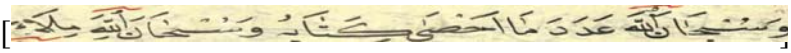]

4. [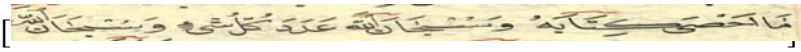]

5. [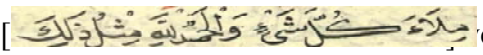 e eyitdi yā Ebā İmāme

[33] Sözcük *mıḳāḥīdür* şeklinde okunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

6. saña vaṣiyyet iderem-ki bunı oḳuyasın ve oġluña

7. ve ḳızıña ögredesin didi digir ḥadīṯ-i şerīf Ḥażreti

8. Resūlullāhṣallallāhu ʿaleyhi vesellemṣaḥābelerine ṣadaḳa

9. virmege ḳıvandırdı varlu varından ṣadaḳa virmege

10. başladılar Ebū İmāmetü'l-Bāhī raḥmetullāhu ʿaleyhḤażreti

11. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemḳarşusında dudaġ

12. depredürdi Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi

13. yā İmāme ḫalḳ ṣadaḳa getürür sen ṭudaġıñ depredürsün

14. Ebū İmāme eyitdi yā Resūlullāh gördüm-ki ḫalāyıḳ ṣadaḳa virirler

15. benim nesnecigim yoḳdır ki ṣadaḳa vireydim bu kerrāt

[33/b]

1. [

2. [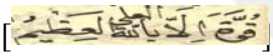] ẕikrin it vireyin didi Ḥażreti Resūl

3. ʿaleyhi's-selām eyitdi yā Ebū İmām bu kelīmeleri

4. dimeklik saña yegrekdir bir mūt altun miskīnlere ṣadaḳa

5. ḳılmaḳdan didi ve ḳaçan bir faḳīr bir kerre ṣıdḳ-ıla ve iḫlāṣ-ıla

6. bu tesbīḥi dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol deñlü ṣevāb vire kim

7. bay kişi Tañrı Teʿālānıñ yolına on biñ aḳça ṣadaḳa ḳılsa

8. ṣevāba irişmez ve Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi's-selām

9. faḳīrlerin dükeli ʿamelleri şöyledir didi digir faẓīlet

10. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurur kim bir kimesne

11. bu tesbīḥi günde yüz kerre oḳusa ve bir rivāyetde buyurur kim

12. günde bir kerre oḳusa yüz ḫalāyıḳ āẕād itmişce yüz

13. aç doyurmışca yüz yalıncaḳ geydirmişce yüz şehīd

14. namāzı ḳılmışça ve yüz at ġazāya virmişçe ve yüz ḳabūl

15. ġazā ve yüz miṣḳāl altun ṣadaḳa virmişçe ve Ḳāf dağı

[34/a]

1. aġırlıġınca ve yer gök arası ṭolunca Allāh Teʿālānıñ defterine
2. ṣevāb yaza anbārdan çeşni bir avuç olur digir
3. Ḥażreti Peyġanber ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi
4. yā ʿAlī döşege yatasın çoḳ istiġfār it ve müʾminler
5. üzerine emānet olsun kim bu tesbīḥi çoḳ oḳuyalar Allāh
6. ḳıtında ġāyetde sevgülü olur imdi iy müʾmin ihvān
7. bu kelīmātı ġanīmet bilüp ve dāʾim oḳumaḳ gerekdür zīrā
8. cennete girmege sebeb olur ve nār-ı cehennemden necāt
9. bulmaġa sebebdir ḥadīṣ-i Ṣaḥīḥ-i Müslimde Saʿd İbn-i Ebī
10. Vaḳḳāṣdan raḥmetullāhu ʿaleyh mervīdür [قَالَ كُنَّا عِنْدَهُ
11. [رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
12. [عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ
13. [حَسَنَةٍ أَحَدُنَا أَوْ يَحُطُّ عَنْهُ أَلْفَ خَطِيئَةٍ] yaʿnī Saʿd
14. İbn-i Ebī Vaḳḳāṣdan raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunur Ḥażreti
15. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemyanında otururdıḳ

[34/b]

1. buyurdılar ki siz ʿācizmisizher gün biñ ḥasene
2. kesb itmege bir kimesne suʾāl itdi-ki yā Resūlullāh biñ
3. ḥasene nice kesb olunur buyurdılar-ki günde yüz kerre
4. tesbīḥ idene biñ ḥasene yazılur yāḫūd biñ ḫaṭāṣı
5. ʿafv olunur zihī saʿādet ol müʾmine ki her günde
6. ve her gicede tesbīḥü ve taḥmīdden kendini ḥālī ḳomaya
7. digir ḥadīṣ-i şerīfü Ṣaḥīḥ-i Müslimde Ebu Zer raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet
8. olunur [إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُصْبِحُ عَلَى
9. [كُلِّ سُلَامَى أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ
10. [وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنْ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ
11. [وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَيُجْزِئُ
12. [مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الضُّحَى] selāmü sīnüñ

13. żammesiyle lāmuñ taḥfīfiyle ʿużuv maʿnāsınadur yaʿnī

14. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellembuyurmışlar ki

15. ṣabāḥ dāḫil olur her ʿużuv muḳābilesinde bir ṣadaḳa lāzımdır

[35/a]

1. her tesbīḥ ṣadaḳadur her taḥmīd ṣadaḳadur her tahlīl ṣadaḳadır

2. yaʿnī kim [لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ] dimek ṣadaḳadır

3. her tekbīr ṣadaḳadır ve imr-i bi'l-maʿrūf ve nehy-i ʿani'l-münker

4. ṣadaḳadır cümlesiniñ yerine ḍuḥada iki rekʿat

5. namāz ḳāʾim olur pes müʾmin ṣabāḥa ṣıḥḥat üzere dāḫil

6. olduḳda üç yüz altmış ʿużuvı ṣaḥīḥ olduġı-çün ṣadaḳa

7. lāzım olur ṣıḥḥatı içün şükr itmiş ola ḳuşluḳda iki

8. rekʿat namāz ḳılıcaḳ Ḥaḳ Teʿālāya bu ṣıḥḥat muḳābelesinde

9. ḥamd itmiş olur niʿmeti veren pādişāha īmān getürüp

10. şükür vācib idügini bilen müʾminlere bunı riʿāyet itmek

11. lāzımdur ve ʿUlemā-yı Ḫorāsānıñ müteʾaḫḫireyn raḥmehümüllāhe

12. eyitdiler bir kimesne yemīn itse ki ben Allāh Teʿālāya cemīʿ ḥamd ile

13. ḥamd ideyim dise neyile ḫalāṣ olunur eyitdiler ki

14. bu ṭarīḳ-ıla ḥamd eyleyeler [اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا يُوَافِي نِعَمَهُ وَيُكَافِئُ]

15. [مَزِيدَهُ] yaʿnī ḥamd Allāh Teʿālāya maḥṣūṣdur ol ḥamd ki

[35/b]

1. niʿmetlerine muḳābil olur ve ziyādesiniñ maḳāmına ḳāʾim

2. olur [yükāfi][34]hemze ile ḳāʾim olur maʿnāsına ve daḫı

3. eyitdiler bir kimesne and içse ki Allāh Teʿālāya aḥsen ü ṣenā

4. ideyim ne çāre itmek gerekdir diyü buyurdılar ki [لَا أُحْصِي]

5. [ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ]diye yaʿnī

6. ben saña ṣenā itmege ḳādir degilem sen kendü ẕātıña

7. ṣenā iddügüñ gibi dimek olur digir duʿā Ebu'n-Naṣaru'l-Ṣemār

[34] Sözcük *yükāfi* olarakokunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

8. Muḥammed bin Naşırdan raḥamehümüllāh rivāyet eylediler [قَالَ قَالَ]

9. [اٰدَمُ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ يَارَبِّ شَغَلْتَنِي بِكَسْبِ يَدَيَّ]

10. [فَعَلِّمْنِي شَيْئًا يَلِيقُ بِالْحَمْدِ وَالتَّسْبِيحِ فَأَوْحَى اللّٰهُ يَا رَافِعُ]

11. [إِلَيْهِ يَا آدَمُ إِذَا أَصْبَحْتَ فَقُلْ ثَلَاثًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ يُوَافِي نِعَمَهُ وَيُكَافِي]

12. [مَزِيدَهُ] ya‘nī Ādem peyġamber ‘aleyhi’s-selāmdidi-ki

13. yā Rabbī beni kesb-i āl ile müntefil ḳıldıñ imdi

14. baña cemī‘ ḥamdı şāmil ve cümle tesbīḥātı kāmil bir şey’i ta‘līm

15. eyle Ḥaḳ Te‘ālā vaḥy itdi-ki yā ādem ṣabāḥ üç kerre aḫşam

[36/a]

1. ve aḫşam üç kerre [اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا يُوَافِي نِعَمَهُ وَيُكَافِي مَزِيدَهُ] eyit

2. cümle meḥāmidi ve cemī‘ tesbīḥātı müştemildür didi ve Envārü’l-

3. ‘Āşıḳīnde naḳildir ki bir gün Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ‘aleyhi

4. vesellemḤażretī‘ Alī raḥmetullāhu ‘aleyh ve Fāṭımatü’z-Zehrā

5. raḥmetullāhu ‘aleyh bu ikisiniñ ḳatına geldi gördi-ki

6. ‘Alī Fāṭımanıñ başı ucunda durur Ḥażreti Resūl

7. ‘aleyhi’s-selām eyitdi [اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ بَيْنَهُمَا] didi

8. Ḥażreti‘ Alī raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi yā Resūlullāh allāhümmedeki

9. mīm ne mīmdür Resūlullāh ṣallallāhu ‘aleyhi vesellem

10. eyitdi ol vaḳıt-kiḤaḳ Sübḥānehü ve Te‘ālā Ādem peyġamberi

11. yaratdı ve menzilini aña gösterdi ve ādem eyitdi ilāhī beni yarlıġa

12. Ḥaḳ Te‘ālā eyitdi yā Ādem eger dünyā ‘ömrince ‘ömriñ olsa beni

13. böyle ẕikr eyleseñ ferişteler gibi idemeyesin

14. evet saña bir ḥarf ögredeyim cemī‘ evvelleriñ ve āḫirleriñ

15. ismi cem‘ ola Ādem peyġamber eyitdi yā Rabbi ögret Ḥaḳ

[36/b]

1. Ḥaḳ Te‘ālā eyitdi ḳaçan du‘ā dileseñ yā Ādem allāhümme di-ki

2. ism-i a‘ẓam budur zīrā ki cemī‘ yaratduġumuñ ve yaradacaġımıñ

3. mīm anlarıñ ismidir Ḥaḳ Sübḥānehü ve Te‘ālā eyitdi her kim

4. bir kerre [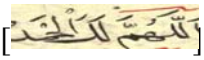] dise her ḥarfine on ḥasene

5. virürin ve günāhların yarlıġarın ve derecesini ulu eylerin

6. Ādem peyġamber ʿaleyhi’s-selām çün anı işitdi faḫr eyleyüp secde

7. ḳıldı Ḥaḳ Sübḥānehü veTteʿālā Ādem ʿaleyhi’s-selām yarlıġadı

8. bir ḥarf-ıla ki mīmdür imdi evvelki duʿāyı bu duʿāya żam

9. ide her ṣabāḥ ve aḫşam üçer kerre müdāvemet ideler ki

10. cemīʿ niʿmetin şükrin edā itmiş olur ve Meşābīḥde

11. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem buyurırlar ki

12. bir kimesne bu tesbīḥi ṣabāḥ oḳısa gündüz şükrin

13. edā itmiş olur ve eger aḫşam oḳusa yine gice

14. şükrin edā itmiş olur [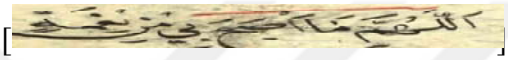]

15. [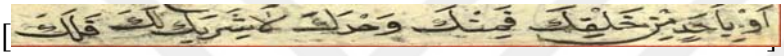]

[37/a]

1. [ ] buna daḫı müdāvemet eyleyeler her niʿmetin

2. şükrin edā itmiş ola ve’s-selām beşinci bāb beyānındadur

3. baʿde geldik lāhavlevelāḳuvveteillābillāhiniñ fażīletine

4. ve ḥāṣıyyetine Ṣaḥīḥ-u Buḫārīde ve Ṣaḥīḥ-u Müslimde Ebū Mūsā Eşʿarī

5. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider [ ]

6. [ ]

7. [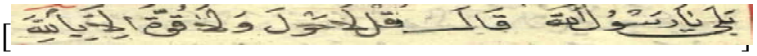] yaʿnī

8. Ebū Mūsā raḥmetullāhu ʿaleyh baña Ḥażreti Resūlullāhṣallallāhu

9. ʿaleyhi ve sellembuyurdı-ki saña cennet kenizlerinden bir

10. kenz beyān ideyim-mi belī yā Resūlullāh eyle didim buyurdılar ki

11. eyit [ ] bu kelīmeye müdāvemet iden

12. kimesne faḳırdan berī olup dünyā belālarından emīn

13. olur devletlü ol kimesne ki ʿömri sermāyesin żāyiʿ

14. itmeyüp Ḥaḳ Teʿālānıñ tesbīḥ ve taḳdīsine ve tehlīl

15. ve teẕkīrine nefislerin ṣarf ideler [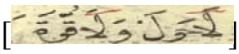]

[37/b]

1. [ ] dimeniñ maʿnāsı budur ki ḥarekāt ve sekenātdan bir kimesne
2. bilmege bir ẕerre ḥāṣıl itmek mümkin degildür cümle efʿāl
3. ve niʿam ve ṣıḥḥat ve saḳm ve nefʿi ve żarar ve ḫayr ve şer ḫaḳun ḫalḳı
4. ve īcādıyladur baʿżı ʿulemā iderler [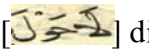] dimek maʿṣıyetden
5. ve küfürden ḫalāṣ Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānıñ luṭfıyıladur
6. [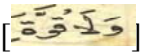] dimek yaʿnī ṭāʿat ve ʿibādāta ve istiṭāʿat
7. [ ]ʿināyeti iledür dimek olur digir ḥadīṣ
8. ʿan Ebī Hüreyretü raḥmetullāhu ʿaleyh [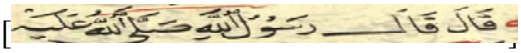]
9. [ ]
10. [ ] yaʿnī Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet
11. olunur Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
12. eyitdi-ki bir kimesne [ ] dise ṭoḳsan
13. ṭoḳuz derdine devā ola eñ āsānı ġamm ü ġuṣṣadur diyü
14. buyurmışlardur digir ḥadīṣ ve ʿan mekḥūl Ebī Hüreyretü [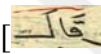]
15. [ ]

[38/a]

1. [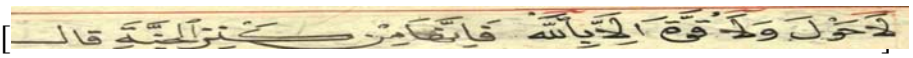]
2. [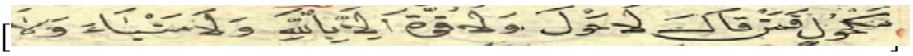]
3. [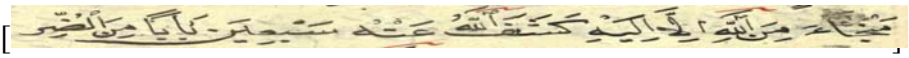]
4. [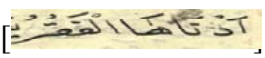] yaʿnī mekḥūlden raḥmetullāhu ʿaleyh mervīdir ki bir kimse
5. bu kelīmātı dise Allāhü Teʿālā yetmiş belāsın defʿ ide
6. ve ednāsı faḳir ola diyü buyurmışdır digir İnsü binMālikden
7. raḥmetullāhu ʿaleyh mervīdür ki bir kimesne [ ]
8. [ ] dise cemīʿ ẕünūbdan berü ola ve dünyā
9. belālarından yetmiş belādan ʿāfiyet müyesser ola ve ol
10. belāların ve cünūn ve cüẕām ve baraṣ ve rīḥ cümlesindendir

11. diye buyurmışdır ʿan İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür ki

12. bir kimesneniñ ġam ġuṣṣası çoḳ olsa [لا حول]

13. [ولا قوة إلا بالله العلي العظيم] kelīmesin dise ve ṣaḥīḥdir

14. s̱ābit olmuşdır ki kelīme-i mezkūre cennet

15. ḫazīnelerinden bir ḫazīnedir ve baʿżı āṣārda vāḳıʿ ol

[38/b]

1. olmuşdır ki gökde hiçbir melek inmez ve bir melek çıḳmaz illā ki

2. [لا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم] diyü buyurmışdur Tefsīr-i

3. Kebīrde yazmışlardır ki her kimse ki bir zaḥmete

4. ve bir fitneye giriftār olsa [لا حول ولا قوة إلا بالله]

5. itsün be-dürüstī Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā bununla yetmiş dürlü belāyı

6. defʿ ider faẓlı birle ve İmām ʿAlī raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider ki

7. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemler buyurdı-ki

8. yā ʿAlī ṭarlıġa düşseñ disen-ki evvelinde

9. [بسم الله الرحمن الرحيم] diyüp andan [لا حول ولا قوة إلا بالله]

10. [العلي العظيم] dimek gerekdür zīrā duʿānıñ ibtidāsında

11. yazılacaḳ idi sehv olundı imdi bir kimesne böyle dise

12. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā envāʿı dürlü belāyı defʿ ider dimişdür

13. bu kelām-u ṭayyibeniñ ḫavāṣ ve menāfiʿine ḥadd ü

14. pāyān yoḳdur anıñ-çün Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemler

15. Ebū Hüreyretü ḥażretine [لا حول ولا]

[39/a]

1. [ولا قوة إلا بالله العلي العظيم كما تصاعد من كنوز الجنة] dimişdür

2. yaʿnī bu kelāmu çoḳ söyle zīrā bu kelām cennet kenzindendir

3. yaʿnī cennet ḫazīnesindendir dimekdür Tuḥfetü'l-Müniden Ebū Vedeʿu

4. eydir Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selāmbuyurdı-ki

5. kim-ki günde yüz kerre [لا حول ولا قوة إلا بالله] dise

6. hergiz faḳīr olmaya digir ḥadīṯ-i şerīf [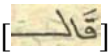]

7. [ ]

8. [ ]

9. yaʿnī Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem eyitdi

10. bir kimesne [ ] her gün yüz kerre

11. dise aña faḳīrlik iṣābet etmeye dir digir

12. Envārü'l-ʿĀṣıḳīnde daḫı ẕikr olunur Ḥażreti Resūlullāh

13. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem eyitdi her kim günde bu duʿāyı

14. yüz kerre oḳusa aṣlā yoḫsıllıḳ görmeye zīrā ki

15. bu duʿā uçmaḳ ḫazīnelerinden bir ḫazīnedir ol duʿā

[39/b]

1. budur [ ] ḥadīṯ-i şerīfde

2. yazmaz ancaḳ ḫalḳ muʿtād idinmişdir dirler anı dimek lāzım degil

3. ve eger dirse żarar virmez ve bir kimse kaġıd yazup

4. vāʿiẓ kürsīde iken virüp ġınā içün oḳuyacaḳ

5. duʿā ricā olunmış vāʿiẓ eyitdi her gün yüz kerre [ ]

6. [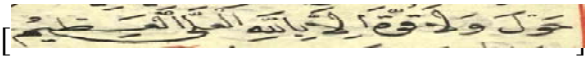] oḳı Ḥaḳ Sübḥānehü

7. ve Teʿālā seni faḳırdan ḳurtara ve bay eyleye eger yüz kerre

8. oḳumaḳ ile ġınā ẓuhūr itmezse her gün ikişer yüz

9. kerre oḳumaġa meşġūl ola elbetde bir iki güne-dek Ḥaḳ Teʿālā

10. ġınā müyesser eyleye diyü cevāb eyitdi ve bir kimse daḫı

11. böylece kaġıd yazdı bir āḫir vāʿiẓiñ kürsīsine virdi

12. vāʿiẓ eline alup oḳudı ve eyitdi eger murādıñ

13. ḥarāmdan māl cemīʿ itmek ise saña duʿā ögretmek vebāldir

14. biz günāhkār oluruz eger ḥelālden kifāf-ı nefs

15. içün māl cemīʿ itmek ise her ḳalḳup oturduḳda

[40/a]

1. ve her gezdikçe [
2. çoḳ diyesin Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā seni ġanī ḳıla didi
3. yine bir vāʿiẓiñ meclisinde bir kaġıd ḳodılar ġınā içün
4. oḳuyacaḳ duʿā ḥikāyet eylediler ki Ḥażreti Resūl
5. ʿaleyhi’s-selām zamān-ı şerīfinde bir kimesne geldi
6. eyitdi yā Resūlullāh oġlum küffār elinde esīr oldı
7. anası cerʿide yorı çıḳarmaġa ḳudretim yoḳdur baña ne emr idersin
8. didi Resūlullāh ʿaleyhi’s-selām buyurdı-ki ṣabr
9. eyle Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri oġluñı ḳurtarır var
10. ehliñile [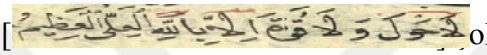 oḳ it didi
11. ol dönüp evine geldi ehli ṣordı Ḥażreti Resūlullāh
12. saña ne emr itdi eyitdi bu duʿāyı seniñle çoḳ
13. müdāvemet itmek ile emr eyledi ḥātun eyitdi ne güzel
14. nesne ile emr itmişdür didi bunlar bu duʿāya birḳaç
15. zamāna-dek müdāvemet eylediler baʿde bir gün beyne’ṣ-ṣalātda yāḫūd

[40/b]

1. aḫşama ḳarşu gördiler ki oġlı ḳapuya geldi ve iki yüz
2. ḳoyun ve yüz dāne deve ve bir miḳdār ṣıġır fi’l-cümle bunları
3. bile sürmüş getürdi atası ve anası bunları
4. göricek taʿaccübde ḳaldılar eyitdi bunları ḳanda bulduñ
5. didiler oġlı eyitdi benüm bir küffār efendim var idi anıñ
6. ḳoyunları var idi beni çoban ṭutmış-idi her gün
7. otlatmaġa ben sürerdim dedi atası eyitdi yā nice siz
8. düşmāndan ḫalāṣ bulduñ ve bunları nice sürüp
9. getürdüñ dedi bir kimesne māniʿ olmadı
10. ve ṭaġılmadan ṭoġrı yola çıḳarup getürdüñ dedi
11. oġlı eyitdi ben-de bilmem nice getürdüm ancaḳ taʿaccüb iderem
12. otlatmaḳdan küffār evine sürüp geldigim yoldan
13. çıḳdım bir yol başına geldim meger eskiden bir yol imiş

14. hīç kimesne yeñiden ayaḳ başmış degil ve bir ṭoz eseri
15. bile yoḳ idi hemān bunları ol yola sürdüm ki elbette

[41/a]

1. bu yoluñ bir ucı ol küffārıñ evine uġrar didim
2. meger doġrı bu ḳuyuya uġrar-imiş didi baʿde ol kimse
3. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem ḥużūrına
4. geldi eyitdi yā Resūlullāh bize ögreddügüñ duʾāya müdāvemet
5. ve mülāzemet iddik oġlum geldi ve iki yüz ḳoyun daḫı
6. ve yüz deve ve birḳaç ṣıġır sürmüş bile getürdi
7. göñlüm et diledi ol ḳoyunlardan birini boġazlamaġa ḳaṣd
8. ideyorum baña yimek ḥelāl-mıdır ne buyurursız didi Ḥażreti
9. Resūlullāh ʿaleyhi'ṣ-selām eyitdi ol doyumlıḳdandır var
10. boġazla ye ḥelāldir bu maḥalde Allāhü Teʿālā ṭarafından Ḥażreti
11. Cebrāʾīl ʿaleyhi'ṣ-selāmnāzil olup geldi
12. bu āyet-i şerīfi Ḥażreti Peyġambere getürdi ki [وَمَنْ]
13. [يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ]
14. [يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ] maʿnāsı budur ki Ḥaḳ Sübḥānehü
15. ve Teʿālā eyitdi yā Muḥammed şol ḳul-ki efendisinden ḳorḳa

[41/b]

1. efendisi hīç ol ḳulı ṭarlıḳdan ve şiddet belādan
2. ḳurtarmaz-mı ve ḳurtardıġı vaḳıtda ṭoyumlıḳ ile ve ġanimetlıġ-ıla
3. iḫrāc itmez mi ve rızıḳlandırmaz-mı ve şol kimse-ki
4. Rabbisine tevekkel eyleye Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña kāfī degil-mi
5. yaʿnī kifāyet itmez mi der bunı şeyḫden eşitdim yine
6. bir gelişde kaġıd yazdım kürsīsine bıraḳdım bu ḥikāye
7. ḳanġı kitābda olduġın ṣordum eyitdi ḥaylī zamāndır-ki
8. bir tefsīrde görmiş idim mufaṣṣal yazmışlardır
9. ḳanġı tefsīrde olduġın ḫāṭırımda yoḳdır ammā allāhü āʿlem
10. Tefsīr-i ʿÖmer Nesefīde ve Tefsīr-i Nişāburīde elbette bunlarıñ

11. birisindedür diyü cevāb itdi ve ben ḥaḳīr daḫı Tefsīr-ü

12. Ebu'l-Leysde bu ḥikāyeniñ muḫtaṣarı yazılmış buldım ve numūnesini

13. alup bunda ẕikr iddüm ol minvāl üzre ki budur[روي]

14. [ ]

15. [ ]

[42/a]

1.[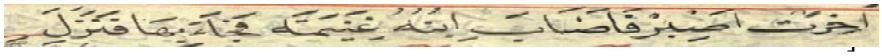]

2. [ ]

3. [ ]

4. [ ] ve ʿan ʿAbdullāh binʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh

5. [ ]

6. [ ]

7. [ ]

8. [ ]

9. [ ]

10. [ ]

11. [ ]

12. [ ]

13. [ ]

14. [ ] imdi [ ]

15. her ḥācet ve her maṣlaḥat ve her ġam ġuṣṣa defʿ içün

[42/b]

1. dimek yegrekdir ve bunda olan ḥarfleri Ḳurʾān-ı ʿAẕīmü'ş-şānda

2. arayup buldum ki bunlardır [ ] her yerde gelür

3. sūre-yi Meryemde gelür [ ]

4. Kehif sūresinde gelür [ ]

5. aṣlā şek ve şübhe ḳalmadı ṣaḥīḥ Ḳurʾān-ı ʿAẕīmden gerek

6. diyen edāsı-çün ve gerek faḳīrden ḫalāṣ olup bay

7. ve ġanī olmaḳ içün her gün bunı çoḳ çoḳ müdāvemet

8. itmekden ḥālī olmaya ve daḫı borç ödemek içün

9. Beduri Münīr Tefsīrinde ve Ḥaṭāṭī Tefsīrinde yazmışdır ki

10. [وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا]

11. bu araya gelince bir kimesne borç edāsı-çün her ṣabāḥ namāzın

12. ḳılup selām virdükden ṣoñra daḫı aḫşam

13. namāzından ṣoñra ḳırḳ bir kerre ol āyeti vird idünüp

14. oḳusa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḫażretleri ġāyb ḫazīnesinden

15. anıñ borcın ödeyivere Tefsīr-i Kebīrde görmüşdir ki

[43/a]

1. [قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ] āyetini bir kimse gicede ve ṣabāḥda

2. oḳusa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ʿizzete ve devlete irgürüp

3. ẕilletden ṣaḳlaya ölmüş göñlüni diri ḳıla ve rızḳını

4. bol ḳıluvire kendü faẕlı birle ve ḥadīṯ-i şerīfde

5. daḫı yazmışdır ki budur reveü't-Ṭaberānī [أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ]

6. [صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِمُعَاذٍ أَلَا أُعَلِّمُكَ دُعَاءً تَدْعُو]

7. [بِهِ لَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِثْلُ جَبَلِ أُحُدٍ دَيْنًا لَأَدَّاهُ اللَّهُ عَنْكَ]

8. [قُلْ يَا مُعَاذُ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ] yaʿnī İmām Ṭaberānī raḥmetullāhu ʿaleyh

9. rivāyet eyler ki taḥḳīḳā Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu

10. ʿaleyhi vesellem Meʿāẕ bin Cebel raḥmetullāhu ʿaleyh ḫażretlerine

11. buyurdı-ki yā meʿāẕ diler-misin-ki saña bir duʿā ögredeyim

12. oḳuyasın eger seniñ üzeriñde Cebel-i Uḥud

13. miṣli ḳadar borcuñ olursa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā

14. kendi ḫazīnesinden ödeyivire dilerem yā Resūlullāh

15. didi eyitdi yā Meʿāẕ bu āyeti oḳı [قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ]

[43/b]

1. [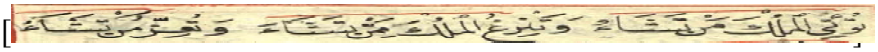]
2. [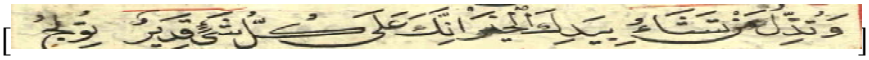]
3. [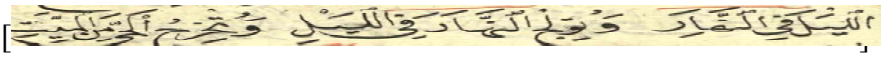]
4. [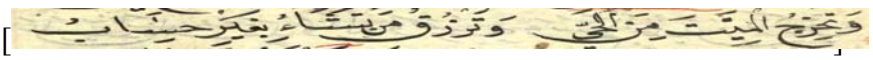]
5. andan ṣoñra bu duʿāyı oḳuya [ ]
6. [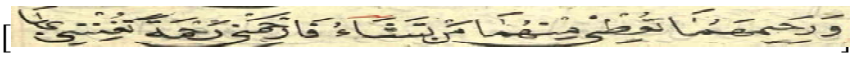]
7. [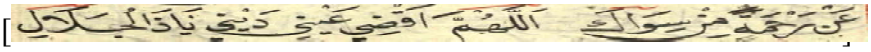]
8. [ ] bir rivāyetde daḫı [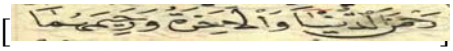]
9. [ ] buyurulmışdur
10. İnis bin Mālik Firdevsden raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet
11. eyler Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden-ki
12. eyitdi kim-ki cumaʿa güni yetmiş kerre [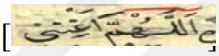]
13. [ ]
14. dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña muġāvenet ḳıla Tuḥfeden
15. naḳildir ki kim-ki bu duʿāyı muttaṣıl oḳuya hergiz faḳir ve ḳaṣīr

[44/a]

1. olmaya yā Rabbī [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [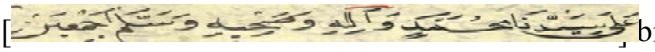] bir kişi
5. İbn-i ʿAbbāsa eyitdi yā İbn-i ʿAbbās ben dervīşlikden ḳorḳarın
6. dir eyitdi Vāḳıʿa sūresin Müzemmil Ve’l-Leyli ve Elemneşraḥleke
7. sūresin çoḳ oḳudur dervīşlikden emīn olasın dir
8. Şāmilden rivāyet olunur ki Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi veselleme
9. bir Aʿrābī geldi açlıḳdan şikāyet eyledi
10. ṭaʿām virdi yine açığırsam ne ḳılayım didi Resūlullāh
11. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem eyitdi bu duʿāyı eyit tā kim Ḥaḳ Sübḥānehü

12. ve Teʿālā saña rızıḳ vire [ ]

13. [ ] digir

14. duʿā istināsdan ʿĀʾişe raḥmetullāhu ʿaleyh eydir ki eydir ki Ḥażreti

15. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem eyitdi saña bir duʿā

[44/b]

1. ögredeyim dünyālig-içün oḳuyasın diyü taʿlīm eyledi [ ]

2. [ ]

3. [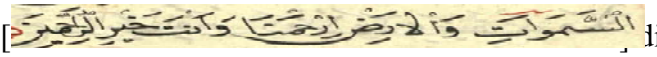] digir duʿāyı

4. borç içün Heyżımdan rivāyet olunur kiḤażretiʿ Īsā

5. peyġamber ʿaleyhi’s-selām bu duʿāyı ḳavmine ögreddi

6. borçları ödenmeg-içün [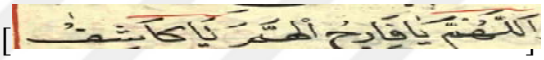]

7. [ ]

8. [ ]

9. [ ] Ḥażretiʿ Alī kerremallāhu vechehu merfūʿan

10. rivāyet itmişdir ki bir kimesne her gün [ ]

11. [ ] dise aña faḳīrden emīn ola ve ḳabir

12. vaḥşetinden enes ola ve anuñla ġınā ḳapusın aça

13. diyü buyurmışlar baʿżı rāvīleri eger bu ḥadīṯ içün

14. çīn memleketlerine varsalar çoḳ degildir dimişler

15. digir ḥadīṯ-i şerīf [ ]

[45/a]

1. [ ]

2. [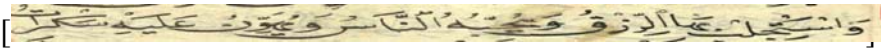]

3. [ ]

4. [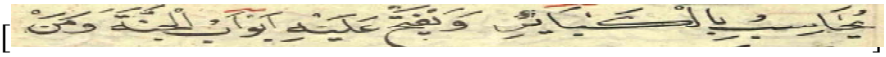]

5. [ ] ʿnī

6. ḥadīṯ-i ṣaḥīḥinde Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi

7. vesellembuyurdı-ki bir kimesne her gün yüz kerre

8. [ ] dise ebeden faḳīrden emīn ola

9. ve bunuñla rızḳ isticlāb eyleye ve nās anı sever ve ol

10. kimesne üzerine sekerātü'l-mevt āsān eyleye

11. ve ḳabir ʿaẕābı ve ẓulmātı ve ṭarlığı andan defʿ eyleye ve kabāʾirden

12. ḥisāb olunmaya ve cennet ḳapuları anıñ üzerine

13. açıla ve bir kimesne bu kelīmeyi iki yüz kerre dise

14. duʿāsı müstecāblardan ola ve's-selāmü daḫı māl

15. ve rızḳ ṭaleb itmek içün Ḳurʾān ʿAẓīmü'ş-şān içinde

[45/b]

1. birḳaç āyet-i kerīme iḫrāc olunmışdır ve birḳaç duʿā daḫı bile

2. oḳunur kim-ki bunları vird idinüp her ṣabāḥ ve aḫşam

3. namāz ḳıldıḳdan ṣoñra yedişer kerre oḳusa bi'l-cümle

4. müşkil işleri āsān ola ve kimesneye muḥtāc olmaya

5. ve kār-ı kisbine berekāt vire ve devlet ol-kişiye

6. yār ola ve ummadığı yirden mālı rızḳ esbāb vire

7. ammā şarṭı budur ki oḳumadan muḳaddem cemīʿ günāhlarına

8. tevbe ide ve istiġfār eyleye andan ṣoñra üç kerre

9. ṣalavāt ve üç kerre Fātiḥa ve üç kerre İḫlāṣ

10. ve üç kerre [ ]

11. [ ] diyüp

12. andan ṣoñra bunları oḳumaġa başlaya [ ]

13. [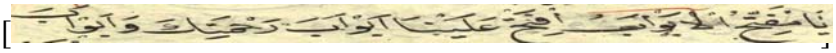]

14. [ ]

15. [ ]

[46/a]

1. [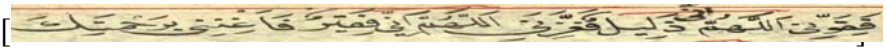
2. [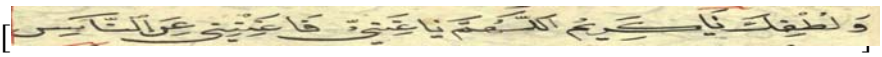
3. [ ]
4. [
5. [
6. [
7. [
8. [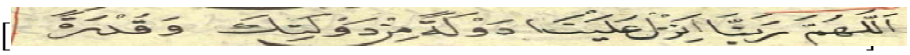
9. [ ]
10. [
11. [
12. [
13. [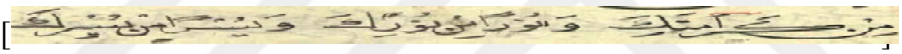
14. [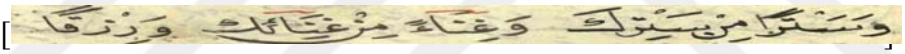
15. [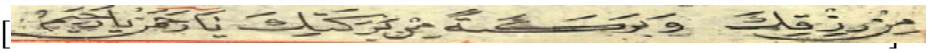

[46/b]

1. [
2. [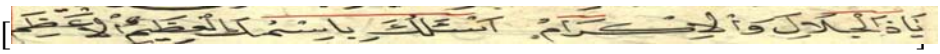
3. [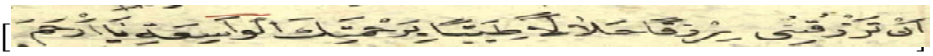
4. [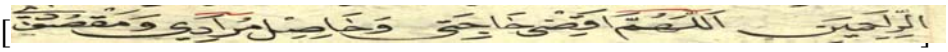
5. [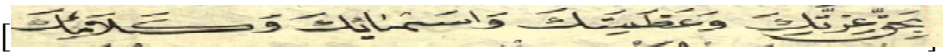
6. [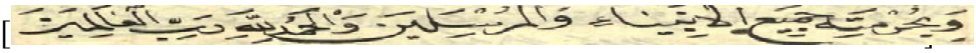
7. deyüp ve üç-kerre daḫı ṣalavāt-ı şerīf getüre
8. ve elin yuḳaru ḳaldurup duʿā eyleye Ḥaḳ Sübḥānehü
9. ve Teʿālādan ḥācetin isteye Tuḥfeden bir Aʿrābī gördiler
10. Kaʿbe astārına yapışup eyidirdi [

11. [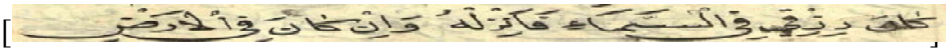]
12. [ ]
13. [ ]
14. [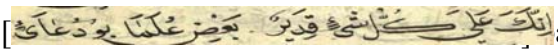] aʿzı ʿulemā bu duʿāyı
15. oḳumaġa iḫtiyār gördiler her gün yedi kerre

[47/a]

1. müdāvemet oluna fetvā ṣūretidir ki faḳīr ḥālde olan
2. kimesneye yene meşġūl olmaḳ gerekdir ki bir miḳdār
3. vüsʿat gele beyān buyurıla el-cevāb bu duʿāya meşġūl
4. olmaḳ gerekdir vüsʿat bula faḳīrlıḳden ḫalāṣ
5. bula ketebe Ebu's-Suʿudu ʿafā ʿanhü duʿā budur [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [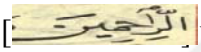] ve bu duʿāyı üç kerre deye [ ]
9. [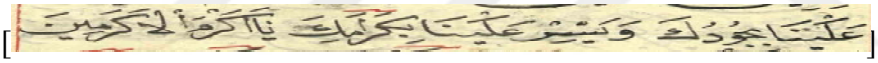]
10. [ ]
11. [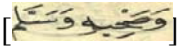] imdi her müʾmin iḫvān içün bu deñlü duʿālar
12. cemʿ eyledim ki her ne maṣlaḥat içün oḳumaġa murād iderse
13. ḥācetleri ve maḳṣūdları ḥāṣıl ola allāhü aʿlem ve resūlühü
14. bu ḳadar kifāyet ider egerçe çoḳ dürlü yazılıydı
15. cümlesin oḳumaḳ mümkin degildir lākin bunlarıñ her ḳanḳısın

[47/b]

1. oḳumaḳ dilerler kifāyet ider ve's-selām
2. bāb Ḥażreti Resūlullāh ʿaleyhi's-selām rūḥ-ı
3. şerīfine ṣalavāt virmegiñ fażāʾili beyānındadır
4. eḥādīṯ-i ṣaḥīḥada var olduġı üzere bu vaẓīfede
5. ḳırḳ ḥadīṯ şerīf beyān olunur ḥadīṯ-i evvel Meṣābīḥde
6. irād olunmışdur Ḥażreti Resūl Ekrem ṣallallāhu

7. ʿaleyhi vesellembuyurdı-ki [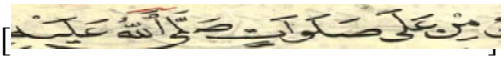
8. [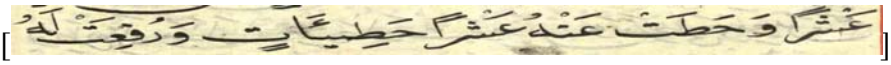]
9. [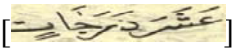] yaʿnī bir kimesne baña bir kerre ṣalavāt
10. virse Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña on ṣalavāt virir
11. ve on günāhın ʿafv ider ve on derecesin refʿ ider
12. ikinci ḥadīṯ-i şerīf Ravżatü'l-ʿUlemāda Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan ʿAlī
13. binYaḥyā Ebū Hüreyretü raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet eyler hīç
14. bir müʾmin Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi veselleme
15. ṣalavāt-ı şerīfe virmez illā Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña bir

[48/a]

1. bir ferişte taʿyin ider ol ṣalavātı Ṭarfetü'l-ʿAyında esrāʾu
2. ol ḥażretiñ ḳabr-i şerīfine iletür iyder ki fülān
3. bin fülān yāḫūd fülān bint fülāne saña bir kerre ṣalavāt
4. eyitdi Ḥażreti Sulṭānü'l-Kevneyn ve Resūlü'ş-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu
5. ʿaleyhi vesellem buyurur ki [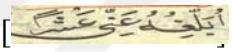 benden on
6. ṣalavāt īṣāl eyle ve eyit-ki eger bu ṣalavātıñ birisi
7. olsa ancaḳ benimle cennete girmege kifāyet iderdi
8. bu ṭarīḳ-ıla mübārek şihādet barmaġın vasaṭī barmaġına ẓamme
9. itdi ve benim şefāʿatüme lāyıḳ oldı fekeyfe
10. ol ṣalavāt-ü kāmileyi irsāl ide andan ol melek ravża-yı
11. muṭahharadan cenābı ḳuds-i ilāhīye ḥāżır olup ider ki
12. fülān ḳuluñ ḥabībüñe bir kerre ṣalavāt şerīf virdi
13. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurır ki [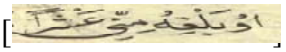 benden
14. ol ḳula in ṣalavāt-ı şerīf irişdir di-ki eger
15. bu on ṣalavātdan birisi olaydı seni cehennemden ḫalāṣ

[48/b]

1. kifāyet iderdi fekeyfe ki ḥālā on ṣalavāt-ı
2. kāmile vāṣıl oldı andan ṣoñra buyurur ki [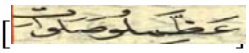
3. [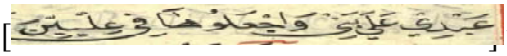]ya‘nī ḳulumuñ ḥabībüme
4. virdügi ṣalavātı ta‘ẓīm eyleñ ve ‘illiyyīne maḳāmına iletiñ
5. diye andan ṣoñra ol ṣalavātıñ her ḥarfinden bir melek
6. ḫalḳ ider üç yüz altmış başı var her başında üç yüz
7. altmış yüzi var her yüzünde üç yüz altmış lisānı
8. var her lisān-ıla ol melek üç yüz altmış luġat söyler
9. biri birine beñzemez Ḥaḳ Sübḥānehü ve Te‘ālā ḥażretlerine tā
10. ḳıyāmete-dek ṣenā ider ol luġatler ile ṣevābı ol ṣalavātı
11. viren kimseniñ defterine yazılur üçünci Ravżatü’l-‘Ulemādan
12. rivāyet olunur Enes bin Mālik raḥmetullāhu ‘aleyh eydir ki EbūṬalḥa-yı
13. Ensārī raḥmetullāhu ‘aleyhḤażreti Faḫr-ı Kā’ināt ıñ
14. ṣalavātullāh ‘aleyhi ḥużūr-ı şerīfine geldi ol
15. ḥażret-i kemāl mertebe sürūrda gördi sebebin

[49/a]

1. su’āl itdi buyurur ki yā Ebā Ṭalḥā nice sürūr olmayam ki
2. ḥālā Ḥażreti Cebrā’īl ‘aleyhi’s-selām yanıma
3. gelüp Ḥażreti Vāhibü’l-’Aṭāyā celle ve a‘lādan beşāret
4. getürdi-ki her kim baña bir kerre ṣalavāt vire
5. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Te‘ālā aña on ṣalavāt göndere ya‘nī
6. on raḥmet ve maġfiret virir ve on günāhın maḥv ider
7. ve on derecesin ref‘ ider meṣābīḥ rivāyetinde böyle vāḳı‘
8. olmışdır ki yā Muḥammed sen rāżı degil-misin-ki her kim saña
9. bir kerre ṣalavāt vire ben aña on ṣalavāt idem ve bir
10. selām gönderene on selām gönderem dördünci ḥadīṯ-i şerīf
11. Tācü’l-Meẕkūrīnden Faḳīḥ İmāmü’l-Hām Kudretü’l-Müfessirīne ve ‘Umdetü’l-
12. Meẕkūreyn Ebū Mālik Naṣrallāhı Bene’l-Ḍār raḥmetullāhu ‘aleyh

13. eydir Ḥażreti Risālet-i Penāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

14. buyurmışdır ki her kim baña bir kerre ṣalavāt virse

15. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña on ṣalavāt virir evvelki

[49/b]

1. gök melekleri Ḥaḳ Teʿālānıñ ṣalavātını işidüp yüz kerre

2. ṣalavāt vireler ikinci gök saña ni vāḳıf olurlar iki

3. biñ ṣalavāt virirler üçünci gök melekleri eşidüp

4. üç biñ kez ṣalavāt-ı şerīf virirler dördünci gök

5. melekleri dört biñ kez ṣalavāt virirler beşinci gök

6. saña ni beş biñ kez ṣalavāt virirler altıncı gök

7. melekleri altı biñ kerre ṣalavāt virirler yedinci gök

8. melāʾikesi yedi biñ kerre ṣalavāt-ı şerīf virirler

9. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurur kim ḳuluma ṣevābı ben viririm oldur ki

10. anı yarlıġadım ve cümle günāhların ʿafv itdim ḥabībüme

11. virdigi ṣalavāt berekātıyla beşinci ḥadīṯ Riyāzü'l-Meẕkūrīnde

12. Ebū Aḥmed Tizeyn bin Aḥmed Ziyduru raḥmetullāhu ʿaleyh getürmüşdir

13. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selāmbuyurmışlar ki

14. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā üç nesneye işitmek telḳīn itmişdir

15. birisi ümmetimden bir kimesne Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālādan

[50/a]

1. cennet ṭaleb itmez illā cennet anıñ ṭalebin istimāʿ eyler ve ider ki

2. [اللهم أسكنه جنتك] yaʿnī ilāhī ṭaleb iden bendeñi baña

3. ulaşdır ikinci dūzeḫa işitmek virmişdir bir kimesne

4. andan necāt dilemez illā cehennem eydir ki [اللهم أجره من النار]

5. yaʿnī ol ḳulı benden ḫalāṣ eyle üçünci bir ferişte benüm

6. ḳabrüme müvekkeldür hiçbir kimesne baña ṣalavāt

7. virmez illā ol melek işidir ve eydir ki yā Resūlullāh fülān

8. kimesne saña ṣalavāt gönderdi ve Ḥaḳ Sübḥānehü

9. ve Teʿālā mütekeffil olmışdır ki her kim baña ṣalavāt

10. vire Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā aña biñ ṣalavāt gönderir
11. ve her kim-ki biñ ṣalavāt göndere hergiz aña cehennem
12. odı ṭoḳunmaz altıncı altıncı Riyāżü'l-Mezkūrīnde getürmişdir
13. Ḥażreti Resūl Ekrem ve ḥadīṣ muḥterem ṣallallāhu
14. ʿaleyhi vesellembuyurdı-ki her kim baña ṣalavāt vire
15. ʿaẓīm taʿẓīm vechi üzere ve ḥaḳḳumı riʿāyet ḳaṣdıyla Ḥaḳ Teʿālā

[50/b]

1. ol ṣalavātdan bir melek ḫalḳ eyleye bir ḳanadı maşrıḳda bir ḳanadı
2. maġribde ve ayaḳları taḥt-ı arṣada[35] ve başı ʿarşda olup
3. egilmiş dura andan Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol melege buyura benim
4. ḳuluma ṣalavāt vir ol kimesne ḥabībime ṣalavāt
5. virdügi gibi ol melek tā ḳıyāmete dek aña ṣalavāt
6. vire ancılayın bir melek ḫalḳ eyleye ol kimesneye dāʾimā
7. ṣalavāt vire yedincisi ḥadīṣ Esrārü'l-Ebrār adlu kitābdan
8. rivāyet olunmışdur Ḥażreti Seyyidi'l-ʿĀlem Muḥammedü'l-Muṣṭafā
9. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem buyurmış-ki her kim-ki baña
10. bir kerre ṣalavāt vire Ḥaḳ Teʿālā aña on ṣalavāt vire ki
11. ol ṣalavāt-ıla yarlıġayup cehennemden ḫalāṣ olur bāḳī
12. ṣalavāt raḫında olur āḫir mühhimi içün ve on ṣalavāt
13. olunmanıñ ḥikmeti ikinci vaẓīfede ẕikr olunur
14. sekizinci ḥadīṣ Ravżatü'l-ʿUlemādan getürülmüşdir Ebū Kāhil
15. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi

[51/a]

1. vesellembuyurmış her kim baña günde üç kerre
2. ṣalavāt-ı şerīf vire muḥabbeti ve cemālihi iştiyāḳ Ḥaḳ Teʿālā
3. ol kimesneniñ ol gün ve ol gice itdügi günāhlarını
4. yarlıġar elbetde muḳteżāʾyı ve ʿadedi üzere vācib
5. olur yaʿnī ācīb gibi olur ṭoḳuzuncı ḥadīṣ Ravżatü'l-

[35] Sözcük metinde *arṣa* olarak yazılmış ancak *ʿarṣa* olarak okunması uygun görülmüştür.

6. ʿUlemādan ve ʿArabdaẕikr olunmışdur Enes binMālik raḥmetullāhu ʿaleyhden
7. rivāyet ider olḤażretiʿAlī raḥmetullāhu ʿaleyh
8. ḳadir bir gün menbere ʿurūc idüp evvelki ḳademde
9. āmīn didi ikinci ḳademde yine āmīn didi üçüncide
10. daḫı āmīn didi buyurdı anda saʿādetlü oturdılar
11. ṣaḥābe-i kirām raḥmetullāhu ʿaleyhol ḥażretden istifsār
12. itdiler buyurdılar ki evvel ḳademeye ḳadem başdığım gibi Ḥażreti
13. Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selām gelüp eyitdi-ki ol kimesne
14. ki ḥażretiñ ism-i şerīfi yanında añıla ol kimesne
15. virmeye ben āmīn dedim ikinci ḳademede eyitdi-ki ḫōr olsun

[51/b]

1. şol kimesne ki atasına veyā anasına veyāḫūd birine yitişe
2. daḫı rıżālar sebebi-ile cennete girmeye āmīn didüm
3. üçünci ḳademede eyitdi-ki ḫōr olsun şol kimesne-ki
4. ramażān-ı şerīfe yetişe daḫı andan maġfirete mūṣil olur
5. ʿamel işlemeyüp maġfūr olmaya ben daḫı āmīn didüm onuncı
6. ḥadīṯ Tācü'l-Meẕkūrīnde İbn-i Mesʿūd raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet
7. ider ki Ḥażreti Muḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden
8. işiddim-ki buyurdılar ḳıyāmet gününde Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
9. bir bölük ḳavmi cennete girmege emr ider ʿaraṣātda müteḫayyir
10. olurlar ṭarīḳ-i cenneti bulamazlar eyitdiler ki yā Resūlullāh anlar
11. kimlerdir buyurdılar ki benüm ismüm bir maḥalde ẕikir
12. oluna ve anlar ṣalavāt virmeye [ ]
13. [ ] baʿżı ʿulemā eydirler ki nesi dimek
14. ḳaṣdıyla ṣalavātı terk ide dimekdir on birinci ḥadīṯ
15. Riyāżü'l-Meẕkūrīnde Ebū Saʿīd Ḥaẕirīden raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet

[52/a]

1. olunur ki Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
2. buyurmış-ki bir cemāʿat yoḳdur bir yerde cemʿ olup baña ṣalavāt

3. virmeyeler illā ḳıyāmet güni anlara ḥasret olurlar
4. egerçe cennete girerlerse ṣalavātıñ çoḳ ṣevābın görüp
5. bunlardan fevt olduġı içün nādim olurlar on ikinci
6. Tācü'l-Meẕkūrīnde rivāyet olunur her kim [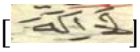]
7. [ ] dise andan ṣoñra [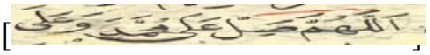]
8. [ ] deye bu kelīmātı Ḥaḳ Teʿālā bir murġ ṣūretinde
9. ḫalḳ idüp bunuñ aġzından çıḳa eger ḳanadın aça
10. idi maġrib ve maşrıḳı ṭola idi raʿd gibi
11. ʿālemi duta tā ʿarş-ı raḥmāna çıḳa ʿarş anıñ āvāzından
12. mużṭarib ola Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyura ki [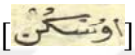]
13. [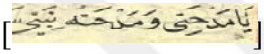] sākin ol yā benim medḥim ve peyġamberimiñ
14. medḥi ʿarş iyde ki nice sākin olayım beni söyleyeni
15. yarlıġamadıñ üç kerre tekrār ide üçüncide fermān-ı

[52/b]

1. ilāhī vārid ola-ki seni söyleyeni yarlıġadım on üçünci Ravżatü'l-
2. ʿUlemāda rivāyet olunur kiḤażretiʿ Alī raḥmetullāhu ʿaleyh
3. Ḥażreti Seyyidi'l-Kevneyn ve Resūlü'ṣ-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
4. buyurmışlar ki hīç [yirder][36] kimse yoḳdur illā anıñ semā mābeyninde
5. ḥicāb vardır baña ṣalavāt viricek üç kerre
6. ḥicāb mürtefiʿ olur ol semādan yuḳaru gider
7. eger ṣalavāt virmeye girü ol kimesneniñ başı üzerine
8. rücūʿ eder on dördünci Riyāżü'l-Meẕkūrīnde ẕikir
9. olunmışdır Ḥażreti Seyyidi'l-Mürselīn ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
10. buyurmışlar ki bir kimesne baña iki kerre ṣalavāt
11. virse Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ iki kerre ṣalavātın ve iki
12. rekʿat namāzın yerine ḳabūl ider on beşinci ḥadīṣ Ḥażreti
13. Emīri'l-Müʾminīn ʿÖmer İbnü'l-Ḫaṭṭābdan raḥmetullāhu ʿaleyhTācü'l-Meẕkūrīnde

[36] Sözcük *yirder* olarak okunmuştur ancak yapısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

14. rivāyet olunmış Ḥażretiʿ Ömer raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi-ki yā Resūlullāh
15. bu gün saña ümmetiñiñ ṣalavātı hediyyedir ʿacabā Ḥaḳ Teʿālā

[53/a]

1. ḳıyāmetde bu meḳābelede ne hediyye iḥsān eder Ḥażreti
2. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem buyurdı-ki gökçek suʾāl
3. itdiñ yā ʿÖmer [ ]
4. [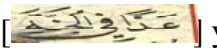] yaʿnī anlarıñ ṣalavātı baña tuḥfedür ve benüm
5. tuḥfemdür ḳıyāmet güni cennete on altıncı Riyāżü'l-Meẕkūrīnde
6. Enis bin Mālik raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunur hīç iki
7. Müslimān bir yere gelüp muṣāfaḥa idüp baña ṣalavāt
8. virmez illā ikisiniñ-de günāhları [ ]
9. [ ] ayrıldıḳları gibi ʿafv olunur on yedinci Riyāżü'l-
10. Meẕkūrīnde Ḥażreti Faḫr-ıʿ Ālem ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
11. ṣalavātdan suʾāl olunmış buyurmışlar ki her kim
12. baña cumaʿa güni yüz kerre ṣalavāt-ı şerīf vire Ḥaḳ Sübḥānehü
13. ve Teʿālā anıñ yüz ḥācetin revā ide yetmişi āḫiret ḥācetlerinden
14. ola otuzı dünyā ḥavāyicinden ġayrı ve daḫı Ḥaḳ Teʿālā bir melek
15. naṣb ide ol ṣalavātı baña irişdüre size hidāya gelür

[53/b]

1. gibi ṭabaḳlarıyla ol ṣalavātı ṣaḥīfe-yi sübhānda ḳılar ve baña
2. ol kimesneniñ nāmını fülān bin fülān diyü ẕikir ideler
3. ve ol ṣaḥīfede yazalar ki ḳıyāmete dek yanumda on sekizinci
4. Riyāżü'l-Meẕkūrīnde mervīdür Ḥażreti Seyyid-i Kāʾināt
5. ʿAleyhi Efḍalü'ṣ-Ṣalavāt buyurmış-ki her kim cumaʿa güni baña
6. ḳırḳ kerre ṣalavāt vire Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ
7. seksen yıllıḳ günāhın yarlıġar ve her kim cumaʿa güni
8. baña yüz kerre ṣalavāt vire Allāhü Teʿālā anıñ yüz yıllıḳ
9. günāhın yarlıġaya ve her kim cumaʿa güni baña biñ kerre
10. ṣalavāt-ı şerīf vire ol kimesne cennete yire yüz görmeyince

11. ölmeye on ṭoḳuzuncı Ravżatü’l-ʿUlemāda Ḥażretiʿ Alī bin
12. Ebī Ṭālibden (k.v.) rivāyet olunur buyurmış-ki
13. her kim cumʿa güni ol ḥażrete yüz ṣalavāt vire Ḥaḳ Teʿālā
14. aña ḳıyāmet güni bir nūr vire ki eger cümle ehli dünyāya
15. virseler kifāyet ideydi yigirminci Ravża-I Meẕkūrde

[54/a]

1. Bizeyd binRufāʿīdenraḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet olunur Ḥażreti
2. Seyyidü’l-kevneyn ve Resūlü’ṣ-ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem buyurmışlarki
3. her kim baña cumaʿa güni yüz kerre ṣalavāt-ı şerīf vire
4. yüz kerre Allāh Teʿālā anıñ günāhların yarlıġaya eger deryā
5. köpügi deñlü ise daḫı yigirmi birinci ḥadīṣ Enis bin Mālik
6. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Peyġamber ṣallallāhu
7. ʿaleyhi vesellembuyurmış-ki bir kimesne cumʿa güni baña
8. bir kerre ṣalavāt vire Allāhü Teʿālā melāʾikeye emr ider
9. aña biñ kerre ṣalavāt vireler ve biñ kerre ḥasenāt
10. vire ve biñ kerre derecesin refʿ ideler yigirmi ikinci ḥadīṣ
11. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selāmbuyurmış-ki her kim
12. baña ḥayātında ṣalavāt vire Ḥaḳ Sübḥānehü cemīʿ maḫlūḳāta emr
13. ider ol kimesneye öldükden ṣoñra ṣalavāt vireler
14. yigirmi üçünci ḥadīṣ Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selām
15. buyurmış-ki bir kimesne eyitse [اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى]

[54/b]

1. [آلِ مُحَمَّدٍ] dise ayaḳ üzere ise oturmadan Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
2. anı yarlıġaya eger otururbut daḫı ḳalḳmadan yarlıġaya didi bu maḥalde
3. Ebū Bekir Ṣıddīḳ raḥmetullāhu ʿaleyh buyurdı-ki ḥabībullāha
4. ṣalavāt-ı şerīf virmek günāhı ʿafv ider giderir
5. ṣu ateşimaḥv eylemesinden ve ḥabībine selām virmek ḳul
6.āẕād itmeden efḍaldir yigirmi dördünci ḥadīṣ-i şerīf

7. Zühretü’r-Riyāżda Tācü’l-İslām Süleymān bin Dāvūd raḥmetullāhu ʿaleyh
8. Ebū Bekirü’ṣ-Ṣıddīḳı raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunur
9. Ḥażreti Sulṭānü’l- Kevneyn ve Resūlü’ş-Şaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi
10. vesellem Ḫutbe-i Vidāʿında buyurmışlar ki iy benüm ümmetüm
11. Ḥaḳ Sübḥānehü ve teʿālā günāhlarıñızı istiġfāruñuz berakātla
12. ʿafv ider niyyet-i ṣādıḳa ile bir kimesne Ḥażreti
13. Ġaffārü’ẕ-Ẕünūbdan yarlıġanmaḳ dileye Ḥaḳ Teʿālā anı yarlıġar her kim-ki
14. [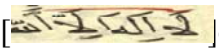]dir anıñ ḥasenātı mīzānda ẕiyāde gelür ve her
15. kim baña ṣalavāt virir ḳıyāmetde ben anıñ şefīʿiyim

[55/a]

1. didi yigirmi beşinci ḥadīṯ İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet
2. olunur Ḥażreti Resūl-u Ekrem ve Ḥadīṯ-i Muḥterem ṣallallāhu ʿaleyhi
3. vesellembuyurmışlar ki ḳıyāmet gününde ümmetimden
4. bir kimesne cehenneme emr olına çünki cehennem ḳenārına
5. gele ağlamaġa başlaya ve iyde ki yā melāʾike beni ḳanda iletmege
6. emr iyddiler melāʾike iydeler cehenneme iletmege ḥükm
7. olundı ide ki bir miḳdār ṣabr idiñ ḥālime ağlayam
8. melāʾikeler ideler ki dünyāda gerek idi-ki
9. fāʾide ide bu gün ne fāʾide ider diyeler ol kimesne
10. ide ki ben evlād-ı ādemdenem ateşe taḥammül itmezem ve ümmet-i
11. Muḥammeddenem deye Ḥāḳ Teʿālādan ümiẕim bu degil idi diye
12. melāʾikeler eyideler ki yā ümiẕin ne idi deye ol
13. eyide ki ben Rabbimden umarım-ki beni Yahūdī ve Naṣrānīyle
14. cemʿ eylemeye melāʾike diyeler ki Ḥażreti Muḥammed ʿaleyhi’s-
15. selāmḥālā Rabbisiniñ ḳıtındadır

[55/b]

1. çaġırdur diye-ki dermān ide ve illā cehennemiñ ḳaʿirine gidiñ
2. deye ol kimesne kemāl-i ḫayrından seyyidü’s-sādāta
3. ʿaleyhi efḍalü’ṣ-ṣalavātı oḳuya Ḥażreti Sulṭānü’l-Kevneyn

4. ve Resūlü’ş-Şaḳaleyn āvāzın işide ve anıñ cānībine sürʿat
5. eyleye anı melāʾikeniñ ḳabżasında göre eyide-ki yā
6. yā melāʾike bu kimesneyi baña teslīm eyleñ tekrār aḥvālini
7. tefaḫḫuş idüp aʿmālini vezn idelüm deye andan melāʾike
8. eyideler ki biz meʾmūrlarız bu kimesneden elümüz ḳaldırmazız
9. tā Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālādan emir olmayınca deye Ḥażreti
10. Resūl ʿaleyhi’s-selām yüzin cānib-i ḳuds-i
11. ilāhīye idüp secde eyleye ve deye ki yā benim melāʾike
12. ümmetimiñ birin alup ḥāʾil oldular deye andan Ḥaḳ Teʿālā
13. emr ide ki iy melāʾike ḳulumı ḥabībüme teslīm eyleñ andan
14. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām ol kimesneyi mīzāna getüre
15. seyyiʾātı kefesi aġır gele ḥōca ʿaleyhi’s-selām

[56/a]

1. elini cebine iletüp bir aḳ kāġıd çıḳara üzerinde nūrdan
2. yazu yazılmış ḥasenātı kefesine ḳoya bu kerre seyyiʾātından
3. vāḥiy gele Ḥaḳ Teʿālā buyura kim ḳulumı cennete iletiñ cennet
4. ḳapusından Ḥażreti Resūl-ü Ekrem ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
5. rāst gele Ḥażreti Muḥammedü’l-Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem buyura ki
6. sen beni bilür-misin deye eyide ki atam anam saña fidā olsun
7. [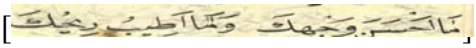] ne gökçek cemālin
8. ve ne güzel rayḥañ var bilmeñ diyeler-mi-ki kim idügini
9. Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selāmbuyura ki ben
10. seniñ peyġamberiñ Muḥammedü’l-Muṣṭafāyım ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem
11. ve ol ṣaḥīfe ki anıñ ile ḥasenātıñseyyiʾātıñdan ẕiyāde
12. geldi baña virdügin ṣalavātdır didi pes
13. ol sulṭānıñ ayaġına düşüp ḫāk-i pāyin būs ider
14. ve der ki [ ]
15. [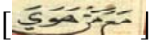] eger şefāʿatiñ olmasa benüm saña

[56/b]

1. ṣalavātım olmasa sāʾir cehennemīler gibi ben daḫı cehenneme
2. düşüp envāʿı belāya mübtelā olurdum didi yigirmi
3. altıncı ḥadīṯ Nevādır-I Usūlde İmām Muḥammed Hekīm Tirmidī raḥmetullāhu ʿaleyh
4. ʿAbdurraḥmān binSemere raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti
5. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem ṭaşra geldiler ve buyurdılar
6. kibu gice bir ʿacāyib vāḳıʿa gördüm ümmetimden
7. bir kimesne ṣırāṭı selāmet ile geçürdiyidi
8. yigirmi sekizinci ḥadīṯ Zühretü'r-Riyāżda eydir Ḥaḳ Teʿālānıñ
9. bir melegi vardır ḳıyāmet güni ṣırāṭ üzerine ḳanadların
10. açar ve eyidir ki ḥabībullāh ḥażretlerine ṣalavāt viren
11. ḳanı gelsün ayaġın ḳanadıma vażʿ itsün
12. ve ṣırāṭ selāmet ile geçsün deye yigirmi sekizinci
13. ḥadīṯ Zühretü'r-Riyāżda Ḥażreti Server-i Kāʾinātdan
14. rivāyet olunur buyurmışlar ki Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selāmdan
15. işitdim Kūf-i Ḳāf ardında

[57/a]

1. bir deryā vardır anda balıḳlar vardır ḥōca-yı kevneyn
2. ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem ṣalavāt virmege meʾmūrlardır her kim
3. ol balıḳlardan dutsa eli ḳurur ve ol balıḳ ṭaş olur
4. nite-ki balıḳ Ḥażreti Resūlullāha ṣalavātullāha ve selāma ṣalavāt
5. virmegile ṣayyād elinden ḫalāṣ olıcaḳ bir müʾmin gice gündüz
6. niçe kerre ol ḥabībine ṣalavāt vire yevm-i ḳıyāmetde
7. zebānīler elinden ḫalāṣ ola kerem-i ilāhīden ʿaceb degildir
8. yigirmi ṭoḳuzuncı ḥadīṯ Zühretü'r-Riyāżda Ḥażreti Seyyidi'l-
9. Kevneyn ve Resūlü'ṣ-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden
10. rivāyet olunur Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālānıñ bir melegi vardır
11. bir ḳanadı maşrıḳda ve bir ḳanadı maġribde ve ayaḳları yedi ḳat
12. yir altında ve başı ʿarş-ı mecīdde ve her melek ve ins ü cin ve baḥr

13. ve berr ü ḥayvānı ve anlarıñ nefsleri ve yaġmur ḳaṭreleri ve aġaç
14. yapraḳları ve gökler yıldızları biyābān ḳumları deñlü ol
15. meleğiñ tüyleri vardır ḳaçan ümmetimden bir kimesne baña

[57/b]

1. ṣalavāt virse Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol melege emr ider
2. ʿarş altında nūrdan bir deryā vardır aña ṭalar çıḳduḳda
3. her ḳaṭresinden Ḥaḳ Teʿālā bir melek ḫalḳ eyler ol melekler ol
4. kimesneye tā ḳıyāmete dek ṣalavāt virirler ve anıñ
5. içün maġfiret ṭaleb iderler otuzuncı ḥadīṯ Tācü'l-
6. Meẕkūrīnde Muḳātil bin Süleymāndan naḳl ider ḫaberde
7. gelmişdir kiʿarş altında Ḥaḳ Teʿālānıñ bir melegi vardır
8. anıñ iki kisvesi vardır ʿarşı iḥāṭa itmişdir hiçbir
9. ḳılı yoḳdur illā anda [لا إله إلا الله محمد رسول الله] yazılmışdır
10. çün-kim bir kimesne baña bir kerre ṣalavāt vire ol meleğiñ
11. bir ḳılı ḳalmaz illā anıñ içün maġfiret diler tā ṣalavāt
12. virdügi vaḳta varınca otuz birinci ḥadīṯ Riyāżü'l-
13. Meẕkūrīnde getürmüşdir Ḥażreti Risālet-i Penāh ṣallallāhu
14. ʿaleyhi vesellembuyurmışlar ki ümmetimden hiçbir kimesne yoḳdur ki
15. beni aña ve ṣalavāt vire illā Ḥaḳ Teʿālā anıñ günāhların yarlıġar

[58/a]

1. eger ṣaḥrālar ḳavmi deñlü olursa-da otuz ikinci ḥadīṯ-i şerīf
2. Emīri'l-Müʾminīn ʿAlī İbn-i Ebī Ṭalib raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür ki
3. Ḥażreti Seyyidi'l-Kevneyn ve Ḥabībi'ṣ-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi vesellemden
4. buyurdılar ki bir kimesne ḥac eyleye andan ṣoñra ġazāya
5. gidse ġazāsına dört yüz ḥac yazılur fuḳarā bunı
6. işidüp ġamgīz oldılar ki ḥac ve ġazāya ḳudretleri
7. yoḳ andan buyurdılar ki Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā baña vaḥy itdi
8. yā Muḥammed ümmetiñden hiçbir kimesne yoḳdır ki saña ṣalavāt
9. vire illā ben anıñ defterine dört yüz ġazā ṣevābın yazaram

10. her ġazā dört yüz ḥac ṣevābı olur otuz üçünci ḥadīṣ
11. rivāyet olunur ki bir gün Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām
12. mescidde otururdı aṣḥāb-ı kirām raḥmetullāhu ʿaleyh
13. ecmaʿīn bir Aʿrābī gelüp bu vechile selām virdi
14. [ ] yaʿnī olurlar ve keremler
15. el-bāriḥ ʿaẓīmlü Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi vesellem

[58/b]

1. anı yanına alup Ebū Bekir Ṣıddīḳ raḥmetullāhu ʿaleyh üzerine taḳdīm
2. itdi Ebū Bekir Ṣıddīḳ raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi yā Resūlullāh
3. bilürüm-ki vech-i arżda benden ziyāde dōstuñ yoḳdur
4. bu ʿArabī niçün üzerime taḳdīm itdiñ didi andan buyurdılar ki
5. Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām gelüp
6. baña ḫaber virdi-ki bu Aʿrābī baña bir vechile ṣalavāt
7. virdi-ki bundan evvel kimesne böyle ṣalavāt virmemişdir
8. didi eyitdiler yā Resūlullāh ol ṣalavāt nice ṣalavātdır
9. didiler buyurdılar ki [ ]
10. [ ]andan Ebū Bekir
11. Ṣıddīḳ raḥmetullāhu ʿaleyh eyitdi yā Resūlullāh bu ṣalavātıñ
12. ṣevābından baña ḫaber vir didim andan Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām
13. buyurdılar ki eger deñizler mürekkeb olsa
14. ve aġaçlar ḳalem ve cümle melekler kātib olsa deryālar tükene
15. ḳalemler ṣına bu ṣalavātıñ ṣevābın tamām idemeyeler otuz

[59/a]

1. otuz dördünci ḥadīṣ Riyāżü’l-Meẕkūrīnde meẕkūrdur
2. Ḥażreti İmām ʿAlī raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider her kim
3. günde üç kerre ve cumʿa güni yüz kerre [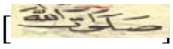]
4. [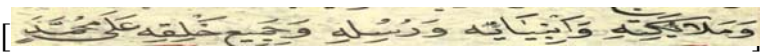]
5. [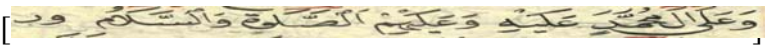]
6. [ ] dise cümle ḫalḳıñ ṣalavātı

7. deñlü ṣevāb ḥāṣıl ede ve ḳıyāmet güni
8. Ḥażreti Sultān-I Kevneyn ve Resūlü'ṣ-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi
9. ve sellemileḥaşr ola ve Ḥażreti Resūl eline yabışup
10. cennete ilete otuz beşinci ḥadīṣ Tācü'l-Meẕkūrīnde ve ġayrıda
11. meẕkūrdur Ebī İbn-i Kaʿbeden raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet
12. ider yā Resūlullāh çoḳ edʿiyyem ve evrādum vardır
13. feżāʾil-i ṣalavātı daḫı işitdim şimdi evrādımuñ
14. üç bölüginde bir bölügin ḥażretiñe ṣalavāt idüp
15. ġayrısın evrādumı ideyim didi Ḥażreti Resūl

[59/b]

1. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı-ki öyle eyle ẕiyāde iderseñ
2. saña evlādır eyitdi nışfını saña ṣalavāt ideyim Ḥażreti
3. Seyyidü'l-ʿālemīn buyurdı-ki öyle ḳıl ẕiyāde iderseñ saña
4. enfaʿdır diyü buyurdı eyitdi yā Resūlullāh evrādımuñ üç
5. bölüginden bir iki bölügin saña ṣalavāt idüp bir bölügin
6. ġayrı duʿā ideyim didi Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām
7. buyurdı-ki cāʾiz lākin ẕiyāde itmek saña aḥsendir eyitdi
8. cümle evrādumı ḥażretiñe ṣalavāt ideyim Ḥażreti Peyġamber
9. ʿaleyhi's-selām buyurdı-ki [
10. [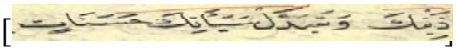 bu taḳdīrce her ne
11. dilerseñ kifāyet olunur ve günāhlarıñ yarlıġanur
12. ve seyyiʾātıñ ḥasenāta tebdīl olunur otuz altıncı ḥadīṣ Eḥyā-ı
13. ʿUlūmda İmām Ġazzālīden mervīdür ki raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Ḥażreti
14. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler buyurmışlar ki Ḥaḳ Teʿālānıñ
15. melekleri vardır seyyāḥlardır eṭrāf-ı kāʾinātı gezerler

[60/a]

1. anlarıñ maṣlaḥatı oldur ki ümmetimden bir kimesne baña ṣalavāt
2. virse baña īṣāl iderler ve ümmetimden bir kimesne yoḳdur ki
3. baña ṣalavāt ve selām göndere illā Ḥaḳ Teʿālā rūḥumı

4. bedenime red ider tā kim anıñ cevābın virüp selāmın alam

5. ve eyitdiler ki yā Resūlullāh nice ṣalavāt virelim buyurdılar ki

6. [ ]

7. [ ] otuz yedinci ḥadīṯ

8. Fusūl-ü Sebʿīnde ve ġayrıda rivāyet olunmışdır ki Ḥażreti

9. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler buyurır ki ol kimesne ki ḳıyāmetde

10. ḥulle gire İbrāhīm Ḫalīlullāhdır ʿarşın ṣaġ cānibinde kürsīler

11. ḳorlar üzerine otururlar andan baña ḥulleyi geydirirler

12. ve ʿarşıñ ṣolunda kürsī vażʿ iderler baña mekān olur

13. ve suʾāl iderler ki yā Resūlullāh ḳıyamette seniñ olduġun

14. maḳāmda hīç kimesne olur-mı buyurdı-ki her kim

15. ümmetimden her farż ʿaḳabında baña on kerre ṣalavāt vire aña

[60/b]

1. daḫı benümle bile ḥulleyi geydürirler ve ḳarşumda oturur ben aña

2. ol baña naẓar ider ve yüzi ayıñ on dördi gibi münevver olur

3. otuz sekizinci ḥadīṯ Riyāżü'l-Meẕkurīnde getürmişlerdir ki

4. Ḥażreti Ḥabībullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurmışlar ki Ḥaḳ Teʿālā

5. baña bir ʿaṭā iḥsān itdi-ki enbiyādan bir kimesneye müyesser

6. olmadı evvel ʿaṭā oldur ki ümmetime derecāt-ı ʿaliyye erzānī

7. ḳıldı baña ṣalavāt virenler-içün ve ḳabrimde bir melek ḫalḳ

8. itmişdir müvekkeldir naṭrusu tām başı ʿarş altında iki ḳat

9. olmış durur ayaḳları yedi ḳat yeriñ altındadır ol

10. melegin seksen biñ ḳanadı vardır her ḳanadı seksen

11. biñ rīşedir her rīşeniñ altında seksen biñ

12. kiçirek tüyler vardır her tüy bir lisāndır Ḥaḳ Teʿālāya tesbīḥ

13. ve taḥmīd ider ve baña ṣalavāt viren içün maġfiret dilerler

14. başından ayaġına varınca bir ḳarış yer yoḳdur illā anda

15. lisānı vardır Ḥaḳ Teʿālā aña emir itmişdir ki ve baña ṣalavāt

[61/a]

1. viren içün istiġfār ide ve ol melek anıñ baña virdügi
2. ṣalavātın ḥıfẓ ider tā kim ḤażretiCelāl uḥdiyyete
3. ʿarż eyler ve daḫı buyurdı-ki her kim-ki ümmetimden baña ṣalavāt
4. vire ben aña on biñ veririm ve her melek aña [ṣanaf][37]
5. aña on biñ virirler tā ḥamle-i ʿarş her biri aña on biñ ṣalavāt
6. virirler Ḥażreti Celle ve ʿAlā aña on biñ ṣalavāt
7. gönderir ve emrider ki anıñ ṣalavātı nāmesin aʿlā-yı ʿilliyyīnde
8. ḥıfẓ ve żabṭ iderler otuz ṭoḳuzuncı ḥadīṯ Esrārü'l-
9. Ebrārda getürmişlerdir ki Ḥażreti Sultān-ı Kevneyn
10. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurmışlar ki ümmetimden her kim baña
11. bir kerre ṣalavāt vire yedi ḳat gök melekleri aña
12. ṣalavāt virirler tā ḳıyāmete dek her kim iki kerre
13. ṣalavāt vire yedi ḳat yer ve ʿarş ve kürsī melāʾikesi
14. aña ṣalavāt virirler tā ḳıyāmete-dek ve her kim üç kerre
15. ṣalavāt vire ben aña żāmin olurım-ki ḳıyāmet güni anıñ

[61/b]

1. ḳalīl ve keṯrine ne ise ḥisāb olunmaya ve ṣırāṭdan
2. berḳu ḫāṭıf gibi mürūr eyleye ve benüm ile cennete bile gire
3. ve ḳırḳıncı Ḥaḳ Teʿālā Mūsā peyġamber ʿaleyhi's-selāma vaḥy
4. itdi-ki eger dilerseñ saña yaḳın olam kelāmuñ lisānıña
5. yaḳın olduġından ẕiyāde ve ḳalbiñe gelen fikriñden-ki ḳalbiñe
6. ḳarībdir andan vaḥy-i aḳreb olam ve güniñ nūrundan ki
7. gözüñe ḳarībdir andan daḫı ḳarīb olam andan mūsā
8. ʿaleyhi's-selām eyitdi yā Rabbim ḥażretiñden murādım
9. ancaḳ budur Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurur ki [فَاصْبِرِ الصَّلٰوةَ ...]
10. [وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ] yā Mūsā ḥabībüm Muḥammede
11. ṣalavātı çoḳ vir tā ki murādıña yetişesin ve benī
12. İsrāʾile di-ki her kim baña gelür ḥabībime münkir ola

[37] Sözcük *ṣanaf* olarak okunmuş; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

13. ben aña cehennem zebānīlerin musallaṭ iderim ve aña anı dīdārımdan
14. maḥrūm iderem ve hīç bir melek aña raḥm eylemez ve bir peyġamber
15. aña şefāʿat daḫı itmez ve anı yüzi üzere sürüyü

[62/a]

1. sürüyü cehenneme ilḳā iderler ve ebedī necāt bulmaz andan
2. Mūsā ʿaleyhi’s-selām yā Rabbi Muḥammed kimdir ki saña
3. bu deñlü mükerrem ola ve aña ṣalavāt virenler ḳarīb olalar
4. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurır ki yā Mūsā eger Muḥammed ṣallallāhu
5. ʿaleyhi ve sellemolmayaydı ne cennet ve ne cehennem
6. ve ne semā ve ne āfitāb ve ne māhitāb ve ne gice ve ne
7. gündüz ve ne melek muḳarrib ve ne benī mürsel ḫalḳ olunurdı
8. yā Mūsā eger ḥabībimüñ nübüvvetine iḳrār itmezseñ ve aña ṣalavāt
9. virmezseñ ḫalīlim İbrāhim daḫı olsañ seni cehenneme idḫāl
10. iderdim didi andan Mūsā peyġamber ʿaleyhi’s-selām eyitdi
11. yā Rabbim ben Muḥammed Muṣṭafāya iḳrār itdüm ve faẓīletine şehādet
12. itdim lākin dilerem-ki bileyim ben-mi seniñ ḳatıñda sevgüliyem
13. yāḫūd Muḥammed ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem dedi Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
14. buyurdı-ki yā Mūsā [ ]
15. [ ] ey Mūsā kelīmimsin Muḥammed ḥabībümdür

[62/b]

1. ve ḥabībüm bāña sevgülüdür kelīmden Riyāże’l-Meẕkurīnde ẕikr olunur ki
2. ʿarşda [ ] gördi suʾāl
3. idüp eyitdi yā Rab Muḥammed kimdür ism-i şerīfin ile bile
4. kitābet idiñ didi andan Ḥaḳ Teʿālā buyurdı-ki
5. seniñ evlādıñdandır mīmde evvel mülkimdir kitābetdir ḥā
6. ḥükümden işāretdir mīm ṣānī mecdi müdenden dāl dīn-i
7. İslāma delālet ider mülkime ve ḥükmime mecdime ve dīn-i
8. İslāma and içerem-ki her kim ki ḥabībüme tābiʿ ola
9. ve ṣalavāt vire anı cennete idḫāl iderim her ne ʿamel iderse

10. fıḳıh Ebū Mālik raḥmetullāhu ʿaleyhTāci’l-Meẕkurīnde ẕikr ider
11. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri her bir peyġamber ʿaleyhi’s-selām
12. bir şeyʾi ile maḥṣūṣ ve mükerrem eyledi ādem
13. peyġamber ʿaleyhi’s-selām sücūd-u melāʾike ile üscüdü’l-
14. Ādemi Nūḥ peyġamber ʿaleyhi’s-selām icābet-i duʿā
15. ile[ ] ve İbrāhim peyġamber

[63/a]

1. ʿaleyhi’s-selāmı ḫullet ile [ ]
2. ve Mūsā ʿaleyhi’s-selāmı kelām ile [ ]
3. [ ] ve Dāvūd ʿaleyhi’s-selāmı ḫilāfet ile
4. [ ] ve ʿİsā ʿaleyhi’s-selāmı
5. aḥyā-yı mevti ile ve [ ]
6. [ ]Ḥażreti Sulṭān-ı Enbiyāyı ʿaleyhi’s-selāmı
7. ṣalavāt ile mükerrem ḳıldı [ ]
8. [ ]
9. [ ] siz daḫı emr-i ilāhīye mütābiʿat eyleyüp ṣalavātı
10. ol ḥażrete īṣāl eyleñ ve melāʾike-i kirām ki bir nefes
11. ṭāʿat bārīdendür ölmezler ve tesbīḥ ve tehlīl ḫālıḳdan
12. fütūr itmezler Ḥaḳ Celle ve ʿAlānıñ ḥamd ve şenāşından şoñra
13. ḥabībullāha ṣalavāt virürler laṭīfeyi İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh
14. buyurmış-ki bu āyet-i kerīmeyi nāzil olıcaḳ Ḥażreti
15. Risālet Penāh ġāyet eyle şādān ve mübārek cemāli gül

[63/b]

1. gibi ḥandān oldı ve buyurdı-ki [ ] baña mübārek eyleñ
2. benden ötürü bir āyet-i kerīme geldi ki benüm ḳatımda dünyā
3. ve māfīhādan yegrekdir ve bu āyet-i kerīmeyi oḳudı [ ]
4. yā Resūlullāh didik bu āyetin sırrın bize beyān eyle didik
5. buyurdılar ki bu ʿilm-i meknūndur eger suʾāl itmeseñiz
6. beyān itmezdim Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā baña iki melek müvekkel

7. itdi her kim baña ṣalavāt virse ol melekler
8. işidirler ve aña duʿā idüp [ ] dirler Ḥaḳ Teʿālā
9. ol melekleriñ cevābından cümle melāʾike ile āmīn deyeler
10. ve her kim-ki baña ṣalavāt virmez [ ] diyü ol
11. melekler bed-duʿā iderler Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ve cümle melekler
12. ile āmīn deyeler laṭīfeyi Riyāẓü'l-Enesde ẕikir olundı her kim-ki
13. ḥabībullāha ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme bir kerre ṣalavāt vere
14. on kerāmete vāṣıl olur evvel ṣalavāt melek-ü ġaffār ikinci
15. şefāʿatı benī muḫtār üçünci melāʾikeye iktidā dördünci

[64/a]

1. münāfıḳına muḫālifet beşinci maḥv-ı ḫaṭā altıncı icābet-i duʿā yedinci
2. ẓāhir ü bāṭın pāk olur sekizinci cehennemden necāt ṭoḳuzuncı
3. cennete duḫūl onuncı Ḥaḳ Celle ve ʿAlānıñ dīdār-ı şerīfin görmek
4. laṭīfe ẕikr olunan āyet-i kerīmede Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
5. ṣalavāt virmegi emr itdi emr-i vücūba delālet ider ammā
6. miḳdār-ı vücūbda iḫtilāf itdiler ekṣer ʿulemā eydir ʿömrinde
7. bir kez ṣalavāt virmek vācibdir bāḳī ṣalavāt
8. virdügi müsteḥabdır ve mendūbdır kelīme-i şehādet
9. gibi zīrā emir tekrār vücūba delālet itmez baʿżıları
10. eydir ism-i şerīfin istimāʿ itdikde ṣalavāt getürmek
11. vācib olur [ ] delālet ile zīrā []
12. mużāriʿ dür devāmı istimrāra delālet ider yaʿnī Ḥaḳ Teʿālā melāʾike-i
13. kirām ʿale'd-devām ol Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selāma
14. ṣalavāt iblāġ iderler siz daḫı bu üslūb
15. üzere ṣalavāta iştiġāl eyleñ münāsibdir ki faḳahā

[64/b]

1. raḥmetullāhu ʿaleyh anıñ üzerinedür ve kütüb-ü müdāvele-yi mebsūṭada
2. ẕikir olunmışdır anıñ tafṣīli bu nüsḫaya münāsib degildir
3. ve bi'l-cümle ol nesne-ki zādü'l- fükehāda ẕikir olundı İmām-ı Aʿẓam

4. Ebū Ḥanīfe raḥmetullāhu ʿaleyh meẕhebinde her vaḳıt ṣalavāt
5. lāzımdır gerḫī raḥmetullāhu ʿaleyh ḳavli üzere ʿömrinde bir kerre
6. ṣalavāt-ı şerīf virmek vācibdir imām ṭaḥāvī her bār ki
7. ism-i şerīfi ẕikir oluna ṣalavāt virmek vācibdir
8. ve Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām buyurdı-ki
9. [ ] yaʿnī
10. her kim-ki benüm nām-ı şerīfim işidüp ṣalavāt virmeye baña
11. cefā itmiş olur ve eṣṣaḥ ḳul budur ki İmām Şāfīʿ raḥmetullāhu ʿaleyh
12. ḳıtında ḳaʿde-i āḫīrede baʿde't-teşehüd farżdır İmām
13. Aʿẓam meẕhebinde mehall-i meẕkūrüde yaʿnī baʿde't-teşehüd sünnetdir
14. İmām Ẕāhid tefsīrinde getürmiş-ki çün bu āyet-i kerīme nāzil
15. oldı eyitdi-ki yāResūlullāh ḥażretiñe selām virmegi nice

[65/a]

1. idügin bildiñ lākin ṣalavāt virmek nice idügin taʿlīm
2. buyurdıydum ṣalavāt-ı şerifi taʿlīm buyurdılar bu vechile
3. [ ]
4. [ ]
5. [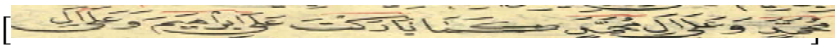]
6. [ ] teşehhüden ṣoñra olan
7. ṣalavāt budur muḫtār vechi üzerine zaḫīredeẕikir
8. olundı vāḳıʿa -yı laṭīfe bir kimesne ṣalavāt virmege
9. kāhil idi bir gice ol Ḥażreti Resūl-ü Seyyidi'l-
10. Kevneyn ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemi bir gice vāḳıʿasında
11. görer ol kimesneye iltifāt buyurmadı bil-ki
12. mübārek yüzin cānib-i āḫere dönderdi ol bī-çāre
13. eyitdi yā Resūlullāh ben seniñ ümmetiñden olam baña
14. ġażab ile baḳmaḳ bāʿiṣ nedir didüm Ḥażreti Resūl
15. ʿaleyhi's-selāmbuyurdı-ki ben seni bilmem ol kimesne

[65/b]

1. eyitdi yā Resūlullāh ben seniñ ümmetiñden bir derdimendem ve ʿulemādan
2. işitdim-ki buyurmuşsız ki ben ümmetimi kişi oġlını bildiginden
3. ẕiyāde bilürem dimişsiz buyurdılar ki gerçekdir lākin sen baña
4. ṣalavāt virmezsin ben ümmetimi ṣalavātı ḳadar bilürüm didi
5. çün-kim uyandım her gün yüz kerre ṣalavāt virmege başladım
6. bir kerre olḤabīb-ü Ekrem ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem ḥażretlerini
7. vāḳıʿada gördüm buyurdılar ki işte şimdi seni bildim
8. ve āḫīretde şefāʿat iderem imdi bu ṣalavātıñ fażāʾili
9. ve ṣevābı ġāyet çoḳdur cümlesin yazmaḳ hiçbir vechile mümkin degildir
10. ve ṭāʿat getürülmez ve bāḳī ḳalan vāḳıʿalar buña göre ḳıyās
11. oluna ḥadīṯ-i Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler eyitdi yā Ebā Hüreyre
12. diler-misin-ki benüm ile ʿarş gölgesinde muṣāfiḥa idesin
13. ve buluşasın baña günde yüz kerre ṣalavāt getür
14. ve dilerseñ benüm ḥavżımdan içesin üç günden artıḳ
15. küsülü olmayasın Müslimānlar ile ve daḫı ümmetimden ḫamir içenler

[66/a]

1. içenlerden kesil ve ḫalḳı mesāvī idenden kesil ve daḫı
2. Ḥaḳ Teʿālāya ortaḳ ḳatandan kesil Allāha ortaḳ ḳatmak oldır ki
3. Allāh ile diledik deye pes öyle itmek gerekdür ki Ḥaḳ Teʿālā
4. diledi biz daḫı diledik dimek gerekdir digir ḥadīṯ
5. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyitdi yā Ebā Hüreyre
6. bir mīl git ḫasta ṣor iki mīl git küsülüyi barışdırmaġa
7. üç mīl git bir dīn ḳardaşın ziyāret itmege Allāh içün
8. bir mīl git bir ʿālimden ḥadīṯ ögrenmege egerçe ʿamel daḫı
9. itmezseñ-de ḥikāyet olunur iki kimesne āḫiret ḳarındaşı
10. olmuşlar idi biri āḫirete intiḳāl idemlü oldı sekerātü'l-mevt
11. buña güç geldi cān teslīm idemedi bu ḥālde iken
12. o bir ḳarındaşı yābāndan geldi ḥāl-i ḫāṭırın ṣordı nicesin
13. iy ḳarındaş didikde ol żaʿīf ü bī-çāre ḫasta eyitdi

14. ḥālüm ġāyet müşkil oldı bunca zamāndır ki cān
15. acısı çekerem hīç bir vechile rūḥumı teslīm idemeyeyorum

[66/b]

1. baña bir cān dermān var mıdır ki güçlük çekmeyem ve āsānlıġıla
2. rūḥı teslīm idem dedi ol ḳarındaş eyitdi bu ḥuṣūṣ içün
3. benden saña çāre yoḳdur illā bir ʿulemānıñ meclisinde bunı
4. işitdim ki bir kimesne Ḥażreti Sulṭān-ı Kevneyn ṣallallāhu
5. ʿaleyhi ve selleme çoḳ ṣalavāt getürse ol kimesne öldügi
6. vaḳıtda sekerātü'l-mevti āsān ola ve cān acısın çekmeye
7. dedi ol żaʿīf hemān bunı işitdi fi'l-ḥāl ṣalavāt-ı
8. şerīfe meşġūl oldı ve cān teslīm itdi raḥmetullāhu ʿaleyh
9. ḥikāye oldur ki Ḥażreti Sulṭān-ı Enbiyā ṣallallāhu
10. ʿaleyhi ve sellemzamān-ı şerīfinde bir müʾminiñ bir devesi var idi
11. żāyiʿ itdi Yahūdī cemāʿatinden birisi buldı alup evine
12. götürdi baʿde ol müʾmin devesini arayup buldı
13. ve getürdi ol Yahūdīdaḫı ḥīlekārlık idüp Ḥażreti
14. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme geldi eyitdi yā Muḥammed ol
15. deveyi benden uġurladı benüm devemdür aluram dedi ol

[67/a]

1. müʾmin eyitdi bu deve benimdir bu ḳadar zamāndır ve bu ḳadar yıldır ki
2. baña ḫizmet ider ve bunuñla ḳazançlıḳ iderem kirā ile esbāb
3. ṭaşuram niçe seniñ olur imiş didi ve az geçmedi
4. ġāyet ʿinād üzere ṭurup elbette ḥaḳḳım alıver didi
5. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyitdi taḥḳīḳ deve
6. seniñ idügine iki şāhidiñ var ise getür didi
7. andan Cühūd eydir vardır varam getüreyim diyüp kendi
8. bildigi āşinālardan bir ḳaç yalancı şāhidler peydā idüp
9. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selāma geldiler
10. yalan yire şihādet itdiler ki yā Muḥammed biz bilürüz ki

11. bu deve bunuñ ḳapusında eskidendir ve her dāʾim otlamaḳdan
12. gelüp gidügini görürüz ḥattā biz dünyāya
13. gelmezden evvel bunuñ ḳapusına gelür gider imiş bir ḳaç
14. gün żāyiʿ olmış idi arayup bulmadı meger bu müʾmin
15. uġurlamış ve ṣaḳlar imiş şimdi meydāna çıḳardı diyü iftirā

[67/b]

1. itdiler ol müʾminden deveyi aldılar ve bir eli kesilsün
2. diyü emir eyledi Ḥażreti Resūl-ü Ekrem ṣallallāhu ʿaleyhi
3. ve sellemnāçār ol müʾmin gönlinden Allāhü Teʿālāya münācāt
4. eyledi ilāhī yā Rab benüm ḥālüm saña maʿlūmdur ki bu işden
5. benüm ḫaberim yoḳdur baña iftirā ve bühtāne itdiler beni uġrı
6. çıḳardılar ve nā-ḥaḳ yere ḥaḳḳımı aldılar ve elümi kesmege ḳaṣd
7. ideyorlar deyüp Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme
8. eyitdi yā Resūlullāh baña yoḳ yere ḥayıf ve ẓulüm ve ḥaḳāret
9. olunuyorı sen deveye ṣorġıl-ki saña cevāb virsün
10. kendüsi kimiñ olduġın ve ṣāḥibi kim idügi beyān
11. eyleye ondan Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām
12. bu söze rāżı olup deveye eyitdi yā nāḳa iẕn-i ḥaḳḳ-ıla
13. dile gel söyle didi deve eyitdi yā muḥammed benim ṣāḥibüm müʾmindür
14. ve ben anıñ devesiyem ve bunlar yalancı şāhidlerdir ve ol
15. müʾmine iftirā ve bühtān itdiler didi Ḥażreti Resūl-ü Ekrem

[68/a]

1. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem ol müʾmine eyitdi yā kişi Allāh ḳıtında
2. sen ne ʿamel işlediñ ki ḳabūl oldı ve saña raḥmet itdi esirgedi
3. seniñ eliñ nā-ḥaḳ yere kesilmeden ḳurtardı ve ḥaḳḳını alıvirdi
4. ve iftirā ve bühtānı senden defʿ itdi dedi ol müʾmin eyitdi-ki
5. yā Resūlullāh bende hīç bir ʿamel yoḳdır ve ṭāʿat daḫı itmedim
6. ve oḳumaḳ daḫı bilmem illā ancaḳ seniñ rūḥ-u şerīfiñe ṣalavāt
7. virür idüm bundan artıḳ ġayrı ʿamelim yoḳdur didi andan

8. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler eyitdi çün-ki sen

9. dünyāda baña ṣalavāt virmeg-ile Ḥaḳ Teʿālā seni dünyā belāsından

10. ve şiddet eleminden ḳurtardı ise muştuluḳ olsun saña ki

11. āḫiretde daḫı seni cehennemden ve ʿaẕābından ḳurtara didi ve’s-selām

12. digir ḥadīṯ ʿan Ebi’d-Derdā raḥmetullāhu ʿaleyh [قَالَ] Resūlullāh

13. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler [

14. [] İmām Taberānī ṣaḥīḥinde

15. naḳildir kiEbī Derde raḥmetullāhu ʿaleyhden mervīdür ki Ḥażreti Resūlullāh

[68/b]

1. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler buyurdı-ki bir kimesne ṣubḥ vaḳtında

2. on kerre ve aḫşam on kerre baña ṣalavāt vire

3. ḳıyāmet gününde ol-kişiye benüm şefāʿatim irişe ve bir kimesne

4. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selāma geldi eyitdi yā Resūlullāh

5. faḳīrlıḳ ġāyette cānıma kār itdi baña ne çāre idersin dedi

6. buyurdılar ki yüri ṣalavāta meşġūl ol ve çoḳ çoḳ

7. müdāvemet eyle dedi bir zamān daḫı bir Aʿrābī geldi eyitdi

8. yā Resūlullāh ehlim vardır lisānımdan ḳabīḥ söz ṣādır

9. olur buña çāre nedir dedi aña daḫı eyitdi çoḳça ṣalavāt

10. getür dedi Ebū Mūsā raḥmetullāhu ʿaleyh ḥadīṯ Ebī Ṣāliḥden

11. rivāyet eyler ki Sehhelbin Saʿde mesendir raḥmetullāhu ʿaleyh

12. bir gün bir kimesne Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selāma

13. māʿişet ṭarlıġından şikāyet eyledi

14. ol Ḥażreti Sulṭān-ı Kevneyn ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler buyurdı-ki

15. çün kendü menziliñe varasın eger bir kimesne var ise

[69/a]

1. selām vir yoġ-ısa baña selām ve bir kerre sūre-i

2. İhlāṣ oḳu dedi ol-kişi bu yerde riʿāyet itdi Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā

3. anıñ māʿişetine şol-ḳadarvüsʿat virdi-ki cemīʿ hemsāyelerisine

4. ḫōş geçdiler Ḥışın Ḥaşīnide Ebū Huylī Mevṣulīden

5. raḥmetullāhu ʿaleyh naḳil olunmışdır ki ol kendü esnādıyla

6. rivāyet eyler Ḥażreti Penāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemlerden bir kimesne

7. mālı çoḳ oldugın isterse bu vechile ṣalavāt virsün

8. [ ]

9. [ ] ʿAvārif tercümesinde getürmişdir ki

10. ṭaʿāmı yedükden ṣoñra bu duʿāyı oḳuya [ ]

11. [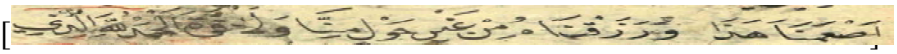]

12. [ ]

13. [ ] Ḥażretiʿ Āʾişe raḥmetullāhu ʿaleyhden

14. mervīdir ki her seher biñ kerre ṣalavāt getürmeyince kimesne

15. söylemezdi ve söylemegi [ ] itmişlerdir Ḥażreti Resūlullāh

[69/b]

1. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem saʿādet-ile seferden geldi daḳḳ-ı bāb itdi

2. Ḥażretiʿ Āʾişe raḥmetullāhu ʿaleyh ṣalavāta meşġūl imiş tīzcek

3. ṭaşra çıḳamadı ṣalavātı tamām itdi andan çıḳdı Ḥażreti Resūl

4. ʿaleyhi’s-selām buyurmışlar ki yā ʿĀʾişeniçün eglendiñ

5. ʿözür-i nezīrlerini beyān idicek eyitdi bir kerre virene biñ

6. ṣalavāt yerine geçer diyü bu ṣalavātı taʿlīm idüp buña

7. meşġūl oldı [ ]

8. [ ]

9. [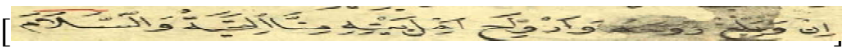]

10. [ ] Firdevsden

11. Ebū Rāfīʿ rivāyet ḳılur Resūl ʿaleyhi’s-selāmdan-ki ḳulaġı çıñlasa

12. yaʿnī gürlese Ḥażreti Peyġamberi yād idüp ṣalavāt

13. vire ve diye-ki [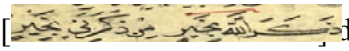] deye ve ayaġı

14. uyuşdıġı vaḳıt yā Muḥammed diyüp fi’l-ḥāl defʿ ola ʿAbdullāh

15. binʿ Ömer raḥmetullāhu ʿaleyh böyle dimişdir ve Enes bin Mālikden raḥmetullāhu ʿaleyh

[70/a]

1. rivāyet olunur ki Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
2. buyurmışdır ki çün bir nesneyi unudasın baña ṣalavāt
3. viriñ inşāAllāhü Teʿālā ḫāṭırıñuza gelür bu ẕikir olunan
4. İbn-i Sittinüñ ʿAmelü'l-Eyyām adlu kitābında meẕkūrdur şereʿati'l-
5. İslāmda getürmişdir ki turp yemek-de sünnet
6. evvel Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi's-selāmı yād idüp
7. andan yeye tā ki rāyiḥası duyulmaya ve ḫaberde gelmişdir ki
8. her kim gül ḳoḳlasa ṣalavāt virmeye baña cefā itmiş
9. olur ve ḳızıl gül Miʿrāc Gicesi Resūl ʿaleyhi's-selāmıñ
10. terinden ḫalḳ olunmışdır ve sāʾir ḳoḳulı çiçekler
11. bile dāḫildir ve aḫsırup [ ]iyüp ṣalavāt vire
12. eger ol maḥalde ṣalavāt virmeyecek olursa baḫıllıḳ
13. itmiş olur behī̇ḳī̇ Ebū Ṭālib faḳī̇hden naḳil ṣāḥib Kenzi'l-ʿAyār
14. raḥmetullāhu ʿaleyhKitābü's-Saʿādeden naḳl ider ki
15. çün bir kimse müʾeẕẕinden [ ] [işinde][38]diye-ki

[70/b]

1. [ ] deye çün ikinci nevbetde [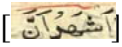]
2. [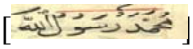] deye [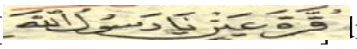]liyüp iki baş
3. barmaġınıñ arḳasını iki gözi üzerine ḳoyup [ ]
4. [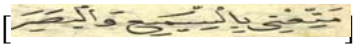] deye ṣalavāt-ı necmī̇deki bir kitābıñ
5. adıdır bu ṭarīḳ-ıla meẕkūrdur ve barmaḳlarınıñ ṭırnaḳlarını
6. gözi üzerine ḳoyup vażʿı ṭarīḳ-ıla ḳoya medd-i
7. ṭarīḳ-ıla degil yaʿnī̇ çekmeye ve Ḥażreti Şeyḫ İmām Ebū Ṭālib
8. Muḥammed binʿAle'l-Mekkī̇ raḥmetullāhu ʿaleyhḲuvvetü'l-Ḳulūbde

[38]Sözcük burada *işinde* yazılmış ve okunmuş; ancak cümlenin bağlamına *işidince* okunuşu daha uygun düşmektedir.

9. İbn-i ʿAyneyhiden raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet eyler ki Ḥażreti Resūlullāh
10. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler bir cumaʿa güni yevm-i ʿaşūre idi
11. cumaʿa namāzından ṣoñra mescide geldi Ebū Bekir
12. Ṣıddīḳı raḥmetullāhu ʿaleyhbile idi Ḥażreti Bilāl-i Ḥabeşī raḥmetullāhu ʿaleyh
13. ikindi ezānı oḳudı çün [ ]
14. didi Ebū Bekir Ṣıddīḳ raḥmetullāhu ʿaleyh iki baş barmaġınıñ
15. arḳasını gözlerine sürüp [ ]

[71/a]

1. didi Bilāl raḥmetullāhu ʿaleyh ezānda fāriġ olıcaḳ Ḥażreti
2. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurdı-ki yāEbā Bekr
3. hergez sen itdügüñ gibi ideler ve sen didügüñ gibi
4. diyeler Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālādan rica eyleyem eger eski
5. ve eger yeñi eger ḳaṣd-ıla ve eger gizlü ve eger aşikāre
6. cemīʿ günāhlarını ʿafv eyleye Riyāzü'l-Eḥādiṣde getürdi-ki
7. Ḥażreti Seyyidi'l-Kevneyn ve Resūlü'ṣ-Ṣaḳaleyn ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler
8. buyurdı-ki cennete bir aġaç vardır maḥbūbe derler
9. aḳ meyvesi olur enardan küçük elmadan büyük
10. südden aḳ baldan ṭatlu tereyaġından yumuşaḳ yemez
11. illā şol kimesne yer-ki bu ṣalavāta müdāvemet eyleye [ ]
12. [ ] İbn-i ʿAbbās
13. raḥmetullāhu ʿaleyhbuyurmışdır-ki her kim [ ]
14. [ ] dise kātib melā'ikelerden
15. yetmiş melā'ike biñ gün bu kelīmātıñ ṣevābıñ kitābet

[71/b]

1. çoḳlığından zaḥmet çekeler Ḳaḍı Raḥmetullāhı Şefāde Zīdü'l-Ḥabābdan
2. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider ki işitdim Ḥażreti Resūlullāh
3. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemler buyurdı-ki her kim [ ]
4. [ ] dise

5. benüm şefāʿatim aña vācib olur dedi digir Ḥışn-ı Ḥaṣīnde
6. muvaṭṭādan ve Maʿcem-i Taberāniḍen naḳil olunmışdır ve İmām Aḥmedüñ
7. mesnedinde [ ] rivāyetiyle gelmişdir ki
8. Resūl-Ü Ekrem ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurdı-ki her kim
9. baña ṣalavāt vire ve ṣoñunda [ ]
10. [ ] dise benüm şefāʿatüm aña naṣīb olur
11. Erḥād adlu kitābda buyurmışdır ki her kim günde yüz kerre
12. ṣalavāt virse bu vechile [ ]
13. [ ]
14. [ ] dise kendü perver-digārım yanında
15. aña şefāʿat eyleyem ve beni düşünde göre ve her kim beni

[72/a]

1. düşünde göre benim ḥavżımdan içe anıñ cesedi cehennem
2. odına ḥarām ola digir ṣalavāt budur ki bir kimesne ʿömrinde
3. bu ṣalavātı bir kerre oḳusa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ṭamu odın
4. aña ḥarām ide ve cemīʿʿömrinde yoḫsıllıḳ görmeye [ ]
5. [ ]
6. [ ] diye [ ]
7. [ ] ve daḫı ṣabāḥ namāzınıñ
8. sünnetiyle farż arasında bu vechile ṣalavātıñ birisi biñ
9. ṣalavāta berāber oldıġı Necātü'ẕ-Ẕikirde mestūrdur
10. [ ] deye [ ]
11. [ ] Ravżatü'l- ʿUlemāda getürmişdir ki bir
12. bir kimseniñ deyni var idi virmege iḳtidārı yoġ-ıdı
13. dāʾimā ġuṣṣadan ḫālī olmaz-idi bir gün māl issine
14. eyitdi yā kişi baña mühlet vir didi virmedi
15. ol gice Ḥażreti Sulṭān-I Enbiyā ʿaleyhi's-selāmı

[72/b]

1. vāḳıʿada gördi ve eyitdi yā Resūlullāh medyūnam
2. ve ʿaczem dedi Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selāmeyitdi
3. falān kimesne ḳatında var benim selāmum aña degir ve eyit-ki
4. bu kişiniñ borcun edā itsün ve eger nişān isterseñ
5. ol nişān-ılaki baña yevmi biñ kez ṣalavāt virirsin
6. didi bu kişi ol kimesneye vardı gördü ki
7. vāḳıʿa beyān eyleyicek yerinden ṭuru geldi Resūl ʿaleyhi’s-selāmıñ
8. ḫiẕmetin yerine getürdi ve iki yüz dinār
9. ol kişiye teslīm eyledi bunı Resūl ʿaleyhi’s-selām
10. ḥürmetiyçün saña virdim ve ben her gün biñ kez
11. ṣalavāt getürmezem didi bu kişi melūl ve maḥzūn olup
12. uyḫuya vardı vāḳıʿada Ḥażreti Resūlü Ekremi gördi
13. eyitdi yā Resūlullāh ol kişiniñ ḳatına vardım ve selāmuñ
14. degirdim ḥürmetiñi yerine getürdi ve iki yüz dinārı
15. baña verdi ve eyitdi-kim ben biñ ṣalavāt virmezem dedi

[73/a]

1. andan Ḥażreti Resūlʿaleyhi’s-selāmbuyurdı-ki
2. rāst söyler ammā erte namāzınıñ sünnetiyle farż arasında
3. bu vechile baña bir kerre ṣalavāt virse biñ kez
4. ṣalavāt getürmeden efḍaldir deyü buyurdı ol budur
5. [اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه] baʿde deye [كفانا بالله]
6. [وعلى جده وسلم تسليما] Ravżatü’l-ʿUlemāda getürmişdir ki
7. Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām buyurmuşlar ki
8. bir kimesne ḥelālden māl kesb eylese anıñ ḥaḳḳ-ı ilāhī
9. vardır zekāt ve ṣadaḳa bābında ẕikir olunmışdır
10. kim-ki ṣadaḳa eyleyecek mālı yoḳdur anıñ zekātı ṣadaḳası
11. budur [اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم]
12. [وبسنوالكبتي الاشتي وعلى آله وصحبه وعلى جميع المؤمنين]
13. [والمؤمنات وسلم تسليما] baʿde deye [صلى الله على سيدنا محمد] bu

14. ṣalavātıñ birisi yüz biñe veyāḫūd on kerre yüz

15. biñeṣayılur allāhü aʿlem digir tamām ṣalavāt budur

[73/b]

1. [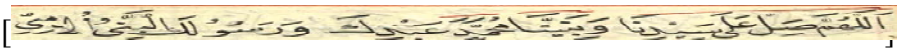]
2. [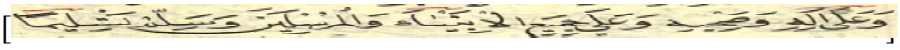]
3. baʿde deye [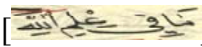] imdi bu ṣalavāt ancaḳ Resūl ʿaleyhi’s-selāma
4. maḫṣūṣ eylemeye belki āline ve aṣḥābına
5. ve cemīʿ enbiyāya ve ʿāmm eyliye zīrā [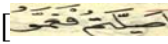] deyü buyurmışdır
6. ve daḫı [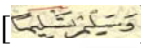] dimeyince ṣalavāt tamām olmaz imdi
7. bu ẕikir olunan ṣalavāt-ı şerīfi dimek ṣevābı ve faẓīleti
8. artıḳdır digir ḥadīṣ [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ]
15. [ ]

[74/a]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [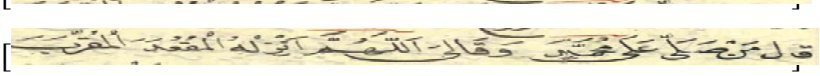]
7. [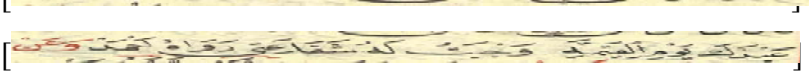]
8. [ ]
9. [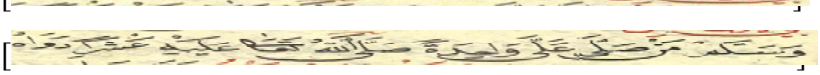]

10. [مسلم] ve diger [ ]
11. [ ]
12. [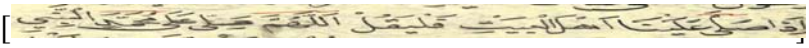]
13. [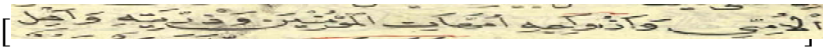]
14. [ ]
15. [رواه ابو داود] bu ẕikir olunan altı dāne ḥadīṯ-i şerīf

[74/b]

1. Meşkūrātü'l- Meşābīḥden iḫrāc olundı [ ]
2. [ ]
3. [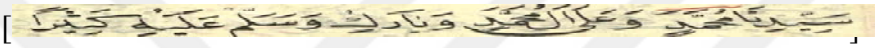]
4. [كثيرا] bu vechile ṣalavāt virse anıñ günāhı
5. ẕerre deñlü ḳalmaz Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā maḥv idüp yarlıġar
6. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurdı-ki
7. yevm-i ḳıyāmetde ḫalḳıñ ġāyet baña yaḳını oldur ki çoḳ ṣalavāt
8. virmiş ola ve yine buyurmışdır ki bir kimesne cumʿa
9. güni baña seksen kerre ṣalavāt virse seksen
10. yıllıḳ günāhına kefāret ola ve her kim beş yüz kerre
11. ṣalavāt virse ebeden cihānda faḳīrlıḳ görmeye ve yine
12. buyurdı-ki dört dürlü nesneyi işleye baña cefā
13. idicidir bir örü dururken bevl iden biri namāz
14. ḳılanıñ öñünden geçmek biri müʾeẕẕin işidüp anıñ
15. didügin bile dimemek biri daḫı benüm adım işidüp

[75/a]

1. ve ṣalavāt virmemek ve daḫı her kim baña ṣalavāt
2. virmegi unutsa ḥaḳīḳat uçmaḳ yolını unutdı ḫaṭā
3. itdi ḳūtdan naḳildir ki her kim bu ṣalavātı günde yüz kerre
4. oḳusa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol kişiniñ biñ geçmiş günāhın
5. ve biñ gelecek günāhın ʿafv eyleye ve biñ ḥasene divānına

6. yaza ve ḳıyāmet gününde Ḥażreti Seyyidi’l-Kevneyni ṣallallāhu

7. ʿaleyhi ve sellemelin alup cennete idḫāl eyleye ol ṣalavāt-ı

8. şerīf budur [ ]

9. [ ]

10. [ ] Tuḥfeden

11. her kim cumaʿa gicesi arı ābdest alsa ve iki rekʿat

12. namāz ḳıla ve her rekʿatda bir fātiḥa ve üç ḳulyāeyyühe’l-kāfirūn

13. ve üç ḳulhüvellāhüaḥad oḳuya andan ṣoñra selām vire

14. on beş kez bu ṣalavātı oḳuya iḫlās ile andan

15. döşegine yata ve ol gice Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selāmı

[75/b]

1. düşünde göre ve her ne maḳṣūdu varise

2. ḥāṣıl ide [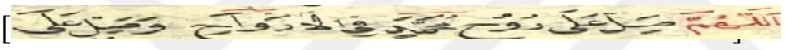]

3. [ ]

4. [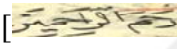] Firdevsden Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām

5. eyitdi kim-ki baña cumʿa güni ṣalavāt vire biñ

6. kez uçmaḳda yerin görmeyince dünyādan çıḳmaya ve kim-ki

7. cumʿa gicesi baña yüz kerre ṣalavāt virse her ne

8. ḥācet dilese revā ola Heyżemden Resūl ḥażreti ʿaleyhi’s-selām

9. eyitdi baña ṣalavātı şöyle virmek gerek

10. [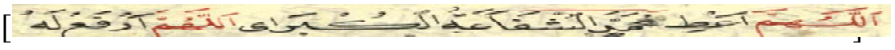]

11. [ ]

12. [ ] Tuḥfeden velīdür rivāyet

13. eder Resūl ʿaleyhi’s-selām eyitdi her ḫastalıḳdan olan ḫasta

14. parmaġın aġrır yerine ḳosun ve yedi kez [ ]

15. [ ] disün Ḥaḳ Teʿālā aña şifā vire Ḳūtdan naḳil olunur ki kim-ki

[76/a]

1. yedi cumʿada yedi kez bu duʿāyı oḳusa aña şefāʿat-ü Muḥammed
2. vācib ola ve ṣevābı daḫı ġāyet çoḳdur [ ]
3. [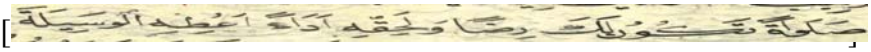]
4. [ ]
5. [ ]
6. [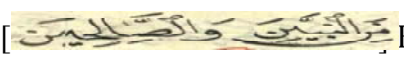] Hediyetü'l-Aḥyādan Ḥażreti İmām ʿAlī
7. kerremallāhu vechehu eyitdi kim-ki cumʿa namāzından ṣoñra
8. ayaġın dürşirmedin ve kimesne ile kelām itmedin
9. üç kez [ ]
10. [ ]
11. [ ] dise Ḥaḳ Teʿālā
12. ḳıyāmet güni bir ferişte vire anı arḳasına bindüre
13. ve uçmaġa ilete Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
14. eyitdi kim-ki cumʿa güni bu duʿāyı oḳusa [ ]
15. [ ]

[76/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. yazalar anı birinci gökde ḥāmidlerden ikinci rākiʿlerden üçünci
4. sācedlerden dördüncide müsteḥablardan beşincide müstaġfirlerden
5. altıncıda muḳarreblerden yedincide gökde yarlıġanmışlardan
6. yazıla Ḳūtdan naḳil ider ki cumʿa namāzından fāriġ olduḳda
7. bir kimseyile söylemedin [ ]
8. [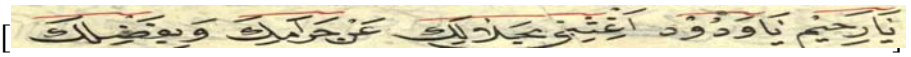]
9. [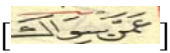] kim-ki yetmiş kerre oḳursa Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
10. ḫalḳa muḥtāc itmeye ve ṣanmaduġı yerden rızıḳ vire digir
11. ḥadīṯ budur ki peyġamber ʿaleyhi's-selām buyurır ki

12. bir kimesne erden ve ʿavratdan tamāmca bir kerre ṣalavāt
13. getürse Allāh Teʿālā Celle ve ʿAlā ol kimesneye on raḥmet eyleye
14. her kim-ki baña dürüstce yüz kerre ṣalavāt getürse
15. Ḥaḳ Teʿālā aña biñ raḥmet ide kim-ki baña biñ ṣalavāt getürse

[77/a]

1. Ḥaḳ Teʿālā aña iki berāt yene biri cehennemden ḳurtulduñ diyü biri
2. daḫı ehl-i cennet oldıñ diyü yaza daḫı ʿarş altına ʿaṣa ḳoya
3. ol vaḳta degin kim ḳıyāmet güni ola ṣorı ḥisāb ola
4. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol iki berātı emr eyleye ol-kişiye vireler
5. ol daḫı berātları alup cennete gide yolda melekler ṣataşa
6. iydeler sen ṣorı ḥisāb virmeden ve ʿameliñ ṭartılmadan
7. ve ṣırāṭı geçmeden cennete mi gidersin diyüp yolın
8. alalar bu kimesne ol berātıñ birini göstere ḳaçan
9. melekler berātı görüp bu kişi ṣalavāt sebebi-yile
10. cehennemden āẕādolmuş ol melekler ol kişiniñ öñünden
11. ṣavulup ol daḫı cennet ḳapusına vara göre ki ḳapu yapuḳ
12. melekler iydeler ki be-hey kişi ne-ʿaceb tez geldiñ bitügi
13. oḳuyup ḥisāb virdiñ-mi ʿameliñ ṭarṭılup ṣırāṭı
14. geçdiñ-mi kim böyle şādıman geldiñ deye ol daḫı
15. bu berātı ṣunuvire ol melekler berātı göre ki Ḥabīb-ü

[77/b]

1. ḪüdāḤażreti Muḥammedü'l-Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme ṣalavāt
2. virdügi içün cehennemden ḳurtulup ehl-i cennet olmış
3. [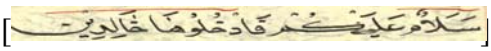] deyüp yol
4. virdiler ol daḫı ṣalavāt sebeb-ile cennete gitdi
5. ṣadaḳa Resūlullāh ve ṣadaḳa Ḥabībullāh ḥikāyet olunur ki
6. ʿazīzlerden bir kimesne vāḳıʿasında oğlını cehennemde eli ve ayaġı
7. yanar gördi yarındası gice yine vāḳıʿasında görmiş
8. oğlını bir güzel maḳāmda seyr ider yanına vardım ve eyitdim

9. yā oġul nedir ḥāliñ eyitdi elḥamdülillāh yā babacıġım ḥālim ḫōş oldı
10. dedi andan eyitdi dün gice seni ʿaẕābda gördüm
11. bu gice bunuñ gibi maḳāmda gördüm ḥikmet nedir dedim
12. eyitdi günāhımdan ötüri cehennemden yanardım dün
13. gice bir Müslimān ḳabrimiz yanından geçdi bir kerre ṣalavāt
14. getürdi anıñ ṣevābını anda yatan ölülere baġışladı
15. Ḥaḳ Tebāreke ve Teʿālā ol ḥabībine bir kerre ṣalavāt getürdükleri

[78/a]

1. içün biñ kişi cehennemden āẕād idüp cennete lāyıḳ
2. eyledi dedi ve daḫı ḳaçan bir kimesne namāzdan ṣoñra
3. elin ḳaldurup duʿā eylese yāḫūd bir ḥācet içün duʿā
4. iydükde evvel üç kerre peyġamber ʿaleyhi’s-selām
5. ṣalavāt getüre andan fātiḥa oḳuyup āḫirinde āmīñ
6. diyüp elin yüzüne sile yine üç kerre ṣalavāt
7. getüre tā kim duʿāñı Ḥaḳ Teʿālā ḳabūl eyleye ve daḫı nice biñ melek
8. yedi ḳat gökden geçüp ʿarş-ı kürsīyi geçdükden
9. ṣoñra ḥattā Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretine yetişir bir gün
10. ṣaḥābe eyitdiler yā Resūlullāh müʾminleriñ duʿāsını Ḥaḳ Teʿālā ḥażretine
11. kim iletdiler ol Server-i Enbiyā Muḥammedü’l-Muṣṭafā ṣallallāhu
12. ʿaleyhi ve sellemeyitdi bir müʾmin yāḫūd bir müʾmine ḳaçan-kim
13. duʿā ḳılsa Fātiḥanıñ evvelinde ve āḫirinde baña ṣalavāt
14. getürse Allāhü Teʿālā ḥażretleri ol Fātiḥa sūresini
15. bir ulu ḳuş ṣūretinde yaradur ve ol ḳuşuñ yedi yüz

[78/b]

1. başı vardır her başında yedi yüz dili ve yedi yüz aġzı
2. var ve yedi yüz dili var ve her diliyle Ḥaḳ Teʿālā ḥażretine
3. yedi yüz dürlü tesbīḥ ve tehlīl ide ṣevābını ol fātiḥa oḳuyana
4. bağışlayalar ve daḫı ol Fātiḥanıñevvelinde ve āḫirinde getürdigi
5. ṣalavātlardan ḳuş ḫalḳ eyleye ve anıñ içün iki ḳanad yarada eger

6. Fātiḥanıñ evvelinde ve āḫirinde ikişer ṣalavāt getürse
7. ol ḳuşa iki ḳanad yaradır eger üçer kerre ṣalavāt
8. getürse üçer ḳanad yaradır ol ḳanadlarıñ büyükligi
9. maġribden maşrıḳa degindir ol ḳuş ki ḳanadlandı pervāz
10. urup uçsa gerekdir ol duʿāya ḳatlanan
11. melekler daḫı ol ḳuşuñ öñince ve ardınca ṣaġında
12. ve ṣolunda ʿizzet idüben yedi ḳat göge dek
13. bile giderler ṣoñra ol ḳuş yalıñızca ʿarş altına
14. vara Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretlerine secde ide diye-ki
15. yā Rabbi sen beni ḳabūl eyle deye Ḥaḳ Tebāreke ve Teʿālā iyde sen

[79/a]

1. benüm ḥabībümüñ ṣalavātıyıla uçup gelesin ben seni ḳabūl
2. itmez miyem ʿizzim celālim ḥaḳḳıyçün ol ḥabībümüñ ṣalavātı ḥürmetine
3. seni ḳabūl eyledim var maḳāmıñda ḳıyāmete degin ol seni
4. ḥażretüme ṣalavāt-ıla gönderen ḳuluma tesbīḥ eyle deye
5. ol daḫı ḳıyāmete degin ol Fātiḥayaevveli ve āḫiri ṣalavāt-ıla
6. oḳuyan kimesne tesbīḥ ide aṣḥāb raḥmetullāhu ʿaleyh ecmaʿīn
7. bu sözleri Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden
8. eşidicek eyitdiler atamuz ve anamuz ve cānımız saña fedā
9. olsun yā Resūllullāh Fātiḥanıñ evvelinde ve āḫirinde ṣalavāt
10. olmasa ol duʿā nice olur didiler andan Resūlullāh ṣallallāhu
11. ʿaleyhi ve sellemeyitdi olTañrı ḥaḳḳı-çün kim benüm cānım
12. anıñ ḳudret elindedir eger bir kimesne erden
13. ve ʿavratdan yedi ḳat gökleri ʿibādet-ile
14. ve ṭāʿat-ıla ve duʿā ile doldursaḤaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
15. ḳabūl eylemez tā baña ṣalavāt getürmeyince didi

[79/b]

1. ṣadaḳa Resūlullāh ve ṣadaḳa Ḥabībullāh Riyāżü'l-Meẕkurīnde Ebū Hüreyre
2. raḥmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunur ki Ḥażreti Seyyidi'l-
3. Mürselīn ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı-ki Ādem peyġamber ʿaleyhi's-selām

4. ʿarşa naẓar itdi gördi-ki [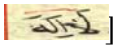]

5. [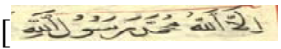] yazılmış gördi [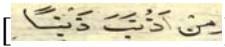]

6. [ ]

7. [ ] yaʿnī bir kimesne günāh itse aña maġfireten ve tevbe

8. olmaz illā Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme

9. ṣalavāt virmeg-ile olurĀdem peyġamber ʿaleyhi’s-selām

10. eyitdi yā Rabbi Muḥammed kimdir ism-i şerīfiñ-ile bile

11. kitābet iddiñ buyurdılar ki yā Ādem seniñ evlādıñdan

12. bir peyġamberdir mīm-i evvel milkimden meʾḫūddur ḥā ḥilmimden

13. ikinci mīm mecdimden dāl dīn-i İslāmdan and içerem milkime ve

14. ve ḥilmime ve mecdime ve dīn-i İslāma-ki her kim ol ḫulḳuñ

15. güẕīdesine tābiʿ ola aña ṣalavāt virmegi

[80/a]

1. dōst duta anı cennete idḫāl iderem her ne ʿamelde olursa-da

2. vāḳıʿa-yı laṭīfesi budur ki Tebnīyü’l-Ġāfilīnde ẕikr olunur

3. Ṣüfüyān-i Ṣevrī raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Kaʿbe-yi Mükerremeyi ṭavāf iderdim

4. bir kimesne gördüm her ḳademde ṣalavāt virür ben suʾāl

5. itdim-ki sebeb nedir ki ġayrı tesbīḥe iştiġāl itmezsin

6. her maḳāmun ḫōd muʿayyin tesbīḥi vardır baña suʾāl itdi-ki

7. sen kimsin Ṣüfyān didüm eyitdi eger bīġāne kimesne

8. olaydıñ saña bu sırrı ḫaber virmezdim pederim ile

9. velāyetimizden ḥacc-ı şerīf niyyetine yola düşdik pederüm

10. yolda vefāt eyledi yüzi siyāh ve gözleri gök

11. ve başı ḫınzır başı gibi oldı ben müteḫayyer oldum pederüm

12. münāfıḳ imiş lākin gizler imiş deyü maḥzūn oldum ve

13. ve yüzüni bir nesne ile örtdüm ve uyḫuya vardım vāḳıʿada

14. gördüm bir kimesne geldi hergez andan gökçek kişi

15. görmedim idi laṭīfesi ʿālemi dutdı rāyiḥa-yı laṭīfe ile ʿālem

[80/b]

1. ṭoldı vaḳār ile gelüp babamuñ başı ucunda oturdı
2. ve yüzünden perdeyi götürdi mübārek elin yüzüne sürdi
3. ẓulmet nūra ve mātem sürūra tebdīl oldı yüzi evvelki
4. gibi belki daḫı laṭīf oldı çünki ol ṣāḥib-i devlet
5. babamuñ başı ucunda ḳaldı ben mübārek etegin dutup
6. eyitdim sen kimsin ki beni ve babamı bu diyār-ı ġurbetde bu belā vü ġurbetde
7. ḫalāṣ itdiñ eyitdi [أَوَمَا تَعْرِفُنِي] sen beni bilmez misin [أَنَا مُحَمَّدٌ]
8. [إِنَّ عَبْدَ اللهِ صَاحِبُ الْقُرْآنِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَدْ أَتَى]
9. [صَاحِبَكَ] seniñ babañ ḳatı günāhkār idi lākin baña çoḳ
10. ṣalavāt virir idi çünkim bu muṣībete giriftār
11. oldı benden yardım ṭaleb itdi ben aña yetişdüm ve bu
12. mühlikeden ḫalāṣ iddüm didi ve bir rivāyetde daḫı eydür
13. çünkim ʿaẕāb melekleri bu kimesneye nāzil oldılar
14. baña bu kimesneniñ ṣalavātın getüren melāʾike gelüp
15. bunuñ ḥālinden ḫaber virdiler ben daḫı gelüp bu belādan

[81/a]

1. ḫalāṣ itdüm dedi ol-kişi yā şeyḫ çünkim uyandım pederimiñ
2. yüzün açdım gördüm-ki yüzi münevver ve gözleri mükemmel
3. ve rāyiḥası muʿaṭṭar olmış andan ṣoñra ahd itdim ʿale'd-devām
4. ol ḥażretiñ ṣalavātına müştaġılolam tā kim şefāʿatine vāṣıl
5. olup mehālikden ḫalāṣ olam didi Süfyān-i Ṣevrī
6. eyitdi ṣaḥīḥ söylersin emr itdi ki şākirdleri gelüp
7. ḳażiyeyi istimāʿ ideler ve kitāblarda yazalar tā kim
8. Müsilmānlar faẓīlet ṣalavātı maʿlūm ola vāḳıʿa-yı laṭīfe
9. Ḥażreti İmām Şāfīʿ raḥmetullāhu ʿaleyh eydir vāḳıʿada
10. gördiler vefāt itdükden ṣoñra ve eyitdiler ki
11. Ḥaḳ Teʿālā saña neyledi ve yarlıġadı dedi ne sebeb ile diyü suʾāl
12. itdiler bu beş ṣalavāt ki ol Faḫr-ı Kāʾināt ʿaleyhi's-selāma
13. virdüm anıñ sebebiyle diyü cevāb buyurdı
14. nedir ol ṣalavāt didiler buyurdılar ki [اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ]
15. [اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ]

[81/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. Şeyḫ Saʿadeddīn Ḥamūdīden ḳudduse sırrıhudan menḳūldır-ki her kim
4. peyġamber ʿaleyhi’s-selāma ṣalavāt virse bu vechile
5. ki [ ]
6. [ ]
7. [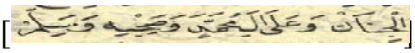] bu ṣalavāt-ı şerīfeyi
8. her gün beş vaḳt-ı farżīyeniñ ʿaḳabında üç kez
9. yā yedi kez yā on kez dese Allāhü Teʿālānıñ fażlı ile ol
10. kimesne dünyādan āḫirete imān-ıla gide imdi bu ṣalavātdan
11. ġāfil olunmaya dāʾim dimege ʿādet idenler Ṣüʿlebī Tefsīrinde eydir
12. Ḥażreti Peyġamber ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyitdi her kim
13. cumʿa gün namāzından ṣoñra baña yüz kerre ṣalavāt
14. getürse yüz yıl ʿibādet itmişce ṣevābı vardır ve daḫı
15. eyitdi her kim cumʿa gün sūre-yi Fātiḥa ve İḫlāṣ

[82/a]

1. ve iki muʿavveẕeteyn oḳusa Tevrātı ve Zebūrı ve İncīli ve Ḳurʾānı
2. yüz yigirmi kez oḳumuşca ṣevābı vardır Keʿubül-Aḫbār
3. eydir ger Tevrātı İncīli ve Zebūrı terāzünüñ bir kefesine
4. ḳosalar ve Fātiḥatü’l-kitābı bir yaña ḳosalar Fātiḥa aġır gele
5. digir fażīlet ʿaẓīme ve ṣalavāt budur ki merḥūm
6. ve maġfūr-leh Ebussuʾūd Efendi ḥażretleri buyurmış-ki kim-ki
7. bu ṣalavāt-ı şerīfi bir kerre oḳusa üç biñ kerre ṣalavāt
8. getürmişce ṣevābı vardır [ ]
9. [ ]
10. [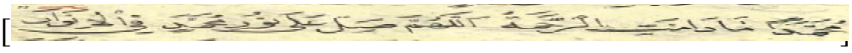]
11. [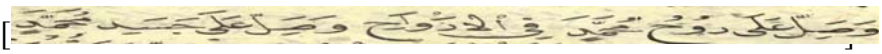]
12. [ ]

13. [ ]

14. [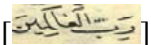] Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyhḤażreti Resūlden

15. işitdim-ki her kim bu ṣalavātı getürse ben aña yarın ḳıyāmet

[82/b]

1. gününde şefāʿat eyleyem ve anıñ şehīdligine ṭanıḳlıḳ virem

2. dir [ ]

3. [ ] ḥadīṣ-i şerīfde ḥikāyet

4. olunur ki Tañrı Teʿālā ḥażretleri bir melāʾikeye

5. ḫiṭāb idüp bir şehriñ ḳavmi bańa ʿāṣī olmışdır var

6. ol şehriñ altın üstüne çevir cümle ḳavmi helāk olsun

7. dedi ol melāʾike daḫı varup bir bölük cemāʿate uġradı

8. gördi-ki bunlarıñ niyyetleri ve ḥareketleri ḫayır

9. ʿamele meyli ve muḥabbetleri vardır deyü bunlara merḥamet idüp

10. esirgedi geçüp gitdi ve ol şehri altın üstine

11. getürdi ḳavmi yere geçüp helāk olduḳdan ṣoñra

12. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol melāʾikeye ḫiṭāb idüp eyitdi-ki

13. ol bir bölük cemāʿati niçün alıḳoduñ helāk itmediñ emrimi

14. yerine getürmediñ bańa ʿāṣī olduñ diyü bu

15. melāʾikeye ḫışım ve ġażab itdi ve cümleten ḳanadlarını

[83/a]

1. ḳırdurup ve mertebesin aşaġı itdi ve nice yıl ʿamelden

2. ḳaldı bir gün Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām buña

3. uġradı ḥālin ṣordı bu melek daḫı Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selāma

4. ġāyet yalvardı bańa şefāʾat eyle Ḥaḳ Sübḥānehü

5. ve Teʿālā ḥażretleri benüm ḳanadlarumı ve mertebemi virsün

6. sāʾir melāʾikeler gibi uçam diyü tażarruʿ niyāz itdi Ḥażreti

7. Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām olsun diyüp Ḥaḳ Teʿālānıñ

8. ḥużūrına varduḳda ol melegin ḥālini ʿarż itdi Ḥaḳ

9. Sübḥānehü ve Teʿālā eyitdi isterim-ki ḳanadlarını virem her gün

10. Muḥammediñ üzerine ṣalavāt virsün dedi Cebrāʾil ʿaleyhi’s-selām

11. daḫı bu ḫaberi ol melāʾikeye

12. degürdi nice biñ yıl ol Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selāma
13. ṣalavāt getürdi günden güne
14. ṣıḥḥatı virülüp ve ḳanatları bitüp evvelkisinden aʿlā
15. mertebe buldı imdi her kim Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selāma

[83/b]

1. her gün çoḳ çoḳ ṣalavāt virse
2. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ dünyā ve āḫiret mertebesini ve devletini
3. yüce eyleye ve ʿizzetini artura kim-ki günde yüz kerre
4. baña ṣalavāt getürse Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ yüz ḥācetin
5. devā ḳıla otuzu dünyāda ve yetmiş ḥācetin daḫı āḫiretde vire
6. bu ḥadīṯ-i şerīfi cābir ḥażretleri rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāh
7. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden digir ḥadīṯ budur ki her kim
8. günde baña beş yüz ṣalavāt-ı şerīf getürse [اللهم صل]
9. [آمين] yaʿnī ebeden faḳīrlik yüzin görmeye ve mālı rızḳı çoḳ ola
10. ve kim-ki biñ kerre ṣalavāt virse ol kimesneye vāḳıʿasında
11. cennet muştulayalar bir ḥadīṯ daḫı buyurmuşlar ki her kim
12. baña biñ kerre ṣalavāt virse anıñ teni cehennem odına ḥarām ola
13. vāḳıʿa baʿżı selefden İbn-i Mesʿūd raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider ki
14. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemeyitdi-kiCebrāʾīl baña ḫaber virdi
15. Cebrāʾīl Mikāʾīlden İsrāfīlden ve İsrāfīl levḥ-i maḥfūẓda

[84/a]

1.yazılmışdır ki her gün ve her gice üç kerre ṣalavāt
2. virse Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyiderseṣallallāhuʿalā Muḥammedin dise
3. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ yüz ḥācetin revā eyleye kemter ḥāceti
4. oddan ḳurtulmaḳ ola ve daḫı kim-ki bu ṣalavātı ṣabāḥ ve aḫşam
5. dise ḳıyāmet güni benim şefāʿatim aña irişe [اللهم صل على]
6. [محمد وعلى آله وسلم لا نبقى] yād ide vāḳıʿa baʿżı selefden
7. menḳūldır ki bir cemāʿat deryāda olup ʿaẓīm furtına
8. olup ġarḳ olmaġa ḳarīb oldı necātdan ümiẕ

9. kesdükde bu eṣnāda baña ḫavābu ġalebe eyledi
10. vāḳıʿada gördüm der Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu
11. ʿaleyhi ve sellemi gördüm dir buyurdılar ehil kişiye diyüñ
12. biñ kerre ṣalavāt oḳuyup müştaġıl olsunlar didi
13. uyandım ve ehil kişiye ḫaber virdüm henüz üç yüz
14. olmadan bād sākin oldı ve cümle ḫalāṣ olduḳ [ ]
15. [ ]

[84/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] Zührü'r-
4. Riyāżda ẕikir olunmışdır ki bir gün Ḥażreti Cebrāʾīl
5. ʿaleyhi's-selām Sulṭān-ı Enbiyā ʿaleyhi's-selāmuñ
6. ḥużūr-ı şerīfine geldi ve eyitdi-ki yā Resūlullāh bir
7. ġarīb nesne müşāhede itdim-ki Kūh-u Ḳāf ardına vardım
8. bir kerreye feryād işitdim ol nāle ṭarafına gitdim gördüm-ki
9. evvel gökde ol melegi kemāl-i ḫaşmet ve ʿaẓametde görmiş
10. idim şöyle-ki bir taḫt üzerinde oturup yetmiş biñ
11. ferişte ḫiẕmetinde ṣaf bağlayup durmuşlar idi
12. o melek nefes virdikçe Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā anıñ nefesinden
13. bir melek ḫalḳ ider idi bu-gün Kūh-u Ḳāf ardında nālān
14. ve giryān pāl-i peri yanmış ve ḫōr olmış gördüm ḥālinden
15. suʾāl itdim eyitdi miʿrāc gicesi Ḥażreti Muḥammed ʿaleyhi's-selām

[85/a]

1. ʿaleyhi's-selām yanımdan gitmiş ben taḫtımda otururdum riʿāyet
2. taʿẕīmen itmedim bu belāya giriftār oldum ve üç eflākden
3. cürm-ü ḫāke düşdüm yā Cebrāʾīl luṭf ve kerem eyle beni
4. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālādan şefāʿat eyle dedi yā Resūlullāh cenāb-ı
5. ḳuds-i ilāhiyyede secde ve tażarruʿ eyledim ol melek ḫaḳḳında
6. maġfiret diledüm Ḥaḳ Celle ve ʿAlā buyurdı-ki yā Cebrāʾīl ol melege

7. eyit-ki eger maġfiret ṭaleb iderse Muḥammed ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme
8. ṣalavāt-ı şerīf virsün tā kim ol saʿādete
9. ve benüm ḳurb-u ḥażretime irişsün dedi yā Resūlullāh ol melek
10. ḥażretiñe ṣalavāt virüp ḳanadları evvelki gibi olup
11. eflāke maḳām-ı evveline ṭayrān itdi Riyāżi'l-Enesde ṣalavāt-ı
12. ẕikrullāhdan rāciḥdür zīrā Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā [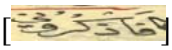]
13. [ ] buyurdı seni beni ẕikir eyleñ ben daḫı sizi
14. ẕikir ideyim buyurdı bir ẕikir muḳābelesinde Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālādan
15. bir ẕikir ʿıvāż olunur ammā ṣalavāt muḳābilesinde

[85/b]

1. biriniñ ʿivāżı on vāḳıʿ olur ki maḥbūbiyyet bu maʿnāyı iḳtiżā
2. ider Ravżatü'l-ʿUlemāda getürmişler İmām Ḥasan Baṣrī raḥmetullāhu ʿaleyh
3. eydir bu ʿİṣmet İbn-i Nūḥa-yı öldükden ṣoñra vāḳıʿada
4. gördüm eyitdim-ki ey Ebū ʿİṣmet Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā saña
5. neyledi dedim eyitdi yarlıġadı eyitdim ne sebebden eyledi
6. eyitdi her bārī Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden
7. ḥadīṯ-i şerīf naḳl itsem ism-i şerīfini añdıkça ṣalavāt-ı
8. şerīf virir idim anıñ berakātıyla yarlıġandım kūfede bir
9. kimesne var idi ḫalḳa kitābet iderdi ve ʿādeti
10. ol idi-ki her bār ki Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selāmıñ
11. ism-i şerīfi gelse ʿaḳabında ṣalavāt
12. yazar idim öldükden ṣoñra vāḳıʿada gördiler ḥāliñ
13. nice oldı deyü suʾāl itdiler eyitdi Ḥaḳ Teʿālā beni yarlıġadı
14. ol sulṭānıñ ism-i şerīfini ʿaḳabınca ṣalavāt-ı şerīfi
15. yazduġum içün yarlıġandım dedi Taʿrif Şerḥinde ẕikir

[86/a]

1. olunmışdır çünkim Ādem peyġamber ʿaleyhi's-selāmʿarş
2. sāḳında [ ] yazılmış gördi ol
3. ḥażretiñ ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemʿizzeti maʿlūm oldı
4. cennetde ve her ʿaraḳda ve her ṭāḳda ve her eşcārda ve

5. semerātda ve ezhārda ol Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selāmüñ
6. nām-ı şerīfini gördi ve Şīt peyġamber
7. ʿaleyhi’s-selāma eyitdi-ki cennete hīç bir nesne
8. görmedim illā ol ḥażretiñ ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemiñ nām-u
9. şerīfleri ile müzeyyen olmış idi ve ʿarş ve kürsī
10. ve levhi ve ḳalem anıñ nām-ı ʿazīzinden ḥālī degil idi Şīt
11. peyġamber ʿaleyhi’s-selām eyitdi ol-mı ādem
12. ʿaleyhi’s-selām sākin oldı üç defʿa suʾāl
13. itdükden ṣoñra buyurdı-ki yā Şīt baña ḫiṭāb
14. geldi-ki [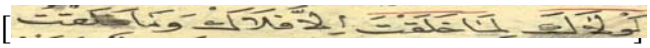]
15. [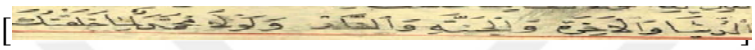]

[86/b]

1. yaʿnī cemīʿ eşyāyı seniñ içün ḫalḳ itdüm ve seni Ḥażreti Muḥammed
2. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem içün ḫalḳ eyledim beyān-ı [muʿricizāt][39] İbn-i
3. ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider ki Ebū Süfyān bin Ḥarb
4. eydir ben ḳayṣar-ı Rūm yanında idim ve anlara Muḥammed ʿaleyhi’s-selāmüñ
5. evṣāfını ḳayṣardan mülāzımlarından çoḳ
6. istimāʿ itdüm andan rücūʿ idicek her cānavara rāst gelür
7. idüm faṣīḥ lisān-ıla [ ] dirler idi
8. nā-gāh bir atı gördüm ṣāḥibinden ḳaçmış beyābana gitmiş
9. murād itdim-ki anı ṭutam ol at yüzüni baña iydüp [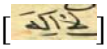]
10. [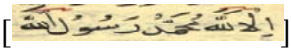] dedi ben eyitdim ʿacebdir bu at
11. söyler dedim ol eyitdi bundan ʿaceb saña bir nesne deyeyim
12. mi dedi ben eyitdim di Ḥaḳ Teʿālā seni yaratdı ve ḫazīne-yi
13. ġayıbdan saña rızḳ her gün yirsün bu kelīme-yi ṭayyibeyi
14. āyād idersin ve resūlına īmān getürmezsin dedi
15. ben eyitdim resūlı kimdir eyitdi Ḥażreti Muḥammed ʿaleyhi’s-selām

[39] Sözcük *muʿricizāt* olarak okunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır. Sözcüğün *muʿcizāt* olarak okunması bağlama uygun düşmektedir.

[87/a]

1. [ ]
2. [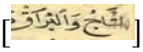] dedi ben eyitdim sen bunı neden bildiñ dedi
3. eyitdi rabbüm ilhām itdi iblīs ʿaleyhi'l-laʿneti Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
4. ḥażretlerinden on dāne ḥācet istedi virdi ve eyitdi-ki
5. Muḥammede var saña her ne suʾāl iderse ṭoġrı söyle
6. ṣaḳlama eger yalan söyleyecek olursan seni anıñ öñünde
7. ateş iderem yaḳaram dedi ol daḫı emr-i ḥaḳḳ-ıla Ḥażreti Peyġamber
8. ʿaleyhi's-selāmüñ ḥużūr-ı şerīfine geldi
9. ol diledigi ḥācetiñ sebebin buña suʾāl eyledi cümlesiniñ
10. cevābı virdi ve her cevābın āḫirinde āyet-i şerīf
11. getürdi Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi's-selām
12. eyitdi yā laʿīn senüñ söyledügüñ cevābına inanmazdım
13. lākin ḥaḳḳında āyet-i şerīf oḳursun ḥaḳ söz
14. oldıġına inandım gerçekdir şeyṭānü'l-laʿīniñ
15. diledügi bu idi-ki ḳıyāmete dek bāḳī olmaḳ ve cümle

[87/b]

1. ḫalḳıñ üzerine musallaṭ olmaḳ ve her birisin ṭoġrı
2. yoldan çıḳarup kendüye tābiʿ eylemek gibi şeyler dilemişdir
3. ve anıñ sevmedügi ve sevdügi kimler idügi beyān eyledi
4. ve ḫalḳıñ çoġı kendine tābiʿ oldıġın bildirdi yaʿnī
5. ṭoḳuz yüz ṭoḳsan ṭoḳuzı benimdir ancaḳ biri seniñdir
6. saña tābiʿ olur dedi hele netīce-yi kelām her bir insānı
7. ne yüzden ve ne ṭarīḳ-ıla īzlāl ve iġvā idecegini beyān
8. eyledi bunuñ ʾaẓīm mufaṣṣal ḥikāyeti vardır ammā icmāl
9. olundı teḳrīre ve beyāna iḥtiyācdır ancaḳ bu deñlü ṣalavāt
10. ḫuṣūṣ-içün beyān olundı imdi Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi's-selām
11. eyitdi yā şeyṭān seniñ başıñı ne
12. keser eyitdi yā Muḥammed kim-ki seniñ üzeriñe
13. ṣalavāt getüre ol benüm başımı kesmiş gibi olur ġāyet
14. seni sevmedügimdendir mecālsüz oluram didi Tuḥfeden
15. İbn-i Beneānı İsfihānī eydir ki Ḥażreti Resūl ṣallallāhu ʿaleyhi

[88/a]

1. ve sellemdüşde gördiler ve eyitdi-ki Ḥaḳ Teʿālā ḥażretleri
2. İmām Şāfīʿye ḳıyāmet güni ḥisāb ṣorumaysar
3. ve uçmaġa iletiser bu iki kelīme berekātında [ ]
4. [ ]
5. Firdevsden İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh eydir enṣārdan bir yigit
6. ḥācet-içün Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem ḥażretine geldi
7. Ebū Bekir ile kendi arasın yir gösterdi baʿde ol yigit
8. gidicek Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām
9. Ebū Bekire eyitdi saña ḳatı ḫāṭırıñuza yir geldi
10. anı aralıġımızda yir gösterdiñ-mi didi eyitdi belī yā Resūlullāh
11. eyitdi vallāhü baña daḫı senüñ-ile benüm arasında kimse girdiği
12. ḫōş gelmez ammā ol yigit baña ṣalavāt virdügi
13. ümmetimden ancılayın ṣalavāt virmez Ebā Bekir eyitdi yā Resūlullāh
14. ol ṣalavāt nicedir dedi eyitdi [ ]
15. [ ]

[88/b]

1. [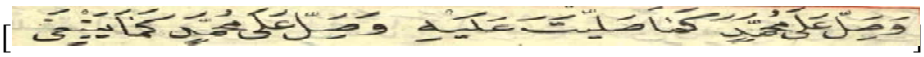]
2. [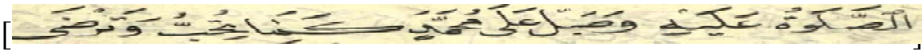]
3. [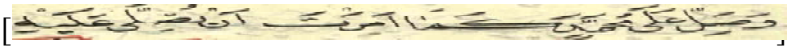] Tuḥfeden
4. İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyh eydir ki Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
5. buyurdı-ki [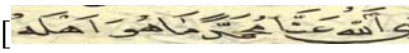] dise
6. yetmiş biñ ferişteyi biñ gün zaḥmete bırakmışca ola
7. ṣevāb çoḳlıġı cihetinden Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh eydir ki Resūl
8. ʿaleyhi’s-selām eyitdi kim-ki dilerse anıñ ṣevābı
9. ziyāde ola itsün [ ]
10. [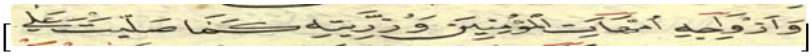]
11. [ ] Şāmilden
12. emirü’l-müʾminīn ʿAlī raḥmetullāhu ʿaleyhḤażreti Resūlullāh ṣallallāhu

13. ʿaleyhi ve sellemrivāyet ider ki Ḥażreti Resūlullāh

14. bu ṣalavātı barmaḳları ile ṣayardı [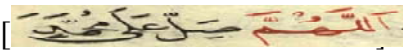]

15. [ ]

[89/a]

1. [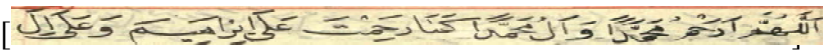]

2. [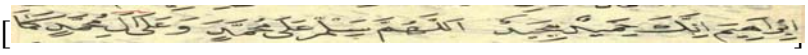]

3. [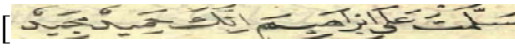] feża'il-i ʿacā'ib ṣalavāt

4. budur ki ẕikir olunur [ ]

5. [ ]

6. [ ]

7. [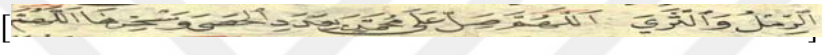]

8. [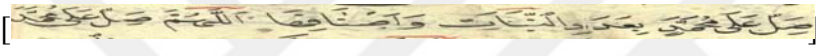]

9. [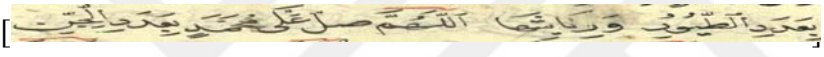]

10. [ ]

11. [ ]

12. [ ]

13. [ ]

14. [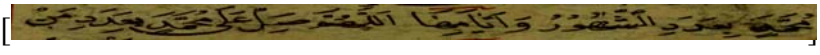]

15. [ ]

[89/b]

1. [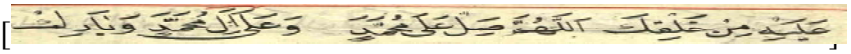]

2. [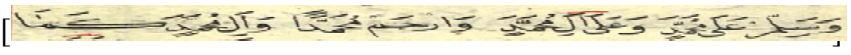]

3. [ ]

4. [ ] her kim-ki bu mezbūr ṣalavātı oḳusa

5. yirde ve gökde olan ve cemīʿ maḫlūḳāt ʿadedince

6. ṣevāb yazıla anıñ defterine ḥikāye olunur ki evvel zamānda

7. bir kişi ḳatı faḳīr ve ehl-i ʿayāl var-idi bir gün oğlancıḳlar

8. ve ḳızlar açlıḳdan ġāyet żaʿīf ve bi-hāl olduḳda ḥātunısı

9. eyitdi bilürsin-ki yeyecekleri yoḳdur var ḳazanç eyle bir iki

10. aḳça getür yeyecekden bir nesne görelüm diyü iḳtidāmeyledi
11. ol-kişi daḫı nāçār bir ṭarafa gitdi bir cāmiʿiye
12. yaḳın uġradı gördi-ki ḳapusında ḫalḳın ḳalabalığı var içerü
13. girüp çıḳarlar ʿaceb bunda ne var göreyim gördi-ki
14. ʿilim meclisi ḳurulmış şeyḫ kürsīye çıkmış ḫalḳa vāʿiẓ ve
15. naṣīḥat eyler ol daḫı diñleyim bu şeyḫi ne yüzden naṣīḥat

[90/a]

1. eyler diyü oturdı hemān bir laḥẓadan ṣoñra şeyḫ eyitdi-ki
2. bir kişi evvelinde ġāyet faḳīr ḥāl olsa ṣoñrası
3. rızḳ gelmek ve bay olmaḳ murād etse aña neyile rızḳ gelür
4. eyitdi-ki ol-kişiḤażreti Peyġambere ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme
5. çoḳ ṣalavāt-ı şerīf getürse Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
6. aña gökden rızḳ endirir eger ġayrı eṭrāfü'l-eknāfede
7. arar ise bulamaz eger yerden ṭaleb iderse naṣīb
8. degildir rızḳ aña ancaḳ gökden gelür yerden gelmez hemān
9. ol-kişi bunı eşidicek eyitdi bu baña naṣīḥatdur ancaḳ
10. bundan yegrek ḳazanç olmaz bu şeyḫiñ didügin dutayım
11. göreyim gerçek-midür diyü bir tenhā köşede oturdı
12. ol-gün ṣalavāta çoḳ çoḳ müdāvemet eyledi irte
13. oldı bir nesne görmedi dördünci gün
14. olıcaḳ bir yere gitdi ayaġın bir ṭaşa doḳandı devrildi
15. altında bir küp altun ṭolusı gördi hemān olşeyḫiñ

[90/b]

1. didügi ḫāṭırına geldi eyitdi şeyḫiñ didügi işte
2. taḥḳīḳ çıḳageldi ola ammā bu yerden çıḳdı eger bunı
3. alup götürsem iḥtimāldir ki bir kişiniñ ḥaḳḳı olmuş ola
4. ḥarām almış oluram ḳıyāmetde ṣāḥibisi gelür benden ḥaḳ
5. daʿvā itse gerekdir ol zamān virilecek nesne bulmazsa
6. ne cevāb ideyim ḥāl müşkil olur bu baña gerekmez diyüp
7. girü evine geldi gördügi ḥāl-i vāḳıʿayı ehline
8. ide yorırdı ol ehlisi daḫı eyitdi çünki cümlesin

9. alup getürmediñ bārī bir iki dānesin almaḳ
10. gerek idiñ zīrā bilürdin-ki ziyāde żarūretimiz
11. var idi ve oġlancıḳlarıñ iḥtiyācları var idi böyle
12. dirken bunlarıñ bir küffār ḳoñşusı var idi bir gizlice
13. yerden diñler-imiş buMüslimān ḳoñşumuñ hīç ʿaḳlı
14. yoġumuş yāḫūd aḥmaḳ imiş küp ṭolusı altun bulmuş
15. ve iḥtiyācı var iken alup getirmemiş ṣāḥibsüz ḥālī yerde

[91/a]

1. ṭuracaġına varayın ben getüreyin vardı buldı içine
2. baḳdı gördi-ki içi ṭopṭolu ʿaḳreb ve çıyan yılan
3. ḳaynaşurlar ol küffār eyitdi hay Müslimān
4. ḳoñşumuñ baña kīni ve ġarażı var-imiş lākin göñülden
5. gizler-imiş baña aşikāre bildirmezdi bunı baña ḳaṣd-ıla
6. eşiddirdi-ki gerçek altun ṣanup varup
7. aldıḳda bunlara hücūm idüp ṣoḳup helāk itsün
8. diyü ammā iş budur ki baña ḳaṣd itdügi kendi başına
9. gele bu küpü arḳama yükleneyim götüreyim bacasından
10. üzerine aḳṭarayım andan yüklendi götürdi azar
11. azar aḳṭarmaġa mübāşiret eyledi dökülen gördi-ki
12. hep altundur ol faḳīr Müslimānıñ eṭrāfına yayılmış
13. ṭurur ol Müslimān daḫı gördi-ki hevādan altun
14. döküliyor eyitdi-ki işte şeyḫin didügi gerçekimiş
15. geldi çıḳdı bize rızḳ gökden geldi ammā ol küffār

[91/b]

1. her dökdükçe aşaġaya baḳdı altun görünürdi ḳaçan
2. küp içine baḳsayıdı ʿaḳreb çıyan görünürdi
3. āḫir cümlesin aḳṭardı fikir ve endīşe eyledi ẓāhir bu Müslimānıñ
4. evvel gördiginde altun imiş şimdi daḫı altun oldı hemān
5. taḳṣīrāt bende imiş bildim-ki dīnimiz bāṭıldīn imiş ẓulmet
6. perdesi gözlerimi ḳaplamışdır anuñ-içün ʿaḳreb çıyan
7. görünür ammā bu Müslimānıñ dīnini bildim-ki ḥaḳ dīn imiş

8. gözleriñ perdesi açuḳdur anuñ-içün aña altun göründi
9. ve hem bu deñlü altun müyesser oldı baʿde ṭolaşup
10. olMüslimānıñ ḳapusı ṭarafında geldi eyitdi īmāna
11. gelürem baña īmān-ı İslām telḳīn eyle olMüslimān eyitdi
12. inṣāfa geldiñ-mi geldim diyü Müslimān oldı imdi
13. dīn-i İslāma gelmege ve ol Müslimān faḳīr daḫı bu deñlü altuna
14. mālik olmaġa Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme
15. çoḳ ṣalavāt-ı şerīf getürmek sebeb-iledür rivāyetdir ki

[92/a]

1. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem mescid içinde
2. namāz ḳılup aġladı Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri Cebrāʾīl
3. ʿaleyhi’s-selāma eyitdi tīz eriş Muḥammede selām
4. degür ve eyit yā Muḥammed niçün aġlarsın digil Cebrāʾīl
5. daḫı geldi eyitdi yā Muḥammed Allāhü Teʿālā saña selām itdi
6. niçün aġlar benüm ḥabībüm pes Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selām
7. eyitdi oġlum İbrāhīm içün ve ḳızım Fāṭıma
8. içün aġlamazın ve kendü başım içün aġlamazın anıñ-çün aġlaram-ki
9. günāhkār ümmetimiñ işi nice ola diyü aġların
10. Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām eyitdi yā Muḥammed Tañrı
11. Teʿālā saña bir ḫilʿat virdi-kim ol ḫilʿatı her kim eyderse
12. iʿtiḳād-ıla yerden göge varınca ne ḳadar günāhı
13. var ise ʿafv ola didükde Peyġamber ʿaleyhi’s-selām
14. eyitdi yā eḫī Cebrāʾīl tīz baña ḫaber virgil
15. kim cānım dirilsün ol ḫilʿat nedir cebrāʾīl

[92/b]

1. ʿaleyhi’s-selām eyitdi ḫilʿat oldur ki kim-ki
2. [اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل محمد] dise Tañrı Teʿālā
3. ʿAzze ve Celle lebbeyk yā ḳulum benüm dōstumsun dir ve ʿarş
4. ve kürsī ve levḥ-i ḳalem lebbeyk benüm dōstumsun dirler
5. Cebrāʾīl ve Mikāʾīl ve İsrāfīl ve ʿAzrāʾīl ʿaleyhi’s-selām
6. lebbeyk benüm dōstumsun dirler ve uçmaḳ kızları ve ḫūrü’l-ʿayn

7. benüm dōstumsun dirler ve ay ve gün ve’ş-şems ve’l-ḳamer
8. iyderler yā Rabbi bize dil ve ağız virgil bunlara ʿāşıḳ olduḳ
9. biz daḫı ṣalavāt virelim gördügümiz birle ve bunlarıñla
10. dōst olalım dirler Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri diye-ki
11. iy ay gün ve şems ve ḳamer ḳamu ʿālem benüm ḳorḳumdan
12. beter helāk olursız ben Tañrı Teʿālā ʿāşıḳ olurum
13. eger ḳullarım azmayaydıḳıytımagetürirdim çünki sen
14. ṣalavāt virseñ cemīʿ nebātāt ve ḥayvānāt benüm dōstumsun
15. dirler ve kim-ki [ ]

[93/a]

1. [ ] ben eydüreyin elḥamdülillāh girü Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā
2. Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selāma buyurdı Muḥammede eyt senüñ
3. ümmetleriñ ʿayālleriñ daḫı yarlıġadım bu ṣalavāt berekātında
4. ve ḳanġı ümmetiñ eyitse [ ]
5. dise Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selāma
6. eyide ki tīz eyitgil ferişteler ol
7. ġarīb ḳul [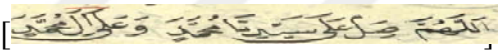] dir anuñ-içün
8. aġlañ bir ḳaṭre yaş döküñ ol ġarīb ḳul içün günāhı
9. ʿafv olunsun daḫı ferişteler zārīlıḳ ḳılurlar eyiderler ki ilāhī
10. melikā teʿālā niçün aġlayalum Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā eydir Muḥammedi
11. aġırlayaniçün aġlañ ben Muḥammedi ʿazīz ṭutarım siz daḫı ʿazīz
12. dutuñ yoḫsa ben sizden bīzārım dir imdi müʾmin
13. sen daḫı Muḥammed ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme taʿẓīm ve tekrīm iyle
14. ve çoḳ ṣalavāt virseñiz Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri yere
15. eydir kim yā yer sen ṭanıḳ ol kim üzeriñde her kim ol gereklü diyü

[93/b]

1. eyitse yaʿnī [ ] dise
2. ve daḫı Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā Ḥażreti Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām
3. eyitdi evvel ṭoprāġı getürdi ol ṭoprāġa
4. raḥmet ḳıldı ol raḥmet Ḥażreti Cebrāʾīliñ ḳanadına

5. urdı Allāh Teʿālānıñ fermānı birle ḳamu ʿālem ḫalḳınıñ üzerine
6. ṣaçdı günāhlı ḳullarıñ günāhı ʿafv oldı Muḥammed ḥürmetine
7. sen ṣalavāt virseñ yüce Tañrı Teʿālā ḥażretleri
8. Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selāma eydir ol ḳuluñ teninde ne ḳadar
9. ḳıl var ise ḳamu ferişte ola yarın ṭamu ḳapusında
10. ḳalḳan ola ḳaçan-kim ḳıyāmet güni ola ol ferişteler
11. geleler ṭanıḳlıḳ vireler biz ṭanıḳız bu ḳul dünyāda
12. otururken aġzından ol gereklü ṣalavātı aġzından düşmezdi
13. biz ferişteler daḫı bu ḳuluñ virdügi ṣalavātdan ḫalḳ olunduḳ
14. bu günki güne-dek bunuñ içün ḫayır duʿā ḳılardık deyeler
15. andan Tañrı Teʿālā ḥażretleri feriştelere eyide ben bilürüm

[94/a]

1. ol benüm ʿazīz ḳulumdur ammā sizleri ṣınardım imdi sen
2. ṣalavāt virseñ Tañrı Teʿālā ḥażretleri Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selāma
3. fermān ve ḫiṭāb eyleye ki tīz yer
4. üzerine engil ol benüm ʿazīz ḳulumuñ dili ol gereklü
5. adı eyitdi ne ḳadar teninde ḳıl var ise ṣayġıl andan
6. baña bildirgil ol ṣādıḳ ḳulumuñ ḳılına degme her
7. birisini bir ferişte eylerem ḳaçan-kim ḳıyāmet güni olsa
8. ol ferişteleri getürem her birisiniñ elinde yedişer
9. burāḳ ola geleler ve tüyüsi gevherden ola kirpigi
10. yāḳūtdan ola ve dişleri incüden ola ve egeri zebercedden
11. ola Muḥammed ümmetleri anı görediler eydeler sübḥānallāhü
12. ne ʿaceb nesnedür diyeler andan Ḥaḳ Tebāreke ve Teʿālā eyide bu ol
13. ḳullarımdır kim beni ve ḥabībimi añarlardı yaʿnī ṣalavāt ile añarlardı
14. dimekdir yā Muḥammed seniñ rāżıluġını ve ḫoşnūdlıġını ümmetiñe
15. virdim yaʿnī şunlar kim yazıḳlu olsa ṣalavāt

[94/b]

1. berekāt-ıla Muḥammed ḥürmetinde anıñ yazuġın ʿafv ḳıluram dir yine
2. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā eyitdi yā Muḥammed ḳamuʿālemi bir ṣalavāt berekātında
3. yaratdım dir ve yine eyitdi yā Muḥammed dördünci ḳat gökde
4. bir deñiz vardır ol deñiz içinde bir aġaç vardır
5. ve üzerinde bir ḳuş vardır ol ḳuşuñ tüyüsi gevherdendir
6. gözi altundandır ḳanadı gümüşdendir ol
7. ḳuş ol aġaçda ṣalavāt berekāt-ıla oturur ve ṭaʿām
8. ṣalavātdır imdi sen ṣalavāt virseñ ol deñiz
9. içinde olan aġaç ṭopṭolu ḳuş olur ve ol aġaçda dürlü
10. dürlü raḥmet çiçekleri biter ol ḳuş ol çiçegi yir ḳarnı
11. ṭoyar andan ol ḳuş raḥmet deñizine çamar ol
12. getürür bir günde yetmiş kez bu dünyā-yı deñiz nūrı
13. Muḥammed ümmeti üstüne raḥmet ṣaçar eger ol raḥmetden kāfirler
14. üzerine ṣaçılsa idi ʿazābdan necāt bulaydılar ve eger
15. ölenler ṣalavāt āvāzın işitseler ṭamu içinde yā ḳabirde

[95/a]

1. ʿaẕāb görseler ol sāʿat fermān geleydi melik
2. cebbārdan-ki raḥmet getüreler ʿaẕābı götüreler ṣalavāt
3. berekātındandır ve yine Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurur ki yā Muḥammed
4. ümmetlerüñe eyitgil saña çoḳ ṣalavāt virsünler ben seniñ
5. ümmetlerüñüñ yalanını ve ġamazlıġını ve ġaybet eylediklerini bilürem
6. ṣalavāt berekātında āẕād ḳılarım dir imdi siz ṣalavāt
7. getürmaġa niçün üşenirsiz Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi’s-selām
8. buyurmışdır ki bir kimesne ḳabir içinde ṭoñuz
9. olup ḫortlasa bir kişi daḫı ḳatında ṣalavāt
10. getürse ol ṣalavāt berekātında ve Muḥammedü’l-Muṣṭafā ṣallallāhu
11. ʿaleyhi ve sellemḥürmetine yüce Tañrı Teʿālā ḥażretleri
12. ol ʿaẕābı andan gidere necāt vire Ḥażreti Resūluñ
13. ʿaleyhi’s-selām bir ṣaḥābesi var idi adı
14. Saʿd İbn-iVaḳḳāṣidi raḥmetullāhu ʿaleyhResūlullāh ʿaleyhi’s-selām

15. aña iki ad virmiş idi biri seyfullāh ve biri

[95/b]

1. sehümüllāh bir gün nice biñ küffār meydāna gelüp cenk
2. ve cidāl vaḳtında Saʿd İbn-i Vaḳḳāṣ raḥmetullāhu ʿaleyh ḥażretleri
3. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem ḳıtına geldi
4. eyitdi yā Resūlullāh baña iẕin vir ve benüm içün Tañrı Teʿālā
5. ḥażretlerinden nuṣret dile ben raḥmete sābıḳ olam tañrı
6. ḥoşnūdlıġı-çün kāfirlere bir ḥamle ḳılayın ve hem mübārizliḳ
7. ḳılayın Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem daḫı aña
8. destūr virdi dīn-i ḥamāyet-içün ve Müslimānlar ḳavī-çün muḥammed
9. ḥürmeti ḳuvveti birle tevekkel merkebine atlandı ricā oḳunı
10. ʿināyet yayısına gizledi Muḥammed dōstlıġına ṣalavāt
11. virdi bir oḳ atdı mevlā ḳudret birle biñ kāfiri düşürdi
12. ol oḳı Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem gördi
13. eyitdi yā Saʿid cānım tenim saña fidā olsun ḳıyāmet gününde
14. benim şefāʿatim saña vācib olsun bir oḳ daḫı at ḥoşnūdlıġım-çün
15. İbn-i Vaḳḳāṣ yine tevekkel merkebine atlandı ricā oḳunı ʿināyet yayısına

[96/a]

1. gizledi iki ṣalavāt virdi bir oḳ atdı mevlā ḳudret birle
2. ol ṣalavāt berekātında Muḥammedü'l-Muṣṭafā ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
3. ḥürmetine iki biñ kāfiri ḳatl eyledi Tañrı Teʿālā ḥażretlerinden
4. nidā geldi-ki yā ferişţelerim Saʿid ḳulumuñ cānını ṭabaḳaya uram
5. Resūlüm ḫoşnūdlıġı-çün kāfirler-ile muḥārebe ḳıldıgıyçün
6. gökler ḳapusını açuñ benüm raḥmetim üstüne ṣaçuñ ve Cebrāʾīl
7. ʿaleyhi's-selāma eyitdi yā Cebrāʾīl varġıl
8. Resūlüme selām degürgil ve eyit ḥabībüm Saʿid
9. ḳuluma destūr virsün benüm ḥoşnūdlıġım içün bir oḳ atsun
10. ḳudretim görsün Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selām daḫı
11. geldi Ḥażreti Resūle eyitdi ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
12. Resūlullāh daḫı Tañrı Teʿālā fermānıyıla Saʿade destūr virdi

13. ve iki gözündeöpdi ol daḫı yene tevekkel merkebine
14. atlandı ricā oḳunı ʿināyet yayısına gizledi Mevlā
15. ḥoşnūdlıġı-çün üç kez fātiḥayı oḳudı ve üç

[96/b]

1. kez Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem ṣalavāt-ı şerīf
2. getürdi bir oḳ atdı Allāhü Tebāreke ve Teʿālā ḳudret
3. birle ve üç ṣalavāt berekātında Muḥammed ḥürmetine dört
4. biñ kāfiri urdı helāk itdi ḳamu kāfirler meḳhūr
5. oldı cümle müʾminler ʿināyet buldılar ve ṣaḥābeler
6. ġanīmet oldılar ve Ḥażreti Peyġamber ʿaleyhi's-selām
7. sürūrı ve feraḥ buldı ve daḫı Saʿd binEbī Vaḳḳāṣ
8. raḥmetullāhu ʿaleyh atduġı oḳu ol gövdeler içinde bulmadılar
9. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve selleme söylediler tefekküre
10. ḳaldı Cebrāʾīl ʿaleyhi's-selām geldi eyitdi
11. yā Muḥammed Saʾide eyitgil ol oḳı yerden ṭaleb eylemesün
12. uçmaġa girdi anıñ-çün kim Saʿid Muḥammed ʿaleyhi's-selām
13. dōstlıġıyçün üç kerre ṣalavāt
14. virdi Tañrı Teʿālā ol ṣalavāt ḥoşnūdlıġına
15. ve Muḥammed ḥürmetine ol üç oḳı uçmaġa ḳoydım dir

[97/a]

1. imdi Saʿid İbn-i Ebī Vaḳḳāṣ üç oḳ atdı bu deñlü kāfiri
2. helāk itdi ṣalavāt ḥürmetine ve ḳurı aġaç uçmaġa
3. girdi taʿaccüb degil-midür imdiMuḥammed ümmeti īmān tācını
4. başına urup taḳvā libāsın egnine geyüp elli
5. altmış yıl ʿömrüni Allāh Teʿālā ḥürmetinde ve Resūlullāh ṣallallāhu
6. ʿaleyhi ve sellemsünnetinde geçirse ve adına ṣalavāt
7. virse ve Mevlā raḥmetiyle ve Resūlüñ şefāʿatiyle yarlıġana
8. ve ṭāʿatleri ḳabūl eylese ve ḳıyāmet güni melekler gibi aġırlasa
9. ve uçmaġa ḳosa ve dīdār gösterse ḳamu Muḥammed ümmeti birle
10. ʿaceb mi olur pes ḳaçan-kim bu deñlü kāfirler helāk
11. oldıysa Resūlullāh ʿaleyhi's-selām nefs-i ġuṣṣası

12. gitdi ümmeti ḳayġusı düşdi rāzın niyāzını Tañrı
13. Teʿālā ḥażretlerine ʿarż ḳıldı eyitdi [
14. [ ] yaʿnī iy bāri Ḫüdā yazıḳlu ümmetimi yarlıġaġıl Bāri Teʿālā
15. ʿAzze ve Celle ṭarafından nidā geldi-ki yāCebrāʾīl Resūlüme varġıl

[97/b]

1. muştulaġıl ümmeti ḳayġusı birle göñül ġuṣṣalu olmasun
2. didi Cebrāʾīl ʿaleyhi’s-selām geldi eyitdi yā Muḥammed
3. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā saña selām ḳıldı ve eyitdi ḳullarımdan
4. ümmetiñden ḥaḳīḳat üç kerre ṣalavāt virse
5. seniñ ḥürmetiñ içün ve daḫı üç oḳ varmışca uçmaḳ
6. içinde yir virem dedi bu ṣalavāt-ı şerīf ʿacāyibdir [ ]
7. [
8. [
9. [
10. [
11. [
12. [
13. [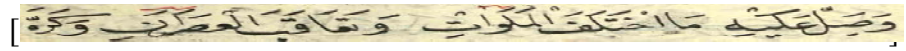
14. [
15. [

[98/a]

1. [
2. [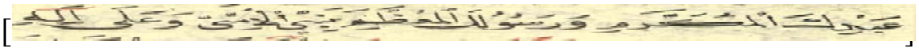
3. [bāb-ü tʿaẕe ve besmele ve Ḳurʾān-ı ʿAẓīmüñ ve Fātiḥanıñ
4. ve Āyete’l-Kürsīniñ ve şehidallāh ü ve ḳuli’l-lāhümmeniñ feżāʾili
5. ve Yāsīn-ü Şerīfün ve İḫlāṣuñ ṣevābı ve faẓīleti beyānında Ḥoca
6. İmām Zāhid Faḫreddin esnād-ı ṣaḥīḥiyle Ḥażreti Resūlullāh
7. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemden bir ḥadīṣ naḳl itmiş-ki her müʾmin-ki
8. ṣabāḥ ṭurı gelicek on kerre [

9. [ ] dise Allāhü Teʿālā ferişteler gönderir ol kişiyi
10. şeyṭāndan ṣaḳlarlar tefsīri Şeyḫ Ebū Ḥafṣ nesefinden gelmişdir ki
11. her āyetüñ ve her bereketiñe Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā Tevrātda
12. ve İncīlde ve Zebūrda ḳomuşdır cümlesini Ḳurʾānda ḳodı Fātiḥada
13. olan cümle feżāʾil-i besmelede ḳomuşdır her kim tamām
14. iḫlāṣ-ıla [ ] dise
15. Allāhü Tebāreke ve Teʿālā kendi faẕlından ve kereminden anuñ

[98/b]

1. defterine Tevrāt ve İncīl ve Zebūr ve Furḳān oḳumaḳ ṣevābın
2. yazar İbn-i ʿAbbās raḥmetullāhu ʿaleyhbuyurdı-ki her şeyʾiñ bünyādı
3. vardır cemīʿ kitābları bünyādı Ḳurʾāndır Ḳurʾānıñ bünyādı
4. sūre-i Fātiḥadır Fātiḥanıñ bünyādı [ ]dür
5. dedi Şemsü'l-Maʿārif adlu kitābda Ḥażreti Resūlullāh
6. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurmış-kiḤaḳ Teʿālānıñ ism-i aʿẓamına
7. [ ] yaḳınlıġı gözüñ aḳıyla
8. ḳarasına gibidir ve daḫı Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ḥażretleri
9. eyitdi yā Muḥammed bir kimesne beni bu adlarımla ẕikir eylese ben ol
10. kimesneyi cennetiñ dört ırmaġından ṣuvarurın
11. dedi ve terġibde dimiş-ki namāzdan ṭaşra tesmiye idinmek
12. gerekdir ki āḫirine degin on ṭoḳuz ḥarfdir cehennem
13. zebānīleri daḫı on ṭoḳuzdır nitekim Ḳurʾān-ı ʿAẓīmde Ḥaḳ Teʿālā
14. buyurdı [ ] ḳaçan-kim bir müʾmin ol on
15. ṭoḳuz besmele-ki [ ]dir dilinden

[99/a]

1. geçürse ümiẕdir ki Allāh Teʿālā cehennemiñ on ṭoḳuz
2. zebānīsinden ṣaḳlaya ve Esbābü'l-Maġfiretden naḳildir ki Enes binMālik
3. raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider ki Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
4. buyurdı-ki [ ]
5. [ ] muḥaṣṣal ḥadīṯ-i şerīf budur ki
6. ḳullarından ḳangı ḳul-ki [ ] dise Ḥaḳ Teʿālā

7. anıñ elli yıllıḳ günāhlarını ʿafv ider yarlıġar her ki ziyāde
8. eylese Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā maġfiretin ziyāde eyler digir ḥadīṯ
9. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurmış-ki
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. Envāri'l-ʿĀşıḳīnde naḳildir ki Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā Mūsā Muḥammedi
14. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem mükerrem ḳıldım ol ism-ile her ne
15. ḥācet dileseler ḳabūl idem Mūsā ʿaleyhi's-selām

[99/b]

1. eyitdi yā Rabbiol isimler nedir Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā eyitdi
2. [ ]lir ki üç isimdirMūsā peyġamber ʿaleyhi's-selāmuñ
3. bir gözsüzi var idi çün bu sözü işitdi eyitdi
4. yā Rabbi ol isimler ḥaḳḳıyçün gözlerime şıḥḥat vir Ḥaḳ Sübḥānehü
5. ve Teʿālā ḥażretleri derḥāl gözlerini virdi Tefsīr-i Kebīrde
6. getürmişdir ki her kim bu isimleri yedi yüz seksen
7. yedi kerre dise ve yüz otuz kerre ṣalavāt-ı şerīf
8. getüre her ne murād dilerse Allāhü Teʿālā yirine getüre
9. ve daḫı [ ]u on ṭoḳuz ḥarfdir her kim
10. bu on ṭoḳuz ḥarfi ʿadedince günde on ṭoḳuz kerre
11. oḳursa insiñ ve cinniñ şerrinden ve mekrinden ḫalāṣ ola
12. ve mecmūʿınıñ ḳıtında [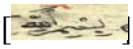] gibi ʿazīz ve şerīf ola
13. ve daḫı [ ] ḥarfiniñ ʿaded sağışınca günde yüz
14. otuz üç olur her kim günde yüz otuz üç kerre
15. oḳusa günden güne dünyāda devleti arta ve āḫiretde

[100/a]

1. derecesi yücele nitekim ḥadīṯ-i şerīfde Ḥażreti
2. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellembuyurmışdır ki eger
3. muʿallim bir oġlana [ ]
4. taʿlīm itse Ḥaḳ Teʿālā ḥażretleri dört berāt yaza birin

5. oġlana ve birin ḥōcasına ve birin atasına ve birin anasına ki
6. bunlar oda girmeye āẕād olalar der Süleymān peyġamber ʿaleyhi’s-selām
7. günde yüz otuz kerre oḳurdı
8. dāʾim irtifāʿda didi Ḥaḳ Sübḥānehü faẕlı birle ve daḫı bir kimesne
9. her gün yetmiş iki kere [ ]ü dise ġam ve ġuṣṣası
10. gide ve feraḥı ve sürūrı ziyāde ola ve Tefsīr-i Kebīrde
11. ẕikir olunur ki ḳaçan bir kimesneyi sıtma dutduġı
12. vaḳıt bu isimleri yazup belisinde götürse Allāhıñ
13. luṭf ü keremi birle sıtmadan şifā bula tecribe olunmışdır
14. bundan ġāfil olunmaya zīrā bu isimler besmeledendir böyle
15. ṭılısım idmişlerdir bunı yazup belisince götüren pāk

[100/b]

1. iʿtiḳād üzere aña hiçbir iş müşkil olmaya ne ḳadar ḳatı düşvār iş
2. iş olursa āsān ola [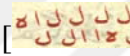] ḥikāyet olunur ki
3. bir gün Ḥażretiʿ Azrāʾīl ʿaleyhi’s-selām velīlerden
4. birine göründi aġlamaġa başladı ḳıyās itdi-ki rūḥumı
5. ḳabż itmege geldi Ḥażretiʿ Azrāʾīl ʿaleyhi’s-selām
6. eyitdi neye aġlarsın ol velī eyitdi eger
7. taḫḳīḳ rūḥumı ḳabż idecek olursañ ölürem āḫirete
8. gidecek yolum vardır biri cennet yolı ve biri cehennem
9. yolıdır ol yollarıñ ḳanḳısına gidecegim bilmem ḳorḳarın-ki
10. Ḥaḳ Teʿālā ḥażretlerine lāyıḳ ʿamelim olmaya beni cehennem yolına
11. gönderirse ḥālim nice ola diyü aġların dedi Ḥażretiʿ Azrāʾīl
12. ʿaleyhi’s-selām eyitdi sen cehennemden pek ḳorḳar-mısın
13. eyitdi neʿam ḳorḳarın çünki sen cehennemden ḳorḳarsañ saña
14. bir nesne yazayım her gün vird idüp çoḳ çoḳ oḳı
15. terk itme Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā seni cehennemden ḳurtara didi

[101/a]

1. hemān kendi yanından bir barmaḳ deñlü varaḳ çıḳardı üzerinde
2. [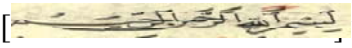] yazup virdi ve’s-selām imdi
3. müʾmin iḫvāna lāzım oldı-ki her gün buña müdāvemet idüp

4. oḳuya bu besmeleniñ faż̄ileti ġāyet çoḳdur bu maḥalde
5. ancaḳ bu deñlü beyān olundı bu kifāyet ider ḥavās-ı
6. Ḳurʾān-ı ʿAẓ̄im beyān olunur ki Ḥażretiİmām ʿAlī̄ raḥmetullāhu ʿaleyhden
7. bir mufaṣṣal ḥadīṯ̣-i şerīf rivāyet olunmışdır ol ḥadīṯ̣-i
8. şerīf Türkī̄ye tercüme olundı-ki her müʾmin iḫvāna oḳumaḳ āsān
9. ola deyü imdi Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem
10. saʿādetle buyurdılar ki esrā gicesinde ʿarşıñ
11. altında durdum üstüne naẓar itdüm iki levḥ aṣılmış gördüm
12. incüden yāḳūtdan birisinde yazılmışdır ki Fātiḥatü'l-kitāb
13. ve birisinde cemīʿ ü'l-Ḳurʾān yazılmışdır ki didüm yā Rabbi benüm
14. ümmetimi bu iki levḥ ile ikrām eyle Cenāb-ı Bārī̄ buyurdı-ki
15. celle ṣenāʾühü seniñ ümmetiñi bu ikisiyle ikrām eyledim [ ]

[101/b]

1. [ ] yā Rab
2. didüm Fātiḥatü'l-kitāb oḳuyanıñ ṣevābı nedir didim
3. Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurdı-ki yā Muḥammed bu yedi āyetdir her kim
4. bir kerre oḳursa ben anıñ üzerine ḥarām iderem cehennemiñ
5. yedi ḳapusını [ ]
6. [ ] ben dedim-ki yā Rab cümle Ḳurʾānı
7. bir kerre oḳuyan içün ne vardır didüm buyurdı-ki ben aña
8. viririm her ḥarfi meḳābelesinde cennetde bir aġaç vardır anda
9. bir niʿmet yoḳdur illā anıñ üzerinde vardır levḥ-i maḥfūẓa
10. baḳdım üç nūr gördüm üç mekānda ben dedim-ki yā Rabbi
11. bu üç nūr nedir Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā buyurdı-ki bu Āyete'l-Kürsī̄niñ
12. ve Yāsī̄n ve ḳulhüvellāhüaḥad yeridür ben didüm-ki yā Rab bu Āyetü'l-
13. Kürsī̄niñ ṣevābı nedir buyurdı-ki benim ṣıfatımdır daḫı
14. niʿmetdir bunı bir kerre oḳuyan ḳıyāmet gününde benüm
15. yüzüme naẓar ider [ ]

[102/a]

1. [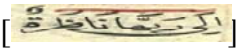] ve ammā Yāsīn Ḳurʾānıñ ḳalbidir seksen āyetdir
2. her kim-ki bunı her günde bir kerre oḳusa onuñ-çün
3. benden her günde seksen raḥmet vardır yigirmisi dirliginde
4. yigirmisi ölüm vaḳtında yigirmisi maḳberesinde yaʿnī maḳbereden
5. ḳalduḳda nūrdan bir ṭavḳı virilür ve bir tācı vaḳārıyla tāclanur
6. ve ṣırāṭ köprisi üzerine geçer şimşek gibi cennetde
7. Ḥażreti Muḥammed ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemiñ refīḳlerinden
8. olur digir ḥadīṯRavżatü'l-Mütteḳīnde naḳildir ki Resūlullāh
9. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı-ki on şeyʾ vardır ve on
10. şeyʾi menʿ ider ve biri daḫı sūre-yi Fātiḥa-yı Şerīfdir Ḥaḳ Sübḥānehü
11. ve Teʿālānıñ ġażabını menʿ ider ve biri daḫı sūre-yi Yāsīn-i Şerīfdir
12. ḳıyāmet gününde ṣusuzlıġı menʾ ider ve bir daḫı sūre-yi
13. Duḫāndır ḳıyāmet aḥvālin menʿ ider biri daḫı sūre-yi Vāḳıʿadur
14. faḳr-ı fāḳa-yı menʿ ider ve biri sūretü'l-Mülkdir ḳabir ʿaẕābın menʿ ider
15. ve biri sūre-yi Kevṯerdir ḫışlarıñ ḥuṣūmetlerin menʿ ider

[102/b]

1. ve biri daḫı ḳulyāeyyühe'l-kāfirūndır nezʿi vaḳtında küfür söylemegi
2. menʿ ider ve biri sūre-yi İḫlāṣdır nifāḳı menʿ ider biri sūre-yi
3. Felaḳdır ḥāsidlerden ḥasedi menʿ ider biri daḫı sūretü'n-Nāsdur
4. ol daḫı vesvāsı menʿ ider ve daḫı buyurdı-kim bir kimesne sūre-yi ʿAmmeyi
5. ikindi namāzından ṣoñra oḳusa ol kimse dünyādan
6. çıḳmaya tā cennetde mekānın görmeyince bir rivāyetde buyurmışlar ki
7. ol kimse īmān ile gide Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām
8. eyitdi her kim ʿAmme sūresin oḳusa zevāl-ı īmāndan emīn ola Ḥaḳ Teʿālā
9. rızḳın giñ ide ve dünyānıñ cemīʿ ṭaġlarınca ṣevāb vire
10. ölmeden uçmaḳda yerin göre daḫı her kim gice yatıcaḳ Tebāreke
11. sūresin oḳusa Ḳadir Gicesini iḥyā itmişce ṣevāb virile
12. Resūlullāh ʿaleyhi's-selām her gice Tebāreke oḳumayınca uyumazdı
13. Cābir binʿ Abdullāh raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider Ḥażreti Resūlullāhdan
14. ḳaçan Tebāreke sūresin oḳuyan toprāġa ḳosalar Tebārekeniñ
15. on āyeti başından yaña ṭura on āyeti gögsinden yaña ṭura

[103/a]

1. on āyeti ayaġından yaña ṭura münker ve nekīr her ḳanġı ṭarafdan gelse menʿ
2. eyleyeler ve cevāb vireler bunuñla işüñüz yoḳdır bu kişi dünyāda
3. Tebāreke sūresin çoḳ oḳurdı diyeler bu ḥadīṯ-i şerīfe Ebū'l-Leyṯ
4. tefsīrinde ẕikir olunur her müʾmin-i iḫvāna lāzımdır ki Tebāreke sūresin
5. her gice oḳuyup yata hīç terk itmeye zīrā ġāyet lāzımındandır
6. feżāʾil-i Yāsīn Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām eyitdi her nesneniñ
7. göñlü vardır Ḳurʾānıñ göñlü Yāsīn sūresidir her kim bu sūreyi
8. oḳusa Allāhü Teʿālā anı yarlıġar ve on iki kerre Ḳurʾānı ḥatim itmişce
9. ṣevāb virir ḳaçan-kim bir kimesne ḫasta olsa üstüne sūre-yi
10. Yāsīn oḳusalar melekü'l-mevt geldügi vaḳıt sūre-yi Yāsīniñ her
11. ḥarfine üç ferişte gelürler bir ṣaf olurlar anıñ-içün ṣalavāt
12. virirler ve istiġfār ideler ve ġuslına ḥāżır olurlar namāzın
13. bile ḳılurlar ḳabrine bile ve bir kişi kendi ölüm ḥālinde Yāsīn
14. oḳusa uçmaġıñ ḫaznedārları uçmaḳ şarābından getürüp
15. içürmeyince melekü'l-mevt anıñ cānın almaya bu ḥadīṯ Ebū'l-Leyṯ tefsīrinde

[103/b]

1. ẕikir olunur digir cāmiʿü'l-fetvā taḳdīri üzere getürmiş-ki sūre-yi
2. Yāsīniñ her bir ḥarfi başına onar raḥmet melekleri inüp
3. ṣaf ṣaf duralar ol-kişiye istiġfār ideler namāzın bile
4. ḳılalar ve defn olunurken ḥāżır olalar sūre-yi Yāsīn ḥisābda
5. üç biñ iki yüz on ṭoḳuz ḥarfdir her bir ḥarf meḳābelesinde
6. on melek ḥāżır olıcaḳ cümlesi otuz iki biñ yüz ṭoḳsan melek
7. olur ve ol-kişi döşeginde yaturken cennet şarābın
8. içmeyince teslīm olmaya ve ḳıyāmet gününde ṣuya ḳanmış ola
9. hīç bir peyġamberiñ ḥavżına muḥtāc olmaya ve Ḥażreti Resūlullāh
10. ʿaleyhi's-selāmbuyurdı-ki Ḳurʾān-ı ʿAẓīm ol kimseye şefīʿ ola
11. ve diñleyen içün istiġfār ider illā sūre-yi Yāsīn oḳuyan ve
12. diñleyen maġfūr olur ve ḳıyāmetde Yāsīn-i Şerīf ol-kimesneyi
13. kendi şefāʿat ider digir ḥadīṯ Enes bin Mālikden raḥmetullāhu ʿaleyh
14. mervīdür ki Ḥażreti Resūl ʿaleyhi's-selām buyurdı-ki vaḳtā ki
15. Ḥaḳ Teʿālā benim üzerime Fātiḥatü'l-kitāb ve āyetü'l-kerīmi ve şehidallāhü

[104/a]

1.ve ḳuli'l-lāhümme endirmek murād eylese bunlar ʿarş sāḳında taʿalluḳ

2. itdi pes eyitdiler ki [يَا عِيسَى إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ] bizi endirirsin

3. şol kimseler üzerine-ki saña maʿṣıyet ider pes Ḥaḳ Teʿālā

4. ḥażretleri dedi-ki ʿizzeti ve celāli ḥaḳḳıyçün sizleri bir aḥad oḳumaz

5. her ṣalavāt-ı mefrūżanıñ ḫalefinde yaʿnī ardında illā anı ḳuds-i

6. ḥażīreye idḫāl iderem ve anuñ içün ḳażā iderem ḳıyāmet

7. gününde yetmiş ḥācet ol yetmiş ḥācetiñ ednāsı maġfiret

8. iderim der imdi her mü'min bu āyetleri oḳumaġa ʿādet idine

9. her farżıñ ʿaḳabında terk itmeye Tefsīr-i Beġavīde Ḥażreti İmām

10. ʿAlīden raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet olunmışdır digir ḥadīṯ-i şerīf

11. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem buyurdı ki [يُحْمَلُ شَعْرُ وَجْهِ وَرَقَبَتِهِ]

12. [اقْرَأْ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ] yaʿnī her nesneniñ nūrı vardır Ḳur'ānıñ

13. nūrı ḳulhüvallāhüeḥaddür Enes bin Mālik raḥmetullāhu ʿaleyh eydir Resūl

14. ʿaleyhi's-selāmdan eşitdim-ki bir kişi ḳulhüvallāhüeḥad

15. oḳurdı Resūlullāh eyitdi vecebet yaʿnī vācib oldı

[104/b]

1. eyitdiler cennet vācib oldı ve Ḥażreti Resūl buyurdı-ki ḳanḳı

2. ḳuluñ-kim ve tesbīḥde vaẓīfesi ḳulhüvallāhüeḥad ola anuñ ṣevābı

3. gürından ḳopacaḳ ḳuşlar gibi üstüne gölge eyleye Ebī Hüreyre raḥmetullāhu ʿaleyh

4. rivāyet ider resūlullāhdan her kim ḳulhuvallāhüeḥad oḳuya

5. gök ḳapularından ḫaber ve berekāt yaġar ve göñline sekīnet iner

6. Tañrınıñ raḥmeti anıñ vücūdın örter tesbīḥ āvāzı ʿarşa çıḳar Ḥaḳ Teʿālā

7. aña raḥmet naẓarın ider her ne-kim dilerse virir ḥācetini revā eyler

8. Ebū ʿAmrı ve Mevlā Cerīrü binʿAbdullāh rivāyet eyler Resūlullāhdan her kim

9. evine girdügi vaḳtın bir kez ḳulhüvallāhüeḥad oḳuya yoḫsıllıḳ ol

10. evden ve ḳoñşularından ıraḳ ola Sehel bin Saʿde raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet

11. ider bir kişi yoḫsıllıḳdan resūlullāha geldi Resūl ʿaleyhi's-selām

12. buyurdı-ki çün evüñe giresin ehlüñe ve cemāʿatiñe selām virdikden

13. ṣoñra ḳulhüvellāhüaḥad oḳı ol-kişi bunıʿādet idindi az

14. zamānda ṣāḥib-i niʿmet oldı [teʾeḫḥidi][40] çoḳ kişiler anıñ gölgesinde
15. diñlendiler ḫōş geçdiler Enes binMālik raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ider

[105/a]

1. Resūlullāhdan her kim bir kerre ḳulhüvallāhüeḥad oḳuya anıñ berekātı aña
2. ve anuñ ehline ola her kim üç kerre oḳusa berekātı aña ve ehline
3. ve ḳoñşularına ola ve her kim on iki kerre oḳusa Tañrı Tebāreke ve Teʿālā
4. uçmaḳda anıñ-çün bir köşk yapuvire her kim yüz kerre oḳusa
5. yigirmi yıllıḳ günāhına kefāret ola her kim dört yüz kerre
6. oḳusa cemīʿ ʿömrüne kefāret ola her kim biñ kerre oḳusa
7. dünyādan çıḳmaya tā kendü maḳāmını cennette görmeyince Meşkūtü'l-
8. Meṣābīḥde ẕikir olunur bu ḥadīṯ-i şerīf [
9. [
10. [
11. [ʿan Enes binMālik raḥmetullāhu ʿaleyh
12. [
13. [
14. [ ] bu İḫlāṣ-ı Şerīfüñ fażīletleri ġāyet çoḳdır
15. cümlesi yazılsaydı muṭavvel kitāb olurdı bu ḳadar ile kifāyet

[105/b]

1. oluna digir feżāʾil-i Ḳurʾān budur ki aṣḥāb eyitdiler yā Resūlullāh ḳanḳı
2. sūre aʿẓamdur Ḥażreti Peyġamber eyitdi İḫlāṣ yene eyitdiler Ḳurʾānda
3. ḳanḳı āyet aʿẓamdır eyitdi Āyete'l-Kürsī ve yene eyitdiler ḳanḳı
4. sūreyi ulaşmaḳ seversin Resūlullāh eyitdi Baḳara sūresiniñ
5. āḫirin severin-ki [ ] āyetidür zīrā ki raḥmetullāh ḫazīnelerinden
6. bir ḫazīnedir ve yine buyurdı-ki her kim Āyete'l-Kürsī oḳusa
7. şimdi cennete giderdi ve lākin ölmeyince olmaz daḫı eyitdi
8. her kim Ḳurʾānı muṣḥafsız oḳusa biñ derecedir ammā muṣḥafdan
9. oḳusa iki biñ derecedir ve daḫı Resūlullāh eyitdi bir kişi her
10. namāzdan ṣoñra Āyete'l-Kürsīyi oḳusa ol āyet gökleri yırtar

[40] Sözcük *teʾeḫḥidi* olarak okunmuştur;ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

11. tā ḥażrete çıḳar daḫı ṭurmaz ḥareket ider eydir ki beni oḳuyanı
12. yarlıġamayınca ṭurmazın der Ḥaḳ Teʿālā bir ferişte gönderir ol
13. kişiniñ yarına dek günāhın yuyar ve ṣevābın yazar ve ol
14. gökleriñ yırtuġı yene biter ve daḫı Ḥażreti Resūlullāh eyitdi her
15. kim-ki namāzdanṣoñraĀyete'l-Kürsīyi oḳusa Ḥaḳ Teʿālā her ḥarfine ḳırḳ

[106/a]

1. ṣevāb virir farż ṣoñunda oḳuyalar Şāfīʿiler gibi ki farż
2. ḳılsa selāmdan ṣoñra yerinden ṭurmadın Āyeteʾl-Kürsīyi oḳusa
3. Ḥaḳ Teʿālā aña şākirdler ṣevābın vire ve daḫı peyġamberler ṣevābın vire ve daḫı
4. ḥāʾil olmaya illā melekü'l-mevt cānın alur varur cennete girer
5. didi yalıñuz Āyete'l-Kürsīniñ ṣevābın ve fażileti nihāyetsizdir
6. bu deñlü kifāyet ider ʿĀʾişetü raḥmetullāhu ʿaleyh eydir dāʾimā Ḥażreti
7. Resūlullāh beş vaḳıt namāzdan ṣoñra eyiderdi-ki [يا مقلب القلوب]
8. [ثبت قلبي على دينك] yaʿnī maʿnāsı budur ki ey göñüller döndirici
9. pādişāh benüm göñlümi ṣābit ḳıl seniñ dīniñ üzerine
10. dönmekden ṣaḳla ben eyitdim yā Resūlullāh sen daḫı ḳorḳarsın
11. eyitdi yā ʿĀʾişe nice emīn olam anıñ mekrinde [وقلوب العباد]
12. [يقول لا حول وصرف القلوب بيد الله يقلبها كيف شاء] yaʿnī
13. mecmūʿu ḳullarınuñ göñülleri ol cebbār pādişāhıñ iki
14. ḳudret barmaġınıñ arasındadur dönderü yorur ol
15. göñülleri nice dilerse pes anıñ ḫışmından ve ġażabından emīn

[106/b]

1. olmaḳ yoḳdur zīrā fāʿil-ümuḫtārdır gāh şaḳī ḳulunı Saʿīd ḳulunı
2. şaḳī eyler imdi her farż namāzdan ṣoñra üç kerre müdāvemet oluna
3. Meṣābīḥde zikir olunur meşāyıḫlerden bir kimesne oġlına eyitdi
4. iy oġul bu duʿāyı her günde ḳırḳ kez oḳı dilerseñ īmānıñ zāʾīl
5. olmaya nitekim Resūlullāh buyurur kim-ki günde ḳırḳ kez eyitse [حي]
6. [يا حي يا قيوم لا إله إلا أنت برحمتك أستغيث] dise ol-kişiniñ
7. īmānı zāʾīl olmaya her ṣabāḥ vird iden kāhil olma dimişdir
8. bu āyet-i kerīmeyi beş vaḳıtda namāzı ḳılup elin ḳaldurup duʿā eyledikde
9. oḳuya [ربنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك]

10. [ ] kim-ki bu āyeti terk itmeyüp her ṣabāḥ

11.ve her aḫşam oḳusa yedişer kerre Ḥaḳ Teʿālā ḥālet-i nezʿide anuñ

12. īmānını ḥıfẓ idüp şeyṭān şerrinden ḫalāṣ eyleye āyet-i

13. şerīf maʿnāsı budur ki iy bizüm Rabbümüz gönlümüzi bu hidāyetden

14. bāṭıla döndürmegil bize hidāyet virüp İslām ile mükerrem

15. ḳılduḳdan ṣoñra bize sen hidāyeti ʿaṭā ḳılup anıñ üzerine

[107/a]

1. gönlümizi ṣābit ḳılıver ki ʿaṭā ḳılıcı sensin ve bu duʿāyı daḫı her

2. namāzıñ ʿaḳabında oḳuya merḥūm ve maġfūr Ebi's-Suʿūd raḥmetullāhu ʿaleyhden

3. menḳūldür ki ḥıfẓ-ı īmān-içün üç kerre oḳuya [ ]

4. [ ]

5. [ ]

6. [ ]

7. [ ]

8. [ ]

9. [ ]

10. [ ]

11. [ ]

12. [ ]

13. [ ] Şedādīn-i Evs raḥmetullāhu ʿaleyh

14. ḥadīṯinden vārid olmuşdır ki [ ]

15. [ ]

[107/b]

1. [ ]

2. [ ]

3. [ ] bundan ulu istiġfār olmaz diyicek

4. böyle itmek gerekdir ḥattā Ḥażreti Resūlullāh buyurmışdır ki

5. bir kimesne ṣubḥ vaḳtında böyle istiġfār itse ondan ol-gün

6. vefāt itse taḥḳīḳā ol-kimesne ehli cennetden ola ve eger
7. aḫşam vaḳtında istiġfār idüp vefāt eylese yine
8. ehl-i cennetden ola dimişdir imdi bu keyfiyyet üzere istiġfār
9. itmek efḍal imiş Ḥażreti Resūl ʿaleyhi’s-selām ḫōd efḍali
10. terk itmezdi her müʾmine lāzımdır ki dāʾimā bunuñla istiġfār
11. eyleye fetevā-yı ẓehrīde getürmiş-ki bir ḳul kelīme-yi küfri diline
12. getürse lākin küfr iddigin bilmese kāfirdir zīrā ki İslāmda
13. cehle ʿözür yoḳdur ögrenüp bilmek üzerine farż-ı ʿayn
14. oldı idi ve eger bir kişi kelīme-yi şehādeti ʿibādet üzerine
15. getürse Müslimān olmaz ḥattā küfürden rücūʿ itmeyince

[108/a]

1. fe-emmâ söyledügi söz ḫaṭā idügin bilmeyen nice küfürden rücūʿ
2. eyleyesin işbu ḥāl ġāyet müşkil olduġı-çün Ḥażreti
3. Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem bu derde şāfī dermān buyurup
4. didi-ki her ṣubḥ ve şām üzeriñize lāzım olsun bu duʿāyı
5. çoḳ oḳuyasız ol bilmezligile diliñüzden gelen küfür kelīmesinden
6. daḫı sāʾir günāhlarına kefāret ola ve niyyet bu ola-ki
7. eger bilmezligile benden kelīme-yi küfr vücūda geldiyise rücūʿ
8. itdüm diyü bu niyyet üzere bu duʿāyı oḳuyup ve kelīme-yi
9. şehādeti diline getürse girü müslimān olur illā
10. kelīme-yi küfri söyleyen cemīʿ ʿamelleri bāṭıl olur İmām Ġazālī
11. eydir orucını girü iʿāde eyledügi lāzım olduġı kişiye
12. buña lāzım olmaz ḳanḳı sözden kelīme-yi küfr ṣādır olduġı
13. bilmedigi-çün ol duʿā budur [ ]
14. [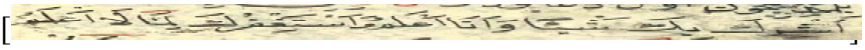]
15. [ ] maʿnāsı budur ki iy Çalabum

[108/b]

1. saña ṣıġındım şirk getürmeden bir nesneden-ki ben anı bilürem
2. ve istiġfār iderim şol nesneden-ki anı bilmezim taḥḳīḳā sen
3. ʿallāmü’l-ġuyūbsın dimekdir ve bu duʿāyı daḫı Ḥażreti Resūl
4. ʿaleyhi’s-selāmdan mervīdür her gün üç kerre

5. oḳuya [ ]
6. [ ] deyüp her gün īmānıñ yeñileye bir duʿā daḫı
7. budur [ ]
8. [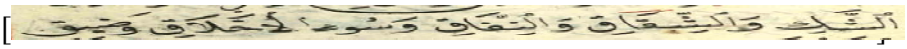]
9. [ ]
10. [ ]
11. kelīmesin deye [ ]
12. [ ] ve maʿnāsın daḫı bilmek gerekdir
13. zīrā ki aġzı ne didügin ḳulaġı işitmek gerek ben daḫı
14. müʾmin oldum inandım didügi gerçek ola imdi kelīme-yi
15. şehādetiñ maʿnāsı budur ki ben ṭanıḳlıḳ virdim be-dürüstī

[109/a]

1. var issi hīç maʿbūdlıġa lāyıḳ bir kimesne yoḳdur illā Allāhü Teʿālā
2. vardır ve daḫı ṭanıḳlıḳ virürem Ḥażreti Muḥammedü'l-Muṣṭafā
3. ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellemAllāhuñ ḳulıdur hem resūlıdur bu
4. kelīme-yi ṭayyibe daḫı eydeler [ ]
5. [ ] bu ẕikir
6. olunan duʿāları ve kelīme-yi şihādeti terk itmeyüp her gün
7. müdāvemet ideler ki dilin kelīme-yi küfrinden Allāhü Teʿālā ḫalāṣ
8. ide ve dīn ve īmānı selāmet üzere ḳıla [ ]
9. [ ]
10. [ ] [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ] Muʿcemden
14. Ḥażreti Resūlullāh ṣallallāhu ʿaleyhi ve sellem eyitdi kim-ki
15. aḳṣıra eyde [ ]

[109/b]

1. [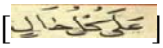] deye ve ṣalavāt vire ve cevāb viren [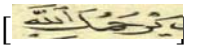]
2. deye ol [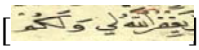] deye Ḥaḳ Sübḥānehü ve Teʿālā ol ʿaṭaşdan
3. bir ferişte yarada ṭāʿat ide ṣevāb anıñ ola ve’s-selām
4. Firdevsden İbn-i ʿÖmer raḥmetullāhu ʿaleyh rivāyet ḳılur Ḥażreti Resūl
5. ʿaleyhi’s-selāmdan-ki eyitdi dāʾim bunı oḳuñ ki ḳabirde
6. bundan size ṣorırlar [ ]
7. [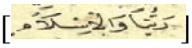] imdi müʾmin
8. ve müʾmine olan kimselere lāyıḳdır ki her gün
9. üç kerre müdāvemet eyleyeler
10. ve’s-selām

III. DİZİNLER

1. DİZİNLİ SÖZLÜK

A

ābād: Far. Bayındır.
ā. it(d)- (1) 86b/14

ābdest: (4) Far.Müslümanların, belli ibadetleri yapabilmek için bir düzen içerisinde bazı organları yıkayıp bazılarını mesh etme yoluyla yaptıkları arınma.
8a/14, 22b/9, 31b/11, 75a/11
ā. al- (1) 22b/9,

ābdestsiz: Far.+T.Abdest almamış olan. (kimse) (1) 8a/13

ʿabīd: Ar.Çok ibadet eden.
ʿa.-dür (1) 12b/13

ʿacabā: Ar. Şüphe,kuşku; merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz. (1) 52b/15 **bk.ʿaceb**

ʿacāʾib:Ar. Garip, tuhaf, yadırganan, yabansı. (1) 89a/3 **bk. ʿacāyib**

ʿacāyib: Ar.Sağduyuya, göreneğe, olağana aykırı, garip, tuhaf, yadırganan, yabansı. (1) 56b/6 **bk. ʿacāʾib**
ʿa.-dir: (1) 97b/6

ʿaceb: Ar. Acep, tuhaf (7) 20b/11, 57a/7, 86b/11, 89b/13, 94a/12, 97a/10, 77a/12 **bk. ʿacabā**
ʿa.-dir (1) 86b/10

acı: Acı, ağrı ıztırap.
a. çek- (2) 66a/15, 66b/6

ʿāciz: Ar.Gücü birişe yetmez olan, güçsüz.
ʿa-em (1) 72b/2
ʿā-misiz (1) 34b/1

ʿacizlen-: Ar.+T. Elinden bir şey gelmemek.
ʿa.-lense(1) 27b/10

aç: (1) 33b/13 Acıkmış olma.
a.-ları (1) 18a/1

aç-: Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek
a.-a (2) 44b/12, 52a/9
a.-ar(2) 26a/12, 56b/10
a.-arsa(1)18b/7
a.-dım (1) 81a/2
a.-uñ (1) 96a/6

açıcı: Açma işini yapan. (1) 14b/4

acıḳ(ġ)-: Yemek yeme gereksinimi duymak.

a.(ġ)-ırsam(1) 44a/10

açıl-: Açma işine konu olmak.

a.-a:(1) 45a/13

a.-uñ(1) 21b/2

a.-ur(2)14b/15, 14b/5

açlıḳ: Aç olma durumu.

a.-dan (2) 44a/9, 89b/8

açuḳ: Açılmış, kapalı olmayan.

a.-dur (1) 91b/8

ad: Ad, isim,ün, nam.(2) 14b/6, 95a/15

a.-ı (2) 94a/5, 95a/13

a.-ıdır (1) 70b/5

a.-ım (1) 74b/15

a.-ıñ (1) 19a/6

a.-ına (1) 97a/6

a.-larımla (1) 98b/9

ʿaded: Ar.Sayı(1) 99b/13

ʿa.-i (1) 51a/4

ʿa.-in (1) 26a/4

ʿa.-ince (2) 89b/5, 99b/10

ādem: Ar. İnsan, insanoğlu, adam.

ā.-denem (1) 55a/10

ā.-i (1) 62b/14

ā.-leriñ (1) 21a/13

ādemoġlan(ı): Ar.+T.Kişioğlu, insanoğlu.

ā.-larına (1) 7a/15, 16a/10

ā.-nına (1) 17a/15

ʿādet: Ar.Görenek, topluluk içinde eskiden beri uyulan kural, töre. (3)104a/8, 104b/13, 81b/11

ʿā.-i (1) 85b/9

ʿā. it- (1) 104a/8

adlu: … adını taşıyan, isimli. (5) 32a/13, 50b/7, 70a/4, 71b/11, 98b/5

āfitāb: Far.Güneş.(1) 62a/6

ʿāfiyet: Ar.Hasta olmama durumu, sağlık, esenlik. (1) 38a/9

ʿafv: Ar.Bağışlama.(16) 11a/14, 22b/2, 30b/4, 34b/5, 47b/11, 49b/10, 53a/9, 54b/12, 54b/4, 71a/6, 92a/13, 93a/9, 93b/6, 94b/1, 99a/7, 105a/5

aġaç(c):Ağaç.(9)101b/8, 26a/1, 26a/13, 27a/5, 57a/13, 71a/8, 94b/4, 94b/9, 97a/2

a.-da (2) 94b/7, 94b/9

a.-dan (1) 25b/15

a.(c)-ı (2) 13b/14, 13b/15

a.(c)-ın (2) 13b/12, 14a/5

a.(c)-ınıñ (1)14a/2

a.-lar (2) 13b/13, 58b/14

a.-ları (1) 13b/14

aġır: Tartıda çok çeken. (7) 15a/12, 15b/7, 19b/1, 29b/8, 32b/11, 55b/15, 82a/4

a. gel- *(gücüne gitmek, onuruna dokunmak)*

aġırla-: İkram etmek, izaz etmek.

a.-sa (1) 97a/8

a.-yan (1) 93a/11

aġırlıḳ(ġ):Ağır olma durumu.

a.(ġ)-ınca (1) 34a/1

aġ(ı)z: Ağız.(1) 92b/8

a.-ı (3)108b/13, 26b/3, 78b/1

a.-ında (1) 26b/3
a.-ından (4) 18b/6, 52a/9, 93b/12

aġla-: Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.
a.-dı (1) 92a/2
a.-mazın(2) 92a/8
a.-ñ (2) 93a/11, 93a/8
a.-r (1) 92a/6
a.-ram (1) 92a/8
a.-rın (2) 100b/11, 92a/9
a.-rsın (2) 100b/6, 92a/4
a.-yalum (1) 93a/10
a.-yam (1) 55a/7

aġlamaḳ(ġ): Ağlama.
a.(ġ)-a (2) 100b/4, 55a/5

aġrı-:Vücudun bir yeri ağrılı durumda olmak.
a.-r(1) 75b/14

aḥad: Ar.Kişi, kimse. (1) 28b/6

ʿahd: Ar.Söz verme.
a. it- (1) 81a/3 (Söz vermek.)

āḫer: (Ar.) Başka, diğer, gayrı.
ā.-e (1) 65a/12

aḫī: Ar. Kardeş. (1) 92a/14

āḫir(e): Ar. Son, sonraki, sonunda.(7) 4a/10, 12a/4, 13b/6, 15b/15, 39b/11, 50b/12, 91b/3
ā.-de (1) 64b/12
ā.-i (1) 79a/5
ā.-in (1) 105b/5
ā.-inde (6) 78a/13, 78a/5, 78b/4, 78b/6, 79a/9, 87a/10
ā.-ine (2) 14b/11, 98b/12
ā.-leriñ (1) 36a/14

āḫiret: Ar. Öbür dünya, öteki dünya. (6) 9a/4, 30b/5, 53a/13, 66a/9, 83b/2
ā.-de (7) 2b/11, 3a/7, 6a/12, 6b/10, 6b/5, 68a/11, 83b/5, 99b/15, 65b/8
ā.-e (5) 2b/1, 4a/2, 100b/7, 66a/10, 81b/10
ā.-iñ (1) 6b/9
ā.-te (1) 3b/3

aḥmaḳ: Ar. Aklını gereği gibi kullanamayan, bön, budala, aptal. (1) 90b/14

aḥsen: Ar.Çok güzel, en güzel.(1) 35b/3
a.-dir (1) 59b/7

aḫsır-: Aksırmak. **krş. aḳṣır-**
a.-up (1) 70a/11

aḫşam: Akşam vakti, akşamleyin.(11) 4b/9, 106b/11, 107b/7, 35b/15, 36a/1, 36b/13, 36b/9, 42b/12, 45b/2, 84a/4, 68b/2
a.-a (1) 40b/1
a.-dañ (1) 22b/2

aḥvāl: Ar.Durumlar, hâller, vaziyetler.
a.-in (2) 102a/13, 10b/2
a.-ini (1) 55b/6

aḥyā: Ar. Diriler, canlılar.
a.-yı mevti (1) 63a/5

aḳ: Beyaz,kara ve siyah karşıtı. (4)

32a/7, 56a/1, 71a/10, 71a/9
a.-ıyla (1) 98b/7

ʿaḳab: Ar. Arka, art.
ʿa.-ınca (1) 85b/14
ʿa.-ında(6) 27a/2, 107a/2, 104a/9, 60a/15, 81b/8, 85b/11

aḳça: Akçe.(2) 33b/7, 89b/10

ʿaḳl: Ar.Akıl, us.
ʿa.-ı(1) 90b/13

aḳreb: Ar. Daha yakın;daha uygun. (1) 61b/6

ʿaḳreb: Ar.Zehirli iğnesi olan bir tür böcek. (4) 17b/6, 91a/2, 91b/2, 91b/6

aḳşır-: Aksırmak. **krş. aḫsır-**
a.-a (1) 109a/15

aḳṭar-: Dökmek, boşaltmak.
a.-ayım (1) 91a/10
a.-dı (1) 91b/3

aḳṭarmaḳ(ġ): Aktarmaişi.
a.(ġ) -a: (1) 91a/11

al-: Almak, satın almak; beraberinde götürmek; gizlice almak, çalmak.
a.-alar (1) 77a/8
a.-am (1) 60a/4
a.-dıḳda (1) 91a/7
a.-dılar (2) 67b/1, 67b/6
a.-dıyise (1) 4a/1
a.-ı kodun(1) 82b/13 (Bir süre için bir yerde tutmak)
a.-ı koyum(1) 1b/9
a.-maya (1) 103a/15
a.-mış (1) 90b/4
a.-sa (1) 75a/11
a.-up(10) 22b/9, 39b/12, 41b/13, 55b/12, 58b/1, 66b/11, 75a/7, 77a/5, 90b/3, 90b/9
a.-ur(1)106a/4
a.-uram(1) 66b/15
a.-ı ver- (1) 67a/4
a.-virdi(1) 68a/3

āl: Ar. Aile, evlat. (1) 35b/13
ā.ine (1) 73b/4

aʿlā: Ar. Büyüklük, şeref, şan. (1) 83a/14
a.-dan (1) 49a/3

ʿalāmāt-ı ḥudūṯ: Ar. sonradan ortaya çıkan izler,işaretler. (1) 29b/13

aʿlā-yıʿillīn: Ar. En yüksek tabaka. (1) 61a/7

ʿaleʾd-devām: Ar. Sürekli, boyuna. (2)31b/14, 64a/13, 81a/3

ʿālem: Ar. Dünya, herkes(6) 01b/2, 14b/2, 53a/10, 80a/15, 92b/11, 93b/5
ʿā.-e (1) 7b/3
ʿā.-i (3) 52a/11, 80a/15, 94b/2

āʿlem: Ar. En bilgin. (2) 41b/9, 73a/15

alın-: Alma işi yapılmak.
a.-mış (1) 5b/5

ʿālim: Ar.Bilen.(1) 7a/10
ʿā.-den (1) 66a/8

ʿāliyāt: Ar. Yükseklikler. (1) 3b/6

ʿaliyye: Ar. Bir şeyin en yüksek tepesi. (1) 60b/6
ʿā.-ye (1) 13a/9

Allāhu aʿlem: Ar. Allah en iyi bilendir, anlamında bir söz. (1) 47a/13

ʿallāmü'l-ġuyūb: Ar. Görünmeyen şeyleri bilen, Allah.
ʿa.-sın (1) 108b/3

almaḳ: Almak. (1) 90b/9

alt: Bir şeyin yere bakan yanı.
a.-ın (2) 82b/10, 82b/6
a.-ına (3) 18b/9, 77a/2, 78b/13
a.-ında (8) 7b/15, 101a/11, 57a/12, 57b/2, 57b/7, 60b/11, 60b/8, 90a/15
a.-ındadır (3)18a/4, 19b/6, 60b/9

altı: Beşten sonra gelen sayının adı.(4) 25b/2, 27a/3, 49b/7, 74a/15

altıncı: Sırada beşinciden sonra gelen.(7) 27a/7, 49b/6, 50a/12, 53a/5, 56b/3, 59b/12, 64a/1
a.-da (1) 76b/5

altmış: Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı.(6) 13b/10, 35a/6, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 97a/5

altun: Altın. (11) 10a/5, 33b/15, 33b/4, 90a/15, 90b/14, 91a/13, 91a/6, 91b/1, 91b/4, 91b/8, 91b/9
a.-a (1) 91b/13
a.-dan (1) 20b/4
a.-dandır (1) 94b/6
a.-dur (1) 91a/12

aʿmāl: Ar. İşler, işlemler.(1) 15b/2
aʿ.-ini (1) 55b/7

ʿamel: Ar. Yapılan iş, edim, fiil; bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları. (12) 6b/11, 6b/12, 10b/9, 16a/11, 16b/9, 17b/14, 22b/3, 51b/5, 62b/9, 66a/8, 68a/2, 68a/5
ʿa.-de (1) 80a/1
ʿa.-den (1) 83a/1
ʿa.-e (2) 3b/3, 82b/9
ʿa.-im (3) 1b/10, 100b/10, 68a/7
ʿa.-iñ (2) 77a/13, 77a/6
ʿa.-inden (1) 16b/9
ʿa.-lerden (1) 6b/15
ʿa.-leri (2) 108a/10, 33b/9
ʿa.-lerimiz (1) 5b/12
ʿa.-i ṣāliḥa (3) 6b/14, 11a/5, 13a/7

āmīn: Ar.Öyle olsun. (10) 3a/2, 51a/10, 51a/15, 51a/9, 51b/2, 51b/5, 63b/12, 63b/9, 78a/5

ʿāmm: Ar. Genel, umum. (1) 73b/5

ammā: Ar.Ama.(25) 2a/11, 2b/8, 3b/10, 5a/14, 6a/1, 102a/1, 105b/8, 12b/8, 13a/1, 15a/9, 15b/3, 20a/1, 24b/4, 41b/9, 45b/7, 64a/5, 73a/2, 85a/15, 87b/8, 88a/12, 90b/2, 91a/15, 91a/8, 91b/7, 94a/1

ʿāmme : Ar. Umuma mahsus. (1)

1b/10

ʿamūd: Ar. Direk, sütun. (2) 18a/6, 19b/5

an: O. **krş. ol**

a.-da (7) 101b/8, 13b/11, 51a/10, 57a/1, 57b/9, 60b/14, 77b/14

a.-dan (66) 3a/10, 7a/5, 12b/11, 13a/5, 13b/11, 13b/2, 14a/1, 14a/2, 17b/7, 19a/12, 20a/2, 20a/5, 22a/1, 22b/3, 22b/4, 24a/10, 27b/10, 28a/11, 28a/13, 28a/7, 38b/9, 43b/5, 45a/11, 45b/12, 45b/8, 48a/10, 48b/2, 48b/5, 50a/4, 50b/3, 51b/4, 52a/7, 55b/12, 55b/13, 55b/7, 58a/4, 58a/7, 58b/10, 58b/12, 58b/4, 60a/11, 61b/6, 61b/7, 62a/1, 62a/10, 62b/4, 67a/7, 68a/7, 69b/3, 70a/7, 73a/1, 75a/13, 75a/14, 77b/10, 78a/5, 79a/10, 80a/14, 81a/3, 86b/6, 91a/10, 93b/15, 94a/12, 94a/5, 94b/11, 95a/12

a.-ı (27) 7b/3, 103a/8, 104a/5, 108b/1, 108b/2, 11b/5, 13b/12, 19a/11, 30b/15, 36b/6, 39b/2, 45a/9, 49b/10, 54b/13, 54b/2, 55b/5, 58b/1, 61b/13, 61b/15, 62b/9, 76a/12, 76b/3, 80a/1, 86b/9, 88a/10, 94a/11

a.-ıñ (78) 3b/8, 4a/11, 4a/9, 4b/10, 6b/1, 101b/4, 101b/9, 103a/15, 104b/14, 104b/6, 105a/1, 106a/11, 106a/15, 106b/15, 109b/3, 12a/3, 12a/4, 13a/3, 13b/10, 18b/2, 18b/6, 19a/7, 22a/5, 30a/5, 30b/3, 32a/11, 34a/1, 40b/5, 42b/15, 45a/12, 50a/1, 52a/11, 52b/11, 52b/4, 53a/13, 53b/6, 53b/8, 54a/4, 54b/14, 54b/15, 55b/4, 56a/11, 57b/11, 57b/15, 57b/4, 57b/8, 58a/9, 60a/4, 61a/1, 61a/15, 61a/7, 64b/1, 64b/2, 67b/14, 69a/3, 72a/1, 73a/10, 73a/8, 74b/14, 74b/4, 77b/14, 78b/5, 79a/12, 81a/13, 82b/1, 83b/2, 83b/4, 83b/12, 84a/3, 84b/12, 85b/8, 86a/10, 87a/6, 87b/3, 88b/8, 89b/6, 94b/1, 99a/7, 96b/12, 105a/4, 92a/8, 103a/11

a.-ıñ-çün(6)105a/4, 92a/8, 96b/12,14a/13, 38b/14
a.-ıñ-içün (1) 103a/11
a.-ıñ-ıla (1) 4a/7
a.ıñ-la (3) 6b/6, 19a/7, 32a/2
a.ıñ-lan (1)15b/4
a.-lar (6) 4b/11, 20a/8, 26b/5, 51b/10, 51b/12
a.-lara (4) 11a/8, 20a/7, 52a/3, 86b/4
a.-lardan (1)25a/9
a.-ların (2)14b/6, 53a/4
a.-larıñ(9) 4b/6, 5a/7, 5a/8, 6a/4, 11a/7, 25a/8, 36b/3, 57a/13, 60a/1
a.-lar-içün (1) 20b/14
a.-uñ (8) 104a/6, 104b/2, 105a/2, 106b/11, 16b/9, 27a/3, 28b/8, 98a/15
a.-uñ–içün (3) 91b/6, 91b/8, 93a/7
a.-uñla (1) 44b/12

añ-: Sözünü etmek veya onu düşünmek, zikretmek, hatırlamak
a.-am (1) 19a/7
a.-arlardı(2) 94a/13
a.-amayıcaḳ (1) 5b/7
a.-adur- (1) 7b/8
a.-dıkça (1) 85b/7
a.-mayınca (1) 5a/7
a.-up (1) 13a/6

ana: Anne.(1) 8a/9
a.-dan (1) 11b/13
a.-m (1) 56a/6
a.-muz (1) 79a/8
a.-sı (2) 40a/7, 40b/3
a.-sına (2) 51b/1100a/5
a.-ya (2) 5b/10, 10a/6

aña: Ona.(72) 3b/15, 4a/4, 6b/10, 7b/8, 100b/1, 101b/7, 104b/7, 105a/1, 105a/2, 106a/3, 25b/15, 25b/2, 25b/3, 26a/3, 26b/9, 36a/11, 39a/11, 41b/4, 43b/14, 44b/11, 47b/10, 47b/15, 49a/15, 49a/5, 49a/9, 50a/10, 50a/11, 50b/10, 50b/5, 53b/14, 54a/9, 57b/15, 57b/2, 60a/15, 60b/1, 60b/15, 61a/11, 61a/14, 61a/15, 61a/4, 61a/5, 61a/6, 61b/13, 61b/14, 61b/15, 62a/3, 62a/8, 63b/8, 68b/9, 71b/10, 71b/15, 71b/5, 72a/4, 72b/3, 75b/15, 76a/1, 76b/15, 77a/1, 79b/15, 79b/7, 80b/11, 82a/15, 84a/5, 90a/3, 90a/6, 90a/8, 91b/8, 95a/15, 95b/7

anbār: Far. Genellikle tahıl saklanan yer.
a.-dan (1) 34a/2

ancaḳ: Yalnızca anlamında, sınırlama bildiren bir söz.(11) 40b/11,101a/5, 39b/2, 48a/7, 61b/9, 68a/6, 73b/3, 87b/5, 87b/9, 90a/8, 90a/9

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle.(2)

50b/6, 88a/13

and: Yemin, ahit, söz verme.(3)
35b/3, 62b/8, 79b/13

añıl-: Hatıra getirilmek, söz konusu olmak.
a.-a(1) 51a/14

añmak: Anlamak, hatırlamak, söz açmak, bahsetmek. (1) 5a/4

ara: İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe.
a.-sı (2) 11b/8, 34a/1
a.-sın (1) 88a/7
a.-sında (3) 72a/8, 73a/2, 88a/11
a.-sındadur (1) 106a/14
a.-ya (1) 42b/11

ara-: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.
a.-r-ise (1) 90a/7
a.-yup (3) 42b/2, 66b/12, 67a/14

ʿaraḳ: Ar. Sıralı nesne; dizili şeyler.
ʿa.-da (1) 86a/4

aralıḳ(ġ): Yer, mahal.
a.(ġ)-ımızda (1) 88a/10

ārām: Far. Durma, eğlenme; yerleşme. (2) 18b/10, 18b/11

ārāste: Far. Bezenmiş, süslenmiş. (1) 14a/12

art(d): Arka, geri.
a.(d)-ına (1) 84b/7
a.(d)-ında (3) 104a/5, 56b/15, 84b/13
a.(d)-ınca (1) 78b/11

arı: Temiz, pak, saf; güzel, parlak. (2) 10b/11, 75a/11

arḳa: Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı, ön karşıtı.
a.-ma (1) 91a/9
a.-sına (1) 76a/12
a.-sındadır(1) 19b/7
a.-sını (2) 70b/15, 70b/3

ʿarṣa: Ar. Yer, toprak.
a.-da (1) 50b/2

ʿarş: Ar. İslâm inanışına göre göğün en yüksek katı.(24) 104a/1, 11a/7, 18a/4, 18a/6, 18a/7, 18b/9, 19b/10, 19b/6, 19b/9, 32a/7, 52a/11, 52a/14, 57b/2, 57b/7, 60b/8, 61a/13, 61a/5, 65b/12, 77a/2, 78b/13, 86a/1, 86a/9, 92b/3
ʿa.-a (2) 104b/6, 79b/4
ʿa.-da (2) 50b/2, 62b/2
ʿa.-ı (2) 18b/9, 57b/8
ʿa.-ım (1) 16a/7
ʿa.-ın (1) 60a/10
ʿa.-ıñ (2) 101a/10, 60a/12
ʿa.-ıraḥmān (3) 52a/11, 57a/12, 78a/8

art-: Çoğalma.
a.-a (2) 19a/8, 99b/15

artıḳ: Bir şey harcandıktan sonra artan bölümü, fazla. (4) 12b/11, 12b/5, 65b/14, 68a/7
a.-dır (5) 9a/15, 9b/10, 10a/1, 10a/9, 73b/8

artur-: Geriye bırakma, fazla bırakma.
a.-a (1) 83b/3
arż: Ar.Yer,yeryüzü.(1) 15b/6
a.-da (1) 58b/3
ʿarż: Ar.Sunma.(3) 61a/3, 83a/8, 97a/13
ʿaṣā: Ar.Uzun sopa.(1) 77a/2
āsān: Far.Kolaylık.(7) 2a/13, 3a/2, 100b/2, 101a/8, 45a/10, 45b/4, 66b/6
ā.-ı (1) 37b/13
āsānlıḳ(ġ): Far.+T.Kolaylık.
ā.(ġ)-ıla (3) 8a/12, 9a/9, 66b/1
āṣār: Ar.Eserler.
ā.-da (1) 38a/15
aṣḥāb: Ar. Sahabe.(2) 105b/1, 79a/6
a.-ına(2) 26a/6, 73b/4
a.-u (1) 17b/7
a.-um (1) 17b/11
a.-ı kirām (1) 58a/12
aṣıl-: Asma işi yapılmak veya asma işine konu olmak.
a.-mış(1) 101a/11
a.-up (1) 20a/14
ʿāṣi̇: Ar.Başkaldırıcı(2) 82 b/14, 82b/5
aṣlā: Ar. Hiçbir zaman, hiçbir biçimde, sakın. (5) 1b/3, 12b/7 15b/3, 39a/14, 42b/5
astār: Far.Kumaşın veya derinin iç tarafına geçirilen ince kat.
a.-ına (1) 46b/10
aşaġ(a): Aşağı.
a.(a)-ya (1) 91b/1
a.-dan (1) 14a/4
a.-ı (1) 83a/1
ʿāşıḳ: Ar.Aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse.
(2) 92b/12, 92b/8
aşikāre : Far.Açıkça, belli ederek, saklamadan.
(3) 18a/10, 71a/5, 91a/5
āşinā: Far.Bildik, tanıdık.
ā.-lardan (1) 67a/8
ʿaşḳ: Ar.Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi.
(1) 18b/5
at: Tek tırnaklı hayvan.(4) 33b/14, 86b/10, 86b/9, 95b/14
a.-ı (1) 86b/8
at-: Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.
a.-dı (4) 95b/11, 96a/1, 96b/2, 97a/1
a.-duġı (1) 96b/8
a.-sun (1) 96a/9
ata: Baba.(1) 8a/9
a.-m (1) 56a/6
a.-muz (1) 79a/8
a.-sı (2) 40b/3, 40b/7
a.-sına (2) 100a/5, 51b/1
a.-ya (3) 5b/10, 10a/6, 10a/8
ʿaṭā: Ar. Bağış, ihsan. (4) 106b/15, 107a/1, 60b/5, 60b/6
ʿaṭaş: Ar. Susama, susuzluk, hararet.
ʿa.-dan (1)109b/2
āteş: Far. Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren

ısı ve ışık, od.(1) 87a/7

a.-e (1) 55a/10

a.-i (1) 54b/5

atlan-: Ata binmek.

a.-dı (3) 95b/15, 95b/9, 96a/14

āvāre: Far.İşsiz, işsiz güçsüz, başıboş, aylak. (1) 21a/5

āvāz: Far.Yüksek ses, nara.

ā.-ı (1) 104b/6

ā.-ın (2) 55b/4, 94b/15

ā.-ından(1) 52a/11

ā.-ıyla (1) 5a/12

ʿavrat: Ar.Karı, eş.

ʿa.-dan (2) 76b/12, 79a/13

ʿa.-ına (1) 8a/3

avuç: Elin iç tarafı, apaz.(1) 34a/2

ay: Yılın on iki bölümünden her biri.

(4) 3a/11, 16b/9, 92b/11, 92b/7

a.-da (2) 22a/4

ay: Yeryuvarlağının uydusu, gök cismi.

a.-ıñ (1) 60b/2

a.uñ (1) 20b/8

ayaḳ(ġ): Bacak;birtakım şeylerin yerden yüksekçe durmasını sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri (3) 1b/3, 40b/14, 54b/1

a.(ġ)-ı (2) 69b/13, 77b/6

a.(ġ)-ın (3) 56b/11, 76a/8, 90a/14

a.(ġ)-ına (2) 56a/13, 60b/14

a.(ġ)-ından (1) 103a/1

a.-ları(3) 50b/2, 57a/11, 60b/9

ʿayāl: Ar.Karı, eş.(1) 89b/7

ʿa.-leriñ (1) 93a/3

āyāt : Ar. Ayetler.(1) 24a/2

āyet: Ar. Kur'an surelerini oluşturan kısımlardan her biri.(2) 105b/10, 105b/3

ā.-de (2) 1a/7, 1a/9

ā.-dir (2) 101b/3, 102a/1

ā.-i (6) 102b/15, 103a/1, 106b/10, 42b/13, 43a/15

ā.-idür (1) 105b/5

ā.-in (1) 63b/4

ā.-ini (1) 43a/1

ā.-ler (1) 22b/14

ā.-leri (3) 104a/8, 24a/11, 24a/7

ā.-lerinden (1) 24a/1

ā.-i şerīf (11) 106b/12, 106b/8, 41a/12, 45b/1, 63a/14, 63b/2, 63b/3, 64a/4, 64b/14, 87a/10, 87a/13

ā.-ü'l-kerīm (1)103b/15,

ā.-üñ (1) 98a/11

ʿayn: Ar.Göz.(1) 107b/13

ayrıḳ: Başka, gayri, maada, diğer; artık, bundan sonra, bir daha.(2) 12b/13, 19a/12

ayrıl-: Ayırma işine konu olmak.

a.-dıḳları (1) 53a/9

a.-ur (1) 13b/2

az: Eksik, çok karşıtı; alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik olarak. (2)

104b/13, 67a/3
a.-dan: (1) 6a/1

ʿaẕāb: Ar.Büyük sıkıntı, eziyet, ezinç. (4) 27a/9, 80b/13, 95a/1,02b/13
ʿa.-a (1) 6b/14, 6b/12
ʿa.-da (1) 77b/10
ʿa.-dan (1) 94b/14
ʿa.-ı (3) 95a/2, 45a/11, 95a/12
ʿa.-ın (2) 8b/1, 102a/14
ʿa.-ından (3) 68a/11, 13a/12, 23a/14

āẕād: Far.Serbest bırakma.(7) 100a/6, 95a/6, 33b/12, 22b/1, 77a/10, 78a/1, 54b/6,

āẕādlu: Far.+T. Serbest bırakılmış, azat edilmiş.
ā.-sı (1) 10b/15

aʿẓam: Ar.Büyük, çok büyük.(2) 27b/15, 36b/2
a.-dır (2) 105b/3, 14b/12
a.-dur (1) 105b/2
a.-ına (1) 98b/6

ʿaẓamet: Ar.Ululuk, büyüklük.(1) 14a/7
ʿa.-de (1) 84b/9
ʿa.-ini (1) 30a/8

ʿaẓametlü: Ar. T.Ululuğu olan, büyüklüğü olan;görkemli, heybetli (1) 20b/10

azar: Az olarak.
a.- azar (2) 91a/10, 91a/11

azıḳ: Yiyecek, yol yiyeceği, erzak.(3) 17b/11, 17b/2, 17b/8

ʿaẓīm: Ar.Büyük, ulu.(9) 2a/6, 2b/13, 6a/12, 101a/6, 103b/10, 11a/7, 50a/15, 84a/7, 87b/8
ʿa.-den (1) 42b/5
ʿa.-e (1) 82a/5
ʿa.-ü'ş-şān (1) 27b/7

ʿaẓīmlü: Ar.+T.Azmi olan. (1) 58a/15

ʿazīz: Ar.Ermiş, eren; sevgide üstün tutulan.(3) 94a/1, 94a/4, 99b/12
ʿa.-i (1) 8a/7
ʿa.-inden (1) 86a/10
ʿa.-lerden (1) 77b/6
ʿa. tut- (2) 93a/11,

azma-: Yolunu kaybetmemek, şaşırmamak.
a.-yaydı (1) 92b/13

ʿazze ve celle: Ar. Aziz ve celilolan (Allah).(10) 4b/14, 49a/3, 61a/6, 63a/12, 64a/3, 76b/13, 85a/6, 92b/3, 97a/15, 101a/15

B

bāb: Ar. Kapı, bölüm. (7) 10b/1, 22b/13, 24b/6, 98a/3, 37a/2, 47b/2, 69b/1
b.-ında (1) 73a/9
bāb-ümaṭleb: 22b/13, 98a/3
'istek bölümü'

bāb-u tevbe: 10b/1 *'tövbe bölümü'*

baba: Çocuğu olan erkek, peder.
b.-cığım (1) 77b/9
b.-mı (1) 80b/6
b.-muñ(2) 80b/1, 80b/5
b.-ñ (1) 80b/9

baca: Far.Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan yol.
b.-sından (1) 91a/9

bād: Far. Rüzgâr(1) 84a/14

baʿde: Ar. Sonra. (12) 5a/1, 22a/4, 25b/2, 37a/3, 40a/15, 41a/2, 66b/12, 73a/13, 73a/5, 73b/3, 88a/7, 91b/9
b.-'l-mevt (1) 1b/10 *'ölümden sonra.'*
b.-'t-teşehüd(2) 64b/12, 64b/13 *'ettehiyyatüye oturduktan sonra'*

bāġ: Far.Meyve bahçesi. (1) 17a/8
b.-lar (3) 2b/6, 20b/1, 26a/4

bāġçe: Far.+T. Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer.(2) 14a/12
b.-de (1) 20b/1
b.-den (1) 14a/12
b.-ler (1) 20b/1
b.-si(1) 14b/1

bağışla-: Bir mal veya hakkı karşılık beklemeden birine vermek, teberru etmek; herhangi bir kötü davranış için ceza vermekten vazgeçmek, affetmek.
b.-dı (1) 77b/14
b.-r (1) 18b/2
b.-ya (3) 4a/10, 6a/11, 31a/7
b.-yalar (3) 3b/10, 26b/6, 78b/4

bağışlañ-: Bağışlama işine konu olmak, affa uğramak, affedilmek, affolunmak. (1) 5b/12

bağla-: Düğümlemek, tutturmak.
b.-yup (1) 84b/11

bahā: Far.Para olarak değer.
b.-sı (1) 14b/5

bahāne: Far. Uydurma sebep. (1) 3b/15

baḫıllıḳ: Ar. T. Cimri. (1) 70a/12

baḫr: Ar.Deniz.(1) 57a/12

baʿīd: Ar. uzak, ırak.
b.- id- (1) 32b/1 *(uzak etmek)*

bāʿiṣ: Ar. Sebep olan. (1) 1b/9,65a/14

baḳ-: Bakışı bir şey üzerine çevirme.
b.-dı (2) 91a/2, 91b/1
b.-dım (1) 101b/10
b.-sayıdı (1) 91b/2

baḳır: Kızıl renkli element. (1) 16a/5

bāḳī: Ar.Sürekli.(5) 1b/1, 50b/11, 64a/7, 65b/10, 87a/15

baḳmaḳ: Bakışı bir şey üzerine çevirmek. (1) 65a/14

bal: Bal; tatlı, koyu, sıvı madde.
b.-dan: (1) 71a/10

balıḳ(ġ) : Balık.(4) 18a/6, 19b/6,

57a/3, 57a/4
b.(ġ)-uñ (1) 18a/4
b.-lar (1) 57a/1
b.-lardan (1) 57a/3

baraş: Ar. Alaca, vitiligo. (1) 38a/10

barışdırmaḳ(ġ)-: Barışmalarını sağlamak, ara bulmak.
b.(ġ)-a (1) 66a/6

bārī: Far. Hiç olmazsa, bir kere, hasılı. (6) 1b/8, 1b/9, 5b/11, 101a/14, 85b/6, 90b/9

bāriḥ: Ar. Samyeli. (1) 58a/15

barmaḳ(ġ) : Parmak.(2) 101a/1, 15a/9
b.(ġ)-ın (2) 20b/8, 48a/8
b.(ġ)-ına (1) 48a/8
b.(ġ)-ınıñ (3) 106a/14, 70b/14, 70b/3
b.-ları (1) 88b/14
b.-larınıñ (1) 70b/5

baṣ-: Basmak.
b.-dıġım (1) 51a/12
b.-mış (1) 40b/14
b.-up (1) 1b/3

baş: Kafa, ser.(2) 70b/14, 70b/2
b.-ı(14) 18a/4, 19b/6, 26b/2, 36a/6, 48b/6, 50b/2, 52b/7, 57a/12, 60b/8, 78b/1, 80a/11, 80b/1, 80b/5
b.-ım (1) 92a/8
b.-ımı (1) 87b/13
b.-ına (5) 5a/13, 103b/2, 40b/13, 91a/8, 97a/4
b.-ında (3) 26b/2, 48b/6, 78b/1
b.-ından (2) 102b/15, 60b/14

baş barmaḳ(ġ): Baş parmak.
baş b.(ġ)-ınıñ (2) 70b/14, 70b/3

başla-: Bir işe girişmek, harekete geçmek.
b.-dı (2) 100b/4, 20a/8
b.-dılar(1) 33a/10
b.-dım (1) 65b/5
b.-sa (1) 25a/1
b.-ya (2) 45b/12, 55a/5

bāṭıl: Ar.İnançlar bakımından gerçek olmayan; çürük, temelsiz, asılsız.(2) 108a/10, 91b/5
b.-a (1) 106b/14
b.-ol-(1) 108a/10

bāṭın: Ar.İç; gizli, görünmeyen.(1) 64a/2

bay: Zengin, müstağni; ulu, kibar, asil, temiz.(4) 33b/7, 39b/7, 42b/6, 90a/3
b.-lar (1) 25a/5

baʿżı: Ar.Birtakım, kimi.(9) 13a/1, 27b/13, 37b/4, 38a/15, 44b/13, 46b/14, 51b/13, 83b/13, 84a/6
b.-lar (1) 7a/7
b.-ları (1) 64a/9

be-hey : Çıkışma bildirmek için kullanılan bir söz.(1) 77a/12

bed-duʿā: Far.+Ar.İlenme, ilenç, kargış.(1) 63b/11

beden: Ar. Canlı varlıkların maddi bölümü, vücut.

b.-ime(1) 60a/4
bedir: Ar.Dolunay.(1) 16b/9
be-dürüstī: Far. Doğrulukta, dürüstlükte, sağlamlıkta. (4)108b/15, 10b/8, 16a/7, 38b/5
beḳā: Ar. Kalıcılık, ölmezlik.(1) 14a/11
beḳā-yı uḫreviye: Ar. Ahiretin kalıcılığı (1) 1b/5
bel: Göğüsle karın, sırtlankalçalar arasında kalan daralmış bölüm.
b.-isince(1) 100a/15
b.-isinde(1) 100a/12
belā: Ar. İçinden çıkılması güç, sakıncalı durum. (1) 80b/6
b.-dan (3) 38a/9, 41b/1, 80b/15
b.-ların (2) 9a/5, 38a/10
b.-larından (2) 37a/12, 38a/9
b.-sın (1) 38a/5
b.-sından (1) 68a/9
b.-ya (2) 56b/2, 85a/2
b.-yı (3) 9a/1, 38b/12, 38b/5
belī: Far.Evet.(2) 37a/10, 88a/10
belki: Ar.+Far.Muhtemel, olabilir.(2) 73b/4, 80b/4
ben: Teklik birinci kişiyi gösteren söz, kişi zamiri.(69) 1b/7, 101b/10, 101b/12, 101b/4, 101b/6, 101b/7, 106a/10, 108b/1, 108b/13, 108b/15, 10b/8, 14a/14, 17b/2, 17b/4, 20b/10, 21b/3, 30a/10, 35a/12, 35b/6, 40b/7, 41b/11, 44a/5, 49a/9, 49b/9, 51a/15, 51b/5, 54b/15, 55a/10, 55a/13, 56a/9, 56b/1, 58a/9, 60b/1, 61a/15, 61a/4, 61b/13, 62a/11, 65a/13, 65a/15, 65b/1, 65b/2, 65b/4, 67b/14, 72b/10, 72b/15, 79a/1, 80a/11, 80a/4, 80b/11, 80b/15, 80b/5, 82a/15, 85a/1, 85a/13, 86b/10, 86b/12, 86b/15, 86b/4, 87a/2, 91a/1, 92b/12, 93a/1, 93a/11, 93a/12, 93b/15, 95a/4, 95b/5, 98b/9, 40b/11, 62a/12
b.-e (bañа) (128) 7b/14, 8a/12, 17b/2, 17b/3, 17b/5, 17b/6, 19a/11, 19a/6, 20b/12, 25b/13, 27a/14, 31a/15, 32a/1, 32a/2, 32b/15, 35b/14, 37a/8, 40a/7, 41a/8, 47b/9, 49a/14, 49a/4, 50a/14, 50a/2, 50a/6, 50a/9, 50b/9, 51a/1, 52a/2, 52b/10, 52b/5, 53a/12, 53a/15, 53a/4, 53a/7, 53b/1, 53b/5, 53b/8, 53b/9, 54a/12, 54a/3, 54a/7, 54b/15, 55b/6, 56a/12, 57a/15, 57b/10, 58a/7, 58b/12, 58b/6, 60a/1, 60a/11, 60a/12, 60a/15, 60a/2, 60a/3, 60b/13, 60b/15, 60b/2,

60b/5, 60b/7, 61a/1, 61a/10, 61a/3, 61b/12, 62b/1, 63b/1, 63b/10, 63b/6, 63b/7, 64b/10, 65a/13, 65b/13, 65b/3, 66b/1, 67a/2, 67b/5, 67b/8, 68a/9, 68b/2, 68b/5, 69a/1, 70a/2, 70a/8, 71b/9, 72a/14, 72b/15, 72b/5, 73a/3, 74b/12, 74b/7, 74b/9, 75a/1, 75b/5, 75b/7, 75b/9, 76b/14, 76b/15, 78a/13, 79a/15, 80a/6, 80b/14, 80b/9, 81b/13, 82b/14, 82b/5, 83a/4, 83b/12, 83b/14, 83b/4, 83b/8, 84a/9, 86a/13, 86b/9, 88a/11, 88a/12, 90a/9, 90b/6, 91a/4, 91a/5, 91a/8, 91b/11, 92a/14, 94a/6, 95b/4

b.-de (1) 40b/11 ‘de bağlaç’

b.-de(3) 17b/5, 68a/5, 91b/5

b.-den(18) 4a/15, 7a/14, 102a/3, 108a/7, 19a/12, 21b/3, 24a/8, 25b/13, 31a/10, 48a/13, 48a/5, 50a/5, 58b/3, 63b/2, 66b/15, 66b/3, 80b/11, 90b/4

b.-i (23) 100b/10, 105b/11, 32b/14, 35b/13, 36a/11, 36a/12, 40b/6, 52a/14, 55a/13, 55a/5, 56a/6, 57b/15, 67b/5, 71b/15, 78b/15, 80b/6, 80b/7, 85a/13, 85a/3, 85b/13, 94a/13, 98b/9

b.-im (15) 101b/13, 103b/15, 16a/7, 16a/8, 19a/9, 33a/15, 48a/9, 50b/3, 52a/13, 55b/11, 67b/13, 72a/1, 72b/3, 84a/5, 95b/14

b.-imdir (2) 67a/1, 87b/5

b.imle (1) 48a/7

b.-mi (1) 62a/12

b.-üm (40) 101a/13, 101b/14, 106a/9, 17b/10, 40b/5, 50a/5, 51b/11, 53a/4, 54b/10, 56a/15, 61b/2, 63b/2, 64b/10, 65b/12, 65b/14, 66b/15, 67b/4, 67b/5, 68b/3, 71b/10, 71b/5, 74b/15, 79a/1, 79a/11, 83a/5, 85a/9, 87b/13, 88a/11, 92a/6, 92b/11, 92b/14, 92b/3, 92b/4, 92b/6, 92b/7, 94a/1, 94a/4, 95b/4, 96a/6, 96a/9

b.-ümle (1) 60b/1

bende: Far. Kul, köle.

b.-i ẓaʿif (1) 1a/3

b.-ñi (1) 50a/2

beñze-: Andırmak, ortak nitelik bulunmak.

b.-mez (1) 48b/9

berāber: Far.Birlikte, bir arada.(1) 72a/9

berāt: Ar.Belge, patent.(2) 100a/4, 77a/1

b.-ı (4) 77a/15, 77a/4, 77a/9

b.-ıñ (1) 77a/8 ol

b.-ları (1) 77a/5

berekāt: Ar. Bolluklar.(2) 104b/5, 45b/5 **bk. bereket**

b.-ı (2) 105a/1, 105a/2

b.-ıla (1) 94b/1

b.-la (1) 54b/11

b.-ında (7) 88a/3, 93a/3, 94b/2, 95a/10, 95a/6, 96a/2, 96b/3

b.-ındandır (1) 95a/3

b.-ıyla (3) 94b/7, 85b/8, 49b/11

bereket: Ar. Bolluk, gürlük. **bk. berekāt**

b.-iñe (1) 98a/11

berī: Ar. Salim, kurtulmuş.(1) 37a/12

b.-ol- (1) 37a/12

berḳ: Ar. Şimşek. (1) 15a/6

b-ı ḫāṭıf (1) 61b/2 *'göz kamaştıran şimşek'*

berr: Ar. Kara toprak. (1) 57a/13

berü: Bu tarafa,bu yana, buraya.(1) 38a/8

besmele: Bismillah. (3) 27b/14, 98a/3, 98b/15

b.-de (1) 98a/13

b.-dendir (1) 100a/14

b.-niñ (1) 101a/4

beş: Dörtten sonra gelen sayının adı. (11) 3a/10, 3b/11, 106a/7, 106b/8, 17b/1, 49b/6, 74b/10, 75a/14, 81a/12, 81b/8, 83b/8

beşāret: Ar. Muştu.(1) 49a/3

beşinci: Beş sayısının sıra sıfatı, dördüncüden sonra gelen.(8) 17b/5, 37a/2, 49b/11, 49b/5, 52b/12, 55a/1, 59a/10, 64a/1

b.-de (1) 76b/4

b.-si (1) 27a/6

beter: Far. Daha kötü, çok kötü. (1) 92b/12

bevl: Ar. İdrar, sidik. (1) 74b/13

beyāban: Far. Çöl. **bk. biyābān**

b.-a (1) 86b/8

beyān: Ar.Bildirme.(17) 1a/13, 2a/8, 101a/5, 101a/6, 10b/2, 37a/10, 47a/3, 47b/5, 63b/4, 63b/6, 67b/10, 69b/5, 72b/7, 86b/2 87b/10, 87b/3, 87b/7

b.-a (1) 87b/9

b.-ında (1) 98a/5

b.-ındadır (1) 47b/3

b.-ındadur (2) 24b/7, 37a/2

beyin: Duyum ve bilinç merkezlerinin bulunduğu organ, dimağ.

b.-ler (1) 16a/5

beyn: Ar. Ara, aralık; arada, arasında.

b.-s-semāı (1) 32b/11

b.-ṣ-ṣalātda(1) 40a/15

bıraḳ-: Tutamaz olmak; koymak.

b.-dım (1) 41b/6
b.-mışca (1) 88b/6

bī-çāre: Far. Çaresiz, zavallı. (2)

bī-ġāne: Far.Yabancı, ilgisiz.(1) 80a/7

bi-ġāye(t): Far.-Ar. Sonsuz, çok. (1) 23b/12

bī-ḥad: Far. Sınırsız, pek çok. (1) 6b/6

bi-ḥamdihī: Ar. Şükürler olsun (1) 30a/1

bi-izni'llāhi: Ar. Allah'ın izniyle. (3) 24b/5, 65a/12, 66a/13

bil-: Bir şeyi anlamış ve öğrenmiş bulunma. (3) 13a/3, 65a/11
b.-digi (1) 67a/8
b.-diginden (1) 65b/2
b.-dim (3) 65b/7, 91b/5, 91b/7
b.-diñ (2) 65a/1, 87a/2
b.-dirdi (1) 87b/4
b.-dirgil (1) 94a/6
b.-dirmezdi (1) 91a/5
b.-en (1) 35a/10
b.-eyim (1) 62a/12
b.-gil (1) 12b/8
b.-inmiş (1) 2a/10
b.-iñüz (1) 5a/12
b.-medigi (1) 108a/13
b.-mem (4) 100b/9, 40b/11, 65a/15, 68a/6
b.-meñ (1) 56a/8
b.-mese (1) 107b/12
b.-meye (1) 19a/12
b.-meyen (1) 108a/1
b.-mez (1) 80b/7
b.-mezem (1) 31b/1
b.-mezim (1) 108b/2
b.-miş (1) 22b/4
b.-üp (2) 3a/9, 34a/7
b.-ür (2) 26a/4, 27a/6, 56a/6
b.-ürdin (1) 90b/10
b.-ürem (3) 108b/1, 65b/3, 95a/5
b.-ürsin (1) 89b/9
b.-ürüm (3) 58b/3, 65b/4, 93b/15
b.-ürüz (1) 67a/10

bi'l-cümle: Ar.Hep, bütün, toptan. (2) 45b/3, 64b/3

bile: Da, de, dahi.(19) 3a/10, 3b/14, 5a/6, 103a/13, 103b/3, 13a/15, 40b/15, 40b/3, 41a/6, 45b/1, 60b/1, 61b/2, 62b/3, 70a/11, 74b/15, 78b/13, 79b/10

bile: İle (1) 70b/12

billāh(i): Ar.Allah için.(2) 12a/5, 26a/14

bilmek(g): Bir şeyi anlamış ve öğrenmiş bulunmak. (3) 3a/14, 107b/13, 108b/12
b.(g)-e (1) 37b/2
b.-dir (1) 3a/7

bilmezlik(g): Bilmeme durumu, cehalet.
b.(g)-ile (2) 108a/5, 108a/7

biñ: Bin sayısı. (72) 2b/11, 9b/10,

9b/3, 9b/4, 9b/6, 9b/7, 103b/5, 103b/6, 105a/6, 105b/8, 105b/9, 10a/9, 18a/14, 18a/15, 18b/10, 18b/11, 20a/13, 20a/15, 26a/15, 26b/2, 26b/4, 33b/7, 34b/1, 34b/2, 34b/4, 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 50a/10, 50a/11, 53b/9, 54a/10, 54a/9, 60b/10, 60b/11, 61a/4, 61a/5, 61a/6, 69a/14, 69b/5, 71a/15, 72a/8, 72b/10, 72b/15, 72b/5, 73a/3, 75a/4, 75a/5, 75b/5, 76b/15, 78a/1, 78a/7, 82a/7, 83a/12, 83b/10, 83b/12, 84a/12, 84b/10, 88b/6, 95b/1, 95b/11, 96a/3, 96b/4
b.-e (2) 73a/14, 73a/15

bī-namāz: Far. Namazsız, beynamaz.
(1) 3b/12

bindür-: Binmesini sağlamak.
b.-e(1) 76a/12

bir: Sayılarınilki.(432) 1a/7, 1a/9, 1b/3, 1b/9, 3a/11, 3a/9, 3b/9, 4a/14, 4a/9, 5a/13, 5b/1, 5b/7, 6a/14, 6a/3, 6a/9, 7a/1, 7a/3, 7a/5, 8b/1, 9a/11, 9a/13, 9b/1, 9b/11, 9b/14, 9b/15, 9b/2, 9b/6, 100a/11, 100a/3, 100a/8, 100b/14, 100b/3, 101a/1, 101a/7, 101b/14, 101b/4, 101b/7, 101b/8, 101b/9, 102a/12, 102a/2, 102a/5, 102b/4, 102b/6, 103a/11, 103a/13, 103a/9, 103b/2,103b/5, 103b/9, 104a/14, 104a/4, 104b/11,104b/9, 105a/1, 105a/4, 105b/12, 105b/6, 105b/9, 106b/3, 107b/11, 107b/14, 107b/5,108b/1, 108b/6, 109a/1, 109b/3, 10a/1, 10a/4, 10a/8, 10b/2, 11a/13, 11a/3, 11a/9,11b/10, 11b/4, 12b/14, 13a/1, 13a/6, 13b/2, 13b/3, 14b/7, 15a/10, 15a/11, 15a/4, 15a/7,15a/9, 15b/4, 15b/6, 16a/11, 16b/10, 16b/14, 17a/9, 18a/3, 18a/5, 18b/5, 18b/6, 18b/7, 19a/11, 19a/14, 19a/15, 19a/6, 19b/14, 19b/5, 19b/7, 19b/9, 20a/13, 20a/6, 20b/15, 20b/5, 20b/7, 21b/14, 22a/14, 22a/2, 22a/3, 22b/3, 22b/4, 22b/7, 23a/7, 23b/11, 24a/10, 24a/11, 24a/12, 24b/1, 24b/14, 24b/3, 25a/10, 25a/15, 25a/4, 25a/8, 26a/1, 26a/10, 26a/11, 26a/13, 26a/6, 26b/1, 26b/3, 26b/4, 26b/7, 27a/12, 27a/2, 27a/5, 27b/1, 27b/10, 27b/14, 28a/14, 28b/6, 30a/10, 30a/4, 30b/2, 31a/14, 31a/6, 31a/8, 32a/1, 32a/6, 32b/2, 32b/3, 32b/4, 33b/10, 33b/11, 33b/12, 33b/4, 33b/5, 34a/2,

34b/15, 34b/2, 35a/12, 35b/14, 35b/3, 36a/14, 36a/3, 36b/12, 36b/4, 36b/8, 37a/9, 37b/1, 37b/12, 37b/2, 38a/12, 38a/15, 38a/4, 38a/7, 38b/1, 38b/11, 38b/3, 38b/4, 39a/10, 39a/15, 39b/10, 39b/11, 39b/3, 39b/9, 40a/15, 40a/3, 40a/5, 40b/13, 40b/14, 40b/2, 40b/5, 40b/9, 41a/1, 41b/6, 41b/8, 42b/11, 42b/13, 43a/1, 43a/11, 43b/8, 44a/15, 44a/4, 44a/9, 44b/10, 45a/13, 45a/7, 46b/9, 47a/2, 47b/14, 47b/15, 47b/9, 48a/1, 48a/12, 48a/3, 48b/5, 49a/14, 49a/4, 49a/9, 49b/15, 50a/3, 50a/5, 50b/1, 50b/10, 50b/6, 51a/8, 51b/11, 51b/9, 52a/2, 52a/8, 52b/10, 53a/14, 53a/7, 53b/14, 54a/15, 54a/7, 54a/8, 54b/12, 55a/4, 55a/7, 56a/1, 56b/6, 56b/7, 56b/9, 57a/1, 57a/10, 57a/11, 57a/15, 57a/5, 57b/10, 57b/11, 57b/2, 57b/3, 57b/7, 58a/11, 58a/13, 58a/4, 58b/6, 59a/14, 59b/5, 60a/1, 60a/2, 60b/12, 60b/14, 60b/5, 60b/7, 61a/11, 61b/14, 62b/11, 62b/12, 63a/10, 63b/13, 63b/2, 64a/7, 64b/5, 65a/10, 65a/8, 65a/9, 65b/1, 65b/6, 66a/12, 66a/15, 66a/6, 66a/7, 66a/8, 66b/1, 66b/10, 66b/3, 66b/4, 67a/13, 67a/8, 67b/1, 68a/5, 68b/1, 68b/12, 68b/15, 68b/3, 68b/7, 69a/1, 69a/6, 69b/5, 70a/15, 70a/2, 70b/10, 70b/4, 71a/8, 72a/11, 72a/12, 72a/13, 72a/2, 72a/3, 73a/3, 73a/8, 74b/13, 74b/8, 75a/12, 76a/12, 76b/12, 76b/7, 77b/13, 77b/15, 77b/6, 77b/8, 78a/12, 78a/15, 78a/2, 78a/3, 78a/9, 79a/12, 79b/12, 79b/7, 80a/13, 80a/14, 80a/4, 80b/12, 82a/3, 82a/4, 82a/7, 82b/13, 82b/4, 82b/5, 82b/7, 83a/2, 83b/11, 84a/7, 84b/10, 84b/13, 84b/4, 84b/6, 84b/8, 85a/14, 85a/15, 85b/8, 86a/7, 86b/11, 86b/8, 87b/6, 88a/5, 89b/10, 89b/11, 89b/7, 89b/9, 90a/1, 90a/11,90a/13, 90a/14, 90a/15, 90a/2, 90b/12, 90b/3, 90b/9, 92a/11, 93a/8, 94a/7, 94b/12, 94b/2, 94b/4, 94b/5, 95a/13, 95a/8, 95a/9, 95b/1, 95b/11, 95b/14, 95b/6, 96a/1, 96a/9, 96b/2, 98a/7, 98b/14, 98b/9, 99b/3

b.-i (28) 8b/15, 100b/8, 102a/10,102a/11, 102a/13, 102a/14, 102a/15, 102b/1, 102b/2, 102b/3, 12b/9, 14b/10, 19b/2, 48b/9, 61a/5, 66a/10, 74b/13,

74b/14, 74b/15, 77a/1, 87b/5, 95a/15

b.-in (5) 100a/4, 100a/5, 55b/12

b.-inde (1) 15a/9

b.-ine (3) 100b/4, 48b/9, 51b/1

b.-ini (3) 32b/7, 41a/7, 77a/8

b.-iniñ (2) 15a/8, 85b/1

b.-iñüz (1) 11b/7

b.-isi (9) 14b/9, 17b/6, 32b/1, 48a/15, 48a/6, 49b/15, 66b/11, 72a/8, 73a/14

b.-isidir (1) 4b/5

b.-isin (3) 4b/6, 29b/13, 87b/1

b.-isiñ (1) 1b/4

b.-isinde (2) 101a/12, 101a/13

b.-isindedür (1) 41b/11

b.-isini (1) 94a/7

b.-isiniñ (1) 94a/8

birer: Hepsinden biraz, her biri. (3) 2a/1, 20b/3, 20b/4

birinci: Bir sayısının sıra sıfatı; önce gelen kimse, şey. (4) 51b/14, 54a/5, 57b/12, 76b/3

birḳaç: Az sayıda, az.(4) 40a/14, 41a/6, 45b/1

birle: İle. (13)100a/13, 100a/8, 23a/4, 38b/6, 43a/4, 92b/9, 93b/5, 95b/11, 95b/9, 96a/1, 96b/3, 97a/9, 97b/1

bit-: Yetişip büyümek, meydana gelmek, çıkmak.

b.-en (1) 13b/13

b.-er (7) 105b/14, 14a/10, 14a/11, 14a/8, 14a/9, 94b/10

b.-üp (1) 83a/14

biti: Mektup, yazılmış şey.(1) 15a/10 **krş. bitü**

b.-si (1) 15a/8

b.-yi (1) 15a/11

bitir-: Sona erdirme, tüketme, tamamlama, sonuçlandırma. **krş. bitür-**

b.-ür (1) 13b/12

bitiril-: Bitirme işine konu olmak.

b.-işiyle (1) 109a/10

bitü: Mektup, yazılmış şey. **krş. biti**

b.-gi (1) 77a/12

bitür-: Sona erdirme, tüketme, tamamlama, sonuçlandırma. **krş. bitir-**

b.-e (1) 6b/1

b.-i vir-(1) 6a/15

b.-ür (1) 21a/3

bitürmek(g): Sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.

b.(g)-e (1) 6b/4

b.(g)-in (1) 9b/1

b.(g)-iñ (1) 9b/3

biyābān: Far. Geniş düzlük, çöl.(1) 57a/14 **bk. beyāban**

biz: Çokluk birinci kişiyi gösteren söz. (10) 5a/13, 5b/1, 39b/14, 55b/8, 66a/4, 67a/10, 67a/12, 92b/9, 93b/11, 93b/13

b.-cileyin (1) 05b/14

b.-e (7) 5b/12, 106b/14, 106b/15, 41a/4, 63b/4,

91a/15, 92b/8
b.-i (2) 5a/15, 104a/2
b.-im (4) 5b/12, 5b/2, 5b/3, 25a/6
b.-üm (1) 106b/13
bīzār: Far. Tedirgin, bezmiş, usanmış.
b.-ım(1) 93a/12
boġazla-: Boğazından keserek öldürme.(1) 41a/10
boġazlamaḳ(ġ): Boğazından keserek öldürmek.
b.(ġ)-a (1) 41a/7
bol: Çok, kıt karşıtı. (2) 31a/5, 43a/4
borç: Ödenmesi gereken para veya başka bir şey. (3) 42b/11, 42b/8, 44b/4
b.(c)-ın (1) 42b/15
b. (c)-un (1) 72b/4
b. (c)-uñ (1) 43a/13
b.-ları (1) 44b/6
boşan-: Bol bol akma.
b.-ur (1) 24a/8
boy(u)n: Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.
b.-ı (1) 17b/6
b.-ların (1) 5b/9
boz-: Bir şeyi işlevini yapamaz duruma getirme.
b.-am (1) 11a/10
bölük(g): Parça, kısım. (4) 20a/6, 51b/9, 82b/13, 82b/7
b.(g)-in (3) 59a/14, 59b/5
b.(g)-inde (2) 27a/4, 59a/14
b.(g)-inden (1) 59b/5
böyle: Bunun gibi, buna benzer.(16) 2b/7, 4a/10, 5b/1, 5b/2, 100a/14, 107b/4, 107b/5, 14a/12, 28a/15, 36a/13, 38b/11, 49a/7, 58b/7, 69b/15, 77a/14, 90b/11
b.-ce (1) 39b/11
bu: 1.Yerde, zamanda veya söz zincirinde en yakın olanı gösteren bir söz. 2. zm. En yakında bulunan bir varlığı veya biraz önce anılan bir şeyi işaret yolu ile belirtmek için kullanılan bir söz.(271) 1a/13, 1a/2, 1a/3, 1b/1, 1b/2, 2a/7, 2b/7, 2b/9, 3b/4, 4a/4, 4b/4, 5b/5, 6a/10, 06a/6, 6b/4, 7a/1, 100a/12, 100a/14, 101a/14, 101a/15, 101a/4, 101a/5, 101b/11, 101b/12, 101b/3, 103a/15, 103a/2, 103a/3, 103a/7, 104a/8, 105a/14, 105a/15, 105a/8, 106a/6, 106b/10, 106b/13, 106b/4, 106b/8, 107a/1, 107b/8, 108a/2, 108a/3, 108a/4, 108a/6, 108a/8, 108b/3, 109a/3, 109a/5, 10a/12, 10a/14, 11a/11, 11b/3, 12a/6, 13b/2, 14b/12, 14b/6, 14b/8, 15a/11, 15a/12, 15a/3, 15b/15, 15b/4, 15b/7, 16b/12, 18a/15, 18a/8, 18a/9,

19a/11, 19b/1, 19b/10, 19b/12,
20a/13, 20a/3, 20a/4, 20b/10,
20b/11, 20b/12, 20b/13,
20b/15, 20b/8, 21a/1, 22b/11,
23a/12, 23a/13, 23a/2, 23a/5,
23a/7, 23b/15, 24a/11, 24a/7,
25a/10, 26a/3, 27a/1, 27b/11,
28a/13, 29b/9, 30b/6, 31a/11,
31b/14, 32a/15, 32b/10,
32b/15, 32b/5, 33a/15, 33b/11,
33b/3, 33b/6, 34a/5, 34a/7,
35a/14, 35a/8, 36a/5, 36b/12,
36b/8, 37a/11, 38a/5, 38b/13,
39a/13, 39a/15, 39a/2, 40a/12,
40a/14, 41a/1, 41a/10, 41a/12,
41a/2, 41b/12, 41b/6, 42b/11,
43a/15, 43b/15, 43b/5, 44a/11,
44b/13, 44b/5, 45a/13, 46b/14,
47a/11, 47a/14, 47a/3, 47a/8,
47b/4, 48a/15, 48a/6, 48a/8,
52a/8, 52b/15, 53a/1, 54b/2,
55a/11, 55a/9, 55b/6, 55b/8,
56a/2, 56b/6, 58a/13, 58b/11,
58b/15, 58b/4, 58b/6, 59b/10,
62a/3, 63a/14, 63b/3, 63b/4,
63b/5, 64a/14, 64b/14, 64b/2,
65a/2, 65b/8, 66a/11, 66b/2,
67a/1, 67a/11, 67a/14, 67b/12,
67b/4, 69a/10, 69a/2, 69a/7,
69b/6, 70a/3, 70b/5, 71a/11,
71a/15, 71b/12, 72a/3, 72a/8,
72b/11, 72b/4, 72b/6, 73a/13,
73a/3, 73b/3, 73b/7, 74a/15,
74b/4, 75a/14, 75a/3, 76a/1,
76a/14, 77a/15, 77a/8, 77a/9,
77b/11, 79a/7, 80a/8, 80b/10,
80b/11, 80b/13, 80b/14,
80b/15, 80b/6, 81a/12, 81b/10,
81b/4, 81b/7, 82a/15, 82a/7,
82b/14, 83a/11, 83a/3, 83b/6,
84a/4, 84a/9, 85a/2, 85b/1,
85b/3, 86b/10, 86b/13, 87a/15,
87b/9, 88a/3, 88b/14, 89b/15,
89b/4, 90a/10, 90a/9, 90b/13,
90b/2, 90b/6, 91a/9, 91b/13,
91b/3, 91b/7, 91b/9, 93a/3,
93b/11, 93b/13, 93b/14,
94a/12, 94b/12, 97a/1, 97a/10,
97b/6, 98b/9, 99b/10, 99b/3,
99b/6

b.-dur(36) 108a/13, 108b/7,
31a/5, 32b/1, 36b/2,
39b/1, 41b/13, 43a/5,
47a/5, 61b/9, 65a/7,
73a/11, 73a/15, 73a/4,
75a/8, 105b/1, 106a/8,
106b/13, 108a/15,
108b/15, 11b/3, 11b/9,
12b/9, 21a/2, 37b/1,
41a/14, 45b/7, 64b/11,
72a/2, 76b/11, 80a/2,
82a/5, 83b/7, 89a/4,
91a/8, 99a/5

b.-na (1) 37a/1

b.-ña (10) 101a/3, 108a/12,
10a/15, 20a/4, 65b/10,

66a/11, 68b/9, 69b/6, 83a/2, 87a/9

b.-nca (1) 66a/14

b.-nda (6) 2a/9, 3b/2, 6b/10, 41b/13, 42b/1, 89b/13

b.-ndan (12) 1a/12, 4b/12, 4b/15, 100a/14, 107b/3, 109b/6, 20b/14, 23b/12, 58b/7, 68a/7, 86b/11, 90a/10

b.-nı (23) 5a/1, 100a/15, 101b/14, 102a/2, 104b/13, 109b/5, 18b/12, 28a/15, 30a/8, 32a/4, 32b/2, 33a/6, 35a/10, 41b/5, 42b/7, 58a/5, 66b/3, 66b/7, 72b/9, 87a/2, 90a/9, 90b/2, 91a/5

b.-nlar (5) 100a/6, 104a/1, 20a/9, 40a/14, 67b/14

b.-nlara (4) 12b/13, 82b/9, 91a/7, 92b/8

b.-nlardan (1) 52a/5

b.-nlardır (2) 24a/3, 42b/2

b.-nları(8) 3a/2, 40b/15, 40b/2, 40b/3, 40b/4, 40b/8, 45b/12, 45b/2

b.-nlarıñ (10) 1a/11, 2a/1, 3b/2, 12b/11, 12b/15, 25a/1, 41b/10, 47a/15, 82b/8, 90b/12

b.-nlarıñla (1) 92b/9

b.-nuñ (14) 2b/1, 3a/12, 5b/15, 6a/5, 12a/3, 14b/13, 20a/3, 52a/9, 67a/11, 67a/13, 77b/11, 80b/15, 87b/8, 93b/14

b.-nuñ-içün (1) 4a/15

b.-nuñla (7) 4b/11, 103a/2, 107b/10, 10b/1, 38b/5, 45a/9, 67a/2

bugün: İçinde bulunulan gün.(1) 84b/13

bul-: Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşma.

b.-a (6) 100a/13, 23a/9, 24b/4, 31b/5, 47a/4, 47a/5

b.-amadı (1) 67a/14

b.-amaz (1) 90a/7

b.-amazlar (1) 51b/10

b.-aydılar (1) 94b/14

b.-dı (5) 66b/11, 66b/12, 83a/15, 91a/1, 96b/7

b.-dılar (2) 25a/5, 96b/5

b.-dım (1) 41b/12

b.-dıysa (1) 24a/13

b.-dum (1) 42b/2

b.-duñ (2) 40b/4, 40b/8

b.-ına (3) 10b/5, 15a/10, 15a/11

b.-madılar (1) 96b/8

b.-madıysa (1) 24a/13

b.-masa (1) 24a/10

b.-maz (1) 62a/1

b.-mazsa (1) 90b/5

b.-muş (1) 90b/14

bulmaḳ(ġ): Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak.

b.(ġ)-a (1) 34a/9

bulut(d): Biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığın(1) 13b/2

b.-dan (1) 14a/5

b.(d)-ından (1) 14a/3

bulun-: Bulma işine konu olma.

b.-dım (1) 28a/15

b.-maya (1) 15a/9

b.-maz (1) 15b/4

buluş-: Bir araya gelme, karşılaşma.

b.-asın (1) 65b/13

burāḳ: Ar.Hz. Muhammed'in Miraç Gecesi'ndeki biniti. (1) 94a/9

būs: Far. Öpme, öpücük. (1) 56a/13

būstān: Far.Sebze bahçesi.(1) 17a/8

b.-lar (2) 02b/6, 26a/4

buyruḳ: Emir, ferman. (1) 5a/13

buyur-: Kesin olarak söylemek, emretme.(1) 65a/2

b.-a (7) 4a/15, 4b/1, 50b/3, 52a/12, 56a/3, 56a/5, 56a/9

b.-dı (11) 13b/1, 21b/5, 31a/12, 51a/10, 59b/4, 73a/4, 81a/13, 85a/13, 85a/14, 93a/2, 98b/14

b.-dı (62) 101a/14, 101b/11, 101b/13, 101b/3, 101b/7,102a/9, 103b/10,103b/14, 104a/11, 104b/1, 104b/12, 105b/6, 11a/15, 12a/15, 17b/10, 19a/13, 22a/14, 25b/11, 27b/7, 28b/6, 30a/10, 30b/2, 31b/11, 37a/9, 38b/7, 39a/4, 40a/8, 43a/11, 45a/7, 47b/7, 50a/14, 53a/2, 54b/3, 59b/1, 59b/3, 59b/7, 59b/9, 60a/14, 61a/3, 62a/14, 62b/4, 63b/1, 64b/8, 65a/15, 68b/1, 68b/14, 71a/2, 71a/8, 71b/3, 71b/8, 73a/1, 74b/12, 74b/6, 79b/3, 85a/6, 86a/13, 88b/5, 98b/2, 99a/4

b.-dı (3) 102b/4, 14a/14, 14b/3

b.-dılar(4) 51b/8, 56b/5, 65a/2, 84a/11

b.-dılar (20) 101a/10, 29b/8, 34b/1, 34b/3, 35b/4, 37a/10, 51a/12, 51b/11, 58a/4, 58a/7, 58b/13, 58b/4, 58b/9, 60a/5, 63b/5, 65b/3, 65b/7, 68b/6, 79b/11, 81a/14

b.-du (1) 19a/8

b.-ır (6) 27a/12, 30b/10, 48a/13, 60a/9, 62a/4,

76b/11
b.-ırlar (1) 36b/11
b.-ırsın(1) 18b/1
b.-madı (1) 65a/11
b.-mış (12) 50b/9, 51a/1 52a/2, 53b/12, 53b/5, 54a/11, 54a/15, 54a/7, 63a/14, 82a/6, 98b/6, 99a/9
b.-mışdır (20) 1a/7, 1a/8, 1a/9, 6b/9, 100a/2, 107b/4, 13a/10, 23a/11, 49a/14, 70a/2, 71a/13, 71b/11, 74b/8, 95a/8, 10b/6, 12a/14, 38a/11, 38a/6, 73b/5
b.-mışdur (1) 38b/2
b.-mışlar (20) 22b/7, 44b/13, 102b/6, 24b/15, 30b/12, 34b/14, 49b/13, 52b/10, 52b/4, 53a/11, 54a/2, 54b/10, 55a/3, 56b/14, 57b/14, 59b/14, 60b/4, 61a/10, 69b/4
b.-mışlardır (2) 6b/2, 22a/2
b.-mışlardur (1) 37b/14
b.-muşdır (1) 9a/1
b.-muşlar (2) 73a/7, 83b/11
b.-muşsız (1) 65b/2
b.-up (1) 108a/3
b.-ur (16) 106b/5, 11a/1, 11a/8, 20b/10, 21a/7, 12a/7, 16a/13, 19b/5, 48a/5, 48b/2, 49a/1, 61b/9, 95a/3, 33b/10, 33b/11, 49b/9
b.-ursız (1) 41a/8

buyuru(ı)l-: Emir alma, emredilme.
b.-a (1) 47a/3
b.-mışdur (1) b. 43b/9

bühtān: Ar.Kara çalma, iftira.(3) 12b/14, 67b/5, 67b/15
b.-ı (1) 68a/4

bünyād: Far. Asıl, esas, temel; yapı. (1) 20a/7
b.-ı (5) 19b/14, 98b/2, 98b/3, 98b/4

büyük: Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan küçük karşıtı (1) 71a/9

büyüklik(g): Büyük olma durumu, ululuk.
b.(g)-i (2) 20a/13, 78b/8

C

cā'iz: Ar. Yapılıp işlenmesine izin verilen. (2) 13a/2, 59b/7

cāmi': Ar.Müslümanların namaz kılmak için toplandıkları yer.
c.-ye (1) 89b/11

cān: Far.İnsan ve hayvanlarda yaşamayı sağlayan ve ölümle vücuttan ayrılan madde dışı varlık; yaşama, hayat; güç,

dirilik.(8) 5a/11, 13b/14, 14a/11, 66a/11, 66a/14, 66b/1, 66b/6, 66b/8
c-ı dil (1)13a/6
c.-ım (3) 79a/11, 92a/15, 95b/13
c.-ıma (1) 68b/5
c.-ımız (1) 79a/8
c.-ın (2) 103a/15, 106a/4
c.-ın al-(1) 106a/4
c.-ını (1) 96a/4
c.-ları (1) 5a/8

cānavar: Far. Canlı.
c.-a (1) 86b/6

cānib: Ar.Yan, taraf.
c.-i ḳudsi: (2) 55b/10, 65a/12
c.-inde (1) 60a/10
c.-ine (1) 32b/3
c.-ine (1) 55b/4

cebbār: Ar.Kudret sahibi Tanrı.(1) 106a/13
c.-dan (1) 95a/2

cep(b): Ar.Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen parça.
c.(b)-ine (1) 56a/1

cefā: Ar.Zulüm. (3) 64b/11, 70a/8, 74b/12

cehālet: Ar.Bilgisizlik.
c.-den (1) 7a/10

cehd: Ar.Çaba, çabalama. (1) 6b/5

cehennem: Ar.Dünyada günah işleyenlerin öldükten sonra ceza görecekleri yer, tamu. (13) 2b/13, 100b/10, 100b/8, 14b/15, 23a/13, 50a/4, 50a/11, 55a/4, 61b/13, 62a/5, 72a/1, 83b/12, 98b/12
c.-de (2) 11a/4, 77b/6
c.-den (14) 100b/12, 100b/13, 100b/15, 26a/7, 34a/8, 50b/11, 64a/2, 68a/11, 77a/1, 77a/10, 77b/12, 77b/2, 78a/1,48a/15
c.-e (6) 4a/4, 55a/4, 55a/6, 56b/1, 62a/1, 62a/9
c.-iñ (3) 101b/4, 55b/1, 99a/1

cehennemī: Ar.Cehennemle ilgili.
c.-ler (1) 56b/1

cehl: Ar. Bilmezlik.
c.-e: (1) 107b/13

celāl: Ar.Büyüklük, ululuk, öfke, kızgınlık.
c.-i (1) 104a/4
c.-im (1) 79a/2

celīl(e): Ar. Çok büyük, ulu.
c.-e (1) 2b/10
c.-eyi (1) 6a/6
c.-i laṭīfe (1) 2a/7

cemʿ: Ar. Toplama, bir araya getirme; çokluk.(8) 1b/13, 2a/13, 2a/7, 20a/6, 36a/15, 47a/12, 52a/2, 55a/14

cemāʿat: Ar.Bir imama uyup namaz kılan kişiler, insan kalabalığı,

topluluk. (4) 20a/9, 25a/4, 52a/2, 84a/7
c.-e (1) 82b/7
c.-i (1) 82b/13
c.-inden (1) 66b/11
c.-iñe (1) 104b/12

cemāl: Ar.Yüz güzelliği. (1) 51a/2
c.-i (1) 63a/15
c.-in (1) 56a/7

cemīʿ: Ar.Bütün, hep.(34) 3a/15, 4b/11, 5a/3, 5a/6, 102b/9, 105a/6, 108a/10, 10a/10, 10a/11, 10b/311b/10, 11b/12, 12a/11, 27a/14, 27a/15, 29b/12, 31a/5, 35a/12, 36a/14, 36a/2, 36b/10, 36b/2, 38a/8, 39b/13, 39b/15, 45b/7, 54a/12, 69a/3, 71a/6, 72a/4, 73b/5, 89b/5, 92b/14, 98b/3
c.-i (4) 3a/14, 23b/9, 35b/14, 86b/1
c.-si (1) 17a/7

cemīʿan: Ar. Hep, bütün. (1) 30a/2

cemīl: Ar. Güzel (erkek), tüm güzellikleri kendisinde toplayan (Tanrı).
c.-e (2) 2b/10, 2b/14

cenābet: Ar.Cünüp, *mec.* pis, kötü, hoşlanılmayan.
c.-den (1) 7b/13

cenāb-ıbārī: Ar. Büyük yaratıcı. (2) 101a/14, 85a/4

cenāb-ıkuds-i ilāhī: Ar. Büyük kutsal Tanrı. (1) 48a/11

cenk: Far.Kahramanca mücadele, çarpışma, savaş. (1) 95b/1

cennāt: Ar. Cennetler, uçmaklar.
c.-a (1) 32b/2
c.-ı ʿāliyāt (1) 3b/6 *'ulu cennetler.'*

cennet: Ar.İyilik yapanların, günahsızların, öldükten sonra sonsuz bir mutluluğa kavuşacakları yer, uçmak, behişt. (19) 100b/8, 103b/7, 104b/1, 14b/15, 23a/9, 26a/2, 37a/9, 38a/14, 39a/2, 39a/3, 45a/12, 50a/1, 56a/3, 62a/5, 77a/11, 77a/2, 77b/2, 83b/11
c.-de (5) 101b/8, 102a/6, 102b/6, 20a/11, 86a/4
c.-den (3) 107b/6, 107b/8, 32a/15
c.-e (28) 2b/4, 9a/9, 105b/7, 106a/4, 12a/11, 16a/1, 16b/15, 27a/5, 34a/8, 48a/7, 51b/2, 51b/9, 52a/4, 53a/5, 53b/10, 56a/3, 59a/10, 61b/2, 62b/9, 77a/7, 64a/3, 71a/8, 75a/7, 77a/5, 77b/4, 78a/1, 80a/1, 86a/7
c.-i (1) 51b/10
c.-iñ (2) 25b/14, 98b/10
c.-ince (1) 26a/3

c.-te (1) 105a/7

cerʿ: Ar. Suyu yudum yudum içme. (1) 40a/7

ceset(d): Ar.Ölü beden, naaş.
c.(d)-i (1) 72a/1

cevāb: Ar.Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt. (10) 7a/5, 103a/2, 109b/1, 11a/11, 17a/11, 39b/10, 41b/11, 67b/9, 81a/13, 90b/6
c.-ı (1) 87a/10
c.-ın (2) 60a/4, 87a/10
c.-ına (1) 87a/12
c.-ından (1) 63b/9

cezā: Ar. Üzüntü, sıkıntı, acı verici işlem veya yaptırım. (1) 6b/11
c.-sı (2) 9a/3, 21b/1

cidāl: Ar.Savaşma, cenk.(1) 95b/2

cihān: Far.Evren.(2) 1b/1, 14b/2
c.-da (1) 74b/11

cihet: Ar. Yön, yan, taraf.
c.-den (1) 23b/15
c.-inden (1) 88b/7

cilā: Ar.Parlaklık.
c.-dan (1) 21a/9

cilālan-: Ar.+T.Cilalanma işinekonu olma.
c.-ur (1) 21a/9

cin(n): Ar. Dini inanışlara göre duyu organlarıyla algılanamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip varlık. (1) 57a/12
c.-iñ (1) 99b/11

cumʿa: Ar.Perşembe ile cumartesi arasındaki gün. (21) 32a/10, 43b/12, 53a/12, 53b/5, 53b/7, 53b/9, 53b/13, 54a/3,54a/7, 59a/3, 70b/10, 70b/11, 74b/8, 75a/11, 75b/5, 75b/7, 76a/14, 76a/7, 76b/6, 81b/13, 81b/15
c.-da (1) 76a/1

cühūd: Ar. Yahudi. (1) 67a/7

cümle: Ar. Bütün, hep.(23) 2a/10, 6a/10, 101b/6, 11a/7, 26a/14, 28a/15, 29b/12, 30a/1, 35b/14, 36a/2, 37b/2, 49b/10, 53b/14, 58b/14, 59a/6, 59b/8, 63b/11, 63b/9, 82b/6, 84a/14, 87a/15, 96b/5, 98a/13
c.-mize (1) 3a/1
c.-si (5) 2a/12, 3b/2, 103b/6, 105a/15
c.-sin (5) 3a/6, 47a/15, 65b/9, 90b/8, 91b/3
c.-sinden (1) 14b/12
c.-sindendir (1) 38a/10
c.-sini (1) 98a/12
c.-siniñ (2) 35a/4, 87a/9
c.-yi (1) 29b/15

cümleten: Ar. Hep birden. (1) 82b/15

cünūn: Ar. Delilik.(1) 38a/10

cürm: Ar. Suç.
c.-ü ḫāke(1) 85a/3 *'günah toprağı'*

cüẕām: Ar. Cüzzam, miskin hastalığı.
(1) 38a/10
c.-dan (19) 32a/4

Ç

çaġır-: Birinin gelmesini yüksek sesle söyleme, seslenme.
ç.-a (1) 18b/9
ç.-dur (1) 55b/1

çaġ(ı)rış-: Birbirini çağırmak, yaygara etmek.
ç.-alar (1) 17a/7

çalab: Tanrı, Allah.
ç.-um (1) 108a/15

çam-: Dalma, batma.
ç.-ar (1) 94b/11

çanaḳ: Yayvan, çukurca kap. (1) 24a/11

çāre: Far.Çıkar yol, çözüm yolu.(5) 12b/11, 35b/4, 66b/3, 68b/5, 68b/9

çayan: Akrep, yılan, çıyan, kırkayak vb. zehirli hayvan. **krş. çıyan**
ç.-lar (1) 17a/6

çay: Dereden büyük ırmaktan küçük akarsu.
ç.-lar (1) 13b/15

çek-: Çekme işi.
ç.-eler (1) 71b/1
ç.-erem (1) 66a/15
ç.-me (1) 17a/15
ç.-meye (2) 66b/6, 70b/7
ç.-meyem (1) 66b/1
ç.-meyüp (2) 2a/14, 3b/4

çekme: Çekme.
ç.-niñ (1) 9b/6

çekmek:Çekmek. (1) 8b/10

çeşni: Far.Yiyeceğin ve içeceğin tadı, tadımlık, özellik, farklılık. (1) 34a/2

cevāb: Ar.Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt (1) 47a/3

çevir-: Bir şeyin yönünü değiştirmek. (1) 82b/6
ç.-di (1) 31a/10

çıḳ-: İçeriden dışarıya varmak, gitmek; ayrılmak; bir şeyinyukarısına doğru yürümek.
ç.-a (3) 18b/7, 52a/11, 52a/9
ç.-a geldi (1) 90b/2
ç.-amadı (1) 69b/3
ç.-ar (3) 104b/6, 105b/11, 26a/13
ç.-arlar (1) 89b/13
ç.-arsa (1) 20b/8
ç.-dı (3) 69b/3, 90b/2, 91a/15
ç.-dım (1) 40b/13
ç.-dıñuz (1) 17a/5
ç.-duġı (1) 19b/13
ç.-duḳda (1) 57b/2
ç.-maya (3) 102b/6, 105a/7,

75b/6
ç.-maz (1) 38b/1
ç.-mış (1) 89b/14

çıḳar-: Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlama, çıkmasına sebep olma.
ç.-a (1) 56a/1
ç.-dı (2) 101a/1, 67a/15
ç.-dılar (1) 67b/6
ç.-duḳdan (1) 5b/14
ç.-up (2) 40b/10, 87b/2

çıḳarmaḳ(ġ): Çıkmasını sağlama, çıkmasına sebep olma.
ç.(ġ)-a (1) 40a/7

çıñla-: Çın diye ses çıkarmak.
ç.-sa (1) 69b/11

çıyan: Akrep, yılan, çıyan, kırkayak vb. zehirli hayvan (3) 91a/2, 91b/2, 91b/6 **krş. çayan**
ç.-lar (1) 17b/15

çiçek(g): Bitkinin güzel kokulu, renkli bölümü; çiçek açan kır veya bahçe bitkisi.
ç.(g)-i (1) 94b/10
ç.-ler (1) 70a/10
ç.-leri (1) 94b/10

çirāġ: Far.Reçineli ağaçların çabuk yanmaya elverişli bölümü. (1) 17b/9 **bk.çirāḳ**

çirāḳ: Far. Reçineli ağaçların çabuk yanmaya elverişli bölümü.(2) 17b/13, 17b/4 **bk. çirāġ**

çirkin: Far.Göze veya kulağa hoş gelmeyen.(1) 6b/15

çoban: Far. Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse. (1) 40b/6

çoḳ(ġ): Büyük ve aşırı olan; az karşıtı. (50) 2b/11, 4a/6, 7b/5, 8a/9, 100b/14, 104b/14, 108a/5, 13a/4, 20a/10, 103a/3, 14b/2, 40a/2, 61b/11, 69a/7, 20b/14, 21a/2, 23a/3, 31b/3, 34a/4, 34a/5, 38a/12, 39a/2, 40a/10, 40a/12, 42b/7, 44a/7, 44b/14, 47a/14, 52a/4, 59a/12, 66b/5, 68b/6, 74b/7, 80b/9, 83b/1, 83b/9, 86b/5, 90a/12, 90a/5, 91b/15, 93a/14, 95a/4
ç.-ça (1) 68b/9
ç.-dan (1) 6a/1
ç.-dır (1) 105a/14
ç.-dur (20) 9a/11, 9a/12, 9b/1, 9b/12, 9b/13, 9b/14, 9b/2, 9b/5, 9b/8, 9b/9, 101a/4, 10a/2, 10a/3, 10a/4, 10a/6, 10a/8, 14b/13, 65b/9, 76a/2
ç. (ġ)-ı (1) 87b/4

çoḳlıḳ(ġ): Çoğul, ekseriyet. **krş. çoḳluḳ**
ç.(ġ)-ından (1) 71b/1

çoḳluḳ(ġ): Çoğul, ekseriyet. **krş. çoḳlıḳ**
ç.-u (1) 88b/7

çü: Far. İçin. (1) 2a/12 **bk.çün**

çün: Far. İçin. (25) 104b/12, 18b/12,

32a/4, 36b/6, 42b/6, 64b/14, 68b/15, 70a/15, 70a/2, 70b/1, 70b/13, 99b/3, 68a/8,100b/13, 14a/12, 55a/4, 80b/4, 90b/8, 92b/13 57b/10, 65b/5, 80b/10, 80b/13, 81a/1, 86a/1

bk.çü

D

dağıt(d)-: Uzaklaştırma, ayırma.
d.(d)-ır (1) 21a/5

daḫı: Dahi, de; başka diğer, henüz, hala, bundan sonra, yine, yine de.(173) 1a/7, 1b/10, 1b/15, 1b/7, 2b/10, 2b/15, 3a/13, 3a/14, 3a/7, 59a/13,3b/11, 3b/7, 4a/8, 4b/10, 4b/11, 4b/4, 4b/6, 5a/13, 5b/14, 5b/9, 6b/1, 6b/8, 7a/1, 7b/14, 7b/3, 8b/15, 100a/8, 101b/13, 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102b/1, 102b/10, 102b/3, 102b/4, 105b/11, 105b/14, 105b/7,105b/9, 106a/10, 106a/3, 107a/1, 108a/6, 108b/12, 108b/13, 108b/3, 108b/6, 109a/2, 109a/4, 10b/11, 10b/15, 10b/2, 10b/9, 11a/14, 11b/3, 11b/4, 12b/9, 13a/13, 13b/14, 13b/15, 14b/10, 14b/6, 16a/15, 19b/11, 20a/8, 20a/9, 21a/11, 22a/2, 22b/5, 23a/4, 23a/9, 23b/12, 30a/3, 30b/4, 32b/1, 35b/2, 37a/1, 39a/12, 39b/10, 41a/5, 41b/11, 42b/12, 42b/8, 43a/5, 43b/8, 45a/14, 45b/1, 46b/7, 51a/10, 51b/2, 51b/4, 51b/5, 53a/14, 54a/5, 54b/2, 56b/1, 60b/1, 61a/3, 61b/15, 61b/7, 62a/9, 63a/9, 64a/14, 65b/15, 66a/1, 66a/4, 66a/8, 66b/13, 68a/11, 68a/5, 68a/6, 68b/7, 68b/9, 72a/7, 73b/6, 74b/15, 75a/1, 76a/2, 77a/11, 77a/14, 77a/2, 77a/5, 77b/4, 78a/2, 78a/7, 78b/11, 78b/4, 79a/5, 80b/12, 80b/15, 80b/4, 81b/14, 82b/7, 83a/11, 83a/3, 83b/11, 83b/5, 84a/4, 85a/13, 87a/7, 88a/11, 89b/11, 89b/15, 90b/8, 91a/13, 91b/13, 91b/4, 92a/5, 92b/9, 93a/11, 93a/13, 93a/3, 93a/9, 93b/13, 93b/2, 95a/9, 95b/14, 95b/7, 96a/10, 96a/12, 96a/13, 96b/7, 97b/5, 98b/13, 98b/8, 99b/13, 99b/9

dāḫil: Ar.İç, içeri, içinde.(3) 17a/1, 34b/15, 35a/5
d.-dir (2) 3b/2, 70a/11

dā'im: Ar.Sürekli, sonsuz.(14) 7b/12, 7b/5, 7b/8, 100a/8, 109b/5, 17a/14, 20b/13, 21a/2, 34a/7,

67a/11, 81b/11, 8a/13, 11b/4, 12a/1 **bk.dāʾimā**

dāʾimā: Ar.Sürekli, sonsuz.(6) 106a/6, 107b/10, 26a/3, 27b/11, 50b/6, 72a/13 **bk.dāʾim**

daḳḳ: Ar. Çalma, vurma. (1) 69b/1

d.-ı bāb it- (1)69b/1 *'kapıyı çalmak'*

dāl: Ar. Arap alfabesinin onuncu harfi. (2) 62b/6, 79b/13

dāne: Far.Herhangi bir sayıda olan şey, adet; bazı bitkilerin tohumu.(3) 40b/2, 74a/15, 87a/4

d.-sin (1) 90b/9

daʿvā: Ar.Korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma; sav; sorun (1) 90b/5

de-: Söyleme, söz söyleme; ad verme; düşünme; sayma;bir işe kalkışma. **krş. di-**

d.-di (38) 100b/11, 40b/10, 40b/7, 40b/9, 62a/13, 66b/15, 66b/2, 66b/7, 68a/4, 68b/10, 68b/5, 68b/7, 68b/9, 69a/2, 71b/5, 72b/15, 72b/2, 77b/10, 78a/2, 81a/1, 81a/11, 82b/7, 83a/10, 85a/4, 85a/9, 85b/15, 86b/10, 86b/12, 86b/14, 87a/2, 87a/7, 87b/6, 88a/14, 97b/6, 98b/11, 98b/5, 104a/4

d.-dikçe (1) 26a/1

d.-dim (6) 51a/15, 77b/11, 85b/5, 86b/11, 101b/10, 101b/6

d.-meyince (1) 14b/8

d.-r (9) 100a/6, 104a/8, 105b/12, 16a/11, 17b/5, 17b/7, 41b/5, 56a/14, 84a/10

d.-se (1) 81b/9

d.-ye (28) 108b/11, 109b/1, 109b/2, 28b/8, 47a/8, 52a/8, 55a/11, 55a/12, 55b/12, 55b/2, 55b/7, 55b/9, 55b/11, 56a/6, 56b/12, 66a/3, 69b/13, 70b/1, 70b/2, 70b/4, 72a/10, 73a/13, 73a/5, 73b/3, 77a/14, 78b/15, 79a/4

d.-yeler (4) 5b/11, 63b/12, 63b/9, 93b/14

d.-yeni (1) 19b/11

d.-yeyim (1) 86b/11

d.-yü (6) 101a/9, 73a/4, 73b/5, 80a/12, 82b/9, 85b/13

d.-yüp (4) 108b/6, 46b/7, 67b/7, 77b/3

defʿ: Ar.Savma.(8) 9a/1, 38a/5, 38b/12, 38b/6, 42a/15, 45a/11, 68a/4, 69b/14

def'a: Ar.Kez, kere.(2) 24a/14, 86a/12

defin: Ar.Ölüyü gömme.(1) 103b/4

defter: Ar.Yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.
d.-ine (6) 4b/10, 34a/1, 48b/11, 58a/9, 89b/6, 98b/1
d.-leri (1) 5b/13

deg-: Zaman bulamama, imkanı olmama.
eli d.-mez (1) 12a/2

degil: Yüklemin olumsuz çekimini sağlayan kelime, olumsuzluk edatı.(6) 39b/2, 40b/14, 55a/11, 70b/7, 86a/10, 21b/1
d.-mi (1) 41b/4
d.-midür (1) 97a/3
d.-misin (1) 49a/8
d.-dir (9) 1b/2, 13a/2, 19b/15, 44b/14, 47a/15, 57a/7, 64b/2, 65b/9, 90a/8
d.-dür (2) 6a/5, 37b/2
d.-em (1) 35b/6

degin: Dek.(9) 18b/12, 18b/8, 18b/9, 26b/5, 31a/6, 77a/3, 79a/3, 79a/5, 98b/12
d.-dir (1) 78b/9

degi(ü)r-: Eriştirmek, yetiştirmek, ulaştırmak, duyurmak, bildirmek; dokundurmak, değdirmek.(2) 72b/3, 92a/4
d.-di (1) 83a/12
d.-dim (1) 72b/14
d.-gil (1) 96a/8

degme: Her, her bir, herhangi bir; beğenilmiş, seçilmiş.(2) 31a/5, 94a/6

dek: Kadar, değin.(7) 105b/13, 50b/5, 53b/3, 57b/4, 61a/12, 78b/12, 87a/15

delālet: Ar.Kılavuzluk, aracılık; (*mec.)* iz, işaret. (5) 62b/7, 64a/11, 64a/12, 64a/5, 64a/9

demür: Demir.(1) 16a/5

deñiz: Tuzlu su kütlesi.(5) 30b/4, 94b/12, 94b/4, 94b/8
d.-ine (1) 94b/11
d.-ler (1) 58b/13

deñlü: Kadar.(22) 2b/7, 3a/12, 3a/4, 3b/4, 15b/2,101a/1, 101a/5, 106a/6, 28b/9, 30b/4, 33b/6, 47a/11, 54a/5, 57a/14, 58a/1, 59a/7, 62a/3, 74b/5, 87b/9, 91b/13, 91b/9, 97a/1, 97a/10

depret(d)-: Kımıldatmak, sarsmak, harekete getirmek.
d.(d)-irem (1) 32b/14
d.(d)-ürdi (1) 33a/12
d.(d)-ürsün (1) 33a/13

derd: Far.Üzüntü, hastalık; ağrı; sorun, kaygı.
d.-ine (1) 37b/13

derdimend: Far. Tasalı, kaygılı, dertli.
d.-em (1) 65b/1

derecāt: Ar. Basamak, rütbe, miktar.
(1) 25a/5

d.-ı ʿāliyye (1) 13a/9, 60b/6
'yüksek rütbe'

derece: Ar.Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe.(1) 14b/5
d.-dir (2) 105b/8, 105b/9
d.-si (1) 100a/1
d.-sin (3) 47b/11, 49a/7, 54a/10
d.-sine (2) 25a/8, 25a/9
d.-sini (1) 36b/5
d.-ye (2) 12a/6, 25a/10

dergāh: Far.Tekke.
d.-a (1) 5b/8

derḥāl: Far.+Ar.Çabucak. (1) 99b/5

dermān: Far.Güç, takat, mecal; ilaç;(*mec.)* çıkar yol, çare.(4) 108a/3, 24a/10, 55b/1, 66b/1

derv̄iş: Far.Bir tarikata girmiş, onun yasa ve törelerine bağlı kimse, alperen.
d.-e (3) 9a/11, 9a/13, 25a/5

derv̄işlik: Far.+T.Derviş olma durumu.
d.-den (2) 44a/5, 44a/7

deryā: Far.Deniz, *(mec.)* bir şeyin bol olduğu yer.(4) 28b/9, 54a/4, 57a/1, 57b/2
d.-da (1) 84a/7
d.-dan (1) 26a/13
d.-lar (1) 58b/14
d.-ya (1) 26a/12

destūr: Far.İzin, müsaade.(5) 17a/10, 17a/13, 95b/8, 96a/12, 96a/9

devā: Ar. İlaç, çare.(2) 37b/13, 83b/5

devām: Ar.Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme.
d.-ı (1) 64a/12

deve: Deve.(7) 17b/6, 40b/2, 41a/6, 67a/1, 67a/11, 67a/5, 67b/13
d.-dür (1) 66b/15
d.-si (1) 66b/10
d.-sini (1) 66b/12
d.-siyem (1) 67b/14
d.-ye (2) 67b/12, 67b/9
d.-yi (2) 66b/15, 67b/1

dev(i)ril-: Devirme işi yapılmak.
d.-di (1) 90a/14

devlet: Ar.Devlet, (*mec.*) büyüklük, mevki; (*mec.*) mutluluk;talih. (2) 45b/5, 80b/4
d.-e (4) 2b/5, 2b/9, 6b/6, 43a/2
d.-i (1) 99b/15
d.-i ebediyyeye (1) 1b/12
'sonsuz mutluluk'
d.-ini (1) 83b/2

devletlü: Ar.+T. Mutluluk ve refah içinde olan (kimse). (1) 37a/13

devrān: Ar. Dünya, kader, talih.(1) 5b/13

deyn: Ar. Borç
d.-i (1) 72a/12

di-: Söyleme, söz söyleme. (1) 86b/12, 36b/1, 48a/14, 61b/12 **krş. de-**
d.-di (87) 7a/14, 7a/6, 7a/7, 7b/1, 7b/13, 7b/15,

7b/3, 7b/4, 7b/6, 7b/8, 8a/11, 8a/12, 8a/15, 8a/4, 8a/6, 8a/8, 8b/14, 8b/8, 9a/9, 100a/8, 100b/15, 106a/5, 10a/1, 10a/10, 10a/11, 10a/5, 10a/9, 15a/1, 18b/2, 19a/8, 20a/9, 24a/1, 26a/7, 28a/13, 28a/8, 31a/10, 33a/7, 33b/2, 33b/5, 33b/9, 36a/2, 36a/7, 40a/10, 40a/14, 40a/2, 40a/8, 41a/2, 41a/8, 43a/15, 44a/10, 51a/10, 51a/9, 54b/2, 55a/1, 56a/12, 56b/2, 58b/4, 58b/8, 59a/15, 59b/6, 62a/10, 62b/4, 65b/4, 67a/3, 67a/4, 67a/6, 67b/13, 67b/15, 68a/11, 68a/7, 70b/14, 71a/1, 72a/14, 72b/11, 72b/6, 79a/15, 80b/12, 81a/5, 84a/12, 87b/14, 88a/10, 97b/2, 108a/4, 30a/8, 35b/12

d.-dik (2) 63b/4

d.-dikde (1) 66a/13

d.-dikleri (1) 5a/3

d.-diler (7) 17a/10, 17b/9, 25a/6, 40b/5, 58b/9, 79a/10, 81a/14

d.-dim (4) 101b/2, 37a/10, 41a/1, 58b/12

d.-dügi (6) 3b/2, 108b/14, 15a/10, 90b/1, 91a/14

d.-dügin (3) 108b/13, 74b/15, 90a/10

d.-dügüñ (1) 71a/3

d.-dükde (1) 92a/13

d.-düm (10) 101a/13, 101b/2, 101b/7, 101b/12, 20b/11, 51b/2, 51b/5, 65a/14, 65a/2, 80a/7

d.-gil (1) 92a/4

d.-mediñ-mi (1) 4b/3

d.-meye (1) 13a/14

d.-meyince (1) 73b/6

d.-miş (2) 16b/10, 98b/11

d.-mişdir (5) 27b/14, 106b/7, 107b/8, 23a/4, 69b/15

d.-mişdür (3) 4b/6, 38b/12, 39a/1

d.-mişler (1) 44b/14

d.-mişsiz (1) 65b/3

d.-r (18) 12b/12, 13b/7, 17b/3, 18a/11, 19b/1, 28b/10, 44a/6, 44a/7, 54b/14, 82b/2, 84a/11, 92b/3, 93a/12, 93a/7, 94b/1, 94b/3, 95a/6, 96b/15

d.-rken (1) 90b/12

d.-rler (12) 7a/9, 10a/15, 19a/11, 39b/2, 63b/8, 71a/8, 86b/7, 92b/10, 92b/15, 92b/4, 92b/6,

92b/7
d.-rse (1) 39b/3
d.-se (65) 5a/1, 100a/9, 106b/6,
14b/7, 15a/5, 15b/5,
16b/15, 18a/13, 18a/5,
18b/6, 19b/8, 21a/14,
21b/4, 22a/1, 22a/4,
22b/1, 22b/8, 26a/11,
26a/12, 26a/13, 26a/14,
26b/10, 26b/12, 26b/13,
26b/7, 26b/9, 27a/3,
27b/15, 30b/3, 31a/4,
32a/11, 32b/2, 33b/6,
35a/13, 36b/4, 37b/12,
38a/13, 38a/5, 38a/8,
38b/11, 39a/11, 39a/5,
43b/14, 44b/11, 45a/13,
45a/8, 52a/7, 54b/1,
59a/6, 71a/14, 71b/10,
71b/14, 71b/4, 76a/11,
84a/2, 84a/5, 88b/5,
92b/2, 93a/5, 93b/1,
98a/14, 98a/9, 99a/6,
99b/7
d.-sen (1) 38b/8
d.-sün (1) 75b/15
d.-ye (17) 16b/8, 17a/13,
19b/12, 21a/1, 21a/14,
25b/2, 35b/5, 38a/11,
48b/5, 55a/11, 72a/6,
4b/1, 55b/1, 69b/13,
70a/15, 78b/14, 92b/10
d.-ye gör- (1) 27a/1
d.-yeler (10) 5b/6, 103a/3,
55a/9, 71a/4, 94a/12,
40b/1, 55a/14, 8a/11,
15a/2, 56a/8
d.-yen (2) 18b/12, 42b/6
d.-yeni (2) 18a/8, 19b/12
d.-yeniñ (1) 18a/9
d.-yenler (1) 12b/2
d.-yesin (1) 40a/2
d.-yevüz (1) 17a/10
d.-yicek (2)107b/3, 30a/1
d.-yü (35) 2a/12, 02a/9,
100b/11, 108a/8, 10b/1,
21b/5, 23b/15, 31a/12,
35b/4, 37b/13, 38a/6,
38b/2, 39b/10, 41b/11,
44b/1, 44b/13, 53b/2,
59b/4, 63b/10, 67a/15,
67b/2, 69b/6, 77a/1,
77a/2, 81a/11, 81a/13,
82b/14, 83a/6, 89b/10,
90a/1, 90a/11, 91a/8,
91b/12, 92a/9, 93a/15
d.-yüñ (1) 84a/11
d.-yüp (12) 5b/15, 21a/11,
38b/9, 45b/11, 67a/7,
69b/14, 70a/11, 70b/2,
77a/7, 78a/6, 83a/7,
90b/6

dip(b): Oyuk veya çukur bir şeyin en alt bölümü; kök.
d.(b)-i (1) 18a/4

dīdār: Far.Yüz, çehre. (2) 14a/11,

97a/9
d.-ımdan (1) 61b/13
d.-ın (1) 9a/4
d.-ı şerīfin (1) 64a/3

diger: Far.Başka, özge, öteki, öbür.
(2) 16a/1, 74a/10 **bk. digir**

digir: (43) 102a/8, 103b/1, 103b/13, 104a/10, 105b/1, 10b/9, 11b/5, 15b/13, 15b/8, 16b/11, 16b/12, 17a/15, 18a/2, 26a/10, 26b/6, 28b/10, 28b/14, 29a/11, 31a/7, 31b/5, 32b/13, 33a/7, 33b/9, 34a/2, 34b/7, 35b/7, 37b/14, 37b/7, 38a/6, 39a/11, 39a/6, 44a/13, 44b/15, 44b/3, 66a/4, 68a/12, 71b/5, 72a/2, 73a/15, 73b/8, 76b/10, 82a/5, 83b/7, 99a/8 **bk. diger**

dik-: Bir cismi dik olarak durdurmak, yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.
d.-sünler (1) 25b/15

dikil-: Dikme işi yapılmak, dik duruma gelmek; ayakta durmak
d.-e (1) 27a/5
d.-ür (1) 26a/2

dil: Tat alma organı, gönül.(4) 14a/7,18b/10, 18b/11, 92b/8
d.-den (1) 13a/7
d.-e (2) 14a/8, 29b/8,
d.-e gel- (1) 67b/13
d.-i (3) 78b/1, 78b/2, 94a/4
d.-ile (1) 12b/3
d.-in (2) 3a/8, 109a/7
d.-ince (2) 2a/11, 2a/12
d.-inde (2) 29b/10, 30b/14
d.-inden (1) 98b/15
d.-ine (2) 107b/11, 108a/9
d.-iñüzde (1) 17a/12
d.-iñüzden (1) 108a/5
d.-iyle (2) 17a/7, 78b/2
d.-lerince (1) 5b/10
d.-üñi (1) 8b/7

dile-: Birinden bir şeyin yapılmasını isteme, rica etme, arzu etme; biri için bir dilekte bulunma.
(2)28a/13, 95b/5
d.-di (3) 1b/8, 41a/7, 66a/4
d.-dik (2) 66a/3, 66a/4
d.-dügi (2) 87a/15, 87a/9
d.-düm (1) 85a/6
d.-mez (1) 50a/4
d.-meziz (1) 17a/9
d.-mezse (1) 31a/4
d.-mişdir (1) 87b/2
d.-r (3) 43a/11, 57b/11, 65b/12
d.-rem (14) 43a/14, 7b/11, 7b/9, 8a/1, 8a/13, 8a/15, 8a/4, 8a/6, 8a/8, 8b/3, 8b/5, 62a/12
d.-rim (1) 7b/13
d.-riz (1) 17a/9
d.-rler (2) 47b/1, 60b/13
d.-rse (5) 104b/7, 106a/15, 31a/4, 88b/8, 99b/8
d.-rseñ (8) 4b/3, 4b/5, 14a/15,

106b/4, 19a/9, 59b/11, 61b/4, 65b/14
d.-rüm (6) 7a/10, 7a/12, 7a/14, 7b/1, 7b/4, 7b/6
d.-se (1) 75b/8
d.-seler (1) 99a/15
d.-señ (1) 36b/1
d.-ye (2) 4a/2, 54b/13

dilemek: Birinden bir şeyin yapılmasını istemek, rica etmek, arzu etmek. (1) 13a/2
d.-dür (1) 12b/15

dime: Söyleme.
d.-mesi (1) 30a/11
d.-niñ (2) 31b/11, 37b/1

dimek(g): Söylemek. (19) 16a/8, 17a/14, 20a/10, 27a/14, 27a/15, 27b/2, 29b/12, 29b/15, 35a/2, 35b/7, 37b/4, 37b/6, 37b/7, 38b/10, 39b/2, 42b/1, 51b/13, 66a/4, 73b/7
d.-dir (3) 108b/3, 51b/14, 94a/14
d.-dür (2) 17b/11, 39a/3
d.(g)-e (2) 31b/3, 81b/11

dimeklik: Söylemek. (1) 33b/4

dimemek: Söylememek. (1) 74b/15

dīn: Ar.Tanrı'ya, doğaüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum, diyanet; bu nitelikteki inançları kurallar, kurumlar, töreler ve semboller biçiminde toplayan, sağlayan düzen.(4) 109a/8, 66a/7, 91b/5, 91b/7
d.-i (6) 62b/6, 62b/7, 79b/13, 79b/14, 91b/13, 95b/8
d.-imiz (1) 91b/5
d.-iñ (1) 106a/9
d.-ini (1) 91b/7

dinār: Ar.Para birimi, altın liranın yaklaşık dörtte biri değerinde olan eski bir para.(1) 72b/8
d.-ın (1) 72b/14

diñle-: İşitmek için kulak vermek; birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak.
d.-rimiş (1) 90b/13
d.-yen (3) 6a/7, 103b/11, 103b/12
d.-yim (1) 89b/15

diñlen-: Dinlenme, rahat etme.(1) 18b/10
d.-diler (1) 104b/15

direk: Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.(2) 18a/3, 19b/9

dirhem: Ar.Bir tür gümüş para.(2) 10a/4, 10a/5

diri: Yaşamakta olan, yaşayan, canlı, ölü karşıtı; güçlü, zinde; solmamış, pörsümemiş (1) 43a/3

diril-: Güçlenip canlanma.
d.-sün (1) 92a/15

dir(i)lik(g): Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim; huzur, erinç.(1) 8a/11
d.(g)-inde (1) 102a/3

diş:Çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri.
d.-leri (1) 94a/10

ditre-: Titreme.
d.-r (2) 18a/6, 19b/9

divān: Ar. Defter.
d.-ına (1) 75a/5

diyār: Ar. Ülke.
d.-ıġurbetde (1) 80b/6 *(gurbet ili)*

doġrı: Gerçek,doğru, yalan olmayan; akla, mantığa, gerçeğe veya kurala uygun. (1) 41a/2 **krş. ṭoġrı**

doḳan-: Dokunmak.
d.-dı (1) 90a/14

dol-: Dolu duruma gelmek; bir yerde pek çok eşya veya kimse toplanmak, kalabalık duruma gelmek; süre, hesap tamamlanmak.
d.-sa (1) 11b/8

doldur-: Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek.
d.-sa (1) 79a/14
d.-ur (2) 31b/12, 31b/13

doldurmaḳ(ġ): Dolmasını sağlama, dolu duruma getirme.
d.(ġ) -a (1) 30a/9

dolı: İçi boş olmayan, dolmuş, pür, boş karşıtı. **krş. ṭolı**
d.-sı (1) 30a/5

dōst: Far. Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen kimse, düşman karşıtı.(2) 80a/1, 92b/10
d.-larımsız (1) 16a/8
d.-umsun (5) 92b/14, 92b/3, 92b/4, 92b/6, 92b/7
d.-uñ (1) 58b/3

dōstlıḳ(ġ) Far.+T.Dost olma durumu, dostça davranış.
d.(ġ)-ına (1) 95b/10
d.(ġ)-ıyçün (1) 96b/13

doyumlıḳ: Doyulacak miktarda olan. **krş. ṭoyumluḳ**
d.-dandır (1) 41a/9

doyur-:Açlığını gidermek, doyurmuş gibi.
d.-mışca (1) 33b/13

doyurmaḳ: Açlığını giderme.
d.-dur (1) 18a/1

dök-: Boşaltma, akıtma, düşürme.
d.-dükçe (1) 91b/1
d.-üñ (1) 93a/8

dökül-:Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak, akıp gitmek.
d.-dügi (1) 27a/7
d.-e (1) 27a/7
d.-en (1) 91a/11

d.-iyor (1) 91a/14

dön-: Kendi ekseni üzerinde hareket etmek, geri gelmek, geri gitmek; yönelmek; inancını değiştirmek.

d.-di (1) 31a/14

d.-medigi (1) 12b/6

d.-meye (1) 12b/5

d.-üp (1) 40a/11

dönder-:Döndürmek, çevirmek.

d.-di (1) 65a/12

d.-üyorur (1) 106a/14

döndirici: Döndürme işini yapan. (1) 106a/8

döndür-:Çevirmek, din değiştirmek.

d.-megil (1) 106b/14

dönmek: Din değiştirme.

d.-den (1) 106a/10

d.-dir (1) 12b/8

dördünci:Dört sayısının sıra sıfatı. (10) 17b/4, 27a/5, 49a/10, 49b/4, 52b/8, 54b/6, 59a/1, 63b/15, 90a/13, 94b/3

d.-de (1) 76b/4

dört(d): Dört sayısının adı.(16) 9a/14, 9a/15, 100a/4, 105a/5, 18a/14, 18a/15, 24b/14, 25a/1, 32a/13, 49b/5, 58a/10, 58a/5, 58a/9, 74b/12, 96b/3, 98b/10

d.(d)-i (1) 60b/2

döşek(g): Yatak.(4) 17b/14, 17b/5, 17b/9, 20b/6

d.(g)-e (2) 23a/12, 34a/4

d.(g)-iñ (1) 20b/6

d.(g)-ine (1) 75a/15

d.(g)-inde (1) 103b/7

d.-lerden (1) 17a/5

duʿā: Ar. Yakarış. (34) 4b/15, 4b/2, 5a/5, 5b/7, 106b/8, 108a/13, 108b/6, 10a/14, 23a/7, 23a/8, 28a/4, 35b/7, 36b/1, 39a/15, 39b/13, 39b/5, 40a/4, 43a/11, 44a/14, 44a/15, 45b/1, 46b/8, 47a/5, 59b/6, 62b/14, 63b/8, 64a/1, 78a/13, 78a/3, 79a/10, 79a/14, 93b/14

d.-ile (1) 5a/4

d.-yıḫayra (2) 1b/9 *(hayır dua)*

d.-da (1) 5a/7

d.-dan (1) 5a/15

d.-lar (1) 47a/11

d.-ları (1) 109a/6

d.-m (1) 8b/4

d.-ñı (2) 4b/4, 78a/7

d.-nıñ (1) 38b/10

d.-sı (1) 45a/14

d.-sın (1) 22b/9

d.-sını (1) 78a/10

d.-ya (6) 5a/7, 36b/8, 40a/14, 41a/4, 47a/3, 78b/10

d.-yı (22) 4b/8, 106b/4, 107a/1, 108a/4, 108a/8, 108b/3, 23a/12, 23a/13, 31a/11, 36b/8, 39a/13, 40a/12, 43b/15, 43b/5, 44a/11, 44b/3, 44b/5, 46b/14,

47a/8, 69a/10, 76a/1, 76a/14

duʿācı: Ar.+T. Tanrı'ya yalvaran kimse

duʿācı ḳıl- (1) 11a/8 *'yakaran olmak'*

dudaḳ: Dudak.(1) 33a/11 **krş. ṭudaḳ**

ḍuḥā: Ar. Kuşluk vakti.

ḍ.-da (1) 35a/4

duḫūl: Ar.Girme, giriş.(1) 64a/3

dur-: Hareketsiz durumda olmak. (1) 7b/8

d.-a (1) 50b/3

d.-alar (1) 103b/3

d.-an (1) 21b/2

d.-dum(1) 101a/11

d.-muşlar (1) 84b/11

d.-sa (1) 13b/6

d.-ur (2) 20b/7,

d.-urdı (1) 20a/14

d.-urken (1) 74b/13

d.-urlar (1) 20a/1

duraḳ(ġ):Kısa bir süre konaklanacak, durulacak yer.

d.(ġ)-ı (1) 25b/14

dut-: Elde bulundurmak, ele almak.

d.-a (3) 18b/8, 52a/11, 80a/1

d.-anıñ (1) 9a/3

d.-ayım (1) 90a/10

d.-dı (1) 80a/15

d.-duġı(1) 100a/11

d.-sa (1) 57a/3

d.-uñ (1) 93a/12

d.-up (1) 80b/5

dutmaḳ: Elde bulundurma, ele alma.

d.-da (1) 9a/2

duyul-: Duyma işine konu olmak.

d.-maya (1) 70a/7

dūzeḫ: Far. Tamu, cehennem.

d.-a (1) 50a/3

dükeli: Hep, cümle, hepsi, bütün, herkes.(3) 5a/4, 19a/11, 33b/9

d.-sini (1) 18a/11

düket-: Yok etmek, bitirmek, yoğaltmak.

d.-di (2) 20a/7, 20a/8

dün: Gece.(4) 17b/13, 25b/2, 77b/10, 77b/12

d.-i (1) 12a/2

d. namazı 77b/12 *'gece namazı.'*

dünyā: Ar.Yeryüzü; dış, çevre, ortam (15) 1b/9, 6b/9, 9a/4, 13b/14, 27a/14, 30a/4, 31a/10, 31a/15, 36a/12, 37a/12, 38a/8, 53a/14, 63b/2, 68a/9, 83b/2

d.-ca (1) 20a/13

d.-da (18) 3a/2, 3b/15, 4a/5, 4b/2, 5a/11, 6a/12, 8a/11, 8a/8, 103a/2, 13b/13, 17b/12, 17b/14, 17b/15, 55a/8, 68a/9, 83b/5, 93b/11, 99b/15

d.-dan (4) 102b/5, 105a/7, 75b/6, 81b/10

d.-nıñ (1) 102b/9

d.-ya (5) 1b/6, 6a/3, 20b/8, 53b/14, 67a/12
d.-yı (2) 27a/15, 94b/12

dünyālik(g): Ar.+T.Mal, mülk, servet, para.
d.(g)-içün (1) 44b/1

dünyevī: Ar.Dünya ile ilgili, dünya işlerine ilişkin.(1) 1b/11

dürlü: Çok çeşitli özellikleri olan, çeşit çeşit, muhtelif. (17) 2b/12, 2b/5, 6b/1, 13b/12, 17b/1, 24a/10, 26b/4, 27a/3, 38b/12, 38b/5, 47a/14, 74b/12, 78b/3, 94b/10, 94b/9
d.-dür (1) 12b/9

dürşir-: (?)
d.-medin (1) 76a/8

dürül-:Dürme işine konu olmak veya dürme işi yapılmak.
d.-di (1) 5b/13

dürüst: Far. Doğruluktan ayrılmayan, doğru (kimse)
d.-ce (1) 76b/14

dürüş-:Çalışmak, ikdam etmek, sebat etmek, say etmek.
d.-üp (1) 10a/7

düş: Rüya.
d.-de (1) 88a/1
d.-ünde (3) 71b/15, 72a/1, 75b/1

düş-: Vaki olmak, olabilmek; mağlup olmak; müstevli olmak; üzerine yürümek, hücum etmek; yakışmak, ait olmak; konmak, inmek, nüzul etmek; şehit olmak, savaşta ölmek; başvurmak, intisap etmek; girmek, kapanmak, sığınmak; atlamak, girmek; yıkılmak; aciz, çaresiz kalmak, sefil olmak.
d.-di (2) 1b/1, 97a/12
d.-dik (1) 80a/9
d.-düm (1) 85a/3
d.-mezdi (1) 93b/12
d.-señ (2) 23a/12, 38b/8
d.-üp (3) 17a/3, 56a/13, 56b/2

düşmān: Far.Yağı, hasım, dost karşıtı.
d.-dan (1) 40b/8

düşür-:Düşmesine yol açmak, düşmesine sebep olmak; avlamak, vurup yere sermek.
d.-di (1) 95b/11

düşvār: Far.Güç, zor.(1) 100b/1

E

ebeden: Ar. Sonsuza dek, hiçbir zaman. (3) 45a/8, 74b/11, 83b/9

ebedī: Ar. Sonsuz, ölümsüz, bengi. (3) 2b/8, 27a/8, 62a/1

ebediyye: Ar. sonu olmayan. (1) 6b/7
e.-ye (1) 1b/12

ecel: Ar.Hayatın sonu, ölüm zamanı.
(2) 1b/8, 23a/13
e. şarabı (1) 23a/13 *(ölüm şerbeti.)*

ecir: Ar. Sevap, ücret.(2) 6b/11
20b/14

ecmaʿīn: Ar. Hepsi, cümlesi. (2)
58a/13, 79a/6

edā: Ar.Davranış, tavır; verme, ödeme, yerine getirme. (6)
12b/11, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 37a/2, 72b/4
e.-sı-çün (2) 42b/6, 42b/11

et(d)-: Bir işi yapmak.(1) 75b/13 **krş. et-**
e.(d)-e (1) 59a/7
e.(d)-er (4) 8b/15, 52b/8, 53a/1, 75b/13

edʾiyye: Ar. Yalvarmalar, niyazlar.
e.-imeʾs̱ūre (1) 2a/6 *'hadiste geçen dualar.'*
e.-m (1) 59a/12

ednā: Ar.Çok aşağı, en alt düzeyde.
e.-sı (2) 104a/7, 38a/6

efʿāl: Ar.İşler, ameller. (1) 37b/2

efḍal: Ar.Erdemli; yeğ tutulan, tercih edilen. (4) 107b/9, 16b/9, 22b/3, 27b/7
e.-dir (2) 54b/6, 73a/4
e.-dür (1) 09b/4
e.-i (5) 107b/9, 10a/10, 10a/11, 5a/8, 24b/14
e.-ü'ṣ -salavāt (2) 53b/5, 55b/3 *(salavatın iyisi)*

efendi: Rum.Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse.
e.-m (1) 40b/5
e.-si (1) 41b/1
e.-sinden (1) 41a/15

eflāk: Ar. Gökler.
e.-den (1) 85a/2
e.-e (1) 85a/11

eg-: Meylettirmek, ikna etmek; bükmek.
e.-üp (1) 5b/10

eger (I): Far.Yahut, gerek, ister, veya. (77) 3b/7, 3b/8, 4a/2, 4b/3, 4b/5, 5b/11, 5b/7, 6a/1, 6b/12, 100a/2, 100b/6, 107b/14, 107b/6, 108a/7, 11a/12, 11a/9, 11b/10, 11b/7, 13b/14, 14a/15, 18b/7, 19a/9, 20b/7, 22b/9, 23a/3, 23a/8, 23a/9, 24a/12, 24a/13, 24b/4, 27b/14, 28b/8, 30b/4, 32b/11, 32b/3, 36a/12, 36b/13, 39b/12, 39b/14, 39b/3, 39b/7, 43a/12, 44b/13, 48a/14, 48a/6, 52a/9, 52b/7, 53b/14, 54a/4, 54b/2, 56a/15, 58a/1, 58b/13, 61b/4, 62a/4, 62a/8, 63b/5, 68b/15, 70a/12, 71a/4, 71a/5, 72b/4, 78b/5, 78b/7, 79a/12, 80a/7, 85a/7, 87a/6, 90a/6, 90a/7, 90b/2, 92b/13, 94b/13, 94b/14 **bk. ger/iger**

eger(II): İnek hayvanlarının sırtına

konulan, oturmaya yarayan nesne, semer.
e.-i (1) 94a/10

egerçe: Far.Yahut, gerek, ister, veya. (4) 2a/9, 47a/14, 52a/4, 66a/8

egerçi: Far.Yahut, gerek, ister, veya. (1) 11b/2

egil-: Bir yana doğru eğik duruma gelmek.
e.-miş (1) 50b/3

eg(i)n:Sırt, arka.
e.-ine (1) 97a/4

eglen-: Durmak.
e.-diñ (1) 69b/4

eḥad: Ar. Bir, tek, ilk sayı. (1) 104a/15

eḥādīṯ: Ar. Haberler, sözler, peygamberimizin sözleri.
e.-i ṣaḥīḥa (1) 47b/4 *'doğru haberler'*

eh(i)l: Ar.Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, erbap, karı kocadan her biri, eş.(2) 84a/11, 84a/13
e.-i (9) 7b/7, 8a/7, 9b/12, 9b/13, 107b/6, 16a/6, 25b/3, 40a/11, 53b/14
e.-im (1) 68b/8
e.-ine (5) 105a/2, 12b/14, 13a/2, 90b/7
e.-iñile (1) 40a/10
e.-iniñ (1) 18b/2
e.-isi (1) 90b/8
e.-i taḳvā (8) 3b/11, 6a/10, 6a/11, 7b/9, 107b/8, 77a/2, 77b/2, 89b/7 *'takva erbabı'*
e.-üñe (1) 104b/12

ek-: Ekmek, tohum atmak.
e.-erse (1) 6b/10

ekinlik(g): Ekin ekikmiş yer.
e.(g)-idir (1) 6b/10

ekber: Ar.En büyük. (2) 26a/13, 26b/11

eknāf: Ar. Yanlar, taraflar; evin ortaları; sığınacak yerler.
e.-de (1) 90a/6

ekṣer: Ar.Genellikle.(2) 22b/4, 64a/6

el: El.(1) 9b/6
e. çek- 9b/6 *'vazgeçmek'*
e.-de (2) 1b/8, 17a/14
e.-den (2) 5b/13, 17a/13
e.-i (4) 12a/2, 57a/3, 67b/1, 77b/6
e.-i degme- (1) 12a/2 *'vakit ve fırsat bulamamak'*
e.-i ḳuru- (1) 57a/3
e.-in (8) 5b/15, 106b/8, 18b/13, 46b/8, 75a/7, 78a/3, 78a/6, 80b/2
e.-iñ (2) 7b/15, 68a/3
e.-inde (2) 40a/6, 94a/8
e.-indedir (1) 79a/12
e.-inden (2) 57a/5, 57a/7
e.-ine (2) 39b/12, 59a/9
e.-ini (1) 56a/1
e.-iñüzde (1) 17a/11
e.-ümi (1) 67b/6

e.-ümüz (1) 55b/8

elbet: Ar.Elbette.

e.-de (3) 3b/15, 39b/9, 51a/4

e.-te (4) 13b/7, 40b/15, 41b/10, 67a/4

elem: Ar.Acı, üzüntü, dert, keder. (3) 2b/14, 3b/4, 4a/12

e.-inden (1) 68a/10

elḥamdülillāh: Ar.Allah'a şükür anlamında bir söz. (2) 93a/1, 77b/9

elli: Elli sayısı. (2) 97a/4, 99a/7

elma: Ekşi veya tatlı, ufak çekirdekli meyve.

e.-dan (1) 71a/9

emān: Ar. Eminlik, korkusuzluk; yardım isteme; rica. (1) 12a/5

e.-ında (1) 6a/13

emānet: Ar.İnam, vedia. (1) 34a/5

emcik(g): Meme.

e.(g)-i (1) 12b/6

emīn: Ar. Güvenli.(9) 102b/8, 106a/11, 106a/15, 23a/14, 32a/5, 37a/12, 44a/7, 44b/11, 45a/8

em(i)r: Ar. Buyruk, komut, talimat.(4) 55b/9, 60b/15, 64a/9, 67b/2 **bk. imr.**

e.-imi (1) 82b/13

e.-in (1) 7a/11

e. it(d)- (14) 40a/12, 40a/13, 40a/14, 40a/7, 51b/9, 54a/12, 54a/8, 55a/4, 55a/6, 55b/13, 57b/1, 64a/5, 77a/4, 81a/6, 61a/7

emr-i bi'l maʿrūf nehy-i ʿani'l-münker: Ar. Şeriatın emirlerine uygun emir ve yasaklarına göre yaptırmama. (4) 3b/1, 63a/9, 64a/5, 87a/7

emīr: Ar.Yönetici, kavim, ülke veya şehrin başı.

e.-ler (1) 17a/2

emṣāl: Ar.Benzer, eş.

e.-i (1) 3a/12

eñ: En, daha çok.(2) 1b/1, 37b/13

en-: İnmek. **krş. in-**

e.-gil (1) 94a/4

enar: Far. Nargillerden küçük bir ağacın meyvesi, nar.

e.-dan (1) 71a/9

enbiyā: Ar.Kendilerine kitap indirilmiş peygamberler.

e.-dan (1) 60b/5

e.-ya (1) 73b/5

endir-: İndirmek.

e.-dirir (1) 90a/6

e.-dirirsin (1) 104a/2

e.-dirmek (1) 104a/1

endīşe: Far. Düşünce.(1) 91b/3

enfaʿ: Ar. Daha faydalı.

e.-dır (1) 59b/4

enṣār: Ar.Hz. Muhammet'e yardım eden Medineliler.

e.-dan (1) 88a/5

envāʿ: Ar. Çeşitler, türler.
e.-ı (2) 38b/12, 56b/2

er: Kişi, erkek.
e.-den (2) 76b/12, 79a/12

eren: Erler, yiğitler, kahramanlar; Allah'a ermiş kimse.
e.-ler (1) 12a/2

erḥamer-rāhimīn: Ar.Merhametlilerin en merhametlisi. (1) 13a/5

eriş-: Varmak, ulaşmak.(1) 92a/3 **krş. iriş-**

erte: Ertesi, gelecek, sabah, şafak sökme zamanı, yarın.(1) 73a/2 **krş. irte**

ervāḥ: Ar.Ruhlar.
e.-ları (1) 5a/10

erzānī: Far. Ucuzluk, layık görülme. (1) 60b/6

esbāb (I): Ar. Giysi. (2) 17a/9, 67a/2

esbāb (II): Ar. sebepler. (1) 45b/6

esdir-: Esmesini sağlamak.
e.-ir (1) 13b/11

eser(I): İz, işaret, im.
e.-i (1) 40b/14

eşer(II): Ar.Yayın, kitap, yapıt.
e.-i (1) 1b/9

esīr: Ar.Tutsak.(2) 17a/3, 40a/6
e.-ler (1) 5b/5

esirge-: Korumak, yardım etmek; acımak, (1) 7b/15
e.-di (2) 68a/2, 82b/10
e.-ye (1) 7b/14

eski: Çoktan beri var olan, yeni karşıtı, önceki. (1) 71a/4
e.-den (1) 40b/13
e.-dendir (1) 67a/11

eşnā: Ar. An, sıra.
e.-da (1) 84a/9

esraʿ: Ar.En çabuk, pek çabuk.(1) 48a/1

eşṣaḥ: Ar.Doğru, gerçek.(1) 64b/11

estaġfirullāh: Ar.İncelik ve alçak gönüllülük göstermek üzere teşekkür edilen veya övülen bir kimsenin söylediği bir söz.(1) 31b/3

eşcār: Ar. Ağaçlar.
e.-da (1) 86a/4

eşit(d): Duymak. **krş. işid-**
e.(d)-dim (3) 21b/3, 41b/5, 104a/14
e.(d)-icek (3) 10a/13, 79a/8, 90a/9
e.(d)-üp (1) 49b/3

eşiddir-: İşitmesini sağlamak, duyurmak.
e.-di (1) 91a/6

eşyā: Ar.İnsan yapısı, taşınabilir cansız nesnelerin bütünü.
e.-yı (1) 86b/1

et: Er, vücut, ten.(1) 41a/7

et-: Bir işi yapmak. **krş. it-**
e.-meye (1) 39a/11
e.-se (1) 90a/3

etek(g): Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.
e.(g)-in (1) 80b/5

etmek: Ekmek.(2) 9a/11, 9a/13

eṭrāf: Ar.Yanlar, taraflar.

e.-ıkā'ināti (1) 59b/15

'kainatın etrafı'

e.-ına (1) 91a/12

e.-ü'l-eknāfede (1) 90a/6

ev: Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı; konut, hane; aile. (1) 5a/12

e.-den (1) 104b/10

e.-ine (6) 104b/9, 40a/11, 40b/12, 41a/1, 66b/11, 90b/7

e.-iyem (3) 17b/2, 17b/3, 17b/4

e.-lerimizde (1) 5b/3

e.-üñ (1) 5a/11

e.-üñe (1) 104b/12

evet: Olur, oldu, peki, tamam.(1) 36a/14

evlād: Ar.Çocuklar, sülale, nesil.

e.-ı ādem (1) 55a/10

e.-ımız (1) 5b/4

e.-ıñdan (1) 79b/11

e.-ıñdandır (1) 62b/5

evlā: Ar.Daha iyi, yeğ.

e.-dır (1) 59b/2

evrād: Ar. Okunması adet olunan dinî dualar.

e.-ımuñ (2) 59a/13, 59b/4

e.-um (1) 59a/12

e.-umı (2) 59a/15, 59b/8

evṣāf: Ar.Nitelikler, vasıflar.

e.-ını (1) 86b/5

evvel: Ar.Önce, ilk, başlangıç.(21) 1b/9, 3a/5, 3a/6, 9a/3, 17b/1, 25a/9, 27a/4, 47b/5, 51a/12, 58b/7, 60b/6, 62b/5, 63b/14, 67a/13, 70a/6, 78a/4, 79b/12, 84b/9, 89b/6, 91b/4, 93b/3

e.-i (1) 79a/5

e.-inde (7) 24b/2, 38b/8, 78a/13, 78b/4, 78b/6, 79a/9, 90a/2

e.-ine (1) 85a/11

e.-leriñ (1) 36a/14

evvelki: Ar.-T. Önce olan, önceki. (5) 36b/8, 49a/15, 51a/8, 80b/3, 85a/10

e.-sinden (1) 83a/14

ey: Seslenme sözü, ünlem. (9) 5a/12, 106a/8, 13b/14, 17a/11, 17a/2, 17a/3, 19b/11, 62a/15, 85b/4

krş. iy

ey(i)t(d): Söylemek, demek, anlatmak.(12)19a/10, 23a/2, 36a/1, 37a/11, 44a/11, 92a/4, 96a/8,32b/10, 48a/6, 72b/3, 85a/7, 93a/2 **krş. iyd-**

e.-di (275) 4b/14, 4b/8, 7a/11, 7a/12, 7a/13, 7a/14, 7a/15, 7a/4, 7a/6, 7a/9, 7b/1, 7b/10, 7b/11, 7b/12, 7b/13, 7b/14, 7b/15, 7b/2, 7b/3, 7b/5, 7b/6, 7b/8, 7b/9, 8a/1, 8a/11, 8a/12, 8a/13, 8a/14, 8a/15, 8a/4, 8a/5,

8a/6, 8a/7, 8a/8, 8a/9,
8b/1, 8b/11, 8b/12,
8b/13, 8b/14, 8b/3,
8b/5, 8b/7, 8b/8, 8b/9,
9a/10, 9a/13, 9a/15,
9a/2, 9a/3, 9a/7, 9a/8,
9a/9, 9b/11, 9b/13,
9b/15, 9b/2, 9b/4, 9b/6,
9b/7, 9b/9, 100b/12,
100b/13, 100b/6,
103a/6, 104a/15,
105b/14, 105b/2,
105b/3, 105b/4, 105b/7,
105b/9, 106a/11,
106b/3, 109a/14,
109b/5, 10a/1, 10a/10,
10a/13, 10a/3, 10a/6,
10a/8, 13b/5, 14b/7,
15a/1, 15a/3, 15a/4,
15a/7, 16b/7, 18a/12,
18a/3, 18b/1, 19a/10,
19a/6, 20a/2, 20a/5,
21a/12, 21a/13, 21b/2,
21b/3, 23a/1, 23b/15,
25a/15, 25a/7, 26a/7,
26a/8, 28a/5, 28a/6,
28a/8, 28a/9, 31a/15,
31a/2, 32b/10, 32b/15,
32b/8, 32b/9, 33a/12,
33a/14, 33a/5, 33b/3,
34a/3, 36a/10, 36a/11,
36a/12, 36a/15, 36a/7,
36a/8, 36b/1, 36b/3,
39a/13, 39a/9, 39b/10,
39b/12, 39b/5, 40a/12,
40a/13, 40a/6, 40b/11,
40b/4, 40b/5, 40b/7,
41a/15, 41a/4, 41a/9,
41b/7, 43a/15, 43b/12,
44a/11, 44a/15, 44a/5,
44a/6, 48a/4, 58b/11,
58b/2, 59b/2, 59b/4,
59b/7, 61b/8, 62a/10,
62b/3, 65a/13, 65b/1,
65b/11, 66a/13, 66a/5,
66b/14, 66b/2, 67a/1,
67a/5, 67b/12, 67b/13,
67b/8, 68a/1, 68a/8,
68b/4, 68b/7, 68b/9,
69b/5, 72a/14, 72b/1,
72b/13, 72b/2, 75b/13,
75b/5, 75b/9, 76a/14,
76a/7, 77b/10, 77b/12,
77b/9, 78a/12, 79a/11,
79b/10, 80a/7, 80b/7,
81a/6, 81b/12, 81b/15,
83a/9, 84b/15, 85b/13,
85b/5, 85b/6, 86a/11,
86b/11, 86b/15, 87a/12,
87a/3, 87b/11, 87b/12,
88a/10, 88a/11, 88a/13,
88a/14, 88a/9, 88b/8,
89b/9, 90a/1, 90a/9,
90b/1, 90b/8, 91a/3,
91a/14, 91b/10, 91b/11,
92a/10, 92a/14, 92a/3,

92a/5, 92a/7, 92b/1,
93b/3, 94a/5, 94b/2,
94b/3, 95b/13, 95b/4,
96a/11, 96a/7, 96b/10,
97a/13, 97b/2, 97b/3,
98b/9, 99b/1, 99b/3,
25b/13, 25b/14, 32a/2,
37b/12, 51a/13, 51a/15,
51b/3, 52b/14, 64b/15,
68a/4, 82b/12, 83b/14,
84b/6, 86a/7, 87a/4,
88a/1, 90a/4, 20b/12,
31b/2, 32a/10, 72b/15,
102b/8
e.-diler (17) 104b/1, 105b/1,
105b/2, 105b/3, 18a/14,
25a/4, 26a/7, 35a/12,
35b/3, 58b/8, 78a/10,
79a/8, 104a/2, 35a/13,
51b/10, 60a/5, 81a/10
e.-dim (11) 4b/1, 106a/10,
20b/10, 23b/14, 77b/8,
80b/6, 85b/4, 85b/5,
86b/10, 86b/12, 86b/15,
87a/2
e.-diñ (1) 32a/4
e.-düm (1) 32a/1
e.(d)-e (11) 109a/15, 16a/6,
18b/10, 25a/11, 25a/15,
93b/15, 94a/12, 55a/13,
55b/5, 56a/6, 93a/6
e.(d)-eler (5) 4b/15, 109a/4,
94a/11, 55a/12, 55b/8
e.-erdi (1) 106a/7
e.-erler (1) 93a/9
e.(d)-erse (2) 84a/2, 92a/11
e.(d)-ir (66) 7a/3, 7a/7,
104a/13, 106a/6,
108a/11, 10b/12, 10b/3,
11b/14, 12b/3, 12b/7,
13b/8, 17b/2, 17b/3,
18a/7, 18a/8, 18b/4,
19b/10, 19b/11, 19b/9,
20a/12, 22a/13, 22b/6,
23b/13, 25a/13, 25b/11,
26a/5, 27a/11, 27b/9,
28b/5, 30b/10, 31a/1,
31b/15, 32a/6, 32b/13,
39a/4, 49a/13, 56b/10,
56b/8, 59b/13, 64a/10,
64a/6, 67a/7, 80a/3,
81a/9, 81b/11, 82a/3,
85b/3, 86b/4, 88a/5,
93a/10, 93b/8, 105b/11,
17b/4, 17b/5, 24a/9,
44a/14, 50a/4, 50a/7,
87b/15, 88b/4,
48b/12,88b/7, 93a/15
e.(d)-irdi (1) 46b/10
e. (d)-irler (3) 17b/8, 20a/6,
51b/13
e.-gil (4) 14b/2, 93a/6, 95a/4,
96b/11
e.-se (6) 106b/5, 21a/11, 32a/6,
54a/15, 93a/4, 93b/1
e. (d)-ür (2) 1a/6, 80b/12

e. (d)-üreyin (1) 93a/1
eyle-: Yapmak, inşa etmek, imal etmek; yaratmak; demek, buyurmak, söylemek; nasbetmek, tayin etmek.(22) 7b/15, 8a/11, 8b/2, 9a/8, 9a/9, 101a/14, 17b/2, 25b/13, 35b/15, 37a/10, 40a/9, 48a/6, 50a/5, 59b/1, 63b/4, 68b/7, 78b/15, 79a/4, 83a/4, 85a/3, 85a/4, 89b/9, 91b/11**krş. iyle-**
e.-di (23) 24b/13, 28b/1, 31a/10, 40a/13, 44a/9, 44b/1, 62b/12, 67b/2, 67b/4, 68b/13, 72b/9, 78a/2, 80a/10, 84a/9, 85b/5, 87a/9, 87b/3, 87b/8, 89b/10, 90a/12, 91a/11, 91b/3, 96a/3
e.-dikde (1) 106b/8
e.-diklerini (1) 95a/5
e.-diler (3) 35b/8, 40a/4, 40a/15
e.-dim (10) 1b/13, 2a/1, 2a/9, 2a/13, 101a/15, 10b/1, 47a/12, 79a/3, 85a/5, 86b/2
e.-diyse (1) 6b/12
e.-dügi (2) 3a/14, 108a/11
e.-düklerinden (1) 1b/15
e.-mesün (1) 96b/11
e.-meye (3) 27a/9, 55a/14, 73b/4
e.-mez (2) 61b/14, 79a/15
e.-miş (1) 27a/5
e.-ñ (9) 5a/15, 5b/6, 48b/4, 55b/13, 55b/6, 63a/10, 63b/1, 64a/15, 85a/13
e.-r (15) 104b/7, 104b/8, 106b/2, 43a/9, 43b/11, 47b/13, 50a/1, 57b/3, 61a/3, 68b/11, 69a/6, 70b/9, 89b/15, 90a/1, 99a/8
e.-rem (1) 94a/7
e.-rim (1) 30a/11
e.-rin (1) 36b/5
e.-rse (1) 23a/9
e.-se (12) 104a/1, 107b/7, 11b/11, 22a/5, 23a/8, 24a/10, 27b/10, 73a/8, 78a/3, 97a/8, 98b/9, 99a/8
e.-señ (1) 36a/13
e.-ye (42) 2b/1, 3a/2, 4a/10, 4a/6, 4a/14, 4a/8, 6a/7, 6b/5, 104b/3, 106b/12, 107b/11, 11a/14, 26b/14, 27a/8, 27b/11, 30b/14, 39b/10, 39b/7, 41b/4, 45a/10, 45a/11, 45a/9, 45b/8, 46b/8, 50b/1, 50b/6, 55b/11, 55b/5, 58a/4, 61b/2, 67b/11, 71a/11, 71a/6, 75a/5, 75a/7, 76b/13,

77a/4, 78a/7, 78b/5,
83b/3, 84a/3, 94a/3
e.-yecek (1) 73a/10
e.-yeler (6) 5a/12, 103a/2,
109b/9, 26a/3, 35a/14,
37a/1
e.-yem (3) 71a/4, 71b/15, 82b/1
e.-yen (1) 19b/2
e.-yesin (1) 108a/2
e.-yicek (1) 72b/7
e.-yüp (6) 2b/8, 5b/4, 6a/9,
10a/14, 36b/6, 63a/9
e.-(i)ye (4) 17b/3, 17b/4, 17b/5,
73b/5

eyle: Öyle. (1) 1b/7, 24b/5, 29b/15,
31b/14, 63a/15 **krş. öyle**

eyleme: Eylemek işi.
e.-sinden (1) 54b/5

eylemek(g): Etmek, yapmak. (1)
87b/2
e.(g)-e (1) 6b/5

ey(i)lik: İyilik.(2) 6b/11, 6b/14

eyü: İyi.(1) 8a/11

ezān: Ar.Yüksek sesle yapılan çağrı.
e.-da (1) 71a/1
e.-ı (1) 70b/13

ezhār: Ar. Çiçekler.
e.-da (1) 86a/5

eẕkār: Ar. Anmalar, söylemeler;
zikirler. (1) 2b/9

F

faḫr: Ar. Övünme, onur, kıvanç;
büyüklük; erdem; şöhret. (1)
36b/6

faḫr-ı ʿālem: Ar. Hz. Muhammet. (4)
14b/2, 48b/13, 53a/10, 81a/12

fāʾide: Ar.Yarar.(6) 55a/9, 2a/15,
7a/1, 8b/14, 8b/15
f.-si (1) 2b/1
f.-ñ (1) 7a/15

fāʾidelen-: Ar.+T. Yararlanmak.
f.-e (1) 4a/7
f.-sünler (1) 10b/1

fāʿil: Ar. Eden, yapan, işleyen.
f.-ü muḫtār (1) 106b/1 *'hür'*

fāka: Ar. Yoksulluk, ihtiyaç.
faḳrı f.-yı (1) 102a/14
'yoksulluk'

faḳīḥ: Ar.Fıkıh bilgini.(1) 49a/11
f.-den (1) 70a/13

faḳ(ı)r: Ar.Fakir, yoksul, aciz olmak.
(13) 3b/9, 31a/2, 33b/5, 39a/6,
47a/1, 89b/7, 90a/2, 91a/12,
91b/13,38a/6, 27b/10, 43b/15,
102a/14
f.-dan (2) 37a/12, 39b/7
f.-de (1) 3b/10
f.-den (4) 31b/4, 42b/6, 44b/11,
45a/8
f.-ler (1) 17b/2
f.-lerdir (1) 5a/7

f.-lere (2) 3b/12, 17b/15
f.-lerin (1) 33b/9

faḳīrlik: Ar.+T. Yoksulluk, acizlik. (1) 39a/11**bk. faḳīrlıḳ**

faḳīrlıḳ: Ar.+T. Yoksulluk, acizlik. (3) 74b/11, 68b/5, 83b/9 **bk. faḳīrlik**
f.-den (1) 47a/4

falān: Ar.Bir özel adın yerini tutan kelime, filan. (1) 72b/3 **bk. fülān**

fānī: Ar. Ölümlü, gelip geçici, kalımsız.
f.-dür (1) 1b/1
f.-ye (1) 1b/2
f.-yeden (1) 1b/5

fāriġ: Ar.Vazgeçmiş, çekilmiş; sıkıntısız, rahat.(4) 32a/3, 32b/9, 71a/1, 76b/6

farż: Ar.Müslümanlıkta, özür olmadıkça yapılması zorunlu, yapılmaması günah sayılan ibadet; (*mec.)* yapmak zorunda kalınan şey, boyun borcu. (8) 27a/2, 106a/1, 106b/2, 12a/11, 60a/15, 72a/8, 73a/2
f.-dır (1) 64b/12
f.-ıʿayn (1) 107b/13
f.-ıñ (1) 104a/9

farżīye: Ar. Farzların.
f.-niñ (1) 81b/8

fāsid: Ar. kötü, fena, yanlış, bozuk; fesat çıkaran. (2) 29b/13, 29b/14

faṣīḥ: Ar. Güzel, düzgün konuşan; açık. (1) 86b/7

fażā'il: Ar. Güzel vasıflar, erdemler.
f.-i (1) 47b/3, 65b/8

fażīlet: Ar.Erdem. (3) 33b/9, 81a/8, 82a/5
f.-i (4) 101a/4, 73b/7, 98a/5, 106a/5
f.-ine (2) 37a/3, 62a/11
f.-leri (1) 105a/14

fażīletli: Ar.+T. Erdemi olan (1) 01b/13

fażl: Ar. Faziletli, erdemli.
f.-ı (5) 3a/1, 100a/8, 38b/6, 43a/4, 81b/9
f.-ı kerem (2) 3b/6, 06a/14
f.-ından (1) 98a/15

fecr: Ar.Tan.(1) 31a/11

fedā: Ar.Vazgeçme, uğruna verme. (1) 79a/8 **bk. fidā**

fe-emmā: Ar. Kaldı ki, gelince. (1) 108a/1

fehm: Ar. Anlama, kavrama.
f.-ine (1) 19b/15

fekeyfe: Ar. Nasıl. (1) 48b/1, 48a/9

ferāġat: Ar.Kendi isteğiyle vazgeçme.
f.-i (1) 13a/15

feraḥ: Ar. Sıkıntısız, tasasız olma durumu; bol.(3) 6a/2, 6a/4, 96b/7
f.-ı (1) 100a/10
f.-ları (1) 6a/4

ferāiż: Ar.Farzlar.
f.-i (1) 12b/9
ferc: Ar. Aralık, yarık; dişilerde avret, edep yeri.
f.-üñi (1) 8b/7
ferişte(h): Far. Melek. (14) 103a/11, 105b/12, 109b/3, 17a/1, 18b/10, 18b/7, 18b/8, 31a/6, 48a/1, 50a/5, 76a/12, 84b/11, 93b/9, 94a/7
f.-ler (7) 93a/6, 93a/9, 93b/10, 93b/13, 18b/9, 36a/13, 98a/9
f.-lere (1) 93b/15
f.-leri (1) 94a/8
f.-lerim (2) 18a/8, 96a/4
f.-leriñ (1) 31a/5
f.-ye (1) 18b/11
f.-yi (1) 88b/6
fermān: Far. Buyruk, emir.(2) 94a/3, 95a/1
f.-ı (1) 93b/5
f.-ıyile (1) 96a/12
f.-üilāhi (1) 52a/15
feryād: Far.Haykırış, çığlık. (1) 84b/8
fetvā: Ar.Belge.(1) 47a/1
fevḳ: Ar. Üst, üst taraf, yukarı.
f.-ü'l-ḥaddedür (1) 6a/5 *'pek çok'*
fevt: Ar. Kaybetme, elden çıkarma; ölüm. (1) 52a/5
feżā'il: Ar.Faziletler, erdemler.
f.-i (2) 2a/5, 98a/4
f.-iʿacāʾib (1) 89a/3
f.-ibesmelede (2) 98a/13
f.-iḲurʾān (1) 105b/1
f.-işalavātı (1) 59a/13
f.-i Yāsīn (1) 103a/6
fıḳıh: Ar. İslâm diniyle ilgili kuralların tümü.(1) 62b/10
fidā: Ar.Uğruna verme, kurban. (2) 56a/6, 95b/13 **bk. fedā**
fidan: Rum.Ağaç, ağaççık.
f.-lar (1) 25b/15
f.-ları (1) 25b/15
fik(i)r: Ar.Düşünce.(1) 91b/3
f.-e (1) 24a/1
f.-iñden (1) 61b/5
f.-ine (2) 3a/3, 12b/8
fi'l-cümle: Ar. Sonunda. (1) 40b/2
fi'lḥāl: Ar. Bu anda, hemen. (2) 69b/14, 66b/7
fitne: Ar.Karışıklı, kargaşa. (1) 13a/3
f.-ye (1) 38b/4
fuḳahā: Ar. Fıkıh bilginleri. (1) 64a/15
fuḳarā: Ar.Yoksullar, fakirler.(1) 58a/5
fülān bin fülān: Ar. Filan oğlu filan(6) 48a/12, 48a/2, 48a/3, 50a/7, 53b/2
f.-e (1) 48a/3
fülān bintü fülān: Ar. filan kızı filan (1) 48a/3
furṣat: Ar.Uygun zaman, durum, şart. (3) 17a/12, 17a/13, 17a/14
f.-ı (2) 1b/8, 5b/13

furtına: İt.Güçlü rüzgâr.(1) 84a/7

fütūr: Ar.Bezginlik, usanç.(1) 63a/12

G

ġaffār: Ar.Affeden, bağışlayan.(1) 63b/14
ġ.-üʾẕ-ẕünūb(1) 54b/13
'Allah'

ġaferAllāh : Ar. Allah onu yarlıgasın, bağışlasın. (1) 1a/4

ġāfil: Ar.Aymaz.(4) 100a/14, 12a/13, 81b/11
ġ.-ler (1) 17a/11
ġ.-sin (1) 24a/1

ġaflet: Ar.Aymazlık.(1) 22b/10
ġ.-den (1) 12a/14

gāh: Far.Bazen, kimi vakit.(1) 106b/1

ġalebe: Ar.Yengi.(1) 84a/9

ġālib: Ar.Yenen, kazanan, üstün gelen.(1) 32b/5

ġam(m): Ar. Keder, tasa, kaygı, dert. (4) 37b/13, 38a/12, 42a/15,100a/9

ġamazlıḳ(ġ): Ar.+T. İspiyonculuk.
ġ.(ġ)-ını (1) 95a/5

ġamgīn: Ar.+Far. Kederli, tasalı. (1) 58a/6

ġanā: Ar. Zenginlik,bolluk; usanç.
ġ.-yı (1) 13a/15

ġanī: Ar.Zengin, varlıklı. (3) 7a/12, 40a/2, 42b/7

ġanīmet: Ar.Savaşta ele geçirilen mal. (3) 13a/15, 34a/7, 96b/6

ġanīmetlıḳ(ġ): Ar.+T. Kazanımlık, mallık.
ġ.(ġ)-ıla (1) 41b/2

ġaraż: Ar.Kin.
ġ.-ı (1) 91a/4

ġarīb: Ar. Kimsesiz, zavallı, yabancı, acayip.(4)
1a/13, 84b/7, 93a/7, 93a/8

ġarḳ: Ar.Batma, boğulma.(1) 84a/8

ġaybet: Ar.Dedikodu.(5) 8b/7, 9b/8, 9b/9, 12b/14, 95a/5

ġāyet: Ar.Pek, pek çok, aşırı.(17) 3b/13, 101a/4, 103a/5, 105a/14, 108a/2, 14b/13, 23b/15, 63a/15, 65b/9, 66a/14, 67a/4, 74b/7, 76a/2, 83a/4, 87b/13, 89b/8, 90a/2
ġ.-de (1) 34a/6
ġ.-te (1) 68b/5
ġ.-ün (1) 24b/6

ġay(ı)b: Ar. Gizli olan, bilinmeyen. (1) 42b/14
ġ.-dan (1) 86b/13

ġayrı: Ar.Başka, diğer; artık, bundan böyle.(5) 1b/15, 53a/14, 59b/6, 68a/7, 80a/5, 90a/6
ġ.-da (2) 59a/10, 60a/8
ġ.-lar (1) 5b/15
ġ.-nıñ (1) 21a/3
ġ.-sın (1) 59a/15

ġazā: Ar.Müslüman olmayanlara karşı yapılan kutsal savaş.(4) 25a/5, 33b/15, 58a/10, 58a/9
ġ.-sına (1) 58a/5
ġ.-ya (3) 33b/14, 58a/4, 58a/6

ġażab: Ar.Öfke, kızgınlık, hiddet.(3) 8b/2, 65a/14, 82b/15
ġ.-ından (1) 106a/15
ġ.-ını (1) 102a/11

geç-: Geçip gitmek, gitmek; çıkmak, içinden gitmek; konu olmak, bırakmak.
g.-di (1) 77b/13
g.-diler (2) 104b/15, 69a/4
g.-diñ-mi (1) 77a/14
g.-dükden (1) 78a/8
g.-e (2) 7b/2, 15a/6
g.-er (4) 5a/5, 102a/6, 32b/2, 69b/6
g.-meden (1) 77a/7
g.-medi (1) 67a/3
g.-miş (2) 6a/10, 75a/4
g.-mişleriñ (1) 5a/9
g.-sün (1) 56b/12
g.-üp (4) 5b/3, 78a/8, 82b/10, 82b/11

geçir-: Geçmesini sağlamak. **krş. geçür-**
g.-se (1) 97a/6

geçmek(g): Geçip gitme, gitme, çıkma, içinden gitme, konu olma, bırakma. (2) 2b/15, 74b/14
g.(g)-e (1) 15a/4
g.(g)-i (1) 3a/1

geçür-: Vazgeçirmek, geçiştirmek, geçmesini sağlamak.
g.-diyidi (1) 56b/7
g.-se (1) 99a/1

gel-: Varmak, ulaşmak, geçmek.(6) 17b/3, 17b/4, 17b/5, 17b/7, 30a/11, 67b/13
g.-di (342) 7a/8, 100b/5, 104b/11, 25a/14, 31a/15, 36a/5, 40a/11, 40a/5, 40b/1, 41a/11, 41a/4, 41a/5, 44a/9, 48b/14, 56a/12, 66a/11, 66a/12, 66b/14, 68b/4, 68b/7, 69b/1, 70b/11, 72b/7, 80a/14, 84b/6, 87a/8, 88a/6, 88a/9, 90b/1, 90b/7, 91a/15, 92a/5, 95b/3, 96a/11, 96b/10, 97b/2, 24a/2, 63b/2, 86a/14, 96a/4, 97a/15
g.-digim (1) 40b/12
g.-dik (2) 5a/15, 37a/3
g.-diler (2) 56b/5, 67a/9
g.-dim (2) 40b/13, 91b/12
g.-diñ (2) 77a/12, 77a/14
g.-diñ-mi (1) 91b/12
g.-diyise (1) 108a/7
g.-dügi (1) 103a/10
g.-dükde (2) 1b/5, 8b/2

g.-e (11) 15a/12, 17a/11, 29b/8, 32b/11, 47a/3, 55a/5, 55b/15, 56a/3, 56a/5, 82a/4, 91a/9
g.-ecek (2) 12b/1, 75a/5
g.-eler (2) 93b/11, 94a/9
g.-en (5) 1b/2, 5b/5, 8b/10, 108a/5, 61b/5
g.-enleriñ (1) 25a/9
g.-esin (1) 79a/1
g.-eydi (3) 15b/7, 19b/1, 95a/1
g.-icek (1) 98a/8
g.-iñ (1) 16a/7
g.-ince (1) 42b/11
g.-ip (1) 91b/10
g.-işde (1) 41b/6
g.-medi (1) 1b/7
g.-meye (1) 12b/8
g.-mez (5) 12a/1, 12a/3, 25a/2, 88a/12, 90a/8
g.-mezden (1) 67a/13
g.-miş (1) 19b/15
g.-mişdir (6) 4a/13, 20a/11, 57b/7, 70a/7, 71b/7, 98a/10
g.-se (3) 103a/1, 13b/6, 85b/11
g.-sün (1) 56b/11
g.-üp (14) 7a/4, 25a/4, 31a/9, 49a/3, 51a/13, 53a/7, 58a/13, 58b/5, 67a/12, 80b/1, 80b/14, 80b/15, 81a/6, 95b/1
g.-ür (17) 5a/11, 13b/2, 14b/12, 14b/9, 32b/5, 42b/2, 42b/3, 42b/4, 53a/15, 54b/14, 61b/12, 67a/13, 70a/3, 86b/6, 90a/3, 90a/8, 90b/4
g.-ürem (1) 91b/11
g.-ürler (1) 103a/11

gelmek(g): Varmak, ulaşmak, geçmek. (1) 90a/3
g.(g)-e (1) 91b/13

geñ: Geniş; boş yer, hali arazi.(1) 102b/9

ger: Far. Eğer, şayet.(1) 82a/3 **bk. eger, iger**

gerçek: Doğru, dürüst; doğruluk. (4) 108b/14, 19b/8, 90a/11, 91a/6
g.-dir (2) 65b/3, 87a/14
g.-imiş (1) 91a/14

gerek: Lazım olmak,mutlaka, herhâlde. (6) 108b/13, 42b/5, 42b/6, 55a/8, 75b/9, 90b/10
g.-dir (11) 107b/4, 108b/12, 35b/4, 47a/4, 66a/4, 78b/10, 90b/5, 12a/12, 17a/14, 47a/2, 98b/12
g.-dür (10) 2b/11, 3b/12, 3b/7, 3b/8, 4a/5, 6b/15, 20a/10, 34a/7, 38b/10, 66a/3
g.-mez (1) 90b/6

gereklü: Gerekli. (3) 93a/15, 93b/12, 94a/4

getir-: Rivayet etmek, nakletmek, çevirmek, gelmesini sağlamak.

krş. getür-

g.-memiş (1) 90b/15

getür-: Rivayet etmek, nakletmek, çevirmek, gelmesini sağlamak. (6) 7a/12, 8a/10, 65b/13, 67a/6, 68b/10, 89b/10 **krş. getir-**

g.-di (15) 10b/9, 40b/3, 41a/6, 41a/12, 49a/4, 66b/13, 71a/6,72b/14, 72b/8, 77b/14, 82b/11, 83a/13, 87a/11, 93b/3, 96b/2

g.-digi (1) 78b/4

g.-diler (1) 12a/9

g.-dükden (1) 3b/3

g.-dükleri (1) 77b/15

g.-düm (1) 40b/11

g.-düñ (2) 40b/10, 40b/9

g.-e (9) 4b/12, 11a/5, 46b/7, 55b/14, 78a/5, 78a/7, 87b/13, 99b/8

g.-eler (2) 15a/7, 95a/2

g.-em (1) 94a/8

g.-en (1) 80b/14

g.-eyim (1) 67a/7

g.-eyin (1) 91a/1

g.-irdim (1) 92b/13

g.-meden (2) 108b/1, 73a/4

g.-mediñ (2) 82b/14, 90b/9

g.-meyince (2) 69a/14, 79a/15

g.-mezem (1) 72b/11

g.-mezsin (1) 86b/14

g.-miş (3) 103b/1, 107b/11, 64b/14

g.-mişce (1) 82a/8

g.-mişdir (9) 5a/9, 23a/10, 28a/2, 50a/12, 69a/9, 70a/5, 72a/11, 73a/6, 99b/6

g.-mişler (1) 85b/2

g.-mişlerdir (2) 60b/3, 61a/9

g.-müşdir (2) 49b/12, 57b/13

g.-se (17) 107b/12, 107b/15, 108a/9, 11a/4, 66b/5, 76b/13, 76b/14, 76b/15, 78a/14, 78b/6, 78b/8, 81b/14, 82a/15, 83b/4, 83b/8, 90a/5, 95a/10

g.-üp (3) 3a/3, 103a/14, 35a/9

g.-ür (2) 33a/13, 94b/12

getürmaḳ(ġ): Rivayet etmek, nakletmek, çevirmek, gelmesini sağlamak. **krş. getürmek**

g.(ġ)-a (1) 95a/7

getürmek: Rivayet etmek, nakletmek, çevirmek, gelmesini sağlamak.(2) 64a/10, 91b/15 **krş. getürmaḳ**

g.-dir (1) 3a/13

getürül-: Gelmesi sağlanmak.

g.-mez (1) 65b/10

g.-müşdir (1) 50b/14

gevher: Far.Cevher.

g.-den (1) 94a/9

g.-dendir (1) 94b/5

gey-: Bir şeyi vücuduna geçirmek.

g.-üp (1) 97a/4

geydir-: Giyme işini yaptırmak. **krş. geydür-**

g.-eler (1) 2b/7

g.-irler (1) 60a/11

g.-mişce (1) 33b/13

geydür-: Giyme işini yaptırmak. **krş. geydir-**

g.-irler (1) 60b/1

gez-: Bir yere gitmek, seyran etmek; dolaşmak, yürümek.

g.-dikçe (1) 40a/1

g.-erler (1) 59b/15

ġıdā: Ar. Besin.

ġ.-sı (1) 17a/6

ġınā: Ar.Zenginlik, bolluk. (5) 39b/10, 39b/4, 39b/8, 40a/3, 44b/12

gibi: Benzer, İmişçesine, benzer biçimde.(47) 1b/7, 5a/13, 5b/15, 5b/5, 6a/5, 102a/6, 104b/3, 12a/3, 12b/10, 12b/12, 12b/15, 12b/6, 15a/6, 16a/11, 16a/5, 16b/9, 17b/6, 20a/3, 24a/9, 27a/7, 28a/7, 35b/7, 36a/13, 50b/5, 51a/12, 51a/5, 52a/10, 53a/9, 53b/1, 56b/1, 60b/2, 61b/2, 63b/1, 64a/9, 71a/3, 77b/11, 80a/11, 80b/4, 83a/6, 85a/10, 87b/13, 87b/2, 97a/8, 99b/12, 106a/1

g.-dir (1) 98b/8

g.-ye (1) 12a/4

gice: Tün, şeb, gece.(24) 8a/14, 102b/10, 102b/12, 103a/5, 13b/3, 17b/13, 20b/14, 22b/7, 23b/13, 32b/15, 36b/13, 51a/3, 56b/6, 57a/5, 62a/6, 65a/10, 65a/9, 72a/15, 75a/15, 77b/10, 77b/11, 77b/13, 77b/7, 84a/1

g.-de (5) 22a/3, 22a/4, 23a/12, 34b/6, 43a/1

g.-si (5) 20a/12, 70a/9, 75a/11, 75b/7, 84b/15

g.-sinde (2) 5a/10, 101a/10

g.-sini (1) 102b/11

git(d)-: Kaybolmak, yok olmak, geçmek, Yürümek. (3) 66a/6, 66a/7, 66a/8

g.-di (8) 10a/14, 17a/13, 31a/14, 77b/4, 82b/10, 89b/11, 90a/14, 97a/12

g.-dim (1) 84b/8

g.-diñüz (1) 17a/4

g.-dügini (1) 67a/12

g.(d)-e (4) 100a/10, 102b/7, 77a/5, 81b/10

g.(d)-ecegim (1) 100b/9

g.(d)-ecek (1) 100b/8

g.(d)-er (2) 32b/3, 52b/6

g.(d)-er-imiş (1) 67a/13

g.(d)-erdi (1) 105b/7

g.(d)-erler (3) 1b/6, 5b/8, 78b/13

g.(d)-ersin (1) 77a/7

g.(d)-eydi (1) 20b/9

g.(d)-icek (1) 88a/8
g.(d)-iñ (1) 55b/1
g.-miş (2) 85a/1, 86b/8
g.-se (2) 13b/6, 58a/5
g.-seler (1) 6a/2

gider-: Gidermek, uzaklaştırmak, çıkarmak, yok etmek, kaldırmak, izale etmek, defetmek.
g.-e (1) 95a/12
g.-ir (3) 8b/9, 21a/6, 54b/4
g.-ür (1) 8b/11

gine: Gene, yine.(2) 3b/13, 31a/15

gir-:Dışarıdan içeriye geçmek; sığmak; katılmak, iltihak etmek; almak, fethetmek
g.-di (2) 96b/12, 97a/3
g.-digi (1) 88a/11
g.-dügi (1) 104b/9
g.-e (5) 16a/1, 21a/12, 21b/4, 60a/10, 61b/2
g.-er (2) 106a/4, 21a/15
g.-erlerse (1) 52a/4
g.-esin (1) 104b/12
g.-iserdir (1) 20a/4
g.-meye (2) 100a/6, 51b/2
g.-üp (2) 2b/5, 89b/13
g.-üserlerdir (1) 20a/9

girmek(g): Dışarıdan içeriye geçme; sığma; katılmak; almak, fethetmek. (1) 4a/4
g.(g)-e (3) 34a/8, 48a/7, 51b/9

giriftār: Far. Tutulmuş, yakalanmış. (3) 38b/4, 80b/10, 85a/2

girü: Yine, tekrar, bir daha, sonra; artık; başka, gayri.(8) 4a/1, 108a/9, 11a/10, 12b/11, 52b/7, 90b/7, 93a/1, 108a/11

giryān: Far. Ağlama, ağlayıcı. (1) 84b/14

gizle-: Saklamak, haber vermemek.
g.-di (3) 95b/10, 96a/1, 96a/14
g.-r-imiş (1) 80a/12
g.-rimiş (1) 91a/5

gizli: Görünmez, başkalarından saklanan, saklı olarak.(1) 18a/10 **krş. gizlü**
g.-ce (1) 90b/12

gizlü: (1) 71a/5 **krş. gizli**

göç-: Yurt değiştirmek, hicret etmek; irtihal etmek, ölmek.
g.-en (1) 5b/9
g.-üp (1) 1b/6

göçmek: Yurt değiştirme, hicret etme; irtihal etme, ölme.
g.-dedir (1) 01b/2

gök(g): Uzay, sema, asuman, feza; mavi; yeşil.(14) 104b/5, 11b/8, 16a/5, 31b/12, 34a/1, 49b/1, 49b/2, 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 61a/11, 80a/10
g.-de (7) 20a/12, 38b/1, 76b/3, 76b/5, 84b/9, 89b/5, 94b/3
g.-den (4) 78a/8, 90a/6, 90a/8, 91a/15

g.(g)-e (2) 78b/12, 92a/12
g.(g)-i (3) 30a/4, 32b/2, 32b/4
g.-ler (2) 57a/14, 96a/6
g.-lerde (1) 19b/11
g.-lere (1) 14a/14
g.-leri (3) 105b/10, 19a/13, 79a/13
g.-leriñ (1) 105b/14

gög(ü)s: Sine, sırt karşıtı.
g.-inden (1) 102b/15

gökçek: Güzel, sevimli, hoş.(4) 17b/14, 53a/2, 56a/7, 80a/14

gölge: Güneş ışınlarından korunacak yer.(1) 104b/3
g.-sinde (2) 104b/14, 65b/12
g.-sine (1) 16a/7

gönder-: Yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını sağlamak; yolcu etmek.
g.-di (1) 50a/8
g.-e (3) 49a/5, 50a/11, 60a/3
g.-em (1) 49a/10
g.-en (1) 79a/4
g.-ene (1) 49a/10
g.-ir (4) 105b/12, 50a/10, 61a/7, 98a/9
g.-irse (1) 100b/11
g.-meñ (1) 5b/6

gön(ü)l: Yürek, duyguların kaynağı; istek, arzu.(4) 14a/13, 14b/1, 21a/8, 97b/1
g.-de (3) 21a/3, 21a/9
g.-den (3) 18a/13, 21a/4, 91a/4
g.-dür (1) 13b/9
g.-e (1) 14a/9
g.-i (2) 11b/15, 14a/6
g.-i (1) 21a/6
g.-in (2) 4a/1, 8b/3
g.-inden (1) 67b/3
g.-ine (1) 104b/5
g.-ler (1) 106a/8
g.-leri (3) 106a/13, 106a/15, 14b/6
g.-ü (2) 103a/7
g.-üm (3) 9a/7, 13b/1, 41a/7
g.-üme (1) 1a/13
g.-ümi (1) 106a/9
g.-ümizi (1) 107a/1
g.-ümüzi (1) 106b/13
g.-ün (1) 4a/2
g.-üne (2) 14a/15, 14b/5
g.-üni (1) 43a/3
g.-üñ (1) 21a/6

gör-: Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek; anlamak, kavramak, sezmek. (1) 40b/1
g.-di (23) 19b/14, 32b/8, 32b/14, 36a/5, 48b/15, 62b/2, 72b/1, 72b/12, 77b/7, 79b/4, 79b/5, 82b/8, 86a/2, 86a/6, 89b/12, 89b/13, 90a/15, 91a/11, 91a/13, 91a/2, 95b/12
g.-diginde (1) 91b/4

g.-diler (5) 46b/15, 46b/9, 81a/10, 85b/12, 88a/1
g.-dü (1) 72b/6
g.-dügi (1) 90b/7
g.-dügümiz (1) 92b/9
g.-düm (18) 101a/11, 101b/10, 20a/13, 23b/14, 33a/14, 56b/6, 65b/7, 77b/10, 77b/11, 80a/14, 80a/4, 81a/2, 84a/10, 84a/11, 84b/14, 85b/4, 84b/8, 86b/8
g.-e (9) 6b/10, 102b/10, 55b/5, 65b/10, 71b/15, 72a/1, 75b/1, 77a/11, 77a/15
g.-eler (1) 4a/11
g.-elüm (1) 89b/10
g.-em (1) 15a/2
g.-en (1) 30b/6
g.-er (1) 65a/11
g.-eyim (2) 89b/13, 90a/11
g.-icek (2) 30a/8, 40b/4
g.-medi (1) 19b/15, 90a/13
g.-medim (3) 20a/4, 80a/15, 86a/8
g.-meye (4) 39a/14, 72a/4, 74b/11, 83b/9
g.-meyem (1) 8b/1
g.-meyince (4) 102b/6, 105a/7, 53b/10, 75b/6
g.-miş (3) 41b/8, 77b/7, 84b/9
g.-müşdir (1) 42b/15
g.-seler (1) 95a/1
g.-sün (1) 96a/10
g.-üp (2) 52a/4, 77a/9
g.-ürüz (1) 67a/12

göredile-: Görmek istemek. (1) 94a/11

görmek: Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılama, seçme; anlamak, kavrama, sezme. (2) 30a/7, 64a/3
g.-dür (1) 9a/4

görül-: Algılanmak, seçilmek, gereken iş yapılmış olmak.
g.-miş (1) 2a/10

görün-: Görülür duruma gelmek, görülür olmak, gözükmek.
g.-di (2) 100b/4, 91b/8
g.-ür (1) 91b/7
g.-ürdi (2) 91b/1, 91b/2

göster-: İşaretle belirtmek, görülmesini sağlamak; belirtmek, anlatmak.
g.-di (3) 15a/2, 36a/11, 88a/7
g.-diñ-mi (1) 88a/10
g.-e (1) 77a/8
g.-se (1) 97a/9

götür-: Taşımak, yanında yürütmek.
g.-di (3) 66b/12, 80b/2, 91a/10
g.-eler (1) 95a/2
g.-en (2) 100a/15, 18b/9
g.-eyim (1) 91a/9
g.-se (1) 100a/12
g.-sem (1) 90b/3
g.-ür (1) 21a/4

götürül-: Götürme işine konu olmak.
g.-di (1) 17a/13

gövde: İnsan bedeninde baş, kol ve bacaklar dışında kalan bölüm.
g.-ler (1) 96b/8

göz: Görme organı. (1) 15a/8
g.-i (3) 70b/3, 70b/6, 94b/6
g.-ler (1) 19b/15
g.-leri (2) 80a/10, 81a/2
g.-lerime (1) 99b/4
g.-lerimi (1) 91b/6
g.-leriñ (1) 91b/8
g.-lerine (1) 70b/15
g.-lerini (1) 99b/5
g.-üñ (1) 98b/7
g.-ünde (1) 96a/13
g.-üñe (1) 61b/7

gözle-: Gözetmek, riayet etmek; gözetlemek, bakmak, tecessüs etmek; olmasını veya gelmesini beklemek.
g.-rsiz (1) 5b/15

gözsüz:Gözü olmayan; görme engelli.
g.-i (1) 99b/3

gözsüzlik:Gözsüz olma durumu.
g.-den (1) 32a/5

gūr: Far. Mezar, kabir.
g.-ından (1) 104b/3

ġurbet: Ar.Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer, gurbetlik.
ġ.-de (2) 80b/6

ġusl: Ar.Boy abdesti.
ġ.-ına (1) 103a/12

ġuṣṣa: Ar. Üzüntü. (1) 42a/15
ġ.-dan (1) 72a/13
ġ.-dur (1) 37b/13
ġ.-sı (3) 100a/9, 38a/12, 97a/11

ġuṣṣalu: Ar.+T. Üzüntülü. (1) 97b/1

güç: Çetin, zor.(1) 66a/11

güçlük: Zorluk, ağır ve yorucu emek.
(2) 2a/14, 66b/1

gül: Far. Gül.(3) 63a/15, 70a/8, 70a/9

gül-: Gülmek.
g.-er (2) 7b/10, 9b/13

gümüş: Gümüş.
g.-dendir (2) 20b/4, 94b/6

gün:Güneş, gündüz; vakit, mesut gün, beklenilen kutlu gün. (65) 3a/3, 4a/8, 4a/9, 100a/9, 100b/14, 100b/3, 101a/3, 107b/5, 108b/4, 108b/6, 109a/6, 109b/8, 10a/14, 10a/8, 12b/1, 13b/3, 13b/4, 13b/6, 13b/9, 17b/1, 22b/2, 23a/14, 26a/6, 28a/14, 30b/6, 32b/8, 34b/1, 36a/3, 39a/10, 39b/5, 39b/8, 40a/15, 40b/6, 42b/7, 44b/10, 45a/7, 46b/15, 51a/3, 51a/8, 52b/15, 55a/9, 58a/11, 65b/5, 67a/14, 68b/12, 71a/15, 72a/13, 72b/10, 78a/9, 81b/13, 81b/15, 81b/8, 83a/2, 83a/9, 83b/1, 84a/1, 84b/4, 86b/13, 88b/6, 89b/7, 90a/12, 90a/13, 92b/11, 92b/7, 95b/1, 93b/14
g.-de (29) 3a/10, 100a/7, 102a/2, 102a/3, 106b/4, 106b/5, 11a/13, 11b/2,

16b/7, 22a/14, 22a/4, 30b/2, 33b/11, 33b/12, 34b/3, 34b/5, 39a/13, 39a/5, 51a/1, 59a/3, 65b/13, 71b/11, 75a/3, 83b/3, 83b/8, 94b/12, 99b/10, 99b/13, 99b/14
g.-den (3) 65b/14, 83a/13, 99b/15
g.-e (2) 83a/13, 99b/15
g.-den güne (1) 99b/15 *'zaman geçtikçe'*
g.-e-dek (2) 39b/9, 93b/14
g.-i (28) 8b/6, 18b/13, 43b/12, 52a/3, 53a/12, 53a/5, 53b/13, 53b/14, 53b/5, 53b/7, 53b/9, 54a/3, 54a/7, 56b/9, 59a/3, 59a/7, 61a/15, 70b/10, 74b/9, 75b/5, 76a/12, 76a/14, 77a/3, 84a/5, 88a/2, 93b/10, 94a/7, 97a/8
g.-iñ (1) 61b/6
g.-lerde (1) 16a/4
g.-üñ (1) 20b/8
g.-ünde (19) 4a/11, 4a/13, 7b/7, 8a/15, 101b/14, 102a/12, 103b/8, 104a/7, 15a/7, 15b/3, 16a/4, 16b/8, 26b/8, 51b/8, 55a/3, 68b/3, 75a/6, 82b/1, 95b/13

günāh: Far.Günah.(5) 11b/14, 12b/7, 12b/9, 23a/3, 79b/7
g.-a (2) 11b/1, 12b/4
g.-dan (3) 12a/13, 12b/5, 12b/8
g.-dır (1) 12a/13
g.-ı (15) 11a/13, 11b/2, 11b/5, 12b/4, 12b/7, 18a/15, 22b/2, 25b/3, 27a/6, 28b/9, 54b/4, 74b/4, 92a/12, 93a/8, 93b/6
g.-ımdan (1) 77b/12
g.-ın (12) 105b/13, 18a/10, 18a/14, 18a/9, 22a/5, 32a/11, 47b/11, 49a/6, 53b/7, 53b/9, 75a/4, 75a/5
g.-ıñ (1) 11a/12
g.-ına (4) 105a/5, 11b/4, 28b/8, 74b/10
g.-ından (2) 10b/8, 11b/11
g.-ları (3) 8b/9, 30b/3, 53a/8
g.-ların (8) 9a/5, 11a/1, 11b/12, 22b/13, 36b/5, 49b/10, 54a/4, 57b/15
g.-larıñ (1) 59b/11
g.-larına (2) 108a/6, 45b/7
g.-larını (6) 11a/6, 13a/6, 23b/9, 51a/3, 71a/6, 99a/7
g.-larıñızı (2) 12a/10, 54b/11

günāhkār: Far.Günahlı.(3) 39b/14, 80b/9, 92a/9
g.-ü'l-muḥtāc (1) 1a/3

günāhlı: Far.+T.Günahı olan.(1)

93b/6

günāhsız: Far.+T.Günahı olmayan.
(1) 11b/13

gündüz: Gündüz. (6) 13b/3, 20b/14, 32b/15, 36b/12, 57a/5, 62a/7
g.-de (2) 22a/3, 23a/12

gürle-: Kalın ve gür ses çıkarmak; (*mec.)*kuvvetli ve etkili bir biçimde varlığını göstermek.
g.-se (1) 69b/12

güzel: Güzel.(3) 40a/13, 56a/8, 77b/8

güẕīde: Far.Seçkin, seçilmiş, seçme.
g.-sine (1) 79b/15

H

ḥā: Ar. Arap alfabesinin sekizinci harfi. (2) 62b/5, 79b/12

ḫāb: Far.Uyku. (1) 84a/9

ḫaber: Ar.Haber, söz, bilgi, salık. (9) 104b/5, 25a/8, 58b/12, 58b/6, 80a/8, 80b/15, 83b/14, 84a/13, 92a/14
ḫ.-de (3) 20a/11, 57b/6, 70a/7
ḫ.-i (1) 83a/11
ḫ.-im (1) 67b/5

ḫaberdār: Ar.+Far.Bilgili, haberli. (1) 2a/11

ḥabīb: Ar.Sevgili, dost.
ḥ.-ime (1) 50b/4, 61b/12
ḥ.-imi (1) 94a/13
ḥ.-imüñ (1) 62a/8
ḥ.-ine (3) 54b/5, 57a/6, 77b/15
ḥ.-i’ṣ-ṣaḳaleyn (1) 58a/3
ḥ.-ü ekrem (2) 65b/6, 77a/15
ḥ.-üm (5) 14b/7, 61b/10, 62b/1, 92a/6, 96a/8
ḥ.-ümdür (1) 62a/15
ḥ.-üme (4) 48b/3, 49b/10, 55b/13, 62b/8
ḥ.-ümüñ (2) 79a/1, 79a/2
ḥ.-üñe (1) 48a/12

ḥabībullāh: Ar.Allahın sevgilisi. (4) 56b/10, 60b/4, 77b/5, 79b/1
ḥ.-a (3) 54b/3, 63a/13, 63b/13

ḥac(c): Ar.İslâm'ın beş şartından biri olan, Müslümanlarca zilhicce ayında Mekke'de yapılan Kâbe'yi ziyaret ve tavaf ibadeti. (5) 58a/10, 58a/5, 58a/4, 58a/6, 80a/9

ḥācet: Ar. İstek, dilek, gerek, lüzum. (8) 6b/4, 104a/7, 27b/15, 42a/15, 75b/8, 78a/3, 87a/4, 99a/15
ḥ.-i (1) 84a/3
ḥ.-içün (1) 88a/6
ḥ.-im (1) 8b/3
ḥ.-in (7) 9b/1, 9b/2, 46b/9, 53a/13, 83b/4, 83b/5, 84a/3
ḥ.-iñ (4) 104a/7, 28a/13, 28a/5, 87a/9
ḥ.-ini (2) 6a/15, 104b/7

ḥ.-iñüz (1) 17a/7
ḥ.-leri (1) 47a/13
ḥ.-lerin (1) 6b/1
ḥ.-lerinden (1) 53a/13

ḥadd: Ar.Sınır, uç; derece. (2) 26a/4, 38b/13

ḥadeṯ: Ar. Yeni olma, gusül gerektiren hal; insan pisliği.
ḥ.-den (1) 7b/12

ḥadīṯ: Ar.Hz. Muhammed'in söz ve davranışları. (53) 102a/8, 103a/15, 103b/13, 15b/13, 15b/8, 16a/1, 16b/13, 18a/11, 18a/2, 22a/2, 28b/10, 28b/14, 29a/11, 31b/5, 37b/14, 37b/7, 44b/13, 47b/5, 49b/11, 50a/13, 50b/14, 50b/7, 51a/5, 51b/14, 51b/6, 52b/12, 54a/10, 54a/5, 54a/14, 55a/1, 56b/13, 56b/3, 56b/8, 57a/8, 57b/12, 57b/5, 58a/10, 59a/1, 59a/10, 59b/12, 60a/7, 60b/3, 61a/8, 66a/4, 66a/8, 68a/12, 68b/10, 73b/8, 76b/11, 83b/11, 83b/7, 98a/7, 99a/8
ḥ.-inden (1) 107a/14
ḥ-işerīf (34) 6b/4, 58a/1, 100a/1, 101a/7, 103a/3, 104a/10, 105a/8, 11b/9, 16b/12, 19b/1, 26a/10, 49a/10, 11b/3, 11b/5, 82b/3, 28a/13, 33a/7, 34a/9, 34b/7, 39a/6, 39b/1, 43a/4, 44b/15, 45a/6, 47b/12, 47b/5, 54b/6, 55a/2, 65b/11, 74a/15, 83b/6, 85b/7, 99a/5

ḥafīf: Ar.Yeğni, kolay. (1) 29b/8

ḥā'il: Ar.Engel.(2) 106a/4, 55b/12

ḥāk: Far. Toprak.
ḥ.-i pāyin (ayağının toprağı) (1) 56a/13
ḥ.-e (1) 85a/3

ḥaḳ(ḳ): Ar.Doğruluk, insaf, adalet.
ḥ. (ḳ)-a (1) 4a/14
ḥ.-dan (1) 13b/2
ḥ.(ḳ)-ı (5) 3b/7, 3b/9, 4a/11, 5b/2, 90b/3
ḥ.(ḳ)-ı ʿabīddür (2) 12b/13, 73a/8
ḥ.(ḳ)-ı-çün (1) 79a/11
ḥ.(ḳ)-ıla (3) 1b/4, 87a/7, 67b/12
ḥ.(ḳ)-ım (1) 67a/4
ḥ.(ḳ)-ımı (1) 67b/6
ḥ.(ḳ)-ın (1) 12b/14
ḥ.(ḳ)-ında (1) 85a/5, 87a/13
ḥ.(ḳ)-ını (1) 68a/3
ḥ.(ḳ)-ıyçün (2) 79a/2, 99b/4
ḥ.(ḳ)-ıyiçün (1) 104a/4
ḥ.(ḳ)-umı (1) 50a/15

ḥaḳāret: Ar.Onur kırma, küçültücü söz veya davranış. (1) 67b/8

ḥaḳīḳat: Ar.Gerçek, gerçeklik.(2) 75a/2, 97b/4

ḥaḳīr: Ar.Aşağı görülen, değersiz. (2)

1b/7, 41b/11
ḥ.-iñ (1) 6a/10

ḥāl: Ar.Durum, vaziyet, davranış, tutum, tavır. (5) 4a/3, 108a/2, 17a/7, 90a/2, 90b/6
ḥ.-de (5) 3b/9, 5a/14, 28a/3, 47a/1,66a/11
ḫ.-ḥāṭırın (1) 66a/12
ḥ.-im (3) 100b/11, 23b/15, 77b/9
ḥ.-ime (1) 55a/7
ḥ.-in (1) 83a/3
ḥ.-iñ (2) 77b/9, 85b/12
ḥ.-inde (1) 103a/13
ḥ.-inden (2) 80b/15, 84b/14
ḥ.-ini (1) 83a/8
ḥ.-i vāḳıʿayı (1) 90b/7
ḥ.-üm (2) 66a/14, 67b/4

ḥālā: Ar.Şimdiye kadar, o zamana kadar, hâlen, henüz. (3) 48b/1, 49a/2, 55a/15

ḫalāṣ: Ar.Kurtulma, kurtuluş.(20) 7a/11, 109a/7, 24a/9, 35a/13, 37b/5, 40b/8, 42b/6, 47a/4, 48a/15, 50a/5, 50b/11, 57a/5, 57a/7, 80b/12, 80b/7, 81a/1, 81a/5, 84a/14, 99b/11, 106b/12,

ḫalāyıḳ: Ar.Yaratıklar, insanlar. (4) 7a/14, 7b/1, 33a/14, 33b/12
ḫ.-a (2) 7b/10, 8b/6
ḫ.-dan (1) 8a/4
ḫ.-uñ (1) 32b/6

ḥalef: Ar.Ardından gelip onun makamına geçen kimse, ardıl.
ḥ.-inde (1) 104a/5

ḥālet: Ar.Durum.
ḥ.-inezi ʿde (1) 106b/11

ḫālıḳ: Ar.Tanrı, yaratıcı.
ḫ.-dan (1) 63a/11

ḥālī: Ar.Boş, ıssız, tenha.(6) 26a/2, 34b/6, 42b/8, 72a/13, 86a/10, 90b/15
ḥ.-dür (1) 25b/15

ḫalīl: Ar.Sadık, samimi, dost.
ḫ.-im (1) 62a/9

ḥalīm: Ar.Yumuşak huylu. (1) 9a/7

ḫāliṣ: Ar.Saf, katışıksız, içten, samimi.(2) 16b/14, 19b/7

ḫālişen: Ar. Halis olduğu hâlde, hilesizce. (1) 18a/12

ḫalḳ: Ar. Halk, insanlardan bir bölük. (19) 20a/6, 26a/11, 26b/1, 30a/2, 33a/13, 39b/2, 48b/6, 50b/1, 50b/6, 52a/9, 57b/3, 60b/7, 62a/7, 70a/10, 78b/5, 84b/13, 86b/1, 86b/2, 93b/13
ḫ.-a (3) 76b/10, 85b/9, 89b/14
ḫ.-dan (1) 13a/13
ḫ.-ı (2) 37b/3, 66a/1
ḫ.-ın (1) 89b/12
ḫ.-ıñ (5) 8a/6, 59a/6, 74b/7, 87b/1, 87b/4
ḫ.-ınıñ (1) 93b/5

ḥamāyet > ḥimāyet: Ar. Koruma, korunma.

ḥ.-içün (1) 95b/8

ḥamd: Ar.Tanrı'ya şükretme.(7) 30a/12, 35a/13, 35a/14, 35a/15, 35a/9, 63a/12
ḥ.-ı (1) 35b/14
ḥ-ıla (1) 35a/12

ḥāmid: Ar.Hamdeden, şükreden.
ḥ.-lerden (1) 76b/3

ḫamir: Ar. Hamur. (1) 12b/12, 65b/15

ḥamle: Ar.İleri atılma, saldırış. (1) 95b/6
ḥ-i ʿarş (1) 61a/5

ḥandān: Far.Şen, neşeli. (1) 63b/1

ḥānümān: Far.Ev bark, ocak, yuva; ev halkı; çoluk çocuk. (1) 17a/8

ḥarām: Ar.Haram, dince yasaklanmış olan. (10) 3a/15, 8b/5, 9b/5, 101b/4, 12b/12, 25b/3, 72a/2, 72a/4, 83b/12, 90b/4
ḥ.-dan (2) 9b/6, 39b/13

ḥarāretli: Ar.+T.Isısı, sıcaklığı fazla olan.(1) 2b/14

ḥarekāt: Ar.Davranışlar, işler.(1) 37b/1

ḥareket: Ar.Davranış, iş; vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıldanma. (1) 105b/11
ḥ.-leri (1) 82b/8

ḥarf: Ar. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod.(2) 103b/5, 36a/14
ḥ.-dir (2) 103b/5, 98b/12, 99b/9
ḥ.-ıla (1) 36b/8
ḥ.-i (3) 101b/8, 103b/2, 99b/10
ḥ.-inden (1) 48b/5
ḥ.-ine (3) 103a/11, 105b/15, 36b/4
ḥ.-iniñ (1) 99b/13
ḥ.-leri (1) 42b/1

ḥarīr: Ar. İpek.
ḥ.-den (2) 17a/5, 20b/6

ḫāṣ: Ar.Özgü, en iyi. (1) 16a/8

ḥased: Ar. Kıskançlık, çekemezlik, günü.
ḥ.-i (1) 102b/3

ḥasenāt: Ar. Yararlı, iyi, güzel işler. (5) 3a/5, 4a/6, 4b/10, 15a/9, 54a/9
ḥ.-a (3) 11a/1, 11a/6, 59b/12
ḥ.-dan (1) 4a/3
ḥ.-ı (2) 54b/14, 56a/2
ḥ.-ıñ (1) 56a/11

ḥasene: Ar. İyi, hayırlı iş, iyilik.(6) 22b/1, 34b/1, 34b/3, 34b/4, 36b/4, 75a/5
ḥ.-ye (1) 6b/4

ḥāṣıl: Ar.Elde edilen, ortaya çıkan, görünen.(11) 2b/8, 6a/2, 6a/7, 8b/14, 21a/9, 22b/1, 28a/1, 37b/2, 47a/13, 59a/7, 75b/2

ḥāṣıyyet: Ar. hassalık, duygusallık.
ḥ.-i (1) 21a/2
ḥ.-ine (1) 37a/4

ḥāsid: Ar.Çok kıskanç, çekemez.
ḥ.-lerden (1) 102b/3

ḫaṣlet: Ar.İnsanın yaradılışından gelen özellik, huy. (4) 25b/2, 27a/3, 27a/6, 27a/8

ḫasret: Ar.Özlem, üzüntü, keder. (2) 17a/4, 52a/3

ḫasta: Far.Hastalanmış, rahatsız, aşırı düşkün, tutkun. (9) 103a/9, 13a/14, 23a/1, 23a/14, 23b/11, 24a/10, 66a/13, 66a/6, 75b/13
ḫ.-dır (1) 23b/14

ḫastalıḳ(ġ): Far.+T.Rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, sağlığın bozulması. **krş. ḫastelik**
ḫ.(ġ)-ında (2) 22b/14, 23a/7
ḫ.(ġ)-ıla (1) 23a/2
ḫ.-dan (1) 75b/13

ḫastelik: Far.+T.Rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, sağlığın bozulması. (1) 08b/9 **krş. ḫastalıḳ**

ḫaş(i)r: Ar.Toplanma, bir araya gelme.(2) 02b/12, 59a/9

ḫaşmet: Ar.Görkem.(1) 84b/9

ḫaṭā: Ar.Yanlış.(6) 13a/11, 18a/11, 64a/1, 75a/2,108a/1, 11b/7
ḫ.-şi (1) 34b/4
ḫ.-yıla (1) 11b/8

ḫāṭıf: Ar. Göz kamaştıran. (1) 61b/2

ḫatim: Ar.Kur'an'ın tamamını okuma. (1) 103a/8

ḫattā: Ar. Bile, hem de.(4) 107b/15, 107b/4, 11b/8, 67a/12, 78a/9

ḫāṭır: Ar.Hafıza, zihin, akıl, yâd. (1) 03b/5
ḫ-ıla (1) 02a/15
ḫ.-ıma (1) 24a/2
ḫ.-ımda (1) 41b/9
ḫ.-ın (3) 04a/1, 04a/2, 66a/12
ḫ.-ına (3) 03a/3, 12b/7, 90b/1
ḫ.-ıñuza (2) 70a/3, 88a/9

ḫatun: Kadın, hanım. (1) 40a/13
ḫ.-ısı (1) 89b/8
ḫ.-lar (1) 17a/5

ḫavāṣ: Ar.Nitelikler, özellikler.(2) 02a/6, 38b/13
ḫ.-ṣ-ıḲurʾān(1) 101a/5

ḫavāyic: Ar. İhtiyaç, lüzum.
ḫ.-inden (1) 53a/14

ḫavf: Ar. korku, korkma. (1) 21a/9
ḫ.-dur (1) 12a/4

ḫavż: Ar. Havuz.
ḫ.-ımdan (2) 65b/14, 72a/1
ḫ.-ına (1) 103b/9

hay: Ey, hey. (1) 91a/3

ḫayā: Ar.Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma. (1) 14a/11

ḫayāl: Ar.Gerçekleşmesi özlenen şey, kuruntu; belli belirsiz görülen şey.
ḫ.-ine (1) 19b/15

ḫayāt: Ar.Canlı, sağ olma durumu, yaşam.
ḫ.-ı (2) 13a/15, 24b/3
ḫ.-ında (1) 54a/12

ḫayıf: Ar.Haksızlık, insafsızlık, acınma, üzülme. (1) 67b/8

ḫay(ı)r: Ar.Hayır, iyilik, yararlı. (15)
4a/6, 5a/15, 5a/4, 5b/7, 6b/11, 6b/4, 82b/8, 93b/14, 3a/5, 4a/3, 4b/10, 5a/7, 13a/4, 15a/9, 37b/3
ḫ.-a (1) 1b/9
ḫ.-ından (1) 55b/2
ḫ.-larına (1) 6a/8

ḫayırlı: Ar.+T. Yararı, hayrı olan.
ḫ.-dır (3) 9b/7, 16a/15, 27b/3

ḫaylī: Far.Çok.(2) 2b/15, 41b/7

ḫayvān: Ar. İçgüdüleriyle hareket eden canlı yaratık, diri.
ḫ.-ı (1) 57a/13

ḫayvānāt: Ar.Hayvanlar.(1) 92b/14

ḫazān: Far.Sonbahar.(1) 27a/7

ḫāżır: Ar. Anık, huzurda, meydanda. (6) 103a/12, 103b/4, 103b/6, 21b/2, 28b/1, 48a/11

ḫazīn: Ar.Acıklı, üzüntü veren, dokunaklı, hüzünlü.(2) 5a/11, 9a/6

ḫazīne: Ar.Devlet malının saklandığı yer, büyük servet.
ḫ.-dir (2) 38a/15, 39a/15, 105b/6
ḫ.-lerinden (2) 38a/15, 39a/15, 105b/5
ḫ.-si (1) 13b/8
ḫ.-sinden (1) 42b/14, 43a/14
ḫ.-sindendir (1) 39a/3
ḫ.-sine (1) 13b/9
ḫ.-yiġayıb (1) 86b/12

ḫażīre: Ar. Etrafında çit bulunan mezarlık vs.
ḫ.-ye (1) 104a/6

ḫaznedār: Ar.+Far.Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.
ḫ.-ları (1) 103a/14

ḫażret(i): Ar.Saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan. (273)
2a/4, 2b/3, 4b/7, 6b/8, 7a/3, 7a/6, 8b/4, 9a/13, 9a/3, 71a/1, 6b/2, 81a/9, 86b/1, 9b/13, 9b/15, 9b/2, 9b/5, 100a/1, 100b/11, 100b/3, 100b/5, 101a/6, 101a/9, 102a/7, 102b/13, 102b/7, 103a/6, 103b/14, 103b/9, 104a/9, 104b/1, 105b/14, 105b/2, 106a/6, 107b/4, 107b/9, 108a/2, 108b/3, 109a/14, 109a/2, 109b/4, 10a/12, 10b/12, 11a/14, 12a/15, 13a/9, 13b/1, 14b/13, 14b/14, 15a/6, 16b/6, 17a/11, 17b/9, 18a/2, 18b/3, 19b/3, 20a/2, 20b/9, 21a/9, 21b/13, 21b/3, 22a/13, 22b/15, 22b/6, 23a/10, 24b/12, 25a/13, 25a/3, 25a/7, 25b/11, 26a/5, 26b/10, 26b/13, 26b/15, 26b/8, 26b/9, 27a/11, 27b/6, 28a/2, 29b/7, 29b/9, 30a/6, 30b/1, 31a/1, 31a/9, 31b/10, 32a/12, 32b/13, 32b/6, 32b/9, 33a/10, 33a/7, 33b/10, 33b/2,

33b/8, 34a/14, 34a/3, 34b/14,
36a/3, 36a/4, 36a/6, 36a/8,
36b/11, 37a/8, 37b/11, 38b/14,
38b/7, 39a/12, 39a/4, 39a/9,
40a/11, 40a/4, 41a/10, 41a/12,
41a/3, 41a/8, 43a/9, 43b/11,
44a/14, 44a/8, 44b/4, 44b/9,
45a/6, 47b/14, 47b/2, 47b/6,
48b/13, 49a/13, 49a/2, 49a/3,
49b/13, 50a/13, 50b/15, 50b/8,
51a/12, 51a/7, 51b/7, 52a/1,
52b/12, 52b/14, 52b/2, 52b/3,
52b/9, 53a/1, 53a/10, 53b/11,
53b/4, 54a/1, 54a/11, 54a/14,
54a/6, 54b/12, 54b/9, 55a/14,
55a/2, 55b/14, 55b/3, 55b/9,
56a/4, 56a/5, 56a/9, 56b/13,
56b/14, 56b/4, 57a/4, 57a/8,
57b/13, 58a/11, 58a/15, 58a/3,
58b/12, 58b/5, 59a/15, 59a/2,
59a/8, 59a/9, 59b/13, 59b/2,
59b/6, 59b/8, 60a/8, 60b/4,
61a/2, 61a/6, 61a/9, 63a/14,
63a/6, 64a/13, 64b/8, 65a/14,
65a/9, 66a/5, 66b/13, 66b/4,
66b/9, 67a/5, 67a/9, 67b/11,
67b/15, 67b/2, 67b/7, 68a/15,
68a/8, 68b/12, 68b/14, 68b/4,
69a/13, 69a/15, 69a/6, 69b/12,
69b/2, 69b/3, 70a/1, 70a/6,
70b/12, 70b/7, 70b/9, 71a/7,
71b/2, 72a/15, 72b/12, 72b/2,
73a/1, 73a/7, 74b/6, 75a/15,
75a/6, 75b/4, 76a/13, 76a/6,
77b/1, 79a/7, 79b/2, 79b/8,
81b/12, 82a/14, 83a/12, 83a/15,
83a/3, 83a/6, 83b/6, 84a/10,
84b/15, 84b/4, 85b/10, 85b/6,
86a/5, 86b/15, 87a/11, 87a/7,
87b/10, 87b/15, 88a/8, 88b/12,
88b/13, 90a/4, 91b/14, 92a/1,
92a/6, 93a/5, 93b/2, 93b/4,
95a/12, 95a/7, 95b/12, 95b/3,
96a/11, 96b/1, 96b/6, 96b/9,
98a/6, 98b/5, 99a/9

ḥ.-den (1) 51a/11

ḥ.-e (3) 105b/11, 53b/13, 63a/10

ḥ.-i (1) 75b/8

ḥ.-ime (1) 85a/9

ḥ.-iñ (5) 48a/2, 51a/14, 81a/4, 86a/3, 86a/8

ḥ.-iñde (1) 19a/7

ḥ.-inden (1) 17a/7

ḥ.-iñden (1) 61b/8

h.-ine (1) 78a/9

ḥ.-ine (5) 25a/14, 38b/15, 78a/10, 78b/2, 88a/6

ḥ.-iñe (5) 7a/5, 59a/14, 59b/8, 64b/15, 85a/10

ḥ.-ini (1) 13a/12

ḥ.-iniñ (1) 5a/10

ḥ.-leri (23) 100a/4, 104a/4, 19b/9, 40a/9, 42b/14, 62b/11, 78a/14, 82a/6, 82b/4, 83a/5, 83b/6,

88a/1, 92a/2, 92b/10, 93a/14, 93a/5, 93b/15, 93b/7, 94a/2, 95a/11, 95b/2, 98b/8, 99b/5
ḥ.-lerinden (3) 87a/4, 95b/5, 96a/3
ḥ.-lerine (6) 100b/10, 43a/10, 48b/9, 56b/10, 78b/14, 97a/13
ḥ.-lerini (1) 65b/6
ḥ.-üme (1) 79a/4

hedāyā: Ar. Armağanlar, hediyeler. (1) 53a/15

hediyye: Ar.Armağan.(1) 53a/1
h.-dir (1) 52b/15

helāk: Ar. Ölme, öldürme, yok etme, çok yorulma, yok olma.(9) 12b/2, 82b/11, 82b/13, 82b/6, 91a/7, 92b/12, 96b/4, 97a/10, 97a/2

ḥelāl: Ar.Dince yasaklanmamış olan. (2) 3a/13, 3a/14
ḥ.-den (2) 39b/14, 73a/8
ḥ.-dir (1) 41a/10
ḥ.-mıdır (1) 41a/8

ḥelāllaşmaḳ: Ar.+T. Hakkını birbirine bağışlamak. (1) 3b/8

ḥelāllıḳ: Ar.+Tü Helal olan şey, hakkını birbirine bağışlama durumu. (3) 4a/2, 12b/15, 13a/2

hele: Özellikle.(1) 87b/6

hem: Far.Özellikle, zaten, bir de, şurası da var ki anlamlarında kullanılan bir söz.(3) 109a/3, 91b/9, 95b/6

hemān: Far.Çabucak.(11) 6b/13, 101a/1, 11b/12, 24a/7, 27b/10, 40b/15, 66b/7, 90a/1, 90a/15, 90a/8, 91b/4

hemīşe: Far. Her vakit, her zaman. (1) 14b/1

hemsāye: Far. Komşu.
h.-lerisine (1) 69a/3

hemze: Ar.Gırtlakta bir kesinti izlenimi veren ünsüz.(1) 35b/2

henüz: Far.Az önce, daha şimdi, yeni. (2) 32b/8, 84a/13

hep: Hep, bütünüyle, tamam.(2) 21a/4, 91a/12

her: Far.Her, hep, bütün.(254) 1b/2, 1b/4, 2a/9 2a/13, 3a/10, 3a/3, 3b/15, 4a/5, 4a/8, 4a/9, 4b/8, 4b/9, 5a/11, 5a/5, 6a/5, 6a/6, 6b/10, 6b/3, 8a/14, 8a/5, 100a/9, 100b/14, 101a/3, 101a/8, 101b/3, 101b/8, 102a/2, 102a/3, 102b/10, 102b/12, 102b/8, 103a/1, 103a/10, 103a/4, 103a/5, 103a/6, 103a/7, 103b/2, 103b/5, 104a/12, 104a/5, 104a/8, 104a/9, 104b/4, 104b/7, 104b/8, 105a/1, 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5, 105a/6, 105b/14, 105b/15,

105b/6, 105b/8, 105b/9, 106b/10, 106b/11, 106b/2, 106b/4, 106b/7, 107a/1, 107b/10, 108a/4, 108b/4, 108b/6, 109a/6, 109b/8, 10a/15, 10b/4, 13a/1, 13b/3, 13b/4, 13b/6, 13b/9, 15a/8, 17a/1, 17b/1, 17b/6, 18a/12, 18b/4, 20a/15, 20b/1, 20b/2, 20b/3, 20b/4, 20b/5, 20b/6, 21a/10, 21a/14, 21b/3, 22b/11, 23a/13, 26a/1, 26a/15, 26a/2, 26b/1, 26b/2, 26b/3, 26b/4, 27a/1, 27b/15, 29b/10, 30b/6, 31b/3, 32a/10, 34b/1, 34b/15, 34b/5, 34b/6, 35a/1, 35a/3, 36b/3, 36b/4, 36b/9, 37a/1, 38b/3, 39a/10, 39a/13, 39b/15, 39b/5, 39b/8, 40a/1, 40b/6, 42a/15, 42b/11, 42b/2, 42b/7, 44b/10, 45a/7, 45b/2, 46b/15, 47a/11, 47a/12, 47a/15, 48b/5, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 49a/14, 49a/4, 49a/8, 50a/11, 50a/14, 50a/9, 50b/9, 51a/1, 52a/6, 53a/11, 53b/13, 53b/5, 53b/7, 53b/9, 54a/11, 54a/3, 54b/13, 54b/14, 57a/12, 57a/2, 57b/3, 58a/10, 59a/2, 59b/10, 60a/14, 60a/15, 60b/10, 60b/11, 60b/12, 61a/10, 61a/12, 61a/14, 61a/3, 61a/4, 61a/5, 61b/12, 62b/11, 62b/8, 62b/9, 63b/10, 63b/12, 63b/7, 64b/10, 64b/4, 64b/6, 65b/5, 67a/11, 69a/14, 70a/8, 71a/13, 71b/11, 71b/15, 71b/3, 71b/8, 72b/10, 74b/10, 75a/1, 75a/11, 75a/12, 75a/3, 75b/1, 75b/13, 75b/7, 76b/14, 78b/1, 78b/2, 79b/14, 80a/1, 80a/4, 80a/6, 81b/12, 81b/15, 81b/3, 81b/8, 82a/15, 83a/15, 83a/9, 83b/1, 83b/11, 83b/7, 84a/1, 85b/10, 85b/6, 86a/4, 86b/13, 86b/6, 87a/10, 87a/5, 87b/1, 87b/6, 89b/4, 91b/1, 92a/11, 93a/15, 94a/6, 94a/8, 98a/11, 98a/13, 98a/7, 98b/2, 99a/7, 99a/14, 99b/14, 99b/6, 99b/8, 99b/9

her-bār: Far. Her defa, daima. (1) 1b/2
h. bār (3) 6a/6, 64b/6, 85b/10

herkez: Far. İnsanların bütünü. (2) 71a/3, 80a/14

hergiz: Far.Hiçbir zaman, asla.(5) 8b/5, 9a/10, 39a/6, 43b/15, 50a/11

hevā: Ar.Hava.
h.-dan (1) 91a/13

ḥıfẓ: Ar. Saklama, ezberleme. (3) 106b/12, 61a/2, 61a/8
ḥ.-āmān (1) 6a/13
ḥ.-ı īmān (1) 107a/3

ḫınzır: Ar.Domuz.(1) 80a/11

ḫış(ṣ): Ar. Eksik, noksan.
ḫ.-larıñ (1) 102a/15

ḫışm: Far.Öfke, kızgınlık. (1) 82b/15
ḫ.-ından (1) 106a/15
ḥicāb: Ar.Utanma, utanç, sıkılma. (2) 52b/5, 52b/6
hīç: Far.Hiç, hiçbir, önemsiz, yok denecek kadar. (25) 1b/6, 4a/4, 15a/9, 16a/10, 19b/15, 20a/3, 40b/14, 52b/4, 53a/6, 68a/5, 86a/7, 103a/5, 103b/9, 109a/1, 17a/6, 28a/5, 31b/3, 41b/1, 47b/13, 60a/14, 61b/14, 66a/15, 90b/13
hiçbir: Far.+T.Yok, olmayan. (7) 100b/1, 16b/7, 38b/1, 50a/6, 57b/14, 57b/8, 58a/8, 65b/9
hidāyet: Ar.Doğru yol, hak olan yol. (2) 106b/14, 14a/6
h.-i (1) 106b/15
h.-den (1) 106b/13
ḥikāye(t): Ar.Öykü, anlatmak, söylemek.(9) 10b/10, 40a/4, 41b/6, 66a/9, 66b/9, 77b/5, 82b/3, 89b/6, 100b/2
ḥ.-i (1) 87b/8
ḥ.-niñ: (1) 41b/12
ḥikmet: Ar.Bilgelik, gizli sebep. (1) 77b/11
ḥ.-i (1) 50b/13
ḫilāfet: Ar.Halifelik. (1) 63a/3
ḫilʿat: Ar.Kaftan, elbise. (3) 92a/11, 92a/15, 92b/1
ḫ.-ı (1) 92a/11
ḥīlekārlık: Ar.+T.Hilecilik, dolandırıcılık (1) 66b/13
ḥilm: Ar.Yumuşak huyluluk, naziklik.
ḥ.-imden (1) 79b/12
ḥ.-ime (1) 79b/14
ḥisāb: Ar.Hesap. (7) 2b/12, 45a/12, 61b/1, 77a/13, 77a/3, 77a/6, 88a/2
ḥ.-da (1) 103b/4
ḫiṭāb: Ar. Seslenme, ünleme. (5) 17b/1, 82b/5, 82b/12, 86a/13, 94a/3
ḫizmet: Ar.Görev, iş, bakım, özen, ihtimam (5) 10a/6, 10a/9, 14a/4, 14a/9, 67a/2
ḫ.-e (1) 11b/15
ḫ.-in (1) 72b/8
ḫ.-inde (1) 84b/11
ḫizmetlen-: Ar.+Tür. Bakım yapılmak.
ḫ.-ürsiz (1) 5b/5
ḥōca: Far.Hoca, efendi. (1) 55b/15
ḥ.-lar (1) 17a/3
ḥ.-sına (1) 100a/5
ḥ.-yıkevneyn (1) 57a/1
ḫōd: Far.Kendi, bizzat, de, dahi, bile. (2) 107b/9, 80a/6
ḫōr: Far.Değersiz, önemi olmayan, aşağı.(2) 51a/15, 84b/14
ḫōrluḳ: Far.+T.Değersizlik,aşağılık, önemsizlik.(1) 8b/13
ḫortla-: Yanlış bir inanışa göre ölü mezardan çıkmak.
ḫ.-sa (1) 95a/9
ḫōş: Far.Beğenilen, duyguları

okşayan, zevk veren. (7) 4a/2, 5b/3, 104b/15, 24a/13, 69a/4, 77b/9, 88a/12

ḫoşnūd: Far.Memnun, kıvançlı. (1) 7a/14

ḫoşnūdlıḳ(ġ): Far.+T.Hoşnut olma durumu. **krş. ḫoşnūdluḳ**

ḫ.-ı (3) 95b/6, 96a/5, 96a/15

ḫ.-ım (1) 96a/9

ḫ.-ım (1) 95b/14

ḫ.-ına (1) 96b/14

ḫ.-ını (1) 94a/14

ḫoşnūdluḳ: Far.+T.Hoşnut olma durumu. (1) 4b/12 **krş. ḫoşnūdlıḳ**

ḫudūṣ: Ar. Sonradan peyda olma.

ḫ.-dan (1) 29b/13

ḫulḳ: Ar. Huy, tabiat.

ḫ.-uñ (1) 79b/14

ḫulle: Ar.Cennet elbisesi, iki parçalı elbise. (1) 60a/10

ḫ.-yi (2) 60a/11, 60b/1

ḫullet: Ar. İçten sevgi, hakiki dostluk. (1) 63a/1

ḫūr: Far. Güneş. (1) 51b/3

ḫūrī: Ar.Cennet kızı, huri. (2) 20b/7

ḫ.-üʾl-ʿayn (1) 92b/6

ḫuṣūmet: Ar. Düşmanlık.

ḫ.-lerin (1) 102a/15

ḫuṣūṣ: Ar.Konu, madde, özellik. (1) 66b/2

ḫ-içün (1) 87b/10

ḫuṣūṣen: Ar. Hususi olarak, hele, ayrıca.(1) 27a/2

ḫutbe: Ar.Minberde okunan dua ve verilen öğüt.

ḫ-i vidāʿında (1) 54b/10 *'veda hutbesi'*

ḫużūr: Ar.Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinç; kat, makam.

ḫ.-ı Ḥaḳḳa (1) 4a/14

ḫ-ıḳalbile (7) 2a/14, 48b/14, 84b/6, 3b/5, 21a/1

ḫ.-ına (3) 25a/4, 41a/3, 83a/8

ḫ.-ı şerīfine (1) 87a/8

ḫücre: Ar.Küçük oda.(1) 20b/2

ḫ.-niñ (2) 20b/3, 20b/4

hücūm: Ar. Saldırı.(1) 91a/7

ḫük(ü)m: Ar.Yargı, egemenlik, karar. (1) 55a/6

ḫ.-den (1) 62b/6

ḫ.-ime (1) 62b/7

hüner: Far. Ustalık, beceriklilik.

h.-dir (1) 2b/15

ḫürmet: Ar. Saygı.

ḫ.-i (1) 95b/9

ḫ.-im (1) 19a/8

ḫ.-iñ (1) 97b/5

ḫ.-inde (2) 94b/1, 97a/5

ḫ.-ine (7) 79a/2, 93b/6, 95a/11, 96a/3, 96b/15, 96b/3, 97a/2

ḫ.-iñi (1) 72b/14

ḫ.-iyçün (1) 72b/10

I

ıraḳ: Uzak. (3) 3b/13, 7b/11, 104b/10

ırmaḳ(ġ): Akarsu, nehir.

ı.(ġ)-ından (1) 98b/10

ıssı: Sıcak, sıcaklık, hararet. (2) 16a/4, 17a/5

ʿıyāl: Ar. Aile, eş.

ʿı.-i (1) 9b/12

ʿı.-iniñ (1) 9b/14

ʿı.-ne (2) 10a/2, 10a/4

ıżṭırāb: Ar.Acı, üzüntü, sıkıntı, keder.

ı.-dan (1) 4a/12

ı.-ları (1) 3b/4

ıżṭırāblı: Ar.+T.Acılı, üzüntülü, sıkıntılı, kederli. (1) 2b/14

İ

i-: İmek.

i.-di (38) 7a/7, 107b/14, 13b/7, 20a/14, 23b/12, 32b/8, 38b/11, 40b/15, 40b/5, 40b/6, 52a/10, 55a/8, 55a/11, 55a/12, 65a/9, 66b/10, 70b/10, 70b/12, 80a/15, 80b/10, 80b/9, 84b/11, 84b/13, 85b/9, 86a/10, 86a/9, 86b/7, 87a/15, 85b/10, 90b/11, 90b/12, 94b/14, 95a/13, 95a/14, 95a/15, 99b/3

i.-dim (5) 41b/8, 84b/10, 85b/12, 85b/8, 86b/4

i.-dük (1) 5a/14

i.-düm (2) 68a/7, 86b/7

i.-miş (9) 107b/9, 40b/13, 69b/2, 80a/12, 90b/14, 91b/4, 91b/5, 91b/7

iʿāde: Ar.Alınmış bir şeyi geri verme, reddetme. (1) 108a/11

ʿibādāt: Ar.İbadet.

ʿi.-a (1) 37b/6

ʿibādet: Ar.Dinin buyruklarını yerine getirme.(7) 2b/10, 4a/6, 107b/14, 10a/7, 10a/9, 15b/2, 81b/14

ʿi.-e (1) 12a/2

ʿi-ile (1) 79a/13

ʿi.-in (1) 4b/6

ʿi.-leriñ (2) 10a/10, 10a/11

iblāġ: Ar.Ulaştırma, eriştirme.(1) 64a/14

ibtidā: Ar.Başlangıç, Bir işe başlama.

i.-sında (1) 38b/10

icābet: Ar.Bir çağrıyı yerine getirme, bir buyruk veya isteğe uyma; kabul etme, razı olma.

i.-i duʿā (2) 62b/14, 64a/1

īcād: Ar.Buluş.

ī.-ıyladur (1) 37b/4

icmāl: Ar.Gösterge, özet, kısaltma. (1)

87b/8
iç: İç, içeri, akıl, gönül,zaman, esna.
i.-i (1) 91a/2
i.-inde (13) 7b/1, 15a/10, 19a/14, 22b/7, 24a/12, 45a/15, 92a/1, 94b/15, 94b/4, 94b/9, 95a/8, 96b/8, 97b/6
i.-ine (2) 91a/1, 91b/2
iç-: İçmek.
i.-e (3) 24a/12, 24a/14, 72a/1
i.-enler (1) 65b/15
i.-enlerden (1) 66a/1
i.-erem (2) 62b/8, 79b/13
i.-esin (1) 65b/14
i.-meyince (1) 103b/8
i.-se (1) 35b/3
içerü: İç, iç yüzey, iç bölüm.(1) 89b/12
için: Amacıyla, maksadıyla.(1) 44b/4
krş. için
içir-:İçmesine yol açmak, içmesini sağlamak.
krş. içür-
i.-dim (1) 24a/8
i.-ecek (1) 22b/14
içmek(g): İçme. (1) 12b/12
i.(g)-ile (1) 24a/12
için: Amacıyla, maksadıyla.(49) 1b/13, 2a/14, 2a/6, 4b/11, 5a/9, 6a/8, 101b/7, 103b/11, 104a/6, 13a/3, 18b/12, 27a/3, 27b/15, 30b/5, 35a/7, 39b/15, 39b/4, 40a/3, 42a/15, 42b/7, 42b/8, 44b/13, 45a/15, 47a/11, 47a/12, 50b/12, 52a/5, 57b/11, 57b/5, 60b/13, 61a/1, 66a/7, 66b/2, 77b/2, 78a/1, 78a/3, 78b/5, 85b/15, 86b/1, 86b/2, 92a/7, 92a/8, 93a/11, 93a/8, 93b/14, 95b/4, 96a/9, 97b/5 **krş. için**
içür-: İçmesine yol açmak, içmesini sağlamak. **krş. içir-**
i.-meyince (1) 103a/15
i.-se (1) 24b/3
it(d)-: Etmek, yapmak; bir işi yapmak. (6) 7a/13, 8b/8, 18b/10, 33b/2, 34a/4, 40a/10 **krş. et-**
i.-di (40) 7a/9, 104a/2, 12a/14, 14b/14, 40a/12, 41b/11, 48a/9, 49a/1, 58a/7, 58b/2, 63b/7, 64a/5, 66b/11, 66b/8, 68a/2, 68a/4, 68b/5, 69a/2, 69b/1, 69b/3, 75a/3, 79b/4, 80b/11, 82b/15, 83a/1, 83a/6, 83a/8, 85a/11, 87a/3, 92a/5, 96b/4, 97a/2, 100b/4, 31b/1, 34b/2, 35b/15, 60b/5, 61b/4, 80a/6, 81a/6
i.-digim (1) 30a/10
i.-digin (1) 107b/12
i.-dik (1) 41a/5
i.-dikde (1) 64a/10

i.-diler (8) 51a/12, 64a/6, 67a/10, 67b/1, 67b/15, 67b/5, 81a/12, 85b/13
i.-dim (8) 23b/15, 49b/10, 62a/12, 80a/5, 81a/3, 84b/7,84b/15, 86b/9
i.-diñ (4) 53a/3, 58b/4, 79b/11, 80b/7
i.-diyse (1) 30a/5
i.-dügi (6) 3a/15, 12b/4, 18a/10, 51a/3, 91a/8
i.-dügin (2) 18a/11, 28a/15
i.-düginde (1) 13a/2
i.-dügün (1) 4b/4
i.-dügüñ (2) 35b/7, 71a/3
i.-dükde (1) 5a/6
i.-dükden (2) 81a/10, 86a/13
i.-düm (8) 101a/11, 108a/8, 41b/13, 62a/11, 81a/1, 80b/12, 86b/1, 86b/6
i.(d)-e (41) 4a/2, 102b/9, 109a/8, 109b/3, 10b/4, 12a/11, 12a/12, 12b/3, 12b/4, 13a/13, 13a/14, 13a/3, 13a/5, 18b/12, 23a/8, 24a/15, 31a/7, 31b/15, 32a/2, 36b/9, 38a/5, 45b/8, 48a/10, 51b/14, 52a/15, 53a/13, 53a/15, 55a/7, 55a/9, 55a/10, 55b/1, 55b/13, 61a/1, 72a/4, 75b/2, 76b/15, 78b/14, 78b/3, 79a/6, 84a/6, 90b/8
i.(d)-ecegini (1) 87b/7
i.(d)-ecek (1) 100b/7
i.(d)-eler (16) 5b/9, 17a/8, 18b/10 103a/12, 103b/3, 22b/13, 30b/7, 32a/8, 36b/9, 37a/15, 53b/2, 54a/10, 55a/8, 71a/3, 81a/7, 109a/7
i.(d)-elim (2) 10b/3, 30a/12
i.(d)-elüm (1) 55b/7
i.(d)-em (7) 7a/11, 8a/9, 9a/7, 9a/9, 49a/9, 66b/2, 99a/15
i.(d)-emedi (1) 66a/11
i.(d)-emeyeler (1) 58b/15
i.(d)-emeyesin (1) 36a/13
i.(d)-emeyeyorum (1) 66a/15
i.(d)-en (9) 106b/7, 10b/13, 11b/2, 25a/2, 30a/2, 30b/5, 37a/11, 50a/2, 74b/13
i.(d)-enden (1) 66a/1
i.(d)-ene (1) 34b/4
i.(d)-eñi (1) 12a/6
i.(d)-eniñ (1) 12a/2
i.(d)-enler (1) 81b/11
i.(d)-er (109) 4a/5, 4b/8, 9a/1, 9a/5, 9a/6, 101a/5, 101b/15, 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/14, 102a/15, 102b/13,

102b/2, 102b/3, 102b/4, 103b/11, 103b/13, 104a/3, 104b/11, 104b/15, 104b/4, 104b/7, 105b/11, 106a/6, 11a/1, 11a/12, 11a/6, 11b/12, 11b/5, 11b/9, 13a/12, 13b/10, 13b/12, 16a/13, 16a/2, 17b/1, 18b/3, 19b/4, 21a/5, 21a/6, 22a/6, 22b/9, 23a/15, 24b/12, 25a/3, 26b/5, 31b/2, 32a/9, 37a/5, 38b/12, 38b/6, 47a/14, 47b/1, 47b/11, 48a/1, 48b/10, 48b/6, 49a/6, 49a/7, 50b/15, 51a/7, 51b/9, 52b/12, 54a/13, 54a/6, 54a/8, 54b/12, 54b/4, 55a/9, 56a/13, 56b/4, 57b/1, 57b/6, 59a/12, 59a/2, 60a/4, 60b/13, 60b/2, 61a/2, 62b/10, 62b/7, 64a/12, 64a/5, 67a/2, 77b/8, 83b/6, 84b/13, 85b/2, 99a/7, 11a/7, 17b/1, 26a/6, 38b/6, 48a/11, 50a/1, 51b/7, 70a/14, 71b/2, 76b/6, 83b/13, 86b/3, 88b/13, 99a/3

i.(d)-erdi (3) 48a/7, 48b/1, 85b/9

i.(d)-erdim (2) 62a/10, 80a/3

i.(d)-erem (14) 101b/4, 104a/6, 13a/14, 29b/15, 32a/14, 32a/15, 33a/6, 40b/11, 61b/14, 65b/8, 67a/2, 80a/1, 87a/7

i.(d)-erim (5) 104a/8, 108b/2, 12b/2, 61b/13, 62b/9

i.(d)-erin (2) 13b/4

i.(d)-erler (16) 17a/15, 17a/2, 21b/13, 20b/13, 20b/14, 25a/5, 25a/6, 37b/4, 57b/5, 60a/12, 60a/2, 60a/13, 61a/8, 62a/1, 63b/11, 64a/14

i.(d)-erse (5) 47a/12, 62b/9, 85a/7, 87a/5, 90a/7

i.(d)-erseñ (2) 59b/1, 59b/3

i.(d)-ersin (3) 40a/7, 68b/5, 86b/14

i.(d)-esin (2) 33a/1, 65b/12

i.(d)-eydi (1) 53b/15

i.(d)-eyim (8) 35a/13, 35b/4, 59a/15, 59b/2, 59b/6, 59b/8, 85a/14, 90b/6

i.(d)-eyim-mi (1) 37a/10

i.(d)-eyin (2) 4b/4, 4b/5

i.(d)-eyordı (1) 90b/8

i.(d)-eyorı (1) 40a/7

i.(d)-eyorlar (1) 67b/7

i.(d)-eyorum (1) 41a/8

i.(d)-icek (2) 69b/5, 86b/6

i.-me (1) 100b/15
i.-meden (2) 27b/1, 54b/6
i.-medim (2) 68a/5, 85a/2
i.-medin (1) 76a/8
i.-mediñ (1) 82b/13
i.-mediñ-mi (1) 4b/1
i.-mediñüz (1) 17a/12
i.-medügüm (1) 11a/9
i.-meseñiz (1) 63b/5
i.-meye (4) 103a/5, 104a/9, 13a/13, 76b/10
i.-meyince (1) 107b/15
i.-meyüp (3) 106b/10, 109a/6, 37a/14
i.-mez (4) 5a/6, 50a/1, 61b/15, 64a/9
i.-mezden (1) 1b/8
i.-mezdi (1) 107b/10
i.-mezdim (1) 63b/6
i.-mezem (1) 55a/10
i.-mezim (2) 14b/8, 18b/11
i.-mezler (1) 63a/12
i.-mez-mi (2) 41b/3, 41b/5
i.-mez-miyem (1) 79a/2
i.-mezse (1) 39b/8
i.-mezseñ (1) 62a/8
i.-mezseñ-de (1) 66a/9
i.-mezsin (1) 80a/5
i.-miş (18) 1b/3, 4b/11, 12b/10, 22b/4, 22b/5, 30a/1, 30a/3, 32a/14, 35a/7, 35a/9, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 37a/2, 64b/11, 70a/13, 70a/8, 98a/7
i.-mişdir (5) 44b/10, 49b/14, 57b/8, 60b/8, 60b/15
i.-mişdür (1) 40a/14
i.-mişlerdir (2) 69a/15, 100a/15
i.-se (14) 100a/4, 107b/5, 107b/6, 11a/4, 11a/9, 11b/4, 11b/7, 11b/9, 13a/6, 21a/12, 22a/1, 35a/12, 79b/7, 90b/5
i.-seler (1) 21a/11
i.-sem (1) 85b/7
i.-sen (1) 23a/2
i.-sün (5) 38b/5, 56b/11, 72b/4, 88b/9, 91a/7
i.(d)-üben (1) 78b/12
i.(d)-üp (44) 1a/12, 3b/10, 4b/2, 5b/10, 6a/6, 6a/8, 7b/14, 8b/10, 8b/2, 100b/14, 101a/3, 106b/12, 107b/7, 10b/9, 11b/12, 13a/12, 13a/7, 13a/8, 19b/14, 20b/9, 22b/12, 30a/2, 31b/14, 51a/8, 52a/9, 53a/7, 55b/11, 55b/7, 59a/14, 59b/5, 62b/3, 63b/8, 66b/13, 67a/8, 69b/12, 69b/6, 70a/6, 74b/5, 78a/1, 82b/12, 82b/5, 82b/9, 91a/7

idemlü: Edecek, yapacak. (1) 66a/10

idẖāl: Ar. İçine alma. (6) 104a/6,

12a/11, 62a/9, 62b/9, 75a/7, 80a/1

idici: Yapıcı. (2) 10b/11, 10b/14
i.-dir (2) 10b/6, 74b/13
i.-icileriñ (1) 10b/6

idin-: Edinmek. (5) 12a/9, 55a/7, 62b/4, 90b/10
krş. idün-
i.-di (1) 104b/13
i.-e (1) 104a/8
i.-mişdir (1) 39b/2
i.-üp (1) 45b/2

idinmek: Edinme. (1) 98b/11

idün-: Edinmek. **krş. idin-**
i.-üp (1) 42b/13

idügi: Olduğu.(3) 1a/13, 67b/10, 87b/3
i.-n (3) 108a/1, 65a/1
i.-ne (1) 67a/6
i.-ni (4) 3a/6, 30a/3, 35a/10, 56a/8

iftirā: Ar.Asılsız suç yükleme, kara çalma; bühtan. (4) 67a/15, 67b/15, 67b/5, 68a/4

iger: Far. Eğer, şayet. (1) 27b/10 **bk. eger, ger**

iġvā: Ar. Yolunu şaşırtma, baştan çıkarma, (1) 87b/7

iḫāṭa: Ar.Kuşatma.(1) 57b/8

iḫlāṣ: Ar.Temiz sevgi ve yürekten bağlılık.i.-ıla (4) 20b/15, 21b/4, 33b/5, 75a/14, 98a/14

iḫrāc: Ar.Çıkarma, dışarıya atma. (4) 21b/12, 41b/3, 45b/1, 74b/1

iḥsān: Ar.İyilik etme, bağışlama, kayra,lütuf. (3) 5b/6, 53a/1, 60b/5

iḫtilāf: Ar.Ayrılık, anlaşmazlık, aykırılık, uyuşmazlık. (1) 64a/6

iḥtimāl: Ar.Olabilirlik, olasılık.
i.-dir (1) 90b/3

iḫtiyāc: Ar.Gereksinim, güçlü istek.
i.-dır (1) 87b/9
i.-ı (1) 90b/15
i.-ım (1) 7a/13
i.-ları (1) 90b/11

iḫtiyār: Ar. Yaşlı. (2) 7a/13, 46b/15

iḫvān: Ar.Sevilen ve yakın kişiler, dostlar. (4) 6a/6, 10a/15, 34a/6, 47a/11
i.-a (4) 2a/13, 101a/3, 101a/8, 103a/4

iḥyā: Ar.Canlandırma, diriltme. (1) 102b/11

ʿiḳāb: Ar. Eza, cefa, eziyet. (1) 2b/13
ʿi.-a (1) 6b/12

iḳbāl: Ar.Baht açıklığı. (1) 31b/1

iken: İken.(13) 1b/8, 3a/2, 3b/15, 4a/5, 6a/3, 12a/2, 13a/14, 17a/14, 17b/12, 30a/4, 39b/4, 66a/11, 90b/15

iki: Birden sonra gelen sayının adı, iki. (60) 5b/12, 8b/15, 9a/12, 9b/6, 9b/7, 100a/9, 101a/11, 101a/14, 103a/8, 103b/5, 103b/6, 105a/3, 105b/9, 106a/13, 14b/2, 14b/9, 15b/15, 17a/1,

18b/7, 19b/2, 29b/8, 29b/9, 32a/14, 32a/15, 35a/4, 35a/7, 39b/9, 40b/1, 41a/5, 45a/13, 49b/2, 52b/10, 52b/11, 53a/6, 57b/8, 59b/5, 60b/8, 61a/12, 63b/6, 66a/6, 66a/9, 67a/6, 70b/14, 70b/2, 70b/3, 72b/14, 72b/8, 75a/11, 77a/1, 77a/4, 78b/5, 78b/7, 82a/1, 88a/3, 89b/9, 90b/9, 95a/15, 96a/1, 96a/13, 96a/3
i.-si (1) 32b/1
i.-siniñ (1) 36a/5
i.-siniñ-de (1) 53a/8
i.-siyle (1) 101a/15

ikinci: İki sayısının sıra sıfatı, ikinci. (16) 12b/12, 17b/2, 27a/4, 47b/12, 49b/2, 50a/3, 50b/13, 51a/15, 51a/9, 52a/5, 54a/10, 58a/1, 63b/14, 70b/1, 76b/3, 79b/13
i.-si (1) 32b/5

ikindi: Öğle ile akşam arasındaki zaman dilimi. (2) 102b/5, 70b/13

ikişer: İki sayısının üleştirme sayı sıfatı. (2) 39b/8, 78b/6

ikrām: Ar.Konuğu ağırlama, armağan olarak verme, sunma. (2) 101a/14, 101a/15

iḳrār: Ar.Doğruca söyleme, açıkça söyleme; benimseme, onama, kabul, tasdik. (2) 62a/11, 62a/8

iktidā: Ar. Tabi olma, uyma.(1) 63b/15

iḳtidām: Ar. Öne geçme; ilerleme. (1) 89b/10

iḳtidār: Ar. Erk, kudret.
i.-ı (1) 72a/12

iḳtiżā: Ar.Gerekli olma, gerekme.(2) 4a/5, 85b/1

ilā: Ar. -den, -e kadar.(1) 3a/6

ilāc: Ar. Em, deva.(1) 24a/10

ilāhī: Ar. Tanrı ile ilgili olan, Tanrı'ya özgü olan, tanrısal, lahuti.(9) 15a/2, 17a/8, 20b/10, 36a/11, 50a/2, 52b/1,67b/4, 73a/8, 93a/9
i.-den (1) 57a/7
i.-ye (3) 48a/11, 55b/11, 63a/9

ilāhiyye: Ar. Tanrıcılık.
i.-de (1) 85a/5

ile: İle, birlikte, vasıtasıyla. (67) 2a/12, 2b/10, 3b/5, 5b/3, 5b/7, 6a/14, 7b/7, 8a/15, 101a/14, 105a/15, 106b/14, 10b/5, 13a/8, 13b/12, 14a/1, 14a/2, 17b/7, 18a/11, 23a/8, 24b/2, 25a/1, 25b/12, 27b/15, 30a/11, 30a/3, 31b/12, 35b/13, 35b/2, 39b/8, 40a/13, 40a/14, 41b/2, 54b/12, 56a/11, 56b/12, 56b/7, 59a/9, 61b/2, 62b/12, 62b/13, 62b/15, 62b/3, 63a/1, 63a/2, 63a/3, 63a/5, 63a/7, 63b/12, 63b/9, 64a/11, 65a/14, 65b/12, 65b/15, 66a/3,

67a/2, 76a/8, 79a/14, 80a/13, 80a/15, 80a/8, 80b/1, 81b/9, 86a/9, 88a/7, 88b/14, 94a/13
i.-dür (1) 37b/7

ilet-: İletmek, ulaştırmak, götürmek, eriştirmek.
i.-diler (1) 78a/11
i.-e (3) 18b/13, 59a/10, 76a/13
i.-iñ (2) 48b/4, 56a/3
i.-iser (1) 88a/3
i.-üp (2) 4a/14, 56a/1
i.-ür (1) 48a/2

iletmek(g): İletmek, ulaştırmak, götürmek, eriştirmek.
i.(g)-e (2) 55a/5, 55a/6

ilgili: İlgisi bulunan, alakalı, alakadar. (1) 109a/10

ilhām: Ar. Esin. (1) 87a/3

ʿil(i)m: Ar. Bilim. (2) 10a/11, 89b/14
ʿi.-dür (1) 10a/11
ʿi-i meknūndur (1) 63b/5
'sıralanmış ilim'

ilḳā: Ar. Bırakma, terk etme. (1) 62a/1

illā: Ar.Ancak, yalnız, meğer. (31) 101b/9, 103b/11, 104a/5, 106a/4, 108a/9, 109a/1, 11a/5, 14a/14, 16b/10, 17a/9, 21b/1, 26a/14, 38b/1, 47b/15, 50a/1, 50a/4, 50a/7, 52a/3, 52b/4, 53a/8, 55b/1, 57b/11, 57b/15, 57b/9, 58a/9, 60a/3, 60b/14, 66b/3, 68a/6, 71a/11, 79b/8, 86a/8

ʿilliyyīn: Ar. Cennetin en yüksek tabakası.
ʿi.-de (1) 61a/7
ʿi.-e (1) 48b/4

iltifāt: Ar. Güler yüz gösterme, hatır sorma. (1) 65a/11

īmān: Ar.İnanç, inan. (15) 3a/6, 3a/9, 6a/10 10b/9, 11a/5, 12a/4, 12a/9, 13b/11, 13b/14, 13b/15, 14a/2, 14a/4, 35a/9, 86b/14, 97a/3
ī.-a (1) 91b/10
ī.-dan (2) 7b/9, 102b/8
i.-ı (4) 6a/13, 106b/7, 21a/6, 109a/8
ī.-ı islām (1) 91b/11
ī.-ıñ (3) 106b/4, 108b/6, 31b/11
ī.-ını (1) 106b/12
ī.-ıla (2) 81b/10, 102b/7
ī.-içün (1) 107a/3

imdi: Şimdi, artık, öyleyse, o hâlde. (46) 1a/11, 1b/7, 2a/7, 3a/2, 3b/2, 4a/5, 5b/5, 6a/5, 101a/2, 101a/9, 104a/8, 106b/2, 107b/8, 108b/14, 109b/7, 10a/15, 12a/11, 12a/5, 12b/9, 13b/14, 14a/15, 17a/13, 20a/10, 22b/10, 29b/9, 30a/12, 30b/13, 34a/6, 35b/13, 36b/8, 38b/11, 42a/14, 47a/11, 65b/8, 73b/3, 73b/6, 81b/10, 83a/15, 87b/10, 91b/12, 93a/12, 94a/1, 94b/8, 95a/6, 97a/1, 97a/3

imr: Ar. Buyruk, komut, talimat. **bk. emr**
i.-ibi'lmaʿrūf (1) 35a/3 *'iyiliği emretme'*

in-: İnmek. (1) 48a/14 **krş. en-**
i.-er (1) 104b/5
i.-erler (1) 17a/2
i.-mez (1) 38b/1
i.-üp (1) 103b/2

ʿinād: Ar.Direnme, ayak direme, diretme, direnim. (1) 67a/4

inʿām: Ar. nimet verme, iyilik etme. (1) 5b/6

inan-: İnanmak, iman etmek.
i.-dım (2) 108b/14, 87a/14
i.-mazdım (1) 87a/12
i.-up (1) 3a/8

ʿināyet: Ar.İyilik, kayra, atıfet, ihsan, lütuf. (4) 95b/10, 95b/15, 96a/14, 96b/5
ʿi.-i (1) 37b/7

incü: İnci.
i.-den (2) 101a/12, 94a/10

ins: Ar. İnsan. (1) 57a/12
i.-iñ (1) 99b/11

inṣāf: Ar.Acımaya, vicdana veya mantığa dayanan adalet.
i.-a (1) 91b/12

insān: Ar. İnsan, Âdemoğlu, âdem evladı.
i.-ı (1) 87b/6
i.-ın (1) 24b/6
i.-ıñ (1) 10b/3

inşāAllāh üteʿālā: Ar.Tanrı dilerse. (1) 70a/3

intiḳāl: Ar.Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş. (1) 66a/10

ir-: Ermek, ulaşmak, varmak.
i.-ince (1) 15a/8

irād: Ar.Gelir. (1) 47b/6

irgür-: Ulaştırmak, eriştirmek.
i.-medin (1) 12a/6
i.-üp (1) 43a/2
i.-ür (2) 5a/3, 13a/9

iriş-: Varmak, ulaşmak. **krş. eriş-**
i.-e (3) 8a/12, 68b/3, 84a/5
i.-esiz (2) 25a/8, 25a/9
i.-meye (1) 25a/10
i.-mez (1) 33b/8
i.-sün (1) 85a/9

irişdir-: Eriştirmek, kavuşturmak. **krş. irişdür-**
i.-dir (1) 48a/14

irişdür-: Eriştirmek, kavuşturmak. **krş. irişdir-**
i.-e (1) 53a/15

irsāl: Ar. Gönderme. (1) 48a/10

irte: (2) 31a/2, 90a/12 **krş. erte**

irtifāʿ: Ar.Yükseklik, yükselti.
i.-da (1) 100a/8

iṣābet: Ar.Hedefe varma, hedefi vurma.(2) 27b/10, 39a/11

ĩṣāl: Ar.Ulaştırma. (3) 48a/6, 60a/2, 63a/10

ise: Olunca, olursa, olsa da, -ince, -diği için, -diği vakit. (11) 3b/8,

6b/11, 12b/12, 24b/4, 24b/5, 39b/15, 54a/5, 54b/1, 61b/1, 68b/15, 92a/13

is(i)m: Ar.Ad.
i.-dir (1) 99b/2
i.-i (1) 36a/15
i-iaʿẓam(12) 27b/15, 36b/2, 51a/14, 62b/3, 64a/10, 64b/7, 79b/10, 85b/11, 85b/14, 85b/7, 98b/6
i.-idir (1) 36b/3
i.-ini (1) 2a/8
i.-ile (1) 99a/14
i.-ler (3) 100a/14, 99b/1, 99b/4
i.-leri (2) 100a/12, 99b/6
i.-üm (1) 51b/11

ʿişmet: (2) 85b/3, 85b/4

isnād: Ar. Bir düşünceyi, bir konuyu bir kişi veya sebebe dayandırma, yükleme, atfetme. (1) 98a/6
i.-ı ṣaḥīḥiyle 98a/6
i.-ıyla (1) 69a/5

isrāʾ: Ar. Geceleyin yürütme, yürütülme; gönderme.(1) 101a/10

issi: Sahip, malik. (2) 109a/1,14a/12,
i.-ne (1) 72a/13

iste-: Sormak, aramak, araştırmak, istemek, beklemek.
i.-di (2) 30a/7, 87a/4
i.-rim (1) 83a/9
i.-rse (1) 69a/7
i.-rseñ (1) 72b/4
i.-ye (1) 46b/9

isticlāb: Ar. Çekme, celb etme.(1) 45a/9

istifsār: Ar.Açıklanmasını, aydınlığa kavuşmasını isteme, anlamaya çalışma, sorma(1) 51a/11

istiġfār: Ar.Tanrı'dan suçlarının bağışlanmasını dileme, tövbe etme.(23) 4a/8, 4b/11, 103a/12, 103b/11, 103b/3, 107b/10, 107b/3, 107b/5, 107b/7, 107b/8, 108b/2, 10b/2, 11b/2, 11b/4, 12b/3, 13b/4, 14a/1, 18b/12, 34a/4, 45b/8, 61a/1
i.-uñuz (1) 54b/11

istihrāc: Ar.Çıkarsama. (1) 1b/15

istimāʿ: Ar. Dinleme, kulak verme; dinleyip kabul etme. (4) 50a/1, 64a/10, 81a/7, 86b/6

istimrār: Ar.Sürüp gitme, süreklilik.
i.-a (1) 64a/12

istinās: Ar. Yadırgamaz olma, alışma, ısınma.
i.-dan (1) 44a/14

istinbāṭ: Ar. Dolayısıyla anlama, anlam çıkarma.(1) 1b/15

istiṭāʿat: Ar. Takat, kudret, gücü yetme. (1) 37b/6

ʿişyān: Ar. Başkaldırı. (1) 12a/1,13a/11

iş: Çalışma, emek, durum, davranış. (7) 100b/1, 100b/2, 108a/2,

25a/8, 27a/1, 91a/8
i.-den (1) 67b/4
i.-i (1) 92a/9
i.-iñde (1) 8a/5
i.-leri (1) 45b/4
i.-üñüz (1) 103a/2
işāret: Ar.Anlamlı iz, im.
i.-dir (1) 62b/6
işbu: Bu, işte bu. (1) 2a/8
işit(d)-: İşitmek, duymak, dinlemek.
i.-di (3) 36b/6, 66b/7, 99b/3
i.-dim (9) 28a/15, 51b/8, 56b/15, 59a/13, 65b/2, 66b/4, 71b/2, 82a/15, 84b/8
i.-düm (1) 10a/14
i.(d)-e (1) 55b/4
i.(d)-inde (1) 70a/15
i.(d)-ir (1) 50a/7
i.(d)-irler (1) 63b/8
i.-seler (1) 94b/15
i.-üp (5) 49b/1, 58a/6, 64b/10, 74b/14, 74b/15
işitmek: Duymak, dinlemek. (3) 108b/13, 49b/14, 50a/3
işle-: İşlemek, yapmak, gidip gelmek.
i.-di (1) 10b/9
i.-diñ (1) 68a/2
i.-meye (1) 12b/5
i.-meyüp (1) 51b/5
i.-mez (1) 11b/5
i.-mişseñ (1) 23a/3
i.-rse (2) 11a/13, 11b/3
i.-se (1) 13a/7
i.-ye (4) 3a/5, 11a/5, 13a/4, 74b/12
işlemek: İşlemek, yapmak. (2) 12b/12, 12b/7
i.-dir (1) 17b/14
işlememek: İşlememek, yapmamak.
i.-dir (1) 12b/13
işte: Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz (3) 65b/7, 90b/1, 91a/14
iştiġāl: Ar.Uğraşma, ilgilenme, meşgul olma.(3) 6a/6, 64a/15, 80a/5
iştiyāḳ: Ar.Göreceği gelme, özleme; güçlü istek, arzu. (1) 51a/2
itmek(g): Yapmak, etmek; söylemek, demek, anlatmak. (16) 2b/11, 3a/14, 107b/4, 107b/9, 11b/5, 12b/15, 12b/8, 16a/14, 35a/10, 35b/4, 37b/2, 39b/15, 40a/13, 45a/15, 59b/7, 66a/3
i.-den (2) 10a/9, 42b/8
i.-dür (3) 8b/11, 10a/11, 12b/11
i.(g)-e (4) 100b/5, 34b/2, 35b/6, 66a/7
i.(g)-in (3) 10a/6, 10a/7, 10a/9
i.(g)-ise (1) 39b/13
i.-memek (1) 3a/15
itmeklik(g): Söylemeklik, demeklik.
i.(g)-iñ (1) 21a/2
iʿtiḳād: Ar. İnanma, inan, inanç.(1) 100b/1

i.-ı (1) 29b/14
i.-ıla (3) 18a/5, 19b/7, 92a/12
i.-ım (1) 11a/10
i.-ından (1) 29b/14
i.-lar (1) 29b/14

iʿtirāf: Ar.Bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklama, söyleme, bildirme.(1) 30a/3

itmişce: Etmiş gibi.(5) 22b/1, 102b/11, 103a/8, 33b/12, 81b/14

iʿṭā: Ar. Verme, ödeme.(1) 25a/6

ʿivaż: Ar. Bedel, karşılık. (1) 85a/15
bk. ʿivāż

ʿivāż: Ar. Bedel, karşılık. **bk. ʿivaż**
ʿi.-ı (1) 85b/1
ʿi.-lar (1) 13a/5

iy: Ey, hey; ünlem sözü. (17) 106b/13, 106b/4, 108a/15, 12a/5, 12a/8, 14b/7, 17a/2, 17a/4, 17b/10, 18a/8, 32a/14, 34a/6, 54b/10, 55b/13, 66a/13, 92b/11, 97a/14
krş. ey

iyd-:Söylemek, demek, anlatmak. **krş. ey(i)t-**
i.-diler (1) 55a/6
i.-dükde (1) 78a/4
i.-e (3) 52a/14, 55a/5, 78b/15
i.-eler (3) 55a/6, 77a/6, 77a/12
i.-er (1) 48a/2
i.-erler (1) 92b/8
i.-üp (1) 86b/9

iyle-: Yapmak, inşa etmek, imal etmek; yaratmak; demek, buyurmak, söylemek; nasbetmek, tayin etmek.(1) 93a/13 **krş. eyle-**

izā > ezā: Ar. incitme, can yakma, eziyet. (1) 8b/2

iẕn: Ar.Müsaade, ruhsat, mezuniyet. (1) 95b/4
i-iḥaḳḳıla (2) 1b/4, 67b/12
i-ile (1) 5a/10
i.-iyle (1) 26b/1

ʾizlāl: Ar. Küçük görme, alçaltma. (1) 87b/7

ʿiz(z): Ar. Değer, yücelik, güçlülük.
ʿi.-im (1) 79a/2

ʿizzet: Ar. Büyüklük, yücelik, ululuk. (1) 78b/12
ʿi.-e (3) 2b/5, 6b/6, 43a/2
ʿi.-i (2) 104a/4, 86a/3
ʿi.-ini (1) 83b/3

K

ḳabāyıḥ: Ar. Yakışıksız, çirkin şeyler.
ḳ.-lardan (1) 32a/5

ḳabīḥ: Ar. Çirkin, yakışıksız, fena. (1) 68b/8

ḳab(i)r: Ar.Mezar, sin. (4) 44b/11,45a/11, 102a/14, 95a/8
ḳ.-de (8) 109b/5, 17b/8,

17b/11, 17b/12, 17b/13, 17b/14, 94b/15

ḳ.-imde (1) 60b/7

ḳ.-imiz (1) 77b/13

ḳ.-ine (2) 5a/3, 103a/13

ḳ.-şerīfine (1) 48a/2

ḳ.-üme (1) 50a/6

ḳabūl: Ar.Razı olma, uygun bulma, bir yere alınma. (21) 3a/14, 3a/15, 4b/4, 5a/6, 10b/6, 11b/12, 11b/9, 14b/8, 22b/9, 22b/10, 23a/9, 33b/14, 52b/12, 68a/2, 78a/7, 78b/15, 79a/1, 79a/15, 79a/3, 97a/8, 99a/15

ḳabż: Ar. Elle tutma, kavrama; ölme, Azrail tarafından ruhun alınması. (2) 100b/5, 100b/7

ḳabża: Ar. Silah, kılıç vb. şeylerde tutulacak yer, tutak, sap.

ḳ.-sında (1) 55b/5

ḳaç: Soru sıfatı.(2) 67a/13, 67a/8

ḳaç-: Kaçmak, sakınmak.

ḳ.-mış (1) 86b/8

ḳaçan: Ne zaman, ne zaman ki,o zaman, -dığında, -ınca, nasıl. (24) 4b/1, 23a/1, 8b/1, 100a/11, 102b/14, 15b/4, 18a/4, 19b/7, 21a/8, 23a/12, 26a/14, 32a/6, 33b/5, 36b/1, 57a/15, 77a/8, 78a/2, 78a/12, 91b/1, 93b/10, 94a/7, 97a/10, 98b/14, 103a/9

ḳadar: Ar.Ölçüsünde, derecesinde. (19) 4a/3, 6a/2, 8b/14, 100b/1, 105a/15, 11a/7, 15a/10, 30a/4, 43a/13, 47a/14, 65b/4, 67a/1, 69a/3, 92a/12, 93b/8, 94a/5, 3b/9, 9a/2

ḳaʿde-i āḫīre: Ar. İki ve daha fazla rekatlı namazların son oturuşu. (1) 64b/12

ḳadem: Ar.Ayak, adım.(1) 51a/12

ḳ.-de (3) 51a/8, 51a/9, 80a/4

ḳademe: Ar.Aşama, basamak, derece.

ḳ.-de (2) 51a/15, 51b/3

ḳ.-ye (1) 51a/12

ḳaḍı: Ar.Yapan, yerine getiren (1) 71b/1

ḳādir: Ar.Kudret sahibi, her şeye gücü yeten. (5) 3a/3, 6b/13, 15a/3, 30a/9, 35b/6

ḳad(i)r: Ar.Değer, kıymet, itibar.

ḳ.-lerini (1) 11a/7

kāfī: Ar.Yeterli, yetecek ölçüde olan. (1) 41b/4

kāfir: Ar.Allah'ı inkar eden, puta tapıcı.

k.-dir (1) 107b/12

k.-i (4) 95b/11, 96a/3, 96b/4, 97a/1

k.-ler (4) 94b/13, 96a/5, 96b/4, 97a/10

k.-lere (1) 95b/6

kāğıd: Far.Kâğıt.(5) 39b/11, 39b/3, 40a/3, 41b/6, 56a/1

kāhil: Ar.Erişkin.(3) 106b/7, 65a/9

ḳā'im: Ar. Başka bir şeyin yerine geçen; ayakta duran; var olan;

namaz kılan, vaktini namaz kılmakla geçiren. (4) 3b/11, 35a/5, 35b/1, 35b/2

kā'ināt : Ar.Evren, dünya. (2) 53b/4, 81a/12

k.-dan (1) 56b/13

k.-ı (1) 59b/15

ḳa'ir: Ar. Daha, derin.

ḳ.-ine (1) 55b/1

ḳal-: Kalmak, sürmek, olduğu gibi durmak, bir duruma girmek.

ḳ.-an (1) 65b/10

ḳ.-dı (3) 80b/5, 83a/2, 96b/10

ḳ.-dılar (1) 40b/4

ḳ.-duḳda (1) 102a/5

ḳ.-ınca (1) 4a/3

ḳ.-madı (1) 42b/5

ḳ.-mamış (1) 4a/12

ḳ.-mayıcaḳ (1) 4a/4

ḳ.-maz (2) 57b/11, 74b/5

ḳ.-up (1) 4a/7

ḳ.-ur (1) 1b/2

ḳalabalıġ(ḳ): Ar.+T.İnsan topluluğu.

ḳ.(ġ)-ı (1) 89b/12

ḳaldır-: El çekmek, ilişğini kesmek.

krş. ḳaldur-

ḳ.-mazız (1) 55b/8

ḳaldur-: El çekmek, ilişğini kesmek.

krş. ḳaldır-

ḳ.-up (3) 106b/8, 46b/8, 78a/3

ḳalb: Ar.Yürek, gönül.

ḳ-ile (4) 2a/14, 3b/5, 12b/3, 21a/1

ḳ.-e (1) 12a/3

ḳ.-idir (1) 102a/1

ḳ.-im (1) 13b/2

ḳ.-inde (1) 29b/10

ḳ.-iñe (2) 61b/5

ḳalem: Ar.Kalem.(3) 58b/14, 86a/10, 92b/4

ḳ.-ler (1) 58b/15

ḳalīl: Ar. Az, çok olmayan. (1) 61b/1

ḳalḳ-: Doğrulmak, ayrılmak.

ḳ.-dı (1) 10a/14

ḳ.-madan (1) 54b/2

ḳ.-up (1) 39b/15

ḳalḳan: Korumalık, koruyucu.(2) 26a/8, 93b/10

ḳ.-ıñuzı (1) 26a/7

ḳamer: Ar.Ay.(1) 92b/11

kāmil(e): Ar.Yetkin, erişkin, eksiksiz, ağırbaşlı, mükemmel. (35b/14)

k.-ce(1) 3a/9

k.-e (1) 48b/2

k.-i subūtiyye (1) 30a/2,

k.-yi (1) 48a/10

ḳamu: Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme.(6) 92b/11, 93b/5, 93b/9, 94b/2, 96b/4, 97a/9

ḳ.-sı (1) 15b/2

ḳan-: Doymak.

ḳ.-mış (1) 103b/8

ḳanā'at: Ar.Kanıklık, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe, doyum.(1) 7a/13

ḳanat(d): Kuşlarda ve böceklerde

uçmayı sağlayan organ. (3) 78b/5, 78b/7, 78b/8

ḳ.(d)-ı (7) 18b/7, 20b/3, 20b/4, 50b/1, 57a/11, 60b/10, 94b/6

ḳ.(d)-ıma (1) 56b/11

ḳ.(d)-ın (2) 18b/7, 52a/9

ḳ.(d)-ına (1) 93b/4

ḳ.(d)-ından (1) 26a/15

ḳ.-ları (2) 83a/14, 85a/10

ḳ.-ların (2) 26a/14, 56b/9

ḳ.-larıñ (1) 78b/8

ḳ.-larını (3) 26a/12, 82b/15, 83a/9

ḳ.-larumı (1) 83a/5

ḳanadlan-: Uçmaya başlamak, uçmak, kanat açmak.

ḳ.-dı (1) 78b/9

ḳanda: Nerede, nereye?(3) 31b/1, 40b/4, 55a/5

ḳanġı: Hangi?(7) 103a/1, 20b/11, 41b/7, 41b/9, 93a/4, 99a/6 **krş. ḳanḳı**

ḳanı: Hani, nerede?(1) 56b/11

ḳanḳı: Hangi?(6) 6a/5, 104b/1, 105b/1, 105b/3, 108a/12 **krş. ḳanġı**

ḳ.-sı (1) 25a/1

ḳ.-sıdur (1) 30b/11

ḳ.-sın (1) 47a/15

ḳ.-sına (1) 100b/9

ḳapan-: Kapalı duruma gelmek.

ḳ.-ur (1) 14b/15

ḳapla-: Her yanını örtmek, istila etmek, çepeçevre sarmak, kuşatmak.

ḳ.-mışdır (1) 91b/6

ḳapu: Kapı.(1) 77a/11

ḳ.-ları (1) 45a/12

ḳ.-larıñ (1) 20b/3

ḳ.-larından (1) 104b/5

ḳ.-ñıza (2) 5b/5, 5a/15

ḳ.-nuñ (1) 20a/15

ḳ.-sı (3) 20a/15, 20b/3, 91b/10

ḳ.-sın (1) 44b/12

ḳ.-sına (3) 5a/11, 67a/13, 77a/11

ḳ.-sında (3) 67a/11, 89b/12, 93b/9

ḳ.-sından (1) 56a/4

ḳ.-sını (2) 101b/5, 96a/6

ḳ.-sınıñ (1) 14b/4

ḳ.-ya (1) 40b/1

kār: Far.Kazanç.(1) 68b/5

k.-ı kisb (1) 45b/5

ḳara: Siyah. (1) 11b/15

ḳ.-sına (1) 98b/8

ḳarañlıḳ: Işık olmama durumu. (1) 17b/3 **krş. ḳarañluḳ(ġ)**

ḳarañluḳ(ġ): Işık olmama durumu. **krş. ḳarañlıḳ**

ḳ.(ġ)-ında (1) 17b/13

ḳarār: Ar.Kesin yargı, hüküm.(1) 1b/3

ḳardaş: Kardeş. **bk. ḳarındaş**

ḳ.-ın (1) 66a/7

ḳ.-ları (1) 5a/4

ḳar(ı)n: Karın.
ḳ.-ı (1) 94b/10
ḳarındaş: Kardeş. (2) 66a/13, 66b/2
bk. ḳardaş
ḳ.-ı (2) 66a/12, 66a/9
ḳ.-ıñ (1) 6a/14
ḳ.-ıña (1) 8a/2
ḳarış: Gergin duran elde, başparmak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık. (1) 60b/14
ḳarīb: Ar.Kimsesiz, zavallı, Yabancı, gurbette yaşayan, elgin.(4) 2b/2, 61b/7, 62a/3, 84a/8
ḳ.-dir (2) 61b/6, 61b/7
ḳarşu: Karşu yerinde, -a doğru. (1) 40b/1
ḳ.-mda (1) 60b/1
ḳ.-sında (1) 33a/11
ḳaṣāvet: Ar.Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.
ḳ.-den (1) 4a/12
ḳaṣd: Ar.Amaç, istek, maksat. (6) 6a/8, 12b/15, 13a/2, 41a/7, 67b/6, 91a/8
ḳ.-ıla (3) 18a/10, 71a/5, 91a/5
ḳ.-ıyla (2) 50a/15, 51b/14
ḳaṣīr: Ar. Kısa, boysuz. (1) 43b/15
ḳat: Yan, ön, huzur, yüce makam.(11) 19a/13, 32b/4, 57a/11, 60b/8, 60b/9, 61a/11, 61a/13, 78a/8, 78b/12, 79a/13, 94b/3
ḳ.-ımda (2) 19a/9, 63b/2
ḳ.-ına (3) 23a/3, 36a/5, 72b/13
ḳ.-ında (12) 2a/10, 4b/14, 5a/5, 6a/11, 8b/3, 9b/12, 13a/1, 14b/12, 15b/15, 21b/2, 72b/3, 95a/9
ḳ.-ıñda (1) 62a/12
ḳat-: Eş koşma.
ḳ.-andan (1) 66a/2
ḳatı:Çok, çok ziyade, pek, şiddetli, iyice, sıkı, sıkı sıkı, gayret; haşin, şiddetli, sert, kırıcı.(8) 5b/2, 100b/1, 16a/4, 23b/11, 23b/14, 80b/9, 88a/9, 89b/7
kātib: Ar.Yazman.(2) 58b/14, 71a/14
ḳatl: Ar.Öldürme. (1) 96a/3
ḳ.-i nefs (2) 11a/4, 12b/14
ḳatlan-: Dayanmak, tahammül etmek.
ḳ.-an (1) 78b/10
ḳatmaḳ: Ortak koşmak, eş koşmak.(1) 66a/2
ḳaṭre: Ar.Damla.(1) 93a/8
ḳ.-leri (1) 57a/13
ḳ.-sinden (1) 57b/3
ḳavī: Ar. Kuvvetli, güçlü; güvenilir, sağlam.
ḳ.-çün (1) 95b/8
ḳav(i)m: Ar.İnsan topluluğu, budun, akraba.
ḳ.-i (5) 51b/9, 58a/1, 82b/11, 82b/5, 82b/6
ḳ.-ine (1) 44b/5
ḳavimliḳ: Ar.+T. Akrabalık.(2) 5a/15, 5b/2
ḳavl: Ar.Söz, sözleşme, anlaşma.

ḳ.-i (1) 64b/5

ḳaygu: Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa.
ḳ.-sı (2) 97a/12, 97b/1

ḳayna-: Buhar durumuna geçmek, fokurdamak.
ḳ.-duġı (1) 16a/6

ḳaynaş-: Birleşmek, birbirine iyice uymak, uyuşmak.
ḳ.-urlar (1) 91a/3

ḳażā: Ar.Can veya mal kaybına, zararına neden olan kötü olay.(1) 104a/6

ḳazan: Büyük, derin kap. (1) 16a/5

ḳazan-: Kazanç sağlamak, sahip olmak.
ḳ.-up (1) 6b/14

ḳazanç: Para, getiri, temettü.(2) 89b/9, 90a/10

ḳazançlıḳ: Kazançlı olma durumu. (1) 67a/2

ḳażīye: Ar.Önerme.
ḳ.-yi (1) 81a/7

kebā'ir: Ar. Büyük günahlar. (2) 18a/14, 18a/15
k.-den (1) 45a/11

keennehu: Ar. Güya, sanki, gibi. (2) 1b/6, 6a/2

kefāret: Ar. Diyet, bağışlanmak amacıyla verilen sadaka, tutulan oruç.(6) 105a/5, 105a/6, 108a/6, 12b/10, 28b/8, 74b/10

kefe: Ar. Terazi gözlerinden her biri.
k.-si (2) 30a/4, 55b/15
k.-sine (6) 15a/11, 15b/5, 19a/14, 19a/15, 56a/2, 82a/3

kelām: Ar. Söz, söyleyiş biçimi. (5) 24b/15, 39a/2, 63a/2, 76a/8, 87b/6
k.-dır (1) 30b/13
k.-ı (1) 30b/14
k.-u (1) 39a/2
k.-uñ (3) 24b/13, 30b/10, 61b/4
k.-u ṭayyibe (1) 38b/13,

kelīmāt: Ar. Kelimeler, sözler.
k.-ı: (7) 22b/8, 23a/2, 32a/1, 32b/10, 34a/7, 38a/5, 52a/8
k.-ıñ (1) 71a/15
k.-şerīfeye (1) 31b/14 *'kutsal sözler'*

kelīm: Ar. Söz söyleyen, konuşan; Hz. Musa'nın unvanı.
k.-den (1) 62b/1
k.-imsin (1) 62a/15

kelīme: Ar.Söz, sözcük. (8) 2a/3, 15a/12, 15b/15, 15b/7, 29b/8, 29b/9, 32b/5, 88a/3
k-i tevḥīd (4) 15b/3, 32b/1, 38a/14, 64a/8
k.-yi küfr (11) 107b/11, 107b/14, 108a/10, 108a/12, 108a/7, 108a/8, 108b/14,

109a/4, 109a/6, 109a/7, 86b/13
k.-dür (1) 24b/14
k.-ler (2) 14b/12, 14b/8
k.-leri (2) 22a/3, 33b/3
k.-niñ (1) 19b/1
k.-si (1) 14b/11
k.-sin (4) 108b/11, 14b/2, 20a/10, 38a/13
k.-sinden (2) 3a/8, 108a/5
k.-sine (1) 31a/6
k.-ye (1) 37a/11
k.-yi (6) 18a/8, 18a/9, 19a/11, 19b/10, 19b/12, 45a/13

kemāl: Ar.Olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik.(1) 48b/15
k.-i ḫayrından (2) 55b/2, 84b/9

kemter: Far.Daha aşağı, daha değersiz. (1) 84a/3

ḳenār: Far.Kıyı, yaka, ıssız, sapa.
ḳ.-ına (1) 55a/4

kendi: Kendi, kendisi, zat. (18) 3a/1, 3b/7, 5b/10, 8a/2, 101a/1, 103a/13, 103b/13, 10a/2, 10a/4, 13a/6, 13a/7, 13b/9, 23b/12, 43a/14, 67a/7, 88a/7, 91a/8, 98a/15 **krş. kendöz, kendü**
k.-ne (2) 4a/4, 87b/4
k.-ñe (1) 7b/2
k.-ni (1) 34b/6

kendöz: Kendi, kendisi, zat. **krş. kendi, kendü**
k.-i (1) 27a/5

kendü: Kendi, kendisi, zat. (8)105a/7, 28a/6, 35b/6, 43a/4, 68b/15, 69a/5, 71b/14, 92a/8 **krş. kendi, kendöz**
k.-si (1) 67b/10
k.-ye (1) 87b/2

ken(i)z: Ar. Hazine, define. (1) 37a/10
k.-indendir (1) 39a/2
k.-lerinden (1) 37a/9

kerāmet: Ar.Doğaüstü, şaşkınlık uyandırıcı davranış veya durum.
k.-e (1) 63b/14

kerem: Ar.Soyluluk, ululuk, büyüklük, asalet, bağış olarak verme, iyilik, cömertlik, eli açıklık, lütuf. (1) 85a/3
k.-i (4) 6a/14, 100a/13, 13a/8, 72b/12
k.-iilāhī (1) 57a/7
k.-inden (1) 98a/15
k.-ine (1) 2b/3
k.-iyle (1) 3b/6
k.-ler (1) 58a/14

kerīm: Ar. Soylu, asil, eli açık, cömert.(1) 30a/9
k.-ü'ş-şān (1) 30a/4 *'Şanı yüce.'*

kerīme: Ar.Cömert, eli açık. (3) 45b/1, 63b/2, 64b/14
k.-de (1) 64a/4
k.-yi (3) 106b/8, 63a/14, 63b/3

kerrāt: Ar. Kerreler, defalar. (1)

33a/15

ker(r)e: Ar.Kez, yol, defa, sefer.(141) 100a/7, 101b/14, 101b/4, 101b/7, 102a/2, 103a/8, 105a/1, 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5, 105a/6, 106b/11, 106b/2, 107a/3, 108b/4, 109b/9, 13b/10, 13b/3, 13b/4, 15a/4, 16b/7, 17b/2, 20b/15, 22a/14, 24a/12, 26a/11, 27a/12, 27a/2, 27b/1, 28a/1, 28a/10, 28a/9, 30a/10, 30b/3, 31a/12, 32a/10, 32a/3, 32b/10, 33b/11, 33b/12, 33b/5, 34b/3, 35b/15, 36a/1, 36b/4, 36b/9, 39a/10, 39a/14, 39a/5, 39b/5, 39b/7, 39b/9, 42b/13, 43b/12, 45a/13, 45a/7, 45b/10, 45b/3, 45b/8, 45b/9, 46b/15, 46b/7, 47a/8, 47b/9, 48a/12, 48a/3, 49a/14, 49a/4, 49a/9, 49b/1, 49b/7, 49b/8, 50b/10, 51a/1, 52a/15, 52b/10, 52b/11, 52b/5, 53a/12, 53b/6, 53b/8, 53b/9, 54a/10, 54a/3, 54a/4, 54a/8, 54a/9, 56a/2, 57a/6, 57b/10, 59a/3, 60a/15, 61a/11, 61a/12, 61a/14, 63b/13, 64b/5, 65b/13, 65b/5, 65b/6, 68b/2, 69a/1, 69a/14, 69b/5, 71b/11, 72a/3, 73a/14, 73a/3, 74b/10, 74b/9, 75a/3, 75b/7, 76b/12, 76b/14, 76b/9, 77b/13, 77b/15, 78a/4, 78a/6, 78b/7, 81b/13, 82a/7, 83b/10, 83b/12, 83b/3, 84a/1, 84a/12, 96b/13, 97b/4, 98a/8, 99b/10, 99b/14, 99b/7, 100a/9

k.-ye (1) 84b/8

kes-: Parçalamak, doğramak, beklentisi olmamak.

k.-dükde (1) 84a/9 *'ümit kesmek'*

k.-er (2) 21a/5, 87b/12

k.-miş (1) 87b/13

kesb: Ar.Kazanma. (3) 34b/2, 34b/3, 73a/8

k.-i āl (1) 35b/13

kesil-: Kesme işi yapılmak. (3) 66a/1, 66a/2

k.-meden (1) 68a/3

k.-sün (1) 67b/1

kesmek(g): Parçalamak, doğramak.

k.(g)-e (1) 67b/6

keşīr: Ar. Çok çok olan, bol olan. (1) 29b/11

keşr: Ar.Kırma, kırılma, paralama.

k.-ine (1) 61b/1

ketebe: Ar.Yazmak. (1) 47a/5

kevneyn: Ar. Dünya ve ahiret. (10) 54a/2, 54b/9, 55b/3, 57a/1, 57a/9, 59a/8, 61a/9, 65a/10, 66b/4, 68b/14

keyfiyyet: Ar.Nitelik, durum.(1) 107b/8

kez: Defa, kere, sefer. (30) 104b/9, 106b/4, 106b/5, 11a/13, 11b/2,

15a/10, 17a/9, 18b/5, 19b/9, 20a/13, 25a/15, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 64a/7, 72b/10, 72b/5, 73a/3, 75a/14, 75b/14, 75b/6, 76a/1, 76a/9, 81b/8, 81b/9, 82a/2, 94b/12, 96a/15, 96b/1

ḳıġırıl-: Çağrılmak.

ḳ.-maz (1) 11b/15

ḳıl: Kıl, tüy. (2) 93b/9, 94a/5

ḳ.-ı (2) 57b/11, 57b/9

ḳ.-ına (1) 94a/6

ḳıl-: Etmek, yapmak. (4) 106a/9, 59b/3

ḳ.-a (9) 109a/8, 18b/5, 25b/3, 25b/4, 40a/2, 43a/3, 43b/14, 75a/12, 83b/5

ḳ.-alar (1) 103b/4

ḳ.-alım (1) 25a/6

ḳ.-anıñ (1) 74b/14

ḳ.-ar (1) 53b/1

ḳ.-ardı (1) 28a/4

ḳ.-ardık (1) 93b/14

ḳ.-arım (1) 95a/6

ḳ.-ayım (1) 44a/10

ḳ.-ayın (3) 28a/8, 95b/6, 95b/7

ḳ.-dı (6) 36b/7, 60b/7, 63a/7, 93b/4, 97a/13, 97b/3

ḳ.-dıġı (1) 28a/7

ḳ.-dıgıyçün (1) 96a/5

ḳ.-dıḳdan (1) 45b/3

ḳ.-dım (1) 99a/14

ḳ.-dıñ (1) 35b/13

ḳ.-duḳdan (1) 106b/15

ḳ.-ġıl (2) 28a/7

ḳ.-ıcaḳ (1) 35a/8

ḳ.-ıñ (1) 5b/12

ḳ.-mışça (1) 33b/14

ḳ.-sa (4) 106a/2, 22b/9, 33b/7, 78a/13

ḳ.-up (6) 3a/11, 106b/15, 106b/8, 17a/2, 42b/12, 92a/2

ḳ.-ur (3) 109b/4, 11a/8, 69b/11

ḳ.-uram (1) 94b/1

ḳ.-urlar (2) 103a/13, 93a/9

ḳılıcı: Yapıcı, edici.(1) 107a/1

ḳılıçsuz: Kılıçsız, kılıcı olmayan. (1) 8a/13

ḳılı ver-: Çabucak kılmak.(1) 107a/1 **krş. ḳılu vir-**

ḳılmaḳ(ġ): Etmek, yapmak. (1) 9a/12

ḳ.-dan (4) 9a/14, 9b/10, 9b/7, 33b/5

ḳ.-dır (1) 17b/13

ḳ.(ġ)-ıñ (4) 9b/3, 9b/4, 9b/8, 9a/15

ḳılu vir-: Çabucak kılmak. **krş. ḳılı ver-**

ḳ.-e (1) 43a/4

ḳırdur-: Kırma işini yaptırmak.

ḳ.-up (1) 83a/1

ḳırḳ: Otuz dokuzdan sonra gelen sayının adı.(8) 105b/15, 106b/4, 106b/5, 10a/5, 28a/1, 42b/13, 47b/5, 53b/6

ḳırḳıncı:Kırk sayısının sıra sıfatı. (1) 61b/3

ḳıs(ı)m: Ar.Bölüm, bölük, kesim.
ḳ.-ından (2) 3a/14, 3a/15
ḳıt: Nezd, yan, huzur.
ḳ.-ıma (1) 92b/13
ḳ.-ına (1) 95b/3
ḳ.-ında (4) 34a/6, 64b/12, 68a/1, 99b/12
ḳ.-ındadır (1) 55a/15
ḳıvandır-: Sevindirmek, istekli hâle getirmek; heveslendirmek, teşvik; tergip etmek.
ḳ.-dı (1) 33a/9
ḳıy-: Acımadan vermek, esirgememek; feda etmek, acımayıp öldürmek.
ḳ.-amazṣañız (1) 5b/11
ḳ.-ar (1) 17b/1
ḳıyāmet: Ar.Hesap günü, kıyamet günü, mahşer günü. (35) 4a/11, 4a/13, 7b/7, 8a/15, 8b/5, 101b/14, 102a/12, 102a/13, 103b/8, 104a/6, 15a/7, 15b/3, 16a/4, 16b/8,18b/13, 26b/7, 51b/8, 52a/3, 53a/5,53b/14, 55a/3, 56b/9, 59a/7, 61a/15, 68b/3, 75a/6, 76a/12, 77a/3, 82a/15, 84a/5, 88a/2, 93b/10, 94a/7, 95b/13, 97a/8
ḳ.-de (8) 12a/5, 103b/12, 53a/1, 54b/15, 57a/6, 60a/9, 74b/7, 90b/4
ḳ.-e (12) 18b/12, 26b/5, 31a/6, 48b/10, 50b/5, 53b/3, 57b/4, 61a/12, 61a/14, 79a/3, 79a/5, 87a/15
ḳ.-te (1) 60a/13
ḳıyās: Ar. Bir tutma, denk sayma, karşılaştırma, oranlama, mukayese.(2) 100b/4, 65b/10
ḳıymet: Ar.Değer.
ḳ.-im (1) 19a/8
ḳız: Dişi çocuk. (1) 8a/2
ḳ.-ı (2) 20b/7
ḳ.-ım (1) 92a/7
ḳ.-ıña (2) 8a/2, 33a/7
ḳ.-lar (1) 89b/8
k.-ları (1) 92b/6
ḳızıl: Parlak kırmızı renk. (3) 18a/3, 19b/6, 70a/9
ki: Far.Ki bağlacı.(661) 1a/7, 1a/8, 1a/9, 1b/1, 1b/4, 1b/8, 1b/14, 2a/13, 2b/1, 3b14, 4a/5, 4a/6, 4a/13, 4a/15, 4b/1, 4b/8, 4b/13, 5a/1, 5a/9, 5a/12, 5b/11, 6a/2, 6a/6, 6b/2, 6b/5, 7a/2,7a/5, 7a/10, 7a/12, 7a/14, 7b/1, 7b/4, 7b/9, 7b/11, 7b/13, 7a/1, 7a/4, 7a/6, 7a/8, 7a/11, 7a/13, 7a/15, 8b/3, 8b/5, 9a/7, 9a/9, 10b/3, 10b/4, 10b/8, 10b/15, 11a/7,11a/10, 11a/14, 11a/15, 12a/4, 12a/7, 12a/8, 12a/10, 12a/12, 12a/13, 12b/3, 12b/4, 12b/7, 12b/8, 12b/9, 12b/12, 13a/3, 13a/4, 13a/10, 13a/12, 13b/2, 14b/8,15a/1, 15a/2,

16a/13, 16b/7, 17a/1, 17a/2,
17a/5, 17a/8, 17a/11, 17a/15,
17b/1, 17b/4, 17b/5, 17b/6,
17b/10, 18a/12, 19a/11, 19a/13,
19b/3, 19b/5, 19b/10, 19b/15,
20a/11, 20b/13, 20b/15,
21a/13, 22a/2, 22a/6,22a/14,
22b/11, 23a/1, 23a/5, 23a/7,
23a/10, 23a/11, 23b/7, 23b/10,
23b, 24a/2, 24a/3, 24a/9,
24a/15, 24b/13, 24b/14,
24b/15, 25a/8, 25a/11, 25a/15,
25b/11, 25b/13, 25b/14, 26a/2,
26a/4, 26a/6, 26a/10, 27a/2,
27a/5, 27a/7, 27a/12, 27a/15,
27b/7, 27b/14, 28a/2, 28a/14,
28b/6, 29b/8, 29b/9, 30a/8,
30a/10, 30b/2, 30b/6, 30b/10,
30b/12, 30b/13, 30b/14,31a/2,
31a/8,31b/1, 31b/6, 31b/9,
31b/11, 32a/1, 32a/2, 32a/14,
32b/6, 32b/9, 32b/10, 32b/14,
32b/15,33a/6, 33a/14, 33a/15,
34b/1, 34b/2, 34b/3, 34b/3,
4b/14, 35a/12, 35a/13, 35a/15,
35b/3, 35b/4, 35b/12, 35b/15,
36a/3, 36a/5, 36a/10, 36b/1,
36b/2, 36b/8, 36b/9, 36b/11,
37a/9, 37a/10, 37a/13, 37b/1,
37b/12,38a/4, 38a/7, 38a/11,
38a/14,38b/1, 38a/3, 38a/6,
38a/7, 38a/8, 39a/4, 39a/5,
39a/14,40a/4, 40a/8,40b/1,
40b/15,41a/12, 41a/14, 41a/15,
41b/3, 41b/7, 41b/13,42b/2,
42b/9, 42b/15,43a/5, 43a/9,
43a/11, 43b/11, 43b/12,
43b/15,44a/8, 44a/14,44b/4,
44b/10,45a/7,45b/2, 45b/7,
47a/1, 47a/2, 47a/12, 47b/7,
48a/2, 48a/5, 48a/6, 48a/11,
48a/13, 48a/14, 48b/1, 48b/2,
48b/12, 49a/1, 49a/4, 49a/8,
49a/14,49b/9, 49b/13,50a/1,
50a/4, 50a/7, 50a/9, 50a/11,
50a/14,50b/9, 50b/10,51a/12,
51a/13, 51a/15,51b/1, 51b/3,
51b/7, 51b/8, 51b/10, 51b/11,
51b/13,52a/1, 52a/2, 52a/12,
52a/14,52b/1, 52b/2, 52b/4,
52b/10, 52b/14, 53a/2, 53a/11,
53b/3, 53b/5, 53b/12, 53b/14,
54a/2, 54a/7, 54a/11, 54a/15,
54b/3, 54b/10, 54b/13,55a/3,
55a/5, 55a/7, 55a/8, 55a/10,
55a/12, 55a/13, 55a/14,55b/1,
55b/5, 55b/8, 55b/11, 55b/13,
56a/5, 56a/6, 56a/8, 56a/9,
56a/11, 56a/14,56b/5, 56b/10,
56b/14,57a/4, 57b/7, 56b/14,
58a/2, 58a/4, 58a/6, 58a/7,
58a/8, 58a/11,58b/3, 58b/4,
58b/6, 58b/7, 58b/9, 58b/13,
59b/1, 59b/3, 59b/7, 59b/9,
59b/13, 59b/14,60a/1, 60a/2,
60a/5, 60a/8, 60a/9, 60a/13,

60a/14,60b/3, 60b/4, 60b/5, 60b/6, 60b/15,61a/3, 61a/7, 61a/9, 61a/10, 61a/15,61b/4, 61b/5, 61b/6, 61b/9, 61b/11, 61b/12, 62a/2, 62a/4, 62a/12, 62a/14,62b/1, 62b/4, 62b/8, 63a/10, 63a/14,63b/1, 63b/2, 63b/5, 63b/10, 63b/12,64a/15, 64b/3, 64b/6, 64b/8, 64b/10, 64b/11, 64b/14, 64b/15, 65a/11, 65a/15,65b/2, 65b/3, 65b/7, 65b/12,66a/2, 66a/3, 66a/14,66b/1, 66b/4, 66b/9, 67a/1, 67a/10, 67b/4, 67b/9, 68a/2, 68a/4, 68a/8, 68a/10, 68a/15, 68b/1, 68b/6, 68b/11, 68b/14,69a/3, 69a/5, 69a/9, 69a/14, 69b/4, 69b/11, 69b/13, 70a/1, 70a/2, 70a/5, 70a/7, 70a/14, 70a/15,70b/9, 71a/2, 71a/6, 71a/8, 71a/11, 71a/13, 71b/2, 71b/3, 71b/7, 71b/8, 71b/11,72a/2, 72a/11,72b/3, 72b/5, 72b/6, 73a/1, 73a/6, 73a/7, 73a/10, 74b/6, 74b/7, 74b/8, 74b/12, 75a/3,75b/5, 75b/6, 75b/15,76a/7, 76a/14, 76b/6, 76b/9, 76b/11, 76b/14, 76b/15,77a/11, 77a/12, 77a/15, 77b/5, 78b/9, 78b/14,79b/2, 79b/3, 79b/4, 79b/11, 79b/14, 80a/2, 80a/5, 80a/6, 80b/6, 81a/2, 81a/6, 81a/10, 81a/12, 81a/14, 81b/3, 81b/4, 82a/5, 82a/6, 82a/15, 82b/4, 82a/8, 82a/12, 83a/9, 83b/3, 83b/7, 83b/10, 83b/11, 83b/13, 83b/14, 84a/1, 84a/4, 84a/7, 84b/4, 84a/6, 84a/7, 84a/8, 84a/10, 85a/6, 85a/7, 85b/1, 85b/4, 85b/10, 86a/7, 86a/13, 86a/14, 86b/3, 86b/9, 87a/4, 87a/15, 87b/12, 87b/15, 88a/1, 88b/4, 88b/5, 88b/7, 88b/8, 88b/13, 89b/5, 89b/6, 89b/9, 89b/12, 89b/13, 90a/1, 90a/4, 90b/3, 90b/10, 91a/2, 91a/6, 91a/8, 91a/11, 91a/13, 91a/14, 91b/5, 91b/7, 91b/15, 92a/8, 92b/1, 92b/10, 92b/15, 93a/6, 93a/9, 94a/3, 95a/2, 95a/3, 95a/8, 96a/4, 97a/15, 98a/7, 98a/10, 98b/2, 98b/6, 98b/11, 98b/12, 98b/15, 99a/1, 99a/2, 99a/3, 99a/4, 99a/5, 99a/6, 99a/7, 99a/9, 99a/13, 99b/2, 99b/6, 100a/2, 100a/5, 100a/11, 100b/2, 100b/4, 100b/9, 101a/3, 101a/6, 101a/8, 101a/10, 101a/12, 101a/13, 101a/14, 101b/3, 101b/6, 101b/7, 101b/10, 101b/11, 101b/12, 101b/13, 102a/2, 102a/8, 102a/9, 102b/6, 103a/4, 103b/1, 103b/10, 103b/14, 104a/2, 104a/3, 104a/4,

104a/11, 104a/14, 104b/1, 104b/12, 105b/1, 105b/5, 105b/6, 105b/11, 105b/15, 106a/1, 106a/7, 106a/8, 106b/5, 106b/10, 106b/13, 107a/1, 107a/3, 107b/4, 107b/10, 107b/11, 107b/12, 108a/4, 108a/6, 108a/15, 108b/1, 108b2, 108b13, 108b15, 109a/7, 109a/14, 109b/5, 109b/8

kibār: Ar.İnce, nazik olan, zengin, soylu.(1) 27b/14

kibir: Ar.Büyüklenme, benlik, gurur.
k.-den (1) 32a/15

kiçirek: Küçücük, küçükçe, daha küçük, ufarak, ufacık. (1) 60b/12

kifāf: Ar.Yaşayacak kadar rızık.
k.-ı nefs (1) 39b/14

kifāyet: Ar.Yeterli miktarda olma, yetme, yeterlik. (11) 101a/5, 105a/15, 106a/6, 23a/15, 41b/5, 47a/14, 47b/1, 48a/7, 48b/1, 53b/15, 59b/11

kilit(d): Far. Kilit, kapatma aleti.
k.(d)-ini (1) 14b/4

kim: Hangi kişi, kim. (132) 4a/11, 4b/8, 5a/6, 6b/12, 101b/3, 102b/10, 102b/8, 103a/7, 104b/4, 104b/8, 105a/1, 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5, 105a/6, 105b/6, 105b/8, 11a/11, 11a/12, 15a/3, 15b/6, 16a/2, 16a/4, 16a/6, 16a/7, 21a/14, 21a/8, 21b/3, 30a/9, 31b/3, 32a/10, 36b/3, 39a/13, 49a/14, 49a/4, 49a/8, 50a/14, 50a/9, 51a/1, 52a/6, 53a/11, 53b/13, 53b/5, 53b/7, 53b/9, 54a/11, 54a/3, 54b/15, 56a/8, 57a/2, 59a/2, 60a/14, 61a/10, 61a/12, 61a/14, 61a/2, 61b/12, 63b/7, 67b/10, 71a/13, 71b/11, 71b/15, 71b/3, 71b/8, 74b/10, 75a/1, 75a/11, 75a/3, 78a/11, 79a/11, 79b/14, 81a/4, 81a/7, 81b/12, 81b/15, 81b/3, 82a/15, 83a/15, 83b/11, 83b/7, 85a/8, 92a/11, 92a/15, 93a/15, 98a/13, 99b/14, 99b/6, 99b/9, 104b/7, 19a/14, 102a/2, 105b/15, 106b/10, 106b/5, 109a/14, 18a/12, 25a/15, 27a/2, 31a/2, 39a/5, 43b/12, 43b/15, 45b/2, 50a/11, 50b/9, 54b/13, 61a/3, 62b/8, 63b/10, 63b/12, 64b/10, 73a/10, 75b/15, 75b/5, 75b/6, 76a/14, 76a/7, 76b/14, 76b/15, 76b/9, 82a/6, 83b/10, 83b/3, 84a/4, 87b/12, 88b/8, 89b/4, 92b/1, 92b/15
k.-dir (3) 62a/2, 79b/10, 86b/15
k.-dür (1) 62b/3
k.-e (1) 21a/10
k.-in (2) 4a/6, 4a/7
k.-iñ (1) 67b/10

k.-ler (2) 20a/4, 87b/3
k.-lerdir (2) 21a/13, 51b/11

kimesne: Kimse.(110) 1b/3, 6a/3, 100a/8, 102b/4, 103a/9, 106b/3, 107b/5, 107b/6, 109a/1, 10a/1, 11a/3, 11a/9, 13a/6, 15b/4, 16a/1, 16b/14, 19a/12, 22a/14, 22a/3, 22b/3, 22b/4, 22b/7, 23a/7, 26a/10, 26b/7, 27b/14, 30b/2, 31a/8, 32b/2, 33b/10, 34b/2, 35a/12, 35b/3, 36b/12, 37a/12, 37b/1, 37b/12, 38a/7, 38b/11, 39a/10, 40a/5, 40b/14, 40b/9, 42b/11, 44b/10, 45a/10, 45a/13, 45a/7, 47b/9, 49b/15, 50a/3, 50a/6, 50a/8, 50b/4, 51a/13, 51a/14, 52b/10, 53b/10, 54a/15, 54a/7, 54b/12, 55a/4, 55a/9, 55b/2, 56b/7, 57a/15, 57b/10, 57b/14, 58a/4, 58a/8, 58b/7, 60a/1, 60a/14, 60a/2, 65a/15, 65a/8, 66a/9, 66b/4, 66b/5, 68b/1, 68b/12, 68b/15, 68b/3, 69a/14, 69a/6, 71a/11, 72a/2, 72b/3, 73a/8, 74b/8, 76a/8, 76b/12, 77a/8, 77b/6, 78a/2, 79a/12, 79a/6, 79b/7, 80a/14, 80a/4, 80a/7, 81b/10, 85b/9, 95a/8, 98b/9, 10b/8, 37a/13, 51b/1, 51b/3, 60a/9 **krş. kimse**
k.-den (1) 55b/8
k.-dir (1) 19b/2
k.-ler (1) 11b/2
k.-lere (1) 21b/2
k.-niñ (6) 15b/15, 38a/12, 51a/3, 52b/7, 53b/2, 80b/14
k.-ye (17) 3b/9, 8b/2, 27b/10, 31a/7, 31b/13, 45b/4, 47a/2, 50b/6, 54a/13, 57b/4, 60b/5, 65a/11, 72b/6, 76b/13, 80b/13, 83b/10, 98b/10
k.-yi (4) 100a/11, 103b/12, 55b/14, 55b/6

kimse: Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi.(19) 3b/13, 9b/11, 102b/5, 102b/7, 11b/10, 16b/10, 21b/14, 24b/1, 25a/10, 38a/4, 38b/3, 39b/10, 39b/3, 41a/2, 43a/1, 41b/3, 52b/4, 70a/15, 88a/11 **krş. kimesne**
k.-ler (2) 5a/14, 104a/3
k.-lere (1) 109b/8
k.-niñ (4) 12b/14, 13a/1, 48b/11, 72a/12
k.-sin (1) 80a/7, 80b/6
k.-ye (7) 1b/1, 4a/12, 7a/1, 7a/12, 8b/1, 103b/10, 24b/3
k.-yi (1) 22a/2
k.-yile (1) 76b/7

kīn: Far.Öç alma isteği, garaz.
k.-i (1) 91a/4

kirā: Ar.İcar, kira. (1) 67a/2

kibrik(g): Kirpik.
k.(g)-i (1) 94a/9
kisb: Ar. Çalışıp kazanma.
k.-ine (1) 45b/5
kisve: Ar.Kılık kıyafet.
k.-si (1) 57b/8
kişi: Kişi, insan.(36) 103a/13, 103a/2, 103b/7, 104a/14, 104b/11, 104b/13, 105b/9, 107b/14, 11b/13, 11b/4, 15a/10, 15a/4, 15a/7, 16b/15, 18a/5, 25a/10, 31a/14, 33b/7, 44a/4, 65b/2, 68a/1, 69a/2, 72a/14, 72b/11, 72b/6, 77a/12, 77a/9, 78a/1, 80a/14, 81a/1, 89b/11, 89b/7, 90a/2, 90a/4, 90a/9, 95a/9
k.-dür (1) 21a/13
k.-ler (1) 104b/14
k.-niñ (10) 105b/13, 106b/6, 18a/13, 18a/15, 18b/13, 72b/13, 72b/4, 75a/4, 77a/10, 90b/3
k.-ye (9) 103b/3, 108a/11, 26b/5, 45b/5, 68b/3, 72b/9, 77a/4, 84a/11, 84a/13
k.-yi (2) 32a/15, 98a/9
kitāb: Ar.Kitap. (1) 105a/15
k.-da (3) 41b/7, 71b/11, 98b/5
k.-dan (1) 50b/7
k.-ıñ (1) 70b/4
k.-ında (2) 22b/5, 70a/4
k.-ından (1) 21b/11
k.-larda (1) 81a/7
k.-lardan (1) 1b/15
k.-larıñ (1) 98b/3
k.-uñ (1) 2a/8
kitābet: Ar. Yazmanlık, katiplik. (4) 62b/4, 71a/15, 79b/11, 85b/9
k.-dir (1) 62b/5
ḳo-: Bırakmak, terketmek; müsaade etmek, izin vermek, serbest bırakmak, salıvermek; alıkoymak; tesir etmek.
ḳ.-dı (1) 98a/12
ḳ.-dılar (1) 40a/3
ḳ.-duñ (1) 82b/13
ḳ.-maya (2) 26a/2, 34b/6
ḳ.-muşdır (2) 98a/12, 98a/13
ḳ.-rlar (1) 60a/11
ḳ.-sa (1) 97a/9
ḳ.-salar (7) 102b/14, 15b/6, 19a/14, 32b/3, 32b/4, 82a/4
ḳ.-salardı (1) 19a/ 15
ḳ.-sun (1) 75b/14
ḳ.-yım (1) 1b/9
ḳoḳla-: Kokusunu duymak için bir şeyi burnuna yaklaştırmak veya bir yerin havasını içine çekmek.
ḳ.-sa (1) 70a/8
ḳoḳulı: Kokusu olan. (1) 70a/10
ḳolay: Emeksiz, zahmetsiz. (1) 2a/13
komamak: Bırakmamak, terk etmemek.(1) 3b/7
ḳon-: Bir yere inmek, konaklamak,

yerleşmek.
ḳ.-up (1) 1b/2

ḳoñşu: Komşu.
ḳ.-larına (1) 105a/3
ḳ.-larından (1) 104b/10
ḳ.-larıñla (1) 8a/10
ḳ.-muñ (2) 90b/13, 91a/4
ḳ.-sı (1) 90b/12
ḳ.-sınıñ (1) 18b/2

ḳonul-: Koyma veya konma işi yapılmak.
ḳ.-maz (1) 15b/3
ḳ.-sa (1) 15b/5

ḳop-: İkiye ayrılmak, yerinden ayrılmak; meydana çıkmak, zamanı gelmek,
ḳ.-a (1) 16b/9
ḳ.-acaḳ (1) 104b/3
ḳ.-am (1) 7b/8

ḳorḳ-: Korkmak.(1) 7a/11
ḳ.-a (1) 41a/15
ḳ.-ar-mısın (1) 100b/12
ḳ.-aram (1) 11a/10
ḳ.-arın (3) 44a/5, 100b/9, 100b/13
ḳ.-arsañ (1) 100b/13
ḳ.-arsın (1) 106a/10
ḳ.-ular (2) 2b/12, 3b/4
ḳ.-up (2) 13a/13

ḳorku: Korkma, korku.
ḳ.-mdan (1) 92b/11

ḳoş-: Eş tutmak.
ḳ.-maya (1) 3a/9
ḳ.-sa (1) 11a/3

ḳoy-: Koymak, bırakmak,terk etmek, izin vermek.
ḳ.-a (3) 56a/2, 70b/6, 77a/2
ḳ.-acaġım (1) 31b/1
ḳ.-alar (1) 15a/12
ḳ.-dım (1) 96b/15
ḳ.-up (4) 17a/4, 24a/12, 70b/3, 70b/6

ḳoyun: Koyun.(2) 40b/2, 41a/5
ḳ.-lardan (1) 41a/7
ḳ.-ları (1) 40b/6

köpri: Köprü.
k.-si (2) 2b/15,102a/6

köpük(g): Kabarcık, köpük.
k.(g)-i (3) 28b/9, 30b/4, 54a/5

köşe: Far. Kuytu, ücra yer.
k.-de (1) 90a/11

köşk: Köşk, bahçeiçindeki süslü ev.
(1) 105a/4
k.-ler (3) 2b/6, 20a/11, 20b/1
k.-lerde (1) 20b/2

ḳudret: Ar.Güç, erk, erke, iktidar. (4) 106a/14, 79a/12, 95b/11, 96b/2
ḳ.-i (1) 96a/1
ḳ.-im (2) 40a/7, 96a/10
ḳ.-leri (1) 58a/6

ḳuds: Ar. Paklık, arılık,temizlik; kutsallık.
ḳ.-a (1) 32b/3
ḳ.-i ḥażīreye (1) 104a/5
ḳ.-iilāhīye (3) 48a/11, 55b/10, 85a/5

ḳul: Tanrı'ya göre insan, kul, köle.
(15) 3b/7, 107b/11, 16b/7, 18b/4, 18b/12, 19b/7, 22b/1, 32a/6, 41a/15, 54b/5, 64b/11, 93a/7, 93a/8, 93b/11, 99a/6
ḳ.-a (2) 13a/8, 48a/14
ḳ.-ı (2) 41b/1, 50a/5
ḳ.-ıdur (1) 109a/3
ḳ.-larım (1) 92b/13
ḳ.-larımdan (1) 97b/3
ḳ.-larımdır (1) 94a/13
ḳ.-larımıñ (1) 14a/5
ḳ.-larımıñdur (1) 20b/13, 20b/15
ḳ.-larıñ (2) 19a/11, 93b/6
ḳ.-larından (2) 7b/4, 99a/6
ḳ.-larını (2) 10b/11
ḳ.-larınuñ (1) 106a/13
ḳ.-larumıñdır (1) 20b/12
ḳ.-um (2) 14b/7, 92b/3
ḳ.-uma (4) 49b/9, 50b/4, 79a/4, 96a/9
ḳ.-umdur (1) 94a/1
ḳ.-umı (2) 55b/13, 56a/3
ḳ.-umuñ (4) 48b/3, 94a/4, 94a/6, 96a/4
ḳ.-uñ (5) 30a/10, 48a/12, 93b/13, 93b/8, 104b/2
ḳ.-unı (2) 106b/1

ḳulaḳ(ġ): Kulak. (1) 2a/12
ḳ.(ġ)-ı (1) 69b/11,108b/13

ḳum: Kum.
ḳ.-ları (1) 57a/14

ḳurb: Ar. Yakın olma, yakınlık; yakın bulunma.
ḳ-uḥażret (1) 85a/9

ḳurı: kuru, yaş olmayan. (2) 14a/5, 97a/2 **krş. kuru**

ḳurtar-: Kurtarmak, tehlikeden uzaklaştırmak, zarar gelmesini önlemek.
ḳ.-a (3) 100b/15, 39b/7, 68a/11
ḳ.-dı (2) 68a/3, 68a/10
ḳ.-dıġı (1) 41b/2
ḳ.-ır (1) 40a/9
ḳ.-maz-mı (1) 41b/2

ḳurtarıcı: Kurtarıcı, kurtaran kimse. (1) 16a/11

ḳurtul-: Kurtulmak, istenmeyenden uzaklaşmak, ayrılmak.
ḳ.-dım (1) 32b/9
ḳ.-duñ (1) 77a/1
ḳ.-maz (1) 3b/14
ḳ.-mış (1) 4a/13
ḳ.-up (1) 77b/2

ḳurtulmaḳ: Kurtulmak, istenmeyenden uzaklaşmak, ayrılmak.(1) 84a/4

ḳuru: Kuru kuru, yaş olmayan. (1) 14a/5 **krş. ḳurı**

ḳuru-: Zayıflamak, gcünü kaybetmek, bitkilerin cansız duruma geçmesi.
ḳ.-r (2) 13b/14, 57a/3
ḳ.-rsa (1) 13b/13

ḳurul-: Oluşturulmak, toplanmak.

ḳ.-mış (1) 89b/14

ḳuş: Kuş.(10) 18b/6, 78a/15, 78b/13, 78b/5, 78b/9, 94b/10, 94b/11, 94b/5, 94b/7, 94b/9 **krş. kuş**

ḳ.-a (1) 78b/7

ḳ.-lar (1) 104b/3

ḳ.-uñ (3) 78a/15, 78b/11, 94b/5

kuş: Kuş. **krş. ḳuş**

k.-uñ (3) 19b/14, 20a/1, 20a/3

k.-uñdur (1) 20a/3

ḳuşluḳ: Günün sabahla öğle arasındaki bölümü.

ḳ.-da (1) 35a/7

ḳutlu: Uğurlu, hayırlı. (1) 8a/5

ḳuvvet: Ar.Kuvvet, güç. (2) 1b/8, 17a/12

ḳ.-e (1) 26a/14

ḳ.-i (1) 95b/9

ḳuyu: Kuyu.

ḳ.-ya (1) 41a/2

küccük: Küçük.(1) 18a/9 **krş. küçük**

küçük: Küçük.(2) 5b/9, 71a/9 **krş. küccük**

küffār: Ar.Müslüman olmayanlar, kâfirler.(7) 40a/6, 40b/12, 40b/5, 90b/12, 91a/15, 91a/3, 95b/1

k.-ıñ (1) 41a/1

küf(ü)r: Ar.Allaha inanmama, imansızlık.(7) 3a/8, 13b/11, 102b/1, 108a/5, 107b/12, 108a/12, 108a/7

k.-den (3) 107b/15, 108a/1, 37b/5

k.-i (2) 107b/11, 108a/10

k.-inden (1) 109a/7

külli: Ar.Bütünüyle, tamamı. **bk. küllü**

k.-si (1) 2a/1

küllü: Ar.Bütünüyle, tamamı.(1) 24b/6 **bk. külli**

küp: Geniş karınlı, dibi dar toprak kap. (3) 90a/15, 90b/14, 91b/2

k.-ü (1) 91a/9

kürsī: Ar.Oturulacak yer, taht. (4) 60a/12, 61a/13, 86a/9, 92b/4

k.-de (1) 39b/4

k.-ler (1) 60a/10

k.-sine (2) 39b/11, 41b/6

k.-ye (1) 89b/14

k.-yi (1) 78a/8

küsülü: Aralarında dargınlık, küskünlük bulunan.(1) 65b/15

k.-yi (1) 66a/6

kütüb-i ṣaḥīḥe: Ar. Sahih kitaplar.

k.-lerden (1) 1b/13

L

lābud: Ar. Gerekli, gerek. (1) 1b/11

laḥẓa: Ar.An. (1) 9b/14

l.-dan (1) 90a/1

lāilāheillallāh : Ar. Kelimeyi tevhit. (2) 26a/12, 26b/10

laʿīn: Ar.Lanetlenmiş, melun. (1)

87a/12

lākin: Ar. Ama, ancak.(12) 105b/7, 107b/12, 25b/14, 47a/15, 59b/7, 62a/12, 65a/1, 65b/3, 80a/12, 80b/9, 87a/13, 91a/4

lām: Ar. Arap alfabesinin yirmi üçüncü harfinin adı.
l.-uñ (1) 34b/13

laṭīf(e): Ar.Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan. (7) 2b/2, 2a/7, 64a/4, 65a/8, 80a/15, 81a/8, 80b/4
l.-dür (1) 25b/14
l.-si (2) 80a/15, 80a/2
l.-yi (3) 1a/12, 63a/13, 63b/12

lāyıḳ: Ar.Elde etmeye hak kazanmış olan, uygun olan, yaraşan. (7) 2a/2, 2b/3, 2b/4, 100b/10, 109a/1, 48a/9, 78a/1
l.-dır (2) 109b/8, 29b/9

lāzım: Ar.Gerek, gerekli. (8) 1b/11, 3a/5, 39b/2101a/3, 108a/11, 108a/12, 108a/4, 35a/7,
l.-dır (6) 26a/2, 30b/6, 34b/15, 64b/5, 103a/4, 107b/10,
l.-dur (1) 35a/11
l.-ındandır (1) 103a/5

lebbeyk: Ar.Buyurun efendim, emredin anlamlarında bir seslenme sözü.(3) 92b/3, 92b/4, 92b/6

leṭāfet: Ar.Güzellik, hoşluk.(1) 14a/7

levḥ: Ar. Yassı, düz üzerine yazı yazılabilen nesne. (2) 101a/11, 101a/14
l.-i (1) 86a/10

levḥ-i ḳalem: Ar. Allah tarafından takdir edilen şeylerin yazılı olduğu manevi levha. (1) 92b/4

levḥ-i maḥfūẓ: Ar. Kader, ilahî ilim.
l.-a(1)101b/9
l.-da(1) 83b/15
l.-i zücācīn (1) 24b/1

leyle-i mirāc: Ar. Miraç gecesi.
l.-da (1) 25b/12

libās: Ar.Giysi. (1) 2b/7
l.-ın (1) 97a/4

lisān: Ar.Dil.
l.-dır (1) 60b/12
l.-ı (3) 26b/4, 48b/7, 60b/15
l.-ıla (3) 26b/4, 48b/8, 86b/7
l.-ımdan (1) 68b/8
l.-ıña (1) 61b/4

loḳma: Ar.Sokum.(1) 9b/6
l.-dan (1) 5b/1

luġat: Ar.Sözlük, kelime, söz, sözcük. (1) 48b/8
l.-ler-ile (1) 48b/10

luṭf: Ar. İyilik, yardım, ihsan, inayet, atıfet. (2) 85a/3, 100a/13
l.-ıyla (1) 3a/1
l.-ıyıladur (1) 37b/5

M

maʿānī̇ : Ar. Manalar.
m.-yi keşīre (1) 29b/11

mābeyn: Ar.Ara.
m.-ini (1) 31b/13
m.-inde (1) 52b/4

mādem: Ar. Mademki, değil mi ki, -diği için, -diğine göre. (1) 3b/14

māfīhā: Ar. Öteki dünya, ahiret.
m.-dan (1) 63b/3

maʿbūdlıḳ(ġ): Ar.+T.Tapınmalık.
m.(ġ)-a (1) 109a/1

maġfiret: Ar.Bağışlama.(11) 4a/15, 4b/4, 104a/7, 22b/12, 49a/6, 57b/11, 57b/5, 60b/13, 85a/6, 85a/7, 79b/7
m.-e (1) 51b/4
m.-in (1) 99a/8

maġfūr: Ar. Affolunmuş, bağışlanmış. (4) 103b/12, 107a/2, 51b/5, 82a/6

maġrib: Ar.Batı.(1) 52a/10
m.-de (2) 50b/2, 57a/11
m.-den (1) 78b/9
m.-e (1) 18b/8

maḥal: Ar.Yöre.
m.-de (6) 7a/1, 101a/4, 41a/10, 51b/11, 54b/2, 70a/12

maḥāmid: Ar. Metihler, şükürler; güzel huylar.
m.-i (1) 36a/2

maḥbūbe: Ar.Sevilen kadın.(1) 71a/8

maḥbūbiyyet: Ar. Sevgili, sevgililik. (1) 85b/1

maḥfūẓ: Ar. Saklanmış, korunmuş, korunan, saklı. (1) 22b/3

māhitāb: Ar. Parlak ay. (1) 62a/6

maḫlūḳāt: Ar.Yaratıklar.(1) 89b/5
m.-a (1) 54a/12

maḥrūm: Ar.Yoksun.(3) 5b/6, 5b/8, 61b/14

maḥṣūṣ: Ar.Özgü, özel. (1) 62b/12, 73b/4
m.-dur (1) 35a/15

maḥv: Ar. Yok etme, ortadan kaldırma; batma, bitme. (6) 9a/5, 11b/12, 20b/9, 49a/6, 54b/5, 74b/5
m-ıḫaṭā (1) 64a/1

maḥzūn: Ar.Üzgün. (4) 28a/4, 31b/4, 72b/11, 80a/12

māʿişet: Ar.Geçim, geçinme. (1) 68b/13
m.-ne (1) 69a/3

maḳām: Ar.Mevki, kat, yer.(4) 20b/11, 20b/12, 20b/13, 20b/15
m.-da (3) 60a/14, 77b/11, 77b/8
m.-dur (1) 20b/10
m.-ı cennāt-ı ʿāliyāt (1) 3b/5
m.-ı evveline (1) 85a/11
m.-ına (2) 35b/1, 48b/4
m.-ıñda (1) 79a/3
m.-ını (1) 105a/7

m.-un (1) 80a/6

maḳber: Ar.Mezar, kabir.
m.-den (1) 102a/4
m.-lere (1) 17a/1
m.-sinde (1) 102a/4

maḳbūl: Ar.Kabul edilen, beğenilen.
m.-dür (1) 5a/5

maḳhūr: Ar. Kahrolmuş, yenilmiş; Allah'ın gazabına uğramış. (1) 96b/4

maḳṣūd: Ar.Güdülen, istenen, amaçlanan. (1) 1a/12
m.-u uḫrevīye (1) 1b/11
m.-ları (1) 47a/13
m.-u (1) 75b/1

maʿḳūle: Ar. Akıllıca, akla uygun, mantıklı. (1) 2a/7

māl: Ar.Taşınır, taşınmaz varlıkların bütünü. (6) 30a/11, 31b/5, 39b/13, 39b/15, 45a/14, 72a/13, 73a/8
m.-ā māl (1) 30a/11
m.-ı (6) 3a/11, 17a/4, 45b/6, 69a/7, 73a/10, 83b/9
m.-ımız (2) 5b/3, 25a/6
m.-ından (1) 18a/1
m.-larıyla (1) 25a/5

mālik: Ar.Sahip, iye. (14) 5a/14, 104a/13, 104b/15, 105a/11, 16a/2, 43b/10, 48b/12, 49a/12, 51a/6, 53a/6, 54a/5, 62b/10, 91b/14, 99a/2

maʿlūm: Ar.Bilinen, belli. (4) 1a/13, 11b/3, 81a/8, 86a/3
m.-dur (2) 2b/14, 6a/4, 67b/4

maʿmūr: Ar.Bayındır. (1) 14b/1

maʿnā: Ar.Anlam.
m.-sı (6) 106a/8, 106b/13, 108a/15, 108b/15, 37b/1, 41a/14
m.-sın (1) 108b/12
m.-sına (1) 35b/2
m.-sınadur (1) 34b/13
m.-yı (1) 85b/1
m.-yılaṭīfeyi (1) 1a/11

mānīʿ: Ar.Engel. (1) 40b/9

maraż: Ar.Hastalık,dayanılması güç durum. **krş. marīż**
m.-ında (1) 21b/14

marīż: Ar.Hastalıklı,hasta olan. (1) 24b/3 **krş. maraż**
m.-den (1) 24b/4
m.-iñ (1) 24b/3

maʿṣıyet: Ar. Asilik, İsyan, günah. (1) 104a/3
m.-den (1) 37b/4

maṣlaḥat: Ar.İş, önemli iş, mesele. (4) 2a/5, 27b/15, 42a/15, 47a/12
m.-ı (1) 60a/1
m.-ın (1) 6a/15

maʿṣūm: Ar.Suçsuz, günahsız, temiz, saf.
m.-lar (1) 5b/9

maşrıḳ: Ar. Doğu.
m.-a (1) 78b/9
m.-da (2) 50b/1, 57a/11

m.-dan (1) 18b/8
m.-ı (1) 52a/10

mātem: Ar.Yas. (1) 80b/3

maṭlab: Ar. İstek, bahis, mesele. (1) 22b/13

maẕhar: Ar.İyiliğe erişmiş kimse. (1) 2b/3

mebsūṭa: Ar. Yayılmış, açılmış.
m.-da (1) 64b/1

mecālsüz: Ar.+T.Güçsüz, dermansız, kuvvetsiz. (1) 87b/14

mecd: Ar. Büyüklük, ululuk; şan, şeref. (4) 62b/6, 62b/7, 79b/13, 79b/14

mecīd: Ar.Büyük, ulu, şan ve şeref sahibi.
m.-de (1) 57a/12

meclis: Ar.Toplantı, toplantı yeri.
m.-de (1) 28a/15
m.-i (1) 89b/14
m.-inde (4) 7a/8, 28a/14, 40a/3, 66b/3

mecmūʿ: Ar.Toplanmış, bütün, hep.
m.-ınıñ (1) 99b/12
m.-u (6) 7a/14, 7b/10, 8a/3, 8a/4, 8a/6, 106a/13

medd: Ar. Uzatma, çekme; yayma, döşeme.
m.-iṭarīḳ (1) 70b/6

medḥ: Ar.Övme.
m.-i (1) 52a/14
m.-im (1) 52a/13

medyūn: Ar.Verecekli, borçlu.
m.-am (1) 72b/1

mefhūm: Ar.Kavram.
m.-ını (1) 1a/13

mefrūża: Ar. Farz kılınmış, boyun borcu olmuş.
m.-nıñ (1) 104a/5

meger: Far.Meğerse, oysa, oysaki. (7) 11a/5, 16b/10, 22b/4, 25a/10, 40b/13, 41a/2, 67a/14

mehālik: Ar. Helak olacak yerler, tehlikeli yerler.
m.-den (1) 81a/5

meʾẖūd > maʾẖūd: Ar. Bilinen, sözleşilen; sözü geçen.
m.-dur (1) 79b/12

mekān: Ar.Yer. (1) 60a/12
m.-da (1) 101b/10
m.-ın (1) 102b/6

mekḫūl: Ar. Sürmeli, sürme çekilmiş. (1) 37b/14

meknūn: Ar. Dizilmiş, saklı, gizli.
m.-dur (1) 63b/5

mekr: Ar. Hile, düzen.
m.-inde (1) 106a/11
m.-inden (1) 99b/11

melāʾike: Ar.Melekler. (12) 55a/14, 55a/5, 55a/6, 55b/11, 55b/13, 55b/6, 55b/7, 62b/13, 63b/9, 71a/15, 80b/14, 82b/7
melāʾike-i kirām (2) 63a/10, 64a/12
m.-ler (3) 55a/12, 55a/8, 83a/6
m.-lerden (1) 71a/14

m.-leri (1) 9a/6
m.-lerine (1) 30b/12
m.-niñ (1) 55b/5
m.-si (2) 49b/8, 61a/13
m.-ye (6) 54a/8, 63b/15, 82b/12, 82b/15, 82b/4, 83a/11

melek(g): Ar.Nurdan olduğuna inanılan manevi varlık, ferişte. (28) 103b/6, 26a/11, 26b/1, 38b/1, 48a/10, 48b/5, 48b/8, 50a/7, 50b/1, 50b/5, 50b/6, 53a/14, 57a/12, 57b/3, 60b/7, 61a/1, 61a/4, 61b/14, 62a/7, 63b/14, 63b/6, 78a/7, 83a/3, 84b/12, 84b/13, 85a/5, 85a/9
bk. melekü'l-mevt
m.(g)-e (3) 50b/3, 57b/1, 85a/6
m.(g)-i (4) 56b/9, 57a/10, 57b/7, 84b/9
m.(g)-in (2) 60b/10, 83a/8
m.(g)-iñ (3) 26b/1, 57a/15, 57b/10
m.-ler (12) 57b/3, 58b/14, 63b/11, 63b/7, 77a/10, 77a/12, 77a/15, 77a/5, 77a/9, 78b/11, 97a/8
m.-leri (8) 103b/2, 49b/1, 49b/3, 49b/5, 49b/7, 59b/15, 61a/11, 80b/13
m.-leriñ (1) 63b/9

melekü'l-mevt: Ar.Ölüm meleği, Azrail. (3) 103a/10, 103a/15, 106a/4 **bk. melek**

melik: Ar. Padişah, hakan, hükümdar; Allah'ın adlarından. (2) 93a/10, 95a/1

melūl: Ar.Üzgün, boynu bükük. (4) 7b/10, 28a/3, 31b/4, 72b/11

memleket: Ar.Ülke, şehir yurt.
m.-lerine (1) 44b/14

me'mūr: Ar.Görevli, yükümlü.
m.-lardır (1) 57a/2
m.-larız (1) 55b/8

menʿ: Ar.Yasaklama, izin vermeme. (13) 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/14, 102a/15, 102b/2, 102b/3, 102b/4, 103a/1, 11a/12

menāfiʿ: Ar.Yararlar, faydalar.
m.-ine (1) 38b/13

menāzīl: Ar. Duraklar, konak yerleri.
m.-i fānīye (1) 1b/5
m.-ü beḳā-yı uḫreviye (1) 1b/5

menber > minber: Ar. Camilerde hutbe okunan merdivenli kürsü.
m.-e (1) 51a/8

mendūb: Ar. Şeriatça yapılması uygun görülen, iyilikleri sayılarak arkasından ağlanan ölü.
m.-dır (1) 64a/8

menfaʿat: Ar. Çıkar. (2) 2a/15, 7a/1
m.-i (1) 2b/1

menʿ: Ar. Yasaklama, izin vermeme. (1) 11b/5

menḳūl: Ar. Söylenegelmiş.

m.-dır (3) 24a/15, 81b/3, 84a/7
m.-dür (2) 23b/10107a/3

menzil: Ar. Konak, iki konak arasındaki uzaklık.
m.-iñe (1) 68b/15
m.-ini (1) 36a/11

menzilet: Ar. Derece, rütbe, inecek yer, konak
yeri. (1) 19a/9
m.-im (1) 19a/8

merfūʿan: Ar. Kaldırılmış, yükseltilmiş. (1) 44b/9

merġūb: Ar. Sevilip aranan, istenilen, beğenilen.(1) 7b/2

merḥamet: Ar. Acıma.(1) 82b/9

merḥūm: Ar. Ölmüş kimse, rahmetli. (2) 107a/2, 82a/5

merkeb: Ar. Eşek.
m.-ine (3) 95b/15, 95b/9, 96a/13

mertebe: Ar. Aşama, derece, rütbe.(4) 6b/10, 6b/13, 48b/15, 83a/15
m.-mi (1) 83a/5
m.-sin (1) 83a/1
m.-sine (1) 23b/11
m.-sini (1) 83b/2

mervī: Ar. Rivayet olunan, söylenen.
m.-dir (3) 31b/9, 38a/4, 69a/14
m.-dür (15) 108b/4, 29b/4, 30a/13, 30b/1, 30b/8, 31a/8, 31b/6, 34a/10, 38a/11, 38a/7, 53b/4 58a/2, 59b/13, 68a/15 103b/14

mesāil: Ar. Sorunlar. (1) 7a/2

mesāvī: Ar. Kötülükler. (2) 8b/12, 66a/1

mescid: Ar. Küçük cami. (1) 92a/1
m.-de (3) 9b/11, 9b/15, 58a/12
m.-e (1) 70b/11

meskenet: Ar. Beceriksizlik, yoksulluk. (1) 7b/7

mesned: Ar. İsnat edilen dayanılan şey.
m.-dir (1) 68b/11
m.-inde (1) 71b/7

mestūr: Ar. Örtülü, kapalı, gizli.
m.-dır (2) 26b/6, 72a/9

meʾṣūre: Ar. Önemli haber.(1) 2a/6
bk. edʿiyye

meşāyıḫ: Ar. Şeyhler. (1) 27b/13
m.-dan (1) 24a/15
m.-lardan (1) 106b/3

meşġūl: Ar. Bir işle uğraşan, iş görmekte olan.(9) 7b/6, 21a/2, 39b/9, 47a/2, 47a/3, 66b/8, 68b/6, 69b/2, 69b/7

meşhūr: Ar. Ünlü, tanınmış. (1) 2a/10

mevṣūf: Ar. Nitelenmiş. (1) 30a/3

mevt: Ar. Ölüm. (1) 10b/5
m.-i (2) 24b/5, 63a/5

mevżıʿ: Ar. Yer, bir şey konulacak yer.
m.-ında (1) 24a/2

meydān: Ar. Alan, saha.
m.-a (2) 67a/15, 95b/1

meyl: Ar. Eğiklik, eğim, eğilim.(1) 6b/5
m.-i (1) 82b/9

meyve: Far. Meyve, yemiş.
m.-si (1) 71a/9

mezbūr: Ar. Adı geçen, yukarıda söylenmiş. (2) 4b/8, 89b/4

meẕheb: Ar. Bir dinin görüş, yorum ve anlayış ayrılıkları sebebiyle ortaya çıkan kollarından her biri, öğreti.
m.-inde (2) 64b/13, 64b/4

meẕkūr: Ar. Adı geçen, anılan, sözü edilen, zikredilen, zikrolunan. (3) 22a/3, 22b/8, 38a/14, 49a/12
m.-dur (4) 59a/1, 59a/11, 70a/4, 70b/5

mıḳāḥī: (?)
m.-dür (1) 32b/6

mi: Soru edatı. (22) 4b/1, 4b/3, 5b/2, 9a/11, 9b/9, 10a/2, 10a/3, 10a/6, 10a/7, 37a/10, 41b/2, 41b/3, 41b/5, 60a//4, 62a/12, 77a/7, 77a/13, 86a/11, 86b/12, 88a/10, 91b/12, 97a/10

miftāḥü 'l-cenne(t): Ar. Cennetin anahtarı. (1) 14b/3

miḳdār: Ar. Nicelik, ölçü. (5) 2a/1, 10b/2, 40b/2, 47a/2, 55a/7
m.-ın (1) 24b/3
m.-ı vücūbda (1) 64a/6

mīl: Fr. Bir uzunlukölçü birimi. (4) 66a/6, 66a/7, 66a/8

milk: Ar. Birinin tasarrufunda bulunan şey. (1) 27a/14
m.-i (1) 17a/4
m.-imden (1) 79b/12
m.-ime (1) 79b/13

mīm: Ar. Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfinin adı. (4) 36a/9, 36b/3, 62b/6, 79b/13
m.-de (1) 62b/5
m.-dür (2) 36b/8, 36a/9
mīm-i evvel (1) 79b/12

min evvelihī ilā āḫirihī: Ar. Baştan sona kadar. (2) 3a/6, 6b/13

minnet: Ar. Gönül borcu. (1) 14a/3

minvāl: Ar. Biçim, yol, tarz. (2) 23a/5, 41b/13

mi'rāc: Ar. Yükselme, çıkma, Hz. Muhammet'in göğe yükselmesi. (3) 20a/12, 70a/9, 84b/15
m.-a (1) 19b/13
m.-da (1) 25b/12

miṣḳāl: Ar. Bir ağırlık ölçü birimi (1) 33b/15

miskīn: Ar. Çok uyuşuk olan (kimse). (1) 7b/7
m.-lere (1) 33b/4

miṣl: Ar. Kat.
m.-i (1) 43a/13

mīzān: Ar. Terazi, tartı, ölçü aleti, ölçü. (1) 30a/7
m.-a (2) 29b/8, 55b/14

m.-da (1) 54b/14
m.-ı (2) 30a/11, 31b/12
m.-ıñ (3) 30a/4, 30a/8, 32b/3

muʿallak: Ar. Asılmış, asılı. (1) 20a/14

muʿallim: Ar. Öğretmen. (1) 100a/3

muʿaṭṭar: Ar. Itırlı, güzel kokulu. (1) 81a/3

muʿāvenet: Ar. Yardım etme, yardımcılık. (1) 43b/14

muʿavveẕeteyn: Ar. Felek ve Nas sureleri. (1) 82a/1

muʿayyin: Ar. Tayin eden, belirten. (1) 80a/6

mūcib: Ar. Gerektiren, gerektirici.
m.-ince (2) 5a/4, 6b/4

mufaṣṣal: Ar. Ayrıntılı. (3) 101a/7, 41b/8, 87b/8

muḥabbet: Ar. Sevgi, dostça konuşma, yarenlik. (1) 6b/5
m.-i (1) 51a/2
m.-ini (1) 21a/4
m.-leri (1) 82b/9

muḥabbetullāh: Ar. Allah sevgisi.
m.-ı (1) 21a/3

muḫālifet: Ar. Karşı çıkma, aykırılık. (1) 64a/1

muḫalled: Ar. Sürekli kalan. (1) 11a/5

muḥārebe: Ar. Savaşta yapılan çarpışmalardan her biri. (1) 96a/5

muḥaṣṣal: Ar. Elde edilmiş. (1) 99a/5

muḥkem: Ar. Sağlam, sağlamlaştırılmış. (2) 1b/3, 21a/6

muḫliṣ: Ar. Dostluğunda ve inançlarında içten olan. (2) 7b/4, 16b/14
m.-leriñ (1) 14b/5

muḫlişen: Ar. Katkısız, halis olarak. (1) 18a/12

muḥtāc: Ar. Gereksinim duyan, yoksul, fakir. (3) 103b/9, 45b/4, 76b/10
m.-lardır (1) 5a/8
m.-larıñıza (1) 5b/6

muḫtār: Ar. Seçilmiş, seçkin, özgür. olan. (2) 63b/15, 65a/7
m.-dır (1) 106b/1

muḫtaṣar: Ar. Kısaltılmış olan.
m.-ı (1) 41b/12

muḥterem: Ar. Saygıdeğer. (2) 50a/13, 55a/2

muḳābele: Ar. Karşılık verme, karşılama, karşı gelme.
m.-de (1) 53a/1
m.-sinde (5) 13a/4, 35a/8, 85a/14, 101b/8, 103b/5

muḳābil: Ar. Bir şeye karşılık olarak yapılan, bir şeyin karşılığı olan. (1) 35b/1
m.-sinde (2) 34b/15, 85a/15

muḳaddem: Ar.Önce gelen, önceki. (1) 45b/7

muḳadder: Ar. Yazgıda var olan, yazgı ile ilgili olan, alında yazılı olan. (2) 24b/4, 24b/5

muḳarreb: Ar. Yaklaşmış, yakın.
m.-lerden (1) 76b/5
muḳarrib: Ar. Yaklaştıran, yakınlaştıran. (1) 62a/7
muḳteżaʾ: Ar. Gerekli.
m.-yı (1) 51a/4
muntaẓır: Ar. Bekleyen, gözleyen. (1) 20a/1
m.-lardır (1) 20a/4
murād: Ar. İstek, dilek, amaç, erek, gaye. (7) 1a/12, 104a/1, 30a/10, 47a/12, 86b/9, 90a/3, 99b/8
m.-ı (1) 28a/1
m.-ı dünyevī (1) 1b/11
m.-ım (1) 61b/8
m.-ıñ (1) 39b/12
m.-ına (1) 6a/12
m.-ıña (1) 61b/11
m.-ları (1) 6a/1
murġ: Ar. Kuş. (1) 52a/8
muʿricizāt: (?) (1) 86b/2
muṣāfaḥa: Ar. Tokalaşma. (1) 53a/7
muṣāfiḥ: Ar. El sıkışanlardan her biri. (1) 65b/12
muṣāḥib: Ar. Sohbet, arkadaşlık eden kimse, yol kardeşi.
m.-leriñ (1) 8a/10
musallaṭ: Ar. Bir kimse veya şeyin üzerine bıktıracak kadar düşen (kimse). (2) 61b/13, 87b/1
muṣḥaf: Ar. Kitap.
m.-dan (1) 105b/8
muṣḥafsız: Ar.+T. Ezbere, sayfa olmadan. (1) 105b/8
muʾṣır: (?) (2) 11a/13, 11b/1
mūṣil: Ar. Ulaştıran, vardıran. (1) 51b/4
muṣībet: Ar. Ansızın gelen felaket, sıkıntı veren şey, uğursuz.
m.-e (2) 8b/10, 80b/10
muştula-: Müjdelemek, tebşir etmek.
m.-ġıl (1) 97b/1
m.-yalar (1) 83b/11
muştuluḳ: Müjde, beşaret, müjdelik, müjde bahşişi. (1) 68a/10
mut: Eski zamanda kullanılmış bir ölçek.(1) 33b/4
muʿtād: Ar.Alışılmış, alışılan.(1) 39b/2
muṭahhara: Ar. Temizlenmiş, temiz.
m.-dan (1) 48a/11
muṭavvel: Ar. Uzatılmış, tafsil edilmiş. (1) 105a/15
mutażammın: Ar. İçine alan, üstüne alan.
m.-dur (1) 29b/11
muʿtekif: Ar. İtikâfa çekilen. (2) 9b/11, 9b/15
muttaṣıl: Ar.Bitişik, yan yana olan. (2) 27a/4, 43b/15
muvāfiḳ: Ar. Uygun. (1) 3a/5
muvaḥḥid: Ar. Tanrı'nın birliğine inanan. (1) 18b/4
mużāriʿ: Ar. Geniş zaman, ortak, arkadaş.

m.-dür (1) 64a/12

muẓṭarib: Ar. Izdırap ve acı çeken. (3) 23b/12, 23b/15, 52a/12

mübārek: Ar. Kutlu, kutsal, Uğurlu, Çok saygı duyulan. (6) 48a/8, 63a/15, 63b/1, 65a/12, 80b/2, 80b/5

mübāşiret: Ar. Bir ile başlama, girişme. (1) 91a/11

mübārizliḳ: Ar.+T. Dövüşe, güreşe kalkışma; kuvvetli münakaşaya girişme durumu. (1) 95b/6

mübtelā: Ar. Düşkün. (1) 56b/2

müdāvemet: Ar. Devam etme, aralıksız çalışma. (18) 4a/10, 101a/3, 106b/2, 109a/7, 109b/9, 27b/11, 31b/14, 36b/9, 37a/1, 37a/11, 40a/13, 40a/15, 41a/4, 42b/7, 47a/1, 68b/7, 71a/11, 90a/12

müʾeẕẕin: Ar. Namaz vakitlerini bildirmek için ezan okuyan din görevlisi, ezancı. (1) 74b/14
m.-den (1) 70a/15

mühim(m): Ar. Önemli, gerekli; düşündürücü. (1) 2a/5
m.-i (1) 50b/12

mühlet: Ar. Vade. (1) 72a/14

mühlike: Ar. Öldüren, öldürücü hastalık.
m.-den (1) 80b/12

mühür: Far. Damga. (1) 32a/8

mükemmel: Ar. Tam, kusursuz; güzel. (1) 81a/2

mükerrem: Ar. Saygıdeğer, sayılan, aziz. (5) 106b/14, 62a/3, 62b/12, 63a/7, 99a/14

mülāḥaẓa: Ar. Düşünce. (2) 1a/12, 30a/1

mülāḳī: Ar. Buluşan, kavuşan, görüşen.(1) 25b/13

mülāzemet: Ar. Sımsıkı bağlanma, gidip gelme, bir işi sürekli yapma. (4) 27b/11, 30b/7, 31b/15, 41a/5

mülāzım: Ar. Bir ücret almadan devlet hizmeti yapan aday görevli. (1) 31b/3
m.-larından (1) 86b/5

mülk: Ar. Ülke.
m.-i (1) 17a/8
m.-imdir (1) 62b/5
m.-ime (1) 62b/7

müʾmin(e): Ar. İnanan, inançlı, imanlı, mutekit, Müslüman. (35) 2a/13, 3a/2, 4a/5, 4b/1, 4b/9, 5a/4, 5a/5, 6a/14, 6a/6, 6b/3, 101a/3, 101a/8, 104a/8, 108b/14, 109b/7, 10a/15, 12a/5, 14a/14, 18b/4, 19b/7, 34a/6, 35a/5, 47a/11, 47b/14, 57a/5, 66b/12, 67a/1, 67a/14, 67b/3, 68a/4, 78a/12, 93a/12, 98b/14, 98a/7
m.-den (1) 67b/1
m.-dür (1) 67b/13

m.-e (10) 4a/15, 107b/10, 109b/8, 12a/12, 22b/11, 26a/2, 30b/13, 67b/15, 68a/1, 78a/12
m.-e (1) 34b/5
m.-i (1) 4a/14
m.-i iḫvāna (1) 103a/4
m.-iñ (2) 29b/10, 66b/10
m.-īn (1) 1b/10
m.-ler (3) 30b/5, 34a/4, 96b/5
m.-lere (1) 35a/10
m.-leriñ (2) 4b/5, 78a/10
m.(e)-ye (1) 4b/9

mü'minät: Ar. İnanmış, iman etmiş kadınlar.
m.-a (2) 1b/11, 12a/12

mümkin: Ar. Olabilir, olası, muhtemel.(3) 37b/2, 47a/15, 65b/9

münācāt: Ar. Yakarış. (1) 67b/3
m.-a (1) 12a/1
m.-ında (1) 30a/7

münāfiḳ: Ar. Arabozan, inanmadığı hâldeinanmış görünen. (1) 80a/12
m.-ına (1) 64a/1

münāsib: Ar. Uygun, yerinde, beğenilen. (1) 64b/2
m.-dir (1) 64a/15

münevver: Ar. Aydınlatılmış, aydın. (3) 14b/6, 60b/2, 81a/2

münezzeh: Ar. Temiz, uzak. (1) 29b/12

münʿim: Ar. Nimet veren, velinimet. (1) 17a/3

münḳaṭıʿ: Ar. kesilen, kesilmiş; son bulan; ayrılmış. (1) 1b/10

münkir: Ar. Kabul etmeyen, tanrıya inanmayan. (1) 61b/12

müntefiʿ: Ar. Yararlanmış.(2) 2a/12, 7a/6

müntefil: Ar. İnfial eden. (1) 35b/13

mürekkeb: Ar. Birleşik, birleşmiş. (1) 58b/13

mürsel: Ar. Gönderilmiş, yollanmış. (1) 62a/7

mürtefiʿ: Ar. Yükselen, yüksek, yüce. (1) 52b/6

mürūr: Ar. Geçme, sona erme. (1) 61b/2

müstaġfir: Ar. Günahlarının bağışlanmasını Allah'tan dileyen.
m.-lerden (1) 76b/4

müstaḥıḳ(ḳ): Ar. Hak etmiş olan, layık; müstahak. (2) 2b/4, 6b/12

müstecāb: Ar. Dileği kabul edilmiş. (1) 8b/4
m.-lardan (1) 45a/14

müsteḥab: Ar. Dinen emredilmediği hâldeyapıldığında hoşa giden davranış, sevilen, beğenilen.
m.-dır (1) 64a/8
m.-lardan (1) 76b/4

müşāhede: Ar. Görme, gözlem. (1) 84b/7

müşkil: Ar. Güç, zor, çetin. (6) 4a/3, 100b/1, 108a/2, 45b/4, 66a/14, 90b/6

müştaġıl: Ar. Bir işle uğraşan; uğraşı içinde olan, meşgul olan. (2) 81a/4, 84a/12

müştemil: Ar. Kavrayan, içine alan. m.-dür (1) 36a/2

mütābiʿat: Ar. Uyanlar, tabi olanlar. (1) 63a/9

müteʾaḫḫireyn: Ar. Son zamanlarda gelenler, yetişenler. (1) 35a/11

müteḫayyir: Ar. Şaşmış, şaşırmış. (2) 51b/9, 80a/11

mütekeffil: Ar. Sağlayan. (1) 50a/9

mütemekkin: Ar. Yerleşik. (1) 1b/3

müvekkel: Ar. Vekil tayin edilen. (1) 63b/6
m.-dir (1) 60b/8
m.-dür (1) 50a/6

müyesser: Ar. Kolay, kolaylıkla ortaya çıkan. (7) 3b/6, 23a/8, 24a/14, 38a/9, 39b/10, 60b/5, 91b/9

müẕākere: Ar. Fikir alışverişinde bulunma, oylaşma. (1) 1a/12

müzeyyen: Ar. Süslenmiş, bezenmiş. (1) 86a/9

N

nā: Far.Olumsuzluk edatı. (8) 1b/6, 10b/5, 86b/8, 11a/4, 67b/6, 68a/3, 12a/1

nā-bedīd: Far. Görünmez, bellisiz. (1) 1b/6

nāçār: Far. Çaresiz, düşkün. (2) 89b/11, 67b/3

nādim: Ar. Pişman. (1) 52a/5

nafaḳa: Ar. Geçimlik. (2) 10a/2, 10a/4

nāfile: Ar. Yararsız, boş yere. (4) 9a/12, 9b/10, 9b/7, 16a/15

nā-gāh: Far. Zamansız, ansızın. (2) 10b/5, 86b/8

nā-ḥaḳ(ḳ): Far.+Ar. Haksız, boş. (3) 11a/4, 67b/6, 68a/3

naḥīf: Ar. Zayıf, cılız, çelimsiz. (1) 1a/3

nāʾil: Ar. Erişmiş, ele geçirmiş, kazanmış, ulaşmış. (5) 1b/13, 2b/5, 2b/9, 6a/12, 6b/7,

nāḳa: Ar. Dişi deve, maya. (1) 67b/12

nākış: Ar. Eksik, bitmemiş, özürlü. (1) 8a/8

naḳ(i)l: Ar. Taşıma, aktarım, anlatma, hikaye etme, tercüme. (10) 69a/5, 70a/13, 71b/6, 75b/15, 76b/6, 28a/15, 57b/6, 70a/14, 85b/7, 98a/7
n.-dir (11) 102a/8, 15a/1, 22a/6, 23b/7, 32b/6, 36a/3, 43b/15, 68a/15, 75a/3, 99a/13, 99a/2
n. it- (5) 28a/15, 57b/6, 70a/14, 85b/7, 98a/7

nālān: Far. İnleyici, inleyen. (1)

84b/13
nāle: Far. İnleme, inilti. (1) 84b/8
nām: Far. Ad, ün.
n.-ı ʿazīz 86a/10,
n.-ını (1) 53b/2
n-ı nişān (4) 1b/6,
n-ı şerīf 64b/10, 86a/6
n-u nişān (1) 86a/8
namāz: Far. İslâm'ın beş şartından biri olan ibadet, salat. (15) 5b/12, 9a/12, 9a/14, 9a/15, 9b/10, 9b/3, 9b/4, 9b/8, 22b/9, 35a/5, 35a/8, 45b/3, 74b/13, 75a/12, 92a/2
n.-da (1) 32b/8
n.-dan (8) 105b/10, 105b/15, 106a/7, 106b/2, 25a/10, 32a/3, 78a/2, 98b/11
n.-ı (6) 3a/11, 9b/7, 106b/8, 22b/10, 28a/4, 33b/14
n.-ın (6) 103a/12, 103b/3, 17b/13, 25b/3, 42b/11, 52b/12
n.-ıñ (1) 107a/2
n.-ına (1) 3b/11
n.-ından (9) 102b/5, 31a/2, 32a/10, 32b/8, 42b/13, 70b/11, 76a/7, 76b/6, 81b/13
n.-ınıñ (3) 27a/2, 72a/7, 73a/2
nāme: Far. Mektup.
n.-sin (1) 61a/7
n.-ye (1) 32a/7
nā-pāk: Far. Pis, murdar. (1) 12a/1
nār: Ar. Ateş.
n.-ı cehennem (2) 26a/7, 34a/8
nās: Ar. İnsanlar, herkes, halk. (2) 2a/10, 45a/9
naṣāyiḥ: Ar. Öğütler. (1) 10a/15
naṣb: Ar. Dikme, saplama. (1) 53a/15
naṣīb: Ar. Birinin payına düşen şey, kısmet, talih. (2) 71b/10, 90a/7
naṣīḥat: Ar. Öğüt. (2) 89b/15
n.-dur (1) 90a/9
n.-larda (1) 5b/15
n.-ları (1) 10a/12
naṣūḥ: Ar. Öğütçü,öğüt veren. (3) 12a/12, 12a/9, 12b/3
naẓar: Ar. Bakış, bakma, göz atma. (9) 101a/11, 101b/15, 13a/8, 13b/10, 19b/14, 25b/4, 27a/8, 60b/2, 79b/4
n.-ın (1) 104b/7
n.-ıñ (1) 8a/3
n.-ıyla (3) 13a/8, 25b/4, 27a/8
nāzil: Ar. İnen, inmiş. (4) 41a/11, 63a/14, 64b/14, 80b/13
ne: Soru zamiri, hangi şey, her şey, nasıl, neden, niçin. (77) 1a/12, 1b/4, 3a/12, 3a/6, 3b/9, 3b/15, 4a/3, 4a/7, 5b/2, 6a/4, 6b/10, 7b/2, 8a/2, 8a/3, 8b/11, 8b/14, 8b/9, 9a/2, 100b/1, 101b/7, 108b/13, 12b/12, 13a/1, 15b/2, 15b/6, 18a/15, 19a/14, 20a/3, 20a/8, 20b/10, 25a/6, 35b/4,

36a/9, 40a/12, 40a/13, 40a/7, 41a/8, 44a/10, 47a/12, 53a/1, 55a/12, 55a/9, 56a/7, 56a/8, 59b/10, 61b/1, 62a/5, 62a/6, 62a/7, 62b/9, 68a/2, 68b/5, 75b/1, 75b/7, 80a/1, 80a/5, 81a/11, 85b/5, 87a/5, 87b/11, 87b/7, 89b/13, 89b/15, 90b/6, 92a/12, 93b/8, 94a/12, 94a/5, 99a/14, 99b/8, 104b/7, 19a/14, 77a/12, 104b/7, **krş. ni**
n.-ʿaceb (1) 77a/12
n.-deñlü (1) 15b/2,
n.-dir (16) 7a/6, 101b/11, 101b/13, 101b/2, 10a/10, 17b/8, 17b/9, 26a/8, 65a/14, 68b/9, 77b/11, 77b/9, 81a/14, 92a/15, 99b/1
n.-ḳadar (2) 3b/9, 9a/2
n.-si (1) 51b/13
n.-sin (1) 4a/1
n.-ye (1) 100b/6
n.-yile (3) 14b/15, 35a/13, 90a/3
n.-yledi > *'ne eyledi'* (2) 81a/11, 85b/5

neʿam: Ar. Evet, pek güzel. (2) 100b/13, 28a/6

nebātāt: Ar. Bitkiler. (1) 92b/14

necāt: Ar. Kurtuluş. (6) 34a/8, 50a/4, 62a/1, 64a/2, 94b/14, 95a/12
n.-dan (1) 84a/8

nedāmet: Ar. Pişmanlık.
n.-e (1) 6b/14
n.-le (1) 17a/4

neden: Soru sözü, sebep,niçin. (1) 87a/2

nefes: Ar. Soluk. (2) 63a/10, 84b/12
n.-inden (1) 84b/12

nefʿ: Ar. Faydacı. (1) 37b/3

nef(i)s: Ar. Öz varlık, kişilik. (2) 12b/14, 39b/14
n.-e (2) 11a/4, 14a/9
n.- ġuṣṣası (1) 97a/11
n.-i (1) 14a/5
n.-ime (1) 11a/10
n.-imi (1) 7a/10
n.-iñi (1) 8b/2
n.-leri (1) 57a/13
n.-lerin (1) 37a/15

nehy: Ar. Engelleme, menetme.(3) 12a/14, 32a/14, 32a/15
n.-i ʿaniʾlmünker(2) 3b/1, 35a/3

neḳāʾiṣ: Ar. Eksiklikler; noksanlıklar; kusurlar.
n.-den (1) 29b/13

nesne: Varlık, şey, obje. (14) 4a/4, 100b/14, 11a/11, 17b/1, 19a/11, 32a/15, 40a/14, 64b/3, 80a/13, 84b/7, 86a/7, 86b/11, 89b/10, 90a/13, 90b/5, 103a/6
n.-den (1) 32a/14, 108b/1, 108b/2
n.-dür (1) 94a/12

n.-niñ (1) 104a/12, 103a/6
n.-ye (1) 49b/14
n.-yi (2) 70a/2, 74b/12

nesnecik(g): Az, küçük de olsa bir şey.
n.(g)-im (1) 33a/15

neşir: Ar. Yayma, dağıtma, saçma.(1) 2b/12

netīce: Ar. Sonuç.
n-yi kelām (1) 87b/6

neʿūẕübillāh: Ar. Allah korusun. (2) 6b/13, 12a/5

nevbet: Ar. Sıra.
n.-de (1) 70b/1

nezʿ: Ar. Can çekişme (1) 102b/1
n.-de (1) 106b/1

nezīr: Ar. Adak.
n.-lerini (1) 69b/5

nıṣf: Ar. Yarı.
n.-ıdur (1) 31b/11
n.-ını (1) 59b/2

ni: Soru zamiri, hangi şey, her şey, nasıl, neden, niçin. (2) 49b/2, 49b/6 **krş. ne**

niʿam: Ar. Nimetler. (1) 37b/3

nice: Birçok, kaç, ne kadar, nasıl. (36) 6b/6, 7a/5, 9a/7, 9a/9, 100b/11, 106a/11, 106a/15, 108a/1, 13b/13, 14a/13, 18a/7, 19b/10, 26a/15, 26b/2, 26b/3, 26b/4, 28a/8, 34b/3, 40b/11, 40b/7, 40b/8, 49a/1, 52a/14, 58b/8, 60a/5, 64b/15, 65a/1, 78a/7, 79a/10, 83a/1, 83a/12, 85b/13, 92a/9, 95b/1 **krş. niçe**
n.-dir (1) 88a/14
n.-sin (1) 66a/12

niçe: Birçok, kaç, ne kadar, nasıl. (9) 2a/11, 2a/15, 2a/5, 2b/11, 2b/5, 7a/1, 11a/13, 57a/6, 67a/3 **krş. nice**
n.-si (1) 5a/7

niçün: Hangi amaçla, hangi sebeple, neden, niye. (9) 20a/4, 24a/1, 58b/4, 69b/4, 82b/13, 92a/4, 92a/6, 93a/10, 95a/7

nidā: Ar. Çağırma, bağırma, seslenme. (4) 5a/12, 17a/2, 96a/4, 97a/15

nifāḳ: Ar. Geçimsizlik, ara bozuculuk, anlaşmazlık.(1) 13b/11
n.-ı (1) 102b/2

nihāyetsiz: Ar.+T. Sonsuz, sonu gelmez, bitip tükenmez.
n.-dir (1) 106a/5

niʿmet: Ar. İyilik, lütuf, yaşamak için gerekli her şey, yiyecek, içecek. (2) 101b/9, 104b/14
n.-dir (1) 101b/14
n.-i (3) 30a/2, 31a/5, 35a/9
n.-in (2) 36b/10, 37a/1
n.-ler (1) 2b/6
n.-lerin (1) 30a/1
n.-lerine (1) 35b/1

nişān: Far. İz, belirti, hedef. (2) 1b/6, 72b/4
n.-ıla (1) 72b/5

nite-ki: Misilli, gibi, nasıl ki. (1) 57a/4

nitekim: Gerçekten, hakikaten, sonuç olarak. (9) 6b/1, 9a/1, 100a/1, 106b/5, 10b/6, 11a/1, 11a/14, 11a/8, 30a/6, 98b/13

niyāz: Far. Yalvarma, yakarma. (2) 13a/6, 83a/6
n.-ını (1) 97a/12

niy(y)et: Ar. Bir şeyi yapmayı önceden düşünme, maksat. (4) 6a/8, 12b/4, 108a/6, 108a/8
n.-ile (1) 19b/8
n.-ine (1) 80a/9
n.-i ṣādıḳa (2) 54b/12
n.-leri (1) 82b/8

niẕr > nezr: Ar. Adama, adak. (1) 12b/10

numūne: Far. Örnek.
n.-sini (1) 41b/12

nūr: Ar. Aydınlık,ışık, parıltı. (3) 101b/10, 101b/11, 53b/14
n.-a (1) 80b/3
n.-dan (8) 102a/5, 20a/13, 20a/14, 20b/2, 20b/5, 56a/1, 57b/2
n.-ı (4) 104a/12, 104a/13, 20b/8, 94b/12
n.-undan (1) 61b/6

nūrlandır-: Ar.+T. Nur gibi yapmak, parlak ve tertemiz bir duruma getirmek.
n.-ır (1) 21a/7

nuṣret: Ar. Yardım, üstünlük, başarı. (1) 95b/5

nūş: Far. İçen, içici.
n. it- (1) 1b/8

nübüvvet: Ar. Peygamberlik.
n.-ine (1) 62a/8

nüsḫa: Ar. yazılı, yazılmış şey; muska.
n.-ya (1) 64b/2

O

o: Teklik üçüncü kişiyi gösteren bir söz. (3) 12b/4, 66a/12, 84b/12
krş. şol, ol bk. an
o.-ndan (2) 107b/5, 67b/11
o.-nuñ-çün (1) 102a/2

od: Ateş. (1) 22a/2 **bk.ot**
o.-a (1) 100a/6
o.-dan (1) 84a/4
o.-ı (1) 50a/12
o.-ın (1) 72a/3
o.-ına (2) 72a/2, 83b/12

oġlan: Erkek çocuk.
o.-a (2) 100a/3, 100a/5

oġlancıḳ: Çocuk, küçük çocuk.
o.-lar (1) 89b/7
o.-larıñ (1) 90b/11

oġul: Erkek evlat, yavru. (2) 106b/4, 77b/9
o.-ı (3) 40b/1, 40b/11, 40b/5
o.-ına (2) 106b/3, 32a/13
o.-ını (3) 65b/277b/6, 77b/8
o.-um (5) 23b/14, 32a/14,

40a/6, 41a/5, 92a/7

o.-uña (1) 33a/6

o.-uñı (1) 40a/9

oḳ: Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk. (7) 95b/11, 95b/14, 96a/1, 96a/9, 96b/2, 97a/1, 97b/5

o.-ı (11) 7b/5, 100b/14, 104b/13, 106b/4, 28a/10, 28a/11, 39b/6, 43a/15, 95b/12, 96b/11, 96b/15

o.-nı (3) 95b/15, 95b/9, 96a/14

oḳı-: Okumak, çağırmak, söylemek, anmak, demek. (11)7b/5, 100b/14, 104b/13, 106b/4, 28a/10, 28a/11, 39b/6, 43a/15, 95b/12, 96b/11, 96b/15 **krş. oḳu-**

o.-sa (1)36b/12

oḳu-: Okumak, çağırmak, söylemek, anmak, demek.(2) 69a/2, 96b/8 **krş. oḳı-**

o.-dı (4) 39b/12, 63b/3, 70b/13, 96a/15

o.-dur (1) 44a/7

o.-madan (1) 45b/7

o.-mayınca (1) 102b/12

o.-maz (1) 104a/4

o.-ñ (1) 109b/5

o.-rdı (3) 100a/7, 103a/3, 104a/15

o.-rsa (4) 101b/4, 23a/14, 76b/9, 99b/11

o.-rsun (1) 87a/13

o.-sa (35) 82a/1, 89b/4, 4b/9, 102a/2, 102b/11, 102b/5, 102b/8, 103a/14, 103a/8, 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/6, 105b/10, 105b/15, 105b/6, 105b/8, 105b/9, 106a/2, 106b/11, 28a/1, 33b/11, 33b/12, 36b/13, 39a/14, 42b/14, 43a/2, 45b/3, 72a/3, 75a/4, 76a/1, 76a/14, 82a/7, 99b/15

o.-salar (1) 103a/10

o.-ya (15) 2a/15, 101a/4, 104b/4, 104b/9, 105a/1, 106b/9, 107a/2, 107a/3, 108b/5, 43b/15, 43b/5, 55b/3, 69a/10, 75a/13, 75a/14

o.-yacaḳ (3) 22b/14, 39b/4, 40a/4

o.-yalar (2) 106a/1, 34a/5

o.-yan (6) 6a/7, 101b/14, 101b/7, 102b/14, 103b/11, 79a/6

o.-yana (1) 78b/3

o.-yanı (1) 105b/11

o.-yanıñ (1) 101b/2

o.-yasın (5) 23a/13, 31a/12, 33a/6, 43a/12, 44b/1

o.-yasız (1) 108a/5
o.-yup (8) 4a/9, 6a/9, 103a/5, 108a/8, 23a/13, 77a/13, 78a/5, 84a/12
oḳumaḳ(ġ): Okumak, çağırmak, söylemek, anmak, demek.(7) 101a/8, 34a/7, 39b/8, 47a/15, 47b/1, 68a/6, 98b/1
o.(ġ)-a (5) 104a/8, 39b/9, 45b/12, 46b/15, 47a/12
o.-dur (1) 17b/12
oḳumuşca: Okumuş gibi, okumuşca. (1) 82a/2
oḳun-: Söylenmek, denilmek, denilmek, çağrılmak, okunmak.
o.-acaḳ (1) 2a/6
o.-ur (1) 45b/2
ol: O, öbür, diğer. (329) 2b/8, 3a/1, 3b/10, 3b/13, 4a/15, 4b/1, 4b/4, 6a/7, 7b/10, 7b/12, 7b/6, 8a/6, 8a/7, 11a/13, 11a/6, 11a/7, 11b/12, 11b/2, 11b/4, 11b/5, 11b/8, 12b/5, 13a/8, 14a/4, 14a/5, 16a/1, 16b/15, 17a/11, 18a/13, 18a/6, 18a/7, 18b/10, 18b/11, 18b/13, 18b/8, 19b/10, 19b/9, 20a/1, 20a/15, 20a/9, 20b/12, 20b/13, 20b/15, 20b/3, 20b/7, 21a/11, 21a/9, 22a/2, 22a/4, 22b/2, 22b/8, 23a/2, 23b/13, 24b/3, 24b/4, 25a/10, 26b/5, 27b/11, 28a/10, 28a/11, 28a/6, 30a/4, 30a/9, 31a/14, 31a/7, 31b/13, 33b/6, 34b/5, 35a/15, 36a/10, 37a/13, 38a/15, 38a/9, 39a/15, 40a/11, 40b/15, 41a/1, 41a/2, 41a/7, 41a/9, 41b/1, 41b/13, 42b/13, 45a/9, 45b/5, 48a/1, 48a/10, 48a/14, 48a/2, 48b/10, 48b/14, 48b/5, 48b/8, 50a/5, 50a/7, 50b/1, 50b/11, 50b/3, 50b/4, 50b/5, 50b/6, 51a/11, 51a/13, 51a/14, 51a/3, 51a/7, 52a/13, 52b/6, 52b/7, 53a/15, 53b/1, 53b/10, 53b/13, 53b/2, 53b/3, 54a/13, 55a/12, 55a/9, 55b/14, 55b/2, 56a/11, 56a/13, 57a/14, 57a/3, 57a/6, 57b/1, 57b/10, 57b/3, 58b/8, 60a/9, 60b/2, 60b/9, 61a/1, 63a/10, 63b/10, 63b/7, 63b/9, 64a/13, 64b/3, 65a/11, 65a/12, 65a/15, 65a/9, 65b/6, 66a/13, 66b/12, 66b/13, 66b/14, 66b/15, 66b/2, 66b/5, 66b/7, 67b/1, 67b/14, 67b/3, 68a/1, 68a/4, 68b/14, 68b/3, 68b/6, 69a/2, 69a/5, 70a/12, 72a/15, 72b/13, 72b/5, 72b/6, 72b/9, 73a/4, 75a/15, 75a/4, 75a/7, 76b/13, 77a/10, 77a/11, 77a/14, 77a/15, 77a/3, 77a/4, 77a/5, 77a/8, 77b/15, 77b/4, 78a/11, 78a/14, 78a/15, 78b/10, 78b/11, 78b/13, 78b/3, 78b/4, 78b/7, 78b/8, 78b/9, 79a/10,

79a/11, 79a/2, 79a/3, 79a/5, 79b/14, 80b/4, 81a/1, 81a/12, 81a/14, 81a/4, 81b/9, 82b/10, 82b/12, 82b/13, 82b/6, 82b/7, 83a/11, 83a/12, 83a/8, 83b/10, 84b/8, 84b/9, 85a/5, 85a/6, 85a/8, 85a/9, 85b/10, 85b/14, 86a/2, 86a/5, 86a/8, 86b/11, 86b/9, 87a/7, 87a/9, 87b/13, 88a/12, 88a/14, 88a/7, 89b/11, 89b/15, 90a/12, 90a/15, 90a/4, 90a/9, 90b/5, 90b/8, 91a/12, 91a/13, 91a/15, 91a/3, 91b/10, 91b/11, 91b/13, 92a/11, 92a/15, 93a/15, 93a/15, 93a/6, 93a/8, 93b/10, 93b/12, 93b/3, 93b/4, 93b/8, 94a/1, 94a/12, 94a/4, 94a/6, 94a/8, 94b/10, 94b/11, 94b/13, 94b/4, 94b/5, 94b/6, 94b/7, 94b/8, 94b/9, 95a/1, 95a/10, 95a/12, 95b/12, 96a/13, 96a/2, 96b/11, 96b/14, 96b/15, 96b/8, 98a/9, 98b/14, 98b/9, 99a/14, 99b/1, 99b/4, 100b/6, 100b/9, 101a/7, 102b/4, 102b/5, 102b/7, 103b/10, 103b/12, 103b/3, 103b/7, 104a/7, 104b/13, 104b/9, 105b/10, 105b/12, 105b/13, 106a/13, 106a/14, 106b/6, 107b/5, 107b/6, 108a/13, 108a/5, 109b/2

krş. şol bk. an

o.-mı (1) 86a/11

ol-: Yaratılmak, vücut bulmak, bulunmak, ikamet etmek, eğlenmek, kalmak.

o.-a (114) 2b/3, 2b/4, 2b/8, 3b/6, 6a/1, 6a/13, 6a/14, 6b/7, 7a/14, 8b/4, 12a/5, 12a/10, 12b/10, 12b/4, 14a/12, 14a/13, 14b/1, 15a/8, 15a/9, 16b/10, 17a/1, 17a/10, 18b/13, 18b/5, 18b/7, 22b/4, 22b/5, 23a/14, 23a/9, 24b/5, 25b/3, 26b/10, 26b/11, 26b/13, 26b/9, 28a/1, 28b/8, 29b/10, 31a/5, 35a/7, 36a/15, 37a/2, 37b/13, 38a/6, 38a/8, 38a/9, 39b/9, 44b/11, 44b/12, 45a/14, 45a/8, 45b/4, 45b/6, 47a/13, 52a/12, 52b/1, 53a/14, 57a/7, 59a/9, 61b/12, 62a/3, 62b/8, 66b/6, 69b/14, 72a/2, 74b/10, 74b/8, 75b/8, 76a/2, 77a/3, 79b/15, 81a/8, 83b/12, 83b/9, 84a/4, 88b/6, 88b/9, 90b/2, 90b/3, 92a/13, 92a/9, 93b/10, 93b/9, 94a/10, 94a/11, 94a/9, 99b/11, 99b/12,

100a/10, 100b/11,
100b/2, 101a/9, 102b/8,
103b/10, 103b/8,
104b/10, 104b/2,
105a/2, 105a/3, 105a/5,
105a/6, 107b/6, 107b/8,
108a/6, 108b/14,
109b/3, 108a/6
o.-acaḳ (2) 6b/15, 7a/1
o.-alar (6) 4a/13, 6a/2, 6a/12,
100a/6, 103b/4, 62a/3
o.-alım (1) 92b/10
o.-am (20) 7a/10, 7a/12, 7a/6,
7b/11, 7b/4, 7b/7, 7b/9,
8a/1, 8a/14, 8a/5, 8a/7,
9a/7, 106a/11, 61b/4,
61b/6, 61b/7, 65a/13,
81a/4, 81a/5, 95b/5
o.-an (17) 1b/11, 3a/5, 3b/12,
3b/3, 3b/9, 109b/8,
11b/15, 11b/3, 12a/1,
12a/5, 42b/1, 47a/1,
65a/6, 75b/13, 89b/5,
94b/9, 98a/13
o.-ana (1) 4a/7
o.-anlar (1) 19b/12
o.-anlara (2) 3a/7, 28b/1
o.-anları (1) 7b/15
o.-anlarıñ (1) 29b/14
o.-asın (1) 44a/7
o.-aydı (1) 48a/15
o.-aydıñ (1) 80a/8
o.-ayım (2) 18a/7, 52a/14
o.-ayın (1) 19b/10
o.-dı (36) 7a/2, 12a/11, 21b/2,
23b/11, 28a/4, 40a/6,
48a/9, 48b/2, 63b/1,
64b/15, 66a/10, 66a/14,
66b/8, 68a/2, 69b/7,
77b/9, 80a/11, 80b/11,
80b/3, 80b/4, 84a/14,
84a/8, 85b/13, 86a/12,
86a/3, 90a/13, 91b/12,
91b/4, 91b/9, 93b/6,
96b/5, 101a/3, 104a/15,
104b/1, 104b/14,
107b/14,
o.-dıġı (1) 72a/9
o.-dıġın (1) 87b/4
o.-dıġına (1) 87a/14
o.-dılar (4) 12b/2, 80b/13,
96b/6, 58a/6
o.-dıñ (1) 77a/2
o.-dır (1) 66a/2
o.-dıyısa (1) 97a/11
o.-duġı (9) 2b/14, 3a/4, 6a/4,
6b/13, 23a/14, 47b/4,
52a/5, 108a/11,
108a/12
o.-duġı (2) 35a/6, 108a/2
o.-duġıdır (1) 2a/11
o.-duġın (5) 3b/14, 41b/7,
41b/9, 67b/10, 69a/7
o.-duġından (1) 61b/5
o.-duġum (1) 13a/14
o.-duġun (1) 60a/13

o.-duḳ (1) 84a/14, 92b/8
o.-duḳda (4) 1a/13, 35a/6, 76b/6, 89b/8
o.-duḳdan (1) 82b/11
o.-duḳlarıyçün (1) 5b/4
o.-dular (1) 55b/12
o.-dum (6) 108b/14, 24a/9, 25b/13, 80a/11, 80a/12, 85a/2
o.-duñ (2) 32a/5, 82b/14
o.-duñız (2) 17a/3, 17a/6
o.-dur (8) 12b/3, 12b/7, 49b/9, 60a/1, 60b/6, 66b/9, 74b/7, 92b/1
o.-ıcaḳ (6) 103b/6, 32a/3, 57a/5, 63a/14, 71a/1, 90a/14
o.-ma (3) 7b/11, 8a/8, 106b/7
o.-madan (2) 27a/14, 84a/14
o.-madı (2) 40b/9, 60b/6
o.-madığından (1) 2a/11
o.-madu (1) 32b/9
o.-masa (4) 18a/15, 56a/15, 56b/1, 79a/10
o.-masun (2) 7b/1, 97b/1
o.-maya (17) 1b/10, 7a/13, 12a/13, 16b/10, 31b/4, 39a/6, 42b/8, 44a/1, 45b/4, 51b/5, 100b/1, 100b/10, 103b/8, 103b/9, 106a/4, 106b/5, 106b/7,
o.-mayam (2) 7b/12, 8b/6, 49a/1
o.-mayasın (1) 65b/15
o.-mayaydı (1) 62a/5
o.-mayıcaḳ (1) 11a/13
o.-mayınca (1) 55b/9
o.-maz (11) 2b/10, 3b/15, 11b/1, 22b/4, 73b/6, 79b/8, 90a/10, 105b/7, 107b/15, 107b/3, 108a/12,
o.-maz-idi (1) 72a/13
o.-mazlar (1) 2a/12
o.-mış-idi (1) 67a/14
o.-mış (4) 77b/2, 81a/3, 84b/14, 86a/9
o.-mışdır (3) 49a/8, 50a/9, 82b/5
o.-mışdurur (1) 60b/9
o.-muş (3) 16b/9, 77a/10, 90b/3
o.-muşdır (4) 24a/3, 38a/14, 38b/1, 107a/14,
o.-muşlar-idi (1) 66a/10
o.-sa (16) 1b/7, 3b/13, 6a/3, 16a/1, 31a/2, 31b/3, 36a/12, 38a/12, 38b/4, 48a/7, 58b/13, 58b/14, 90a/2, 94a/15, 94a/7, 103a/9
o.-sa-da (1) 28b/9
o.-sañ (1) 62a/9
o.-sın (1) 23a/1
o.-sun (14) 2a/13, 7a/15, 8a/4, 51a/15, 51b/3, 56a/6,

68a/10, 34a/5, 79a/9, 82b/6, 83a/7, 95b/13, 95b/14, 108a/4

o.-sunlar (1) 84a/12

o.-uñ (2) 18a/9, 19b/12

o.-unca (3) 4a/10, 6a/1, 24a/14

o.-up (29) 1b/6, 2b/5, 4a/11, 5a/14, 5b/14, 6a/2, 6b/7, 7b/2, 8b/6, 9a/7, 9b/11, 9b/15, 16a/5, 20a/1, 20a/6, 37a/12, 41a/11, 42b/6, 48a/11, 50b/2, 52a/2, 67b/12, 72b/11, 81a/5, 84a/7, 84a/8, 85a/10, 90b/15, 95a/9

o.-ur (73) 4a/3, 5b/2, 6b/13, 8b/14, 13b/2,11a/5, 11b/13, 11b/5, 12a/4, 13a/3, 14b/6, 15a/3, 16a/8, 21a/9, 22b/1, 22b/10, 22b/2, 22b/3, 27a/15, 27b/15, 30a/1, 30a/3, 30a/9, 34a/2, 34a/6, 34a/8, 34b/15, 35a/5, 35a/7, 35a/9, 35b/1, 35b/2, 35b/7, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 37a/13, 37b/7, 50b/11, 50b/12, 51a/5, 51b/4, 52b/6, 57a/3, 58a/10, 60a/12, 60b/2, 63b/14, 64a/11, 64a/2, 64b/11, 68b/9, 70a/13, 70a/9, 71a/9, 71b/10, 71b/5, 79a/10, 79b/9, 85b/1, 87b/13, 87b/6, 90b/6, 94b/9, 97a/10, 99b/14, 102a/8, 103b/12, 103b/7, 108a/10, 108a/9

o.-ur-imiş (1) 67a/3

o.-ur-mı (1) 60a/14

o.-uram (2) 87b/14, 90b/4

o.-urdı (1) 105a/15

o.-urdum (1) 56b/2

o.-urım (1) 61a/15

o.-urlar (10) 1b/7, 10b/15, 10b/15, 49b/2, 51b/10, 52a/3, 52a/5, 58a/14, 103a/11, 103a/12

o.-ursa (5) 13a/1, 30b/4, 43a/13, 70a/12, 100b/2

o.-ursa-da (2) 58a/1, 80a/1

o.-ursan (1) 87a/6

o.-ursañ (3) 5b/7, 11a/13, 100b/7

o.-ursız (2) 5b/3, 92b/12

o.-urum (1) 92b/12

o.-uruz (1) 39b/14

olın-: Yaradılmak, meydana getirilmek, yapılmak, olunmak. **krş. olun-**

o.-a (1) 55a/4

olmaḳ(ġ): Yaratılmak, vücut bulmak, bulunmak, ikamet etmek, eğlenmek, kalmak.(12) 1b/13,

3b/11, 8b/13, 106b/1, 12a/13, 21a/2, 42b/7, 47a/2, 47a/4, 87a/15, 87b/1, 90a/3
o.(ġ)-a (4) 2b/9, 31b/14, 84a/8, 91b/14

olun-: Yaradılmak, meydana getirilmek, yapılmak, olunmak. **krş. olın-**
o.-a (6) 105b/1, 106b/2, 47a/1, 51b/12, 64b/7, 65b/11
o.-an (8) 2b/9, 109a/6, 24a/11, 27b/12, 64a/4, 70a/3, 73b/7, 74a/15
o.-dı (12) 20a/7, 24b/14, 38b/11, 55a/7, 63b/12, 64b/3, 65a/8, 74b/1, 87b/10, 87b/9, 101a/5, 101a/8
o.-dığından (1) 2a/8
o.-dıysa (1) 2a/10
o.-duḳ (1) 93b/13
o.-manıñ (1) 50b/13
o.-maya (4) 100a/14, 45a/12, 61b/1, 81b/11
o.-mış (3) 39b/5, 52b/14, 53a/11
o.-mışdır (16) 4b/13,16b/12, 45b/1, 23a/7, 52b/9, 60a/8, 64b/2, 69a/5, 70a/10, 71b/6, 73a/9, 84b/4,86a/1, 100a/13, 101a/7, 104a/10,
o.-mışdur (5) 2a/7, 21b/12, 47b/6, 50b/8, 51a/6
o.-sa (1) 21a/8
o.-sun (1) 93a/9
o.-ur (58) 7a/3, 16b/1, 16b/6, 22b/15, 25b/6, 26a/11, 26b/1, 26b/7, 27b/3, 30b/4, 34a/14, 34b/3, 34b/5, 34b/8, 35a/13, 37b/11, 39a/12, 47b/5, 48b/12, 50b/13, 52a/6, 53a/6, 53a/9, 53b/12, 54a/1, 54b/8, 55a/2, 56b/14, 57a/10, 59b/11, 59b/12, 66a/9, 80a/2, 85a/15, 89a/4, 100a/11, 100b/2, 101a/6, 17a/1, 19b/3, 23a/5, 26a/10, 44a/8, 44b/4, 52a/1, 52b/2, 58a/11, 62b/1, 70a/1, 75b/15, 77b/5, 79b/2, 82b/4, 89b/6, 103a/4, 103b/1, 105a/8, 106b/3,
o.-urdı (1) 62a/7
o.-urken (1) 103b/4
o.-uyorı (1) 67b/9

on: On, dokuzdan sonra gelen sayı.(60) 9b/10, 22b/1, 33b/7, 36b/4, 47b/10, 47b/11, 48a/15, 48a/5, 48b/1, 49a/10, 49a/15, 49a/5, 49a/6, 49a/7, 49a/9, 50b/10, 50b/12, 51b/14, 52a/5, 52b/1, 52b/12, 52b/8, 53a/5,

53a/9, 53b/11, 53b/3, 60a/15, 60b/2, 61a/4, 61a/5, 61a/6, 63b/14, 68b/2, 73a/14, 75a/14, 76b/13, 81b/9, 85b/1, 87a/4, 98a/8, 98b/12, 98b/13, 98b/14, 99a/1, 99b/10, 99b/9, 102a/9, 102b/15, 103a/1, 103a/8, 103b/5, 103b/6, 105a/3,

onar: On sayısının üleştirme sayı sıfatı. (1) 103b/2

onuncı: On sayısının sıra sıfatı. (2) 51b/5, 64a/3

ortaḳ: Ortak, birlikte iş yapan.(2) 66a/2

o.- kat- *'eş koşmak'*

oruc: Far. İbadet amacıyla yeme içme vb. şeylerden bir süre veya biçimlerde kendini alıkoyma. (4) 3a/11, 9a/2, 9a/3, 16a/15

o.-ını (1) 108a/11

ot: Ateş. **krş. od**

o.-dan (1) 16a/11

otlamaḳ: Yayılmak.

o.-dan (1) 67a/11

otlatmaḳ(ġ): Yayılmasını sağlamak.

o.(ġ)-a (1) 40b/7

o.-dan (1) 40b/12

otur-: Oturmak, durmak, kalmak, yaşamak, tahta çıkmak, sakinleşmek.

o.-dı (3) 80b/1, 90a/1, 90a/11

o.-dılar (1) 51a/10

o.-duḳda (1) 39b/15

o.-madan (1) 54b/1

o.-sa (1) 13b/6

o.-up (1) 84b/10

o.-ur (3) 20b/7, 60b/1, 94b/7

o.-urdı (1) 58a/12

o.-urdıḳ (1) 34a/15

o.-urdum (1) 85a/1

o.-urken (1) 93b/12

o.-urlar (1) 60a/11

o.-ursa (1) 54b/2

oturma: Oturma, durma, kalma.

o.-ñıñ (2) 9b/11, 10a/1

oturmaḳ(ġ): Oturmak, durmak, kalmak, yaşamak, tahta çıkmak, sakinleşmek.

o.(ġ)-ıñ (2) 9b/12, 9b/14

otuz: Yirmi dokuzdan sonra gelen sayı. (15) 57b/12, 58a/1, 58a/10, 58b/15, 59a/1, 59a/10, 59b/12, 60a/7, 60b/3, 61a/8, 99b/14, 99b/7,100a/7, 103b/6,

o.-ı (1) 53a/14

o.-u (1) 83b/5

otuzuncı: Otuz sayısının sıra sıfatı. (1) 57b/5

Ö

öde-: Borcu alacaklıya vermek, bir şeyin karşılığını alacaklıya vermek. (2) 42b/15, 43a/14 **bk.**

ödeyi ver-, ödeyivir-

ödemek: Borcu alacaklıya vermek, bir şeyin karşılığını alacaklıya vermek.(1) 42b/8

öden-: Ödeme işi yapılmak.
ö.-miş (2) 4a/11, 4a/12

ödenmek(g): Ödeme işine konu olmak.
ö.(g)-içün(1) 44b/6

ödeyiver-: Çabucak ödemek, kolayca ödemek.**bk. öde-, krş. ödeyivir-**
ö.-e (1) 42b/15

ödeyivir-: Çabucak ödemek, kolayca ödemek.**bk. öde-, krş. ödeyiver-**
ö.-e (1) 43a/14

ög-: Övmek. (1) 28a/6
ö.-em (1) 19a/7

ögren-: Öğrenmek, bellemek.
ö.-üp (2) 3a/7, 107b/13

ögrenmek(g): Bilgi edinmek, bellemek.
ö.(g)-e (1) 66a/8

ögret(d)-: Beceri, yetenek kazandırmak, bilgi sahibi olmasını sağlamak.(4) 19a/6, 19a/11, 32a/1, 36a/15
ö.-di (1) 44b/5
ö.-dügüñ (1) 41a/4
ö.(d)-esin (1) 33a/7
ö.(d)-eyim (4) 32b/15, 36a/14, 43a/11, 44b/1

ögretmek: Öğretmek. (1) 39b/13

öl-: Ölmek, yaşamaz olmak.
ö.-dügi (2) 5a/11, 66b/5
ö.-dükden (3) 54a/13, 85b/12, 85b/3
ö.-enler (1) 94b/15
ö.-meden (1) 102b/10
ö.-meye (1) 53b/11
ö.-meyince (1) 105b/7
ö.-mezler (1) 63a/11
ö.-miş (1) 3b/8
ö.-müş (1) 43a/3
ö.-se (1) 23a/8
ö.-ürem (1) 100b/7

ölmek(g): Hayatı sona ermek,yaşamaz olmak.
ö.(g)-i (1) 7b/8

ölü: Ölü, yaşamıyor olan.
ö.-lere (1) 77b/14

ölüm: Ebedi uyku, vefat. (5) 102a/4, 103a/13, 21a/10, 21b/2, 23b/11
ö.-i (1) 8a/14 şehīd ö. olam

ʿömr: Ar. Ömür, hayat.
ʿö.-i (3) 4a/10, 8b/15, 37a/13
ʿö.-iñ (1) 36a/12
ʿö.-ince (1) 36a/12
ʿö.-inde (5) 15a/4, 64a/6, 64b/5, 72a/2, 72a/4
ʿö.-üm (1) 8a/9
ʿö.-ünde (1) 13b/6
ʿö.-üne (1) 105a/6
ʿö.-üni (1) 97a/5

öñ: Ön, önce, ileri.
ö.-ince (1) 78b/11

ö.-ünde (3) 20b/1, 20b/4, 87a/6
ö.-ünden (2) 74b/14, 77a/10

öner-: Öne sürmek, teklif etmek.
ö.-dügi (1) 30b/12

öp-: Öpmek.
ö.-di (1) 96a/13

ört-: Örtmek, bir örtüyle kapatmak.
ö.-düm (1) 80a/13
ö.-er (1) 104b/6

örtülü: Örtülü, örtülmüş, bir örtüyle kapatılmış.(1) 8b/6

örü: Kalkık, dik, yükseklik, irtifa.(1) 74b/13

ötüri: Ötürü, sebebiyle, dolayısıyla.(2) 13b/3, 77b/12 **krş. ötürü**

ötürü: Ötürü, sebebiyle, dolayısıyla. (1) 63b/2 **krş. ötüri**

öyle: Öyle, o şekilde.(5) 8a/4, 13b/14, 59b/1, 59b/3, 66a/3 **krş. eyle**

ʿöz(ü)r: Ar. Özür.(2) 3b/15, 107b/13
ʿö.-i nezīrlerini (1) 69b/5

P

pādişāh: Far. Sultan, hükümdar. (4) 6a/3, 30a/2, 30a/5, 106a/9
p.-a (1) 35a/9
p.-ıñ (1) 106a/13
p.-lar (1) 17a/2

pāk: Far.Temiz. (3) 8b/8, 100a/15, 64a/2

pāl > bāl: Far. Kanat.
p.-i peri (1) 84b/14

pārısā: Far. Doğru, temiz kişi, dindar.
p.-lardan (1) 8a/1

parmaḳ(ġ): Parmak.
p.(ġ)-ın (1) 75b/14

pas: Pas, küf.
p.-ını (1) 21a/6

pāyān: Far. Son, sonuç, nihayet. (1) 38b/14

peder: Far. Baba.
p.-im (1) 80a/8
p.-imiñ (1) 81a/1
p.-üm (2) 80a/11, 80a/9

pek: Sert, katı, sağlam, çok. (1) 100b/12

per: Far. Kanat. (1) 84b/14

perde: Far. Perde, örtü.
p.-si (2) 91b/6, 91b/8
p.-yi (1) 80b/2

pervāz: Far. Uçma, uçuş. (1) 78b/9

perverd-gār: Far. Besleyici, rızıklandırıcı; Allah.
p.-ım (1) 71b/14

pes: Far. İmdi, o hâlde, öyle ise, öyle iken, sonra, ondan sonra, ardınca, nihayet, hasılı, ne zaman ki, işte. (17) 12a/11, 14a/10, 14a/13, 14a/8, 19a/8, 26a/2, 30a/11, 30b/5, 31b/13, 35a/5, 56a/12, 66a/3, 92a/6, 97a/10, 104a/2, 104a/3, 106a/15

peşīmān: Far. Pişman.(1) 12b/4

peşīmānlıḳ: Far.+T. Pişman olma durumu. (2) 14a/1, 17a/15
p.-dır (1) 12b/13

peydā: Far. Belli, açık, peydah. (1) 67a/8

peyġamber: Far. Allah'ın emirlerini getiren haberci, yalvaç, elçi. (41) 100a/6, 105b/2, 26b/12, 26b/13, 33b/8, 35b/12, 36a/15, 36b/6, 44b/5, 54a/14, 54a/6, 56a/9, 59b/8, 61b/14, 61b/3, 62a/10, 62b/11, 62b/13, 62b/14, 62b/15, 70a/6, 72b/2, 76b/11, 78a/4, 79b/3, 79b/9, 81b/12, 81b/4, 83a/12, 83a/15, 86a/1, 86a/11, 86a/6, 87a/11, 87a/7, 87b/10, 92a/13, 92a/6, 95a/7, 96b/6, 99b/2 **bk. peyġanber**
p.-dir (1) 79b/12
p.-e (2) 41a/12, 90a/4
p.-i (2) 36a/10, 69b/12
p.-imiñ (1) 52a/13
p.-iñ (2) 103b/9, 56a/10
p.-ler (1) 106a/3

peyġanber: Far. Allah'ın emirlerini getiren haberci, yalvaç, elçi. (10) 7a/8, 8b/9, 10a/8, 15a/1, 15a/6, 19a/10, 19a/5, 19b/4, 32a/12, 34a/3 **bk. peyġamber**
p.-den (1) 21b/3
p.-i (1) 9a/6
p.-iñdür (1) 20b/11

pıñar: Kaynak, çeşme.
p.-lar (1) 13b/15

pīr: Far. Yaşlı, koca, ihtiyar kimse.
p.-ler (1) 10b/14

R

rāciḥ: Ar. Değerli, üstün.
r.-dür (1) 85a/12

raʿd: Ar. Gök gürlemesi. (1) 52a/10

raḍıyallāh : Ar. Allah ondan razı olsun. (1) 6a/8

raḫ: Far. Kaygı, keder, sanma, zan.
r.-ında (1) 50b/12

rāḥat: Ar. Sıkıntısı olmama, huzur. (1) 2b/8
r- ı ebediyye (1) 6b/7

rāḥatlıḳ(ġ): Ar.+T. Huzurlu olma durumu.
r.(ġ)-ıla (1) 3b/5

raḥim-allāh: Ar. Allah merhamet eylesin. (1) 30a/10

raḥm: Ar. Acıma, esirgeme. (2) 7b/15, 61b/14

raḥmān: Ar. Herkese, her canlıya merhamet eden. (1) 30a/9

raḥmet: Ar.Bağışlama, yarlıgama, merhamet etme. (21) 7b/14, 13a/8, 13b/10, 14a/3, 14a/4, 25b/4, 27a/8, 32a/2, 49a/6,

68a/2, 76b/13, 76b/15, 93b/4, 94b/10, 94b/11, 94b/13, 95a/2, 102a/3, 103b/2, 104b/7
r.-den (1) 94b/13
r.-e (1) 95b/5
r.-i (1) 104b/6
r.-im (1) 96a/6
r.-ine (1) 2b/2
r.-iyle (1) 97a/7

raḥmetullāh: Ar. Allah'ın rahmeti üzerine olsun. (1) 105b/5
r.-ı (1) 71b/1

raʿiyyet: Ar. Bir hükümdar idaresinde bulunan ve vergi veren halk. (1) 6a/3

rākiʿ: Ar. Rüku eden.
r.-lerden (1) 76b/3

ramażān: Ar. Ramazan, oruç tutulan ay.
r.-ı şerīfe (1) 51b/4

rāst: Far. Doğru, düzgün, tesadüf. (3) 56a/5, 73a/2, 86b/6

rāvī: Ar. Rivayet eden, anlatan.
r.-leri (1) 44b/13

rāyiḥa: Ar. Koku, güzel koku.
r.-ñ (1) 56a/8
r.-sı (2) 70a/7, 81a/3
r.-yı laṭīfe (1) 80a/15

rāżı: Ar. Uygun bulan, benimseyen, isteyen, kabul eden. (2) 13a/5, 49a/8, 67b/12

rāżılıḳ(ġ): Ar.+T. Uygun bulma, kabul etme durumu. (1) 4b/12
r.(ġ)-ın (1) 97a/12
r.(ġ)-ını (1) 94a/14

red(d): Ar.Uygun bulmama, geri çevirme, kabul etmeme.(1) 4b/5, 60a/4

refʿ: Ar. Yüceltme, yukarı kaldırma, hükmünü kaldırma. (3) 13a/11, 47b/11, 49a/7, 54a/10

refīḳ: Ar. Arkadaş, dost, eş, koca, zevç.
r.-lerinden (1) 102a/7

rekʿat: Ar. Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.(13) 5b/12, 9a/12, 9a/14, 9a/15, 9b/10, 9b/3, 9b/4, 9b/6, 9b/7, 35a/4, 35a/8, 52b/12, 75a/11
r.-da (1) 75a/12

resūl: Ar. Kendisine kitap indirilmiş peygamber.
r.-ı (1) 86b/15
r.-ıdur (1) 109a/3
r.-ına (1) 86b/14

revā: Far. Yakışır, yerinde, uygun. (5) 8b/4, 104b/7, 53a/13, 75b/8, 84a/3

rıḍvān: Ar. Cennetin kapıcısı olan büyük melek (1) 23a/3

rıżā: Ar. Razı olma, isteme, istek.
r.-lar (1) 51b/2
r.-sın (1) 8a/9
r.-sıyıçün (1) 6a/15
r-yı şerīfine (2) 2a/2, 3a/4

rız(ı)ḳ: Ar. Yiyecek, içecek şey, azık. (12) 31b/5, 44a/12, 76b/10, 45a/15, 45a/9, 45b/6, 86b/13, 90a/3, 90a/6, 90a/8, 91a/15
r.-ı (1) 83b/9
r.-ım (1) 8a/12
r.-ın (1) 102b/9
r.-ına (1) 5a/13
r.-ını (1) 43a/3
r.-ları (1) 32b/6

rızıḳlandır-: Ar.+T. Azıklandırmak, yiyecek içecek vermek.
r.-maz-mı (1) 41b/3

riʿāyet: Ar. Sayma, saygı, uyma, boyun eğme (4) 35a/10, 50a/15, 69a/2, 85a/1

ricā: Ar. Dileyiş, dileme, dilek. (5) 39b/5, 71a/4, 95b/15, 95b/9, 96a/14

rīḥ: Ar. Yel, rüzgâr. (1) 38a/10

risāle(t): Ar. Elçilik, peygamberlik. (1) 63a/15
r.-i celīle (1) 6a/6

rīşe: Far. Saçak, püskül.
r.-dir (1) 60b/11
r.-niñ (1) 60b/11

rivāyet: Ar. Söylenti, nakletme, anlatma. (83) 4b/13, 4b/8, 7a/3, 16a/12, 16a/2, 16b/1, 16b/12, 16b/6, 17a/1, 17a/15, 18b/3, 19b/1, 19b/3, 19b/4, 21b/13, 22a/6, 23a/6, 24b/12, 24b/13, 25a/2, 25a/3, 25b/5, 26a/10, 26a/6, 26b/7, 27b/3, 31b/2, 32a/9, 34a/14, 34b/7, 35b/8, 37a/5, 37b/10, 38b/6, 43a/9, 43b/10, 44a/8, 44b/10, 44b/4, 47b/13, 48b/12, 50b/15, 50b/8, 51a/7, 51b/15, 51b/6, 52a/6, 52b/14, 52b/2, 53a/6, 53b/12, 54a/1, 54a/6, 54b/8, 55a/1, 56b/14, 56b/4, 57a/10, 58a/11, 59a/11, 59a/2, 60a/8, 68b/11, 69a/6, 69b/11, 70a/1, 70b/9, 71b/2, 75b/12, 79b/2, 83b/13, 83b/6, 86b/3, 88b/13, 99a/3, 101a/7, 102b/13, 104a/10, 104b/10, 104b/15, 104b/4, 104b/8, 109b/4
r.-de (6) 102b/6, 13b/3, 24b/14, 33b/11, 43b/8, 80b/12
r.-dir (1) 91b/15
r.-inde (1) 49a/7
r.-iyle (1) 71b/7

rūḥ: Ar. Öz, tin, can kuşu.
r.-ı (1) 66b/2
r.-ına (1) 4a/10
r.-ına (1) 6a/10
r.-larına (1) 6a/11
r.-ışerīfine (1) 47b/2
r.-uşerīfine (1) 2a/4, 68a/6
r.-umı (4) 100b/4, 100b/7, 60a/3, 66a/15

rücūʿ: Ar. Dönme, geri dönme, sözünden cayma. (5) 107b/15, 108a/7, 52b/8, 86b/6, 108a/1

rüsvāy: Far. Rezil, rezil olmak. (1) 8b/6

rütbet: Ar. Sıra, derece. (1) 19a/9

S

saʿādet: Ar. Mutluluk. (3) 12a/3, 31b/13, 34b/5
s.-e (1) 85a/8
s.-ile (1) 69b/1
s.-i sermediyyeye (2) 1b/12, 6b/7
s.-le (1) 101a/10

saʿādetlü: Ar.+T. Mutlu, mutluluğu olan. (1) 51a/10
s.-si (1) 21a/13

sāʿat: Ar. Saat, zaman. (1) 95a/1

ṣabāḥ: Ar. Sabah, sabahleyin. (14) 42b/11, 84a/4, 4b/9, 6a/1, 17a/1, 34b/15, 35b/15, 36b/12, 36b/9, 45b/2, 72a/7, 98a/8, 106b/10, 106b/7
ṣ.-a (1) 35a/5
ṣ.-da (1) 43a/1

sābıḳ: Ar. Geçen, önceki, eski. (1) 95b/5

ṣābī̇: Ar. Küçük çocuk. (1) 11b/13

ṣābit: Ar. Durağan, gerçekliği tespit edilmiş, kanıtlanmış olan, değişmeyen. (4) 106a/9, 107a/1, 29b/10, 38a/14

ṣabr: Ar. Dayanç. (3) 8b/10, 40a/8, 55a/7

sāced > sācid: Ar. Secde eden.
s.-lerden (1) 76b/4

ṣaç-: Bir şeyi ortalığa dağıtmak, dökmek.
ṣ.-ar (1) 94b/13
ṣ.-dı (1) 93b/6
ṣ.-uñ (1) 96a/6

ṣaçıl-: Saçma işi yapılmak, etrafa dağılmak.
ṣ.-sa (1) 94b/14

ṣadaḳa: Ar. Yardım amacıyla karşılıksız verilen şey. (29) 3b/9, 4a/5, 5a/4, 5b/7, 8b/13, 9a/11, 9a/13, 10a/3, 10a/5, 16a/14, 17b/15, 18a/1, 25a/6, 33a/13, 33a/14, 33a/15, 33a/8, 33a/9, 33b/15, 33b/4, 33b/7, 34b/15, 35a/6, 73a/10, 73a/9, 77b/5, 79b/1
ṣ.-dan (1) 5b/1
ṣ.-dır (4) 35a/1, 35a/2, 35a/3, 35a/4
ṣ.-dur (2) 35a/1
ṣ.-larıñ (1) 5a/8
ṣ.-sı (1) 73a/10
ṣ.-ya (2) 5a/8, 5b/11

ṣādıḳ: Ar. Doğru, gerçek, sadakatli. (1) 94a/6
ṣ.-a (2) 10b/1, 54b/12
ṣ.-lara (1) 30b/6

ṣadr: Ar. Göğüs, sine, yürek. (2)

68b/8, 108a/12

ṣafā: Ar. Gönül rahatlığı, rahatlık, zevk, neşe (3) 2b/8, 6a/7, 14a/10

ṣ.-yı ḥāṭır(1) 3b/5

ṣaf(f): Ar. Dizi, sıra. (4) 84b/11, 103a/11, 103b/3

ṣağ: Sağ. (1) 3b/14, 60a/10

ṣ.-ında (1) 78b/11

sağış: Sayı, adet, miktar, hesap. **krş. ṣağış**

s.-ınca (1) 99b/13

ṣağış: Sayı, adet, miktar, hesap. **krş. sağış**

ṣ.-ınca (1) 4b/10

ṣaḥābe: Ar. Hz. Muhammed'i görmüş ve onun sohbetinde bulunmuş Müslümanlar, ashap. (2) 7a/8, 78a/10

ṣ.- i kirām (1) 51a/11

ṣ.-ler (1) 96b/5

ṣ.-lerine (1) 33a/8

ṣ.-si (1) 95a/13

saḥāvet: Ar. Yiğitlet. (1) 8a/7

ṣāḥib: Ar. İye, malik. (1) 70a/13

ṣ.-i (2) 4a/7, 67b/10

ṣ.-i-çün (1) 4a/8

ṣ.-inden (2) 12b/15, 86b/8

ṣ.-ine (2) 3b/10, 13a/4

ṣ.- i niʿmet (2) 104b/14, 80b/4

ṣ.-isi (1) 90b/4

ṣ.-isini (1) 3b/14

ṣ.-iyle (1) 3b/8

ṣ.-leri (1) 5a/12

ṣ.-süz (1) 90b/15

ṣ.-üm (1) 67b/13

ṣaḥīfe: Ar. Sayfa.(1) 56a/11

ṣ.-de (1) 53b/3

ṣ.-yi sübhān (1) 53b/1

ṣaḥīḥ: Ar. Gerçek, doğru, sağın, hakiki. (4) 35a/6, 42b/5, 81a/6, 37a/4

ṣ.-dir (1) 38a/13

ṣ.-dür (1) 28a/14

ṣ.-inde (2) 45a/6, 68a/14

ṣ.-iyle (1) 98a/6

ṣaḥīḥa: Ar. halis, kusursuz, ayıpsız; gerçek.

ṣ.-da (1) 47b/4

ṣ.-lardan (1) 1b/14

ṣaḥrā: Ar. Kır, çöl.

ṣ.-lar (1) 58a/1

sā'ir: Ar. Başka, öteki, diğer. (4) 56b/1, 70a/10, 83a/6, 108a/6,

ṣaḳın-: Esirgemek, uzaklaşmak, saklamak. (1) 7b/13

sāḳ: Ar. Sap.

s.-a (1) 32a/7

s.-ında (2) 104a/1, 86a/2

ṣaḳınmaḳ: Esirgemek, uzak durmak, saklamak.(2) 3a/15, 6b/15

sākin: Ar. Hareketsiz, durgun, sessiz. (12) 5b/3, 8b/2, 18a/7, 19b/10, 19b/11, 24b/5, 52a/13, 52a/14, 84a/14, 86a/12

ṣaḳla-: Muhafaza etmek, sakınmak,

himaye etmek, korumak, esirgemek. 106a/10
ṣ.-ma (1) 87a/6
ṣ.-r-imiş (1) 67a/15
ṣ.-rlar (1) 98a/10
ṣ.-ya (2) 43a/3, 99a/2
ṣ.-yup (1) 3a/8
saḳm: (1) 37b/3
ṣalāt: Ar. Namaz.
ṣ.-ıñ (1) 24b/2
ṣalavāt: Ar. Hz. Muhammed'e saygı bildirmek için okunan dua. (207) 2a/5, 12b/10, 45b/9, 47b/10, 47b/3, 47b/9, 48a/12, 48a/3, 48a/6, 49a/14, 49a/15, 49a/4, 49a/5, 49a/9, 49b/11, 49b/2, 49b/3, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 50a/10, 50a/11, 50a/6, 50a/8, 50a/9, 50a/14, 50b/10, 50b/12, 50b/4, 50b/5, 50b/7, 51b/12, 52a/2, 52b/10, 52b/5, 52b/7, 53a/7, 53b/13, 53b/6, 53b/8, 54a/12, 54a/13, 54a/8, 54a/9, 54b/15, 56b/10, 57a/2, 57a/4, 57a/6, 57b/1, 57b/10, 57b/11, 57b/15, 57b/4, 58a/8, 58b/6, 58b/7, 58b/8, 59a/14, 59b/2, 59b/5, 59b/8, 60a/1, 60a/15, 60a/3, 60a/5, 60b/13, 60b/15, 60b/7, 61a/11, 61a/12, 61a/13, 61a/14, 61a/15, 61a/3, 61a/5, 61a/6, 62a/3, 62a/8, 62b/9, 63a/13, 63a/7, 63b/10, 63b/13, 63b/14, 63b/7, 64a/10, 64a/14, 64a/5, 64a/7, 64b/10, 64b/4, 64b/7, 65a/1, 65a/7, 65a/8, 65b/13, 65b/4, 65b/5, 66b/5, 68a/6, 68a/9, 68b/2, 68b/9, 69a/14, 69a/7, 69b/12, 69b/6, 70a/11, 70a/12, 70a/2, 70a/8, 71b/12, 71b/9, 72a/2, 72b/11, 72b/15, 72b/5, 73a/15, 73a/3, 73a/4, 73b/3, 73b/6, 74b/11, 74b/4, 74b/7, 74b/9, 75a/1, 75b/5, 75b/7, 76b/12, 76b/14, 76b/15, 77a/9, 77b/1, 77b/13, 77b/15, 77b/4, 78a/13, 78a/5, 78a/6, 78b/6, 78b/7, 79a/15, 79a/9, 79b/15, 79b/9, 80a/4, 80b/10, 81a/12, 81a/14, 81b/13, 81b/4, 82a/5, 82a/7, 83a/10, 83a/13, 83b/1, 83b/10, 83b/12, 83b/4, 84a/1, 84a/12, 85a/10, 85a/15, 85b/11, 87b/13, 87b/9, 88a/12, 88a/13, 88a/14, 89a/3, 92b/14, 92b/9, 93a/14, 93a/3, 93b/7, 94a/13, 94a/15, 94a/2, 94b/2, 94b/7, 94b/8, 94b/15,95a/10, 95a/2, 95a/4, 95a/6, 95a/9, 95b/10, 96a/1, 96a/2, 96b/13, 96b/14, 96b/3, 97a/2, 97a/6, 97b/4, 103a/11, 109b/1
ṣ.-a (6) 64a/15, 68b/6, 69b/2, 71a/11, 72a/9, 90a/12
ṣ.-dan (5) 48a/15, 50b/1,

53a/11, 81b/10, 93b/13
ṣ.-dır (3) 56a/12, 58b/8, 94b/8
ṣ.-ı (27) 48a/1, 48b/10, 48b/4, 51b/14, 52b/15, 53a/15, 53a/4, 53b/1, 59a/13, 59a/6, 61a/7, 61b/11, 63a/9, 65b/4, 69b/3, 69b/6, 72a/3, 75a/14, 75a/3, 75b/9, 79a/2, 81a/8, 82a/15, 84a/4, 88b/14, 89b/4, 93b/12
ṣ.-ı kāmile (1) 48b/1,
ṣ.-ıla (1) 50b/11
ṣ.-ım (1) 56b/1
ṣ.-ı mefrūża (1) 104a/5,
ṣ.-ın (3) 52b/11, 61a/2, 80b/14
ṣ.-ıñ (8) 48a/6, 48b/5, 52a/4, 58b/11, 58b/15, 65b/8, 72a/8, 73a/14
ṣ.-ına (1) 81a/4
ṣ.-ını (1) 49b/1
ṣ.-ışerīf (1) 46b/7, 47b/15, 48a/14, 49b/4, 49b/8, 51a/2, 53a/12, 53b/10, 54a/3, 54b/4, 64b/6, 65a/2, 66b/7, 73b/7, 75a/7, 81b/7, 82a/7, 83b/8, 85a/8, 85b/14, 85b/7, 90a/5, 91b/15, 96b/1, 97b/6, 99b/7
ṣ.-ıyile (1) 79a/1
ṣ.-ı ẕikrullāh (1) 85a/11,
ṣ.-ile (2) 79a/4, 79a/5
ṣ.-lardan (1) 78b/5
ṣ.-ü kāmile (1) 48a/10

ṣalavātullāh: Ar. Hz. Muhammet ve onun soyundan gelenlere okunan dua. (1) 48b/14
ṣ.-a (1) 57a/4

ṣāliḥ: Ar. Dinin emrettiği şeylere uygun hareket eden. (4) 3b/11, 10b/9, 11a/5, 13a/7

ṣāliḥa: Ar. Dinin emrettiği şeylere uygun hareket eden(kadın). (1) 6b/14

ṣallallāhü: Ar. Allah onun şanını yüceltsin. (1) 84a/2

ṣāmit: Ar. Susan, sessiz; sağır, cansız. (2) 4b/7, 22b/6

ṣan-:İstemek, dilemek, düşünmek, tasavvur etmek, şüphelenmek. (1) 7b/3
ṣ.-arsañ (1) 7b/3, 8a/2
ṣ.-madugı (2) 31b/4, 76b/10
ṣ.-mañız (1) 12a/4
ṣ.-up (1) 91a/6

saña: Sana. (52) 32a/14, 32b/15, 33a/6, 33b/4, 35b/6, 36a/14, 37a/9, 39b/13, 40a/12, 43a/11, 44a/12, 44a/15, 48a/3, 49a/8, 49b/2, 49b/6, 50a/8, 52b/15, 56a/15, 56a/6, 58a/8, 59b/2, 59b/3, 59b/5, 59b/7, 61b/4, 62a/2, 66b/3, 67b/4, 67b/9, 68a/2, 68a/10,72b/10, 79a/8, 80a/8, 81a/11, 85b/4, 86b/11, 86b/13, 87a/5, 87b/6, 88a/9, 92a/11,

92a/5, 95a/4, 95b/13, 95b/14, 97b/3, 100b/13, 104a/3, 108b/1, **bk. sen**

şanaf: (?) (1) 61a/4

şānī: Ar. İkinci. (1) 62b/6

sarāy: Far. Saray, görkemli ve gösterişli yapı.
s.-ın (1) 26a/2
s.-lar (1) 2b/6

şarf: Ar. Harcama, tüketme, kullanma. (1) 37a/15

şataş-: Rastlamak, tesadüf etmek.
ṣ.-a (1) 77a/5

şatun: Bedelini ödeyerek bir şey almak.
ṣ.- al-(1) 5b/4

şav-: Geçiştirmek, bastırmak, atlatmak, uzaklaştırmak, gidermek.
ṣ.-ar (1) 9a/5

şavm: Ar. Oruç. (1) 12b/10

şavul-: Savuşturulmak, atlatılmak, dağılmak, çağı, vakti geçmek
ṣ.-up (1) 77a/11

şay-: Sayısını tutmak, tutmak.
ṣ.-ardı (1) 88b/14
ṣ.-ġıl (1) 94a/5

saʿy: Ar. Çalışma, emek. (1) 6b/5

şayıl-: Tutmak, addetmek.
ṣ.-ur (1) 73a/15

şayyād: Ar. Avcı. (1) 57a/5

sebeb: Ar. Sebep, neden, bahane, vasıta. (3) 6b/15, 34a/8, 80a/5
s.-den (1) 85b/5
s.-dir (1) 34a/9
s.-ile (2) 77b/4, 81a/11
s.-iledür (1) 91b/15
s.-in (2) 48b/15, 87a/9
s.-yile (6) 2b/2, 14b/6, 19a/7, 51b/2, 77a/9, 81a/13

secde: Ar.Genellikle namaz kılarken alnı, el ayalarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere getirerek alınan durum. (4) 36b/6, 55b/11, 78b/14, 85a/5

ṣefā: Ar. Gönül rahatlığı, eğlence, zevk, neşe.
ṣ.-yı ḫāṭır (1) 2a/15 *'gönül rahatlığı'*

sefer: Ar. Yolculuk.
s.-den (1) 69b/1

seher: Ar. Sabahın güneş doğmadan önceki zamanı, seher vakti.(1) 69a/14

sehv: Ar. Yanıltı. (1) 38b/11

sekenāt: Ar. Durmalar, duruşlar.
s.-dan (1) 37b/1

sekerātü'l-mevt: Ar. Can çekişirken gelen baygınlık, dalgınlık. (3) 45a/10, 66a/10, 66b/6

sekīnet: Ar. Karar; dinlenme, gönül rahatlığı. (1) 104b/5

sekizinci: Sekiz sayısının sıra sıfatı.(6) 50b/14, 53b/3, 56b/12, 56b/8, 60b/3, 64a/2

seksen: Yetmiş dokuzdan sonra gelen

sayının adı.(9) 102a/1, 102a/3, 53b/7, 60b/10, 60b/11, 74b/9, 99b/6

selām: Ar. Esenleme, merhaba. (17) 104b/12, 25b/13, 34b/12, 42b/12, 49a/10, 54b/5, 58a/13, 60a/3, 64b/15, 69a/1, 75a/13, 92a/3, 92a/5, 96a/8, 97b/3
s.-a (1) 57a/4
s.-dan (1) 106a/2
s.-ın (1) 60a/4
s.-um (1) 72b/3
s.-uñ (1) 72b/13

selāmet: Ar. Esen olma durumu, esenlik, güvende olma durumu. (3) 109a/8, 56b/12, 56b/7

selbiyye: Ar. Kapma, zorla alma; inkar etme.
s.-i cümle (1) 29b/15

selef: Ar. Bir görevde, bir makamda kendinden önce bulunmuş olan kimse, öncel.
s.-den (2) 83b/13, 84a/6

semā: (2) 52b/4, 62a/6
s.-dan (1) 52b/6

semāvāt: Ar. Gökler. (1) 15b/6

semerāt: Ar. Yemişler, meyveler; faydalar.
s.-da (1) 86a/5

sen: Teklik ikinci kişiyi gösteren söz. (32) 4a/15, 4b/6, 7b/14, 29b/12, 33a/13, 35b/6, 49a/8, 56a/6, 65b/3, 67b/9, 68a/2, 68a/8, 71a/3, 77a/6, 78b/15, 80a/7, 80b/6, 80b/7, 87a/2, 92b/13, 93a/13, 93a/15, 93b/7, 94a/1, 94b/8, 100b/12, 100b/13, 106a/10, 106b/15, 108b/2 **bk. saña**
s.-den (2) 10a/14, 68a/4
s.-i (21) 19a/7, 29b/15, 39b/7, 40a/2, 48a/15, 52b/1, 62a/9, 65a/15, 65b/7, 68a/11, 68a/9, 77b/10, 79a/1, 79a/3, 85a/13, 86b/1, 86b/12, 87a/6, 87b/14, 100b/15
s.-in (1) 19a/7
s.-iñ (22) 20a/6, 43a/12, 56a/10, 60a/13, 62a/12, 62b/5, 65a/13, 65b/1, 67a/3, 67a/6, 68a/3, 68a/6, 79b/11, 80b/9, 86b/1, 87b/11, 87b/12, 94a/14, 95a/4, 97b/5, 101a/15, 106a/9
s.-iñdir (1) 87b/5
s.-iñle (1) 40a/12
s.-sin (1) 107a/1
s.-üñ (2) 87a/12, 93a/2
s.-üñ (1) 88a/11

ṣenā: Ar. Övme. (7) 14a/8, 30a/12, 35b/3, 35b/6, 35b/7, 48b/10, 101a/15
ṣ.-ṣından (1) 63a/12
ṣ.-yı (1) 28a/8

sermāye: Far. Anamal, varlık, servet.
s.-sin (1) 37a/13
sermediyye: Ar. Sürerlik, süreklilik.
(1) 6b/7
s.-ye (1) 1b/12
server: Far. Baş, başkan, reis, ulu.
s.-i (1) 14b/2
s.-i enbiyā (1) 78a/11
s.-i kāʾināt (1) 56b/13
sev-: Sevmek, bağlılık duymak, gönül vermek, hoşlanmak.
s.-digi (1) 30b/14
s.-dügi (1) 87b/3
s.-e (1) 30b/15
s.-er (3) 10b/11, 45a/9
s.-eren (1) 105b/5
s.-ersin (1) 105b/4
s.-medügi (1) 87b/3
s.-medügimdendir (1) 87b/14
ş̲evāb: Ar. Hayırlı bir davranış karşısında Tanrı tarafından verileceğine inanılan ödül, Tanrı tarafından ödüllendirileceğine inanılan davranış. (14) 3b/12, 9a/2, 89b/6102b/11, 102b/9, 103a/9, 106a/1, 109b/3, 22b/1, 30a/5, 33b/6, 34a/2, 59a/7, 88b/7,
ş̲.-a (2) 6a/12, 33b/8
ş̲.-ı (25) 2a/5, 9a/14, 9b/10, 9b/14, 9b/3, 9b/6, 10a/4, 10a/9, 14b/13, 19b/1, 31b/12, 48b/10, 49b/9, 58a/10, 65b/9, 73b/7, 76a/2, 81b/14, 82a/2, 82a/8, 88b/8, 98a/5, 101b/13, 101b/2, 104b/2
ş̲.-mı (13) 9a/12, 9b/1, 9b/12, 9b/13, 9b/2, 9b/4, 9b/5, 9b/8, 9b/9, 9a/11, 10a/2, 10a/3, 10a/6, 10a/7
ş̲.-ıñ (1) 71a/15
ş̲.-ın (15) 3b/10, 4a/9, 5b/12, 6a/10, 105b/13, 106a/3, 106a/5, 19a/15, 26b/5, 31a/7, 52a/4, 58a/9, 58b/15, 98b/1
ş̲.-ından (3) 9b/3, 10a/1, 58b/12
ş̲.-ını (2) 77b/14, 78b/3
ş̲.-ları (1) 8b/11
ş̲evāblı: Ar.+T. Sevabı olan. (1) 1b/13
sevās: (?) (1) 11a/11
sevgüli: Sevgi ve bağlılık duyulan, sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. (3) 7b/4, 24b/15, 29b/9 **krş. sevgülü**
s.-si (1) 25a/1
s.-yem (1) 62a/12
sevgülü: Sevgi ve bağlılık duyulan, sevilen veâşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. (2) 4b/15, 34a/6 **krş. sevgüli**
s.-dür (2) 27a/15, 62b/1

s.-si (1) 30b/11
s.-sidir (1) 10b/14

seyr: Ar. Gidiş, yürüyüş, ilerleyiş, bakma, temaşa. (1) 77b/8

seyyāḥ: Ar. Gezgin.
s.-lardır (1) 59b/15

seyyi'āt: Ar. Kötülükler.
s.-ı (1) 55b/15
s.-ıñ (1) 59b/12
s.-tından (1) 56a/2
s.-ıñdan (1) 56a/11

ṣıddīḳ: Ar. Doğru konuşan, sözünün eri, yalan söylemeyen. (5) 54b/3, 58b/1, 58b/11, 58b/2, 70b/14
ṣ.-ıñdur (1) 20b/11

ṣıdḳ: Ar. Doğruluk, gerçeklik, içten bağlılık (1) 14a/10
ṣ.-ıla (7) 15a/5, 15b/5, 18b/5, 20b/15, 25a/15, 27a/2, 33b/5

ṣıfat: Ar. Yüz, kılık, dış görünüş; özellik, hal. **bk. ṣıfāt**
ṣ.-dır (2) 28a/10, 28a/11
ṣ.-ımdır (1) 101b/13

ṣıfāt: Ar. Sıfatlar, vasıflar. **bk. ṣıfat**
ṣ.-ı selbiyye-i cümleyi (1) 29b/15
ṣ.-ı kāmile-i subūtiyye (1) 30a/2

ṣıġ-: Yeri olmak.
ṣ.-dım (1) 14a/15
ṣ.-madım (1) 14a/14

ṣıġın-: Sığınmak, güvenmek, yardım istemek, yardım ummak.
ṣ.-dım (1) 108b/1

ṣıġınmaḳ(ġ): Güvenilir bir yere çekilmek, güvenmek, yardım istemek.
ṣ.(ġ)-a (1) 26a/8

ṣıġır: Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı. (1) 40b/2, 41a/6

ṣıḥḥat: Ar. Sağlık, esenlik. (6) 23a/8, 24a/14, 35a/5, 35a/8, 37b/3, 99b/4
ṣ.-de (1) 13a/14
ṣ.-ı (3) 13a/15, 35a/7, 83a/14

ṣın-:Kırılmak, parçalanmak.
ṣ.-a (1) 58b/15

ṣına-: Denemek, imtihan etmek.
ṣ.-rdım (1) 94a/1

ṣınıḳlu:Kırık, mahzun, kırılmış. (1) 14a/15

ṣırāṭ: Ar. Sırat köprüsü, yol. (3) 2b/15, 56b/9, 102a/6
ṣ.-dan (2) 3a/1, 61b/1
ṣ.-ı (8) 15a/2, 15a/3, 15a/5, 56b/12, 56b/7, 77a/13, 77a/7

ṣırça: Cam, billur. (1) 20b/7

sır(r): Ar. Gizli kalan, gizli tutulan, gizem. (1) 14a/10
s.-ı (1) 80a/8
s.-ım (1) 8b/6
s.-ın (1) 63b/4

sıtma: Sıtma hastalığı, ısıtma. (1)

100a/11
s.-dan (1) 100a/13
sil-: Silmek, temizlemek.
s.-e (1) 78a/6
silk-: Sallamak, sarsmak.
s.-er (1) 26a/15
sīn: Ar. Sin harfi
s.-üñ (1) 34b/12
siyāh: Far. Kara. (1) 80a/10
siz: Çokluk ikinci kişi zamiri. (10)
5b/14, 16a/8, 18a/8, 19b/12, 34b/1, 40b/7, 63a/9, 64a/14, 93a/11, 95a/6
s.-den (3) 5b/1, 11b/7, 93a/12
s.-e (3) 109b/6, 25a/7, 53a/15
s.-i (2) 12a/10, 85a/13
s.-iñ (2) 5a/13, 5a/15
s.-iñdür (1) 5b/13
s.-leri (2) 104a/4, 94a/1
ṣoḥbet: Ar. Söyleşi, yârenlik, hasbihâl.
ṣ.-ine (1) 12a/2
ṣoḳ-: İçine girmesini sağlamak, takmak.
ṣ.-up (1) 91a/7
ṣol: Sol taraf.
ṣ.-unda (1) 60a/12, 78b/12
ṣoñ: Son, sonra.
ṣ.-ı (1) 1b/1
ṣ.-unda (3) 106a/1, 28a/4, 71b/9
ṣoñra: Sonra. (49) 1a/13, 3a/10, 3b/3, 5b/14, 11b/8, 17a/15, 22a/1, 25a/11, 25a/9, 27b/7, 31a/15, 31a/2, 32a/10, 42b/12, 42b/13, 43b/5, 45b/12, 45b/3, 45b/8, 48b/2, 48b/5, 52a/7, 54a/13, 58a/4, 63a/12, 65a/6, 69a/10, 70b/11, 75a/13, 76a/7, 78a/2, 78a/9, 78b/13, 81a/10, 81a/3, 81b/13, 82b/11, 85b/12, 85b/3, 86a/13, 90a/1, 105b/15, 102b/5, 104b/13, 105b/10, 106a/2, 106a/7, 106b/15, 106b/2
ṣ.-sı (1) 90a/2
ṣor-: Sormak, soruşturmak. (1) 66a/6
ṣ.-dı (3) 40a/11, 66a/12, 83a/3
ṣ.-dum (1) 41b/7
ṣ.-ġıl (1) 67b/9
ṣ.-umaysar (1) 88a/2
ṣorı: Soru, hesap.(2) 77a/3, 77a/6
ṣ.-ırlar (1) 109b/6
sög-: Onur kırıcı, çoğu basmakalıp kaba sözler söylemek, küfretmek.
s.-e s.-e (2) 5b/8
söyle-: Söylemek, konuşmak. (4) 7a/7, 39a/2, 67b/13, 87a/5
s.-yecek (1) 87a/6
s.-diler (1) 96b/9
s.-dügi (1) 108a/1
s.-dügüñ (1) 87a/12
s.-me (1) 9a/10
s.-medin (1) 76b/7
s.-mezdi (1) 69a/15
s.-r (3) 48b/8, 73a/2, 86b/11

s.-rsin (1) 81a/6
s.-yeler (1) 5b/11
s.-yen (1) 108a/10
s.-yeni (2) 52a/14, 52b/1

söylemek(g): Söyleme, konuşma. (1) 8b/12
s.(g)-i (2) 102b/1, 69a/15
s.-den (1) 8b/7

söylememek(g): Konuşmamak, söylememek.
s.(g)-in (2) 9b/8, 9b/9

söz: Söz. (3) 108a/1, 68b/8, 87a/13
s.-den (1) 108a/12
s.-dür (1) 25a/1
s.-e (1) 67b/12
s.-leri (1) 79a/7
s.-leriñ (1) 24b/15
s.-ü (1) 99b/3
s.-üm (1) 7b/1
s.-ünde (1) 15b/15

şu: Su.(3) 24a/12, 24b/2, 54b/5
ş.-lar (1) 13b/12
ş.-ya (1) 103b/8
ş.-yı (3) 14a/1, 14a/2, 14a/4
ş.-yıla (1) 24a/8
ş.-yıyla (1) 13b/15

su’āl: Ar. Soru. (19) 2b/12, 7a/9, 11a/9, 14b/14, 34b/2, 49a/1, 53a/11, 53a/2, 60a/13, 62b/2, 63b/5, 80a/4, 80a/6, 81a/11, 84b/15, 85b/13, 86a/12, 87a/5, 87a/9
s.-im (1) 7a/5
s.-iñ (1) 7a/6

ṣubḥ: Ar. Sabah. (3) 107b/5, 108a/4, 68b/1

subūtiyye: Ar. Allah’ın sıfatları. (1) 30a/3

sulṭān: Ar. Sultan, hükümdar. (1) 14a/13
s.-ıñ (2) 56a/13, 85b/14

ṣulu: Suyu olan, içinde su bulunan (1) 14a/5

ṣun-: Sunmak, uzatmak, el uzatmak, uzanmak.
ṣ.-u vire (1) 77a/15

surçalı: Camlı, billurlu. (1) 24a/11

sūre: Ar. Kur'an'ın yüz on dört bölümünden her biri. (24) 14b/10, 14b/11, 14b/9, 42b/3, 69a/1, 98b/4, 102b/3, 102a/14, 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/15, 102b/2, 102b/4, 103a/10, 103a/9, 103b/1, 103b/11, 103b/4, 81b/15, 105b/2
s.-sidir (1) 103a/7
s.-sin (7) 44a/6, 44a/7, 102b/11, 102b/14, 102b/8, 103a/3, 103a/4,
s.-sinde (1) 42b/4
s.-sini (1) 78a/14
s.-siniñ (1) 105b/4
s.-yi (2) 103a/7, 105b/4

ṣūret: Ar. Yüz, biçim, görünüş, yazı veya resim.

ṣ.-idir (1) 47a/1
ṣ.-inde (4) 7a/8, 18b/6, 52a/8, 78a/15

ṣūretli: Ar.+T. Yüzlü, görünüşlü.(1) 7b/10

ṣusuz: Susamış, su olmadan, su içmeden. (1) 13b/13

ṣusuzlıḳ(ġ): Susuz olma durumu, kuraklık, susamış olma durumu.
ṣ.(ġ)-ı (1) 102a/12

ṣuvar-: Sulamak, su vermek.
ṣ.-ılur (2) 14a/1, 14a/2
ṣ.-ır (1) 13b/13
ṣ.-ırlarsa (1) 13b/15
ṣ.-urın (1) 98b/10

sübḥān: Ar. Allah.
s.-da (1) 53b/1

sübḥanallāh : Ar. Allah'ın her türlü eksiklerden tenzih ederim, anlamında. (4) 26b/7, 27b/14, 29b/12, 94a/11
s.-ı (1) 26a/11

sücūd: Ar. Secdeye varma, secde etme.
s.-u melāʾike(1) 62b/13

sünnet: Ar. Hz. Muhammed'in Müslümanlarca ,uyulması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu söz.(1) 70a/5
s.-dir (1) 64b/13
s.-inde (1) 97a/6
s.-iyle (2) 72a/8, 73a/2

sür-: Yürümek, ilerlemek, yürütmek, ovmak, dokundurmak, değdirmek,önüne katıp götürmek.
s.-di (1) 80b/2
s.-düm (1) 40b/15
s.-er (1) 13b/11
s.-erdim (1) 40b/7
s.-müş (2) 40b/3, 41a/6
s.-üp (3) 40b/12, 40b/8, 70b/15

sürʿat: Ar. Hızlılık, çabukluk, ivinti. (1) 55b/4

sürü-: Çekerek, iterek götürmek, sürüklemek.
s.-yü s.-yü (1) 61b/15,

sürūr: Ar. Sevinç. (1) 49a/1
s.-a (1) 80b/3
s.-da (1) 48b/15
s.-ı (2) 96b/7, 100a/10

süt(d): Süt. (1) 12b/5
s.(d)-den (1) 71a/10

Ş

şād: Far. Sevimli, neşeli. (1) 9a/6

şādān: Far. Sevinçli, keyifli, hoşnut. (1) 63a/15

şādıman: Far. mesut; mutlu; şad. (1) 77a/14

şāfī: Ar. İyileştiren, şifa veren. (1)

108a/3

şāhid: Ar. Tanık.
ş.-iñ (1) 67a/6
ş.-ler (1) 67a/8
ş.-lerdir (1) 67b/14

şaḳī: Ar. Haydut.(1) 106b/1, 106b/2

şākird: Far. Öğrenci, çırak.
ş.-ler (1) 106a/3
ş.-leri (1) 81a/6

şām: Far. Akşam. (1) 108a/4

şāmil: Ar. İçine alan, kaplayan, kapsayan. (1) 35b/14

şarāb: Ar. İçki, mey.
ş.-ın (2) 1b/8, 103b/7
ş.-ından (1) 103a/14

şarṭ: Ar. Şart, koşul.
ş.-ı (1) 45b/7

şefā'at: Ar. Birinin suçunun bağışlanması veya dileğinin yerine getirilmesi için o kimseyle Tanrı arasında peygamberin yaptığı aracılık. (8) 26b/14, 61b/15, 65b/8, 71b/15, 82b/1, 83a/4, 85a/4, 103b/13
ş.-ı (1) 63b/15
ş.-im (4) 68b/3, 71b/5, 84a/5, 95b/14
ş.-iñ (1) 56a/15
ş.-ine (2) 2b/4, 81a/4
ş.-iyle (1) 97a/7
ş.-üm (1) 71b/10
ş.-üme (1) 48a/9
ş.- ü Muḥammed (1) 76a/1

şefī': Ar. Şefaat eden, bağışlama için aracı olan. (5) 26b/10, 26b/11, 26b/12, 26b/9, 103b/10
ş.-iyim (1) 54b/15

şefḳat: Ar. Sevecenlik. (1) 9a/8

şehādet: Ar. Tanıklık, şahitlik, yüksek bir ülkü uğrunda ölme, şehit olma. (2) 62a/11, 64a/8 **bk. şihādet**
ş.-i (2) 107b/14, 108a/9
ş.-iñ (1) 108b/15

şehīd: Ar. Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse. (2) 8a/14, 33b/13

şehīdlik(g): Ar.+T.Şehit olma durumu.
ş.(g)-ine (1) 82b/1

şehr: Far. Şehir, kent, ülke. (2) 17a/8, 20a/13
ş.-i (1) 82b/10
ş.-iñ (3) 20a/15, 82b/5, 82b/6

şek: Ar. Şüphe. (1) 42b/5

şems: Ar. Güneş. (1) 92b/11

şerḥ: Ar. Açıklama, açıkça anlatma, yorumlama.
ş.-inde (2) 27b/3, 85b/15

şerīf: Ar. Kutsal, şerefli, Soylu, temiz. (49) 4a/9, 6a/9, 6b/4, 11b/6, 11b/9, 16b/12, 26a/10, 28a/14, 33a/7, 39a/6, 44b/15, 46b/7, 47b/12, 47b/5, 48a/12, 48a/14, 49a/10, 49b/4, 49b/8, 51a/2,

53a/12, 53b/10, 54a/3, 54b/4, 54b/6, 58a/1, 64b/6, 74a/15, 75a/8, 80a/9, 83b/8, 85a/8, 85b/7, 85b/8, 87a/10, 87a/13, 90a/5, 91b/15, 96b/1, 97b/6, 99a/5, 99b/12, 99b/7, 101a/7, 101a/8, 103b/12, 104a/10, 105a/8, 106b/13
ş.-de (4) 100a/1, 39b/1, 43a/4, 82b/3
ş.-den (1) 11b/3
ş.-e (5) 103a/3, 29b/11, 47b/15, 51b/4, 66b/8
ş.-i (10) 19b/1, 24a/11, 41a/12, 51a/14, 64b/7, 65a/2, 73b/7, 82a/7, 83b/6, 85b/11, 85b/14
ş.-im (1) 64b/10
ş.-in (3) 62b/3, 64a/10, 64a/3
ş.-iñ (1) 79b/10
ş.-inde (2) 40a/5, 66b/10
ş.-ine (8) 2a/2, 2a/4, 3a/4, 47b/3, 48a/2, 48b/14, 84b/6, 87a/8
ş.-iñe (1) 68a/6
ş.-ini (3) 85b/14, 85b/7, 86a/6
ş.-leri (1) 86a/9
ş.-ü (1) 34b/7
ş.-üñ (1) 98a/5, 105a/14

şerīfe: Ar. Şerefli, kutsal, soylu, temiz.
ş.-ye (1) 31b/14
ş.-yi (1) 81b/7

şerīk: Ar. Ortak. (2) 3a/9, 11a/3

şer(r): Ar. Kötülük, fenalık, kötü, fena. (1) 37b/3
ş.-(r)inden (3) 6a/13, 106b/12, 99b/11

şevḳ: Ar. İstek, heves.
ş.-ı ḥayā (1) 14a/10

şey': Ar. Madde, eşya, söz, olay, iş, durum vb.nin yerine kullanılan, belirsiz anlamda bir söz; nesne, madde. (2) 15b/4, 102a/9
ş.-i (3) 32a/13, 35b/14, 2a/12, 4a/3, 62b/12, 102a/10,
ş.-iñ (1) 98b/2
ş.-ler (3) 1b/13, 2a/7, 87b/2

şeyḫ: Ar. Yaşlı, ihtiyar, bir topluluğun reisi.
ş.-den (1) 41b/5
ş.-i (1) 89b/15
ş.-in (1) 91a/14
ş.-iñ (3) 90a/10, 90a/15, 90b/1

şeyṭān: Ar. Şeytan. (3) 6a/13, 106b/12, 87b/11
ş.-dan (2) 22b/3, 98a/10
ş.-ı (1) 21a/5
ş.-ıñ (2) 21a/4, 21a/5
ş.-ları (1) 9a/5
ş.-ü'l-laʿīn (1) 87a/14

şeyṭāniye: Ar. Şeytana ait, şeytanla ilgili.
ş.-dendir (1) 11a/11

şiddet: Ar. Yeğinlik, sertlik, hız, bir hareketten doğan güç. (3) 3b/4, 41b/1, 68a/10

şiddetli: Ar.+T. Yeğinliği, sertliği olan. (1) 2b/13

şifā: Ar. Hastalıktan kurtulma, onma. (6)100a/13, 24a/1, 24a/12, 24a/8, 24b/4, 75b/15

şihādet: Ar. Tanıklık, şahitlik, yüksek bir ülkü uğrunda ölme, şehit olma. (2) 48a/8, 67a/10 **bk. şehādet**

ş.-i (1) 109a/6

şikāyet: Ar. Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı, sızlanma, sızıltı, yakınma. (5) 5b/9, 23b/15, 31a/10, 44a/9, 68b/13

şimdi: Şimdi, şu anda. (6) 17a/12, 105b/7, 59a/13, 65b/7, 67a/15, 91b/4 **krş.şimdik**

şimdik: Şimdi. (1) 5a/14 **krş. şimdi**

şimşek:Şimşek. (1) 102a/6

şirk: Ar. Eş koşma. (2) 108b/1, 11a/4

ş.-den (1) 32a/14

şol: Şu, o.(15) 6a/2, 108b/2, 10b/8, 11b/1, 12b/5, 15b/15, 21a/13, 28a/3, 41a/15, 41b/3, 51b/1, 51b/3, 69a/3, 71a/11,104a/3, **krş. o, ol bk. an**

şom: Far. Uğursuz. (1) 11a/10

şomlıḳ(ġ): Far.+T. Uğursuzluk.

ş.(ġ)-ından (1) 11b/14

şöyle: Şöyle, öyle, onun gibi, olduğu gibi. (4) 27a/6, 31a/15, 75b/9, 84b/10

ş.-dir (1) 33b/9

şu: Şu. (1) 94a/15

ş.-nı (1) 17a/9

ş.-nlar (1) 12a/8

ş.-nlardan (1) 10b/15

şübhe: Ar. Kuşku. (1) 42b/5

şükr: Ar. Şükür, teşekkür, minnettarlık.(3) 8b/11, 35a/7, 35a/10

ş.-in (4) 36b/10, 36b/12, 36b/14, 37a/2

şükrī: Ar. Şükre ait, şükürle ilgili. (1) 14a/8

T

tā: Far. Ta, ta ki, -e kadar, -e dek. (37) 1b/10, 2b/7, 4a/10, 4a/11, 5a/6, 6a/1, 102b/6, 105a/7, 105b/11, 14b/8, 18b/11, 18b/12, 18b/8, 19a/7, 24a/14, 26b/5, 30b/15, 32b/2, 44a/11, 48b/9, 50b/5, 52a/11, 55b/9, 57b/11, 57b/4, 60a/4, 61a/12, 61a/14, 61a/2, 61a/5, 61b/11, 70a/7, 78a/7, 79a/15, 81a/4, 81a/7, 85a/8

taʿaccüb: Ar. Şaşma, şaşakalma. (1) 40b/11,97a/3

t.-de (1) 40b/4

taʿalluḳ: Ar.İlgisi olma, ilgisi bulunma, ilgi, ilinti. (1) 104a/1

ṭaʿām: Ar. Yemek, yiyecek. (2)
44a/10, 94b/7
ṭ.-ı (1) 69a/10

ṭāʿat: Ar. Allah'ın buyruklarını yerine getirme, ibadet etme.(10)
2b/10, 4a/6, 8a/9, 109b/3, 10a/7, 14a/9, 37b/6, 63a/11, 65b/10, 68a/5, 79a/14
ṭ.-e (1) 11b/14
ṭ.-leri (1) 97a/8

ṭabaḳ: Ar. Tabak, kap.
ṭ.-larıyla (1) 53b/1

ṭabaḳa: Ar. Katman, derece.
ṭ.-ya (1) 96a/4

tābiʿ: Ar. Bağımlı. (5) 62b/8, 79b/15, 87b/2, 87b/4, 87b/6

tāc: Ar. Taç, süslü başlık.
t.-ı (1) 102a/5
t.-ını (1) 97a/3

tāclan-: Ar.+T.Taç giymek, Değerli bir duruma gelmek.
t.-ur (1) 102a/5

tafṣīl: Ar. Bir şeyi ayrıntılarıyla anlatma, açıklama.
t.-i (1) 64b/2

ṭaġ: Dağ.
ṭ.-larınca (1) 102b/9

ṭaġıl-: Ayrılıp uzaklaşmak, düzeni bozulmak.
ṭ.-madan (1) 40b/10

taḥammül: Ar. Dayanması, koyabilme gücü, kaldırma, katlanma. (1) 55a/10

ṭahāret: Ar. Temizlik, temiz olma, İslâm dini inanışlarına uygun olarak yapılan temizlik.
ṭ.-le (1) 7b/12

taḥfīf: Ar. Hafifletme, yükünü azaltma.
t.-iyle (1) 34b/13

taḥḳīḳ: Ar. Doğru, gerçek. (5) 100b/7, 16b/15, 27b/6, 67a/5, 90b/2

taḥḳīḳā: Ar. Gerçekten. (3) 5a/12, 23a/7,43a/9,107b/6, 108b/2,

tahlīl: Ar. Çözümleme. (2) 2a/3, 35a/1

taḥmīd: Ar. Hamdetme, şükretme. (6) 2a/2, 22b/12, 24b/6, 28a/7, 35a/1, 60b/13
t.-den (1) 34b/6

taḥrīr: Ar. Yazma, kitabet. (2) 2a/1, 10b/1

taḥṣīl: Ar. Ele geçirme; ilim öğrenme; gelir toplama. (3) 2b/1, 6b/12, 10a/11

taḫt: Far. Hükümdarlık makamı,taht. (2) 20b/5, 84b/10
t.-dan (1) 17a/3
t.-ımda (1) 85a/1
t.-ıñ (1) 20b/5

ṭāḳ: Ar. Süslü kemer.
ṭ.-da (1) 86a/4

taḳdīm: Ar. ileri sürme, huzura bir şey götürme; sunma; tanıtma. (1) 58b/1, 58b/4

taḳdīr: Ar. Beğenme, değerini anlama; ezelden Allah'ın olmasını

istediği şeyler.
t.-ce (1) 59b/10
t.-i (1) 103b/1

taḳdīs: Ar. Kutsal sayma, kutsama. (2) 2a/3, 29b/15
t.-ine (1) 37a/14

taḳṣīrāt: Ar.Kusurlar, suçlar. (1) 91b/5

taḳvā: Ar. Allah'tan korkma, züht. (2) 3b/11, 97a/4

ṭal-:İçine girmek, dalmak.
ṭ.-ar (2) 26a/12, 57b/2

ṭaleb: Ar. Dileme, istem, istek. (12) 4a/14, 4b/1, 4b/4, 22b/13, 45a/15, 50a/1, 50a/2, 57b/5, 80b/11, 85a/7, 90a/7, 96b/11
ṭ.-in (1) 50a/1

taʿlīm: Ar. Öğretim, alıştırma. (7) 100a/4, 28b/1, 35b/14, 44b/1, 65a/1, 65a/2, 69b/6

tām: Ar. Eksiksiz, kesintisiz. (1) 60b/8

tamām: Ar. Bütün, tüm, eksiksiz, yanlış ve yalan olmayan, doğru, tamamlanmış, bitmiş. (6) 20a/11, 58b/15, 69b/3, 73a/15, 73b/6, 98a/13
t.-ca (1) 76b/12

ṭamla: Damla. (1) 26a/15
ṭ.-sından (1) 26a/15

ṭamla-: Damlamak.
ṭ.-r (1) 26a/15

ṭamu: Soğd. Cehennem. (4) 25b/3, 72a/3, 93b/9, 94b/15

ṭanıḳ:Şahit, delil, burhan, hüccet.(3) 18a/9, 19b/12, 93a/15
ṭ.-ız (1) 93b/11

ṭanıḳlıḳ: Şahitlik, tanık olma durumu. (4) 108b/15, 109a/2, 82b/1, 93b/11

ṭaraf: Ar. Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yanların her biri, yön, yan, doğrultu.
ṭ.-a (2) 32b/4, 89b/11
ṭ.-dan (1) 103a/1
ṭ.-ına (1) 84b/8
ṭ.-ında (1) 91b/10
ṭ.-ından (2) 41a/10, 97a/15

ṭarīḳ: Ar. yol.
ṭ.-ıla (7) 35a/14, 22b/11, 48a/8, 70b/5, 70b/6, 70b/7, 87b/7
ṭ.-i (1) 51b/10

ṭarlıḳ(ġ): Darlık, yokluk, sıkıntı.
ṭ.(ġ)-a (1) 38b/8
ṭ.-dan (1) 41b/1
ṭ.(ġ)-ı (1) 45a/11
ṭ.(ġ)-ından (1) 68b/13

ṭart-: Tartmak, çekmek, çekip çıkarmak.
ṭ.-arlarsa (1) 32b/11

ṭartıl-: Tartma işi yapılmak. **krş. ṭarṭıl-**
ṭ.-acaḳ (1) 15b/4
ṭ.-madan (1) 77a/6
ṭ.-ur (1) 15b/2

ṭarṭıl-: Tartma işi yapılmak. **krş. ṭartıl-**
ṭ.-up (1) 77a/13

taṣadduḳ: Ar. Sadaka olarak verme.

(1) 27a/15

ṭaş: Taş. (1) 57a/3

ṭ.-a (1) 90a/14

ṭaşra: Dışarı.(6) 13b/11, 14a/13, 26a/13, 56b/5, 69b/3, 98b/11

ṭaşu-: Taşımak, götürmek.

ṭ.-ram (1) 67a/3

ṭatlı: Tatlı, hoş. **krş. ṭatlu**

ṭ.-dur (1) 25b/14

ṭatlu: Tatlı, hoş.(1) 71a/10 **krş. ṭatlı**

ṭavāf: Ar. Kabenin çevresini yedi defa dönmek. (1) 80a/3

ṭavḳ: Ar. Gerdanlık.

ṭ.-ı (1) 102a/5

ṭayyibe: Ar. İyi, güzel, hoş, temiz. (1) 109a/4

ṭ.-niñ (1) 38b/13

ṭ.-yi (1) 86b/13

taʿyin: Ar. Ne olduğunu anlama, belirtme, karşılaştırma. (1) 48a/1

ṭayrān: Ar. Kuşlar. (1) 85a/11

tażarruʿ: Ar. Yakarma.(3) 5b/10, 83a/6, 85a/5

t.-larda (1) 5b/15

t.-u (1) 13a/3

tāze: Far. Bozulmamış, yeni. (2) 14a/5, 98a/3

taʿẓīm: Ar. Ululama.(4) 13a/12, 48b/4, 50a/15, 93a/13

taʿẓīmen: Ar. Ululama, büyük sayma; saygı gösterme. (1) 85a/2

tebāreke: Ar. Mübarek etsin. (5) 77b/15, 78b/15, 96b/2, 98a/15, 105a/3

tebdīl: Ar. Değiştirme. (4) 11a/1, 11a/6, 59b/12, 80b/3

teʾcīl: Ar. Erteleme. (1) 12a/6

tecribe: Ar. Deneyim. (1) 100a/13

tedbīr: Ar. Önlem, hazırlık.

t.-ini (1) 21a/5

teʾeḫḫid: (?)

t.-i (1) 104b/14

tefaḫḫuṣ: Ar. İnceden inceye araştırma. (1) 55b/7

tefekkür: Ar. Düşünme, düşünüş.

t.-e (1) 96b/9

tefsīr: Ar. Yorumlama, yorum, Kur'an'ın sürelerini açıklayarak yorumlama, Kur'an sürelerini yorumlayan bilim, eser.

t.-de (2) 41b/8, 41b/9

t.-inde (6) 42b/9, 64b/14, 81b/11, 103a/15, 103a/4

tehlīl: Ar. Kelimeyi tevhidi tekrar etme. (7) 22b/12, 24b/7, 26b/5, 31a/7, 37a/14, 63a/11, 78b/3

tekbīr: Ar. Müslümanlıkta Tanrının büyüklüğünü anlatmak için söylenen söz.(1) 35a/3

tekrār: Ar. Aynı olayın durumun yine olması, bir daha, yine, yeniden. (7) 24a/13, 29b/10, 30b/14, 52a/15, 55b/6, 64a/9

tekrīm: Ar. Saygı gösterme, ululama. (1) 93a/13

teḳrīr: Ar. Tekrar etme, yeniden söyleme.
t.-e (1) 87b/9

telḳīn: Ar. Bir duygu veya düşünceyi aşılama. (3) 21a/11, 49b/14, 91b/11

ten: Far. Ten, gövde, vücut.
t.-i (3) 11b/15, 12a/1, 83b/12
t.-im (1) 95b/13
t.-inde (2) 93b/8, 94a/5

tenhā: Far. Issız, yalnız, tek. (1) 90a/11

tepe: Baş, baş ucu.
t.-sinde (1) 26a/13

ter: Ter, arak.
t.-inden (1) 70a/10

terāzü: Far. Terazi, mizan.
t.-niñ (1) 15a/11
t.-nüñ (3) 15b/5, 19a/14, 82a/3

tercüme: Ar. Çeviri. (1) 101a/8
t.-sinde (1) 69a/9

tereyaġı: Sütten çıkarılan yemeklik yağ, sarı yağ.
t.-ndan (1) 71a/10

terk: Ar. Bırakma, ayrılma, bakmama. (8) 12b/9, 51b/14, 100b/15, 103a/5, 104a/9, 106b/10, 107b/10, 109a/6

tertīb: Ar. Sıralama, sıralanış. (1) 13b/12

tesbīḥ: Ar. Süphanallah sözünü söyleme. (17) 2a/2, 22b/12, 24b/6, 26b/4, 27b/11, 28a/7, 31a/7, 34b/6, 34b/4, 35a/1, 37a/14, 60b/12, 63a/11, 78b/3, 79a/4, 79a/6, 104b/6
t.-de (1) 104b/2
t.-e (4) 7b/6, 27b/11, 30b/6, 80a/5
t.-i (7) 27a/1, 31a/5, 33b/11, 33b/6, 34a/5, 36b/12, 80a/6

tesbīḥāt: Ar. Sübhanallah, diyerek Allah'ı kutsallaştırma.
t.-ı (3) 26a/3, 35b/14, 36a/2

teslīm: Ar. Bırakma, devretme, sahibine verme. (8) 103b/8, 55b/6, 55b/13,66a/11, 66a/15, 66b/2, 66b/8, 72b/9

tesmiye: Ar. Adlandırma, ad koyma. (2) 2a/9, 98b/11

teşehhüd: Ar. Namazda oturarak ettehiyyatü duasını okumak.
t.-den (1) 65a/6

teṭavvuʿ: Ar. Farz olmayan ibadette bulunma. (1) 9a/14

tevbe: Ar. Pişman olarak bir daha yapmamaya karar vermek. (27) 4a/8, 10b/1, 10b/11, 10b/13, 10b/14, 10b/2, 10b/4, 10b/5, 10b/9, 11a/9, 11b/11, 11b/8, 12a/11, 12a/9, 12b/2, 12b/7, 12b/8, 13a/12, 13a/14, 13a/7, 13b/4, 14a/1, 23a/4, 23a/9,

45b/8, 79b/7
t.-den (2) 11a/12, 12a/12
t.-i naṣūḥ (1) 12a/12
t.-si (4) 12a/9, 12b/11, 12b/15, 12b/3
t.-sin (2) 11b/11, 11b/9
t.-sini (1) 10b/6
t.-yi 12a/6

tevekkel: Ar. Her şeyi oluruna bırakan. (5) 8a/5, 41b/4, 95b/15, 95b/9, 96a/13

tevfīḳ: Ar. Allah'ın yardımına kavuşma. (1) 11b/15

tevḥīd: Ar. Allah'ın birliğine inanma. (2) 2a/3, 15b/3
t.-i (1) 15b/4

tez: Far. Çabuk olan, süratli. (2) 5b/2, 77a/12 **bk.tīz**

teẕkīr: Ar. Hatırlatma, vaaz ve nasihat etme.
t.-ine (1) 37a/15

ticāret: Ar. Ürün, mal alım satımı, alım satım etkinliği.
t.-in (1) 30b/5

tiryāḳ: Ar. Macun, panzehir.(3) 17b/15, 17b/6, 17b/9

tīz: Far. Çabukolan, süratli. (5) 12a/10, 92a/14, 92a/3, 93a/6, 94a/3 **bk. tez**

tīzcek: Far.+T. Çabucak. (1) 69b/2

ṭılısım: Ar. Doğaüstü işler yapabileceğine inanılan güç. (1) 100a/15

ṭırnaḳ: İnsan ve bazı hayvanlarda parmak uçlarının üstünü örten boynuzsu tabaka.
ṭ.-larını (1) 70b/5

ṭobṭolu: Çok dolu, bütünüyle.(1) 91a/2 **krş. ṭopṭolu**

ṭoġ-: Doğmak, dünyaya gelmek.
ṭ.-mış (2) 11b/13, 32b/8

ṭoġrı: Doğru, gerçek, yanlışsız. (3) 40b/10, 87a/5, 87b/1 **krş. doġrı**

ṭoḳsan: Seksen dokuzdan sonra gelen sayı. (5) 15a/11, 15a/7, 37b/12, 87b/5, 103b/6

ṭoḳun-: Değmek, el sürmek.
ṭ.-maz (1) 50a/12

ṭoḳuz: Dokuz sayısı. (11) 103b/5, 15a/11, 15a/8, 37b/13, 87b/5, 98b/12, 98b/15, 99a/1, 99b/10, 99b/9
ṭ.-dır (1) 98b/13
ṭ.-ı (1) 87b/5

ṭoḳuzuncı: Dokuz sayısının sıra sıfatı. (5) 51a/5, 53b/11, 57a/8, 61a/8, 64a/2

ṭol-: Dolmak.
ṭ.-a (1) 52a/10
ṭ.-dı (1) 80b/1
ṭ.-unca (1) 34a/1

ṭolaş-: Gezmek, gezinmek.
ṭ.-up (1) 91b/9

ṭolu: Dolu, dolmuş, boş olmayan.
ṭ.-sı (2) 90a/15, 90b/14

ṭoñuz: Domuz. (1) 95a/8

toprąḳ(ġ): Toprak. **krş. ṭoprąḳ**

t.(ġ)-a (1) 102b/14

ṭoprąḳ(ġ): Toprak. **krş. toprąḳ**

ṭ.(ġ)-a (1) 93b/3

t.-da (1) 17a/6

ṭ.-dan (1) 17b/4

ṭ.(ġ)-ı (1) 93b/3

ṭopṭolu: Çok dolu, bütünüyle.(1) 94b/9 **krş. ṭobṭolu**

ṭoy-: Doymak, tatmin olmak, kanmak.

ṭ.-ar (1) 94b/11

ṭoyumlıḳ: Ganimet, ziyafet, bahşiş. (1) 41b/2 **krş. doyumluḳ**

ṭoz: Çok küçük ve hafifparçalara bölünmüş toprak veya madde. (1) 40b/14

ṭ.-un (1) 13b/11

ṭudaḳ(ġ): Dudak. (1) 32b/14 **krş. dudaḳ**

ṭ.(ġ)-ıñ (1) 33a/13

tuḥfe: Ar. Hediye, armağan.

t.-dür (1) 53a/4

t.-mdür (1) 53a/5

tulūʿ: Ar. Doğma, doğuş.

t.-ı fecr (1) 31a/11

ṭur-: Durmak, ayağa kalkmak, toplanmak.

ṭ.-a (3) 102b/15, 103a/1

ṭ.-acağına (1) 91a/1

ṭ.-asın (1) 23a/4

ṭ.-ı gel-: (2) 98a/8, 72b/7

ṭ.-madın (1) 106a/2

ṭ.-maz (1) 105b/11

ṭ.-mazın (1) 105b/12

ṭ.-up (1) 67a/4

ṭ.-ur (1) 91a/13

turp: Far. Turp. (1) 70a/5

ṭut-: Tutmak, yakalamak, kabul etmek, alıkoymak, karşısına veya üstüne koymak.

ṭ.-a (1) 18b/13

ṭ.-am (1) 86b/9

ṭ.-arım (1) 93a/11

ṭ.-aydı (1) 20b/8

t.-mış (1) 40b/6

ṭ.-maz (1) 22a/2

ṭ.-uñ (1) 26a/7

ṭutmaḳ: Tutma, yakalama, kabul etme, alıkoyma, karşısına veya üstüne koyma (1) 3a/11

ṭ.-dan (1) 16a/15

tüken-: Tükenmek, bitmek.

t.-e (1) 58b/14

tüne-: Tünemek, uyumak için bir dala veya sırığa konmak.

t.-r (1) 26a/14

türbe: Ar. Ünlü biri için yapılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

t.-leri (1) 9a/8

tüy: Deri üzerinde bulunan kısa, yumuşak ve sık uzantılar. (1) 60b/12

t.-ler (1) 60b/12

t.-leri (1) 57a/15

t.-üsi (2) 94a/9, 94b/5

U

uç(c): Son, nihayet, sınır, sebep, vesile.
u.(c)-ı (2) 19b/6, 41a/1
u.(c)-unda (3) 36a/6, 80b/1, 80b/5

uç-: Havada düşmeden durmak, yüksekten düşmek, ruhu göğe yükselmek, uçmak.
u.-a (1) 18b/8
u.-am (1) 83a/6
u.-sa (1) 78b/10
u.-up (1) 79a/1

uçmaḳ(ġ): Cennet. (7) 14b/4, 25b/3, 39a/15, 75a/2, 92b/6, 97b/5, 103a/14
u.(ġ)-a (12) 18b/13, 19b/14, 21a/12, 21a/15, 21b/4, 23a/2, 76a/13, 88a/3, 96b/12, 96b/15, 97a/2, 97a/9
u.-da (3) 102b/10, 105a/4, 75b/6
u.-dır (1) 21b/1
u.(ġ)-ıñ (2) 103a/14, 14b/4

uġra-: Uğramak, kısa bir süre kalmak, uzaklaşmak, tesadüf etmek.
u.-dı (4) 28a/3, 82b/7, 83a/3, 89b/12
u.-r (1) 41a/1
u.-r-imiş (1) 41a/2

uġrı: Hırsız.(1) 67b/5

uġurla-: Çalmak.
u.-dı (1) 66b/15
u.-mış (1) 67a/15

uḥdiyyet: Ar. Birlik.
u.-e (1) 61a/2

uḫrevī: Ar. Ahiretle ilgili.
u.-ye: (1) 1b/12

uḫreviye: Ar. Ahiretle ilgili.
u.-ye (1) 1b/5

ulaşdır-: Ulaşmasını sağlamak. (1) 50a/3

ulaşmaḳ: Ulaşmasını sağlama. (1) 105b/4

ʿulemā: Ar. Bilginler. (6) 13a/1, 28a/14, 37b/4, 46b/14, 51b/13, 64a/6
ʿu.-dan (1) 65b/1
ʿu.-nıñ (1) 66b/3

ulu: Ulu, büyük, yüce, saygıdeğer, şerefli. (5) 107b/3, 17a/5, 18a/9, 36b/5, 78a/15
u.-sı (1) 8a/6

ululuḳ(ġ): Büyüklük, yücelik, saygıdeğerlik.
u.(ġ)-ın (1) 27a/6

ʿulūm: Ar. Bilimler, ilimler.
ʿu.-u şerīfe (1) 29b/11

um-: Ummak, beklemek, temenni etmek.
u.-arım (1) 55a/13
u.-madıġı (1) 45b/6
u.-mazdıḳ (1) 5b/2

unut(d)-: Unutmak, hatırlamamak,

önemsememek, gönülden çıkarmak.
u.(d)-a (1) 12b/7
u.(d)-asın (1) 70a/2
u.-dı (1) 75a/2
u.-dıñız (1) 5b/2
u.-mañ (1) 5b/1
u.-sa (1) 75a/2

ur-: Vurmak, değdirmek.
u.-am (1) 96a/4
u.-dı (2) 93b/5, 96b/4
u.-up (3) 3b/15, 78b/10, 97a/4

ʿurūc: Ar. Yukarı çıkma, yükselme. (1) 51a/8

utan-: Utanmak, mahcup olmak.
u.-up (1) 13a/13

uyan-: Uyanmak.
u.-dım (4) 24a/1, 65b/5, 81a/1, 84a/13
u.-duḳda (1) 22b/11
u.-up (1) 22b/8

uyḫu: Uyku.
u.-sında (1) 22b/10
u.-ya (2) 72b/12, 80a/13

uyu-: Uyumak.
u.-mazdı (1) 102b/12

ʿuyūb: Ar. Ayıplar, kusurlar.
ʿu.-dan (1) 29b/12

uyuş-: Uyuşmak işi.
u.-dıġı (1) 69b/14

uzun: Uzun, uzunluk. (1) 8a/8

uzunluḳ(ġ): Bir şeyin bir uçtan öbür uca uzaklığı.
u.(ġ)-ı (1) 15a/8

ʿużuv: Ar.Organ. (2) 34b/13, 34b/15
ʿu.-ı (1) 35a/6

Ü

ü: Far. Ve.(11) 15b/6, 26a/4, 24b/6, 30a/12, 35b/3, 37b/13,57a/12, 57a/13, 64a/2, 66a/13,100a/13
bk. ve, vü

üç: Üç sayısı. (62) 4a/9, 6a/9, 12b/9, 13b/10, 28a/9, 35a/6, 35b/15, 36a/1, 45b/10, 45b/8, 45b/9, 46b/7, 47a/8, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 49b/14, 49b/4, 51a/1, 52a/15, 52b/5, 59a/14, 59a/3, 59b/4, 61a/14, 65b/14, 66a/7, 75a/12, 75a/13, 76a/9, 78a/4, 78a/6, 81b/8, 82a/7, 84a/1, 84a/13, 85a/2, 86a/12, 96a/15, 96b/13, 96b/15, 96b/3, 97a/1, 97b/4, 97b/5, 99b/14, 99b/2, 28a/11, 101b/10, 101b/11, 103a/11, 103b/5, 105a/2, 106b/2, 107a/3, 108b/4, 109b/9

üçer: Üç sayısının üleştirme say sıfatı. (6) 28a/10, 32a/3, 32b/10, 36b/9, 78b/7, 78b/8

üçünci: Üç sayısının sıra sıfatı.(11) 12b/13, 17b/3,48b/11, 49b/3, 50a/5, 51b/3, 52b/1, 54a/14,

58a/10, 63b/15, 76b/3
ü.-de (2) 51a/9, 52a/15
ümid: Far. Ümit, beklenti. **bk. ümiẕ, ümüẕ**
ü.-ini (1) 6b/3
ümiẕ: Far. Ümit, beklenti. (1) 84a/8 **bk. ümid, ümüẕ**
ü.-dir (2) 13a/4, 99a/1
ü.-im (1) 55a/11
ü.-in (1) 55a/12
ümmet: Ar. Bir peygambere inanan cemaat.
ü.-i Muḥammed (2) 4a/13, 55a/10
ü.-i (5) 94b/13, 97a/12, 97a/3, 97a/9, 97b/1
ü.-imden (12) 49b/15, 55a/3, 56b/6, 57a/15, 57b/14, 60a/1, 60a/15, 60a/2, 61a/10, 61a/3, 65b/15, 88a/13
ü.-ime (1) 60b/6
ü.-imi (4) 101a/14, 65b/2, 65b/4, 97a/14
ü.-imiñ (3) 13a/11, 55b/12, 92a/9
ü.-iñ (1) 93a/4
ü.-iñden (5) 20a/6, 58a/8, 65a/13, 65b/1, 97b/4
ü.-iñe (2) 25b/13, 94a/14
ü.-iñi (1) 101a/15
ü.-iñiñ (1) 52b/15
ü.-leri (1) 94a/11
ü.-leriñ (1) 93a/3
ü.-lerüñe (1) 95a/4
ü.-lerüñüñ (1) 95a/5
ü.-üm (1) 54b/10
ümmī: Ar. okuma yazma bilmeyen. (1) 2a/11
ümüẕ: Far. Ümit, beklenti. **bk.ümid, ümiẕ**
ü.-dir (1) 11a/14
üründüle-: İyisini seçmek.
ü.-yüp (1) 2a/1
üslūb: Ar. Biçim, tarz. (1) 64a/14
üst: Üst, beden,yüzey.
ü.-ünde (2) 20b/5, 20b/6
ü.-ündedir (1) 18a/4
ü.-üne (7) 101a/11, 103a/9, 104b/3, 82b/6, 94b/13, 96a/6,82b/10
üşen-: Üzülmek, sıkılmak, rahatı kaçmak, usanmak, bıkmak,çekinmek.
ü.-irsiz (1) 95a/7
üz(e)re: Üzerine, üzerinde, -den sonra. (17)2b/8, 23a/5, 35a/5, 41b/13, 47b/4, 50a/15, 51a/4, 54b/1, 61b/15, 64a/15, 64b/5, 67a/4, 100b/1, 103b/1, 107b/8, 108a/8, 109a/8
üzeri: Bir şeyin yukarı yanı, görülen yanı, yüzü, varlık, kimlik.
ü.-me (2) 103b/15, 58b/4
ü.-nde (8) 3b/7, 24b/2, 28b/6, 56a/1, 84b/10, 94b/5,

101a/1, 101b/9
ü.-ñde (2) 43a/12, 93a/15
ü.-nden (1) 13a/11
ü.-ne (31) 10b/4, 11a/12, 13b/1,13b/10, 14a/2, 14a/6, 14a/7, 34a/5, 45a/10, 45a/12, 52b/7, 56b/9, 58b/1, 60a/11, 65a/7, 70b/3, 70b/6, 83a/10, 87b/1, 91a/10, 93b/5, 94a/4, 94b/14, 104a/3, 101b/4, 102a/6, 106a/9, 106b/15, 107b/13, 107b/14
ü.-ñe (1) 87b/12
ü.-nedür (1) 64b/1
ü.-ñize (1) 108a/4

V

vācib: Ar. İslâm'a göre yapılması gerekli olan.(8) 35a/10, 51a/4, 64a/11, 71b/5, 76a/2, 95b/14, 104a/15, 104b/1
v.-dir (6) 10b/4, 22b/11, 30b/14, 64a/7, 64b/6, 64b/7

vaʿde: Ar. Süre, mühlet, söz verme. (1) 30a/5
v.-si (1) 1b/4

vaḥy: Ar. Buyruk ve düşüncelerin Tanrı tarafından peygamberlere bildirilmesi. (5) 35b/15, 56a/3, 58a/7, 61b/3, 61b/6

vaḥşet: Ar. Yabani olma durumu, korku, yalnızlık.
v.-inden (1) 44b/12

vāʿiẓ: Ar. Öğütçü. (4) 39b/4, 39b/5, 39b/12, 89b/14
v.-iñ (2) 39b/11, 40a/3

vaḳār: Ar. Ağırbaşlılık. (1) 80b/1
v.-ıyla (1) 102a/5

vāḳıʿ: Ar. Olan, olmuş. (2) 3b/3, 24a/2

vāḳıʿa: Ar. Gerçek, olmuş bir iş; rüya, düş; cenk, savaş; gerçek, gerçi, her ne kadar; (5) 3a/7, 38a/15, 49a/7, 85b/1, 84a/6
v.-da (8) 65b/7, 72b/1, 72b/12, 80a/13, 81a/9, 84a/10, 85b/3, 85b/12
v.-lar (1) 65b/10
v.-mda (1) 23b/13
v.-sında (4) 65a/10, 77b/6, 77b/7, 83b/10
v.-yı (1) 90b/7 (iyelik)
v.-yı laṭīfesi (3) 65a/8, 80a/2, 81a/8

vāḳıf: Ar. Bilen, farkında olan. (1) 49b/2

vaḳ(ı)t: Ar. vakit, zaman. (11) 3a/10, 3b/11, 13b/2, 13a/14, 17a/11, 36a/10, 64b/4, 69b/14, 100a/12, 103a/10, 106a/7
v.-da (5) 6a/7, 10b/4, 41b/2,

66b/6, 106b/8,
v.-dır (1) 16a/6
v.-a (2) 57b/12, 77a/3
v.-ı farżīyeniñ (1) 81b/8
v.-ı ṣalātıñ (1) 24b/2
v.-ın (4) 11a/6, 19b/13, 20a/8, 104b/9
v.-ında (10) 21a/10, 27a/7, 31a/11, 32a/13, 68b/1, 95b/2, 102a/4, 102b/1, 107b/5, 107b/7

vaḳtā: Ar. Ne zaman ki.(1) 103b/14

vallāhi: Ar. Tanrı'yı tanık tutarım, anlamında yemin sözü. (1) 26b/11 **bk. vallāhü**

vallāhü: Ar. Tanrı'yı tanık tutarım, anlamında yemin sözü. (1) 88a/11 **bk. vallāhi**
v. ekber (1) 26a/13

var: Var, varlığı, hepsi, olancası, mal, varlık. (34) 19b/15, 20b/2, 20b/3, 26b/2, 26b/3, 40a/9, 40b/5, 41a/9, 47b/4, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 56a/8, 66b/10, 68b/15, 72b/3, 78b/2, 79a/3, 82b/5, 85b/9, 87a/5, 89b/12, 89b/13, 89b/9, 90b/11, 90b/12, 90b/15, 92a/13, 95a/13, 99b/3, 109a/1
v.-dır (50) 2b/12, 7a/5, 8b/15, 9a/2, 17b/6, 22a/2, 20b/1, 20b/14, 20b/2, 20b/5, 20b/6, 26b/4, 52b/5, 56b/9, 57a/1, 57a/10, 57a/15, 57b/2, 57b/7, 57b/8, 59a/12, 59b/15, 60b/10, 60b/12, 60b/15, 67a/7, 68b/8, 71a/8, 73a/9, 78b/1, 80a/6, 81b/14, 82a/2, 82a/8, 82b/9, 87b/8, 94b/4, 94b/5, 98b/3, 100b/8, 101b/7, 101b/8, 101b/9, 102a/3, 102a/9, 103a/7, 104a/12, 109a/2
v.-ıdı (1) 17a/12
v.-ından (1) 33a/9
v.-idi (4) 20a/15, 40b/6, 72a/12, 89b/7
v.-imiş (1) 91a/4
v.-ise (13) 3b/7, 3b/9, 3a/11, 3a/12, 4a/3, 8a/3, 15b/2, 15b/6, 19a/14, 67a/6, 75b/1, 93b/9, 94a/5
v.-mıdır (2) 17a/7, 28a/6, 66b/1

var-: Varmak, gitmek.
v.-a (3) 18b/9, 77a/11, 78b/14
v.-am (2) 9a/10, 67a/7
v.-asın (2) 23a/3, 68b/15
v.-ayın (1) 91a/1
v.-dı (4) 23b/11, 72b/12, 72b/6, 91a/1
v.-dım (5) 24a/1, 72b/13, 77b/8, 80a/13, 84b/7
v.-duḳda (2) 2b/1, 83a/8

v.-duḳlarında (1) 5b/8
v.-ġıl (2) 96a/7, 97a/15
v.-ınca (3) 57b/12, 60b/14, 92a/12
v.-mışca (1) 97b/5
v.-salar (1) 44b/14
v.-up (2) 82b/7, 91a/6
v.-ur (1) 106a/4
varaḳ: Ar. Yaprak, yazılı kağıt. (1) 101a/1
vārid: Ar. Olabileceği akla gelen. (2) 52b/1, 107a/14
varlu: Varlıklı. (1) 33a/9
vasaṭī: Ar. Ortalama. (1) 48a/8
vaṣf: Ar. Vasıf, nitelik, ayırıcı özellik.
v.-ı (1) 28a/7
vāṣıl: Ar. Ulaşan, varan. (5) 1b/12, 6a/13, 48b/2, 63b/14, 81a/4
vāsiʿ: Ar. Geniş, engin. (1) 20b/15
vaṣiyyet: Ar. Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey. (2) 32a/13, 33a/6
vażʿ: Ar. Konma, konulma. (2) 56b/11, 60a/12
v.-ı (1) 70b/6
vaẓīfe: Ar. Ödev, görev.
v.-de (2) 47b/4, 50b/13
v.-si (1) 104b/2
ve: Ar. Ve.(1232) 1a/12, 1a/13, 1a/3, 1a/6, 1a/7, 1a/8, 1b/10, 1b/11, 1b/12, 1b/13, 1b/14, 1b/15, 1b/3, 1b/8, 1b/9, 2a/1, 2a/10, 2a/11, 2a/13, 2a/14, 2a/15, 2a/2, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/9, 2b/1, 2b/10, 2b/12, 2b/13, 2b/14, 2b/15, 2b/2, 2b/3, 2b/4, 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8, 3a/1, 3a/10, 3a/11, 3a/12, 3a/13, 3a/14, 3a/15, 3a/3, 3a/4, 3a/5, 3a/7, 3a/8, 3a/9, 3b/1, 3b/11, 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/7, 4a/1, 4a/11, 4a/12, 4a/2, 4a/6, 4a/7, 4a/8, 4a/9, 4b/10, 4b/11, 4b/12, 4b/14, 4b/5, 4b/6, 4b/9, 5a/13, 5a/3, 5a/5, 5a/7, 5a/8, 5b/1, 5b/11, 5b/15, 5b/3, 5b/6, 5b/9, 6a/10, 6a/11, 6a/12, 6a/13, 6a/15, 6a/4, 6a/7, 6a/8, 6a/9, 6b/1, 6b/11, 6b/12, 6b/14, 6b/4, 6b/5, 6b/6, 6b/7, 6b/8, 7a/1, 7b/13, 7b/6, 8a/2, 8a/3, 8a/7, 8a/9, 8b/10, 8b/4, 8b/7, 9a/4, 9a/5, 9a/6, 9a/8, 10a/14, 10a/7, 10b/11, 10b/14, 10b/15, 10b/2, 10b/9, 11a/4, 11a/5, 11a/6, 11b/11, 11b/15, 11b/8, 12a/1, 12a/10, 12a/12, 12a/14, 12a/2, 12a/3, 12b/10, 12b/12, 12b/13, 12b/14, 12b/4, 12b/5, 12b/8, 13a/11, 13a/12, 13a/13, 13a/15, 13a/3, 13a/6, 13a/9, 13b/11, 13b/15, 13b/3, 13b/4, 13b/6, 13b/8, 14a/1, 14a/10, 14a/11, 14a/4, 14a/6, 14a/7, 14a/8, 14a/9, 14b/11, 14b/12, 14b/15, 14b/4, 14b/5, 14b/6,

15a/1, 15b/2, 15b/6, 16a/15, 16a/5, 16a/6, 17a/12, 17a/13, 17a/2, 17a/3, 17a/4, 17a/5, 17a/6, 17a/8, 17a/9, 17b/12, 17b/13, 17b/14, 17b/15, 17b/6, 17b/8, 17b/9, 18a/1, 18a/10, 18a/11, 18a/12, 18a/4, 18a/6, 18a/9, 18b/2, 18b/5, 18b/8, 19a/12, 19a/13, 19a/14, 19a/15, 19a/7, 19a/8, 19a/9, 19b/15, 19b/2, 19b/5, 19b/8, 19b/9, 20a/15, 20a/4, 20b/1, 20b/11, 20b/12, 20b/13, 20b/14, 20b/15, 20b/2, 20b/3, 20b/5, 20b/6, 20b/8, 20b/9, 21a/2, 21a/3, 21a/4, 21a/5, 21a/6, 21a/7, 21b/12, 21b/5, 22a/3, 22b/1, 22b/12, 22b/13, 22b/14, 22b/2, 22b/3, 22b/5, 22b/8, 23a/12, 23a/3, 23a/4, 23a/8, 23a/9, 23b/14, 24a/11, 24a/12, 24a/13, 24a/8, 24b/14, 24b/2, 24b/6, 24b/7, 25a/1, 25a/10, 25a/5, 25a/9, 25b/14, 25b/3, 25b/4, 26a/12, 26a/4, 26b/1, 26b/10, 26b/3, 26b/4, 26b/5, 27a/3, 27b/10, 27b/11, 27b/13, 27b/15, 28a/10, 28a/15, 28a/4, 28a/7, 28b/1, 28b/10, 28b/15, 28b/9, 29a/6, 29b/11, 29b/12, 29b/13, 29b/14, 29b/8, 29b/9, 30a/1, 30a/10, 30a/12, 30a/3, 30b/5, 31a/5, 31b/12, 31b/4, 32a/11, 32a/12, 32a/15, 32a/2, 32a/5, 32b/1, 32b/15, 32b/3, 32b/4, 32b/5, 33a/5, 33a/6, 33a/7, 33b/11, 33b/14, 33b/15, 33b/5, 33b/6, 33b/8, 34a/1, 34a/4, 34a/7, 34a/8, 34b/6, 35a/11, 35a/3, 35b/1, 35b/14, 35b/2, 36a/1, 36a/10, 36a/11, 36a/14, 36a/2, 36a/4, 36b/10, 36b/13, 36b/2, 36b/3, 36b/5, 36b/7, 36b/9, 37a/14, 37a/15, 37a/4, 37b/1, 37b/14, 37b/3, 37b/4, 37b/5, 37b/6, 38a/10, 38a/13, 38a/15, 38a/6, 38a/8, 38a/9, 38b/1, 38b/12, 38b/13, 38b/4, 38b/5, 38b/6, 39b/10, 39b/12, 39b/3, 39b/7, 40a/1, 40a/2, 40a/9, 40b/1, 40b/10, 40b/14, 40b/2, 40b/3, 40b/8, 41a/15, 41a/5, 41a/6, 41b/1, 41b/10, 41b/11, 41b/12, 41b/2, 41b/3, 41b/4, 42a/15, 42a/4, 42b/1, 42b/14, 42b/5, 42b/6, 42b/7, 42b/8, 42b/9, 43a/1, 43a/13, 43a/2, 43a/3, 43a/4, 43b/14, 43b/15, 44a/12, 44a/6, 44b/11, 44b/12, 45a/11, 45a/12, 45a/13, 45a/15, 45a/9, 45b/1, 45b/10, 45b/2, 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/8, 45b/9, 46b/7, 46b/8, 46b/9, 47a/13, 47a/8, 47b/10, 47b/11, 47b/15, 48a/13, 48a/4, 48a/6, 48a/9,

48b/4, 48b/9, 49a/11, 49a/15, 49a/3, 49a/5, 49a/6, 49a/7, 49a/9, 49b/10, 49b/14, 49b/15, 49b/9, 50a/1, 50a/10, 50a/11, 50a/13, 50a/15, 50a/7, 50a/8, 50a/9, 50b/12, 50b/2, 50b/3, 51a/2, 51a/3, 51a/4, 51a/6, 51b/12, 51b/8, 52a/10, 52a/12, 52a/13, 52b/11, 52b/3, 53a/13, 53a/14, 53a/4, 53b/1, 53b/3, 53b/6, 53b/7, 53b/9, 54a/10, 54a/2, 54a/9, 54b/1, 54b/11, 54b/14, 54b/5, 54b/9, 55a/10, 55a/13, 55a/2, 55a/5, 55b/1, 55b/11, 55b/4, 55b/9, 56a/11, 56a/14, 56a/8, 56b/10, 56b/12, 56b/5, 57a/10, 57a/11, 57a/12, 57a/13, 57a/14, 57a/3, 57a/4, 57a/9, 57b/1, 57b/15, 57b/4, 58a/14, 58a/3, 58a/6, 58a/7, 58b/14, 59a/10, 59a/12, 59a/3, 59a/7, 59a/8, 59a/9, 59b/11, 59b/12, 60a/12, 60a/13, 60a/2, 60a/3, 60a/5, 60a/8, 60b/1, 60b/13, 60b/15, 60b/2, 60b/7, 61a/1, 61a/13, 61a/14, 61a/3, 61a/4, 61a/6, 61a/7, 61a/8, 61b/1, 61b/11, 61b/13, 61b/14, 61b/15, 61b/2, 61b/3, 61b/5, 61b/6, 61b/9, 62a/1, 62a/11, 62a/13, 62a/3, 62a/4, 62a/5, 62a/6, 62a/7, 62a/8, 62b/1, 62b/11, 62b/12, 62b/15, 62b/7, 62b/9, 63a/10, 63a/11, 63a/12, 63a/15, 63a/2, 63a/3, 63a/4, 63a/5, 63b/1, 63b/10, 63b/11, 63b/3, 63b/6, 63b/8, 64a/3, 64a/4, 64a/8, 64b/1, 64b/11, 64b/3, 64b/8, 65b/1, 65b/10, 65b/13, 65b/14, 65b/15, 65b/8, 65b/9, 66a/1, 66b/1, 66b/13, 66b/6, 66b/8, 67a/1, 67a/11, 67a/15, 67a/2, 67a/3, 67b/1, 67b/10, 67b/14, 67b/15, 67b/5, 67b/6, 67b/8, 68a/10, 68a/11, 68a/2, 68a/3, 68a/4, 68a/5, 68a/6, 68b/2, 68b/3, 68b/6, 69a/1, 69a/15, 69a/2, 69b/13, 69b/15, 70a/10, 70a/11, 70a/7, 70a/9, 70b/5, 70b/7, 71a/3, 71a/4, 71a/5, 71a/7, 71b/15, 71b/6, 71b/9, 72a/3, 72a/4, 72a/7, 72b/1, 72b/10, 72b/11, 72b/13, 72b/14, 72b/15, 72b/2, 72b/3, 72b/4, 72b/8, 73a/9, 73b/4, 73b/5, 73b/6, 73b/7, 74a/10, 74b/10, 74b/11, 74b/5, 74b/8, 75a/1, 75a/11, 75a/12, 75a/13, 75a/15, 75a/4, 75a/5, 75a/6, 75b/1, 75b/14, 75b/6, 76a/13, 76a/2, 76a/8, 76b/10, 76b/12, 76b/13, 76b/9, 77a/4, 77a/6, 77a/7, 77b/15, 77b/5, 77b/6, 77b/8, 78a/13, 78a/15, 78a/2, 78a/7, 78a/9, 78b/1, 78b/11, 78b/12, 78b/14,

78b/15, 78b/2, 78b/3, 78b/4, 78b/5, 78b/6, 79a/13, 79a/14, 79a/5, 79a/8, 79a/9, 79b/1, 79b/13, 79b/14, 79b/7, 80a/10, 80a/11, 80a/12, 80a/13, 80b/11, 80b/12, 80b/2, 80b/3, 80b/6, 81a/10, 81a/11, 81a/2, 81a/3, 81a/7, 81b/14, 81b/15, 82a/1, 82a/3, 82a/4, 82a/5, 82a/6, 82b/1, 82b/10, 82b/12, 82b/15, 82b/8, 82b/9, 83a/1, 83a/14, 83a/5, 83a/9, 83b/10, 83b/15, 83b/2, 83b/3, 83b/4, 83b/5, 83b/9, 84a/1, 84a/13, 84a/14, 84a/3, 84a/4, 84b/12, 84b/14, 84b/6, 84b/9, 85a/12, 85a/14, 85a/2, 85a/3, 85a/4, 85a/5, 85a/6, 85a/9, 85b/4, 85b/9, 86a/10, 86a/4, 86a/5, 86a/6, 86a/9, 86b/1, 86b/12, 86b/14, 86b/4, 87a/10, 87a/15, 87a/3, 87a/4, 87b/1, 87b/3, 87b/4, 87b/7, 87b/9, 88a/1, 88a/3, 89b/14, 89b/5, 89b/7, 89b/8, 90a/3, 90a/5, 90b/11, 90b/15, 91a/2, 91a/4, 91b/13, 91b/3, 91b/9, 92a/2, 92a/4, 92a/7, 92a/8, 92b/10, 92b/11, 92b/14, 92b/15, 92b/3, 92b/4, 92b/5, 92b/6, 92b/7, 92b/8, 92b/9, 93a/1, 93a/10, 93a/13, 93a/14, 93a/4, 93a/5, 93b/2, 94a/10, 94a/12, 94a/13, 94a/14, 94a/3, 94a/9, 94b/14, 94b/2, 94b/3, 94b/5, 94b/7, 94b/9, 95a/10, 95a/15, 95a/3, 95a/5, 95b/2, 95b/4, 95b/6, 95b/8, 96a/13, 96a/15, 96a/6, 96a/8, 96b/15, 96b/2, 96b/3, 96b/5, 96b/6, 96b/7, 97a/15, 97a/2, 97a/5, 97a/6, 97a/7, 97a/8, 97a/9, 97b/3, 97b/5, 98a/11, 98a/12, 98a/15, 98a/3, 98a/4, 98a/5, 98b/1, 98b/11, 98b/8, 99a/13, 99a/2, 99a/8, 99b/1, 99b/11, 99b/12, 99b/13, 99b/15, 99b/5, 99b/7, 99b/9, 32b/11, 27b/14, 26a/11, 26b/9, 12b/12, 92b/7, 44a/6, 37a/2, 47b/1, 68a/11, 45a/14, 92b/7, 100a/10, 100a/5, 100a/8, 100a/9, 100b/15, 100b/8, 101a/13, 101b/11, 101b/12, 101b/3, 102a/1, 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/14, 102a/15, 102a/5, 102a/6, 102a/9, 102b/1, 102b/2, 102b/4, 102b/9, 103a/1, 103a/12, 103a/13, 103a/2, 103a/8, 103b/11, 103b/12, 103b/15, 103b/4, 103b/7, 103b/8, 103b/9, 104a/1, 104a/4, 104a/6, 104b/1, 104b/10, 104b/12, 104b/2, 104b/5, 104b/8, 105a/2, 105a/3, 105b/13, 105b/14, 105b/3, 105b/6, 105b/7,

105b/9, 106a/15, 106a/3, 106a/5, 106b/11, 107a/1, 107a/2, 107b/14, 107b/6, 108a/4, 108a/6, 108a/8, 108b/12, 108b/2, 108b/3, 109a/2, 109a/6, 109a/8, 109b/1, 109b/2, 109b/8 **bk. ü, vü**

vebāl: Ar. Günah.
v.-dir (1) 39b/13
v.-dür (1) 3b/12

vecebet: Ar. Vacip oldu. (1) 104a/15

vech: Ar. Yüz, çehre; üst, satıh, düz; yön.
v.-i (2) 50a/15, 65a/7
v.-i arż (1) 58b/3
v.-ile (14) 4a/1, 6a/4, 13a/1, 58a/13, 58b/6, 65a/2, 65b/9, 66a/15, 69a/7, 71b/12, 72a/8, 73a/3, 74b/4, 81b/4

vefāt: Ar. Ölüm. (9) 107b/6, 107b/7, 21a/11, 22a/1, 22a/5, 23a/2, 32a/13, 80a/10, 81a/10

velāyet: Ar. Velilik, yetke.
v.-imizden (1) 80a/9
v.-inde (1) 7a/3

veled: Ar. Oğul, çocuk.
v.-i (1) 23b/11

velī: Ar. Ermiş, eren. (1) 100b/6
v.-dür (1) 75b/12
v.-lerden (1) 100b/3

ver-: Vermek. **krş. vir-**
v.-di (1) 72b/15
v.-e (1) 63b/13
v.-en (1) 35a/9
v.-eyim (1) 25a/8
v.-irim (1) 61a/4

veril-: Verme işine konu olmak. **krş. viril-, virül-**
v.-üp (1) 6b/11

ve's-selām: Ar. İşte o kadar, son söz bu. (3) 109b/3, 101a/2, 10a/15

vesvās: Ar. Şeytan
v.-ı (1) 102b/4

vesvese: Ar. Kuruntu.
v.-lerini (1) 21a/4

veyā: Ar.+Far. Veya, yahut. (2) 51b/1, 13a/13

veyāḫūd: Ar.+Far.Veya, yahut.(2) 51b/1, 73a/14

vezn: Ar. Tartı, ölçü. (1) 55b/7
v.-e (1) 15b/3

vidāʿ: Ar. Ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme.
v.-ında (1) 54b/10

vir-: Virmek. (8) 7a/5, 50b/4, 58b/12, 61b/11, 69a/1, 72a/14, 95b/4, 99b/4 **krş. ver-**
v.-di (19) 101a/2, 24a/8, 39b/11, 44a/10, 48a/12, 58a/13, 58b/6, 58b/7, 69a/3, 83b/14, 87a/10, 87a/4, 92a/11, 95b/11, 95b/8, 96a/1, 96a/12, 96b/14, 99b/5
v.-digi (1) 49b/11

v.-dikçe (1) 84b/12
v.-dikden (1) 104b/12
v.-diler (2) 77b/4, 80b/15
v.-dim (3) 108b/15, 72b/10, 94a/15
v.-diñ-mi (1) 77a/13
v.-dügi (8) 48b/4, 50b/5, 57b/12, 61a/1, 64a/8, 77b/2, 88a/12, 93b/13
v.-dügin (1) 56a/12
v.-dükden (1) 42b/12
v.-düm (2) 81a/13, 84a/13
v.-e (53) 4a/1, 6b/6, 18b/10, 18b/11, 26a/4, 33b/6, 44a/12, 45b/5, 45b/6, 49a/4, 49a/9, 50a/10, 50a/14, 50b/10, 50b/6, 50b/7, 50b/10, 51a/2, 53a/12, 53b/10, 53b/13, 53b/14, 53b/6, 53b/8, 54a/10, 54a/12, 54a/3, 54a/8, 57a/6, 57b/10, 57b/15, 58a/9, 60a/15, 61a/11, 61a/13, 61a/15, 61a/4, 62b/9, 68b/2, 69b/13, 70a/11, 71b/9, 75a/13, 75b/15, 75b/5, 76a/12, 76b/10, 83b/5, 95a/12, 102b/9, 106a/3, 109b/1,
v.-eceği (1) 4a/12
v.-eler (6) 103a/2, 49b/2, 54a/13, 54a/9, 77a/4, 93b/11
v.-elim (2) 60a/5, 92b/9
v.-em (3) 82b/1, 83a/9, 97b/6
v.-en (5) 48b/11, 56b/10, 60b/13, 61a/1, 109b/1,
v.-ene (1) 69b/5
v.-enler (1) 62a/3
v.-enler-içün (1) 60b/7
v.-eydim (1) 33a/15
v.-eyin (1) 33b/2
v.-gil (2) 92a/14, 92b/8
v.-icek (1) 52b/5
v.-iñ (1) 70a/3
v.-ir (9) 47b/10, 49a/15, 49a/6, 54b/15, 80b/10, 85b/8, 103a/9, 104b/7, 106a/1
v.-irim (2) 101b/8, 49b/9
v.-iriz (1) 11a/11
v.-irler (13) 33a/14, 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 57b/4, 61a/12, 61a/14, 61a/5, 61a/6, 103a/12
v.-irsin (1) 72b/5
v.-meden (1) 77a/6
v.-medi (1) 72a/14
v.-memişdir (1) 58b/7
v.-meye (5) 51a/15, 51b/12, 52b/7, 64b/10, 70a/8
v.-meyecek (1) 70a/12
v.-meyeler (2) 3b/12, 52a/3
v.-mez (6) 39b/3, 47b/15, 50a/7, 53a/8, 63b/10,

88a/13
v.-mezdim (1) 80a/8
v.-mezem (1) 72b/15
v.-mezseñ (1) 62a/9
v.-mezsin (1) 65b/4
v.-miş (2) 74b/8, 95a/15
v.-mişdir (1) 50a/3
v.-se (20) 6a/15, 47b/10, 49a/14, 52b/11, 57b/1, 60a/2, 63b/7, 71b/12, 73a/3, 74b/11, 74b/4, 74b/9, 75b/7, 81b/4, 83b/1, 83b/10, 83b/12, 84a/2, 97a/7, 97b/4
v.-seler (1) 53b/15
v.-señ (4) 92b/14, 93b/7, 94a/2, 94b/8
v.-señiz (1) 93a/14
v.-sün (6) 67b/9, 69a/7, 83a/10, 83a/5, 85a/8, 96a/9
v.-sünler (1) 95a/4
v.-üp (5) 13a/5, 39b/4, 60a/4, 85a/10, 106b/14
v.-ür (2) 68a/7, 80a/4
v.-ürem (1) 109a/2
v.-ürin (1) 36b/5
v.-ürler (1) 63a/13

vird: Ar. Dini bir sözü tekrarlama, çok tekrarlama, diline dolama. (4) 100b/14, 106b/7, 42b/13, 45b/2

viril-: Verme işine konu olmak. **krş. veril-, virül-**
v.-e (1) 102b/11
v.-ecek (1) 90b/5
v.-endür (1) 5a/9
v.-mez (2) 11b/15, 12a/3
v.-üp (1) 2b/7
v.-ür (3) 4a/4, 6b/11, 102a/5

virül-: Verme işine konu olmak. **krş. veril-, viril-**
v.-üp (1) 83a/14

virmek(g): Verme. (9) 9a/11, 17b/15, 54b/4, 54b/5, 64a/7, 64b/6, 64b/7, 65a/1, 75b/9
v.-den (2) 8b/13, 10a/5
v.-dir (3) 3a/12, 16a/14, 18a/1
v.(g)-e (7) 30a/5, 33a/9, 57a/2, 65a/8, 65b/5, 72a/12
v.(g)-i (4) 64a/5, 64b/15, 75a/2, 79b/15
v.(g)-içün (1) 20a/7
v.(g)-ile (3) 57a/5, 68a/9, 79b/9
v.(g)-in (1) 47b/3
v.(g)-iñ (2) 2a/5, 9a/14, 10a/2, 10a/3, 10a/4

virmemek: Vermeme.(1) 75a/1

virmişçe: Vermiş gibi. (2) 33b/14, 33b/15

vü: Far. Ve.(2) 8a/9, 80b/6 **bk. ü, ve**

vücūb: Ar. Vacip ve lüzumlu olma.
v.-da (1) 64a/6
v.-a (2) 64a/5, 64a/9

vücūd: Ar. Gövde, beden.
v.-a (1) 108a/7
v.-ın (1) 104b/6

vüsʿat: Ar. genişlik, uzam. (3) 47a/3, 47a/4, 69a/3

Y

yā: Ar. Ey hey anlamlarında bir seslenme sözü. (162) 4b/1, 5b/1, 7a/10, 7a/4, 8b/8, 9a/2, 10a/13, 14b/15, 15a/3, 15a/4, 16a/6, 17b/8, 18a/14, 18a/7, 19a/6, 19a/9, 19b/10, 19b/9, 20a/3, 20a/5, 20b/10, 21a/12, 22a/4, 23a/11, 23b/14, 25a/15, 25a/4, 25b/13, 26a/8, 27a/1, 28a/5, 28a/8, 30a/10, 30a/8, 31a/10, 31a/15, 32a/1, 33a/13, 33a/14, 33a/5, 33b/3, 34a/4, 34b/2, 35b/13, 35b/15, 36a/12, 36a/15, 36a/8, 36b/1, 37a/10, 38b/8, 40a/6, 40b/7, 41a/15, 41a/4, 43a/11, 43a/14, 43a/15, 44a/1, 44a/5, 49a/1, 49a/8, 50a/7, 51b/10, 52a/13, 52b/14, 53a/3, 55a/12, 55a/5, 55b/11, 55b/5, 55b/6, 58a/8, 58b/11, 58b/2, 58b/8, 59a/12, 59b/4, 60a/13, 60a/5, 61b/10, 61b/8, 62a/11, 62a/14, 62a/2, 62a/4, 62a/8, 62b/3, 63b/4, 64b/15, 65a/13, 65b/1, 65b/11, 66a/5, 66b/14, 67a/10, 67b/12, 67b/13, 67b/4, 67b/8, 68a/1, 68a/5, 68b/4, 68b/8, 69b/14, 69b/4, 71a/2, 72a/14, 72b/1, 72b/13, 77b/9, 78a/10, 78b/15, 79a/9, 79b/10, 79b/11, 81a/1, 81b/9, 84b/6, 85a/3, 85a/4, 85a/6, 85a/9, 86a/13, 87a/12, 87b/11, 87b/12, 88a/10, 88a/13, 92a/10, 92a/14, 92a/4, 92a/5, 92b/3, 92b/8, 93a/15, 94a/14, 94b/15, 94b/2, 94b/3, 95a/3, 95b/13, 95b/4, 96a/4, 96a/7, 96b/11, 97a/15, 97b/2, 98b/9, 99b/1, 99b/4, 101a/13, 101b/1, 101b/10, 101b/12, 101b/3, 101b/6, 105b/1, 106a/10, 106a/11

yābān: Far. Yaban, ıssız, kır, dışarı, başka ülke.
y.-dan (1) 66a/12

yād: Far. Anma, hatırlama, hatır.
y.- it- (3) 69b/12, 70a/6, 84a/6

yaġ-: Yağmak.
y.-an (1) 14a/8
y.-andan (2) 14a/10, 14a/9
y.-ar (1) 104b/5

yaġdır-: Yağmasını sağlamak. **krş. yaġdur-**
y.-ır (2) 14a/6, 14a/8
y.-ur (1) 14a/3

yaġdur-: Yağmasını sağlamak. **krş. yaġdır-**
y.-ur (1) 14a/7

yaġmur: Yağmur,yağış. (1) 57a/13
y.-dan (1) 14a/8
y.-ı (1) 14a/4
y.-un (3) 14a/3, 14a/7

y.-undan (3) 14a/10, 14a/11, 14a/6

yāḫūd: Far. Veya, ya da. (12) 3b/13, 5b/7, 22a/3, 22a/4, 27a/15, 34b/4, 40a/15, 48a/3, 62a/13, 78a/12, 78a/3, 90b/14

yaḳ-: Yakmak.

y.-aram (1) 87a/7

y.-ma (1) 8b/3

yaḳın: Yakın. (5) 7b/11, 14b/12, 61b/4, 61b/5, 89b/12

y.-ı (1) 74b/7

yaḳınlıḳ(ġ): Yakın olma durumu.

y.(ġ)-ı (1) 98b/7

yaḳīn: Ar. Sağlam, kesin bilgi. (1) 12a/1

yāḳūt: Ar. Değişik renklerde değerli bir süs taşı.

y.-dan (4) 18a/3, 19b/6, 94a/10, 101a/12

yalan: Yalan, asılsız uydurma. (3) 9a/10, 67a/10, 87a/6

y.-ını (1) 95a/5

yalancı: Yalancı, yalan söyleyen. (2) 67a/8, 67b/14

yalıncaḳ: Çıplak. (1) 33b/13

yalıñız: Yalnız, tek başına. **krş. yalıñuz**

y.-ca (1) 78b/13

yalıñuz: Yalnız, tek başına. (2) 2b/9, 106a/5 **krş. yalıñız**

y.-lar (1) 17b/2

yalvar-: Yalvarmak, bir şeyi ısrarla istemek.

y.-dı (1) 83a/4

yan: Yan, yakın, taraf.

y.-ıma (1) 49a/2

y.-ımdan (1) 85a/1

y.-ına (2) 58b/1, 77b/8

y.-ında (5) 9b/14, 34a/15, 51a/14, 71b/14, 86b/4

y.-ından (2) 101a/1, 77b/13

y.-umda (1) 53b/3

yan-: Yanmak, çok sevmek, acı çekmek.

y.-ar (1) 77b/7

y.-ardım (1) 77b/12

y.-mış (1) 84b/14

yaña: Yana, tarafa, yanda. (6) 102b/15, 103a/1, 12b/5, 15b/6, 82a/4

yaʿnī: Ar. Yani, sözün kısası. (77) 6b/8, 10b/10, 10b/13, 10b/8, 11a/3, 11b/1, 11b/10, 11b/7, 12a/8, 12b/1, 13a/11, 15b/14, 15b/2, 16a/10, 16a/14, 16a/4, 16b/14, 16b/5, 19a/5, 21a/14, 21a/15, 21b/12, 22a/12, 23a/6, 24b/11, 24b/15, 25b/10, 27b/6, 28b/4, 29b/7, 30a/15, 30b/10, 30b/9, 31b/9, 34a/13, 34b/13, 35a/2, 35a/15, 35b/12, 35b/5, 37a/7, 37b/10, 37b/6, 38a/4, 39a/2, 39a/3, 39a/9, 41b/5, 43a/8, 45a/5, 47b/9, 48b/3, 49a/5, 50a/2, 50a/5, 51a/5, 53a/4, 58a/14, 64a/12, 64b/13, 64b/9, 69b/12, 70b/7, 79b/7,

83b/9, 86b/1, 87b/4, 93b/1, 94a/13, 94a/15, 97a/14, 102a/4, 104a/12, 104a/15, 104a/5, 106a/12, 106a/8

yap-: Yapmak, üretmek, imal etmek.
y.-arlar (1) 20a/9
y.-u vir- (1) 105a/4

yapış-: Tutmak, sıkıca yakalamak.
y.-up (2) 46b/10, 59a/9

yapraḳ: Yaprak. (1) 27a/7
y.-ları (1) 57a/14

yapucı: İnşaat ustası, duvarcı.
y.-lar (2) 20a/4, 20a/8
y.-ları (1) 20a/1

yapuḳ: Eyerde üzerine oturulacak, beşikte içine yatılacak yer; çukal, belleme; baş örtüsü.(1) 77a/11

yapul-: Yapma işine konu olmak.
y.-a (1) 20a/11

yār: Far. Eş sevgili, dost. (1) 45b/6

yaraḳ: Hazırlık. (1) 30b/5

yaramaz: Faydasız, boş, uygunsuz, zararlı.(2) 8b/12, 12a/2

yarat(d)-: Yaratmak.
y.(d)-a (3) 109b/3, 31a/6, 78b/5
y.(d)-acaġımıñ (1) 36b/2
y.-dı (2) 36a/11, 86b/12
y.-dım (1) 94b/3
y.-duġumuñ (1) 36b/2
y.(d)-ır (2) 78b/7, 78b/8
y.-mışdır (1) 19b/5
y.(d)-updur (1) 18a/3
y.(d)-ur (1) 78a/15

yardım: İyilik, bağış. (1) 80b/11

yarın: Yarın, ahiret günü. (4) 7b/7, 15a/7, 82a/15, 93b/9
y.-a (1) 105b/13

yarındası: Yarın,ertesi gün. (1) 77b/7

yarlıġa-: Bağışlamak, affetmek. (1) 36a/11
y.-dı (4) 36b/7, 81a/11, 85b/13, 85b/5
y.-dım (4) 49b/10, 52b/1, 93a/3, 18a/11
y.-dum (1) 19b/12
y.-ġıl (1) 97a/14
y.-madıñ (2) 18a/8, 52a/15
y.-mayınca (1) 105b/12
y.-mazsın (1) 19b/11
y.-r (9) 103a/8, 22a/5, 28b/10, 51a/4, 53b/7, 54b/13, 57b/15, 74b/5, 99a/7
y.-rın (1) 36b/5
y.-ya (8) 12a/10, 22b/13, 23b/10, 32a/12, 53b/9, 54a/4, 54b/2
y.-yup (1) 50b/11

yarlıġacı: Bağışlayıcı, affedici.
y.-yım (1) 10b/8

yarlıġan-: Bağışlanmak, affedilmek.
y.-a (2) 25b/4, 97a/7
y.-dım (2) 85b/15, 85b/8
y.-mışlardan (1) 76b/5
y.-ur (1) 59b/11

yarlıġanmaḳ: Bağışlanma, affedilme.

(1) 54b/13

yaş: Yaş, ıslaklık. (1) 93a/8

yat-: Yatmak, uyumak, yerde uzanmak. (1) 8a/15
y.-a (2) 103a/5, 75a/15
y.-an (2) 22b/10, 77b/14
y.-asın (1) 34a/4
y.-ıcaḳ (1) 102b/10
y.-urken (1) 103b/7

yay: Ok atmaya yarayan, eğilmiş çubuk.
y.-ısına (3) 95b/10, 95b/15, 96a/14

yayıl-: Serilmek, dağılmak.
y.-mış (1) 91a/12

yaz-: Yazmak, resmetmek.
y.-a (8) 4b/10, 24a/12, 27a/4, 34a/2, 75a/6, 77a/2, 100a/4
y.-alar (5) 25b/2, 32a/7, 53b/3, 76b/3, 81a/7
y.-ar (3) 105b/13, 85b/12, 98b/2
y.-aram (1) 58a/9
y.-ayım (1) 100b/14
y.-dı (1) 39b/11
y.-dım (2) 24a/7, 41b/6
y.-duġum (1) 85b/15
y.-maz (1) 39b/2
y.-mışdır (2) 42b/9, 43a/5
y.-mışlardır (2) 38b/3, 41b/8
y.-sa (1) 24b/2
y.-up (6) 22b/14, 24a/14, 39b/3, 100a/12, 101a/2, 100a/15

yazıḳlu: Suçlu, günahkar, suç yada günah işlemiş. (2) 94a/15, 97a/14

yazıl-: Yazma işi yapılmak, kaydolmak.
y.-a (3) 27a/5, 76b/6, 89b/6
y.-acaḳ (1) 38b/11
y.-maz (1) 3b/13
y.-mış (4) 41b/12, 56a/2, 79b/5, 86a/2
y.-mışdır (4) 57b/9, 84a/1, 101a/12, 101a/13,
y.-saydı (1) 105a/15
y.-ur (4) 22b/2, 34b/4, 48b/11, 58a/5

yazılı: Yazılı, yazılmış, yazılmış olarak.
y.-ydı (1) 47a/14

yazmaḳ: Yazma, yazıyla anlatma. (1) 65b/9

yazu: Yazı, yazılmış olan. (1) 56a/2

yazuḳ(ġ): Suç, günah.
y.(ġ)-ın (1) 94b/1

ye-: Yemek. (1) 41a/10 **krş. yi-**
y.-dükden (1) 69a/10
y.-me (1) 8b/5
y.-mez (1) 71a/10
y.-r (1) 71a/11
y.-ye (1) 70a/7

yedi: Altıdan sonra gelen sayının adı. (29) 2b/13, 19a/13, 24a/14,

32b/2, 32b/3, 32b/4, 46b/15, 49b/8, 57a/11,60b/9, 61a/11, 61a/13, 75b/14, 76a/1, 78a/15, 78a/8, 78b/1, 78b/12, 78b/2, 78b/3, 79a/13, 81b/9, 99b/6, 99b/7, 101b/3, 101b/5

yedinci: Yedi sayısının sıra sıfatı. (4) 49b/7, 53a/9, 60a/7, 64a/1
y.-de (1) 76b/5
y.-si (1) 50b/7

yedişer: Yedi sayısının üleştirme sayı sıfatı. (3) 106b/11, 45b/3, 94a/8

yegrek: Daha iyi, üstün.(1) 90a/10
y.-dir (3) 33b/4, 42b/1, 63b/3

yel: Yel, rüzgar.
y.-in (1) 13b/10

yemek: Yeme, yiyiş. **krş. yimek**
y.-de (1) 70a/5
y.-memek (1) 9b/5

yemīn: Ar. Ant. (1) 35a/12

yemiş: Meyve.
y.-i (5) 14a/10, 14a/11, 14a/8, 14a/9

yene: Yine, tekrar tekrar. (7) 8a/6, 47a/2, 77a/1, 96a/13,105b/14, 105b/2, 105b/3, **krş. yine**

yeñi: Yeni. (1) 71a/5
y.-den (1) 40b/14

yeñile-: Bir kimse veya bir şeyin yerine yenisini koymak.
y.-ye (1) 108b/6

yer: Yer, mekân, makam, kısım, toprak, yurt. (4) 60b/14, 61a/13, 93a/15, 94a/3**krş. yir**
y.-de (6) 3b/13, 42b/2, 52a/2, 69a/2, 89b/5, 90b/15
y.-den (7) 76b/10, 90a/7, 90a/8, 90b/13, 90b/2, 92a/12, 96b/11
y.-e (8) 11a/4, 53a/7, 67b/6, 67b/8, 68a/3, 82b/11, 90a/14, 93a/14
y.-i (1) 32b/4
y.-idür (1) 101b/12
y.-in (2) 102b/10, 75b/6
y.-iñ (1) 60b/9
y.-inden (2) 106a/2, 72b/7
y.-ine (10) 3a/12, 7a/12, 8a/10, 35a/4, 52b/12, 69b/6, 72b/14, 72b/8, 75b/14, 82b/14

yerli: Tam olarak, eksiksiz.
y. yerine (1) 3a/12

yeşil: Yeşil, yeşil renginde olan. (1) 24a/11 **krş. yişil**

yetīm: Babası ölmüş olan (çocuk), babasız.(1) 5b/4
y.-lere (1) 9a/8

yetiş-: Ulaşmak, varmak; vaktinde varmak, bulunmak. **krş. yitiş-**
y.-düm (1) 80b/11
y.-e (1) 51b/4
y.-esin (1) 61b/11
y.-ir (1) 78a/9
y.-se (2) 10b/5, 23a/13

yetmiş: Altmış dokuzdan sonra gelen

sayının adı.(20) 6b/1, 11b/2, 13b/3, 18b/10, 18b/11, 20b/2, 20b/5, 38a/5, 38a/9, 38b/5, 43b/12, 71a/15, 76b/9, 83b/5, 84b/10, 88b/6, 94b/12, 100a/9, 104a/7
y.-i (1) 53a/13

yevm: Ar. Gün.
y.-i (1) 72b/5
y.-i ḳıyāmetde (3) 57a/6, 70b/10, 74b/7

yeyecek: Yiyecek, yenebilen.
y.-den (1) 89b/10
y.-leri (1) 89b/9

yıḳ-: Yıkmak, bozmak.
y.-dıyise (1) 4a/1

yıl: Sene. (7) 9b/15, 10a/9, 14b/7, 81b/14, 83a/1, 83a/12, 97a/5
y.-da (1) 3a/11
y.-dır (1) 67a/1

yılan: Yılan.(1) 91a/2
y.-lar (3) 17a/6, 17b/15, 17b/5

yıldız: Yıldız.
y.-ları (1) 57a/14

yıllıḳ: Bir yıl için, senelik, üzerinden bir yıl geçmiş olan. (5) 105a/5, 53b/7, 53b/8, 74b/10, 99a/7

yımşaḳ: Yumuşak, katı, sert karşıtı.(1) 9a/7 **krş. yumuşaḳ**

yırt-: Yırtmak, parçalamak.
y.-ar (1) 105b/10

yırtuḳ(ġ): Yırtık, yırtılmış.
y.(ġ)-ı (1) 105b/14

yi-: Yemek. **krş. ye-**
y.-rsün (1) 86b/13

yigirmi: Yirmi sayısı. (11) 54a/10, 54a/14, 54a/5, 54b/6, 55a/1, 56b/12, 56b/2, 56b/8, 57a/8, 82a/2, 105a/5
y.-si (3) 102a/3, 102a/4

yigirminci: Yirmi sayısının sıra sıfatı. (1) 53b/15

yigit: Yiğit, genç. (3) 88a/12, 88a/5, 88a/7
y.-ler (1) 10b/13

yigitlik(g): Yiğit olma durumu, yiğitçe davranış.
y.(g)-i (1) 13a/15

yimek: Yeme, yiyiş. (2) 12b/14, 41a/8 **krş. yemek**

yine: Yine, tekrar tekrar.(44)1a/8, 7a/12, 7a/14, 7b/11, 7b/13, 7b/15, 7b/3, 7b/9, 8a/11, 8a/13, 8a/15, 8a/4, 8a/8, 8b/11, 8b/13, 8b/3, 8b/5, 8b/8, 9a/10, 9a/15, 9a/2, 9a/6, 9a/9, 9b/10, 9b/4, 9b/7, 10a/1, 10a/10, 10a/5, 36b/13, 40a/3, 41b/5, 44a/10, 51a/9, 74b/11, 74b/8, 77b/7, 78a/6, 94b/1, 94b/3, 95a/3, 95b/15, 105b/6, 107b/7 **krş. yene**

yir: Yer, Yer, mekan, makam, kısım, toprak, yurt. (12) 11b/8, 13b/9, 16a/5, 28b/6, 31b/12, 34a/1, 57a/12, 88a/10, 88a/7, 88a/9,

94b/10, 97b/6 **krş. yer**
y.-de (1) 14b/9
y.-den (2) 31b/4, 45b/6
y.-e (2) 53b/10, 67a/10
y.-ine geç- (2) 5a/5, 99b/8
y.-lere (1) 14a/14
y.-leri (1) 19a/13

yirder: (?)(1) 52b/4

yişil: Yeşil, yeşil renginde olan. (1) 18b/6 **krş. yeşil**

yitiş-: Ulaşmak, varmak; vaktinde varmak, bulunmak. **krş. yetiş-**
y.-e (1) 51b/1

yoḫsa: Yoksa, aksi takdirde.(8) 9a/12, 9b/1, 9b/12, 9b/5, 9b/8, 10a/2, 10a/6, 93a/12

yoḳ(ġ): Yok, var olmayan, bulunmayan. (4) 40b/15, 57b/14, 58a/7, 67b/8
y.-dır (8) 4b/15, 11a/10, 25a/6, 33a/15, 41b/9, 58a/8, 68a/5, 103a/2
y.-dur (22) 1b/4, 16b/7, 12b/11, 16a/11, 28b/6, 38b/14, 40a/7, 52a/2, 52b/4, 57b/9, 58b/3, 60a/2, 60b/14, 66b/3, 67b/5, 68a/7, 73a/10, 89b/9, 101b/9, 106b/1, 107b/13, 109a/1,
y.(ġ)-ısa (2) 18b/2, 69a/1
y.(ġ)-ıdı (1) 72a/12
y.(ġ)-umuş (1) 90b/14

yoḫsıllıḳ: Yoksul olma durumu, yoksuzluk, sefillik, fakirlik.(3) 39a/14, 72a/4, 104b/9
y.-dan (1) 104b/11

yol: Yol. (3) 40b/13, 77b/3
y.-a (3) 40b/10, 40b/15, 80a/9
y.-da (2) 77a/5, 80a/10
y.-dan (2) 40b/12, 87b/2
y.-ı (2) 4a/4, 100b/8
y.-ıdır (1) 100b/9
y.-ın (1) 77a/7
y.-ına (5) 10a/3, 10a/5, 10a/7, 33b/7, 100b/10
y.-larıñ (1) 100b/9
y.-um (1) 100b/8
y.-uñ (1) 41a/1
y.-unı (1) 75a/2

yoldaş: Arkadaş, eşlik eden. (3) 17b/12, 17b/3, 17b/8
y.-larıñ (1) 8a/10

yu-: Yıkamak, temizlemek.
y.-yar (2) 105b/13, 18a/14
y.-yup (1) 24b/2

yuḳaru: Yukarı. (2) 46b/8, 52b/6
y.-dan (1) 14a/3

yumuşaḳ: Yumuşak, katı, sert karşıtı. (1) 71a/10**krş. yımşaḳ**

yüce: Yüce, ulu, yüksek. (3) 83b/3, 93b/7, 95a/11

yücel-: Yükselmek, yüce bir duruma gelmek.
y.-e (1) 100a/1

yükāfi: (?) (1) 35b/2

yüklen-: Yüklenmek, üstlenmek.
y.-di (1) 91a/10
y.-eyim (1) 91a/9
yüri-: Gezmek, dolaşmak, hareket etmek.(1) 68b/6
y.-me (1) 8a/13
yüz: Yüz sayısı.(88) 2b/11, 9a/14, 9a/15, 13b/10, 13b/4, 14b/7, 16b/7, 20a/15, 20b/3, 22a/14, 22b/1, 22b/2, 26a/15, 26b/2, 30b/3, 31a/12, 32a/10, 33b/11, 33b/12, 33b/13, 33b/14, 33b/15, 34b/3, 35a/6, 39a/10, 39a/14, 39a/5, 39b/5, 39b/7, 39b/8, 40b/1, 40b/2, 41a/5, 41a/6, 45a/13, 45a/7, 48b/6, 48b/8, 49b/1, 53a/12, 53a/13, 53b/13, 53b/8, 54a/3, 54a/4, 58a/10, 58a/5, 58a/9, 59a/3, 65b/13, 65b/5, 71b/11, 72b/14, 72b/8, 73a/14, 74b/10, 75a/3, 75b/7, 76b/14, 78a/15, 78b/1, 78b/2, 78b/3, 81b/13, 81b/14, 82a/2, 83b/3, 83b/4, 83b/8, 84a/13, 84a/3, 87b/5, 99b/13, 99b/14, 99b/6, 99b/7, 100a/7, 103b/5, 103b/6, 105a/4, 105a/5
yüz: Yüz, çehre, sima.
y.-den (3) 16b/10, 87b/7, 89b/15
y.-i (8) 16b/8, 26b/2, 60b/2, 48b/7, 61b/15, 80a/10, 80b/3, 81a/2
y.-ile (1) 9b/13
y.-in (3) 55b/10, 65a/12, 83b/9
y.-üme (1) 101b/15
y.-ün (1) 81a/2
y.-ünde (4) 1b/9, 13b/9, 26b/3, 48b/7
y.-ünden (1) 80b/2
y.-üne (2) 78a/6, 80b/2
y.-üni (2) 80a/13, 86b/9
y. çevir- (1) 31a/10
y. gör- (1) 53b/10
yüzlü: Yüzü herhangi bir nitelikte olan. (1) 7b/10

Z

żabṭ: Ar. Tutanak. (1) 61a/8
ẓāhir: Ar. Açık, belli, görünüş. (3) 13a/3, 64a/2, 91b/3
zaḥmet: Ar. Güçlük. (2) 2a/14, 71b/1
z.-e (2) 38b/3, 88b/6
żaʿīf: Ar. Sıska, zayıf. (4) 1a/3, 66a/13, 66b/7, 89b/8
zāʾīl: Ar. Yok olan, ortadan kalkan, sürekli olmayan. (2) 106b/4, 106b/7
żam: Ar. Bindirim. (1) 36b/8
ẓ.-e (1) 48a/8
zamān: Ar. Süre, vakit. (5) 1b/4, 5a/13, 27a/1, 68b/7, 90b/5

z.-a (1) 40a/15
z.-da (2) 23b/11,104b/14, 89b/6
z.-dan (1) 31a/14
z.-dır (3) 41b/7, 66a/14, 67a/1
z-ı şerīf (2) 40a/5, 66b/10

żāmin: Ar. Kefil olan. (1) 61a/15

żamme: Ar. Ötre.
ż.-siyle (1) 34b/13

żarar: Ar. Kötü sonuç, dokunca, ziyan. (3) 25a/2, 37b/3, 39b/3

zārīlıḳ: Far.+T. Ağlama, feryat. (1) 93a/9

żarūret: Ar. Zorunluluk, yoksulluk.
ż.-imiz (1) 90b/10

ẕāt: Ar. Kişi, kendi, öz.
ẕ.-ıña (1) 35b/6

żāyiʿ: Ar. Kaybolma, yitme, kayıp, yok olmuş. (4) 12a/4, 37a/13, 66b/11, 67a/14

zebānīī: Ar. Cehennem bekçisi.
z.-ler (1) 57a/7
z.-leri (1) 98b/13
z.-lerin (1) 61b/13
z.-sinden (1) 99a/2

zeberced: Ar. Sarı renkte ve cam parlaklığında, doğal demir ve magnezyum silikat.
z.-den (1) 94a/10

zebūn: Far. Güçsüz, zayıf, âciz (4) 5a/14, 5b/14, 5b/4, 23b/14

zekāt: Ar. Zenginlerin sahip olduğu mal ve paranın kırkta birinin dağıtılmasını öngören, İslâm'ın beş şartından biri. (3) 3a/12, 18a/1, 73a/9
z.-ı (1) 73a/10

zekevet > zekevāt: Ar. Zekatlar. (1) 12b/10

zencīr: Far. Zincir. (1) 20a/14

ẕerre: Ar. Çok küçük parçacık. (2) 37b/2, 74b/5

zevāl: Ar. Yok olma, yok edilme, bozulma.
z.-i īmāndan (1) 102b/8

ẕevḳ: Ar. hoş duygu, haz. (1) 6a/7
ẕ.-ı (1) 2b/7

zihī: Far. Ne güzel, ne hoş; aferin. (2) 31b/13, 34b/5

ẕikr: Ar. Anma, söyleme, sözünü etme; bir tarikata bağlı olanların Tanrı'nın adını art arda söylemesi. (52)2b/9, 2a/9, 7a/2, 7b/5, 27b/12, 27b/7, 51b/11, 52b/8, 53b/2, 63b/12, 64b/2, 64b/3, 64b/7, 65a/7, 70a/3, 73a/9, 73b/7, 74a/15, 84b/4, 85a/13, 85a/14, 85a/15, 85b/15, 89a/4, 98b/9, 20a/6, 20a/7, 21a/8, 22b/12, 22b/15, 23a/5, 24a/11, 24b/14, 26a/3, 27a/5, 30a/1, 36a/13, 39a/12, 41b/13, 50b/13, 51a/6, 62b/1, 62b/10, 64a/4, 80a/2, 100a/11, 103a/4, 103b/1, 105a/8,

106b/3, 109a/5
ẕ.-e (1) 20a/8
ẕ.-i (1) 32b/15
ẕ.-in (1) 33b/2
ẕ.-ine (1) 27a/4

ẕikrullāh: Ar. Allah'ı anma. (3) 16a/11, 16a/14, 20b/13
ẕ.-dan (1) 85a/12
ẕ.-dur (1) 2a/3
ẕ.-ı (2) 20b/13, 21a/1

ẕillet: Ar. Hor görülme, aşağılanma.
ẕ.-den (1) 43a/3

zinā: Ar. Aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişki.
z.-dan (1) 8b/8

zīrā: Far. Çünkü. (28) 2b/11, 5a/7, 10b/5, 12a/13, 13a/3, 13a/5, 14b/2, 15b/3, 21b/3, 28a/14, 29b/10, 29b/11, 36b/2, 34a/7, 38b/10, 39a/2, 39a/14, 64a/11, 64a/9, 73b/5, 85a/12, 90b/10, 100a/14, 103a/5, 106b/1, 105b/5, 107b/12, 108b/13

ziyāde: Ar. Çok, daha çok, daha fazla. (10) 8b/15, 16b/10, 20b/14, 24b/3, 58b/3, 88b/9, 90b/10, 99a/7, 99a/8,100a/10 **bk. ẕiyāde**
z.-siniñ (1) 35b/1

ẕiyāde: Ar. Çok, daha çok, daha fazla. (7)54b/14, 56a/11, 59b/1, 59b/3, 59b/7, 61b/5, 65b/3 **bk. ziyāde**.

ziyān: Far. Zarar.
z.-ıñ (1) 7b/1

ziyāret: Ar. Ziyaret, görüşme (2) 9a/8, 66a/7

ẓuhūr: Ar. Ortaya çıkma, görünme, belirme, baş gösterme, meydana çıkma. (1) 39b/8
ẓ.-a (1) 3b/3

ẓulmāt: Ar. Karanlıklar.
ẓ.-ı (1) 45a/11

ẓulmet: Ar. Karanlık. (2) 80b/3, 91b/5

ẓulüm: Ar.Kıygı, eziyet, cefa. (1) 67b/8

zücāc: Ar. Cam şişe.
z.-iñ (1) 24b/1

ẕünūb: Ar. Günahlar.
ẕ.-dan (1) 38a/8

II.ÖZEL ADLAR DİZİNİ

ʿAbdullāh: Ebû Abdillâh Câbir bin Abdillâh bin Amr bin Harâm el-Ensârî (ö. 78/697)En çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (8) 102b/13, 104b/8, 28b/15,31a/8, 31b/1, 42a/4, 69b/14

ʿAbdullāh bin Ebī Evfā: Ebû Muâviye Abdullah bin Ebî Evfâ el-Eslemî (ö. 86/705) Kûfe'de en son vefat eden sahâbî. (1) 29a/6

ʿAbdullāh binʿÖmer: Ebû Abdirrahmân Abdullah bin Ömer bin el-Hattâb el-Kureşî El-Adevî (ö. 73/692) Hz. Ömer'in oğlu, en çok hadis rivayet eden, en çok fetva veren yedi sâhâbîden ve abadilerden biri.

ʿA. b. ʿÖ.-den (1) 31a/8

ʿAbdurraḥmān bin Semere: Ebû Saîd Abdurrahmân bin Semüre b. Habîb el-Kureşî (ö. 50/670) Muâviye'nin Sîstan valisi, kumandan sahâbî. (1)56b/4

Ādem: Semavî kitaplara göre ilk insan ve ilk peygamber.(16)kim 26b/9, 35b/12, 35b/15, 36a/10, 36a/11, 36a/12, 36a/15, 36b/1, 36b/6, 36b/7, 62b/12, 79b/11, 79b/3, 79b/9, 86a/1, 86a/11

Aḥad: İhlas suresi (1) 104a/4

ʿĀʾişe Ümmü'l-mü'minîn Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk el-Kureşiyye (ö. 58/678) Hz. Ebû Bekir'in kızı ve Hz. Peygamber'in hanımı. (6) 106a/6, 106a/11, 44a/14, 69a/13, 69b/2, 69b/4

ʿAlī: Ebü'l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber'in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn'in dördüncüsü.(16) 101a/6, 19b/4, 34a/4, 36a/4, 36a/6, 36a/8, 38b/6, 38b/8, 44b/9, 47b/12, 51a/7, 53b/11, 59a/2, 76a/6, 88b/12

ʿA.-de (1) 23a/4

ʿA.-den (1) 104a/10

Alī: Ebü'l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber'in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn'in dördüncüsü. (1) 52b/2

ʿAlī İbni Ebī Ṭalib: Ebü'l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber'in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn'in dördüncüsü. (1) 58a/2

Allah: Kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlık. (4) 2b/15, 17a/6, 26a/4, 99a/1

Allāh : Kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlık. (61) 6a/11, 6a/15, 7b/11, 7b/13, 7b/4, 8b/1, 8b/10, 8b/3, 9a/4, 10a/7, 10b/13, 10b/14, 10b/15, 11a/3, 12b/12,

14a/2, 14b/12, 21a/3, 21a/8, 24b/15, 27a/4, 27a/6, 28a/6, 34a/1, 34a/5, 35a/12, 35a/15, 35b/3, 54a/4, 66a/3, 66a/7, 68a/1, 76b/13, 81b/9, 93b/5, 97a/5, 5a/5, 103a/8, 109a/1, 109a/7, 24a/14, 24a/8, 28a/10, 28a/11, 30b/10, 30b/12, 38a/5, 41a/10, 41b/9, 47a/13, 53b/8, 54a/8, 67b/3, 73a/15, 78a/14, 92a/5, 96b/2, 98a/15, 98a/9, 99b/8

A.-a (1)13a/6

A.-dan (1) 17a/11, 12a/9, 66a/2

A.-ıñ (3) 3b/6, 6a/14, 100a/12

A.-ından(1) 28a/6

A.-uñ (1) 109a/3

Allāhümme: "Allahım!" mânasına gelen Arapça bir dua sözü. (1) 36b/1

A.-deki(1) 36a/8

ʿAmelü'l-Eyyām: Hz. Peygamber'in günlük dua ve zikirleri ile bu konudaki tavsiyelerini ihtiva eden bir hadis kitabı türü. (1) 70a/4

ʿAmme: Kur'ân-ı Kerîm'in yetmiş sekizinci suresi. (1) 102b/8

ʿA.-yi (1) 102b/4

ʿAmr: Ebû Arûbe Hüseyn b. Muhammed b. Mevdûd el-Harrânî (ö. 318/931) Muhaddis. (1)104b/8

ʿArabī: Çölde yaşayan göçebe Arap. (10) 2a/11, 7a/3, 7a/7, 10a/12, 44a/9, 46b/9, 58a/13, 58b/4, 58b/6, 68b/7

ʿAraṣāt: Ar. Müslüman inanışına göre, kıyamet günü bütün ölülerin toplanacakları yer.

ʿA.-da (1) 51b/9

Aṣḥāb-ı Kirām: Hz. Peygamber'in sohbetine katılanlar anlamında bir terim. (1) 58a/12

ʿAvārif: Sünnî sûfîliğin tanınmış temsilcilerinden Şehâbeddin es-Sühreverdî'nin (ö. 632/1234) tasavvufa dair eseri.(1) 69a/9

Āyete'l-Kürsī: Bakara suresinin son iki ayetine verilen isim. (2) 105b/3, 105b/6

Ā.-niñ (4) 106a/5, 98a/4,101b/11, 101b/13

Ā.-yi (3) 105b/10, 105b/15, 106a/2

ʿAzrā'īl: Dört büyük melekten can almakla görevli olanı.(4) 100b/11, 100b/3, 100b/5, 92b/5

Baḳara: Kur'ân-ı Kerîm'in ikinci ve en uzun suresi. (1) 105b/4

Bārī: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

B.-dendür(1) 63a/11

Bāri Ḫüdā: Allah'ın isimlerinden (3) 85a/4, 97a/14, 101a/14,

Beduri Münīr: el-Bedrü'l-münîr fî taḫrîci eḥâdîṣi'ş-Şerḥi'l-kebîr. Abdülkerîm b. Muhammed er-Râfiî'nin İmam Gazzâlî'ye ait el-Vecîz'e yazdığı Fetḥu'l-ʿazîz (eş-Şerḥu'l-kebîr) adlı şerhteki hadislerin tahrîcine dair bir eser. (1) 42b/9

Beġavīde: Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mesʻûd b. Muhammed el-Ferrâ' el-Begavî (ö. 516/1122) Muhaddis, müfessir ve Şâfiî fakihi. (1) 104a/9

Benī İsrāʾil: Tevrat ve Kur'an'da Hz. Ya'kub'un (İsrâil) çocuklarına ve onların soyundan gelenlere verilen ad. (3) 61b/11, 62a/7, 63b/15

Bilāl: Ebû Abdillâh (Ebû Abdilkerîm veya Ebû Amr) Bilâl b. Rebâh (ö. 20/641) Hz. Peygamber'in ilk müezzini olan sahâbî. (2) 71a/1, 70b/12

Bizeyd bin Rufāʿī: Seyyid Ahmed b. Alî el-Mekkî b. Yahyâ er-Rifâî (ö. 578/1182) Rifâiyye tarikatının kurucusu. (?)

B. b. R.-den (1) 54a/1

Cābir: Ebû Abdillâh Câbir b. Abdillâh b. Amr b. Harâm el-Ensârî (ö. 78/697) En çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (2) 102b/13, 83b/6

Cāfer bin Muḥammed: Mecāmi-üʾl-Eẕkār adlı eserin yazarı. (1) 1a/4

Cāmiʾüʾl-Fetvā: (1) Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) tarafından yazılan fetva kitabı. (1) 103b/1

Cebbār: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.(1) 95a/2

Cebel-iUḥud: Uhut dağı. (1) 43a/12

Cebrāʾīl: İlâhî emirleri meleklere ve peygamberlere ulaştıran vahiy meleği. (36) 7a/7, 20a/3, 20a/5, 25a/13, 26b/8, 41a/11, 49a/2, 51a/13, 56b/14, 58b/5, 83a/2, 83a/3, 83a/7, 83a/10, 83b/14, 83b/15, 84b/4, 85a/3, 85a/6, 92a/10, 92a/14, 92a/15, 92a/2, 92a/4, 92b/5, 93a/2, 93a/5, 93b/2, 93b/8, 94a/2, 96a/10, 96a/6, 96a/7, 96b/10, 97a/15, 97b/2

C.-in (1) 93b/4

Celāl: Allah'ın kahr ve gazabına delâlet eden isim ve sıfatları için kullanılan bir

tasavvuf terimi. (1) 61a/2

Cündeb: Ebû Saîd Semüre b. Cündeb b. Hilâl el-Fezârî (ö. 60/680) Sahâbî. (1) 24b/7, 24b/12

Cüneyd Baġdādī: Ebü'l-Kāsım Cüneyd b. Muhammed el-Hazzâz el-Kavârîrî (ö. 297/909)İlk devir sûfîliğinin en güçlü temsilcilerinden olan meşhur sûfî. (1) 12b/6

Cühūd: Yahudi. Hz. Mûsâ'nın dinine mensup kimse.(1) 67a/7

Çalab: Tanrı, Allah.

Ç.-um (1) 108a/15

Çīn: Asya'nın doğusunda bir ülke. (1) 44b/14

Dāvūd: İsrâiloğulları'na gönderilen ve kendisine Zebur verilen peygamber. (5) 15a/1, 15a/3, 15a/4, 54b/7, 63a/3

Duḫān:İslâmî literatüre göre kıyametin büyük alâmetlerinden biri.

D.-dır (1) 102a/13

Ebā Hüreyre: Ebû Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (2) 65b/11, 66a/5

Ebā Ṭalḥā: Ebû Muhammed Talha b. Ubeydillâh b. Osmân et-Teymî el-Kureşî (ö. 36/656) Aşere-i mübeşşereden olan sahâbî. (1) 49a/1

Ebī Ṣāliḥ: Ebû Sâlih Zekvân b. Abdillâh et-Teymî (ö. 101/719-20) Hadis hâfızı, tâbiî.

E. Ṣ.-den (1) 68b/10

Ebī Ṭālib: Ebû Tâlib Abdümenâf b. Abdilmuttalib b. Hâşim el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 619 m.) Hz. Peygamber'in amcası.

E. Ṭ.-den (1) 53b/12

Ebū Aḥmed Tizeyn bin Aḥmed Ziyduru: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 49b/12

Ebū Bekir (Ṣıddīḳ): Ebû Bekr Abdullāh b. Ebî Kuhâfe Osmân b. Âmir el-Kureşî et-Teymî (ö. 13/634)İlk Müslümanlardan, Hulefâ-yi Râşidîn'in birincisi. (15) 14b/13, 23a/11, 54b/3, 54b/8, 54b/8, 58b/1, 58b/10, 58b/2, 70b/11, 70b/14, 71a/2, 88a/13, 88a/7, 88a/9, 88a/13

B.-e (1) 88a/9

Ebū Derḍā: Ebü'd-Derdâ' Uveymir b. Kays b. Zeyd el-Hazrecî (ö. 32/652) Dımaşk kadılığı ve Kur'an muallimliği yapan sahâbî. (2) 16b/5, 68a/12 **bk. Derde**

Ebū Derde: Ebü'd-Derdâ' Uveymir b. Kays b. Zeyd el-Hazrecî (ö. 32/652) Dımaşk kadılığı ve Kur'an muallimliği yapan sahâbî. (4) 108a/3, 16a/15, 18b/3, 68a/15 **bk. Derda**

Ebū Ḥanīfe: Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit b. Zûtâ b. Mâh (ö. 150/767) Hanefî mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/4 **bk. İmām-ı Aʿẓam**

Ebī Hüreyre: Ebû Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (6) 104b/3, 21b/5, 21b/12, 37b/8, 37b/14, 47b/13**bk. Ebū Hüreyre**

Ebū Hüreyre: Ebû Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (18) 4b/13, 16a/11, 21a/12, 22a/13, 22a/6, 23a/1, 23a/11, 25a/2, 26a/5, 29b/3, 30a/13, 37b/10, 79b/1, 82a/14, 88b/7, 30b/1, 38b/15, 47b/13**bk. Ebī Hüreyre**

Ebū Huylī Mevṣulī: (?) Ebü'l-Fazl Mecdüddîn Abdullāh b. Mahmûd b. Mevdûd el-Mevsılî (ö. 683/1284) Hanefî fakihi.
E. H. M.-den (1) 69a/4

Ebū İmāmetü'l-Bāhī(lī): Ebû Ümâme Sudey b. Aclân b. Vehb el-Bâhilî (ö. 86/705) Sahâbî. (1) 32b/13, 33a/5, 33a/10, 33a/13, 33a/14

Ebū Kāhil: Ebû Ümeyye Süveyd b. Gafele b. Avsece el-Cu'fî el-Kûfî (ö. 80/699) Muhadramûndan olan muhaddis. (1) 50b/14,getürülmüşdir Ebū Kāhil

Ebū Mālik NaṣrAllāh-ı Bene'l-Ḍār: Ebû Abdillâh Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Ebî Âmir el-Asbahî el-Yemenî (ö. 179/795) Mâlikî mezhebinin imamı, büyük müctehid ve muhaddis. (1) 49a/12

Ebū Mūsā Eşʿarī: Ebû Mûsâ Abdullah b. Kays b. Süleym el-Eş'arî (ö. 42/662-63) Hakem Vak'ası'nda Hz. Ali'yi temsil eden fakih sahâbî. (3) 31b/6, 31b/9, 37a/4

Ebū Rāfīʿ : Ebû Râfi' İbrâhîm (Eslem) el-Kıbtî (ö. 40/660 [?]) Hz. Peygamber'in âzatlı kölesi. (1) 69b/11

Ebū Saʿīd Ḥarraz: Ebû Saîd Ahmed b. Îsâ el-Harrâz (ö. 277/890 [?]) Fenâ ve bekā nazariyesinin kurucusu olarak bilinen mutasavvıf. (1) 13b/7-8

Ebū Saʿīd Ḥaẓirī: Ebû Saîd Sa'd b. Mâlik b. Sinân el-Hudrî (ö. 74/693-94) Çok hadis rivayet eden yedi sahâbîden biri.
E. S. Ḥ.-den (1) 51b/15

Ebū Süfyān binḤarb: Ebû Süfyân Sahr b. Harb b. Ümeyye (ö. 31/651-52) Kureyş kabilesinin reislerinden, sahâbî. (1) 86b/3 rivāyet iderki Ebū Süfyān b Ḥ.

Ebū Ṭalḥa-yı Ensārī: Ebû Talha Zeyd b. Sehl b. el-Esved el-Ensârî (ö. 34/654-55) Sahâbî. (1) 48b/12

Ebū Ṭālib: Ebû Tâlib Muhammed b. Alî b. Atıyye el-Mekkî el-Acemî (ö. 386/996) Kutü'l-kulûb adlı eseriyle tanınan mutasavvıf. (1) 70b/7, 70a/13

EbūVedeʿu: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 39a/3

Ebu'l-Leys: Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) Fakih, müfessir ve sûfî. (5) 10b/3, 27b/9, 41b/12, 103a/15, 103a/3

Ebussuʿūd Efendi: (ö. 982/1574) Osmanlı şeyhülislâmı, hukukçu ve müfessir. (1) 82a/6

Ebūzer: Ebû Zer Cündeb b. Cünâde b. Süfyân el-Gıfârî (ö. 32/653) Servet terâkümü konusundaki görüş ve mücadelesiyle tanınan sahâbî. (3) 30b/7, 30b/10, 34b/7

Eḥyā-ıʿUlūm: Gazzâlî'nin (ö. 505/1111) başta tasavvuf ve ahlâk olmak üzere fıkıh, kelâm gibi ilimlere bilhassa amaçları bakımından yeni yaklaşımlar getiren önemli eseri.

E.-ı ʿU.-da (1) 59b/12

Elemneşraḥleke: İnşirah suresi, Kur'ân-ı Kerîm'in doksan dördüncü suresi.(1) 44a/6

Emīri'l-Müʾminīn: İslâm tarihinde Hz. Ömer'den itibaren devlet başkanlarına verilen unvan. (3) 52b/13, 58a/2, 88b/12

Enbiyā : Hz. Muhammet. Nebiler, kendilerine kitap indirilmemiş peygamberler. Metinde Hz. Muhammet yerine kullanılmıştır.(4) 63a/6, 66b/9, 72a/15, 78a/11, 84b/5

Enes bin Mālik: Ebû Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (11) 103b/13, 104a/13, 104b/15, 105a/11, 16a/1, 16b/12, 44b/12, 48b/12, 51a/6, 63b/12, 69b/15, 85a/11, 99a/2**bk. Enis b. Mālik, İnis b. Mālik**

Enisbin Mālik: Ebû Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (2) 53a/6, 54a/5**bk. Enes b. Mālik, İnis b. Mālik**

Envārü'l-ʿĀşıḳīn: Ahmed Bîcan'ın (ö. 870/1466'dan sonra) Anadolu'da Müslüman

Türk kimliğinin şekillenmesinde etkili olmuş dinî - didaktik eseri. (4) 36a/2, 36a/3, 39a/12,99a/13

Erḥād: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (?) (1) 71b/11

Esrārü'l-Ebrār: Ahmed b. Muhammed et-Tûsî'nin yazdığı bir eserdir.

E.-da (2) 50b/7, 61a/9

Evs: Medine'de ensarı teşkil eden Kahtânî asıllı iki Arap kabilesinden biri. (1) 107a/13

Faḫr-ı ʿĀlem: Hz. Muhammet. (2) 14b/2, 53a/10

Faḫrı Kā'ināt: Hz. Muhammet.

F. K.-ıñ (1) 48b/13

Fātiḥa (-yı Şerīf): Kur'ân-ı Kerîm'in ilk suresi. (12) 28a/10, 45b/9, 75a/12, 78a/14, 78a/5, 78b/3, 81b/15, 82a/4, 101a/12,101b/2, 103b/15

F.-aya (1) 79a/5

F.-da (1) 98a/12

F.-dır (1) 98b/4

F.-nıñ (6) 78a/13, 78b/4, 78b/6, 79a/9, 98a/3, 98b/4

F.-Ş. (4) 4a/9, 6a/9, 102a/10, 102a/11, 24a/10

F.-yı (1) 96a/15

Fāṭıma(-tü'z-Zehrā): Ümmü'l-Haseneyn Fâtıma bint Muhammed ez-Zehrâ (ö. 11/632) Hz. Peygamber'in, soyunu devam ettiren kızı. (2) 36a/4, 92a/7

F.-nıñ (1) 36a/6

Felaḳ: Kur'ân-ı Kerîm'in 113. suresi.

F.-dır (1) 102b/3

Fetevā-yı Ẓehrī: (?)

F.-de (1) 107b/11

Feth: Kur'ân-ı Kerîm'in kırk sekizinci suresi.

F.-iñ (1)14b/11

Firdevs:Şîrûye b. Şehredâr ed-Deylemî'nin (ö. 509/1115) kısa metinli hadisleri bir araya getirdiği eseri.

F.-den (8) 4b/12, 109b/4, 30b/15, 32a/8, 43b/10, 69b/10, 75b/4, 88a/5

Furḳān: Hakla bâtılı ayırma, bu ayrılmayı sağlayan Allah'ın koyduğu ölçü, gönderdiği kitap; kurtuluş ve zafer gibi anlamlara gelen bir Kur'an terimi. (1)

98b/1

Fusūl-Sebʿīn: Sûfî filozof Ebû Muhammed Kutbüddîn Abdülhak b. İbrâhîm b. Muhammed b. Nasr b. Muhammed el-Akkî el-Gāfikī el-Mürsî er-Rakūtî ait bir eser (?) (ö. 669/1270) (1) 60a/8

Ḥaḳ(ḳ) Sübḥānehü ve Teʾālā: Ar. Allah. (238) 1a/6, 2b/15, 4a/15, 4b/1, 4b/9, 4b/14, 5a/10, 5a/5,5a/6, 6a/11, 6b/1, 6b/5, 7b/13, 8b/3, 10b/11, 10b/15, 10b/5, 11a/1, 11a/14, 11a/6, 11a/7, 11a/8, 11b/11, 11b/9, 12a/13, 12a/6, 13a/12, 13a/4, 13a/5, 13a/7, 13b/9, 14a/2, 14b/6, 15a/2, 15a/4, 16a/6, 17a/6, 18a/13, 18a/3, 18a/6, 18a/8, 18b/11, 19a/12, 19a/8, 19b/11, 19b/5, 19b/9, 20b/12, 21a/7, 22a/5, 22b/11, 22b/13, 22b/8, 23a/8, 24a/14, 24a/8, 24b/5, 25b/4, 26a/3, 26a/4, 27a/3, 27a/6, 27a/8, 28b/9, 30b/12, 30b/15, 31a/6, 32a/11, 32a/2, 33b/6, 34a/1, 35b/15, 36a/10, 36a/12, 36b/1, 36b/3, 36b/7, 38a/5, 38b/12, 38b/5, 39b/7, 39b/9, 40a/2, 40a/9, 41a/10, 41a/15, 41b/4, 42b/14, 43a/13, 43a/2, 43b/14, 44a/12, 47b/10, 47b/15, 48a/13, 48b/9, 49a/15, 49a/5, 49b/14, 49b/9, 50a/10, 50a/15, 50a/9, 50b/10, 50b/3, 51a/2, 51b/8, 52a/12, 52a/8, 52b/11, 52b/15, 53a/13, 53a/14, 53b/13, 53b/6, 53b/8, 54a/4, 54a/8, 54b/1, 54b/11, 54b/13, 55b/12, 56a/3, 57b/1, 57b/15, 57b/3, 58a/7, 60a/3, 60b/15, 60b/4, 61b/3, 61b/9, 62a/13, 62a/4, 62b/11, 62b/4, 63b/11, 63b/6, 63b/8, 64a/12, 64a/4, 66a/3, 68a/9, 69a/2, 70a/3, 72a/3, 74b/5, 75a/4, 75b/15, 76a/11, 76b/15, 76b/9, 76b/13, 77a/1, 77a/4, 77b/15, 78a/10, 78a/14, 78a/7, 78a/9, 78b/14, 78b/15, 78b/2, 79a/14, 81a/11, 82b/12, 82b/4, 83a/5, 83a/9, 83b/2, 83b/4, 84a/3, 84b/12, 85a/12, 85b/13, 85b/4, 86b/12, 87a/3, 88a/1, 90a/5, 92a/11, 92a/2, 92a/5, 92b/10, 92b/12, 92b/2, 93a/1, 93a/10, 93a/14, 93a/5, 93b/15, 93b/2, 93b/7, 94a/12, 94a/2, 94b/2, 95a/11, 95a/3, 95b/4, 96a/12, 96a/3, 96b/14, 96b/2, 97a/13, 97a/14, 97a/5, 97b/3, 98a/11, 98a/15, 98a/9, 98b/13, 98b/8, 99a/1, 99a/13, 99a/6, 99a/8, 99b/1, 99b/5, 99b/8, 100a/4, 101b/3, 100b/10, 100b/15, 101b/11, 102b/8, 103a/8, 103b/15, 104a/3, 104b/6, 105a/3, 105b/12, 105b/15, 106a/3, 106b/11, 109a/1, 109a/7, 109b/2

Ḥ.S. T.-dan (11) 7a/11, 8b/10, 10b/4, 21a/3, 46b/9, 49b/15, 55a/11, 55b/9, 71a/4, 85a/14, 85a/4

Ḥ.S. T.-nıñ (25) 2a/2, 2b/2, 3a/4, 3b/1, 7b/4, 8b/1, 9a/4, 10b/14, 13b/8, 26b/1, 30b/14, 33b/7, 37a/14, 37b/5, 49b/1, 56b/8, 57a/10, 57b/7, 59b/14,

81b/9, 83a/7, 93b/5, 98b/6, 102a/11

Ḥ.S. T -nuñ (1) 3a/13

Ḥ.S. T.-ya (14) 7b/11, 8a/5, 11a/3, 24b/15, 28a/10, 28a/11, 30b/10, 35a/12, 35a/15, 35a/8, 35b/3, 60b/12, 66a/2, 67b/3

Ḥ.S. T.-yı (2) 3a/9, 21a/8, 28a/6

Ḫālīdbin Velīd: Ebû Süleymân Seyfullāh ve Fârisü'l-İslâm Hâlid b. el-Velîd b. el-Mugıre el-Mahzûmî el-Kureşî (ö. 21/642) Hz. Peygamber'in seyfullah unvanı verdiği meşhur kumandan sahâbî. (1) 7a/2

Ḥaṭāṭī: Metinde kaynak olarak gösterilen, tefsir türünde eseri olan biri. (?) (1) 42b/9

Hediyetü'l-Aḫyā: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (?)

H.-A.-dan (1) 76a/6

Heyżam: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsîler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyżem, Heyżım**

H.-dan (1) 32a/5

Heyżem: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsîler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyżam, Heyżım**

H.-den (1) 75b/8

Heyżım: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsîler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyżam, Heyżem**

H.-dan (1) 44b/4

Ḥışn-ı Ḥaṣīn: Ebû Hasîn Osmân b. Âsım b. Hasîn el-Esedî el-Kûfî (ö. 128/745-46) Hadis hâfızı, tâbiî.

Ḥ. Ḥ.-de (3) 22a/5, 69a/4, 71b/5

Ḫorāsān: Kuzeydoğu İran'da bir eyalet.

Ḫ.-ıñ (1) 35a/11

Ḫuzeym: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsîler'in ünlü kumandanlarından.

Ḥ.-den (1) 32b/6

Ḫüdā: Tanrı. (1) 77b/1

Ḫ.-ya (1) 30a/12

İblīs: Şeytan. İnsana musallat olup onu saptırmaya çalışan ruhanî varlık. (1) 87a/3

İbn-i ʿAbbās: Ebü'l-Fazl el-Abbâs b. Abdilmuttalib b. Hâşim el-Kureşî el-Hâşimî

(ö. 32/653)Hz. Peygamber'in amcası.12b/2, 18b/14, 19b/2, 25a/12, 31b/1, 32a/6, 32a/8, 38a/11, 42a/4, 44a/5, 63a/13, 71a/12, 86b/3, 88a/5, 88b/4, 98b/2
İ. ʿA.-a(1) 44a/5

İbni Beneānı İsfihānī: Ebû Bekr Muhammed b. İbrâhîm b. Alî el-İsfahânî (ö. 381/991) Hadis hâfızı. (1) 87b/15

İbn-i Mes'ūd: Ebû Abdirrahmân Abdullah b. Mes'ûd b. Gafil b. Habîb el-Hüzelî (ö. 32/652-53)İlk Müslümanlardan ve aşere-i mübeşşere*den biri, Kûfe tefsir ve fıkıh mekteplerinin kurucusu. (4) 25b/10, 25b/5, 51b/6, 83b/13

İbn-i ʿÖmer: Ebû Hafs Ömer b. el-Hattâb b. Nüfeyl b. Abdiluzzâ el-Kureşî el-Adevî (ö. 23/644) Hulefâ-yi Râşidîn'in ikincisi. (634-644). (1) 109b/4, 28b/1, 27a/11, 30b/15, 28b/10, 52b/13

İbrāhim (Ḫalīlullāh): Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm'ın müştereken kabul ettiği büyük peygamber.(7) 60a/10, 62a/9, 62b/15, 25b/12, 26b/12, 60a/10, 92a/7

İḫlāṣ (-ı Şerīf): Kur'ân-ı Kerîm'in yüz on ikinci suresi. (7) 4a/9, 6a/9, 105b/2, 28a/10, 45b/9, 81b/15, 69a/2
İ.-dır (1) 102b/2
İ. Ş.-üñ (1) 105a/14
İ.-uñ (1) 98a/5

İmam Aḥmed: Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855) Hanbelî mezhebinin imamı, muhaddis, fakih.
İ. A.-dün (1) 71b/6

İmām Ḥasan Baṣrī: Ebû Saîd el-Hasen b. Yesâr el-Basrî (ö. 110/728) Basralı meşhur tâbiî, âlim ve zâhid. (1) 85b/2

İmām Buḫārī: Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm el-Cu'fî el-Buhârî (ö. 256/870) Kur'ân-ı Kerîm'den sonra en güvenilir kitap kabul edilen el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîh adlı eseriyle tanınmış büyük muhaddis. (1)1b/14

İmām Ġazālī: Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-Gazzâlî et-Tûsî (ö.505/1111)Eş'arî kelâmcısı, Şafiî fakihi, mutasavvıf, filozoflara yönelttiği eleştirilerle tanınan İslâm düşünürü. (2) 11b/14,108a/10
İ. Ġ.-den (1) 59b/13

İmām Muḥammed HekīmTirmidī: Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ b. Sevre (Yezîd) et-

Tirmizî (ö. 279/892) Kütüb-i Sitte'den el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥ'in müellifi, muhaddis. (1) 56b/3

İmām Müslim: bk. Müslim Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî (ö. 261/875) el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥ adlı eseriyle tanınan muhaddis. (1) 1b/14

İmām-ı Aʿẓam: Ebû Hanîfe Nuʿmân b. Sâbit b. Zûtâ b. Mâh (ö. 150/767) Hanefî mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/3**bk. Ebū Ḥanīfe**

İmām Sehfī (Sehāvī): Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân b. Muhammed es-Sehâvî (ö. 902/1497) Hadis âlimi ve tarihçi. (1) 22b/5

İmām Şāfī: Ebû Abdillâh Muhammed b. İdrîs b. Abbâs eş-Şâfiî (ö. 204/820) Şâfiî mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/11, 81a/9

İ. Ş.-ye (1) 88a/2

İmām Şeyḫ Saʿīdu: (?) Ebû Muhammed Saîd b. Abdilazîz et-Tenûhî ed-Dımaşkī (ö. 167/783)Hadis imamı ve fakih. (1) 24a/9

İmām Taberānī: Ebü'l-Kāsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî (ö. 360/971) Muʿcemleriyle tanınan hadis hâfızı. (2) 43a/8, 68a/14

İmām Ṭaḥāvī: Ebû Caʿfer Ahmed b. Muhammed b. Selâme el-Ezdî el-Hacrî el-Mısrî et-Tahâvî (ö. 321/933) Hanefî fakihi ve muhaddis. (1) 64b/6

İmām Zāhid Faḫreddin: Ebu Abdillâh (Ebü'l-Fazl) Fahrüddîn Muhammed b. Ömer b. Hüseyn er-Râzî et-Taberistânî (ö.606/1210) Kelâm, felsefe, tefsir ve usûl-i fıkıh alanındaki çalışmalarıyla tanınan Eşʿarî âlimi. (2) 64b/14, 98a/6,

İncīl: Hz. Îsâ'ya verilen ilâhî kitabın Kur'an'daki adı. (1) 98b/1

İ.-de (1) 98a/12

İ.-i (2) 82a/1, 82a/3

İnis bin Mālik: Ebû Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (2) 38a/6, 43b/10**bk.Enes binMālik, Enis bin Mālik**

ʿĪsā: Kur'an'da adı geçen ve kendisine kutsal kitap İncil verilen peygamber. (2) 44b/4, 63a/4

İslām: Son ilâhî din. (6) 3a/10, 3a/6, 6a/11, 79b/14, 106b/14, 91b/11

İ.-a (3) 62b/7, 62b/8, 91b/13

İ.-da (2) 107b/12, 70a/5

İ.-dan (1) 79b/13

ʿİşmet İbn-i Nūḥa: Metinde adı geçen bir kişi.

İ. N.-yı (1) 85b/3

İsrāfīl: Dört büyük melekten biri olup kıyamet gününde sûra üflemekle görevlidir.

(3) 26b/14, 83b/15, 92b/5

İ.-den (1) 83b/15

Kaʿbe: İslâm inanışına göre yeryüzünde yapılan ilk mâbed, Müslümanların kıblesi.

(1) 46b/10

K.-den (1) 59a/11

K-yi M.-yi (1) 80a/3

Ḳabīżatu bin Meḥārak̲: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 31b/15

Kaḍı Raḥmetullāhı Şefāde Zīdü'l-Ḥabāb: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)

K. R. Ş. Z. (1)71b/1

Ḳadir Gicesi: Kur'ân-ı Kerîm'in indirildiği mübarek gece.

Ḳ. G.-sinde (3) 5a/10, 51a/8,102b/11

Ḳāf Dağı: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ.

(1) 33b/15 **bk. Kūf-i Ḳāf, Kūhu Ḳāf**

Ḳayṣar-ı Rūm: Araplar'ın Roma ve Bizans imparatorları için kullandıkları unvan. (1) 86b/4

Ḳ.-dan (1) 86b/5

Ḳāżıü'l-Ḥācāt: Bütün ihtiyaçları yerine getiren Allah'ın katı, huzuru.

Ḳ.-Ḥ.-da (1) 30a/7

Kehif: Kur'ân-ı Kerîm'in on sekizinci suresi. (1) 42b/4

Kelāmu Kadīm: Kur'anı Kerim.İslâm dininin kutsal kitabı.

K. K.-inde (1) 1a/6

Kenzi'l-ʿAyār: Ebü'l-Berekât en-Nesefî'nin (ö. 710/1310) Hanefî fıkhına dair eseri.

(1) 70a/13

Keʿubül- Aḫbār: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (1) 82a/2

Kevṣer: Kur'ân-ı Kerîm'in yüz sekizinci suresi.

K.-dir (1) 102a/15

Kitāb-ıTirmiẕī: Tirmizi'nin (ö. 279/892) yazdığı Kütüb-i Sitte'den el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥadlı kitaplar.

K.-ı T.-de (3) 22b/5, 25b/5, 30b/7

Kitāb-u Tebṣır: Mâtürîdî âlimlerinden Ebü'l-Muîn en-Nesefî'nin (ö. 508/1115) kelâma dair eseri.

K. Tebṣır (1) 26a/5

Kitābü's-Saʿāde: (?)Bazı kaynaklarda Neylü's-saʿâdât şeklinde de anılan eserde filozofun içtimaî, siyasî ve ahlâkî problemleri bir arada işlediği görülen Farabî'ye ait bir eser.

K.- S.-den (1) 70a/14

Kudretü'l-Müfessirīn: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı.

K. M.-e (1) 49a/11

Kūfe: Güney Irak'ta Hz. Ömer'in emriyle Sa'd b. Ebû Vakkās tarafından kurulan şehir.

K.-de (1) 85b/8

Kūf-i Ḳāf: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ. (1) 56b/15 **bk. Ḳāf Dağı, Kūhu Ḳāf**

Kūhu Ḳāf: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ. (1) 84b/7,84b/13 **bk. Ḳāf Dağı, Kūf-i Ḳāf**

Ḳulhüvellāhüaḥad: İhlas suresinin adlarından biri. (7) 75a/13, 101b/12, 104a/14, 104b/13,104b/2, 104b/9, 105a/1

Ḳ.-ü (1) 104b/4

Ḳ.-dür (1) 104a/13

Ḳuli 'l-lāhümme: Âl-i İmrân suresinin 26-27. ayetleri.(1) 104a/1

Ḳ.-niñ (1) 98a/4

Ḳulyāeyyühe'l-kāfirūn: Kâfirûn suresi, Kur'ân-ı Kerîm'in yüz dokuzuncu suresi. (1) 75a/12

Ḳ.-dır (1) 102b/1

Ḳur'ān: İslâm dininin kutsal kitabı. (3) 45a/15, 105b/1, 17b/12,98a/3, 101a/13

Ḳ.-ıʿ Aẓīm (10) 7b/5, 14b/8, 27b/7, 42b/1, 42b/5, 98a/3, 2a/6, 101a/6, 103b/10, 98b/13

Ḳ.-da (3) 21a/7, 98a/12 105b/2

Ḳ.-dır (1) 98b/3

Ḳ.-ı (4) 101b/6, 103a/8, 105b/8, 82a/1

Ḳ.-ıñ (4) 102a/1, 103a/7, 104a/12, 98b/3

Ḳūt: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)

Ḳ.-dan (4) 31b/15, 75a/3, 75b/15, 76b/6

Ḳuvvetü'l-Ḳulūb: Ebû Muhammed Mekkî b. Ebî Tâlib Hammûş b. Muhammed el-Kaysî (ö. 437/1045) ye atfedilen bir eser.

Ḳ.-de (1) 70b/8

Lāḥavlevelāḳuvveteillābillāh: Sabrın tükendiğini belirtmek için söylenen bir dua. (1) 26b/13

L.-iniñ (1) 37a/3

Maʿcem-i Ṭaberāni: Ebü'l-Kāsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî (ö. 360/971) Muʿcemleriyle tanınan hadis hâfızı veya hadis hâfızına ait eser.

M. Ṭ.-den (1) 71b/6

Meʿāz İbni Cebel: Ebû Abdirrahmân Muâz b. Cebel b. Amr el-Ensârî (ö. 17/638) Sahâbî. (5) 21b/1, 43a/10, 43a/11, 43a/15

Mecāmiʿü'l-Eẕkār: (1) 2a/8 Cāfer bin Muḥammed tarafından yazılan bir eser.

Mekḥūl: Ebû Amr Abdurrahmân b. Amr b. Yuhmid el-Evzâî (ö. 157/774) Evzâiyye mezhebinin kurucusu, fıkıh ve hadis âlimi. (?)

M.-den (1) 38a/4

Meṣābiḥ (s-Sünne): Ferrâ el-Begavî'nin (ö. 516/1122) güvenilir hadis kaynaklarından derlediği hadisleri ihtiva eden eseri. (5) 1b/14, 21b/11, 27b/3, 49a/7, 74b/1,105a/7

M.-de (4) 105a/8, 106b/3, 36b/10, 47b/5

M.-den (1) 74b/1

Mevlā Cerīrü bin ʿAbdullāh: Ebû Muhammed Ahmed b. Muhammed b. el-Hüseyn el-Cerîrî (ö. 321/933) İlk dönem sûfîlerinden. (1) 104b/8

Mevlā: Kur'an'da geçen Allah'ın isimlerinden biri. (4) 95b/11, 96a/1, 96a/14, 97a/7

Mikāʾīl: Kur'an'da adı geçen dört büyük melekten biri. (1) 92b/5

M.-den (1) 83b/15

Muʿcem: Dokuz hadis kitabında yer alan rivayetlerin bu kitaplardaki yerini göstermek için hazırlanan alfabetik kelime fihristi.

M.-den (1) 109a/13

Muḥammed: (ö. 11/632) Son peygamber.(56)2a/4, 101b/3, 102a/7, 14b/3,14b/11, 14b/8, 25a/15, 25b/13, 27a/1, 35b/8, 41a/15, 49a/8, 51b/7, 55a/14, 56b/3, 58a/8, 62a/11, 62a/13, 62a/15, 62a/2, 62a/4, 62b/3, 66b/14, 67a/10, 67b/13, 69b/14, 76a/1, 79b/10, 84b/15, 85a/7, 86b/1, 86b/15, 86b/4, 87b/12, 92a/10, 92a/4, 92a/5, 93a/13, 93b/6, 94a/11, 94a/14, 94b/1, 94b/13, 94b/2, 94b/3, 95a/3, 95b/10, 95b/8, 96b/11, 96b/12, 96b/15, 96b/3, 97a/3, 97a/9, 97b/2, 98b/9

M.-den (1) 4a/14

M.-denem (1) 55a/11

M.-e (5) 14b/9, 61b/10, 87a/5, 92a/3, 93a/2

M.-i (3) 93a/10, 93a/11, 99a/13

M.-in (1) 84a/2

M.-iñ (1) 83a/10

Muḥammed bin Naṣır: Ebü'l-Fazl Muhammed b. Nâsır (Tekin) b. Muhammed el-Fârisî es-Selâmî el-Bağdâdî (ö. 550/1155) Hadis hâfızı.

M. b. N.-dan (1) 35b/8

Muḥammed Muṣṭafā: (ö. 11/632) Son peygamber.(10) 2a/4, 14b/3, 50b/8, 56a/5, 51b/7, 77b/1, 78a/11, 109a/2, 95a/10, 96a/2

M. M.-ya (1) 62a/11

M.-M.-yım (1) 56a/10

Muḳātilbin Süleymān: Ebü'l-Mutarrif Süleymân b. Surad b. el-Cevn el-Huzâî (ö. 65/685) Sahâbî.

M.b. S.-dan(1) 57b/6

Mūsā: İsrâiloğulları'na gönderilen ve kendisine Tevrat indirilen peygamber. (20) 19a/10, 19a/5, 19a/9, 31b/5, 37a/4, 37a/8, 61b/10, 61b/3, 61b/7, 62a/10, 62a/14, 62a/15, 62a/2, 62a/4, 62a/8, 63a/2, 68b/10, 99a/13, 99a/15, 99b/2

Muvaṭṭā:İmam Mâlik'in (ö. 179/795) sahih rivayetleri derlediği eseri.

M.-dan (1) 71b/6

Münker: Ölümden sonra insanları sorguya çekeceği belirtilen iki melekten biri. (1) 103a/1

Müsilmān: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim,

mümin. **krş. Müslimān, Müslümān**

M.-ın (1) 9b/1

M.-ıñ (1) 9b/2

M.-lar (1) 81a/8

M.-larıñ (1) 8a/3

Müslim: Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî (ö. 261/875) el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥ adlı eseriyle tanınan muhaddis.**bk. İmām Müslim**

M.-de (6) 22a/6, 30a/12, 31b/5, 34a/9, 34b/7, 37a/4

M.-dür (1) 25a/2

Müslimān: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim, mümin.(10) 107b/15, 108a/9, 53a/7, 77b/13, 90b/13, 91a/13, 91a/3, 91b/11, 91b/12, 91b/13 **krş. Müsilmān, Müslümān**

M.-ıñ (4) 91a/12, 91b/10, 91b/3, 91b/7

M.-lar (3) 5a/3, 65b/15, 95b/8

M.-ları (1) 5a/6

Müslümān: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim, mümin.(1) 4b/11 **krş. Müsilmān, Müslimān**

Müzemmil: Kur'ân-ı Kerîm'in yetmiş üçüncü suresi. (1) 44a/6

Naṣrānī:İslâm kaynaklarında Hristiyanları ifade etmek için kullanılan kelime.

N.-yle (1) 55a/13

Naṭrusu: (1) 60b/8 natru mu natrus mu özel mi cins mi bakılacak.

Necātü'z-Zākirīn: Ebû Bekir b. Muhammed es-Seylânî'nin dua ve evrâdın faziletlerine dair eseridir.

N.-Z.-de (2) 23a/10, 72a/9

Nekīr: Ölümden sonra insanları sorguya çekeceği belirtilen iki melekten biri. (1) 103a/1

Nevādır-ı Usūl: Ebû Abdillâh Muhammed b. Alî b. Hasen et-Tirmizî (ö. 320/932) tarafından yazılan bir eser.

N. U.-de (1) 56b/3

Nūḥ: Büyük peygamberler arasında sayılan, kendisine inanmayan kavmi tûfan ile helâk edilen peygamber. (3) 26b/11, 32a/12, 62b/14

ʿÖmer: Ebû Hafs Ömer b. el-Hattâb b. Nüfeyl b. Abdiluzzâ el-Kureşî el-Adevî (ö.

23/644)Hulefâ-yi Râşidîn'in ikincisi (634-644). (7) 28b/15, 28b/5, 52b/13, 52b/14, 53a/3, 55a/1, 69b/15

Rab(b): Allah'ın isimlerinden biri. (7) 15a/3, 19b/10, 62b/3, 67b/4,101b/1, 101b/12, 101b/6

R.-i (14) 4b/1, 19a/6, 20b/10, 35b/13, 36a/15, 44a/1, 62a/2, 78b/15, 79b/10, 92b/8, 101a/13, 101b/10, 99b/4, 99b/1

R.-im (2) 61b/8, 62a/11

R.-imden (1) 55a/13

R.-iñiz (1) 12a/10

R.-isine (1) 41b/4

R.-isiniñ (1) 55a/15

R.-üm (1) 87a/3

R.-ümüz (1) 106b/13

Raḥmān: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

R.-a (2) 29b/9, 52a/11

Ravża-yı Meẕkūr: Gazzâlî'nin el-Vecîz adlı eserine Abdülkerîm b. Muhammed er-Râfiî'nin Fetḥu'l-ʿazîz adıyla yazdığı şerhin Nevevî (ö. 676/1277) tarafından yapılan özeti. (?)

R. M.-de (1)53b/15

Ravża-yı Muṭahhara: Mescid-i Nebevî içinde Hz. Peygamber'in kabri ile minberi arasındaki bölüm.

R. M.-dan (1) 48a/10

Ravżatü'l-Mütteḳīn: Ebû Zekeriyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî (ö. 676/1277) tarafından yazılan hadis konulu bir eser.

R.-M.-de (1) 102a/8

Ravżatü'l-ʿUlemā: Alaaddin Zündüsî (öl.400/1009)'nin yazdığı bir eser.

R.-da (3) 47b/12, 53b/11, 73a/6, 85b/2

R.-dan (5) 48b/11, 50b/14, 51a/5, 52b/1, 72a/11

Resūl: (ö. 11/632) Son peygamber. Hz. Muhammet. (58) 2b/3, 7b/12, 7b/14, 9a/13, 9b/15, 10a/12, 11a/15, 19b/3, 26a/5, 32b/7, 33b/2, 36a/6, 39a/4, 40a/4, 47b/6, 49b/13, 50a/13, 54a/11, 55b/10, 55b/14, 58a/11, 58b/12, 59a/15, 59a/9, 59b/6, 64b/8, 64a/13, 65a/14, 67a/9, 67b/11, 68b/12, 68b/4, 69b/11, 69b/3, 70a/9,

72b/7, 72b/9, 73a/1, 73a/7, 73b/3, 75a/15, 75b/13, 75b/4, 75b/8, 85b/10, 86a/5, 87b/15, 88a/8, 88b/7, 95a/12, 102b/7, 103a/6, 103b/14, 104a/13, 104b/1, 104b/11, 107b/9, 108b/3, 109b/4

R.-den (1) 82a/14

R.-e (1) 96a/11

R.-uñ (1) 95a/12

R-ü Ekrem (1) 4b/7,25a/14, 47b/6, 50a/13, 55a/2, 56a/4, 65b/6, 67b/15, 67b/2, 71b/8, 72b/12

R.-üme (1) 96a/8

R.-ü Seyyidi'l-Kevneyn (1) 65a/9

Resūlullāh: (ö. 11/632) Son peygamber. Hz. Muhammet. (231) 4b/13, 6b/2, 6b/8, 7a/10, 7a/11, 7a/13, 7a/15, 7a/4, 7a/6, 7b/2, 7b/5, 7b/8, 7b/9, 8a/1, 8a/12, 8a/14, 8a/5, 8a/7, 8a/9, 8b/1, 105b/1, 95b/408b/12, 8b/14, 8b/4, 8b/7, 8b/8, 9a/10, 9a/2, 9a/3, 9a/8, 9b/13, 9b/2, 9b/5, 9b/9, 10a/10, 10a/13, 10a/15, 10a/3, 10b/12, 12a/15, 13a/9, 13b/1, 13b/5, 14b/11, 14b/14, 14b/15, 14b/8, 16a/12, 16b/13, 16b/6, 17b/10, 17b/7, 17b/8, 18a/11, 18a/14, 18a/2, 18b/1, 18b/3, 19b/13, 20a/11, 20a/2, 20a/5, 20b/9, 21a/10, 21a/12, 21b/13, 22a/13, 22b/15, 22b/6, 23a/10, 23b/13, 23b/14, 24b/12, 25a/3, 25a/4, 25a/7, 25b/11, 26a/8, 26b/15, 27a/12, 27b/6, 28a/2, 28a/4, 28a/8, 28a/9, 28b/5, 29b/7, 30b/1, 30b/11, 31a/1, 31a/10, 31a/11, 31a/15, 31a/9, 31b/10, 31b/15, 31b/2, 32a/1, 32a/9, 32b/13, 32b/9, 33a/11, 33a/12, 33a/14, 33a/8, 33b/10, 34a/15, 34b/14, 34b/2, 36a/3, 36a/8, 36a/9, 36b/11, 37a/10, 37a/8, 37b/11, 38b/14, 38b/7, 39a/12, 39a/9, 40a/11, 40a/6, 40a/8, 41a/3, 41a/4, 41a/9, 43a/14, 43a/9, 43b/11, 44a/10, 44a/15, 44a/8, 45a/6, 47a/13, 47b/14, 47b/2, 50a/7, 50b/15, 51b/10, 52a/1, 52b/14, 53a/2, 56b/5, 58a/15, 58b/11, 58b/2, 58b/8, 59a/12, 59b/14, 59b/4, 60a/13, 60a/5, 60a/9, 63b/4, 64b/15, 65a/13, 65b/1, 65b/11, 66a/5, 66b/14, 67a/5, 67b/7, 67b/8, 68a/12, 68a/15, 68a/5, 68a/8, 68b/4, 68b/8, 69a/15, 70a/1, 70b/9, 71a/2, 71b/2, 72b/1, 72b/13, 74b/6, 76a/13, 77b/5, 78a/10, 79a/10, 79a/7, 79a/9, 79b/1, 79b/8, 83b/14, 83b/6, 84a/10, 84a/2, 84b/6, 85a/9, 85b/6, 85a/4, 88a/10, 88a/6, 88a/13, 88b/12, 88b/13, 88b/4, 91b/14, 92a/1, 95a/14, 95b/12, 95b/3, 95b/7, 96a/12, 96b/1, 96b/9, 97a/11, 97a/5, 98a/6, 98b/5, 99a/3, 99a/9, 100a/2, 101a/9, 102a/8, 102b/12, 103b/9, 104a/11, 104a/15, 105b/14, 105b/4, 105b/9, 106a/10, 106a/7, 106b/5,

107b/4, 108a/3, 109a/14

R.-a (3) 7a/4, 104b/11, 57a/4

R.-dan (4) 102b/13, 104b/4, 104b/8, 105a/1

R.-üm (1) 96a/5

R.-üme (1) 97a/15

R.-üñ (1) 97a/7

Resūlü'ş-Şaḳaleyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (7) 48a/4, 52b/3, 54a/2, 54b/9, 55b/4, 57a/9, 59a/8, 71a/7

Risālet-i Penāh: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 49a/13, 57b/13

Riyāżü'l- Meẕkurīn: Nevevî'nin (ö. 676/1277) bir Müslümanın günlük hayatında ihtiyaç duyacağı âyet ve hadisleri derlediği eseri.

R.-M.-de (12) 49b/11, 79b/1, 50a/12, 51b/15, 52b/8, 53a/5, 53a/10, 53b/4, 57b/13,59a/1, 60b/3, 62b/1

Saʿdbin Ebī Vaḳḳās: Ebû İshâk Sa'd b. Ebî Vakkās Mâlik b. Vüheyb (Üheyb/Vehb) el-Kureşî ez-Zührî (ö. 55/675) Aşere-i mübeşşereden olan sahâbî, kumandan. (6) 29a/11, 34a/13, 34a/9, 95a/14, 95b/2, 96b/7

S.-de (3) 104b/10, 68b/11, 96a/12,

Ṣaḥīḥ: Sağlam kabul edilmesi için gerekli şartları taşıyan ve dinî konularda delil olarak kullanılan hadis, bu hadisleri toplayan kitap türü. Burada sahih hadis kitapları kastedilmiştir.

Ṣ.-de (1)26b/6

Ṣaḥīḥ-i Buhāri: Buhârî'nin (ö. 256/870) Kur'ân-ı Kerîm'den sonra en güvenilir kitap olarak kabul edilen, sahih hadisleri toplayan eseri.

Ṣ. B.-de (2) 30a/12, 37a/4

Ṣaḥīḥ-i Müslīm:Müslim'in (ö. 261/875) sahih hadislerden meydana gelen eseri.

Ṣ. M.-de(1) 29b/3, 30a/12, 31b/5, 34a/9, 34b/7

Ṣaḥīḥ-i Nācārī: Ebû Abdillâh el-Hüseyn b. Muhammed b. Abdillâh en-Neccâr er-Râzî (ö. 230/845 civarı) tarafından yazılan (?) bir eser.

Ṣ. N.-de (1) 26b/6

Ṣaḥīḥü'l-Cāriye: Ebû Eyyûb Câriye b. Kudâme b. Züheyr (Mâlik) es-Sa'dî (ö. 64/683 [?])Hz. Ali taraftarlığı ile tanınan sahâbî.

Ṣ.- C.-den (1) 25a/2

Saʿid: Ebû Osmân Saîd b. el-Âs b. Saîd el-Ümevî (ö. 59/679) Sahâbî, vali ve kumandan. (5) 95b/13, 96a/4, 96a/8, 96b/12, 97a/1**bk. Saʿīd**
S.-e (1) 96b/11

Saʿīd: Ebû Osmân Saîd b. el-Âs b. Saîd el-Ümevî (ö. 59/679) Sahâbî, vali ve kumandan. (6) 13b/7, 19b/2, 21b/12, 21b/5, 51b/15**bk. Saʿid**

Sām: Hz. Nûh'un oğlu. (1) 32a/13

Sehelbin Saʿd: Ebû Sâbit (Ebû Kays) Sa'd b. Ubâde b. Düleym b. Hârise el-Ensârî (ö. 14/635 [?]) Ensarın önde gelenlerinden, sahâbî.**bk. Sehhel b. Saʿd**
S. b. S.-e (1) 104b/10

Sehhel b. Saʿd: Ebû Sâbit (Ebû Kays) Sa'd b. Ubâde b. Düleym b. Hârise el-Ensârî (ö. 14/635 [?]) Ensarın önde gelenlerinden, sahâbî.**bk. Sehel b. Saʿd**
S. b. S.-e (1) 68b/11

Sehümüllāh: (1) 95b/1 Metne göre Saad bin Ebi Vakkasa verilen isim.

SelmānFārisī: Ebû Abdillâh Selmân el-Fârisî (ö. 36/656 [?]) İslâmiyet'i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî.
S. F.-ye (3) 28a/3, 28a/5, 28a/8

Semerete bin Cündeb: Ebû Saîd Semüre b. Cündeb b. Hilâl el-Fezârî (ö. 60/680) Sahâbî. (2) 24b/7, 24b/11

Seyfullāh: Ebû Süleymân Seyfullāh ve Fârisü'l-İslâm Hâlid b. el-Velîd b. el-Mugıre el-Mahzûmî el-Kureşî (ö. 21/642) Hz. Peygamber'in seyfullah unvanı verdiği meşhur kumandan sahâbî. Ancak metinde Saad bin Ebi Vakkas yerine kullanılmış. (1) 95a/15

Seyyidʿ Alī: Alî b. Şihâbiddîn b. Muhammed Hemedânî (ö. 786/1385) Kübreviyye tarikatının Hemedâniyye kolunun kurucusu, Keşmir'in İslâmlaşmasında önemli tesiri bulunan sûfî. (?)
S. ʿA.-de (1) 23a/4

Seyyidi'l ʿĀlem: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 50b/8, 59b/3

Seyyid-iKā'ināt: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (1) 53b/4

Seyyidi'l- Kevneyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (6) 52b/3, 54a/2, 57a/8, 65a/9, 58a/3, 71a/7
S. K.-i (1) 75a/6

Seyyidi'l-Mürselīn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 52b/9, 79b/3

Seyyidü's- Sādāt: Hz. Muhammedin unvanlarından biri.

S. S.-a (1) 55b/2

Sultān-ı Kevneyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 48a/4, 54b/9, 55b/3, 59a/8, 61a/9, 68b/14

Sulṭān-ı Enbiyā: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (5) 63a/6, 66b/4, 66b/9, 72a/15, 84b/5

Sūre-i Meryem: Kur'ân-ı Kerîm'in on dokuzuncu suresi.

S. M.-de (1) 42b/3

Şüfüyān-i Şevrī: Ebû Abdillâh Süfyân b. Saîd b. Mesrûk es-Sevrî el-Kûfî (ö. 161/778) Kendi adıyla anılan fıkıh mezhebinin imamı, müfessir, muhaddis ve zâhid. (3) 80a/3, 80a/781a/5

Şü'lebī: Ebû Abdirrahmân Muhammed b. el-Hüseyn b. Muhammed es-Sülemî (ö. 412/1021) Horasanlı sûfî, müfessir ve muhaddis. (?) (1) 81b/11

Süleymān: Hz. Dâvûd'un oğlu, İsrâiloğulları'na gönderilen hükümdar-peygamber. (2) 100a/6, 54b/7

Şāfī'i:Dört büyük Sünnî fıkıh mezhebinden biri.

Ş.-ler (1) 106a/1

Şāmil: İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî'nin (ö. 478/1085) kelâma dair eseri.

Ş.-den (4) 4b/6, 32b/13, 44a/8, 88b/11

Şedādīn-iEvs: Ebû Ya'lâ (Ebû Abdirrahmân) Şeddâd b. Evs b. Sâbit el-Ensârî (ö. 58/678) Sahâbî. (1) 107a/13

Şefāde Zīdü'l-Ḥabāb: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)

Ş. Z. Ḥ-dan (1) 71b/1

ŞehidAllāh ü: Kur'ân-ı Kerîm'in üçüncü suresinin 18. ayeti.(2) 103b/15, 98a/4

Şeyḫ: Şeyḫ Ebü'l-Ḳāsım Ḳ. yerine kullanılmış.(1) 23b/12 **bk.Şeyḫ Ebü'l-Ḳāsım Ḳaşrī**

Şeyḫ İmām Ebū Ṭālib Muḥammed bin ʿAle'l-Mekkī: Ebû Tâlib Muhammed b. Alî b. Atıyye el-Mekkî el-Acemî (ö. 386/996)Kutü'l-kulûb adlı eseriyle tanınan mutasavvıf. (1) 70b/8

Şeyḫ Sa'adeddīn Ḥamūdī: Sa'düddîn Muhammed b. Müeyyed b. Abdillâh b. Alî Hammûye Bahrâbâdî Cüveynî (ö. 671/1272-73'ten sonra [?]) Kübrevî şeyhi.

Ş. S. Ḥ.-den (1) 81b/3

Şeyḫ Ebū Ḥafṣ :Ebû Hafs Amr b. Seleme el-Haddâd en-Nîsâbûrî (ö. 260/874) Melâmet ve fütüvvete dair fikirleriyle tanınan Nîşâburlu sûfî. (1) 98a/10

Şeyḫ Ebü'l-Ḳāsım Ḳaşrī: hicrî 3. asrın sonları ile 4. asrın başlarında yaşamış, Cüneyd-i Bağdadî'nin talebelerinin önde gelenlerinden biri.**bk. Şeyḫ** Ş. E.-Ḳ. Ḳ.-den (2) 23b/10

Şemsü'l-Ma'ārif: Ebü'l-Abbâs Ahmed b. Alî b. Yûsuf el-Kureşî el-Bûnî (ö. 622/1225) Sihir ve tılsım konusundaki eserleriyle tanınan âlim. (1) 98b/5

Şere'ati'l- İslām: İslâm'a ait dinî, ahlâkî ve hukukî hükümler bütünü anlamında bir terim. (1) 70a/4

Şu'ayb: Kur'an'da Medyen halkına gönderildiği bildirilen peygamber. (2) 30a/10, 30a/6

Ṭaberānī: Ebü'l-Kāsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî (ö. 360/971)Mu'cemleriyle tanınan hadis hâfızı. (1) 43a/5

Tācü'l-Meẕkūrīn: Metne göre hadis kitabı. (?)
T.-M.-de (2) 49a/11, 57b/5,62b/10, 51b/6, 52a/6, 52b/13, 59a/10

Tañrı: Kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, Yaradan, Allah, Rab, İlah, Mevla, Halik, Hüda, Hu, Oğan. (19) 2a/2, 105a/3, 19a/8, 33b/7, 79a/11, 82b/4, 92a/10, 92b/12, 92b/2, 93b/15, 93b/7, 94a/2, 95a/11, 95b/4, 95b/5, 96a/12, 96a/3, 96b/14, 97a/12
T.-nıñ (1) 104b/6

Ta'rifŞerḥi: Seyyid Şerîf el-Cürcânî'nin (ö. 816/1413) İslâmî ilimlere dair terimler Sözlüğü. (?) (1) 85b/15

Tebāreke: Kur'ân-ı Kerîm'in altmış yedinci suresi. (6) 102b/10, 102b/12, 102b/14, 103a/3, 103a/4, 94a/12
T.-niñ (1) 102b/14

Tefsīr-i Beġavī: Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes'ûd b. Muhammed el-Ferrâ' el-Begavî (ö. 516/1122) tarafından yazılan eser.(1)104a/9

Tefsīr-ü Ebu'l-Leys: Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) tarafından yazılan tefsir. (1) 41b/11

Tefsīr-i Ḥatfi: Metinde zikredilen bir tefsir kitabı.
T. Ḥ.-de (1) 5a/9

Tefsīr-i Kebīr: Ebü'l-Fidâ İbn Kesîr'in (ö. 774/1373) Kur'ân-ı Kerîm tefsiri.

T. K.-de (4) 38b/3, 100a/10, 42b/15, 99b/5

Tefsīr-i Nişāburī: Ebü'l-Kāsım Mahmûd b. Ebi'l-Hasen b. el-Hüseyn el-Gaznevî en-Nîsâbûrî (ö. 553/1158'den sonra) tarafından yazılan tefsir.
T. N.-de (1) 41b/10

Tefsīr-i ʿÖmer Nesefī: Ebû Hafs Necmüddîn Ömer b. Muhammed b. Ahmed en-Nesefî es-Semerkandî (ö. 537/1142) tarafından yazılan tefsir.
ʿÖ. N.-de (1) 41b/10, 98a/10

Tenbihi'l-Ġāfilīn: Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) tarafından yazılan tasavvuf konulu eser.
T.-Ġ.-de (3) 25a/12, 28a/1, 80a/2

Tevrāt: Kur'ân-ı Kerîm'de Yahudilerin kutsal kitabına verilen ad. (1) 98b/1
T.-da (1) 98a/11
T.-ı (2) 82a/1, 82a/3

Tirmiẕī: Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî (ö. 279/892) Kütüb-i Sitte'den el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥ'in müellifi, muhaddis. (1) 56b/3
T.-de (1) 30b/7

Tuḥfe: Mübârekpûrî'nin (ö. 1935) Tirmizî'nin el-Câmiʿu'ṣ-ṣaḥîḥ'ine yazdığı şerh.
T.-den (7) 39a/343b/14, 46b/9, 75a/10, 75b/12, 87b/14, 88b/3

Türkī: Türkle ilgili, Türkçe. (1) 2a/12
T.-ye (1) 101a/8

ʿUbādetbinṢāmit: Ebü'l-Velîd Ubâde b. es-Sâmit b. Kays el-Ensârî el-Hazrecî (ö. 34/654) Sahâbî. (1) 22b/6

ʿUlemā-yı Ḫorāsān: Kuzeydoğu İran'da bir eyalet ve burada yetişen ilim insanları.
ʿU.-yı Ḫ.-ıñ (1) 35a/11

Ümmü Seleme: Ümmü Seleme Hind bint Ebî Ümeyye Süheyl (Huzeyfe) b. Mugīre el-Kureşiyye el-Mahzûmiyye (ö. 62/681) Hz. Peygamber'in hanımı. (1) 13b/5

Vāhibü'l-ʿAtā: Allah yerine kullanılan bir söz grubu. (2) 30a/8
V.-ʿA.-a (1) 49a/3

Vāḳıʾa: Kur'ân-ı Kerîm'in elli altıncı suresi. (4) 44a/6, 56b/6, 72b/7, 83b/13
V.-dur (1) 102a/13

Vaḳḳāṣ: Ebû Amr Âmir b. Ebî Vakkas (Mâlik) b. Uheyb el-Kureşî ez-Zührî (ö. 15/636) İslâmiyet'i ilk kabul eden sahâbîlerden. (6) 29a/11, 95a/14, 95b/2, 95b/15, 96b/7, 97a/1

V.-dan (2) 34a/10, 34a/14

Ve'ṣṣāffāt: Kur'ân-ı Kerîm'in otuz yedinci suresi.

V.-da(1)14b/10

Yahūdī: Hz. Mûsâ'nın dinine mensup kimse. (3) 55a/13, 66b/11, 66b/13

Yāsīn (-i Şerīf): Kur'ân-ı Kerîm'in otuz altıncı suresi. (8) 101b/12, 102a/1, 103a/10, 103a/13, 103a/6, 103a/7, 103b/11, 103b/4

Y.-iñ (2) 103a/10, 103b/2

Y.-i Ş.-dir (3) 102a/11, 103b/12

Y.-ü Ş.-ün (1) 98a/5

Yemen: Arap yarımadasının güneybatısında ülke. (1) 7a/3

Zādü'l Fükehā: İbn Kayyim el-Cevziyye'nin (ö. 751/1350) Hz. Peygamber'in hayatına, yaşayış ve uygulamalarına dair bilgileri derlediği eseri. Hanefi fıkıh kitaplarının geneline verilen bir isim. (1) 64b/3

Zebūr: Kur'an'da Hz. Dâvûd'a indirilen kutsal kitaba verilen ad. (1) 98b/1

Z.-da (1) 98a/12

Z.-ı (2) 82a/1, 82a/3

Zühretü'r-Riyāż: Ebu Ali Hamid b. İdris el Bulgari tarafından yazılan (?) bir eser.

Z.- R.-da (5) 54b/7, 56b/13, 56b/8, 57a/8, 84b/4

KAYNAKÇA

ALTUNTAŞ Halil,*Duayı Anlamak*, DİB Yayınları, Ankara: 2010.

BAYDAR Ahmet,*Din ve Dua,* Beyan Yayınları, İstanbul: 2009.

BAYRAKLI Bayraktar,*Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri* Bayraklı Yay., C.I,

İstanbul: 2009.

BEBEK Adil,*Din ve Düşünce Açısından Dua,*Rağbet Yayınları, İstanbul: 1998.

CLAUSON Sir Gerard,*An Etimological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkısh,* The Clarendon Press, Oxford: 1972.

CİLACI Osman, "Dua mad.", DİA,TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529

CİLACI Osman, Psiko-Sosyal Açıdan İlahi Dinlerde Dualar, Arı Matbaası, Konya: 1982.

COŞAR A. Mevhibe, "Eski Anadolu Türkçesi Üzerinde Düşünce ve Yorumlar", *Turkish Studies*, Volüm 5/1 Winter. 2010. s. 246-262.

ÇAĞBAYIR Yaşar, *Ötüken Osmanlı Türkçesi Sözlüğü,* Ötüken Yay., İstanbul: 2017

Derleme Sözlüğü III, TDK Yayınları, Ankara: 1993.

DEVELLİOĞLU Ferit,*Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat,* Aydın Kitabevi, 8. Baskı, Ankara: 1988.

EMİNOĞLU Emin, *Şeyyad Hamza Destān-ı Yusuf,*IQ Kültür Sanat Yay., İstanbul: 2008

ERAYDIN Selçuk, *Tasavvuf ve Tarîkatlar,* Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul: 2004.

ERCİLASUN Ahmet Bican,*Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi.* Akçağ Yay.Ankara: 2011.

GÜLLE Sıtkı, "Kur'an-ı Kerimde Dua Kavramı", *EKEV Akademi Dergisi,* C. 8, S. 18, 2004, ss. 115-130.

GÜLSEVİN Gürer,*Eski Anadolu Türkçesinde Ekler.*TDK Yayınları, Ankara: 2011.

KARA Mustafa, *Tasavvuf ve Tarîkatlar Tarihi,* Erkam Yayınları, İstanbul, 1995.

KARAAĞAÇ Günay, *Türkçenin Dil Bilgisi.* Akçağ Yay.Ankara: 2012.

KARAGÖZ İsmail, *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir,* Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara: 2006.

Komisyon, *"Türkçe Sözlük",* Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988.

KORKMAZ Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri.* TDK Yay.Ankara: 2009

KORKMAZ Zeynep, *Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi.* TDK Yay.Ankara: 2013

NAZİMA Ali, REŞAT Faik, *Mükemmel Osmanlı Lügati,* (Haz. Necat BİRİNCİ ve ark.)TDK Yayınları, Ankara: 2002.

ÖNGÖREN Reşat, "Dua mad.", DİA, C.IX , TDV Yay., İstanbul, s.409.

ÖZMEN M. Nihat, *Büyük Osmanlıca/Türkçe Sözlük,* İnkılap ve Aka Kitapevleri, İstanbul: 1973.

PAÇACIOĞLU Burhan, *VIII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı,* Bizim Büro Basımevi, Ankara: 2006.

REDHOUSE Sir James William, *Turkısh and Englısh Lexicon New Adition,* Çağrı Yayınları, İstanbul: 2006.

SARI Mevlüt, *El-Mevârid-Arapça-Türkçe Lügat,* Bahar Yay., İstanbul, 1982,

ŞEMSEDDİN Sami, *Kâmûs-ı Türkî,* Çağrı Yayınları, İstanbul: 2010.

SOYSALDI H. Mehmet, *Kur'an'da Dua,* Şule Yay., İstanbul, 2005.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları, C 6, İstanbul: 1983.

Tarama Sözlüğü II, TDK Yayınları, Ankara: 1996.

TEKİN, Şinasi. (1974), "1343 Tarihli Bir Eski Anadolu Türkçesi Metni ve Türk Dili Tarihinde 'olga-bolga' Sorunu", *TDAY-B* 1973-1974, s. 59-157.

TEKİN Talat ve ÖLMEZMehmet, *Türk Dilleri Giriş.* Simurg Yay. İstanbul: 2003.

TEKİNEŞ Ayhan, *Dua Nedir,* Ensar Neşriyat, İstanbul: 2007.

TİMURTAŞ F. Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi.* Akçağ Yay.Ankara: 2005.

*Türkçe Sözlük.*Türk Dil Kurumu Yay.Ankara: 2011.

TürkiyeDiyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ankara: 2000.

ULUDAĞSüleyman, "Dua mad." DİA, Cilt: IX, Yıl: 1994, s. 538-539.

YILMAZ Hasan Kâmil,*Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarîkatlar,* Ensar Neşriyat, İstanbul: 1994.

YURTSEVEN Hüseyin, *Kitābü'l-Mülhime,* SosayalBilimler Enstitüsü,Yüksek Lisans Tezi, Sivas: 2013.

İNTERNET KAYNAKÇASI

http://www. tdk. gov. tr.

http://www. yazmalar.gov. tr.

http://www. yok. gov. tr.

TIPKIBASIM

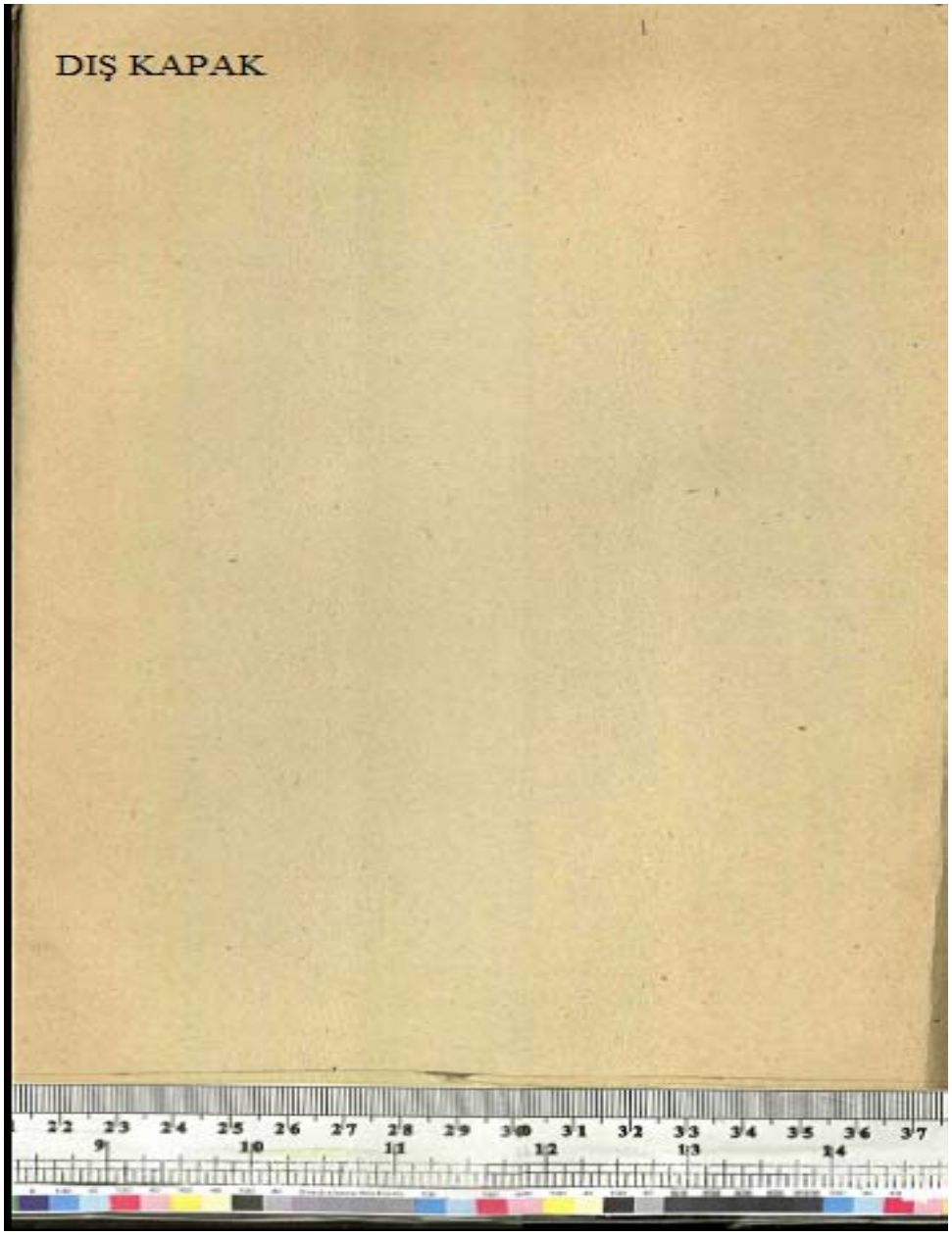
DIŞ KAPAK

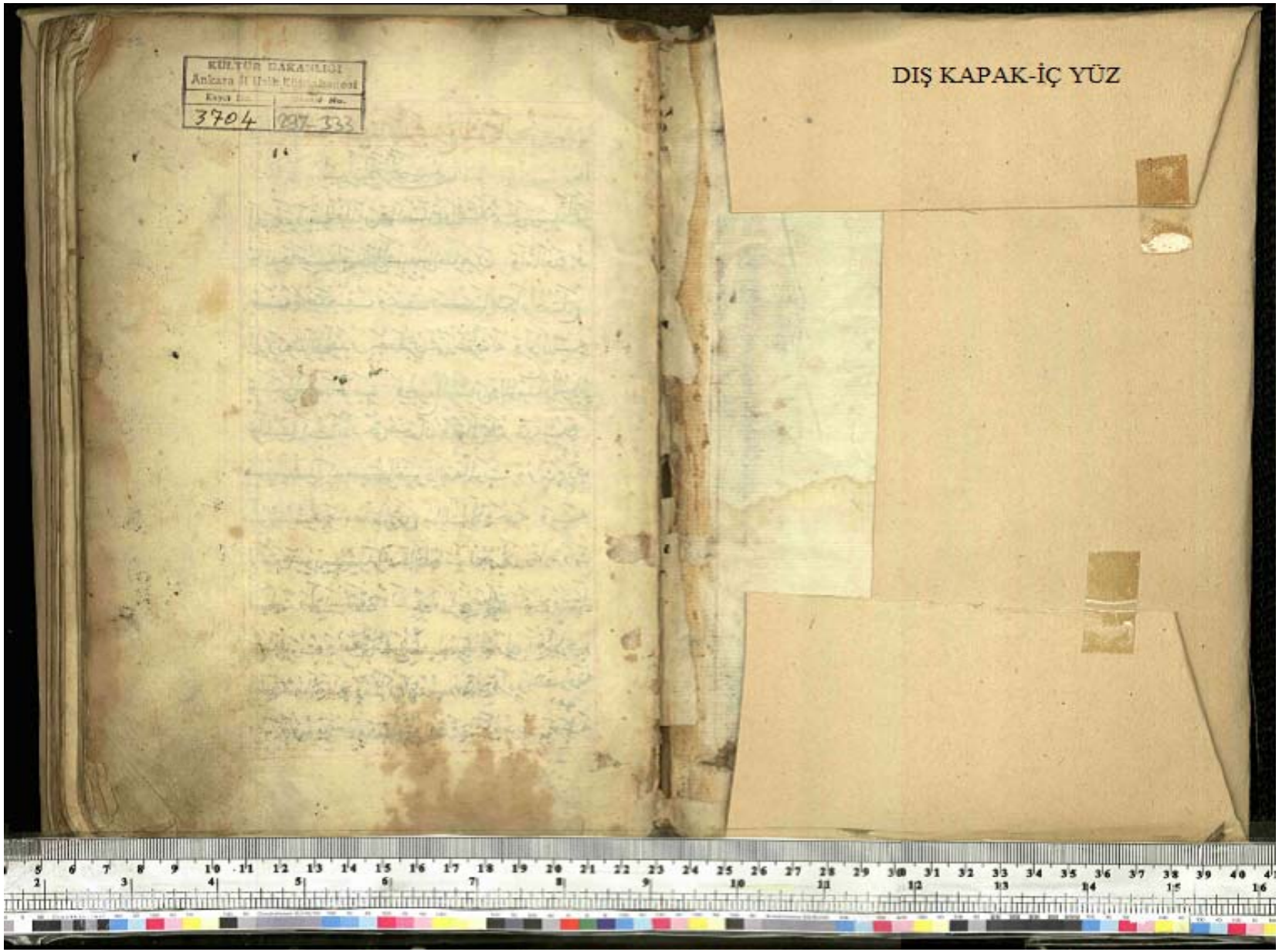
KÜLTÜR BAKANLIĞI
3704
DIŞ KAPAK-İÇ YÜZ

1/a

هذا كتاب مجامع الأذكار

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد
وآله وصحبه أجمعين الطيبين الطاهرين وأما بعده بو
بنده ضعيف وخيف وكنامكار المحتاج
إلى ربه الملك الغفار جعفر بن محمد عفر الله له ولوالديه
ولأحسن إليهما وإليه ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين
والمسلمات آمين حق سبحانه وتعالى كلامه قديمه
بيور مشدر كه كل نفس ذائقة الموت وبو لينده ذي
بيور مشدر كه كل شيء هالك إلا وجهه وبنه
بو آيت صيور مشدر كه فاذكروني أذكركم جلمع بلديا خروني
سلمة ولا يستحقون بهما النبي صلى الله عليه وسلم
كل شي موت وسوي حي لا يموت بيمدي بو مختصر بي معنيلي
لطيفه ومناسبتي ومذاكره يوقدن مراد ومقصودنه
[illegible]

1/b

بولدوغي كبي الصوفي بوجهان فليبذ كمسبه باقي
قالور دكلدر بو عالم فانيه كلن هر بار قوب كيدكدن در
اصلا بركسنه محكم اياق باصوب قرار وتمكن ايتمش
بوقدر زمرته تماشا كه ازين حقله عبرت بيلمش وسن بي
كلدكدن منازل فانيه دن منازل بقاي اخرويه
كوجوب كيدرلر نام نشان تابديدا دوب كانه مخ يوخيدر
كلديي كبي وبورلر اميدي ايله اولسه بن غفير دنجي
دنيادن كيدي فرصت وفوت اولدي كن واجل اخرين نوش ايلدكدن
اول دنيا يوزنده داعا جنه باعث وباري يولنده اغير قوم
تاكم بعد الموت عملم منقطع اولميه ودنيا عالمه بوينكز
ومؤمنانه لعبد ولازم اولان مراد دنيوي ومقصود
اخروي يدوصلوات ايلميه وسعادت سرمديه
نايل اولميون توابي وفضلني تيلم مع اليم كتابي
صحيحه لردنكه ايمان هسيلم والمام بخاري معشكوت
المصابيح وغيرلرنا بلردن بيجوب تخريج واستيعاب ايلديكدن

كندي فضل ولطفيله اول صراط دن كچكي جمله مدن
اسان ايليه امين امدي مؤمن زياده ايكن بونلردن
هركون حاضريه وفكريه كتورونوب وقاديد
اولدوغي دكلوكي سبحانه وتعاليدن رضاي شريفيه
موافق خير حسنات ايشليه واول لازم اولان
ايمان اسلام تزيدوكي من اولي الحجين جمله سن
اوكرنوب ويلمكدر ولخرنده واقع اولان دخي
اياقلانوب ودينلن كفر كلمه سندن صقلنوب
وكي تعالي يرلوب شريك قوشميه كامله ايمان
واسلام ايله اندن صكره هركونده بش وقت
نمازي قيلوب ويلده براي اوج طونمق ومالي واريسه
زكات ويرمكدر وبونك امثالي ندكلو واريسه برلي ايرنده
كتورمكدر ودخي سبحانه وتعاليدن حلال
ايلدوكي جميع قسمندن قبول ايتمك حلال ايلمك ودخي
حرام ايتدوكي جميع قسمندن صقنمق وقبول ايتمك حق

سبحانه وتعاليدن امر المعروف ونهي عن المنكر
ديدوكي بوندن جمله سي داخلدر امدي بونلردن جمله سي
ظهوره وعمله كتورمكدن صكره اخرته واقع اولان
بودكلو فورقولر وشدتلر والم اضطرابلري كچمكيوب
راحتلغيله حضور قلبيله وصفاي خاطريله مقامه
جنابنه عالميات ميسر اوله اللهم فضلكله
ودخي كندي اوزرنده قولاغي قوما مق كركدر اكر واريسه
صاحبيله حلالاشمق كركدر اكر اولميش ايسه اندن
نقد وجهي واريسه برفقيره حالده اولان كمسنيه صدقه
ايدوب توابن صاحبينه بغيشلامه لر اما اول فقيره
صالح واهل تقوي وبش وقت نمازينه دخي قائم اولمق
كركدر بي نمازلر اولمان فقيره ويرمميه لر وبالدر سوب
يا نماز يا خود اول كمسنه غائب ايسه برقي بيرده اولسه كيسه
فورتلمازلر مادامكي حق صاحبيندن صاغ اولدوغي بيله
اما عذر بهانه ايله نماز البته دنيادن ايكن ودوب مرتبه

5/a

عليه وسلم رحمة عامة بعدك بوني دعا يسه كه اللهم
اجعل لنا بعدك للمؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات
جميع مسلمانلر قبرينه ايركورر وكل مؤمن اخوة ديركلري
موجبنجه دكلي مؤمن قرداشلري خير دعا الله اكمك صدقه
بيرمكه كجر والله تعالى قبنده مقبولدر وهر مؤمن دعا
ايتدوكده حق تعالى قبول ايتمز تاكيم جميع مسلمانلري بيله
دعاده اكمنجه زيرا الهراه بنجه سي قبنده لردر وخير دعايه
وصدقه محتاج لردر وصدقه لرك افضلي انلرك جانلرن
ايچون ويرملاري در تفسير حنفي ده كتورمشدر كه كجمشلرك
ارواحلري قبر كجه سنده حق تعالى حضرتنك اذنيله
هر جان دنياده اولدوغي اوك قبوسنه كلور جرين
اوزيله ندا ايليه كه كرچي اوصاحبلري تحقيقا بيلكور
بزدن بزمان سزلرك كيي ياشه بور ورزقنه
مالك يمسه لر ايدوك امتاشمدي حالمز زبون اولوب
سزك قيوكز كلدي قومليوز ايلك بزي خير دعا دن

5/b

وصدقه دن يا برلقمه دن اونمك بزسزدن بوليه
ايمان ازدق قومليوز حق يوليله مي اولورسه قبي تزاوتوردكمز بترمه
مالمزايله خوش كجوب اولرمزده ساكن اولورسز وبزمه
اولاد يمز يتيم اولدقلري زبون ايليوب صانوب
ايمش سزلر كيي خزمتلو رسز امدي بوقيوكز كلن
محتاج لركزه انعام واحسان ايلك محروم كوندرمك ديكر
اكر خير دعا ايله ياخود بر صدقه ايله اكمنجه اولورسك
محروم كيدركز سوكه سوكه دركاهه وارد قلرنده
شكايت ايدركز ودنيجه كوجك معصوم لرسوندرن
اكوب تضرع ايدوب كندي دلرنجه اتيه اتايه
سوليه لر ودركه اكر صدقه فيه مزسكز بابامي
ايكي ركعت نماز قيلك توا بين بعنشلك برزم عمل الزمين
دفترلري دورلديغي دورانسزلرك فرصتي اولدن
جيقارد قدن صكره سزدنجه بزجه لين زبون اولوب
غيريلرالنكوزلرسزدن بونك كيي نصرعلرده وتصيحتلرده

6/a

6/b
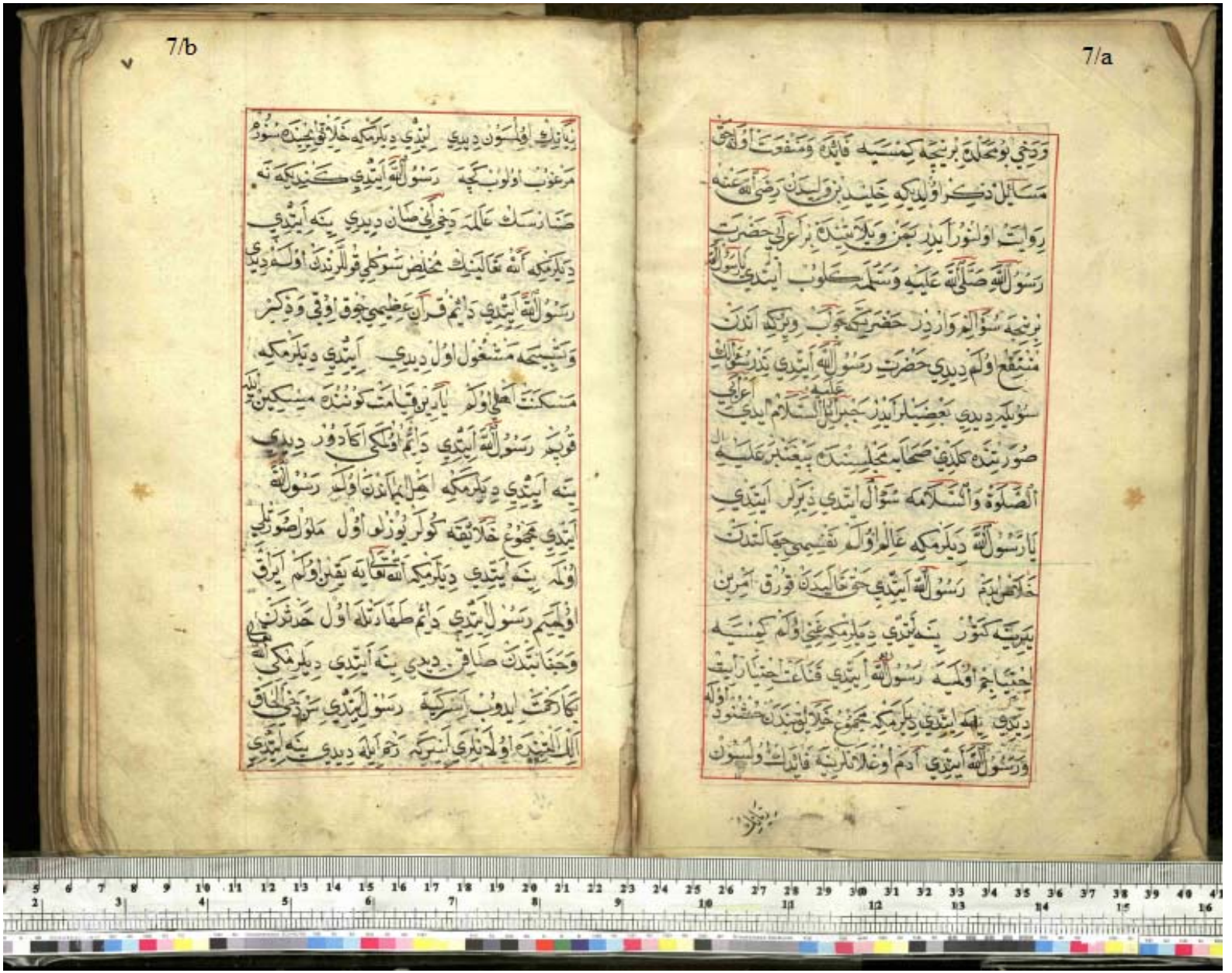
7/a

وردنی بو محلده برنجه کیمسنیه فائده ومنفعت اولدیغی
مسائل ذکر اولندیکه خلیفه بزرلیدن رضی الله عنه
روایت اولنور ایدر یمن ویلاسندن بر اعرابی حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم کلوب ایتدی یا رسول الله
برنجه سوالم وار در حضرتکه جواب ویرکه اندن
منتفع اولم دیدی حضرت رسول الله ایتدی بندن سوالک
سویله دیدی بعضیلر ایدر جبرائیل علیه السلام اعرابی
صورتنده کلدی صحابه مجلسنده بیغمبر علیه
الصلوة والسلامه سوال ایتدی دیدی
یا رسول الله دیلرمکه عالم اولمه نفسمی جهالتدن
خلاص ایدم رسول الله ایتدی حق تعالیدن قورق امرینه
یرینه کتور بنه بندی دیلرمکه غنی اولمه کیمسنیه
احتیاجم اولمیه رسول الله ایتدی قناعت اختیار ایت
دیدی بنه ایتدی دیلرمکه مجموع خلایق بندن خضوع
ورسول الله ایتدی آدم اوغلانلرینه فائدلی ولسون

7/b

دیانتلی اولسون دیدی ایتدی دیلرمکه خلایق بنجه سودم
مرغوب اولوب گچه رسول الله ایتدی کندیکه ته
صانرسک عالمه دینی یاخی صان دیدی بنه ایتدی
دیلرمکه آنه تعالینک مخلص سوکلی قولرندن اولمه دیدی
رسول الله ایتدی دائم قرآن عظیمی حق اوقی وذکر
وتسبیحه مشغول اول دیدی ایتدی دیلرمکه
مسکنت اهلی اولم یارین قیامت کونده مسکین الله
قولیم رسول الله ایتدی دائم اولکی اکادور دیدی
بنه ایتدی دیلرمکه اجل یاماندن اولمه رسول الله
ایتدی مجموع خلایقه کولر یوزلو اول ملول صورتلی
اولمه بنه ایتدی دیلرمکه الله تعالیه یقین اولم ایرتی
اویلیم رسول ایتدی دائم طهارتله اول خدمتدن
وجنابتدن صاقن دیدی بنه ایتدی دیلرمکه
بکا حکمت ایدوب اسرکیه رسول ایتدی سزه خلقی
الم التیده اولانلری ایسترکیه زجر ایله دیدی بنه ایتدی

8/a

8/b

9/a

بلای دفع ایدر بنکه الصدقه ترد البلاء وتزید العمر وتسور مشد
بنه ایندی یا رسول الله اوج دوتوده نقدر ثواب وار در
حضرت رسول الله ایندی اوج دوتده نک اولاجرسی
الله تعالی نک دیوانخانه سنده کدر ودنیا وآخرت
بلالرین کوارر وکناهلرین محو ایدر وشیطانلری
حزین ایدر پیغمبری ومالائکه لری شاد ایدر بنه
ایندی یوزه ایدمکه کوکلم یشاق اولوب حلیم اولم
رسول الله ایندی یتیملر شفقت ایله وتوبلری زیارت
ایله دیدی بنه ایندی یوزه ایدیکی جنته سانا نافله
وارم رسول الله ایندی مرکز یلان سویله بنه ایندی
بو در ویشه برانمک صدقه ویرمک صوابمی جوقدر
یوخسه ایکیوز رکعت نافله نمازقلمقدن ثوابمی جوقدر
حضرت رسول ایندی بو در ویشه برانمک صدقه
ویرمکدن ثوابی دورت یوز رکعت تطوع نمازقلمقدن
ارتیقدر بنه ایندی دورت یوز رکعت نماز قلمغدن

9/b

ثوابمی جوقدر یوخسه بر مسلمانک حاجتین بر ورمکدن
ثوابمی جوقدر حضرت رسول الله ایندی بر مسلمانک حاجتین
بر ورمکدن ثوابی بیک رکعت نماز قلمغدن ثواب ندن
افضلدر بنه ایندی بیک رکعت نماز قلمغدن ثوابمی
جوقدر یوخسه حرام یمکدن ثوابمی جوقدر حضرت رسول الله
ایندی بر لقمه حرام دن الجکمکدن ثوابی بیک رکعت
نافله نمازی قلمقدن جیولیدر بنه ایندی بیک رکعت
نماز قلمغدن ثوابمی جوقدر یوخسه غیبت سویلمکدن
ثوابمی جوقدر رسول الله ایندی غیبت سویلمه مکدن
ثوابی اوتوز بیک رکعت نافله نماز قلمقدن ارتقدر بنه
ایندی بر مسلمه مسجد دن معتکف اولوب اوتوز مکدن
ثوابمی جوقدر یوخسه اهلی عیالی قتنده اوتوز معتکف
ثوابمی جوقدر حضرت رسول الله ایندی کوکرکوز یله اهلی
عیالی یه باقمه یاتنده بر لحظه اوتوز معتکف ثوابی جوقدر
حضرت رسول ایندی بر میل مسجد دن معتکف اولوب

10/a

10/b

11/a

11/b

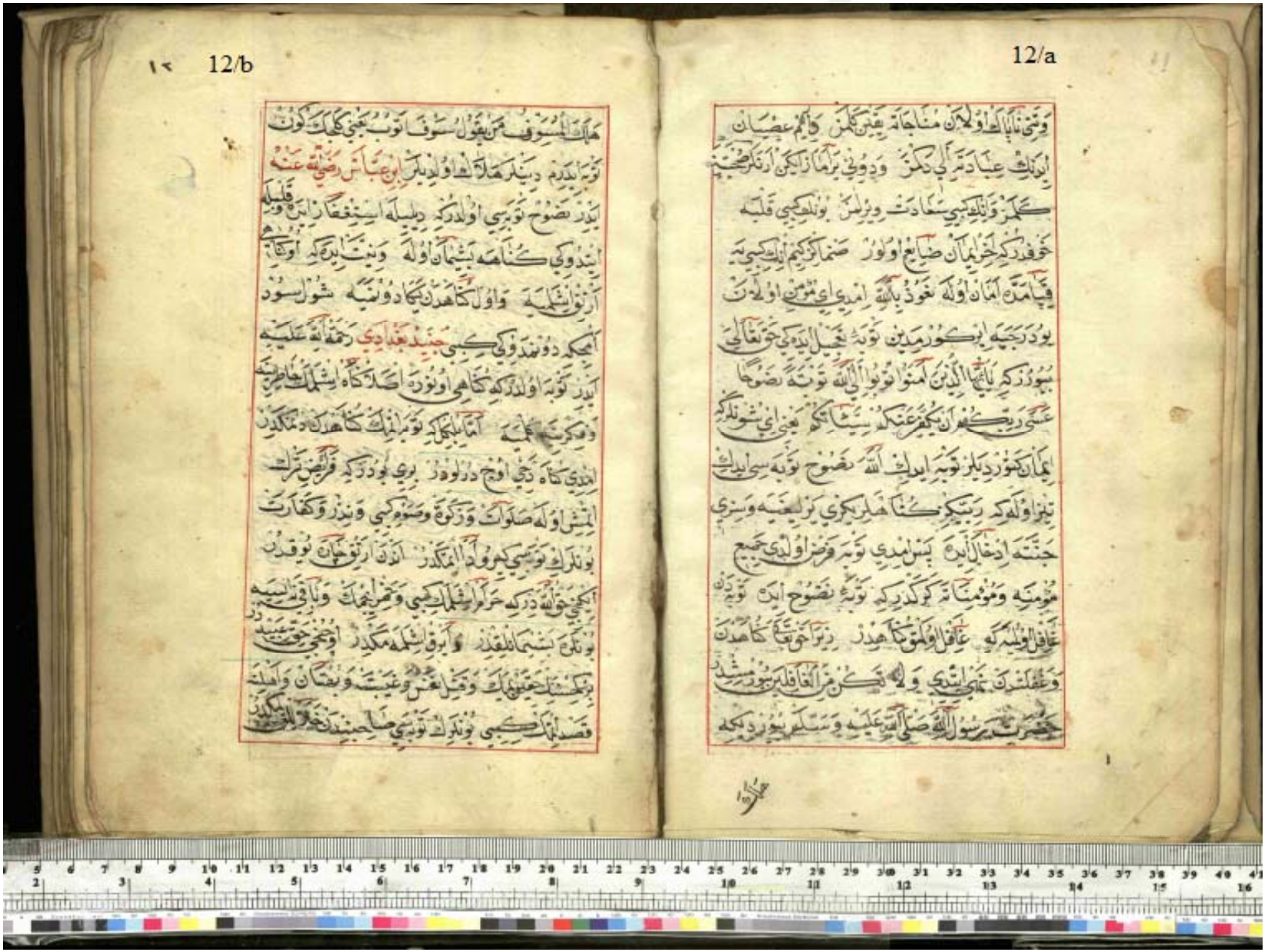

12/a

وتنى نايالك اولمان مناجاته يقين كلمز واكم عصيان
ايرنلك عبادتم اى دكمز ودوني برماز ايكن ارتكر صحبته
كلمز وانلكيبي سعادت ويرلمز بونلكيبي قلبه
خوف دركم خوليمان ضايع اولور صنمازكيم انلكيبي
فيامدة امان اولمه نعوذ بالله امديای مومن اولمان
يودرجيه ايكورمديكن توبه تخيل ايدمكي حق تعالى
بيودركم يا ايها الذين امنوا توبوا الى الله توبة نصوحا
عسى ربكم ان يكفر عنكم سياتكم يعنى اى شونلكم
ايمان كتوردكلرى توبه ايدك الله نصوح توبه سى ايدك
تيز اولكه ربيكز كناهلريكزى يرليغيه وسزى
جنته ادخال ايده پس لمديمي توبه فرض اولدى جميع
مومنه ومومنات كوكدركم توبه نصوح اين توبه دن
غافل اولمه كه غافل اولمق كناهدر زيرا حق تعالى كناهدن
وغفلتدن نهى ايتدى ولمه تكن من الغافلين سورة مشدر
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه

12/b

١٢

هلاك المسوفون من يقول سوف اتوب يعنى كلمكن
توبه ايدرم دينلر هلاك اولديلر ابن عباس رضى الله عنه
ايدر نصوح توبه سى اولدركه دليله استغفار ايله قليله
ايدوكى كناهه پشيمان اولمه ونيت ايدركه اوكناهه
ارتق اشلمليه واول كناهدن يكادونيه شول سوء
المحكم دوندوكى كبى جنيد بغدادى رحمة الله عليه
ايدر توبه اولدركه كناهى اونوده اصلا كناه اشلمك خاطرينه
وفكرينه كلميه امنا بلكه توبه انمك كناهدن دنكدر
ايدى كناه زهى اوج درلوده بريسى بودركه فرايض ترك
ايتمش اولمه صلوات وزكوة وصوم كبى ونذر وكفارت
بونلرك توبه سى كيرو ادا ايمكدر اكر ارتق جان بوقدر
ايكنى حواله دركه حرام اشلمك كبى وتمم ايمك ونانى نسيه
بونلرك پشيمانلقدر وابرق اشلمه مكدر اوچنجى حق عبده در
بر كمسنه نك حقوقيمك وقتل نفس وغيبت وبهتان واهانت
قصد ايمك كبى بونلرك توبه سى صاحبندن خلاص اولمكدر

حضرت رسول الله عليه السلام بيوردي كوكلم اوزرينه
برتولنكلور وقت اولوذكر قلبم حقدن ايريلور اندن
اوتوري يمجه وكوندز هركون يمش كره برر ويرده
هركون يوز كره استغفار ايدرين وتوبه ايدرين
امالمؤمنين ام سلمه رضي الله عنها ايتدي رسول الله صلى الله عليه وسلم
اخر عمرنده هركون دورسه اوتورسه وكلسه وكيتسه
البته سبحان الله وبحمده واتوب اليه ديرايدي ابو سعيد
حراز رحمة الله عليه ايدر حق سبحانه وتعالينك خزينه
برر ويرنده كوكلدر حق تعالى كندي خزينه سينه هركون
اوچ يوز التمش كره نظر ايدر انك اوزرينه رحمت
اسدر ذكر وتفاوت اولوذكر اندن طشره سورور اندن ايدر
اغلايوب يورن اني تربيت ايدر درلو درلو صورلره اني
صورار دنياده بن اغلارنجه صوسوز قورسه
ايمان اغلي دخي اولله قورقار ايمدي ايجان دنيا اغلاري
چيقدقده بو يكرمار لرصويله صوايدرلرسه ايمان اغلي دخي

هرزه وجاهله اولورسه اما بعض علما فتنه بركسنك
اهلينه قصد ايتدوكندن خلا اولوب يلك جاناذكلدر
زيرا فتنه ظاهر اولور بلكه نفع عوايد وانك ايچون
جوق جوازشلبه اومزدركه حق تعالى صاحبنه مقابله سنده
عوض ضرر ويروب اندن رضي ايدر حق تعالى ارحم الراحمين در
بركسنه كيدي كاهلريني اوب الهه بنا ازاتسه وجان
دلدن توبه ايدوب عمل صالح ايشلسه حق تعالى كندي
كرمي ايله اول قوله رحمت نظريله نظر ايدوب
درجات عليه يه ايركوررر وحضرت رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورمشدركه رفع عن امتي الخطاء والنسيان
يعني امتمك اوزرندن خطا وعصيان رفع اولدي
وتوبه كه ايدر حق تعالى حضرتي عظيم ايدوب وعنايتندن
قورقوب ايدن خلقدن هورقوب وياوتانوب انيمه ودخي
صحتده ايكن توبه ايده جسته اولدوغم وقت ايدر رحمتيله
ويكلكي وصحتي وفراغتي وحياتي وغناي غنيمت بلمه

14/a

توبه واستغفار صوي الله صوار بلور اندن بشيما الوب
صوي الله صوار بلور اندن الله تعالى ايمان بخشنك اوزره
مثبت بولوب اولدن رحمت يغورن يغدرر يوقاردن
رحمت يغورى واشغوندن خدمت صوي اول ايمان
بخش قورتان صلوتار اول بولندن قورى تان نفس
اوزرينه هدايت يغورندن يغدرر وكوكل اوزره
عظمت يغورن ياغدرر ودل اوزرينه لطافت يغورن
يغدرر بسردله ياغن يغورندن شكرى وثنا يمشى بتر
ونفسنه يغندن خدمت وطاعت يمشى بتر وكوكله
يغندن صدق وصفا يمشى بتر پس بتر يغورندن شوق
حب يمشى بتر جان يغورندن ديدار وبقا يمشى بتر
جونكه ياغمه بونله راسته اوله بغمه اسى بجدن
تخم حشر پس اوله كوكل سلطانى اينجون
بورودكم بن بتر اوله وكوكل صنمادم الا مومن
قولدرمان حنظلو كوكنه صغدم امديكى كردكار سابق

14/b

14

وكل بانجه بى يمشه معمور اوله لا اله الا الله محمد رسول الله
كلمه سين جوق ايشكل زيرا بو كيجه ان سروري فخري عالم
محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم بيوزدنكم مفتاح جنة
اوجماغ قپوسينك كلدن بجمى لا اله الا الله در واوتهاغ
بجاسى لا اله الا الله در ومخلص لرك كوكله درجه
بولاد سبيله اندن كوكلرى منور اولور وذكر حق تعالى
اندى اى جسيم نورييل برقولوم لا اله الا الله دسه
قول اغزم تاكه محمد رسول الله دمنجه بوكلمه لرقرن عظيمه
ايكى برده كلور بربسى سورة محمد فاعلم انه لا اله الا الله
برى دخى سورة والصافات اذا قيل لهم لا اله الا الله
يستكبرون ومحمد رسول الله كلمه سى سورة فتح اخرنده
يقين كلور بوكلمه لرالله قاتنده اعظم در وبجمله سندن
ونك ثوابى غايت جوقدر حضرت ابابكر رضى الله عنه
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم سوال ايتدى
يا رسول الله جنت بنيله اجيلور وجهنم نيله قپانور

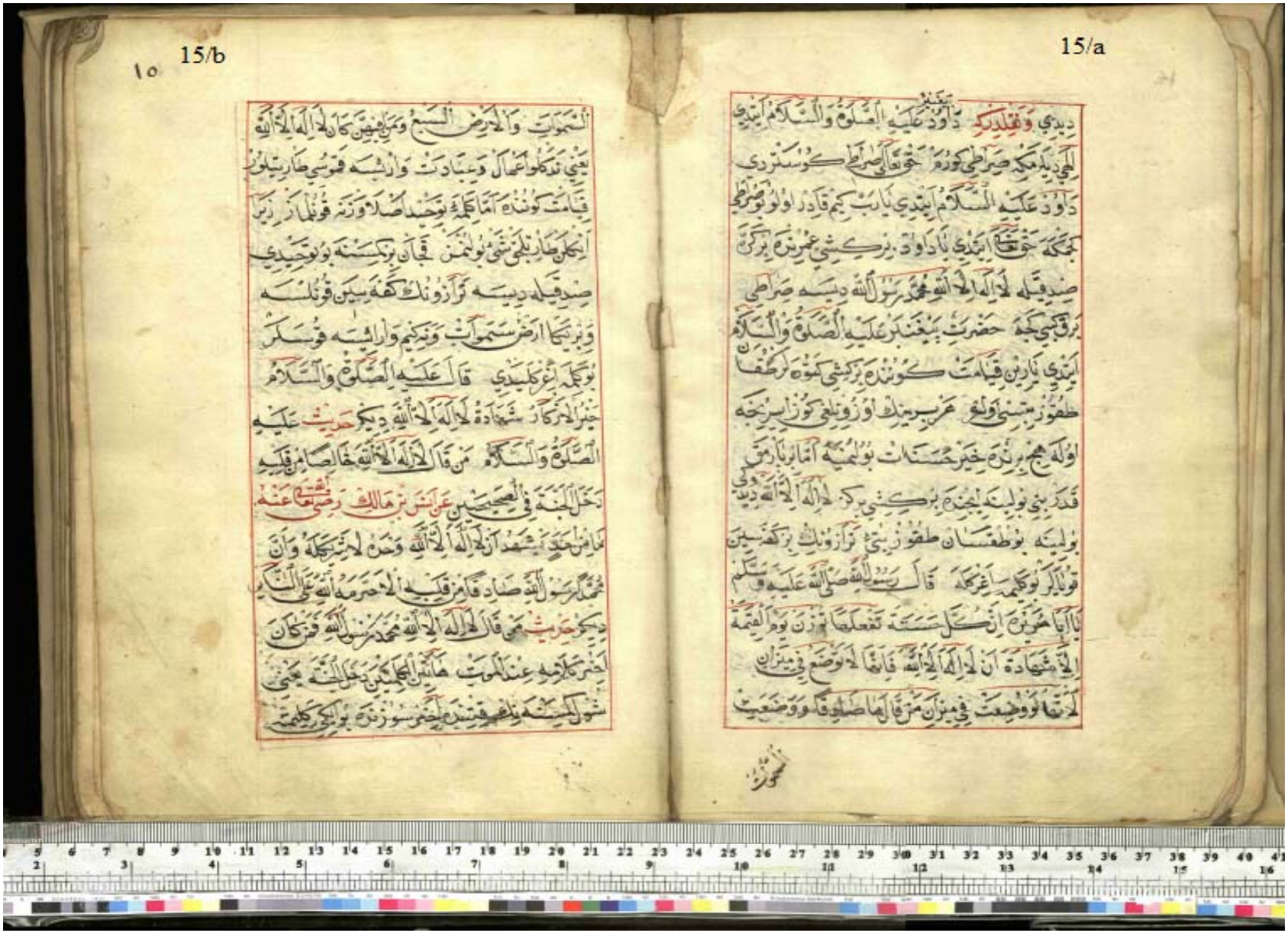

دیدی وقتیکه داود علیه الصلوة والسلام ایتدی
لهی دیدیکه صراطی کوزم حق تعالی صراط کوستردی
داود علیه السلام ایتدی یارب کیم قادر اولور صراطی
بجکه حق تعالی ایتدی یا داود بر کشی عمرنده بر کره
صدیقیله لا اله الا الله محمد رسول الله دیسه صراطی
برق کبی جکه حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام
ایتدی یارب نه قیامت کونده بر کشی کوره رکفتان
طفوز بیتی اولسه عمر میزانک اوزرینه کوز ایرمیجه
اولهجم برنده خیر حسنات بولنمیه امانه نار مق
قدر بنی بولینه یجنده بر کشی بر کره لا اله الا الله دیدی
بولینه بو طفسان طفوز بیتی نرازونک بر کفه سین
قوناجق بو کلمه اغر کله قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
یا ابا هریره ان کل حسنة تفعلها توزن یوم القیمة
الا شهادة ان لا اله الا الله فانها لا توضع فی میزان
لانها لو وضعت فی میزان من قالها صادقا ووضعت

السموات والارض السبع ومن فیهن کان لا اله الا انه
یعنی ندکلوا عمال وعبادت وارشه قوسی طار بتلور
قیامت کونده امانکله توحید اصلا وزنه قونلمز زیرا
ایکلن طار بتلی شی بولنمز فجان برکسنه بو توحیدی
صدیقیله دیسه ترازونک کفه سین قونلسه
وبر یکا ارض سموات ونه کیم وار ایشه قوسکر
بو کلمه اغر کلیدی قال علیه الصلوة والسلام
خیر الذکر شهادة لا اله الا الله دیکر حدیث علیه
الصلوة والسلام من قال لا اله الا الله خالصا من قلبه
دخل الجنة فی الصحیحین عن انس بن مالک رضی الله عنه
تمامن حد یشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له وان
محمدا رسول الله صادقا من قلبه الا حرمه الله علی النار
دیکر حدیث همی قال لا اله الا الله محمد رسول الله فمن کان
اخر کلامه عند الموت هالنن الجنة یعنی
شول کیسنه نار عمر قیتنه اخر سوزنده بو ایکی کلمه

اولسه اول کیسنه جنته کیرر حدیث انس بن مالک
رضی الله عنه روایت ایدرکم یقول الله عز وجل یوم القیمة
قرنوا یا اهل الذکر ویا اهل لا اله الا الله من ظل عرشی
فانی جهم یعنی قیامت کونده فنی سی کولدرده کیم
بیلزده موز دکولک یاقیر اولوب بیتیلر قرار کسی
قیناد وغی وقیلدر حق سبحانه وتعالی ایدکیم یا اهل
لا اله الا الله کملک بنم عرشم کولکه سیکن کیم بدرستی
سز بنم خاص دوستلرم سز دیمک اولور قال
رسول الله صلی الله علیه وسلم ما عمل من عمل ابن ادم
نجیه من النار من ذکر الله یعنی ادم اوغلندن الله یه نجی
بزعمل یوقدر اوندن قورتجی ذکر الله کبی در ابو هریرة
رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت
ایدر سوزرکم الذکر خیر من الصدقة والذکر
خیر من الصیام یعنی ذکر الله ایمک صدقه ویرمکدن
وناقله اوروج صوتمقدن دخی خیرلیدر ابو درده رضی الله عنه دن

روایت اولنور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
ما من عبد یقول لا اله الا الله محمد رسول الله مائة مرة
الا بعثه الله تعالی یوم القیمة وجهه کالقمر لیلة البدر
ولم یرفع لاحد یومئذ عمل افضل من عمله الا من قال
مثل قوله او زاده یعنی ابو درداء رضی الله تعالی عنه دن
روایت اولنور حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم دن ابتدای بم برقول یوقدرکه کوندوز یوزکره
لا اله الا الله محمد رسول الله دیه قیامت کوندوزی
بدر اولمش ای کبی یوزی آنوای عملندن افضل عمل
اولمیه الا مکر کیم یوزدن زیاده یرکمسه دیمش اولیه
دیکر ما من عبد یقول لا اله الا الله وجبت له الجنة
بو حدیث شریف انس بن مالکدن روایت اولنمشدر دیکر
حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلم من قال لا اله الا الله
خالصا مخلصا دخل الجنة یعنی یرکمسه خالص مخلص
لا اله الا الله محمد رسول الله دیمیه تحقیق اول کشی جنته

17/a

17/b

١٧

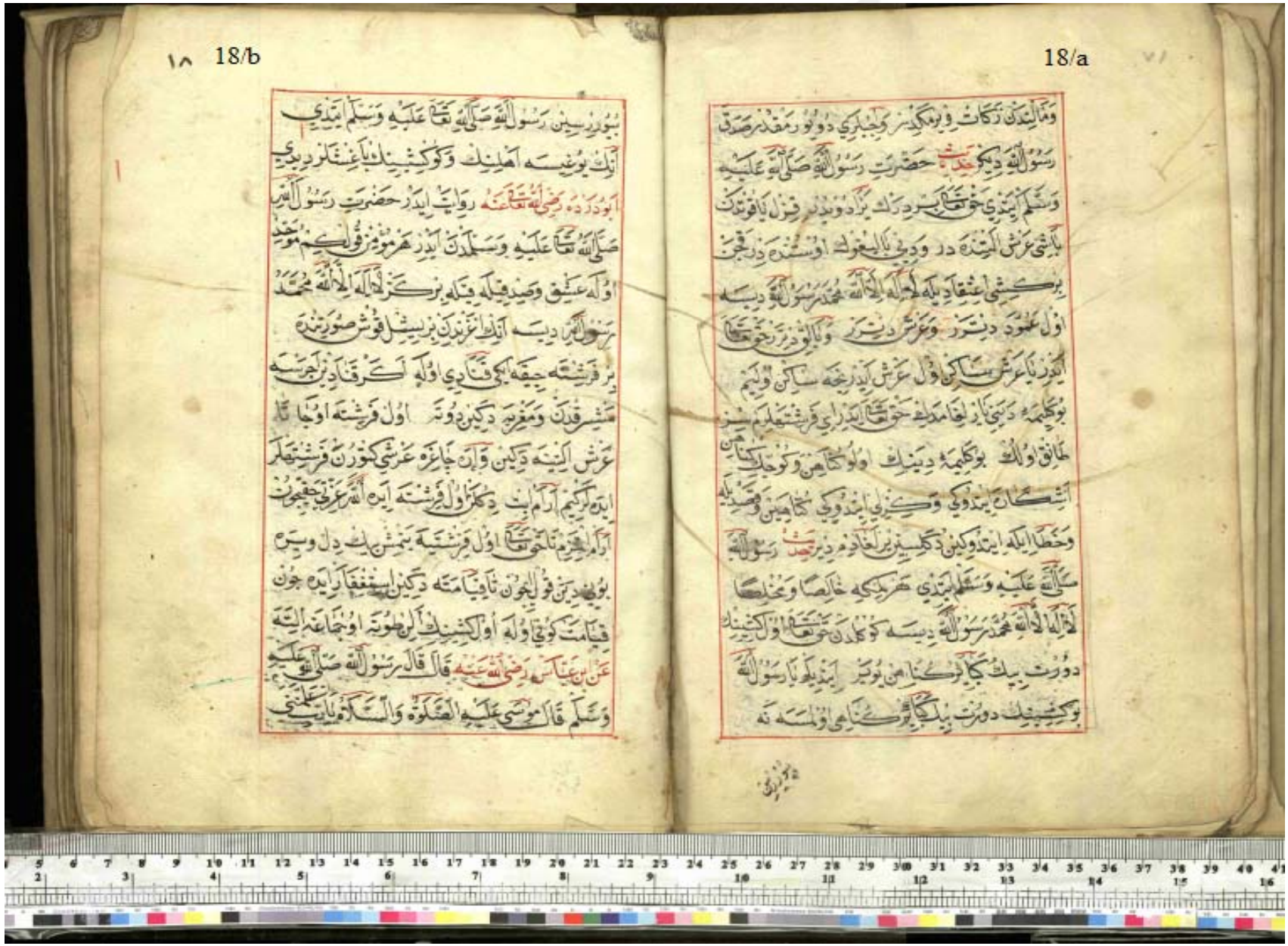

وما ايندن زكات ويرمكدر وجبلري دويو رمقدر صدقي
رسول الله ديكو حديث حضرت رسول الله صلى الله عليه
وسلم ايندي حق تعالى بنده دن يتمش قول يا فوقدن
ياشي عرش المنده در ودينى يا بغوله اوستنده در قجن
بركشي اعتقاد ايله لا اله الا الله محمد رسول الله ديسه
اول معبود دنيزر وعرش دنيزر وياقوت دنيزر حق تعالى
ايكدر يا عرش ساكن اول عرش ايدر يخه ساكن وليم
بوكلمه دنيي يازر لغا مدن حق تعالى ايدراي فرشته لرم سز
لمانق اولك بوكلمه دينك اولوكتاهن وكوجك كتاهن
اشكاره ايندوكي وكزلي ايندوكي كتاهين وقصدايله
وخطا ايله ايتدوكين دكلسين بر لغادم دير حديث رسول الله
صلى الله عليه وسلم ايندي هر ملكه خالصا وخلصا
لا اله الا الله محمد رسول الله ديسه كه كلدن حق تعالى اول كشينك
دوورت بيك كبائر كناهن يوير ايندي يا رسول الله
بوكمسينك دوورت بيك كبائر كناهي اولمسه نه

بيورديسين رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايندي
اي يوغسه اهلينك وكوكشينك باغشلر ديدي
ابو درده رضي الله تعالى عنه روايت ايدر حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دن ايدر هر مؤمن قولكم موحد
اولكه عاشق وصديقلكه بنكز لا اله الا الله محمد
رسول الله ديسه اي ابو ذر دن پرسيدل قوش صورتنده
بر فرشته جيقه بكي قناديي اولكه اكر قنادين اجرسه
مشرقدن ومغربه دكين دوشه اول فرشته اوجاتلا
عرش اينه دكين واياغ جاغزه عرشي كوترن فرشته لر
ايدر لركيم اراماب دكلمز اول فرشته ايدر الله عزي جفجون
اراماجزم تا حق تعالى اول فرشته يه يتمش بيك دل ويره
بوهر دينن قوليجون تا قيامته دكين استغفار ايدر جون
قيامت كوني اولكه اول كشينك اركطوبه اوجاغنه اتسه
عن ابن عباس رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم قال موسى عليه الصلوة والسلام يا رب علمني

19/a

19/b

19

20/a

20/b

لا اله الا الله محمد رسول الله دبه يوزنكر لقه حضور قلبله
مشغول وسن ودائم جوق جوق اجل الجاك حاضر بولدركه
كوكلده محبت الله بولور وكوكلده الله تعالى دن غيرى
محبتنى هب كوزر وشيطانك وسوسه سز ربى كوكلده
كسر وشيطانى اوان ايدر شيطانك تزيينى دائما ايمانى
محكم ايدر وكوكلك پاكيزه كيدوز وكوكلى
نورلندرر حق سبحانه وتعالى قرآنده بيورور الذين اذا ذكر الله
وجلت قلوبهم حق سبحانه وتعالى ذكر الله تعالى دن كوكل
جلا نور اولجلادن كوكلده خوف حاصل اولور حضرت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم هر كيدكيم اوله وفسنده
تلقين ايتسه كه اول دخى ايتسه لا اله الا الله ديوب وفات
ايتسه اوجاغه كيدر ابو هريرة رضى الله عنه ايدى يا رسول الله
امتلرك سعادتلو بيوكلرندن ايدى سؤال كشف ذكر لا اله الا الله
ديه مزحاء بالسنة قاله خيرا منها يعنى هر كيم لا اله الا الله ديسه
اوجاغه كيرر محل بوله الا احسان الا الاحسان يعنى

لا اله الا الله جراسى دكلدر الجنة اوجاغى دير معاذ بن جبل رضى الله عنه
اولوم حاضر اولدى قاتنده دور ان يسلم ايدى جبلوك
بندن زيرا بن حضرت پيغمبردن ايشتدم كيم ايدى هركيم
اخلاصيله لا اله الا الله محمد رسول الله ديسه اوجاغه كيرر
ديو بيورودى عن ابى سعيد وابى هريرة رضى الله عنهما عن النبى
صلى الله عليه وسلم قال لا اله الا الله والله اكبر صدقه اولور
قال لا اله الا انا وانا اكبر واذا قال لا اله الا الله وحده لا شريك له
يقول الله لا اله الا انا وحدى لا شريك لى واذا قال لا اله الا الله
له الملك وله الحمد قال لا اله الا انا لى الملك ولى الحمد واذا
قال لا اله الا انا لا حول ولا قوة الا بى وكان يقول من قال
ما فى مرضه ثم مات لم تطعمه النار مصابيح كايدن
خرج ابو يعلى بسند يعنى ابى سعيد وابو هريرة رضى الله عنهما
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دن رواية ايدركه
بركيمسه مرضنده لا اله الا الله والله اكبر لا اله الا الله
وحده لا شريك له لا اله الا الله له الملك ولله الحمد

22/a

22/b

23/a

23/b

24/a

24/b

سوكلسي دورت سوز دار وبونلرك قنقسي ايله باشلسه
صحيح بركمز روايت ايدن مسلمدر صحيح الجامع ايدن ابو هريره
رضي الله عنه روايت ايدر حضرت رسول الله صلى الله عليه
وسلم حضوريته بر جماعت كلوب ايدي بكر يا رسول الله
بابلرمالريله درجات بولديلر غزا ايدرلر وقدرويشلر
صدقه اعطا ايدرلر بزمده مالمز يوقدر نه قيلالم ديديلر
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايدي سز
يرايشز خبر ويرم سكز كه آنلرك درجه سينه ايريشه سز
وآنلردن اول وصكره كمسنلرك درجه سينه ايريشه سز
وبركسه بوندن ايريشمه مكر اول كشي نمازدن
صكره ايتديكي سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله تعبيه الفاظيلسنده ابو صالح
رضي الله عنه ايدر حضرت جبرئيل عليه الصلوة والسلام
رسول كريم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتنه كلدي
ايدي يا محمد كيمسه يوكز صيدقيله ايده سبحان الله

والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله
بعدد ما علم الله ومثل ما علم الله وزنه لكا الذي حصلت دون
ثمانين قيله اوچيوز اول اولمه وطاسوكا حرام اوله وكناهي
يرليغنه حتى سبحانه وتعالى رحمت نظر ايله نظر قيله
كتاب ترمذيده ابن مسعود رضي الله عنه دن روايت
اولنور قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لقيت
ابراهيم عليه الصلوة والسلام ليلة اسري بي فقال
يا محمد اقرء امتك مني السلام واخبرهم ان الجنة طيبة
التربة عذبة الماء وانها قيعان وان غراسها سبحان الله
والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر يعني ابن مسعود رضي الله
عنه ايدر حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بوريكه
ليله معراجده ابراهيم عليه الصلوة والسلام ايله
ملاقي اولدم بكا ايتديكه يا محمد اومتكه بندك سلام ايله
واخبر كي جنتك دوريغي لطيف در طاتلو در لكن
انجمن اخا ايدر كافدر انلر ذكسونلر فيدر انلرك سبحان الله

26/a

والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر در هر دیکه بر اغز
دیکلور پس هر مومنه لازم در که جنته سرین علی اقومیه
یوشیجمات دایما ذکر ایلیلر خوبجه کا جنته بنجه
بکر و یوسنا لر ویرکه حد و عدد دن الله تعالی بیلور
کتاب تبصرده ایدر ابو هریره رضی الله عنه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم دن روایت ایدر که بر کون آنحضرت
ایدی طوتنک قلقا کوزی ناری جهنمدن دیدی ایدر ایدی
یا رسول الله صیغه نمکه قلقان ندر ایندی سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی
العظیم دیکر حدیث شریف روایت اولنور که بر کسنه
بر کون سبحان الله دیسه بر ملک خلق اولنور والحمد لله دیسه
دیسه قناد لرین ایجار ولا اله الا الله دیسه نه رایه
والله اکبر دیسه درجه دن طشره جیقر بر اغاچ نه سنده
اوتوز خان ولا حول ولا قوة الا بالله دیسه جمله قناد لرین
بیکر هر قناد ندن بنجه یوز بیک صله جمله هر صله سنده

26/b

خلق اینلیه بر ملک خلق اولنور وهر بر ملک
بنجه بیک ناشی وار هر ناشنده بنجه یوز بیک یوزی
وار وهر یوزنده بنجه بیک اغزی وار وهر بر اغزنده
بنجه بیک لسانی وار در وهر بر لسانیله بنجه دفعه تسبیح
وتهلیل ایدر انلر تا قیامته دیکین توابین اولکیشیه
بکشلیه لر صحیحده مسطور در دیکر صحیح بخاریده
روایت اولنور بر کسنه سبحان الله دیسه قیامت
کوننده حضرت جبرائیل علیه الصلوة والسلام
کا شفیع اولور والحمد لله دیسه حضرت آدم علیه
السلام شفیع اولور ولا اله الا الله دیسه حضرت
نوح علیه الصلوة والسلام شفیع اولور والله اکبر
دیسه ابراهیم پیغمبر علیه الصلوة والسلام شفیع
اولور لا حول ولا قوة الا بالله دیسه حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم شفاعت ایلیه اسرافیل علیه
الصلوة والسلام حضرت رسول الله صلی الله علیه

27/a

وسلمه ايدي يا محمد اشبو تسبيحي هر زمان ديه كور
خصوصا فرض نمازدن صكره بركن صيقيله
ديه حق سبحانه وتعالى انوار اليحون التي در لو حضلت
يازه اول ذاكرين الله بولوكن يازه ايكنجي متصل
كندوزي ذكر ايلمش يازيله دورنجي جنته براغ دكلكه
اولو اعين الله تعالى بيلور بشنجيسي حصلت كناهي شويله
دوكله كه خزان وقتنده بر اوزون دوكلدوكي كبي التجي
حصلت حق تعالى رحمت نظر يله نظر ليليه ابدي
عذاب اليمه سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر
لا حول ولا قوة الا بالله عدد ما علم الله وزنة ما علم الله
وملاء ما علم الله ابن عمر رضي الله عنه ايدر حضرت
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه بركن
سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول
ولا قوة الا بالله ديمك جميع دنيا يه كامالف اولمدن
سوكلو در يلوده ديمك اولوركه جميع دنيايي تصدق

27/b

٢٧

ايتمدن يركن سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم ديمك
خير ليدر مصابيح شرحنده روايت اولنور ان النبي صلى الله
عليه وسلم قال افضل الذكر بعد القرآن سبحان الله
والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله
يعني تحقيق حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورديكه قرآن عظيم الشاندن صكره افضل ذكر
سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر لا حول
ولا قوة الا بالله در فقيه ابو الليث رحمة الله عليه ايدر
اكر بر كيسنيه فقر اصابت ايلسه واندن خلاص اولمسه همان
دائما بو تسبيحه مداومت وملازمت ايليه اول شيخ
ذكر اولنان سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم وبعض مشايخ
بيكار ديمشدير كه اكر بر كيسنه سبحان الله والحمد لله يسمله
ايله ديسه اسم اعظم اولور وهر حاجة ومقصد اليحون

28/a

28/b

صلى الله عليه وسلم التسبيح نصف الميزان والحمد لله تملؤه
ولا اله الا الله ليس لها حجاب دون الله حتى تخلص اليه
رواه الترمذي وعن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله
عليه وسلم لان يقول سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر احب الي مما طلعت عليه الشمس رواه مسلم
وعن عبد الله بن ابي اوفى رضي الله عنه قال جاء رجل الى النبي صلى الله عليه
وسلم فقال اني لا استطيع ان اخذ من القرآن شيئا فعلمني
ما يجزئني قال قل سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم قال يا رسول الله
هذا لله فما لي قال قل اللهم اغفر لي وارحمني واهدني
وعافني وارزقني ذكر حديث عن سعد بن ابي وقاص انه دخل مع النبي
صلى الله عليه وسلم على امرأة وبين يديها نوى
او حصى تسبح به فقال ألا اخبرك بما هو ايسر عليك
من هذا او افضل سبحان الله وبحمده عدد ما خلق في السماء
وسبحان الله عدد ما خلق في الارض وسبحان الله عدد ما

بين ذلك وسبحان الله عدد ما هو خالق والله اكبر
مثل ذلك والحمد لله مثل ذلك ولا اله الا الله مثل ذلك
ولا حول ولا قوة الا بالله مثل ذلك صحيح مسلم ابو هريرة
رضي الله عنه دن مرويدر قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم كلمتان حفيفتان على اللسان ثقيلتان في الميزان
حبيبتان الى الرحمان سبحان الله وبحمده سبحان الله
العظيم يعني حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيور ديلركه ايكي كلمه ديله خفيف وميزانه اغر كله
وحضرت رحمانه شوكلي امدي بولكي كلمه لا يعدكه
هر مؤمنك دلبندة تكرار قلمنده ثابت اولمه زيرا
علوم شريعه ومعاني كثيره متضمندر زيرا
سبحان الله دمك سن جميع عيوبدن منزه وجمله
نقايصدن وعلامات حدوثدن برسين وفاسد
اعتقاد دكر واعتقادي فاسد اولنلرك اعتقاد دندر
سني تقديس ايدرم دمك الهه صفات سلبيه جمله

30/a

ذکر اینش اولور وتحمده دیمکله غفلتدن ملافظ
ایدوب جمیعا نعمتی خلق ایدن پادشاه صفاتی کاملة
سبوته ایله موصوف ایدوکنی عرف العرش اولور وتحمده
میزانک برکفه سی دنیا کوکی قدر اولسه اول کریم الشان
پادشاه انک دولیسی ثواب ویرمکه وعده ایتدیکی
بنکم حضرت شعیب علیه الصلوة والسلام
مناجاتنده قاضی الحاجات میزان کورمک ایستدی
میزانک عظمتنی کورنجک دیدیکه یا واهب العطاء بونی
دولدرمغه کیم قادر اولور اول کریم رحمان
ورحیم اله بیوردیکی یا شعیب بن مراد ایتدیکم قولک برکه
سبحان الله وبحمده دیمسی ایله میزانی مالامال ایلرم پس کل
امدی خدایه حمد شانا ایدلم صحیح بخاری ده وصحیح مسلمده
ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدر قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم من قال سبحان الله وبحمده فی یوم مائة
مرة حطت خطایاه وان کانت مثل زبد البحر یعنی ابو

30/b

٣٠

ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدر حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکی بر کمسنه کوندز
بورکنه سبحان الله وبحمده دیسه انک کناهلری
عفو اولنور اکر دکز کوکی دکلودن اولورسه
پس اخیرت بخارینده مؤمنلر واخیرت بخاریسی بیراق
کورن صاد قالمز لاندرکه هرکون یوز تسبیحه
ملازمت ایده رکتاب ترمذیده ابو ذر رضی الله تعالی عنه
مرویدر قال قلت یا رسول الله ای کلام احب الی الله تعالی
قال ما اصطفی الله تعالی لملائکته سبحان ربی وبحمده یعنی
یعنی ابو ذر رضی الله تعالی عنه بیوردی ایدی الله تعالیه کلامدن
سوکلوسی نه ایسه در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشلرکه الله تعالی ملائکه لرینه اوکردوکی
کلام ذکره سبحان الله وبحمده امدی مؤمنه
واجب ذکره حق تعالینک سوردیکی کلامی دیلنه کتورمک
تا کیم حق تعالی جنتنه کوتوره ابن عمر رضی الله تعالی عنه

ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ایندی کیمکه فقیر اولسه ارتسه نماز دن صکره
سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم استغفر الله من کل
ذنب واتوب الیه دیسه دیلرسه یغمور یول اوله
وجمیع فرشتهلر تسبیح بولدرلر وکیمکه
کلمه سین حق تعالی بر فرشته یارادهٔ قیامته دکین
تسبیح تهلیل ایدن ثوابن اول کیمسنه یازیلیه دیکر
عبد الله بن عمر دن رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که برکیسنه
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلوب
شکایت ایلدی یا رسول الله دنیا بندن یوز جوردی دیدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم طلوع فجر وقتنده یوردی
یورکن اوقیلسین دیو بیوردی سبحان الله
وبحمده سبحان الله العظیم استغفر الله من کل ذنب
واتوب الیه اول کشی دنیدی کندی یوز مانند
صکرن یکه کلدی ایندی یا رسول الله دنیا یکا شوله

فیال ایندیکی فندره فویا جغم یلزم عبد الله بن عباس رضی الله عنه
روایت ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایندیکم
کیمکه استغفر الله دیمکه جوف ملاءه اولسه هیچ
فیمیردن مأیول ومحزون اولمیه صالمدوغی یزدن
رزق مأیوله دیمکدر حدیث صحیح مسلمده ابو موسی
اشعری رضی الله عنه دن مرویدر قال قال رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم الطهور شطر الایمان والحمد لله
تملأ المیزان وسبحان الله والحمد لله تملآن ما بین السماء
والارض یعنی ابو موسی اشعری رضی الله تعالی عنه دن مرو
یدر که حضرت رسول علیه الصلوة والسلام
بیوردیکه ایدنست ایمانن یضعیدر والحمد لله دیمك
ترازی میزانی دولدورر وسبحان الله والحمد لله یزایله کوك
مابینی دولدورر بس زهی سعادت اول کیسنه
الله ولمغه مداومت ایدوب بو کلمات شریفه علی الدوام
مداومت ایدر فوندن قبضه بن مخارق رضی الله تعالی عنه

32/a

وسلمه ايندوكمكه يارسول الله بكا بر كلمات اوكرتكه
حق سبحانه وتعالى انكله بكا رحمت ايده ايندي كيد
نمازدن فارغ اولنجه اوچ كره سبحان الله وبحمده سبحان الله
العظيم ولا حول ولا قوة الا بالله جون بوني ايتدك جملدن
وكونهسوزلكدن وقبايحلردن امين اولدك هيصمدن
ابن عباس رضي الله عنه بخبر بو قول ايتسه سبحان الله وبحمده
استغفر الله واتوب اليه اق نامايله يازلر عرش ساقه
مهر ايده كر فردوسدن ابن عباس رضي الله تعالى عنه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدر
ايدركم هركه جمعه نمازندن صكره يوز كره سبحان الله
العظيم وبحمده ديسه حق سبحانه وتعالى انكدن كناهن
برليغنه وحضرت نوح پيغمبر عليه الصلوة والسلام
وفات وقتنده سنام آدملو اوغلنه دورت شي وصيت
ايلمشكه اي اوغلم سكا ايكي شيئه دكم تعالى ايدرم شركدن
وكبردن نهي ايدرم بو ايكي شيئه كشي بتدن

32/b

بعيد ايدر واكي سي دخي بودر بر سي كلمه لا اله الا الله
محمد رسول الله يوني بر كسنه ديسه يدي كوك كجر تا جنات
قدسه كيدر واكر ميزانك بر جانبنه قوسلر يدي
قات يرلري ويدي قات كوكي بر طرفه قوسلر
بو كلمه غالب كلور واكنجيسي سبحان الله وبحمده در
خلا يفك زر فلري مفاتيح در حرمدن غلدر حضرت
رسول عليه الصلوة والسلام بريه بنت كلدي
نمازده كوردي كون طوغمش ايدي ايندي هنوز نماز بتمدن
فارغ اولمدوكي ايندي هنوز قورنادم حضرت رسول الله
صلى الله عليه وسلم ايندي اوچ كره بو كلماتي ايتسه
اكر طوغ ارسه بين السماء والارضدن اغركه سبحان الله
وبحمده عدد خلقه ورضا نفسه وزنة عرشه ومداد
كلماته ديكر شاملدن ابو لبابه ايدي حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بني كوردي كه طودان قدر درم
بكا ايندي سكا بو فكري اوكرديمكه كيجه وكوندز

ايده سن سبحان الله عدد ما خلق الله وسبحان الله ملاء
ما خلق وسبحان الله عدد ما في السموات والارض
وسبحان الله عدد ما احصى كتابه وسبحان الله ملاء
ما احصى كتابه وسبحان الله عدد كل شيء وسبحان الله
ملاء كل شيء والحمد لله مثل ذلك وايدي يا ابا ايمامه
سكا وصيت ايده زمكه بوي اوقيه سيمين واعلوكه
وقيزيكه اوكوز دسبين ديدي ديكر حديث شريف حضرت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم صحابلرين صدقه
ويرمكه فوائد دي واردر كه صدقه ويرمكه
بشلايلر ابو امامه الباهلي رضي الله تعالى عنه حضرت
رسول الله صلى الله عليه وسلم لك قرشوسنده دوداغ
دين دوزدي رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايدي
يا امامه خلق صدقه كوزر سن طوداغك دين در رسول
ابو امامه ايدي يا رسول الله كوزمكه خلق صدقه ويرر
ايم بشنده جكيم يوقدر ايسه صدقه ويريم بوكيت

سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر لا حول ولا
قوة الا بالله العلي العظيم ذكرين ايت وردين ديدي حضرت رسول
عليه الصلوة والسلام ايدي يا ابو امام بوكلمه لري
ديمكله كما يكركدير يرموت الوندن منسكينه صدقه
قيلمقدن ديدي وجان برقيزين بركه صدقيله وخلاصيله
بوتسبيحي ديسه حق سبحانه وتعالى اول دكلو ثواب وريم
بايكشي نكري تعالى يولينه اون بيك ادمه صدقه قيلسه
ثوابه يرشمز وحضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام
فقيرلره دكلي عمالري شويله ذر ديدي ديكر فضيلت
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بورديكي سنه
بوتسبيحي كوندز بوز كره اوقسه وبرر وايتده بوز كره
كوندز بوز كره اوقسه بوز حلاقي ازاد ايتمشيجه بوز
حج ويوز مشيجه بوز بالغي كديرمشيجه بوز شهيد
غازي قيلمشيجه ويوز ات غزايه ويرمشيجه ويوز تون
غزا ويوز مثقال التون صدقه ويرمشيجه وقاف دغي

34/b

بوردیلرکه سبز غاجر مبشر هرکون بیلک حسنه
کسب ایتمکه برکسنه سؤال ایتدیلرکه یارسول الله بیلک
حسنه نجه کسب اولنور بوردیلرکه کونده یوزکره
تسبیح ایدنه بیلک حسنه یازیلور یاخود بیلک خطیئه سی
عفو اولنور زهی سعادت اول مؤمنه که هرکونده
وهر ساعته ده تسبیح وتحمید دن کندینی خالی قویمیه
دیکر حدیث شریف صحیح مسلمده ابوذر رضی الله عنه دن روایت
اولنور ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال یصبح علی
کل سلامی احدکم صدقة فکل تسبیحة صدقة
وکل تحمیدة صدقة وکل تهلیلة صدقة وتکبیرة صدقة
وامر بالمعروف صدقة ونهی عن المنکر صدقة ویجزی
من ذلک رکعتان یرکعهما من الضحی سلام سینک
ضمه سیله لامک تخفیفیله عضو معنا سینه در تنجیه
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیور مشارکه
صباح داخل اولور هر عضو معنا لله سنده بر صدقه لازم در

34/a

اغر لغنیمه ویرکولک اره سی صولنجه الله تعالی انک دفترینه
ثواب یزه انبار دن چیشی براوچ اولور دیمکر
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی
یا علی دوشکه یاتسین جوق استغفار ایت وقرآن اوقی
اورزینه امانت اولسون کیم یوسبحی جوق اوقیلر الله
قبندن غائده سوکلو اولور امدی ای مؤمن اخوان
بوکلیمات غنیمت بیلیوب ودائم اوقوکر کدر زیرا
جنته کرمکه سبب اولور وناردن جهنمدن نجات
بولمغه سبب در حدیث صحیح مسلمده سعد ابن ابی
وقاصدن رضی الله عنه دن مرویدر قال کنا عنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال رسول الله صلی الله
علیه وسلم اعجز احدکم ان یکسب کل یوم الف
حسنة احدنا او یحط عنه الف خطیئة یعنی سعد
ابن ابی وقاصدن رضی الله عنه دن روایت اولنور حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیانیدر اولنور ردف

هر تسبیح صدقه در هر تحمید صدقه در هر تهلیل صدقه در
یعنی کلمه لا اله الا الله محمد رسول الله دیمك صدقه در
هر تکبیر صدقه در و امر بالمعروف و نهی عن المنکر
صدقه در جمله سینك برینه ضحی ده رکعت
نماز قائم اولور پس مؤمن صباحه صحت اوزره داخل
اولدقده اوجیوز التمش عضوی صحیح اولوب اوجیوز صدقه
لازم اولور صحی ایجون شکر التمش اوله و شلقدر رکعت
رکعت نماز قیلمك حق تعالیه بو صحت مقابله سنده
حمد التمش اولور یعنی ویرن پادشاهه ایمان کوزوب
شکر واجب ایدوکنی بیلن مؤمنلره بونی رعایت ایتمك
لازم در و علماء خراسانیك متأخرین رحمهم الله
ایندیلر بو مکسنه یمین ایتسه که بن الله تعالیه جمیع حمد ایله
حمد ایدیم دیسه بنیله خلاص اولور ایندیلر که
بو طریقیله حمد ایلیکر الحمد لله حمدا یوافی نعمه و یکافی
مزیده یعنی حمد الله تعالیه مخصوص صدر اول حمدکه

نعمتلریله مقابل اولور و زیاده سینك مقامنه قائم
اولور یکا فی همزم ایله قائم اولور معناسنه و رضی
ایندیلر بو مکسنه ایندیجه که الله تعالیه احسن ثنا
ایدیم دیمك کبیدر یوسودیلر که لا احصی
ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسك دیدیکی
بو سکا ثنا ایدمکه قادر دکلم سن کندو ذاتکه
ثنا ایدوکی کبی دیمك اولور دیکروعا ابو النضر التمار
محمد بن نصر رحمهم الله روایت ایندیلر قال قال
الله علیه الصلوة و السلام یا رب شغلتنی بکم بدی
فهمی شافیه بجامع الحمد و التسبیح فاوحی الله تبارك و تعالی
الیه یا آدم اذا اصبح فضل ثنا الحمد لله یوافی نعمه و یکافی
مزیده یعنی آدم پیغمبر علیه الصلوة و السلام دیدیکه
یا رب بنی کسب آل ایله مشتغل قیلدك امیدی
بکا جمیع حمدی شامل و جمله تسبیحاتی کامل بر شی علیم
ایله حق تعالی وحی ایدیکه یا آدم صباح اوج کره ختام

وَاَخِشَامِ اوْجَكَ شُكْرِ اَدَاءِ شُكْرِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا يُوَافِي نِعَمَهُ وَيُكَافِئُ مَزِيدَ
جُمْلَهٔ مَحَامِدِي وَجَمِيعِ تَسْبِيحَاتِي مُشْتَمِلَدِرِ دِيدِي وَانْوَارِ
الْعَارِشِفِينَدَهٔ تَقْلِيدِرِكَهِ بِرْكُونْ حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَضْرَتِ عَلِي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وَفَاطِمَةُ الزَّهْرَي
رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا بُوكِيسِينِكَ قَايِتَنَهٔ كَلِدِي كُورْدِيكِهِ
عَلِي فَاطِمَتِكَ بَارَشِي اوْجِنْدَهٔ دُوَارْ حَضْرَتِ رَسُولِ
عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ اِيتِدِي اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ بَيْنَهُمَا دِيدِكِ
حَضْرَتِ عَلِي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ اِيتِدِي يَا رَسُولَ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ
دِيكِهِ مِيمِ نَهِ مِيمَدَرْ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اِيتِدِي اَوْلْ وَقِتِكِهِ حَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اٰدَمْ بِيغَمْبَرِي
يَرَتِدِي وَمَنْزِلِينِي اَكَا كُوسْتَرِدِي وَاٰدَمْ اِيتِدِي اِلَهِي بِرَاغِنَهٔ
حَقِّ تَعَالَى اِيتِدِي يَا اٰدَمْ اَكَرْ دُنْيَا عُمْرِيجَهٔ عُمْرِكَ اَوْلْسَهٔ بَنِي
يُونِلَهٔ ذِكْرِ اَيْلِيسَكَ فِرِشْتَهْلَرِكِ بِي اِيدَهٔ مِيهِ سِينِ
اَوْتِ سَكَا بِرْحَرْفِ اَوْكَرْدِهٔ يِمْ جَمِيعِ اَوْلِيَاءِكَ وَاٰخِرِلَرِكَ
اِسْمِي جَمِيعِ اَوْلَهٔ اٰدَمْ بِيغَمْبَرِ اِيتِدِي يَا رَبِّ اَوْنَرْتِ حَقِّ

حَقِّ تَعَالَى اِيتِدِي فَجَانَ دُعَادِلَسَكَ يَا اٰدَمْ اَللّٰهُمَّ دِيكِهِ
اِسْمِ اَعْظَمْ بُودُرْ زِيرَا كِهِ جَمِيعِ يَرَانْدَهٔ عُمْرِكَ وَيَرَا جَمِيعِ عُمْرِكَ
مِيمِ اَنْلَرِكَ اِسْمِيدِيرْ حَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اِيتِدِي هَرْكِيمْ
بِرْكَرَّهٔ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ دِيسَهٔ هَرْحَرْفِنِهٔ اَوْنْ حَسَنَهٔ
وَيَرُورِزْ وَكَاتِبِينَ يَزْلِيغَارِينْ وَدَرَجَهٔ سِنِي اَوْلَايَلَرِنْ
اٰدَمْ بِيغَمْبَرْ عَلَيْهِ السَّلَامُ جُودِي اِيتِدِي رَشِيدِي اَخْزَايْلِيُوبْ سُبْحَهٔ
قِلِدِي حَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اٰدَمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَزْلِغَدِرِ
بِرْحَرْفِلَهٔ كِرِ مِيمَدَرْ اِيتِدِي اَوْلَكِي دُعَايِي بُودُعَايِهٔ ضَمِّ
اِيدِهٔ عَرْصَبَاحْ وَاَخْشَامْ اَوْجَرْكَزْ مُدَاوَمَتِ اِيدَهٔ بَرْكَهٔ
جَمِيعِ نِعْمَتِنِ شُكْرِينِ اَدَا اِيتْمِشْ اَوْلُورْ وَمَصَابِيحِ
حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُودُرِ كِهِ
بِرْكِسَنَهٔ بُوتَسْبِيحِي صَبَاحْ اَوْقَتِهٔ كَوْنَدُزْ شُكْرِينِ
اَدَا اِيتْمِشْ اَوْلُورْ وَاَكَرْ اَخْشَامْ اَوْقَتِهٔ بِنَهٔ كِيجَهٔ
شُكْرِينِ اَدَا اِيتْمِشْ اَوْلُورْ اَللّٰهُمَّ مَا اَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ
اَوْ بِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ فَلَكَ

الحمد ولك الشكر بونه دخي مداومت ايليكلر هر نمازدن صكره
شكرين اداء ايتمش اولمه والسلام يشنجي بابدر بيلمندر
بعده كلدك لا حول ولا قوة الا بالله دنك فضيلتنه
دائر حاصيتنه صحيح بخاريده وصحيح مسلمده ابو موسى اشعري
رضي الله عنه روايت ايدر قال قالي رسول الله صلى الله
عليه وسلم الا ادلك على كنز من كنوز الجنة فقلت
بلى يا رسول الله قال قل لا حول ولا قوة الا بالله يعني
ابو موسى رضي الله عنه بكا حضرت رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديكي سكا جنت كنزلرندن بر
كنز بيان ايدمي بلى يا رسول الله ايله ديدم بيورديكه
لا حول ولا قوة الا بالله بوكلمه يه مداومت ايكون
كسسنه فقرون بري اولوب دنيا يلا ايرندن امين
اولور دولنلو اولكسسنه كه عمري سرمايسين ضايع
ايتيوب حقعالينك تسبيح وتقديسنه وتهليل
وتذكيرينه تفسيلر بن صرف ايدر لا حول ولا قوة

الا بالله دينمك مناسبي بودركه حركات وسكنات دن بركسنه
بلكه بوزده حاصل اولمق ممكن دكلدر جمله افعالده
ونعم وصحت وسقم ونفع وضرر وخير وشر حقك خلقي
وايجادي اله در بعض علما ايدر لا حول دينمك معصيتدن
وكفرون خلاص حق سبحانه وتعالينك لطفيله در
ولا قوة دينمك بعض طاعت وعباداته استطاعت
رب الغزالي عنايتي الله در دينمك اولور ديكر حديث
عن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم لا حول ولا قوة الا بالله دواء من تسعة وتسعين
داء ايسرها الهم يعني ابو هريرة رضي الله عنه دن روايت
اولور حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
اينمكه بركسنه لا حول ولا قوة الا بالله ديسه طقسان
طقوز درديه دوا اولور الدسانى يعني غصه درديو
بيورمشلر در ديكر حديث وعن مكحول ابي هريرة قال
قالي رسول الله صلى الله عليه وسلم اكثروا من قول

38/a

لاحول ولا قوة الا بالله فانها من كنوز الجنة قال
تكول فمن قال لاحول ولا قوة الا بالله ولا منجا ولا
ملجا من الله الا اليه كشف الله عنه سبعين بابا من الضر
ادناها الفقر يعني مكولدن رضي الله عنه مروي در كه پيغمبر
بوكلمه اني ديسه الله تعالى يمش بلادن دفع ايدر
واد ناسي قمرا وله ديو بيور مشدر ديكر انس بن مالك دن
رضي الله عنه مروي در كه بر كسنه بسم الله الرحمن الرحيم لاحول
ولا قوة الا بالله ديسه جميع ذنوبدن برو اوله ودنيا
بلالرندن يمش بلادن عافيت ميسر اوله واول
بلالرك وجنون وجذام وبرص وريخ جمله سندن در
ديو بيور مشدر ابن عباس رضي الله عنه دن مرويدر كه
بر كمسنه نك غم غصه سي جوق اولسه لاحول
ولا قوة الا بالله العلي العظيم كلمه سين ديسه صحيح در
ثابت اولمشدر كه كلمه مذكوره جنت
خزينه لرندن بر خزينه در وبعض آثارده واقع اولمش

38/b

اولمشدر كه كوكره جي برماك ايمز وبرماك جمز الاكه
لاحول ولا قوة الا بالله العلي العظيم ديو بيور مشدر تقنيز
يكيرمي يازمشلر در كه هر كمسنه كه بر زحمته
وبر فتنه يه كرفتار اولسه لاحول ولا قوة الا بالله
ايمسون بدر سبي حق سبحانه وتعالى بونكله يمش درلو بلاي
دفع ايدر فضلي بر له وايمام علي رضي الله عنه روايت ايدركه
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه
يا علي طارلغه دوشسك ديسنكه اولدن
بسم الله الرحمن الرحيم ديوب اندن لاحول ولا قوة الا بالله
العلي العظيم ديمك كركدر زيرا دعانك ايكي سنه
يازيلجي ايدي سمعوا ولندي امدي بركسنه بونله ديسه
حق سبحانه وتعالى انواع درلو بلاي دفع ايدر ديمشدر
بوكلام طيبه نك خواص ومنافعه حدو
بيان بوقدر ايكمون حضرت رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم ابو هريره ي حضرتنه كثر من قول لاحول ولا

ولا قوة الا بالله العلي العظيم فانها من كنز الجنة ويمشي يعني بوكلام جوق سويله زيرا بو كلام جنت كنزندن در يعني جنت خزينه سندن در ديكدر تحفة المتقين ابو وردعه ايدر حضرت رسول عليه الصلوة والسلام بيورديكه كلمه كونده يوز كره لا حول ولا قوة الا بالله ديسه هركز فقير اولميه ديكر حديث شريف قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قال لا حول ولا قوة الا بالله كل يوم مائة مرة لم يصبه فقر يعني حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ايتدي برنسنه لا حول ولا قوة الا بالله هركز يوز كره ديسه كافقيرلك اصابت ايتميه در ديكر انوار العاشقين ده ذكر اولنور حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدي هركم كوندن بو دعايي يوز كره اوقيه اصلا يوخسوللق كورمه زيرا كه بو دعا اوجمع خزينه لرمدن بر خزينه در لول دعا

بودر لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم حديث شريفده يازمر بغي خلق معتاد ايدمشدر دبرلر اني بمك لازم دكل ولكن دينرسه ضرر ويرمز وبركسنه كاغد يازوب واعظ كرسيده ايكن ويروب غنا يجون وقيلجه دكارجا اولمش واعظ ايتدي هركون يوز كره لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم اوقي حق سبحانه وتعالى سني فقردن فورتار وباي ايلديه اكر يوز كره اوقيه الله غنا ظهور ايترسه هركون ايكمش يوز كره اوقيه مشغول اولله البته يرايكي كوندن صوكره غنا ميسترايليه ديو جواب ايتدي وبركسنه ديكي يوليجه كاغد يازدي برازوا عظك كرسيسنه ويردي واعظ اليسنه اوب اوقودي وايتدي اكر مرتك حرامدن مال جمع ايتمك ايسه سكا دعا اوكرتك وبالذات بوكا همكار اولورز اكر حلالدن كفاف نفس ايجون مال جمع ايتمك ايسه مرقالقوب اوقودقده

40/a

وهركز دخي لاحول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
جوق دعا ايله سين حق سبحانه وتعالى سني عفو قيله ديدي
يه بر واعظك مجلسنده بر كاغد خود ديلر عفو اليوب
اوقيانجق دعا اجابت ايلديلر كه حضرت رسول
عليه الصلوة والسلام زمانى شريفنده بر كسنه كلدي
ايتدي يا رسول الله اوغلم كفار الدن اسير اولدي
انسى جزع ايدوري جزعيله هذيان يوقدر بكا نه امر ايدرسن
ديدي رسول الله عليه الصلوة والسلام بورديكه صبر
ايله حق سبحانه وتعالى حضرتلري اوغلكى قورتاردى واز
اهليكه لاحول ولا قوة الا بالله العلي العظيم جوق ايت ديدي
اول دخي اوينه كلدي اهلى صورديكى حضرت رسول الله
سكا نه امر ايدي ايتدي بوده غايى سماكله جوق
مداومت ايتمك ايله امر ايدى خاطون ايتدي نه كورك
كسنه ايله امر ايلمشسين ديدي بوقايه بوردغايه بر قاچ
زمان بدن مداومت ايلديلر بعده بركون بن الصلاتده يا

40/b

اخشامه قرشو كوردي بلركه اوغلى بويه كلدي وايكيوز
قيون وبوزدانه دوه وبرمقدار صغير فى الجمله بولدي
بيله سورمش كوردي اتاسي واناسي بولدي
كوريجك تعجب قالديلر ايتدي بولدك
ديديلر اوغلى ايتدي بم بر كفار افتدم وارايدي تاك
قيونلري وارايدي بر جوبان طوتمشيدي هركون
اوتلمغه بن سورردم ددي انسى ايتدي يانجه سيز
دشمان الدن خلاص بولدك وبولدكجه سوروب
كوردوك ددي بن كسنه مانع اولمدي
وطغيلدن طوغري يوله جيقروب كتوردك ديدي
اوغلى ايتدي بن بيلمم نجه كوردم نجه عجب ايده رم
اوتلمقدن كفار اوينه سوروب كلديكم بولدن
جقدم بر يول باشينه كلدم مكر سكيدن بر يول ايش
مخ كسنه بكمدن اياق ياصمش دكل وبر طوز اشري
بيله لوقى ايدي همان بونلري اول يوله سوردم كه امتده

41/a

41/b

42/a

اخرت اصيرفاصاب ابله غنيمه فجاء بها فنزل
جبرائيل عليه الصلوة والسلام بهذه الاية ومن يتق الله
يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب ومن
يتوكل على الله فهو حسبه وعن عبد الله بن عباس رضي الله
عنه قال جاء عوف بن مالك الاشجعي الى رسول الله صلى الله
عليه وسلم فقال يا رسول الله ان ابني اسر العدو
وجزع الام فما تامرون قال عليه الصلوة والسلام
واياها ان تستكثر من قول لا حول ولا قوة الا بالله فرجع
الى منزله فقال لها ما اذاك امرك رسول الله صلى الله عليه
وسلم قال اي كذا فقال نعم ما امرك به محمد عليه الصلوة
والسلام فجعلا يقولان ذلك فخرج ابنه بغنم
كثيرة فنزل ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه
من حيث لا يحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه
والسلام ايدي لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
هر حاجت وهر مصلحت وهر غصه دفع يجون

42/b

ديمك بكر كدر وبوزه اولان حرفلري قاريء عظيم الشانده
آر ايوب بولدم كه بوتكرار لا حول ولا هر بيرده كلور
سوره مريم ده كلور حول جهنم جثيا لا قوة الا بالله
كهف سوره سنده كلور ماشاء الله لا قوة الا بالله
اصلا شك وشبه قالمدي صحيح قران عظيم در ان تركك
دين آدمي جون وكرك فقير در خلاص اولوب باي
وغني اولمق جون هر كون بوني جوق جوق مداومت
ايمكدن حاصل اولمه ودخي بورج اودمك جون
بدير مثير تفسيرنده وحطاطي تفسيرنده يازمشدير كه
ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه لكل شيء قدرا
بو آريه كلمه بركسنه بورج آه آمي جون هر صباح ثمانين
قيلوب سلام ويرلدكدن صكره دخي خشام
نمازندن صكره يكرمي اول ايكي ويرد ايدوب
اوقسه حق سبحانه وتعالا حضرتلري غايب خزينه سندن
قيلور بورديغين اودبوزه تفسير كبيرده كوشدركه

قل اللهم مالك الملك تؤتي الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء وتعز من تشاء
وتذل من تشاء بيدك الخير انك على كل شئ قدير توليج
الليل في النهار وتولج النهار في الليل وتخرج الحي من الميت
وتخرج الميت من الحي وترزق من تشاء بغير حساب
اللهم صل على محمد وعلى آله وصحبه وسلم
وارحمهما تعطي منهما من تشاء وارحمني رحمة تغنيني بها
عن رحمة من سواك اللهم اقض عني ديني يا ذا الجلال
والاكرام يا رب وابدله لي في الدنيا والآخرة وارحمهما
انت ترحمني رحمة تغنيني بها عن رحمة من سواك يا رب العالمين
انس بن مالك فردوسدن رضي الله تعالى عنه روايت
ايلر حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دركه
بندي كمكه جمعه كولي يمش كه اللهم اغنني
بحلالك عن حرامك وكفني بفضلك عمن سواك
دينه حق سبحانه وتعالى كامعاونت قيله تحمدن
نعلدركه كمكه بو دعاي متصل اوقيه مركز فقر وحاجت

44/a

اولیکا باریت کل شیء وخالقه وبامدبر کل
شیء ورازقه یاودود یامبدی یامعید یاذالعرش المجید
یافعال لما یرید یامغیث اغثنا المستغثین وصلی الله
علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم اجمعین برکتی
ابن عباسه ایندی یا ابن عباس بزدرونیشلکدن قورقارسن
دکیر ایندی واقعه سوره سین مزمل والمدثر والم نشرح
سوره شین جوق اوقودور درونیشلکدن امین اولهسن نور
شاملدهر روایتی نورکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمه بوزعرائی کلدی اخلفدن شکایت ایلدی
طعام ویردی بنه اچیقرسم نه فیلایم دیدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایندی بودعای یات تاکیم عی سجانه
وتعالی سکا رزق ویره اللهم انی اسئلک من
فضلک ورحمتک فانه لا یملکها الا انت دیکر
دعا اینا سدن عائشه رضی الله عنه ایدرکه ایمکه حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایندی سکا بودعا

44/b

اوکرتیم دنیا الیکون اوقیه سن دیو تعلیم ایلدی یلهمن
بیدک ملکوت السموات والارض یامن بیدک مقالید
السموات والارض ارحمنا وانت خیر الراحمین دیکر دعا
یونس یونس هیضمدن روایت اولنورکه حضرت عیسی
پیغمبر علیه الصلوة والسلام بودعای قومیله اوکردی
یورجلری اودیمیکون اللهم یافارج الهم یاکاشف
الغم یامجیب دعوت المضطرین رحمن الدنیا والاخرة
ورحیمهما انت ترحمنی فارحمنی رحمة تغنینی بها عن رحمة
من سواک حضرت علی کرم الله وجهه مرفوعا
روایت ایتمشدرکه بر کسنه هر کون لا اله الا الله
الملک الحق المبین دیسه اکا فقیر دن امین اوله وقبر
وحشتندن انس اوله واوکله غنا فوسعین اجله
دیو بیور مشدر بعض روایلری کتر یو حدیث ایچون
چیقرمامکدرینه وارسلر جوودکلدر دیمشلر
دیکر حدیث شریف قال النبی صلی الله علیه وسلم من قال

45/a

كُلّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّتٍ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مِنَ الْفَقْرِ أَبَدًا
وَاسْتَجْلِبْ بِهَا الرِّزْقَ وَيُحِبُّهُ النَّاسُ وَيَهُونُ عَلَيْهِ سَكَرَاتُ
الْمَوْتِ وَيُرْفَعُ عَذَابُ الْقَبْرِ وَظُلْمَتُهُ وَضِيقَتُهُ وَلَا
يُحَاسَبُ بِالْكَبَائِرِ وَيُفْتَحُ عَلَيْهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَمَنْ
قَالَ مِائَتِي يَكُونُ مُسْتَجَابَ الدَّعْوَةِ نَقَلَ الصَّحِيحَيْنِ يَعْنِي
حَدِيثٌ صَحِيحٌ بِذَا حَضْرَتِ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ بِوَرْدِيكِ بِرِكْسَنَهُ هَرْكُونْ يُوزْكَرَهْ
لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ دِيسَهْ أَبَدًا فَقِيرْدِنْ أَمِينْ أَوْلَهْ
وَبُونْكَلَهْ رِزْقِ اِسْتِجْلَابِ أَيْلَيَهْ وَنَاسِ أَبِي سُودْ وَأَوْلْ
كِمْسَنَهْ أُوزَرِينَهْ سَكَرَاتُ الْمَوْتِ آسَانْ أَيْلَيَهْ
وَقَبْرِ عَذَابِي وَظُلْمَانِي وَضِرْلَغِي اَنْدَنْ دَفْعِ أَيْلَيَهْ وَكَبَائِرْدَنْ
حِسَابْ أُولْمَيَهْ وَجَنَّتْ قَپُولَرِي آنِكْ أُوزَرِينَهْ
أَجِيلَهْ وَبِرْكِمْسَنَهْ بُوكَلِمَهْ إِيكِيوزْكَرَهْ دِيسَهْ
دُعَاسِي مُسْتَجَابْ أَيْلَرْدَنْ أُولَهْ وَالسَّلَامْ وَدِينِي مَالْ
وَرِزْقِ طَلَبِ اِيتَمَكْ اِيجُونْ قُرْآنِ عَظِيمُ الشَّانْ اِيجِنْدَهْ

45/b

40

بُرَاقْ اِيتِي كَرِيمَهْ لِخْرَاجْ أُولْمِشْدِرْ وَبِرْجْ دُعَادَنْ بِيلَهْ
أُوقُورْ كِمْكَهْ بُونْلَرِي وِيرْدِ اِيدِيبُونْبْ هَرْصَبَاحْ وَخْشَامْ
نَمَازْ قِيلَدِقْدَنْصُكْرَهْ بِيدِيشَرْكَرَهْ أُوقْسَهْ بِالْجُمْلَهْ
مُشْكِلْ اِشْلَرِي آسَانْ أُولَهْ وَكِمْسَنَيَهْ مُحْتَاجْ أُولْمَيَهْ
وَكَارْدِكْسِبِينَهْ بَرَكَاتْ رِزْقْ وَدَوْلَتْ أُولَكِشِي يَهْ
يَارْ أُولَهْ وَالْمَدَدُوغِي يِرْدَنْ مَالْ رِزْقْ اَسْبَابْ وِيرُوبْ
اَمَا شَرْطِي بُودُرْكِهْ أُوقُومَدَنْ مُقَدَّمْ جَمِيعِي كُنَاهِلَرِينَهْ
تَوْبَهْ اِيدَهْ وَاسْتِغْفَارْ أَيْلَيَهْ اَنْدَنْصُكْرَهْ أُوخْكَرَهْ
صَلَوَاتْ وَأُوجْكَرَهْ فَاتِحَهْ وَأُوجْكَرَهْ اِخْلَاصْ
وَأُوجْكَرَهْ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ
أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ دِيوبْ
اَنْدَنْصُكْرَهْ بُونْلَرِي أُوقُمَغَهْ بَشْلَيَهْ اَللّٰهُمَّ
يَا مُفَتِّحَ الْأَبْوَابِ اِفْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَأَبْوَابَ
فَضْلِكَ وَأَبْوَابَ رِزْقِكَ وَيَسِّرْ عَلَيْنَا خَيْرَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي ضَعِيفٌ

46/a

فقوني اللهم فقد ذليلا فغزني اللهم اني فقير فاغنني برحمتك
ولطفك يا كريم اللهم يا غني فاغنني عن الناس
وارزقني رزقا حلالا طيبا واسعا بغير حساب انك
يضعف بعباده يرزق من يشاء وهو القوي العزيز
وارزقنا وانت خير الرازقين ومن يتق الله يجعل له
مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب ومن يتوكل
على الله فهو حسبه ان الله هو الرزاق ذو القوة المتين
اللهم ربنا انزل علينا مائدة من لدنك وقدرة
من قدرتك ونعمة من نعمتك ورحمة من رحمتك
وعناية من عنايتك وولاية من ولايتك
وهداية من هدايتك وكشفنا من كشفك
والهاما من الهامك وعصمة من عصمك وكرامة
من كرامتك ونورا من نورك ويسرا من يسرك
وسترا من سترك وغنى من غناك ورزقا
من رزقك وبركة من بركتك يا ارحم الراحمين

46/b

يا الله يا الله يا الله يا رب يا رب يا رب يا حي يا قيوم يا
ذا الجلال والاكرام اسئلك باسمك العظيم الاعظم
ان ترزقني رزقا حلالا طيبا برحمتك الواسعة يا ارحم
الراحمين اللهم اقض حاجتي وحاصل مرادي ومقصودي
بحق غزتك وعظمتك واسمائك وكلماتك
وبحرمة جميع الانبياء والمرسلين والحمد لله رب العالمين
ديوب واوبكن دخي صلوات شريف كمون
والين يوقاروب قالدروب دعا اليه حق سبحانه
وتعالى دن حاجتن ايسته يه تحفدك براعي كوردين
كعبه اب ناريه يا يشوب ايودي اللهم ان
كان رزقهم في السماء فانزله وان كان في الارض
فاظهره وان كان بعيدا فقربه وان كان قريبا
فيسره وان كان قليلا فكثره وبارك لي في رزقي
انك على كل شيء قدير بعض علما بو دعاني
او قومقه اختيار كوردين مركون يدي كن

مداومت اولنه قنوای صورتیله برکه فقیر حالده اولان
کمسنیه یه مشغول اولمق کرکدرکه بومقدار
وسعت کله بیان بیورمیله الجواب بو دعایه مشغول
اولمق کرکدرکه وسعت بوله فقیر لقدن خلاص
بوله کنیه ابو السعود عفا عنه دعا بودر اللهم
انی اسئلک عملا بارا وعیشا قارا ورزقا دارا وولدا
سارا وفی الفردوس منزلا وقرارا برحمتک یا ارحم
الراحمین وبو دعای اوجکن دیه اللهم سهل
علینا بجودک ویسر علینا بکرمک یا اکرم الاکرمین
ویا ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله
وصحبه وسلم امدی هر مؤمن اخوان یمون بودکلو دعالر
جمع ایلدم که هرنه مصلحتی یمون اولوبده مراد ایدرسه
حاجتلری ومقصودلری حاصل اوله الله اعلم ورسوله

بو قدر کفایت ایدر اگرچه جوق درلو یازیلیدی
جمله سین اوقمق ممکن یوقدر لکن بونلرک هرقیسی

مطلب

سین اوقومق دیلرسه کفایت ایدر والسلام
باب حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلام رویی
شریفینه صلوات ویرمکلک فضائلی بیانندهدر
احادیث صحیحه ده واز اولدوغی اوزره بو وظیفه ده
وقوحدیث شریف بیان اولنور حدیث اول مصابیحده
ابوداود اولمشدر حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم بیورمشدرکه من علی صلوات صلی الله علیه
عشرا وحطت عنه عشر خطیات ورفعت له
عشر درجات یعنی برکسسته بکا برکن صلوات
ویرسه حق سبحانه وتعالی اکا اون صلوات ویرر
واون کناه عفو ایدر واون درجه سین رفع ایدر
الکنجی حدیث شریف روضة العلماده شیخ ابو الحسن علی
بن یحیی ابو هریره رضی الله عنه دن روایت ایلر بیغمبر
برمؤمن حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه
صلوات شریف ویرمکله الحق سبحانه وتعالی اکا بر

48/b

كفايت ايدر ديي فكيف كه حالا اون صلوات
كاملة واصل اولدي انك نصركم بيورركه عضصلوصلوات
عبدي علي نبي واجعلوها في علبين يعني قولك جيبمه
ويردوكي صلواتي تعظيم ايلك وعلبين مقامينه ايلتك
ديه انك نصركم اول صلواتك هرحرفندن برملك
خلق ايدر اوجيوز الكمش باشي وار هربا شندن اوجيوز
الكمش بوزي وار هربوزندن اوجيوز الكمش لساني
وار هرلسانيله اول ملك اوجيوز الكمش لغت سويلر
بري برينه بكزمز حق سبحانه وتعالى حضرتلرينه تا
قيامتدك تسبيح ايدر اول استغفار ايله توابي اول صلواتي
ويرن كمسنه نك دفترينه يازيلور اوجيوز روضه العلما
روايت اولنور انس بن مالك رضي الله عنه ايدركه ابو طلحه
انصاري رضي الله عنه حضرت فخر كاينات
صلوات الله عليه حضور شريفينه كلدي اول
حضرت كه المزينه سرور ورده كورديي سبين

48/a

برفرشته بعين ايدر اول صلواتي طرفة العينده اسرع
اول حضرتك فتر شريفينه النور ايدركه فلان
بن فلان ياخود فلان بنت فلانه سكا بركت صلوات
ايتدي حضرت سلطان الكونين ورسول الثقلين صلى الله
عليه وسلم بيورركه ابلغه عني عشر بندن اون
صلوات ايصال ايله وايتكه اكر بو صلواتك برسيي
اونسه انجق بيمله جنته كرمكه كفايت ايدر
بو مرتبه مباركه شهادت برمغين وسطى برمغين عظم
ايتدي وبنم شفاعتمه لائق اولدي فكيف
اول صلوات كاملة ارسال ايدن اندن اول ملك روضه
مطهردن جناب قدس الهي يه خاضع اولوب ايتدركه
فلان قولك حبيبك بركت صلوات شريف ويردي
حق سبحانه وتعالى بيورركه اوبلغه مني عشر بندن
اول قوله اون صلوات شريف ايرشدر ديكه اكر
بو اون صلواتدن برسيي اولديي سني جهنمدن خلاص

49/a

سوگل ایدی بیورمشدرکه یا ابا طلحه نجه سرور اولمیام که
حالا حضرت جبرائیل علیه الصلوة والسلام یانمه
کلوب حضرتیه واهب العطایا جل وعلا دن بشارت
کتوردیکی هرکیم بکا بر کره صلوات ویره
حق سبحانه وتعالی اکا اون صلوات کوندره یعنی
اون رحمت ومغفرت ویرر واون کناهن محو ایدر
واون درجه سین رفع ایدر مصابیح دیو بیلدره واقع
اولمشدرکه یا محمد سن رضی دکلمسنکه هرکیم سکا
بر کره صلوات ویره بن اکا اون صلوة ایدم ویر
سلام کوندره اون سلام کوندرم دورد نجی حدیثه شرح
تاج المذکور سندن فقیه امام الهمام قدوة المفسرین وعمدة
المذکورین ابو نصر عبد الله بن نصر رحمة الله علیه
ایدر حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشدرکه هرکیم بکا بر کره صلوات ویره
حق سبحانه وتعالی اکا اون صلوات ویرر اولکی

49/b

کوله ملکلری حق تعالی اینک صلوتین ایشدوب بیلدکدن
صلوات ویره لر اکنجی کوله سکا بی وقف اولوب لر ایکی
بیلد صلوات ویرر لر اوچنجی کوله ملکلری ایشدوب
اوچ بیلد کره صلوات شریف ویرر لر دوردنجی کوله
ملکلری دورت بیلد کره صلوات ویرر لر بشنجی کوله
سکا بی بش بیلد کره صلوات ویرر لر التنجی کوله
ملکلری التی بیلد کره صلوات ویرر لر یدنجی کوله
ملائکه سی یدی بیلد کره صلوات شریف ویرر لر
حق سبحانه وتعالی بیورمشدرکه قوله قولی بن ویرم اولدرکه
اکی یره لیغدم وجمله کناهلرین عفو ایدم حبیبمه
ورد یکی صلوات بن کا یتله بشنجی حزب ریاض المذکور سندن
ابو احمد یوسف بن احمد زیدون رحمة الله علیه کتوردیکی
حضرت رسول علیه الصلوة والسلام بیورمشدرکه
حق سبحانه وتعالی اوچ سنه ایشتمک تقدیرنجه بیلدی
یرسیی اوتمدن بوکمسنه حق سبحانه وتعالی یدن

50/a

50/b

51/a

51/b

52/a

اولنور که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیور مشکه بر جماعت یوقدر بر یرده جمع اولوب بکا صلوات
ویرمیلر الهی قیامت کونی انک خسرت اولور سر
اگرچه جنته کیرر لکن صلواتک جوقلغندن کوره
بولمزدن فوت اولدوغی بیلور نادم اولور سر اون بیکجی
تاج المذکرین روایت اولنور هر کیم لا الله
الا الله دیسه انشاء الله تعالی جنته کیرر اللهم صل علی محمد وعلی
آل محمد دیه بوکلیمایی حق تعالی سر مرغ صورتنده
خلق ایدوب بونک اغزندن جیقه اکر قنادین آچه
ایدی مغرب ومشرقی طوله ایدی رعدکبی
عالمی دوته تا عرش رحمانه جیقه عرشلرک اوزندن
مضطرب اوله حق سبحانه وتعالا بیورمیه که اوسکن
یا مدحتی ومدحته نبی ساکن اول یا نیم مدیم ومبغضیم
مذیمی عرش ایده کیرمیه ساکن اولیم بنی سویلینی
یرلغامدک اوچ کره تکرار ایده اوچنجی ده فنان

52/b

الهی وارد اولیکه سنی سویلینی یرلغادم اون اوچنجی روضه
العلماده روایت اولنور که حضرت علی رضی الله تعالی عنه دک
حضرت سید الکونین ورسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم
بیور مشلرکه هیچ بر درکیمسه یوقدر الهی انک سماماینده
حجاب وارد بکا صلوات ویرینجک اوچ کره
حجاب مرتفع اولور اول سمادن یوقاروکیدر
کر صلوات ویرمیه کیرو اول کیمسه نک باشی اوزرینه
رجوع ایدر اون دوردنجی ریاض المذکرینده ذکر
اولنمشدر حضرت سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم
بیور مشلرکه بر کمسنه بکا ایکی کره صلوات
ویرسه حق سبحانه وتعالا ایکیکره صلوات ویرر وایکی
رکعت نمازین بیرینه قبول ایدر اون بشنجی حدیث حضرت
امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه تاج المذکرین
روایت اولنمشدر حضرت عمر رضی الله عنه ایتدیکه یا رسول الله
بوکون سکا اومتلک صلوتی هدیه در عجبا حق تعالی

53/a

قيامتده بومقابله ده نه هديه احسان ايدر حضرت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكي كوركيك سؤال
ايدرسك يا عمر اصدقكه من امتمي على تحفه لي وتحفه لامتي
عذابي في الخير يعني الدرك صلوتي بكا تحفه در وبيم
تحفه در قيامت كوني جنته اون بشنجي رياض المذكرين
انس بن مالك رضي الله عنه دن روايت اولنور حجاج كي
مسلمان بوسه كلوب مصافحه ايدوب بكا صلوات
ويرمن الحاجيسينلكده كناهلري ماتقدم وما
تاخر اولدقلري كبي عفو اولنور اون بشنجي رياض
المذكرينده حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم
صلواتدن سؤال اولنمش بيور مشلركه هركيم
بكا جمعه كوني يوز كره صلوات شريف ويره حق سبحانه
وتعالى انك يوز خلجتين روا ايده بمشي اخرتا جتلرين
اوله اوتوزي دنيا حوائجدن غير ودخي وتعالى ملائك
نصب ايده اول صلوتي بكا ايرشدوره سنه هدايا كلور

53/b

كبي صبقلر ايله اول صلوتي صحيفه سبحانده قيلر وبكا
اول كيسنه نك نامي فلان بن فلاني ديو ذكر ايدر
واول صحيفه ده يازلركه قيامته دك يانمز اون سكزنجي
رياض المذكرينده مزوبدر حضرت سيد كائنات
عليه افضل الصلوة بيور مشكه هركيم جمعه كوني بكا
قرق كره صلوات ويره حق سبحانه وتعالى انك
سكسن بلوك كناهن بر لغار وهركيم جمعه كوني
بكا يوز كره صلوات ويره الله تعالى انك يوز يللق
كناهن برلغبه وهركيم جمعه كوني بكا بيك كره
صلوات شريف ويره اول كيسنه جنتده برتخت يابدرجه
اوليه اون طقوزنجي روضه العلماده حضرت علي ابن
ابي طالب دن كرم الله وجهه روايت اولنور بيور مشكي
هركيم جمعه كوني اول حضرته يوز صلوات ويره حق تعالى
كه قيامت كوني يوز ويره كه اكر جمله اهل دنيا يه
ويرسلر كفايت ايدر بكرمنجي روضه مذكوردده

54/a

يزيد بن رفيعه دن رضي الله عنه دن روايت اولنور حضرت
سيد الكونين ورسول الثقلين صلى الله عليه وسلم بيور مشلر
هر كيم بكا جمعه كوني يوذ كره صلوات شريفه ويرم
يوز كره الله تعالى بك كناهلرين برلغنه اگر درياء
كبوكي دكلو ايسه دينجي بكرمي برنجي حديث انس بن مالك
رضي الله تعالى عنه روايت ايدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى
عليه وسلم بيور مشلكه بر كسنه جمعه كوني بكا
بركره صلوات ويرسه الله تعالى ملائكه يه امر ايدر
اكا بيك كره صلوات ويرلر وبيك كره حسنات
ويرم وبيك كره درجه سين رفع ايدرلر بكرمي ايكنجي حديث
حضرت رسول عليه الصلوة والسلام بيور مشلكه هر كيم
بكا حياتمده صلوات ويرسه حق سبحانه جميع مخلوقاته امر
ايدر اول كسنه يه اولدوكدن صكره صلوات ويرلر
بكرمي اوچنجي حديث حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام
بيور مشلكه بر كسنه اينسه اللهم صل على محمد وعلى

54/b

آل محمد ديسه ايكي يوز درجه ايسه اوچ يوز مدن حق سبحانه وتعالى
اني برلغنه اگر اوچ يوز سه دخي قالمادك برلغنه دييدي نوحملده
ابو بكر صديق رضي الله عنه بيور ديكه حبيب الله
صلوات شريف ويرمك كناهي عفو ايدر ديمكدر
صوالشي محو ايلر سندك وجيبنه سلام ويرمك قول
ازاد ايمدن افضلدر بكرمي دوردنجي حديث شريف
زهرة الرياض ده تاج الاسلام سليمان بن داود رحمه الله
تعالى عليه ابو بكر الصديق رضي الله عنه دن روايت اولنور
حضرت سلطان الكونين ورسول الثقلين صلى الله عليه
وسلم خطبه وذاعنده بيور مشلركه اي بنم اومتم
حق سبحانه وتعالى كناهلريكزي استغفار كوز يركاملة
عفو ايدر بيت صادقه الله بركسنه حضرت
غفار الذنوبدن برلغمتو ديلكه حق تعالى بي برلغار هر كيمكه
لا اله الا الله دير انك حسناتي ميزانن زياده كلور وهر
كيم بكا صلوات ويرر قيامتده بن انك شفيعيم

دیدی بکر می رسیجق حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دن روایت
اولنور حضرت رسول الکرم وحبیب محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیور مشلرکه قیامت کونی امتمدن
بر کمسنه جهنمه امر اولنه بونکه جهنم کنارین
کمکه آغلاته بشلیه وایدرکه یا ملائکه بنی قدن المتکه
امر ایدیلر ملائیکه ایدرلر جهنمه المتکه حکم
اولندی ایدرکه بر مقدار صبر ایدرک حالیمه آغلایم
ملائیکه لر ایدرلر که دنیاده کرک ایدیکه
فائده ایدر بو کون نه فائده ایدر دیلر اول کمسنه
ایدرکه بن اولمزدن دنم آتشه تحمل ایتزم وامتیه
محمد دنم دیه خوف ایدن اومیدم بوندن ایدی
ملائیکه لر ایدرلرکه یا اومیدنک نه ایدی دیه اول
ایدرکه بن رمضان اوماریکه بنی یهودی ونصرانیلر
جمع ایلیه ملائیکه دیلرکه حضرت محمد علیه
الصلوة والسلام حالا ربیعینک فتنه در

چاغرد وردیکه درمان این والاجهنمک فرینه کیدک
دیه اول کمسنه کمال حیرتدن سید السادات
علیه افضل الصلوات اوقیه حضرت سلطان الکونین
ورسول الثقلین اوزرین ایشدن وایدجابینه سرعت
ایلیه ای ملائکه دنک قبضه سندن کوره ایدیکی یا
یا ملائکه بو کمسنه بکا تسلیم ایلک تکرار خوالنی
تخصص ایدوب اعمالنی وزن این لم دیه اندن ملائکه
ایدرکه بزه مامور لرز بو کمسنه دن اوموز قالدی زن
تاحق سبحانه وتعالی دن امر اولنجه دیه حضرت
رسول علیه الصلوة والسلام بوزین جانب قدس
الهی ایدوب سجده ایلیه ودیه که یا نبم ملائکه
ومتمک بو زن اوب حائل اولدیار دیه اندن حق تعالی
امر ایدرکه ای ملائکه قولومی جیمه تسلم ایلک اندن
حضرت رسول علیه السلام اول کمسنه یه بیزانه کلوب
سیئاتی کفه سی اغر کله حوجه علیه الصلوة والسلام

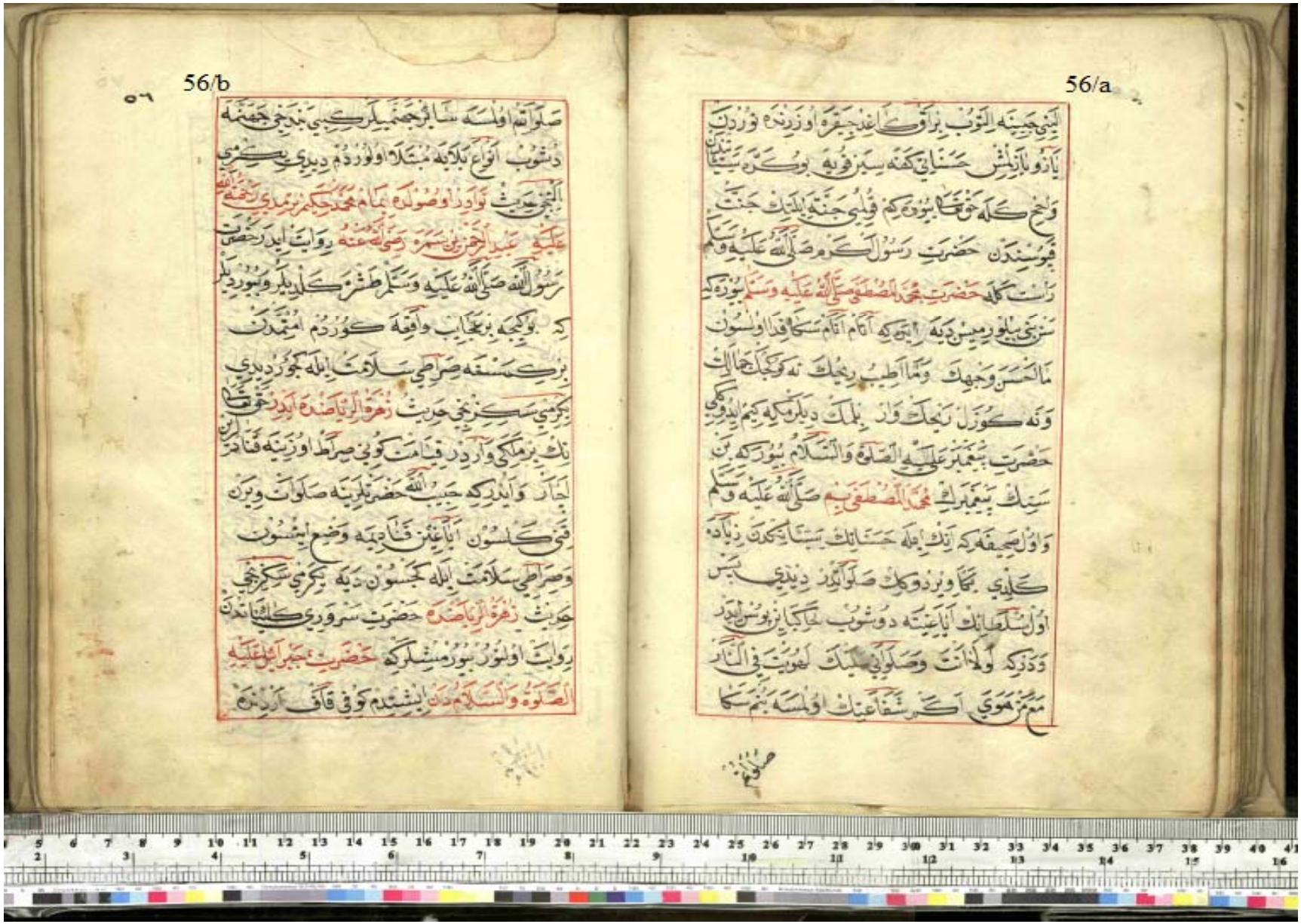

56/a

56/b

57/b

صلوات ويوسه حق سبحانه وتعالى اول ملكه امر ايدر
عرش المنده اوردن يوزدن يوزدن يا وارد اكا طالع جقدقده
هر قطر سيندن حق تعالى بر ملك خلق ايدر اول ملكلر اول
كسنيه نا قيامته دك صلوات ويررلر وانلك
ايجون مغفرت طلب ايدرلر اوتوزبنجي حديث تاج
المذكرينده مقاتل بن سليمان دن نقل ايدر خبرده
كلمشدركه عرش المنده حق تعالى بنك بر ملكي وارد
انلك ايكي كيوسي وارد بر عرشي خاطه المنتهدر بحر بر
قيلي بوقدر لا اله الا الله محمد رسول الله يازلمشدر
جوكم بر كسنه بكا بر كره صلوات ويره اول ملكك
بر قلمي قالمز الا انلك ايجون مغفرت ديلر تا صلوات
ويرديكي وقته وارنجه اوتوزبنجي حديث رياض
المذكرينده كوزمشدر حضرت رسالت پناه صلى الله
عليه وسلم بيورمشلركه اوميتمدن بحر بر كسنه بوهدر
بنى كه وصلوات ويره الحاصل انك كاملرندن اولماز

57/a

بوردنيا وارد آنده يا قلم وارد خواجه كونين
صلى الله عليه وسلم صلوات ويرنكه مامور اولدر هر كيم
اول يا قلم دن دونسه اي قورد واول يا قي طاشر اولور
بنكه يا قي حضرت رسول الله صلوات الله وسلامه عليه
ويرمكله صياد الندن خلاص اولمجق بر مؤمن بكا بر كره
بكا بر كره اول جهتنه صلوات ويرسه يوم قيامتده
زبانيه ملر الندن خلاص اولمه كرم الهيدن عجب دكلدر
بيكرمي طقوزنجي حديث زهر الرياضده حضرت سيد
الكونين ورسول الثقلين صلى الله عليه وسلم دن
روايت اولنوركه حق سبحانه وتعالى بنك بر ملكي وارد
بر قنادي مشرقده وبر قنادي مغربده وبا قلري يديي قات
يرالتنده وباشي عرش مجيده وهر ملك وانس جن وبحر
وبر حيوانى وانلرك نفسلري وتمور قطره لري وياغ
يرقلري وكوكلر يلدزلري بيابان قوملري دكلر اول
ملكك توبلري وارد بكا اوميتمدن بر كسنه بكا

58/a

اگر صحرا گر قومی دگلو اولورسه ده اوتوزایکنجی حدیث شریف

امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکم

حضرت سید الکونین وحبیب الثقلین صلی الله علیه وسلم

دن بیوردقلرکه برکسنه حج ایله عمره ایدن صکره غزایه

کیدسه غزاسینه دوردت یوز حج یازیلور فقرا یوبی

ایشدوب غنیکین اولدیلرکه حج وغزایه قدرت بلدی

یوق ایدن بیوردیلرکه حق سبحانه وتعالی بکا وحی ایدی

یا محمد امتکدن هیچ برکسنه یوقدرکه سکا صلوات

ویره الا بن انك دفترینه دوردت یوز غزا ثوابن یازدم

مرغزا دوردت یوز حج ثوابی اولور اوتوزاوچنجی حدیث

روایت اولنورکه برکون حضرت رسول علیه الصلوة

والسلام مسجده اوتوردی اصحاب کرام رضوان الله

علیهم اجمعین برغرابی کلوب یوزینه سلام ویردی

علیکم یا اهل العز الشامخ البازخ یعنی اولورکه کرم

البازخ عظیم لو حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

58/b

ایتی یانیته اوتوب ابوبکر صدیق رضی الله عنه اورزینه تقدیم

ایتدی ابوبکر صدیق رضی الله عنه ایتدی یا رسول الله

بیلورمیکه وجه ارضده بندن زیاده دوستك یوقدر

بوغرابی خون اورزینه تقدیم ایدنلر دیدی اندن بیوردیلرکه

حضرت جبرائیل علیه الصلوة والسلام کلوب

بکا خبر ویردیکی بوغرابی بکا بر وجهله صلوات

ویردیکه بوندن اول کسنه بویله صلوات ویرمشدر

دیدی ایتدیلر یا رسول الله اول صلوات بنجه صلوات در

دیدیلر بیوردیلرکه اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد فی الاولین

والاخرین وفی ملاء الاعلی الی یوم الدین اندن ابوبکر

صدیق رضی الله عنه ایتدی یا رسول الله بو صلواتك

تواب اندن بکا هم ویره بیم اندن حضرت رسول علیه

السلام بیوردیلرکه اگر دکزلر مرکب اولسه

وبحارلر قلم وجمله ملائکه کاتب اولسه

قلمله صیه بو صلواتك ثوابین تمام ایده میکر اوتوز

اوتوزدوردنجی حدیث ریاض المذکرینده مذکوردر

حضرت امام علی رضی الله عنه روایت ایدر هرکیم

کوندهٔ اوچ کره وجمعه کونی یوز کره صلوات الله

وملائکته وانبیائه ورسله وجمیع خلقه علی محمد

وعلی آل محمد علیه وعلیهم الصلوة والسلام ور

ورحمة الله وبرکاته دیسه جمله خلق صلوای

دکلو ثواب حاصل ایده وقیامت کونی

حضرت سلطان کونین ورسول الثقلین صلی الله علیه

وسلم ایله حشر اولنه وحضرت رسول المینه یاقین

جنته ایلیه اوتوز بشنجی حدیث تاج المذکرینده وغیرده

مذکوردر ابی ابی کعب رضی الله عنه صاحب روایت

ایدر یارسول الله جوق ادعیه م واوراد م واردر

فضائل صلوای دخی ایشیدم شمدی اوراد مك

اوچ بولکندن بر بولوکین حضرکه صلوات ایدوب

غیرسین اوراد می ایده م دیدی حضرت رسول

٥٩

صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اولنه زیاده ایدرسك

سکا اولامور ایدی بصفی سکا صلوات ایدم حضرت

سید العالمین بیوردیکه اولنه قیل زیاده ایدرسك سکا

انفعدر دیو بیوردی ایدی یارسول الله اوراد مك اوچ

بولکندن بریکی بولکین سکا صلوات ایدوب بر بولکین

غیر دعا ایده م دیدی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام

بیوردیکه جایز لکن زیاده ایلمك سکا احسندر ایدی

جمله اوراد می حضرکه صلوات ایده م حضرت پیغمبر

علیه الصلوة والسلام بیوردیکه اذا بکی همتك وغفر

ذنبك وتبدل سیاتك حسنات بو تقدیرجه هرنه

دیلرسك کفایت اولنور وکاملرك یرلیغا نور

وسیاتك حسنات به تبدیل اولنور اوتوز بشنجی حدیث الحیاء

علومده امام غزالیدن نقل ایدرکه رحمة الله علیه ایدر حضرت

رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه حق تعالی بنك

ملائکه لری واردر سیاحلردر اطراف کیهانی کزرلر

60/a

60/b

٦٠

61/a

وَرْنِ ايجون استغفار ايلكه واول ملك اناك بكا ويرد وكي
صلوات جفظ ايدر تاكم حضرت جلال هيبته
عرض ايلر ودخي بورد بكه هركيمكه امتمدن بكا صلوات
ويه بن كا اون بيك ويريرم وهر ملك كلمصنف
كا اون بيك ويرر كر تاكه عرش مربي كا اون بيك صلوات
ويرر كر حضرت جل وعلا كا اون بيك صلوات
كوندرر وامر ايدركه اناك صلواتي نامه سينه اعلاي عليين
جفظ وضبط ايدركر اونوز طقوزنجي حديث اسرار
الاورده كوزمشلر ذركه حضرت سلطان كونين
صلى الله عليه وسلم بورمشلركه امتمدن هركيم بكا
بركتم صلوات ويه يدي قات كوك ملكلري كا
صلوات ويرر كر تا قيامته دك وهركيم بكي كرم
صلوات ويه يدي قات يير وعرش وكرسي ملاكه سي
كا صلوات ويررلر تا قيامته دك وهركيم اوجكن
صلوات ويه بن كا صامن اولم قيامت كونى اناك

قبل

61/b

٦١

قليل وكثرتنه ايسه حساب اولنميه وصراطدن
برق خاطف كبي مرور ايليه وبنم ايله جنته بيله كيره
وقوفنجي موسي بن عمر عليه الصلوة والسلامه ويني
ايديكه اكر ديلسه سكا يقين اولم كلامك لسانكه
يقين ولدوغندن زياده وقيلكه كلمفسر كركه قيلكه
قريدر اندن ويني اقرب اولم وكونك نورندن كه
كورمكر قريدر اندن دخي قريب اولم اندن موسي
عليه الصلوة والسلام ايدي ياريم حضرت كندن مراد
نجه ودر سبحانه وتعالا بورمشركه فاكثروا الصلوة و
السلام على محمد صلى الله عليه وسلم يا موسي حبيبم محمد
صلوات جوق ويرنا كه مراد كه يتيسه سين ويني
اسرائيله دكه هركيم بكا كلوز جيمه منكر اولم
بن اكا جهنم زبانيلرين مسلط ايدرم واكا اني ديدارمدن
محروم ايدرم ويني يدمك اكا حرم ايلمز وبن پيغمبر
اكا شفاعت دخي ايتمز واني نوري اوزره سوير

62/a

سور بو جهنمه القا ايدر كر وايدي نجات بولمان انذن
موسى عليه الصلوة والسلام يارب محمد كمدر كه سكا
بودكلو مكرم اوله وكا صلوات ويرنلر قريب اوله كر
حق سبحانه وتعالى بيورر كه يا موسى اكر محمد صلى الله
تعالى عليه وسلم اولميايدي نه جنت ونه جهنم
ونه سما ونه ارض ونه ماه ماتاب ونه كيجه ونه
كوندز ونه ملك مغرب ونه بني مرسل خلق اولوردي
يا موسي اكر حبيبمك حرمتنه اقرار ايتمزسك وكا صلوات
ويرمزسك خليلم ابراهيم ايچون اوسانه سني جهنمه ادخال
ايدردم ديدي انذن موسى بغامبر عليه السلام ايدي
يارب بن محمد مصطفيه اقرار ايدم وفضيلتنه شهادت
ايدم لكن ديلرمكه بيليم بيمي سنك فايده سوكليم
ياخود محمد صلى الله عليه وسلم دكي حق سبحانه وتعالى
بيورديكه يا موسي انت كليمي ومحمد حبيب والحبيب
احب الي من الكليم اي موسى سن كليمسن محمد حبيبم در

62/b

٦٢

وحبيبم بكا سوكلو در كليمدن رياض المذكرينده ذكر اولنوركه
عرشده لا اله الا الله محمد رسول الله كوردي سوال
ايدوب اندي يارب محمد كمدر اسم شريف الله بيله
كتابت ايدرك ديدي انذن حق تعالى بيورديكه
سنك اولادكدر ميم ده اول ملكمدر كتابت دخا
حكمدر كن ايشاردر ميم ثانيه محمد مدر دال دين
اسلامه دلالت ايدر ملكمه وحكمه وتجديمه ودين
اسلامه انتيجون مكه مركم حبيبمه تابع اوله
وصلوات ويره الى جنته ادخال ايدرم هرنه عمل ايدر
فقيه ابو الليث رحمة الله عليه تاج المذكرينده ذكر ايدر
حق سبحانه وتعالى حضرت نلري مريم بيغمبر عليه الصلوة
والسلامه نرسنى اله مخصوص ومكرم ايلدي آدم
بيغمبر عليه الصلوة والسلام سجود ملائكه اله اسجد
الادم نوح بيغمبر عليه الصلوة والسلام اجابت دعا
اله رب لا تذر على الارض من الكافرين ديار ابراهيم بيغمبر

63/a

عليه الصلوة والسلامي خلت ايله ونخن لله ابراهيم خليلا
وموسى عليه الصلوة والسلامي كلام ايله وكلم الله
موسى تكليما ودوه عليه الصلوة والسلام خلافت ايله
انا جعلناك خليفة في الارض وعيسى عليه الصلوة والسلام
احياء موتى ايله واويرتي الملائكة والارض وحي الموتى باذن
كذلك حضرت سلطان انبيائي عليه الصلوة
والسلامي صلوات ايله مكرم قلدي ان الله وملائكته
يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا عليه وسلموا
تسليما سزدخي امرلرنه يه متابعت ايلوب صلوات
اول حضرته ايصال ايلمك وملائكة كرامكه يرتبس
طاعت يارندر اولمزكر وتسبيح وتهليل خالي عدك
فتور اتمزلر خوجل وعلاءك حمد وثنا ايتدرن صنكر
حبيب الله صلوات ويررلر لطيفه ابن عباس رضي الله عنه
بورمشكه بو ايتي كريمه يازل اولنجق حضرت
رسالت پناه غايت ايله سعادتلو ومبارك اجالي كل

63/b

٦٣

تبي جنداك اولدي وبورديكه عيسوني بكا ميارك ايلك
بندن اوتوري برايت كريمه كلدي كه يتم قايمده دينا
وما فتادن بكركدر وبو ايت كريمه اوقودي هنيالك
يارسول الله ديدك بو ايتين سرين بين بيان ايله ديدك
بورديكه بو علم مكنوندر اكر سوال اتمسكز
بيان اتمزدم حق سبحانه وتعالا بكا ايكي ملك موكل
ايتدي هر كيم بكا صلوات ويرسه اول ملك كلر
ايشدرلر واكا دعا ايدوب غفر الله لك ديرلر حق تعالا
اول ملك كلرك جوابندن جمله ملائكه ايله امين ويررلر
وهر كيمكه بكا صلوات ويرمز لا غفر الله لك ديو اول
ملك كلر بدعا ايدرلر حق سبحانه وتعالا وجمله ملائكه
ايله امين ديكر لطيفه يا من الاسناده ذكر اولندي هر كيمكه
حبيب الله صلى الله عليه وسلم يركي صلوات وين
اون كرامته واصل اولور اول صلوات مالك غفار يكبي
شفاعت نبي مختار وحي ملائكه اقتدا دور دنجي

64/a

مُنَافِقِينَه مُخَالِفَت بَشِّي تَوَجُّهًا نَتِيجَه اِجَابَت دُعَا بَيَدِيجَك
ظَاهِرًا بَاطِنًا بَالَك اوْلُور سَكْرَه يَنِي جَهَنَّمْدَن نَجَات طَقُوزِيجِي
جَنَّتَه دُخُول اوْنِجِي حَوْجَل وَعَلَائِك وِيَدِي شَرِيفَيْنِ كَوْرَمَك
لَطِيفَه ذِكْرِ اوْلُنَان آيَت كَرِيمَه دَه حَقّ سُبْحَانَه وَتَعَالَى
صَلَوَات وِيرمَكِي اَمْر اِيدِرِي اَمْرِ وُجُوبِيَه دَلَالَت اِيدِر اَمَّا
مِقْدَارِ وُجُوبِنْدَه اِخْتِلَاف اِيدِيلَر اَكْثَر عُلَمَا اِيدِر عُمْرِنْدَه
بِرْكَز صَلَوَات وِيرمَك وَاجِبْدِر بَاقِي صَلَوَات
وِيرْدِكِي مُسْتَحَبّ ذِكْر وَمَنْدُوبِدِر كَلِمَهْ شَهَادَت
كِبِي زِيرَا اَمْرِ تَكْرَار وُجُوبَه دَلَالَت اِيتمَن بَعْضِيلَر
اِيدِر اِسْمِ شَرِيفَيْنِ اِسْتِمَاع اِيتْدِكَه صَلَوَات كَوْرَمَك
وَاجِب اوْلُور يُصَلُّونَ دَلَالَت اِيلَه زِيرَا يُصَلُّونَ
مُضَارِعْدُر دَوَام اِسْتِمْرَار دَلَالَت اِيدِر يَعْنِي حَق تَعَالَى مَلَائِكَه
كِرَام عَلَى الدَّوَام اوّل حَضْرَتِ رَسُول عَلَيْهِ الصَّلَوٰة
وَالسَّلَام صَلَوَات اِبْلَاغ اِيدِرلَر بِسْرِ دِينِي بُو اَسْلُوب
اوْزَرَه صَلَوَاتَه اِشْتِغَال اِيلَك مُنَاسِبْدِرَكَه فَقَهَا

64/b

٦٤

رَحِمَهُمُ اللَّه اَنَك اوْزَرِينَه دُر وَكَتَبُ مَدَاوَلَه مَبْسُوطَه
ذِكْر اوْلَنمِشْدِر اَنَك تَفْصِيلِي بُونَسْخَيَه مُنَاسِب دَكِلْدِر
وَبِالْجُمْلَه اوْل نُسْخَه كَه زَادُ الْفُقَهَاء ذِكْر اوْلُنَدِي اِمَام اَعْظَم
اَبُو حَنِيفَه رَضِيَ اللَّه عَنْه مَذْهَبِنْدَه هَر وَقْت صَلَوَات
لَازِمْدِر كَرْخِي رَحِمَهُ اللَّه عَلَيْه قَوْلِي اوْزَرَه عُمْرِنْدَه بِرْكَز
صَلَوَات شَرِيف وِيرمَك وَاجِبْدِر اِمَام طَحَاوِي مَرْجُوحِي
اِسْم شَرِيفِي ذِكْر اوْلُنَه صَلَوَات وِيرمَك وَاجِبْدِر
وَحَضْرَتِ رَسُول عَلَيْهِ الصَّلَوٰة وَالسَّلَام بِيُورْدِيكِه
مَن ذُكِرْتُ عِنْدَه وَلَم يُصَلِّ عَلَيَّ فَقَدْ جَفَانِي يَعْنِي
هَر كِيمِسَه بَنِم نَام شَرِيفِم اِيشِيدُوب صَلَوَات وِيرمَيَه بَخِيل
جَفَا اِيتمِشْ اوْلُور وَاصَحّ قَوْل بُودَر كِه اِمَام شَافِعِي رَحِمَهُ اللَّه
تَعَالَى عَلَيْه قُنُوتَه فَقَرَه اَخِيرَه دَه تَشَهُّدْدَن صُنْرَه فَرْضِدِر اِمَام
اَعْظَم مَذْهَبِنْدَه مَحَلّ مَذْكُورَه دَه يَعْنِي بَعْد التَّشَهُّد سُنَّتِدِر
اِمَام زَاهِد تَفْسِيرِنْدَه كَوْرَمِشِكَه جُون نُوَات كَرِيمَه نَازِل
اوْلدِي اِيدِيكِه يَا رَسُولَ اللَّه حَضْرَتِكَه سَلَام وِيرمَكِي بَجَه

ايدوكين بلدك كركم صلوات وبرمك بجه ايدوكين يعلمم
بيورديدم صلواتي شريف يعلمم بيوردي دلر بوجهيله
اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على
ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد اللهم بارك على
محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل
ابراهيم انك حميد مجيد نشهد نصكرم اولان
صلوات بودر مختار روجه اوزرينه زخيرده ذكر
اولندي واقعه لطيفه بركسسنه صلوات ويرمكه
كاهل ايدي بركجه اول حضرت رسول سيد
الكونين صلى الله تعالى عليه وسلمي بركجه واقعه سنده
كورز اول كسسمه يه التفات بيورمزي يلكه
مباركك يوزين جانب اخره دوندردي اول بيجاره
ايتدي يارسول الله بن سنك امتكدن اولم بكا
غضب ايله بقمق نيه بوعيت ندر ديدم حضرت رسول
عليه الصلوة والسلام بيوردي بكي بن سني بلمم اول كسسنه

ايدي يارسول الله بن سنك امتكدن بزدن مندم وعلما دكن
ايشدمكه بيورمش سنوكه بن امتمي كشي اوغلني بلدكدن
زياده بيلورم ديمش سن بيوردي بركه كرچكدر لكن سن بكا
صلوات ويرمزسين بن امتمي صلواتي قدر بيلورم ديدي
چوقكم اوياندم هركون يوزكره صلوات ويرمكه باشلادم
بركره اول حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى
واقعه ده كوردم بيوردي بركه اشنه بشمدي سنى بلدم
واجنرته شفاعت ايده رم ديدي بوصلواتك فضائلي
وثوابي غايت جوقدر جمله سيدن يارمق هيچ بروجهله ممكن دكلدر
وطاعت كوترلمز وياخود فلان واقعه لر بوكا كوره قياس
اولنه حديث رسول الله صلى الله عليه وسلم بندي يا ابا هريره
دبلرسنكه بنم اله عرش كوتكه سنده مصالحه ايده سين
وبولشه سين بكا كونده يوزكره صلوات كتوير
وبلرسك بنم حوضمدن ايچه سين اوج كونر اصلا
كوسلو اولميا سين مسلما الرله ودخي امتمدن بر كمسنه

ايصلاردن كسل وخلقي مساوي ايدرلردن كسل وتنبي
خوشحاليه اورتوقشدرن كسل الهمه اورتو قشمق اولدركه
الله ايله ديلدك ديه پس اولبله ايتمك كركدركه خوشحال
ديلدي يزدنبي ديلدك ديمك كركدر ديكر حديث
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايدي يا ابا هريره
برميلكيت خسته صورتيكي ميلكيت كسلوه يا رشيده
اوح ميلكيت يرودن قرداشين زيارت ايتمكه الفه بولور
برميلكيت برعالمدن حديث اوكرتمكه اگرچه عمل دنبي
ايتمز سكده حكايات اولنور ايكي كسنه اخرت قرنداشي
اولمشلر ايدي بري اخرته انتقال ايتملو اولدي سكرات الموت
بوكا كوبجك كلدي بجان تسليم ايدمدي بوحاله ايكن
اوبر قرداشي يانوبن كلدي ذال حاضر اولدي صورديني نجه
سين ايي قرنداش ديبركه اول ضعيف ويجاره حسته ايدي
حالوكم غايت مشكل اولدي بونجه زمان اوزكه جان
تسليم ايده مميه

بكا بر جان ودرمان وارميدركه كوجك حكيم واسا بلغنله
روحي تسليم ايدم ديدي اول قرنداشي ايدي بوخصوصي نجون
بلدن سكا جاده بولدر الجز علمك الله مجلسنده بولني
ايشتدم كه بركسنه حضرت سلطان كونين صلى الله تعالى
عليه وسلمه جوق صلوات كوندرسه اول كسنه اولدوكي
وقتده سكرات الموتي آسان اولمه وجان آجي سين جكميه
ديدي اول ضعيف همان بولني ايشيدي في الحال صلوات
شريفه مشغول اولدي وجان تسليم ايدي رحمة الله عليه
حكايه اولدركه حضرت سلطان انبيا صلى الله عليه
وسلم زمانى شريفنده برمؤمنك بردوه سي وار ايدي
ضايع ايدي يمردي جاعتدن برسي بوردي اوب اوينه
كتوردي بعده اول مؤمن دوه سني ارايوب بولدي
وكتوردي اول يهودي دخي حيله كار ايدي ايوب بولديغني
رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلدي ايدي يا محمد اول
دوه بندن اغوز ايدي يغم دوه مدر اورم ديدي اول

67/a

مؤمن ایدی بودوه بیمه‌دی بوقدر زمان ایدی وبوقدر ایلدرکه
بکا خدمت ایدر وبونکله قرنداشلرایدرم کیبی ایله اسباب
طشوردم بنجه سنك اولورایمش دیدی وازجمدی
غایت عناد اوزره طوروب البته حقم الیوردیدی
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ایدی تحقیق دوه
سنك ایدوکینه ایکی شاهدك وارسه کتوردیدی
اذن جهود ایدی وارمدی وارم کتوریم دیوب کندی
ایلدیکی اشنالردن برقاچ یالانجی شاهدلر بیدا ایدوب
حضرت رسول علیه الصلوه والسلامه کلدیلر
یالان یره شهادت ایتدیلرکه یامحمد بزبیلورزکه
بودوه بونك قوسینده اسکیدن بریدر وهرداعم اوتلاقدن
کلوب کیدوکنی کورودز حتی بزدنیابه
کلمزدن اول بونك قوسینه کلوب کیدرایمش برقاچ
کون ضایع اولمش ایدی آرایوب بولمادی مکر بومؤمن
وغرمش وصفلکرایمش شمدی میدانه جیقردی دیو افترا

67/b

ایتدیلر واول مؤمندن دوه‌ی الدیلر وبرای کسلسون
دیو امر ایلدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم ناچار اول مؤمن کوکلندن الله تعالیه مناجات
ایلدی الهی نبایت بنم حالوم سکا معلومدرکه بویله شدت
بنم خبرم یوقدر بکا افترا وبهتانله ایتدیلر بنی اوغری
جیقردیلر وناحق یره جهتی الدیلر والومی کسمکه قصد
ایدیورلر دیوب حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمه
ایتدی یارسول الله بکا یوق یره جف وظلم وحقارت
اولنیوردی سن دویه صورغلاکه سکا جواب ویرسون
کندویی کیمك اولدوغی وصاحبی کیم ایدوکی بیان
ایلیه اندن حضرت رسول علیه الصلوه والسلام
بوسوزه رضی اولوب دویه ایتدی یاناقه اذن جقیله
دله کل سویله دیدی دوه ایتدی یامحمد بنم صاحبم سن دیدیکن
کیمسه دکلدر بونلر یالانجی شاهدلردر وبنم
مؤمنه افترا وبهتانله ایتدیلر دیدی حضرت رسول اکرم

صلى الله تعالى عليه وسلم اول مومنه ايدي ياكشوانه قيلنده
سن نه عمل ايشلدك كه قبول اولدي وسكا رحمت ايدي ايتدي
سنك ايله ناحق يره كسلمدن قورتاردي وخفي اليوردي
وافيتا ويهتاني سندن دفع ايدي دردي اول حزن ايدركه
يارسول الله بنده هيچ بر عمل بوقدر وطاعت دخي ايدرم
واوقمق دخي يلمم الا بحق سنك روح شريفكه صلوات
ويورور ايدم بوندن ارتق غيري عمل بوقدر ديدي انلرن
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ايتدي جونكه سن
دنياده بكا صلوات وير ميكله حق تعالى سني دنيا بلاسندن
وشدت المندن قورتاردي ايسه مشغول اولسون بكا
اخرتده دخي سني مغفرت قلسون وعذابندن قورتاره ديدي
ديكر حديث عن ابي الدرداء رضي الله عنه قال قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم من صلى علي حين يصبح عشرا ومسي
عشرا ادركته شفاعتي يوم القيمه امام طبراني صحيحنده
نظاريكه ابي درداء رضي الله عنه دن مرويدركه حضرت رسول الله

صلى الله عليه وسلم بيورديكه بركمسنه صبح وقتنده
اون كره واخشام اون كره بكا صلوات وير
قيامت كونده اولكشي يه بنم شفاعتم ايرشه وبركمسنه
حضرت رسول عليه السلامه كلدي ايتدي يارسول الله
فقير لق غايتنه جالمشه كار ايتدي بكا نه چاره ايدرسين دي
بيورديكه بوري صلواته مشغول اول وجوق جوق
مداومت ايله ديدي بر زمان دخي بر عرابي كلدي ايتدي
يارسول الله اهليم وارد لسانمدن فيخ سوز صادر
اولور بوكا چاره بردر ديدي اكا دخي ايتدي بوقجه صلوات
كتوردي ابو موسى رحمه الله عليه حديث ابي صالحدن
روايت ايلركه سهل بن سعده مسندنده رضي الله عنه
بركون بركمسنه حضرت رسول عليه الصلوة
والسلامه معيشت طار لغندن شكايت ايلدي
اول حضرت سلطان كونين صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه
جون كذ ومنزلكه وارديكن اكر بركمسنه وارسه

سلام وبراکر بوغیسه بکا سلام وبرکه سوره
اخلاص وقودی اولکیشی بوبرده رعایت ایدی حق سبحانه و
تعالی معیشتنه سولقدر وسعت ویردیکی جمیع ممسکه
لری سینه خوش گیدیلر حضرت حصین اولیای موصلیدن
رحمة الله علیه نقل ولمیشدرکه اول کسنه واسطه ایله
روایت ایلر حضرتپناه صلی الله علیه وسلم دن برکسنه
مالی چوق اولدوغنی استرسه بو وجهیله صلوات وبرسون
اللهم صل علی محمد عبدك ورسولك وعلی المؤمنین والمؤمنات
والمسلمین والمسلمات عوارف رجمه سنده مسطوردر
صلوات بیمینه بوکه صکره بو دعای اوقیه احمد ایدی
اصبحنا هذا ورزقنا من غیر حول منا وقوة فلک الحمد ایدی
بنعمة یتم الصالحات وتنزل البرکات اللهم صل علی محمد
وعلی آل محمد وصحبه وسلم حضرت عایشه رضی الله عنها دن
مرویدرکه هر سحر یلک کره صلوات کتوره نجه گناهه
سویلدی وسویلمکی بتدی بشارت ویردی حضرت رسول الله

صلی الله علیه وسلم سعادتله سعردن کاری دوقیات ایدی
حضرت عایشه رضی الله عنها صلوتله مشغول ایش بترجك
طشره چقامدی صلوتی تمام ایدی انرك جقدی حضرت رسول
علیه الصلوة والسلام بیورمشلرکه یا عایشه بنوع کلدیلر
عدد قدر ایدی بیان ایدیجك ایدی یرکره ویرنه بیك
صلوات بیمینه گیردیو بوصلوتی تعلیم ایدوب بوکا
مشغول اولدی اللهم صل علی سیدنا محمد ما اختلف الملوان
وتعاقب العصران وکر الجدیدان واستقبل الفرقدان
ان وقلم روحه وارواح اهل بیته منا التحیة والسلام
وبارك وسلم علیه تسلیما کثیرا فرد وسدن
ابو رافع روایت ایدر رسول علیه السلام دنکه قولاغی جکلسه
بیمی کولسه حضرت پیغمبری یاد ایدوب صلوات
ویرمیه ودیکه ذکر الله بخیر من ذکرنی بخیر دیه ویا یا عنی
اولشوی وقت یا محمد دیوب فی الحال دفع اوله میه
بن عمر رضی الله عنه بویله دیمشدر واسن بن مالك رضی الله

70/a

عنه روايت اولنور كه حضرت رسول الله صلى الله عليه
وسلم بيورمشدركه جون برنسنه اونوده سين بكا صلوات
ويرك انشاالله تعالى خاطرك وزه كلور بونك فضيلتلرى
ابرسينك عملا ايله نام ده كتابلرنده مذكوردر شرعة
الاسلام ده كتورمشدركه نوبت بكا دكن سنت
اول حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام يه ايدوب
انون بيله تاكه رايحه سى دويوليه وخبرده كمشدركه
هر كيم كول قوفله صلوات ويرسه بكا جفا النمش
اولور وقرل كول معراج كجه سى رسول عليه الصلوة
والسلام ك يرتون خلق اولمشدير وسائر قوقوب يجمله
بله خلدر واخر وب الحمد لله ديوب صلوات ويرسه
اكر اول محله صلوات ويرمسه اولورسه بيحطاب
النمش اولور يعنى ابوطالب ففيه دن نقل صاحب كنز العباد
رحمة الله تعالى عليه كتاب السعادة دن نقل ايدركه
جون بركيسه مؤذن دن اشهد ان محمدا رسول الله ايشيدنجه

70/b

صلى الله عليك يا رسول الله ديه جون يكجى نوبتده اشهد ان
محمدا رسول الله ديه قرة عينى يا رسول الله ديوب يكى ياش
برمغينك ارقه سينى يكى كوزى اوزرينه قويوب اللهم
متعنى بالسمع والبصر ديه صلوات يمكدركه بركتلرى
ايديوب بوطريقله مذكوردر وبرمقلرينك طرنقلرى
كوزى اوزرينه قويوب وضع طريقله قويه مدة
طريقله دكلدر مى جكيه وحضرت شيخ امام ابوطالب
محمد بن على المكى رحمة الله عليه ورفع درجة قوة الغلوب
بن عتيبه دن رحمة الله عليه روايت اولركه حضرت رسول الله
صلى الله عليه وسلم بر جمعه كونى يومه عاشوره ايدى
جمعه نمازندن صكره مسجده كلدى ابوبكر
صديق رضى الله عنه بيله ايدى حضرت بلال حبشى رضى الله
عنه اكندى اذان اوقودى جون اشهد ان محمدا رسول الله
دديى ابوبكر صديق رضى الله عنه يكى ياشن بارغينك
ارقه سينى كوزينه سوروب قرة عينى بك يا رسول الله

506

72/a

72/b

اندن حضرت رسول عليه الصلوة والسلام بورديكي
راست سويلر انما اذنه نمازينك سنتيله فرض اراسنده
بوويجهله بكابركز صلوات ويرسه بيلكز
صلوات كثيرة مدن افضلدر ديو بوردي اول بودر
اللهم صل على محمد وعلى آل محمد بعدد كل معلوم لك
وعليه وسلم تسليما روضة العباد كوثر مشربه
حضرت رسول عليه الصلوة والسلام بورمشلركه
بركسنه عشر اون مال كسب ايلسه انك خوالجي
وارور زكوت وصدقه يابنه ذكر اولنمشدر
كيمكه صدقه ايليجك مالي بوقدر انك زكاتي صدقه
سي بودر اللهم صل على سيدنا محمد عبدك وحبيبك
ورسولك النبي الامي وعلى آله وصحبه وعلى جميع المؤمنين
والمؤمنات وسلم تسليما بعدد كل معلوم لك بو
صلواتك يوزيكي يوز بيكه وياخود اون كره يوز
بيكه صايلور الله اعلم ذكر تمام صلوات بودر

اللهم صل على سيدنا ومولانا محمد عبدك ورسولك النبي الامي
وعلى آله وصحبه وعلى جميع الانبياء والمرسلين وسلم تسليما
بعدد كل معلوم لك ايدي بو صلوات بنجي رسول عليه
الصلوة والسلام محضوص ايلمكه بلكه امته وصحابه
وجميع اتباعه عام ايلمكه دليل اراده صلام فعو ديو بورمشدر
وديني وسلم تسليما دينجه صلوات تمام اولنار ايدي
بو ذكر اولنان صلواتي شريفي ديمك ثوابي وفضلاتي
ارتقدر ذكر حديث قال النبي صلى الله عليه
وسلم من صلى على يوم الجمعه ثمانين مره غفر الله ذنوبه
ثمانين سنه قيل يا رسول الله كيف الصلوة عليك قال
اللهم صل على محمد عبدك ونبيك ورسولك النبي الامي
وعلى آله وصحبه وسلم عن انس رضي الله عنه قال قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم من صلى على صلوة واحده صلى الله تعالى
عليه وسلم عشر صلوات وحطت عنه عشر خطيات
ورفعت له عشر درجات رواه النسائي وعن ابن مسعود رضي الله

74/a

عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أولى الناس
يوم القيمة لكثرهم علي صلوة رواه الترمذي وعن عبد الله
بن عمر رضي الله عنه من صلى علي النبي صلى الله عليه وسلم
واحدة صلى الله تعالى عليه وملائكته سبعين صلوة
رواه احمد وعن ابو بكر ان رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال من صلى علي محمد وقال اللهم انزله المقعد المقرب
عبدك يوم القيمة وجبت له شفاعتي رواه احمد وعن
ابو هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم من صلى علي واحدة صلى الله تعالى عليه عشرا رواه
مسلم وديكر عن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من سره ان يكتال الاوفى
اذا صلى علينا اهل البيت فليقل اللهم صل على محمد النبي
الامي وازواجه امهات المؤمنين وذريته واهل
بيته كما صليت على ابراهيم انك حميد مجيد
رواه ابو داود بوذيكر اولنان الي دانه حديث شريف

74/b

مشكورة المصابيحدك اخراج اولندوي قال رسول الله صلى الله
وسلم من صلى علي مره لم يزل ذنوبه ذرة اللهم صل على
سيدنا محمد وعلى آل محمد وبارك وسلم عليه كثيرا
كثيرا بو وجهله صلوات ويرسه انك كناهي
زره دكلو قلمز حسبنا الله ونعم الوكيل يرليغار
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بوردي كه
يوم قيامتده خليفك غايت بكا بقيني اولدركه جوق صلوات
ويرمش اوله وينه بوردي مشدركه بركمسنه جمعه
توني بكا سكسن كره صلوات ويرسه سكسن
يللق كناهيمه كفارت اوله وهركيم بشيوزكره
صلوات ويرسه ابراجهاندن فقير اولمز وينه
بوردي كه دورت دره لو تشنه اشليه بكا جفا
ايدجيدر بري اورو دوزركن بوللرن بري نماز
قيلنك اوكندن كجمك بري موتنك اشدوب انك
ديدوكين بيله ديمك بري دخي بنم ادم يشدوب

75/b

والسلامی دوشنده کوره وهرنه مقصود وار بسه
حاصل ایده اللهم صل علی روح محمد فی الارواح وصل علی
جسد محمد فی الاجساد وصل علی قبر محمد فی القبور برحمتك
یا ارحم الراحمین وردوسدن حضرت رسول علیه الصلوة
والسلام ایدی کیمکه بکا جمعه کونی صلوات ویرسه بك
کز وبما قدر بیرین کوز مینجه دینادن جهنیه وکیمکه
جمعه کیجه سی بکا یوز کز صلوات ویرسه هرنه
حاجت دیلسه روا اولهٔ هیضمرن رسول حضرت علیه
الصلوة والسلام ایدی بکا صلواتی شویله ویرمك کرك
اللهم اعط محمدا الشفاعة الکبری اللهم ارفع له
الدرجة العلیا اللهم اعط سوله فی الارض والاولی
کما اعطیت ابراهیم وموسی خمسه دن ولیدد روایت
ایدر رسول علیه السلام ایدی هرکسکه لقدن اول جنته
یرمغنی عزیزینه وسون ویدی کز یرسه صلی الله علی
محمد دیسون حق تعالی کا شفاعتی وه اولدن نقل اولنور کیمکه

75/a

وصلوات ویرمك ودخی هرکیم بکا صلوات
ویرمکی اوشنسه حقیقت اوجقو بولمیه اوندی خطا
ایدی قوندن غافل کله هرکیم بو صلواتی کوندہ یوز کره
اقسه حق سبحانه وتعالا اول کشینك بیك کجمش کناهن
وبیك کلمه جك کناهن عفو ایلیه وبیك حسنه دیو یازه
یازه وقیامت کوندہ حضرت سید الکونین صلی الله
علیه وسلم الیندن جنته داخل ایلیه اول صلوات
شریف بودر صلوات الله تعالا وملائکته وانبیائه
ورسله وجمیع خلقه علی محمد وعلی آل محمد علیه وعلیهم
الصلاة والسلام ورحمة الله وبرکاته خمسه دن
هرکیم جمعه کیجه سی اربع رکعت نماز قیله
وهر رکعتده برفاتحه واوچ قل یا ایها الکافرون
واوچ قل هو الله احد اوقیه اندن صکره سلام ویره
اون یش کز بو صلوات اوقیه اخلاص ایله اندن
دوشکیه یاته واول کیجه حضرت رسول علیه الصلوة

76/a

76/b

78/a

ایجون بیلک کشی جمعه‌مدن آزاد ایدوب جنته لایق
ایلدی دیدی وردی فحان برکیسنه نمازدن صکره
ایکی قاداروب دعا ایلسه یاخود برحاجت ایجون دعا
ایدوکده اول اوچ کره پیغمبر علیه الصلوة والسلام
صلوات کتوره آندن فاتحه اوقوب آخرنده آمین
دیوب ایکی یوزینه سیله بنه اوچ کره صلوات
کتوره تاکه دعاکی حق تعالا قبول ایلیه ووجهنجه یدی آلت
یدی قات کوکدن کوب عرشی کرسی لمحه‌وکدن
صکره حق سبحانه وتعالا حضرتنه تشریف برکون
صحابه ایله بکر یارسول الله مومیلرك دعاسنی حق تعالا حضرتنه
کیم ایتیرلر اول سروری ایسنا محمد المصطفی صلی الله
تعالا علیه وسلم ایدرلر یا مومن لر یاخود بیر مومنه فحانکم
دعا غسله فاتحه نك اولنده واخرنده بیکا صلوات
کتورسه الله تعالا حضرتلری اول فاتحه سوزینی
یاوز اوقوش صورتنده یازدرر واول قوشك یدی یوز

78/b

باشی وار در هر باشنده یدی یوز دلی ویدی یوز آغزی
وار ویدی یوز دلی وار وهر دیلیله حق تعالا حضرتنه
یدی یوز دفعه تسبیح وتهلیل ایده ثوابنی اول فاتحه اوقیانلره
بغشلیلر ودخی اول فاتحه نك اولنده واخرنده کتوردوکی
صلواتلردن قوشلر خلق ایلیه وایلك ایجون ایکی قناد یرده اکر
فاتحه نك اولنده واخرنده ایکیشر صلوات کتورسه
اول قوشلر ایکی قناد یرده اکر اوچر کره صلوات
کتورسه اوچر قناد یرده اول قناد لرایله بیکلرجه
مغفرت مشرفه دکیدر اول قوشلر که قناد لرندن بر واز
اورووب افجسه کرکدر اولی دعایه قلمز
ملائکه لر دخی اول قوشلرك اوکنجه وارد نجه ضایعده
وصولنده عزرائیل ایدوکنی یدی قات کوکه دك
یلهٔ کیدرلر صکره اول قوشلر یالکز عرش آلتنه
واره حق سبحانه وتعالا حضرتلرینه سجده ایده دیکه
یارب سن بنی قبول ایله دیه حق تبارك وتعالا ایده سن

79/a

بتم حبيبمك صلوا يتله اوجوب كلمه سين بن سنى قبول
اللهم عزم جلاله وحفيون اول حبيبمك صلواتى حرمتينه
سنى قبول ايليه وارمقامكده قيامته دين اول سنى
حضرتنه صلوا يتله كورندن قوله شيخ ايله دبه
اول دخى قيامته دين اول فاتحه يه اولى واخرى صلوا يتله
اوقيان كسنه شيخ ايله اصحاب رضى الله عنهم اجمعين
بوسوزلرى حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دن
اشيديجك ايتديلر آنا مز وانا مز وجانمز سكا فدا
اولسون يارسول الله فاتحه نك اولنده واخرنده صلوات
اولمسه اولدعا يه كورديلر آنلر رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايتدى اول تكرى جقسون كنم بم جانم
آنك قدرت النده در اكر بركسنه اردن
وعورت دن يرى قات كوكلرى عبادتله
وطاعتيله ودعا ايله دولدرسه حق سبحانه وتعالى
قبول ايلمز تا بناكه صلوات كتوريجه ديدى

79/b

صدق رسول الله وصدقت انا عن المذكور بنده ابو هريره
رضى الله عنه دن روايت اولنوركه حضرت سيد
المرسلين صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه آدم پيغمبر عليه
الصلوة والسلام عرشه نظر ايتدى كوردى كه لا اله
الا الله محمد رسول الله يازلمش كوردى من ذنب ذنبا
فلا مغفرة ولا توبة الا بالصلوات على محمد صلى الله عليه
وسلم يعنى بركسنه كناه ايسه آكا مغفرة وتوبة
اولماز الا حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم
صلوات ويرمكله اولور آدم پيغمبر عليه الصلوة و
والسلام ايتدى يارب محمد كيمدر كه شرفنكله بيله
كتابت ايتدك بيورديكه يا آدم سنك اولادكدن
پيغمبر در بيم اول اسمكدن ماخوذ در حاصل
ايكيسى بيم محمد در دال دين اسلامدن آنى بجرة ميكائيل و
وحلمه ومجدمه ودين اسلامكه محكم اولخلقك
كزين سين تابع اولكه آكا صلوات ويرمكى

80/a

80/b

81/a

خالص ایدوم دیدی اولکشی یاشیخ جوکلو اولایدوم یدیرك
یوزین جیفه کوردیمکه یوزی منور وکوزلری کحل
ورایحه سی معطر اولدیش اندن صکره سعد ایدوم علی الدوام
اول حضرتلرینه صلواتنه مشتغل اولدم تاکم شفاعتنه واصل
اولوب مهما یکون خالص اولدم دیدی شیخان نوری
ایدی صحیح سویلرسین امر ایدیکه شاکردلری کلوب
بوفضیلت استماع ایلدلر وکتابلرینه یازدیلر تاکیم
مسلما اولدم وفضیلت صلواتی معلوم اولدی واقعه لطیفه
حضرت امام شافعی رضی الله عنه رحمة الله علیه ایدر واقعه ده
کوردیلر وفات ایدوکندن صکره وایتدیلرکه
خدمتکاریلری وبرلغدری دیدی نه سبب ایله دیو سوال
ایدیلر بویله صلوات کبری اولدخی کایتات علیه الصلوة
والسلامه ویردم اندن سبب ایله دیو جواب بویوردیلر
ندر اول صلوات دیدیلر بویوردیلرکه اللهم صل علی محمد
بعدد کل من صلی علیه وصل علی محمد بعدد من لم یصل

81/b

٨١

علی کما یحب ان یصلی علیه وصل علی محمد کما امرت
بالصلوة علیه وصل علی محمد کما ینبغی الصلوة علیه
شیخ سعد الدین حموی قدس سره دن منقولدر کیم هرکیم
پیغمبر علیه الصلوة والسلامه صلوات وبرسه بوقوله
که اللهم صل علی سیدنا محمد مطلق جواد الامان فی
میدان الاحسان ومرسل ریاح الکرم الی روض
الجنان وعلی آله محمد وصحبه وسلم بوصلوات شریفه
هرکون بش وقت فریضه دن عقبنده اوچ کره
یا بدی کره یا اون کره دیسه الله تعالی فضل الله اول
کیمسنه دنیا دن خرتله ایمان الله کیده امیدی بوصلوتدن
غافل اولمیه دایم دیمکه عادت ایدنلر تعلیق تفسیر ده ایدر
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی هرکیم
جمعه کون نمازندن صکره بکا یوز کره صلوات
کوندرسه یوز رسل عبادت ایتمشجه ثواب وارید ویازه
ایدی هرکیم جمعه کون سوره فاتحه واخلاص

82/a

وابكي معوذتين افسه تورابي وزبوري وانجيل وقرابي
بوزيركرمي كزاو قوشجه توابي واردر كعب الاحبار
ايوزاكوورات انجيل وزبوري تورزونك بركفه سين
قوسكر وفاتحة الكتاب بزيكا قوسكر فاتحه اغزيكله
دبكر فضيلت عظيمه وصلوات بودركه مرحوم
ومغفور له ابوالسعود افندي حضرتلري بيور مشكه كيمسه كه
بوصلواتي بنم عمي بركز افسه اوج يوز كره صلوات
كوندرمشجه توابي واردر اللهم صل على محمد ما دامت
الصلوة وبارك على محمد ما دامت البركات وارحم
محمدا ما دامت الرحمة اللهم صل على نور محمد في الانوار
وصل على روح محمد في الارواح وصل على جسد محمد
في الاجساد وصل على قبر محمد في القبور وصل على تربة
محمد في التراب وصل على جميع الانبياء والمرسلين وآل محمد
رب العالمين ابو هريرة رضي الله عنه حضرت رسولدن
اشيدمكه هركيم بوصلواتي كوندرسه بن اكا يارين قيامت

82/b

٨٢

كوندره شفاعت ايليم وانك شهيد ليكينه طاغلوق ويرم
ديدم اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وبارك على محمد وعلى
آل محمد وارحم محمدا وعلى آل محمد حديث شريفده كمابت
اولدوركه تكري تعالى حضرتلري بر ملايكه به
خطاب ايدوب برشهرك قومي بكا عاصي اولمشدر وار
اول شهرك اليمز اوستونه چوروجمله قومي ملاك اولسون
ديدي اول ملايكه ذاتي وارديب برباقدي جماعتنه اوغرديب
كوردي كه باقدي بنم لري وحركتلري خير
عمله ميل ومحبتلري وارديو بونلر مرحمت ايدوب
ايسركدي بجوب كتدي واول شهري اليمز اوستينه
كوردي قومي بزم بجوب ملاك اولوقدن صكره
حق سبحانه وتعالى اول ملايكه به خطاب ايدوب ايتدركه
اول برباقدي جماعتي بجون ايقودك ملاك اولمدك امرمي
تبرينه كتورمدك بكا عاصي اولدك ديو بو
ملايكه خشم وغضب ايدي وجمله قنادلرني

فردروب ومرتبه سين آشغه اندي وبنجه بيل عمادن
قالدي يركون جبرائيل عليه الصلوة والسلام بوكا
اوغردي حالين صورديي يومك دخي حضرت جبرائيل عليه
السلامه غايت يلوارديكا شفاعت ايله حق سبحانه
وتعالا حضرتلري بنم قنادلريمي ومرتبه مي ويرسون
سن اوملايكه لركبي اوچمرديو تضرع بنا زاندي حضرت
جبرائيل عليه الصلوة والسلام اولسون ديوب حق تعالينك
حضورينه وارد قده اول ملك حالين عرض اندي حق
سبحانه وتعالا اسندي استرمكي قنادلريمي ويرم هركون
محمدك اوزرينه صلوات ويرسون ديدي جبرائيل عليه
الصلوة والسلام دخي بوخبري اول ملايكه
كوردي بنجه بيك بيل اول حضرت پيغمبر عليه الصلوة
والسلامه صلوات كتوردي كوندن كونه
صحت ويريلوب وقنادلري يتوب اوكسيلدن اعلا
مرتبه بولدي اميدي هركيم حضرت پيغمبر عليه

الصلوة

٨٣

الصلوة والسلامه هركون جوق جوق صلوات ويرسه
حق سبحانه وتعالا انك دنيا واخرت مرتبه سني وديلدكي
يوجه ايلكه وعرشي اردوره يمكه كوندن يوزكره
بكا صلوات كوندرسه حق سبحانه وتعالى انك يوزناجيندن
رواقيله اوزري دنياده وبيمش ماجيندن خزاينده وبرز
وحديث شريفي جابر حضرتلري روايت ايدر حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دن ذكر حديث بودركه هركيم
كوندن بكا يتمش دفعه صلوات شريف كوندرسه لم يغفر
ابدا يعني ابدا فقير قلمز كورمه ومال رزق جوق اوله
وبمكه بيلكدن صلوات ويرسه اول كمسنيه واقعه
سنه جنت مشتولكه لم بحديث دخي بوردر مشركه هركيم
بكا بيلكزه صلوات ويرسه اناجهنم اوزينه حرام اوله
واقعه بعض سلفدن ابن مسعود رضي الله عنه روايت ايدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم اينه بكه جبرائيل بكا خبر ويردي
جبرائيل بكا ميكائيل دن واسرافيل دن واسرافيل لوح محفوظدن

84/b

الآفات وتقضي لجميع الحاجات وتطهرنا بها من جميع
السيئات وترفع بها عندك اعلى الدرجات وتبلغنا بها
اقصى الغايات من جميع الخيرات في الحيوة وبعد الممات انك
ارحم الراحمين وذكرا وثمرتكه بركون حضرت جبرائيل
عليه الصلوة والسلام سلطان انبيا عليه الصلوة والسلام
مك حضور شريفينه كلدي وايتديكه يارسول الله بر
غريب تسنه مشاهده ايتمكه كوه قاف اردينه وارديم
بركريه فرياد ايشيدم اول نداله طرفنه كيتدم كوردم ملكه
اول كوكده اول ملكي كمال خشمت وعظمتدن كورمش
ايدم شويلكه برتخت اوزرنده اوتوروب يمش بك ياران
قرشنه خدمتنده صف بغلوب دورمشلر ايدي
اوملك نفس وبرجكه حق سبحانه وتعالى ايله تفسيرن
برملك خلق ايدر ايدي بوكون كوه قاف اردينه تالان
وكريان يالويريي يانمش وخورا ولمش كوردم ايمدي
شول ايندم ايتدي معراج كجه سي حضرت محمد عليه الصلوة

84/a

يازلشدركه هركون وهركجه اوچ كره صلوات
وبوسه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اندسه صلى الله على محمد وبسه
عز سبحانه وتعالى اك يوز ماجيز روا اليكه كمتر ياتي
اودن قورتلوا وله ورديكمكه بو صلوات صباح واخشام
ديسه قيامت كونى بم شفاعتم اكا ايرشه اللهم صل على
محمد وصحبه وسلم لا ينقطع بادابده واقعه بعض سلفدن
منقولدركه برجماعت دريادن اوتوب عظيم فرتنه
اولوب غرق اولمغه قريب اولدي بمجاندن اومید
كسدكده بر اشناده بكا خواب غلبه ايلدي
واقعه ده كوردم درحضرت رسول الله صلى الله
عليه وسلمي كوردم ديدي بوردي بلرا قل كيشي يه دينوا
بيك كره صلوات اوقيوب مشتغل اولسونلر ديدي
اوندن بندم واقل كيشي يه خبر ويردم منوز اوچ كون
اولمدن يادسنا كن اولدي وجمله خلاص اولدق اللهم
صل على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد بحسابها من جميع

وَالسَّلَامُ يَا بَنْدَهْ كَمِيشْ بْنِ مُحَمَّدْ اُولُورْدُمْ رِعَايَتْ
تَوَضِيعْ اِيدَرْمْ بُوبِلَالَكِيهْ كِرِفْتَارْ اُولَادُمْ وَاوْحْ اَفْلَاكَدَهْ
جُرْمُ خَاكَهْ دُوشَدُمْ يَا جِبْرَئِيلْ اُلْطُفْ وَكَرَمْ اِيلَهْ بَنِي
حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَدَنْ شَفَاعَتْ اِيلَهْ دِيَهْ يَا رَسُولَ اللَّهْ شَفَاعَتْ
فِرْدِسِ اَعْلَيَهْ دَهْ سَجْدَهْ وَتَضَرُّعْ اِيلَدِيمْ اَوْلْ مَرَدْ حَقِيقَتْ
مَغْفِرَتْ دِيلَدِمْ حَقْ جَلَّ وَعَلَا بُورُدِيكِهْ يَا جِبْرَئِيلْ اَوْلْ مَلَكَهْ
اِيتِكِهْ لَكَرْ مَغْفِرَتْ طَابْ اِيدَرْسَهْ مُحَمَّدْ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى
عَلَيْهِ وَسَلَّمَهْ صَلَوَاتْ شَرِيفْ وِيرْسُونْ تَاكِيمْ اَوْلْ سَعَادَتَهْ
وَيَمْ قُرْبْ حَضْرَتِلَهْ اِيرِشْسُونْ دِيَهْ يَا رَسُولَ اللَّهْ اَوْلْ مَلَكْ
حَضْرَتِكَهْ صَلَوَاتْ وِيرُوبْ قَنَادِيرِي اَوْلَكِي كِبِي اَوْلُوبْ
اَفْلَاكَهْ مَقَادِ اَوْلَسِنَهْ صِيرَانْ اِيدِي رِيَاضِ الْاِنْشَادَهْ صَلَوَاتِ
ذِكْرُ الْمَغْرَبْ رَاجِحَدُرْ رِيَاحِي سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اَذْكُرُونِي
اَذْكُرْكُمْ بُورُدِي سَنِي ذِكْرِ اَيْلَهْ بَنْ دَخِي سِنِي
ذِكْرِ اِيدِيمْ بُورُدِي بِرْ ذِكْرِ مُقَابِلَهْ سِنَدَهْ حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى
دَنْ بِرْ ذِكْرِ عَوَضْ اُولُنُورْ اَمَّا صَلَوَاتْ مُقَابِلَهْ سِنَدَهْ

٨٥

بِرْ بَنَكْ عَرَضِي اُولُنْ وَاقِعْ اُولُورْكَهْ مَحْبُوبِيتْ بُومَعْنَايِ اِقْتَضَا
اِيدَرْ رَوْضَةُ الْعُلَمَادَهْ كَوْرْمِشْلَرْ اِمَامْ حَسَنْ بَصْرِي رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ
اِيدِرْ بُوعِصْمَتْ اِبْنِ نُوحَهْ اُولْدُوكْدَنْ صُكْرَهْ وَاقِعْدَهْ
كَوْرْدُمْ اِيتْدِمَكِهْ اَيْ بُوعِصْمَتْ حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى سَكَا
بَنْدِي دَدِمْ اِيتْدِي بِرْ غَيْرِي اِيتْدِمْ نَهْ سَبَبْ دَنْ اِيلَهْ دِي
اِيتْدِي هَرْ بَارِي حَضْرَتِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَدَنْ
حَدِيثْ شَرِيفْ نَقْلْ اِيتْمِشْ اِسْمِي شَرِيفِنِي اَكْدِيكَهْ صَلَوَاتِ
شَرِيفَهْ وِيرْ اِيدِمْ اَنَكْ بَرَكَاتِيلَهْ بِرْ غَيْرِمْ كُوفْدَهْ بِرْ
كِسْنَهْ وَارْ اِيدِي خَلْقَهْ كِتَابْ اِيدَرْدِي وَعَادِتِي
اَوْلْ اِيدِيكِهْ هَرْ بَارِكِهْ حَضْرَتِ رَسُولْ عَلَيْهِ الصَّلَوٰةُ
وَالسَّلَامُ اِسْمِي شَرِيفِنِي كَلْسَهْ عَقِبَنْدَهْ صَلَوَاتْ
بِرْ اَرَا اِيدِمْ اُولْدُكْدَنْ صُكْرَهْ وَاقِعْدَهْ كَوْرْدِيلَرْ خَاكْ
بَجَهْ اُولَادِي دَبُوسُوَالْ اِيتْدِيلَرْ يَتِرِي حَقْ تَعَالَى بِنِي بِرْ غَيْرِي
اَوْلْ سُلْطَانَكْ اِسْمِي شَرِيفِنِي عَقِبَنْجَهْ صَلَوَاتِ شَرِيفِي
يَرْدُغُومْ اِيجُونْ بِرْ غَيْرِمْ دَدِي تَعْرِيفْ شَكْلَنْدَهْ دِيكَ

86/a

اولمشدر جونكي آدم پيغمبر عليه الصلوة والسلام عرش
ساقنده لا اله الا الله محمد رسول الله يازلمش كوردي اول
حضرتك صلى الله تعالى عليه وسلم عزتي معلوم اولدي
جنتدن وحور عرفدن وهر طاقدن وهر اشجاردن و
سمرادن وازهاردن اول حضرت رسول عليه الصلوة
والسلامك نام شريفي كوردي وشيث پيغمبر
عليه الصلوة والسلامه ايتديكه جنته هيچ يرنسنه
كورمدم الا اول حضرتك صلى الله عليه وسلمك نام
شريفلري ايله مزين اولمش ايدي وعرش وكرسي
ولوح وقلم انك نام شريفلرندن خالي دكل ايدي شيث
پيغمبر عليه الصلوة والسلام ايتدي اولمي آدم
عليه الصلوة والسلام سالكن اولدي اوج دفعه سؤال
ايدوكدن صكره بيوردي كه ياشيث بكا خطاب
كلديكه لولاك لما خلقت الافلاك وما خلقت
الدنيا والاخرة والجنة والنار ولولا محمد لما خلقتك

86/b

٨٦

يعني جميع اشياي سنك ايچون خلق ايدم وسني حضرت محمد
صلى الله عليه وسلم ايچون خلق ايدم بيان معراج ابن
عباس رضي الله عنه روايتيله ابوبكر ابوسفيان بن حرب
ايدر بن قيصر روم يانينده ايدم وانكله محمد عليه الصلوة
والسلامك اوصافني قيصر دن ملازملرندن صورق
ايسمع ايدم انلر رجوع ايدجك هرقاوره رنسك كلور
ايدم فصيح لسانيله لا اله الا الله محمد رسول الله ديرلر ايدي
تاكه بو آتي كوردم صاحبنون فحش يانانه كيمش
مراد ايتديكه اني طوتام اولات يوزني بكا ايدوب لا اله
الا الله محمد رسول الله ددي بن ايتدم عجب دين بولات
سويلردم اول ايدي يوندن عجب سكا بو نسنه ديه
يم سبي ديه بن ايتدم دي حق تعالا سني يرندي وحرمنه
عيبدن سكا رزق مركون يرسون بو كلمه صيبه
آبا دايدرسين ورسوليمنه ايمان كوزمزسين ديدي
بن ايتدم رسولي كيدر ايدي حضرت محمد عليه الصلوة

87/a

والسلام النبي العزبي الهاشمي القرشي المكي المدني صاحب
التاج والبراق ذره بن ايدرم سن بوني ندن بلدك دوي
ايدي ربنم اطام ايدي ابليس عليه اللعنه حشمجانه و
حضرتلري ندن او نزانه حاجت استدي ويردي وايتدكه
محمده وان سكا امر نه سوال ايدرسه طوغري سويله
صقله اكر بلدن سويلمك اولورسن سني يارا اولكدن
آتش ايدرم يقرم دردي اول دخي امر حصيله حضرت پيغمبر
عليه الصلوة والسلامك حضور شريفينه كلدي
اول دبلدوكي حاجتك سبيني بوكا سوال ايلدي جمله
سنك جوابي ويردي وهر حرفن آخرنده آيت شريف
كوردي حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام
ايدي يالعين سنوك سويلدوكك جوابنه اينانمادم
لكن حقنده آيت شريف اولورسون حق سوز
اولدوغين اينانديم كر مكيده شيطاندر للعينك
دبلدوكي بوايدكه قيامته دك باقي اولق وجمله

خلقك اوزرينه مسلط اولق وهر بر سين طوغري
بولدوكي جقروب كنده وبه تابع ايلمك كبي شيلر ويلشدر
وانك سومدوكي وسودوكي كملر ايدوكي بيان ايلدي
وخلقك جوعي كندينه تابع اولدوغن بلدردي يعني
طقوز بوز طقسان طقوزي بيمدز انجق بري ستكدر
سكا تابع اولوردي هله بنجه كلامه كمر بوراسيني
نه يوزدن ونه مرحيله ابزالدن واغوا ايده جكني بيان
ايلدي بونك عضيم مفصل حكايتي واردر امما اجمال
اولندي تقرير وبيانه احتياجدر انجق ودكلو صلوة
حصوصيجون بيان اولندي ايدي حضرت پيغمبر عليه
الصلوة والسلام ايدي يا شيطان سنك ياشكي نه
كسر ايدي يالحمد يكمكه سنك اوزرينه
صلوات كوندره اول بنم ياشمي كسيمش كبي اولورغايت
سني سومدوكمدن دكل مجالسوز اولدم ديدي تحفه دن
ابن بابان اصفهاني ايدركه حضرت رسول صلى الله عليه

خلق

88/a

وسلم دوشده كوردیلر وایدیکه حق تعالی حضرتلری
ایمام شافعیه قیامت کونی حساب مرور و میسر
واوجماعه المیسر بولنکی کلمه برکاتدن صلی الله علی محمد
کما ذکره الذاکرون وغفل عن ذکره الغافلون
فرد وسوی ابن عباس رضی الله عنه ایدر انصاردن بر کیمسه
خانه جون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه کلدی
ابوبکر ایله کلدی ایکیسنی بر کوسترمدی بعده اول کیمسه
کیرجک حضرتلرینه رسول علیه الصلوة والسلام
ابوبکره ایتدی سکا فتی خاطر دکوزه بیرکلدی
ای ابوالفیزه بیرکوسترمدیکو دیدی ایتدی بلی یا رسول الله
ایتدی والله بکا دخی سوکیله بعد اراسنده کیسنه کرمیکی
خوش کلمز امتا اول کیمسه بکا صلوات ویرمدی
امتمدن ایکیلیسی صلوات ویرمز ابابکر ایتدی یا رسول الله
اول صلوات بنجه دیدی ایتدی اللهم صل علی محمد
عدد من صلی علیه وصل علی محمد عدد من لم یصل علیه

88/b

وصل علی محمد کما صلیت علیه وصل علی محمد کما ینبغی
الصلوة علیه وصل علی محمد کما تحب وترضی
وصل علی محمد کما امرت ان نصلی علیه تحفه دن
ابن عباس رضی الله عنه ایدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیوردیکه جزای الله عنا محمدا ما هو اهله ویسه
یمش بیک فرشته بیک کون رحمته برقمشیجه اولکه
ثواب جوقلغی جهتندن ابوهریره رضی الله عنه ایدر که رسول
علیه الصلوة والسلام ایتدی کیمکه دیلرسه انک ثوابی
زیاده اولکه ایتسون اللهم صل علی النبی واهل بیته
وازواجه امهات المؤمنین وذریته کما صلیت علی
ابراهیم وعلی ال ابراهیم انک حمید مجید شامدن
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه حضرت رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلمدن روایت ایدرکه حضرت رسول الله
بوصلواتی برمقاری الله صیاردی اللهم صل علی محمد
وعلی ال محمد کما صلیت علی ابراهیم انک حمید مجید

89/a

89/b

90/a

90/b

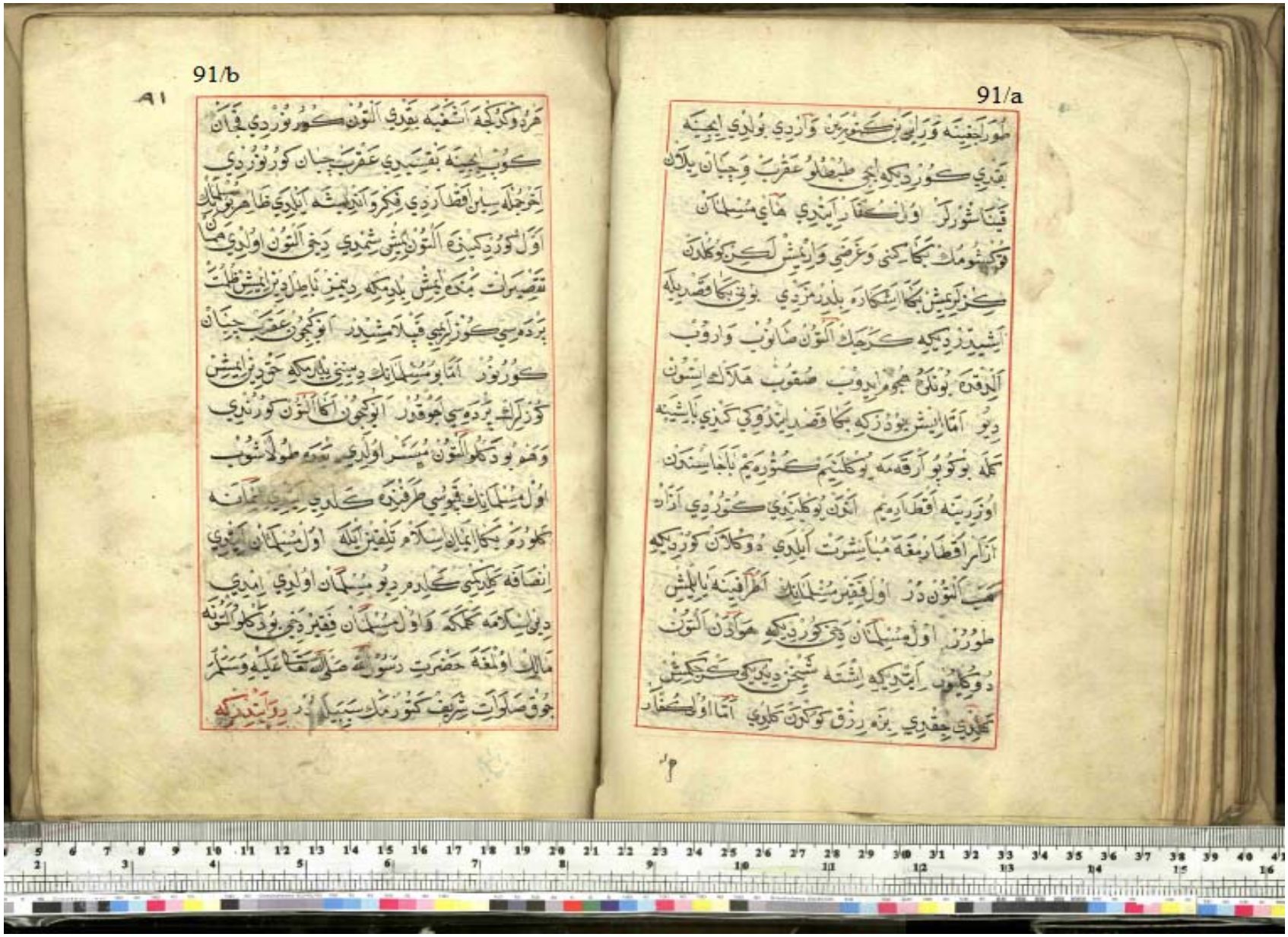

91/a

طور لجفينه ورايرن كنورمن وارديي بولديي ايجينه
بقديي كورديكه بجي طيطالو عقرب وجيان يلان
قيناشورلر اول كفار ايلديي هاي مسلمانان
قوركيشومك بكا كني وغرضي وارايش لكن وكلدن
كزلرايش بكا اشكاره بلديرمزديي بوني بكا قصد يله
ايشيدرديكه كرجك التون صانوب واروب
الرقه يونانلو هجوم ايدوب صقوب هلاك ايتوب
ديو اما ايش بودركه بكا قصد ايتدوكي كديي بايشينه
تكله بوكوبو ارقه مه يوكلنيم كتورديم بالجا ايستدن
اورزينه اقطاردم التون يوكليديي كتوردي ازاد
ازار اقطارمغه مباشرت ايلدي دوكلان كوردي كه
جمله التون در اول فقير مسلمانك اطرافينه بايلمش
طورور اول مسلمان بني كوردي كه هواذن التون
دوكلوب ايتديكه اشته شيخ ديدي كي كرتكش
كلديي حقديي بزه رزق كوكدن كلديي اما اول كفار

91/b

هردوكدلجه اشغيه بقديي التون كورنوردي فجان
كوبي بحينه بقسيديي عقرب جيان كورنوردي
اخر جمله سبلن اقطاردي فكر وانديشه ايلديي ظاهر يوزلمك
اول كوردكيزي التون ايش شمديي دكي التون اولديي مسلمان
تقصيرات بنده ايش بلديمكه ديمز باطلدن ايش قلمز
پرده سي كوزلريي قپلامشدر انوكجون عقرب جيان
كورنور امابو مسلمانك ديني بلديمكه حق دن ايش
كوزلرك پرده سي اچوقدر انوكجون كه التون كورنديي
وهم بودكلو التون ميسر اولديي بنده طولاشوب
اول مسلمانك قپوسي طرفنده كلديي ايمان
كلورم بكا ايمان اسلام تلقين ايله اول مسلمان ايشدي
انصافه كلديكي كلدم ديو مسلمان اولديي ايدي
ديو اسلامه كلمكه واول مسلمان فقيرده بوذكلو التونه
مالك اولمغه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
جوق صلوات شريف كتورمك سبيلدر ديو بيلدركه

92/a

حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم مسجد ايچنده
نماز قيلوب اغادي حق سبحانه وتعالى حضرتلرى جبرائيل
عليه الصلوة والسلام ايندي يتوار ايشك محمد سلام
ديكور ويرت يا محمد بجون اغلرسين ديكل جبرائيل
ديمكدي ايندي يا محمد الله تعالى سكا سلام ايدي
بجون اغلرسن ديسم بس حضرتلرى پيغمبر عليه الصلوة
والسلام ايندي اوغلم ابراهيم ايجون وفيزم فاطمه
ايجون اغلرز ديكدي وكندو باشم ايجون اغلرز ديكجك اغلامكه
كناهكار اوممتمك ايشي يوقدر اولده ديو اغلدي
جبرائيل عليه الصلوة والسلام ايندي يا محمد كوري
تعالى كل برخلعت ويرديكه اول خلعتي هركيم ايدرسه
اعتقاد بله يردن كوكه وارنجه تعدد كتابي
وارايسه عفو اوله ديدوكده پيغمبر عليه الصلوة
والسلام ايندي يا اخي جبرائيل نيتر بكا خير ويركل
ديكيم جانم ديرلسون اول خلعت نيدر جبرائيل

92/b

عليه الصلوة والسلام ايندي خلعت اولدركه يمكه
اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل محمد ديسه تكري تعالى
عز وجل عبيك باقولوم بم دوستمسون ديو عرش
وكرسي ولوح قلم لبك بم دوستمسون ديركر
جبرائيل ومكائيل واسرافيل وعزرائيل عليهم الصلوة والسلام
لبيك بم دوستمسون ديرلر واوجاق فيزلرى وحورلرين
بم دوستمسون ديرلر واي وكون والشمس والقمر
اودركر يا رب بزه ديل ويغر ويركل بونلره عاشق اولدق
بزدن صلوات ويره لم كورد وكفر جزه ويو تركله
دوست اولله لم ديرلر حق سبحانه وتعالى حضرتلرى ديكه
اي اي كون وشمس وقمر قصور عالم بم فوزقوم دركه
بزه ملاك اولورسز بن تكري تعالى عاشق اولورم
اكر قولره ازميدي فيتمه كورردوم ديوكه سن
صلوات ويرسك جميع بنات وحيوانات بم دوستمسون
ديرلر وكيمكه اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل محمد وصحبه

93/a

93/b

94/a

اول بنم عزیز قولوردر اما سزلری صنردہ امدی سن
صلوات ویرسک تکری تعالی حضرتلری جبرائیل علیہ
الصلوۃ والسلامہ فرمان وخطاب ایلیہ کہ تیز یر
اوزرینہ انکل اول بنم عزیز قولومدن دیلی اول کرکلو
ادی امدی تعدد سنده قبل وارایشہ صایعیل انون
بمکا بلدرکل اول صادق قولومدن فلینہ دکمہ هر
بریسینی یرفرشته ایلرمه تجانکم قیامت کونی اولسه
اول فرشته لری کتورمه هر بریسینك الندہ یدیشر
یورآق اولہ کلہ لر وتوبسی کومردن اولہ کبرکی
یاقوت دن اولہ ودیشلری ایکی دن اولہ واکری زبرجدن
اولہ محمد اسملری ایکی کوزلرینہ لر ایدہ لر سبحان الله
یجب تسنه دیدکلر انون حق تعالی وتقدس ایدہ بو اول
قولی مزکیم بنی وحبیبمی کارلردی یعنی صلوات ایله کارلردی
دیمکدر یا محمد سنك رضاوغنی وخشنودلغنی استمکا
ویردم یعنی شوقدر کیم یازدقلری صلوات یوق

94/b

برہ کا یتله محمد حرمتنده انك یازوغن عفو قیلورم دیر یتنه
حق سبحانه وتعالی ایدی یا محمد فلان علی یزصلوات برکا یتده
یرتورم دیر ویتنه ایدی یا محمد دور دیمکدر توکدہ
یرده کنز وارودر اول دکز ایچنده یراغلر وارودر
واوزرینده یزفرشته وارودر اول فرشته نوبسی کومر
دن در کوزی انون دنیور قنادی کوشدنیور اول
قوش اول کچه صلوات برکا یتله اوتورر وطعامه
صلوات در امدی سن صلوات ویرسك اول دکز
ایچنده اولان اغاج طبقلو قوش اولور واول کچه دررلو
درلو رحمت چچکلری بتر اول قوش اول چچکی یدی قرنی
طولیار انون اول قوش رحمت دکزینه چمر اول
کتورر یزکوزنه یمش کنج بودنیای دکز تورر
محمد امتی اوستونه رحمت مچر اکر اول رحمتدن کما قلر
اوزرینه صاجلسه ایدی عذابدن نجات بولمیدیلر واکر
اولکر صلوات اوازین ایشتسلر طاموایچنده یاقلرده

95/a

عذاب كورسه لر اول ساعت فرمان كه ليدي يمك
جبار دكه رحمت كوره لر عذابي كوره لر صلوات
يره كاينات ذر ويره حق سبحانه وتعالى سورر كه يا محمد
امتلرو كه ايتسون سكا جوق صلوات وو رسونلر بن سنك
امتلرو كك بلا مني وغما ز لغني وغيبت ايلدكلرني بيلورم
صلوات بركاينات آزاد قيلادم ديو ليدي سيز صلوات
كوتورمغه مجبور اوتشز سز حضرت پيغمبر عليه الصلوة
والسلام بيورمشدركه بوكمسنه قبرنجه طوكوز
اولوب خورتلسه بركيشي دخي قيامت صلوات
كتورسه اول صلوات بركاينات وحمد المصطفى صلى الله
تعالى عليه وسلم حرمتينه بوجه تكري تعالى حضرتلري
اول عذابي آندن كيده ره بخانه ويره حضرت رسول
عليه الصلوة والسلام كه برصحابسي واولادي آدم
سعد ابن وقاص اولدي رضي الله عنه رسول الله عليه الصلوة
والسلام اكا ايكي اوق ومشق ايدي بري سيف الله وبري

95/b

٩٥

سهم الله يركون بنجه بيك كفار ميدانه كلوب جنك
وجدال وفتنه سعد ابن وقاص رضي الله عنه حضرتلري
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فتنه كلدي
ايدي يا رسول الله بكا اذن ويرسنكه تعالى
حضرتلرندن نصرت دله بن رحمته سابقا اولم تكري
حشوده مجنون كافرلره رحمله قيلادن وهم مبارزلق
قيلادن حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دن كا
دستور ويردي دين خايجون ومسلمانلر قوجون محمد
حرمتي قوت برله توكل تركينه انلندي رجا اوفني
عنايت يا بسمله كزلدي محمد دوستيغنه صلوات
ويردي براوق اتدي موكي قدرت برله يك كافري دشوردي
اول اوقي حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم كوردي
ايدي يا سعد جزاكم تنم سكا فدا اولسون قيامت كونده
بنم شفاعتم سكا واجب اولسون براوق دخي آت خشوده مجنون
ابن وقاص يه توكل تركينه انلندي رجا اوفني عنايت يا بسمله

كزادي ايكي صلوات ويردي براوق اندي مولي قدرت برله
اول صلوات بركاتيله محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم
حرمتينه ايكي بيك كافري قتل ايلدي تكري تعالى حضرتلرين
ذكر ايدوبكه يانوشته لرم سعد قولمك خاينى طبقيه اورم
رسوله خشنود يغجون كافرلريله محاربه قدر يغجون
كوكلم بوسيني بوك يم رحم اوستونه صحوك وجبرائيل
عليه الصلوة والسلام مه ايندي يا جبرائيل وارغل
رسوله سلام دكور يكل وايت جيبيم سعد
قولمه دستور ويرسون ثم خشنود يغجون براوق اشون
قدرتم كورسون جبرئيل عليه الصلوة والسلام دخى
كلدي حضرت رسوله ايندي صلى الله عليه وسلم
رسول الله دخى تكرى تعالى فرمانيله سعده دستور ويرد
وايكى كورنده اوبدي اول دخى يتنه قوى كل امتينه
اتلندي رجا اوقيني عنايت يا يسينه كزادي مولى
خشنود يغجون اوج كز فاتحه اوقودي واوج

كز حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم صلوات شريف
كتوردي براوق اندي الله تبارك وتعالى قدرت
برله واوج صلوات بركاتيله محمد حرمتينه دورت
بيك كافري اوردي ملاك اندي فسوكا فوز مقهور
اولدي جمله مؤمنلر عنايت بولديلر وصحابه كرام
غنيمت اولديلر وحضرت پيغمبر عليه الصلوة و
والسلام سروري وفرح بولدي ودخى ابى وقاص
رضى الله عنه اندوغى اوقى اول كوزه كرايجنده بولديلر
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمه سويلديلر تفكره
قالدي جبرائيل عليه الصلوة والسلام كلدي اندي
يا محمد سعده اينكل اول اوقى بردكن طلب المسون
اوجماعه كردي ايكجون كم سعد محمد عليه
الصلوة والسلام دوشنيجون اوج كره صلوات
ويردي تكرى تعالى اول صلوات خشنود يغينه
ومحمد حرمتينه اول اوج اوقى اوجماعه وبردى ديسر

97/a

ايدي سعد ابن ابي وقاص اوخ اوفاندي بودكلوكا فوري
ملاك ايدي صلوات حرمتيله وفوري اغاج اوجاغه
كيردي تعجب ديكليدر ايدي محمد امتي ايمان تاجي
باشنه اورويب تفوي لباسين اكنه كيوب الي
التمش يل عمري الله تعالى حرمتنده ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم سنتنده كجرسه توادنه صلوات
ويرسه وموكي رحمتيله ورسولك شفاعتيله يرالغنه
وطاعتلري قبول ايلسه وقيامت كونى ملكلر كبي اغرلسه
واوجاغه قوسه ودبدار كوسترسه قامو محمد امتي يرلره
عجب مي اولور پس قبر اكم بودكلوكا فرلر ملاك
اولديسه رسول الله عليه الصلوة والسلام نفسي غصه
كيندي امتي قيغوسي ذوشدي رازبن بازبني تكرر
تعالى حضرتلرينه عرض قلدي ايدي الهم لغفر غصات
امتي يعني اي بازدي خدا يرقلو امتيمي نار لغاغل بازدي تعالى
عزوجل طرفندن ندا كلديكه ياجبرائيل رسولمه وارغل

97/b

مشتولة غل امتي قيغوسي يرله كوكل غصه لواولماسون
ديدي جبرائيل عليه الصلوة والسلام كلدي ايدي يامحمد
حق سبحانه وتعالى سكا سلام قلدي وايدي قولمزدن
اومدكدن حقيقت اوخ كزه صلوات ويرسه
سنك حرمتك ايجون ودخي اوخ وفوواريشعه اوجاق
ايجنده يتمش درم ددي وصلوات شريف عجايب دلالتي
صل على سيدنا محمد النبي المختار عدد من صلى عليه من الاخيار
وعدد من لم يصل عليه من الاشرار وعدد قطرات الامطار
وعدد افواج البحار وعدد الرمال في القفار
وعدد اوراق الاشجار وعدد انفاس المستغفرين بالاسحار
وعدد اكمام الازهار وعدد ما كان وما يكون الى
يوم الحشر والقرار وصل عليه ما تعاقب الليل والنهار
وصل عليه ما اختلف الملوان وتعاقب العصران وكرة
الجديدان واستقبل الفرقدان وبلغ روحه واوراح اهل
بيته منا التحية والتسليم وعلى جميع الانبياء والمرسلين

مشتولة

98/a

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
عَبْدِكَ الْمُكَرَّمِ وَرَسُوْلِكَ الْمُعَظَّمِ نَبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهٖ
وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ يَا بُسْمَلَهْ وَسَمْلَهْ وَقُرْاٰنِ عَظِيْمَكَ وَفَاتِحَهْ
يَكَ وَاٰيَةِ الْكُرْسِيِّ كَ وَشَهَدَ اللّٰهُ وَقُلِ اللّٰهُمَّ مَلِكَ فَضَائِلِي
وَلَيْسَ سِرِّ بَاطِنِكَ وَاِخْلَاصِكَ تَوَالِي وَفَضِيْلَتِي بَيَانِدَهْ وَيَهِ
اِمَامُ زَاهِدُ فَخْرُ الدِّيْنِ اَسْنَادِ صَحِيْحِيْلَهْ حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ دَنْ بِرْ حَدِيْثِ نَقْلِ اِيْمِشْكِهْ مَرْوِيْ مِشْكِهْ
صَبَاحْ مَلُوْرِيْ كَلِمَاتِكَ اَوْنْ كَرَّهْ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ
الرَّجِيْمِ دِيْسَهْ اَللّٰهُ تَعَالٰى وَشْتَهْ كُوْنْدُرْ اَوَّلْ كِشِيْ
شَيْطَانْدَنْ صَقْلَارْ غَيْرِ شَيْخْ اَبُوْ حَفْصْ نَسَفِيْدَنْ كَلْمِشْدِرْ
عُمْرِ اَيْلَوْكْ وَعُمْرِ بَرَكَتِكَهْ حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى وَرْ اَنْدَهْ
وَاِيْخِلَدَهْ وَزِيَادَهْ قُوْشْدِ جُمْلَهْ سِنِي قِرْ اَنْدَهْ قُوْدِيْ فَاتِحَهْ
اَوْلْمَدَنْ جُمْلَهْ فَضَائِلِ بِسْمَلَهْ دَهْ قُوْشْدِ عُمْرِ كِيْمْ تَمَامْ
اِخْلَاصِ صِلَهْ لِبِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ دِيْسَهْ
اَللّٰهُ بَارَكَ وَتَعَالٰى كَنْدِيْ فَضْلِنْدَنْ وَكَرَمِنْدَنْ اَوْنَاكْ

98/b

٩٨

دَفَ اِنْجِيْلَهْ وَتَوْرَاتْ وَاِنْجِيْلْ وَزَبُوْرْ وَفُرْقَانْ اُوْقْسُوْنْ اَيْنْ
يَازْدِ اِبْنِ عَبَّاسْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ بُوْرْدِيْكِهْ مَرْ شَيْئٍ اُوْنْ بِنَادِيْ
وَارْدِ جَمِيْعِ كِتَابْلَرْكْ بِنَادِيْ قُرْاٰنْدِهْ قُرْاٰنْدِهْ بِنَادِيْ
سُوْرَهْ فَاتِحَهْ دِرْ فَاتِحَهْ نَكْ بِنَادِيْ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ دِرْ
دِيْدِيْ شَمْسُ الْعَارِفِيْنْ دَاوُدْ كِتَابْدَهْ حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمْ بُوْرْ مِشْكِهْ حَقْ تَعَالٰى نَكْ اِسْمِ اَعْظَمِنَهْ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ يَقِنْلِغِيْ كُوْرْمِشْ اِيْدِيْ
وَاِسْمِنَهْ كِبِيْدِرْ وَدِنِي سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى حَضْرَتِلَرِيْ
اَيْدِيْ يَا مُحَمَّدْ بِرْ كِسْنَهْ بِنِي اُوْدُرْمَكْلِهْ دِنْكِرْ اِيْسَهْ بِنِي اُوْلْ
كِسْنَهْ جَنَّتَكْ دُوْرْتِ اِيْمَاغِنْدَنْ سُوْرُوْرِنْ
دِيْدِيْ وَزِيَادَهْ دِيْمِشْكِهْ نَمَازْدَنْ طَشْرَهْ تَسْمِيَهْ اِيْرْمِيَهْ
كُوْرْمِيَهْ اَخِرِيْنَهْ دَكِيْنْ اُوْنْ طُقُوْزْ حَرْفِدِرْ جَهَنَّمْ
زَبَانِيَلَرِيْ دَخِيْ اُوْنْ طُقُوْزْدُرْ بِنَاءً عَلَيْهِ قُرْاٰنْ عَظِيْمَدَهْ حَقْ تَعَالٰى
بُيُوْرْدِيْ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ فِي اَنَّكُمْ بُوْمِنْ اَوَّلْ اُوْنْ
طُقُوْزْ بِسْمَلَهْ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ دِرْ دِيْنْدَهْ

99/a

99/b

٩٩

100/a

100/b

101/a

همان كمتري باشد كه بر موركه او ورق چيقردي او زرنان
ليسه اگر اخم اجيسه نه باشد وبزدي والسلام امدي
مؤمن اخوانه لازم اولديكه مركون وكامدوست ايدوب
اوقيه بوليسمله نك فضيلتي غلط چوقدر بوعلمك
انجق بودرك اولبيان اولندي بوكفايت ايدر خواص
قرآن عظيم بيان اولنوركه حضرت امام علي رضي الله عنه دن
بر مفصل حديث شريف رواية اولنمشدر او حديث
شريف تذكره ترجمه اولنديكه مرمؤمن اخوانه اوقسان
اولكه دبو امدي حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم سعادتله بيوردي كه اسري كجه سنده عرشك
الننده دوردم اوستونه نظر ايدم ايكي لوح اصلمش گوردم
انجودن يافوتدن يه يسينده نازلشدركه فاتحة الكتاب
وبر يسينده جميع القرآن نازلشدركه ديدم يارب بنه
امتيمي وايكي لوح اله اكرام اله جناب باري بيوردي كه
جل شأنه سنك امتكي ايكي سيله اكرام اليدرم ومو

101/b

١٠١

قوله تعالى ولقد آتيناك سبعا من المثاني والقرآن العظيم يارب
ديدم فاتحة الكتاب اوقيانك نوازيدر ديدم
حق سبحانه وتعالى بيوردي كه يا محمد بودي ايدوب هركيم
بركزه اوقرسه بن انك اوزرينه حرام ايده رم جهنمك
بدي قبوسيني كما في قوله تعالى لها سبعة ابواب لكل باب
منهم جزء مقسوم آيتنه بن ديديكه يارب جمله قرآني
بركزه اوقيانلرك نوازيدر ديدم بيوردي كه بن كا
ويريرم مگر في مقابله سنده جنتده بر اغج وارديركه انك
برنمت بوقدر الماتك اوزرنده وارديركه لوح محفوظه
بقيدم لوح نوركوردم لوح مكاندن بن ديديكه يارب
بو لوح نوزيدر حق سبحانه وتعالى بيوردي كه بو آية الكرسينك
ويس وقرآن مولانه عهد ايدرم بن ديديكه يارب بو آية
الكرسينك نوكي بندر بيوردي كه بنم صفتمدر ذكر
ايتمندن بوني بركزه اوقيان قيامت گونلرنده بنم
يوزيمه نظر ايدركما في قوله تعالى وجوه يومئذ ناظرة

102/a

الى ربها ناظرة وامّا يئس قرانك قلبي در سكسن ايدد
هر كيمكه بوني هركونده بركون افسه اونيجون
بندن هركونده سكسن رحمت وارد در بكرمسي دير اكنده
بكرمسي اولوم وقتنده بكرمسي مقبر سنده مني مقبر دن
قالدرمق نور دكن برطوق وير يلور وبرناجي وقاريله تاهلنور
وصراط صكرسي اوزرينه كجر يشمشك كبي وجنتده
حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم ك رفيقلر سيدن
اولور در بيكرحديث روضة المنفسده نقل ديكر رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه اون شئ وارد در اون
شئ منع ايدر وبري دخي سورة يس شريف در دخي سبحانه
وتعالينك غفيني منع ايدر وبري دخي سورة يس شريف در
قيامت كونده صوصوز لغي منع ايدر وبري دخي سورة
دخان در قيامت كونى آسان منع ايدر بري دخي سورة واقعه
فقر فاقه منع ايدر وبري سورة الملك در قبر عذابين منع ايدر
وبري سورة تكاثر در حضور اهل حضور متلرين منع ايدر

102/b

١٠٢

وبري دخي قل يا ايها الكافرون در نزعي وقتنده كفر سوزلكي
منع ايدر وبري سورة اخلاص در نفاقي منع ايدر بري سورة
فلق در حاسد لردن حسدي منع ايدر بري دخي سورة الناس در
اول دخي وسواسي منع ايدر ودخي بور ديكم بركسنه سورة
الكافرون نماز يندن صكره اوقسه اول كيسه دنيادن
جهله تاجندن مكافن بكور مجه بر ريوايتده بيور مشدر كه
اول كيسه ايمان ايله كيدر حضرت رسول عليه الصلوة والسلام
ايتدي هر كيم سورة يس اوقسه زوال ايمانندن امين اولور حق تعالى
رزقين كماك ايده ودنيا ايله جميع طاغدن كجه ثواب وير و
اولدك اوجاغنده يرين كوره دخي هر كيم كجه يا نجم تبارك
سورة يس اوقسه قدر كجه دنيا نجمجه ثواب وير ايله
رسول الله عليه السلام هر كجه تبارك اوقسه اونومزدي
جابر بن عبد الله رضي الله عنه روايت ايدر حضرت رسول الله صلعم
قرآن تبارك سورة يس اوقيان بنزاعه قوسلر تبارك نك
اون آيتي بلاشندن يكا طوره اون آيتي كوسترن يكا طوره

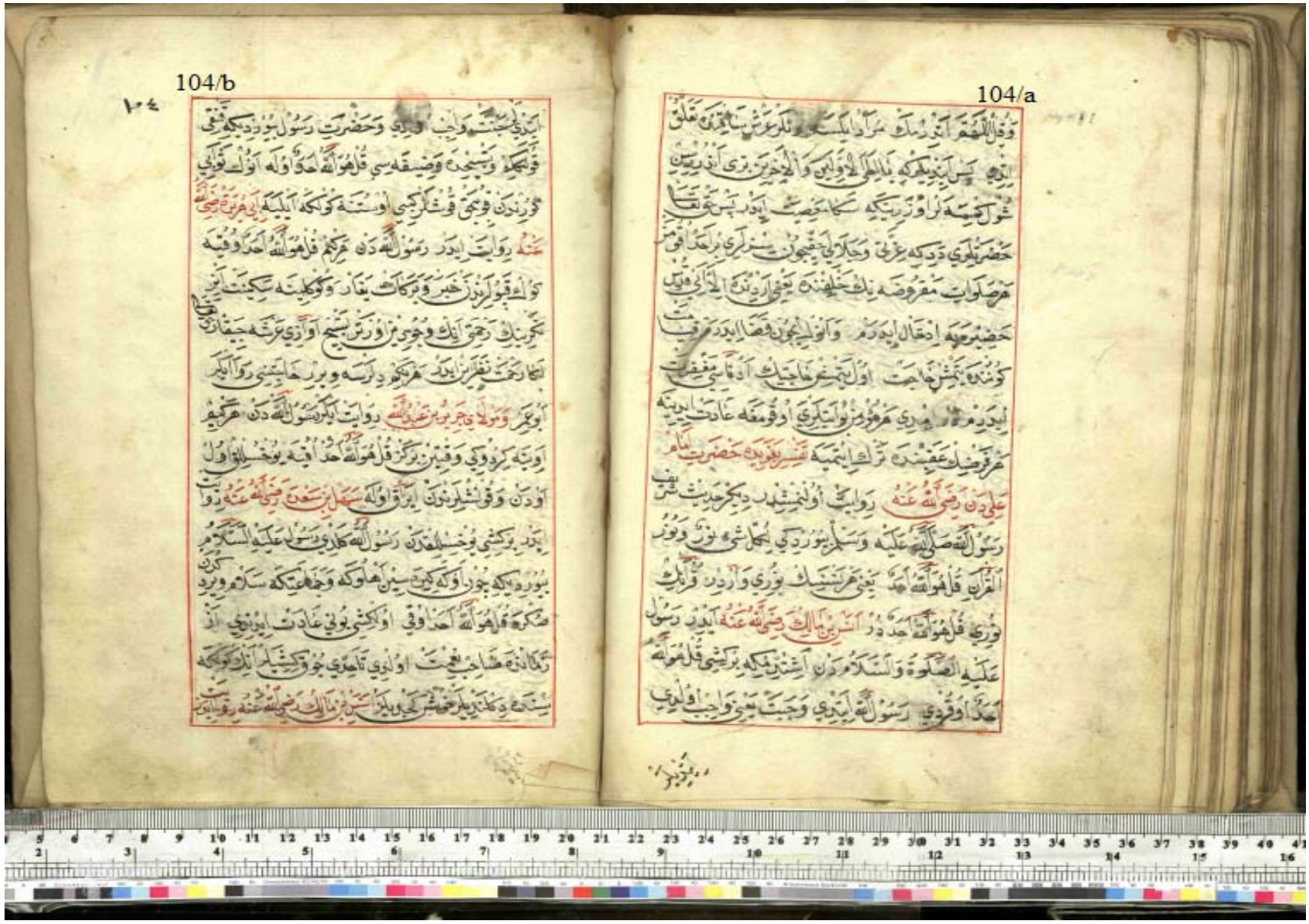

104/a

104/b

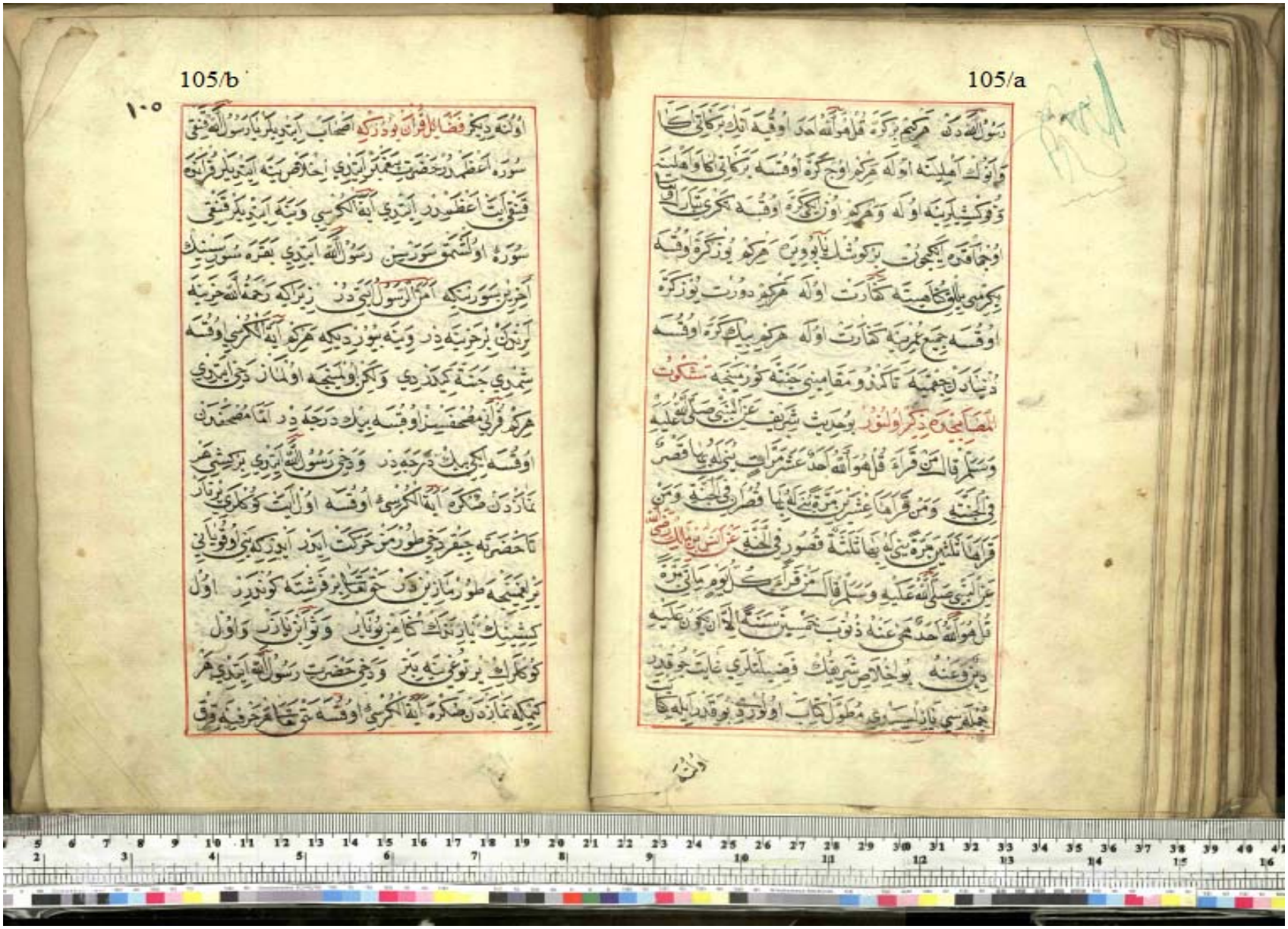

105/a

105/b

١٠٥

106/a

ثواب ویرر فرض صوکره اوقیه لرشا یعیلدکبی که فرض
قیلسه سلامدن صکره یرینده طورمدین ایکی رکعت سنت اوقسه
خی کا کا شاکردلر ثوابین ویره ودخی یعمیلرکه ثوابین ویره ودخی
حاصل اولیه الامراک الموت جایز اولور وارزو رحمته کیرر
دیمیدی یا الیکون ایله الکرمینک ثوابین وفضلکی نهایتسز در
بودکلوکفایت ایدر عایشه رضی الله عنها ایدر دیمکله
رسول الله بش وقت نمازدن صکره ایدردیکه یا مقلب القلوب
ثبت قلبی علی دینک یعنی معناسی بودرکه ای کوکلرده وتدیر
یادشاه بنوم کوکلمی ثابت قیلسنک دینک اوزرینه
دومکدر صقله بزامیدم نادرسول الله سنده بزی قورقارسین
ایندی یا عایشه بنه امین اولدم انک مکریدن وقلوب العباد
بین اصبعین من اصابع الجبار یقلبها کیف یشاء یعنی
مجموع قولرینک کوکلری اولجبار یادشاهک ایکی
قدرت پرمانه عضینک آراسنده در دوندریر یورر دیمکدر
کوکلری بنه دیلرسه بسز انک خشمندن وغضبندن امین

106/b

١٠٦

اولق بوقدر یزوا قرا علی المختار دن کماه شی قولنی سعید قولنی
شقی ایکی امدی هر فرض نمازدن صکره اوچ کره مداومت اولنه
مصابیحده ذکر اولنور مشایخلردکه برکسنه اوغلینه ایتدی
ای اوغل بودعای مرکبدر قورقاوقو دیلرسالجانلر رایل
اولیه سنکم رسول الله بودر کیمکه کوندوزقورقاریسه یا حی
یا قیوم یا ذالجلال والاکرام یا الاالله الاانت دیسه وکیشینک
ایمانی رایل اولیه مرصباح ورد ایدن کاهل اولنه ویمشدر
بوایکی کره بش وقتده نمازی قلوب الین قالدروب علی الدکده
اوقیه ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک
رحمه انک انت الوهاب کیمکه بوایکی نوبت مرصباح
ومرخشام اقسه یدیشر کره خق تعالی انی رزغده انوار
ایمانی حفظ ایدوب شیطان شرندن خلاص اولیه ایتی
شریف معناسی بودرکه ای یوفر دیلمز کوکلری بوهدایتدن
باطله دونمز مکل بزه هدایت ویروب اسلام ایله مکرم
قیلدقدن صکره بزه سن هدایت عطا قیلدیک انک اوزرینه

وگرنه ثابت قبلور که عطا قلبی سن سین و بو دعائی ذیلی هر
نمازك عقبنده اوقیه مرحوم و مغفور ابی السعود رحمة الله
علیه دن منقولدر که حفظ ایمان ایچون اوچ کره اوقیه اللهم
سلم دیننا و لا تسلب وقت النزع ایماننا و لا تسلط علینا
من لا یرحمنا و ارزقنا خیر الدنیا و الآخرة انك علی کل شیء قدیر
اللهم یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك و علی طاعتك و علی
ملة خلیلك و نبیك و علیهما الصلوة و السلام اللهم
احفظنا من زوال الایمان و من شر الشیطان الرجیم لا حول و لا
قوة الا بالله اللهم اجعلنا من السعداء المقبولین و لا تجعلنا من
الاشقیاء المردودین اللهم اجعلنا من الشهداء و الصالحین
اجعلنا من الزاهدین المتقین و الصابرین و الشاکرین
و الخاشعین اللهم انی اسئلك علما نافعا و عملا متقبلا و
رزقا طیبا برحمتك یا ارحم الراحمین شداد بن اوس رضی الله عنه
حدیثدن و ارد اولمشدر که بسیدالاستغفار دیو قول
اللهم انت ربی لا اله الا انت خلقتنی و انا عبدك و انا علی

عهدك و وعدك ما استطعت اعوذ بك من شر ما صنعت
ابوء لك بنعمتك علی و ابوء بذنبی فاغفر لی ذنبی فانه لا
یغفر الذنوب الا انت بو ذکر اولو استغفار اولمز بیلك
بو یله ایمك کرکدر حتی حضرت رسول الله بیورمشدر که
برکیمسنه صبح وقتنده بو یله استغفار ایتسه انشاء الله اول کون
وفات ایتسه تخفیفا و کیمسنه اخشام وقتنده استغفار ایدوب وفات ایلیسه بنه
اهل جنتدن اولور دیمشدر امدی کیفیت اوزره استغفار
ایمك افضل ایش حضرت رسول علیه السلام خود افضلی
تراکمز دی مؤمنه لازم در که دائما بو کلمه استغفاری
ایلیه فما و ای مظهریده کوزمشکه بو قول کلمه کفری دیلینه
کتورسه لکن کفر ایدوکین بلمسه کافر اولز زیرا که بیلمه
جهله عذر بولور اوکروب بلمك اوزرینه فرض
اولدی ایدی و اکر برکشی کلمه شهادتی عبادت اوزرینه
کتورسه مسلمان اولمز حتی کفر دن طبوغ اتسمه

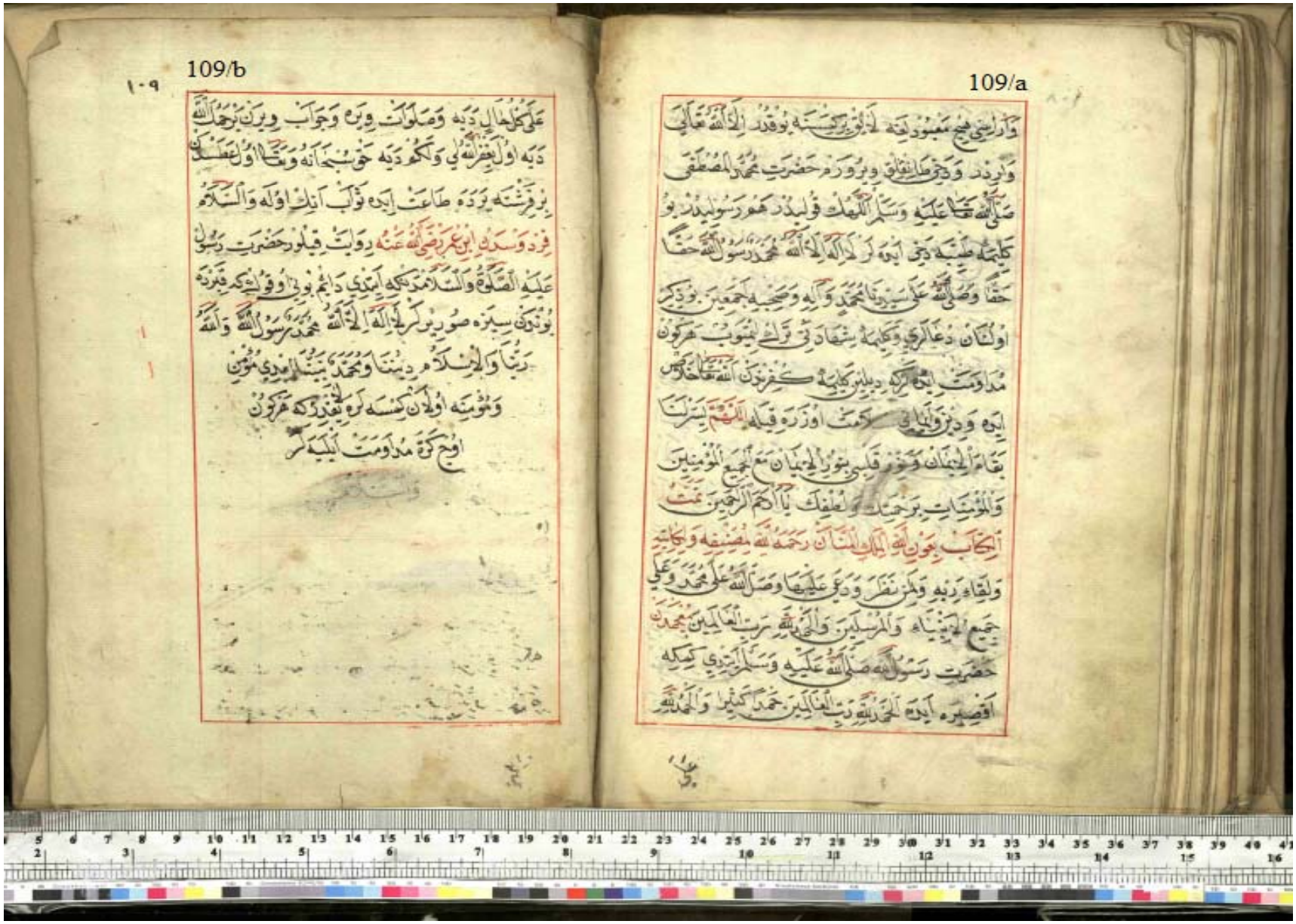

109/a

وَاَرْاسِنی هیچ معبود یغه لایق بر سنه یوقدر الا الله تعالی
وَبردر وَدخی خالق یوق ویروزم حضرت محمد المصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم الله لک قولیدر هم رسولیدر بو
کلیمه طیبه دخی ایمه لر لا اله الا الله محمد رسول الله حقا
حقا وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین بو ذکر
اولنان دعا الری وکلمه شهادتی تراکی یتوب هر کون
مداومت ایده لر کیم دیللرین کلمه کفر یوزن الله تعالی خلاص
ایده وَدینلرینی سلامت اوزره قیله النهم یسر لنا
بقاء الایمان وَفوز قلبی بنور الجنان مع جمیع المؤمنین
والمؤمنات برحمتک ولطفک یا ارحم الراحمین تمت
الکتاب بعون الله الملک المنان رحمه الله لمصنفه ولکاتبه
ولقاء ربه ولمن نظر ودعی علیها وصل الله علی محمد وعلی
جمیع الانبیاء والمرسلین والحمد لله رب العالمین بمحمد
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدی کمله
اقصیره ایده الحمد لله رب العالمین حمدا کثیرا والحمد لله

109/b ١٠٩

علی کل حال دیه وصلوات ویرن وجواب ویرن یرحمک الله
دیه اول یغفر الله لی ولکم دیه حق سبحانه وتعالی اول مقصدکز
برفرشته یرده طاعت ایده ثواب انک اولله والسلام
فرد وسدک ابن عمر رضی الله عنه روایت قیلور حضرت رسول
علیه الصلوة والسلام مدتکله ایتدی دائم بونی وقوانکز فیرده
بوندن سیزه صور یرلر لا اله الا الله محمد رسول الله والله
ربنا والاسلام دیننا ومحمد بینا المدی مؤمن
ومؤمنه اولان کسنه لره لعذرکه هر کون
اوچ کره مداومت ایلیه لر

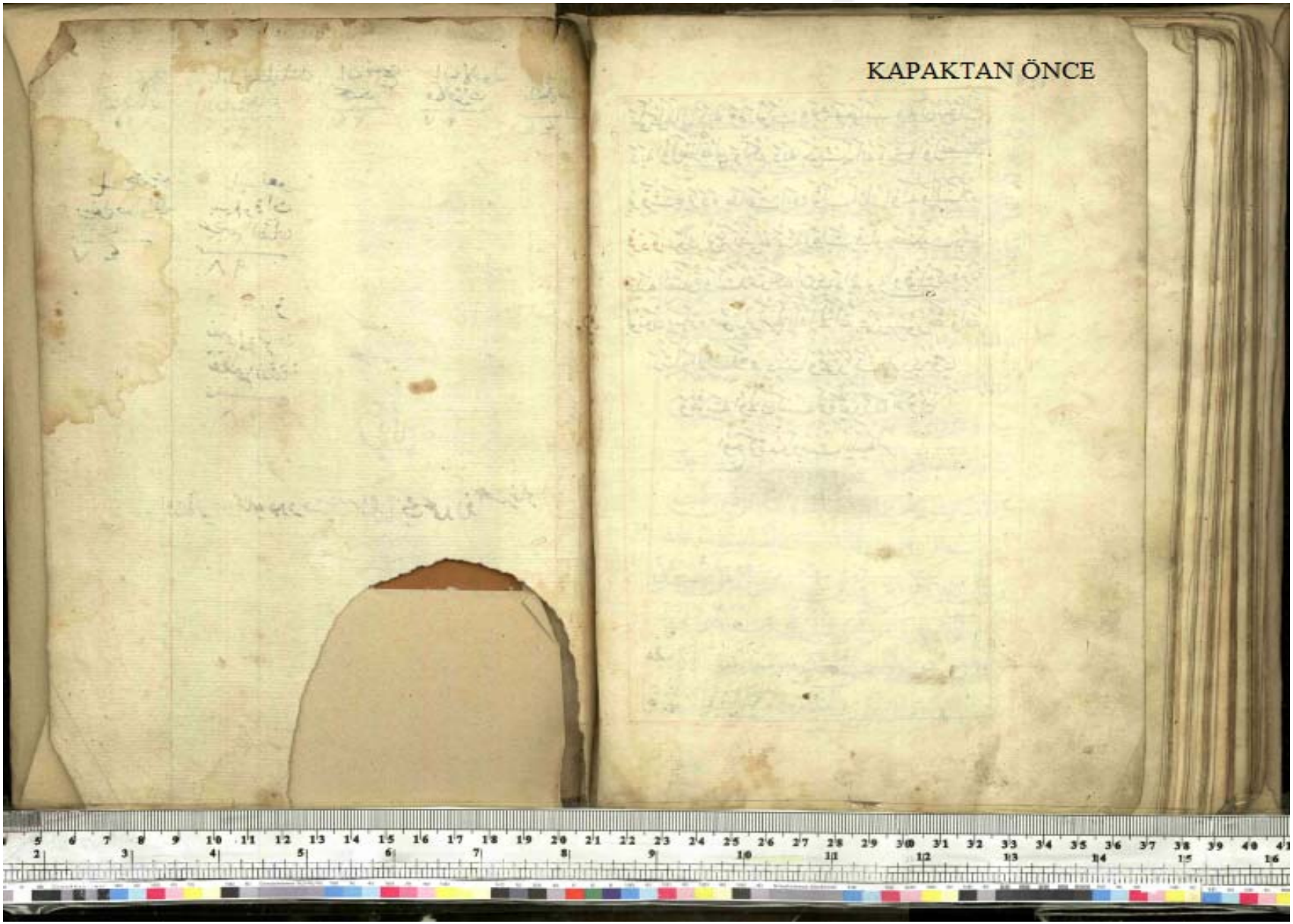
KAPAKTAN ÖNCE

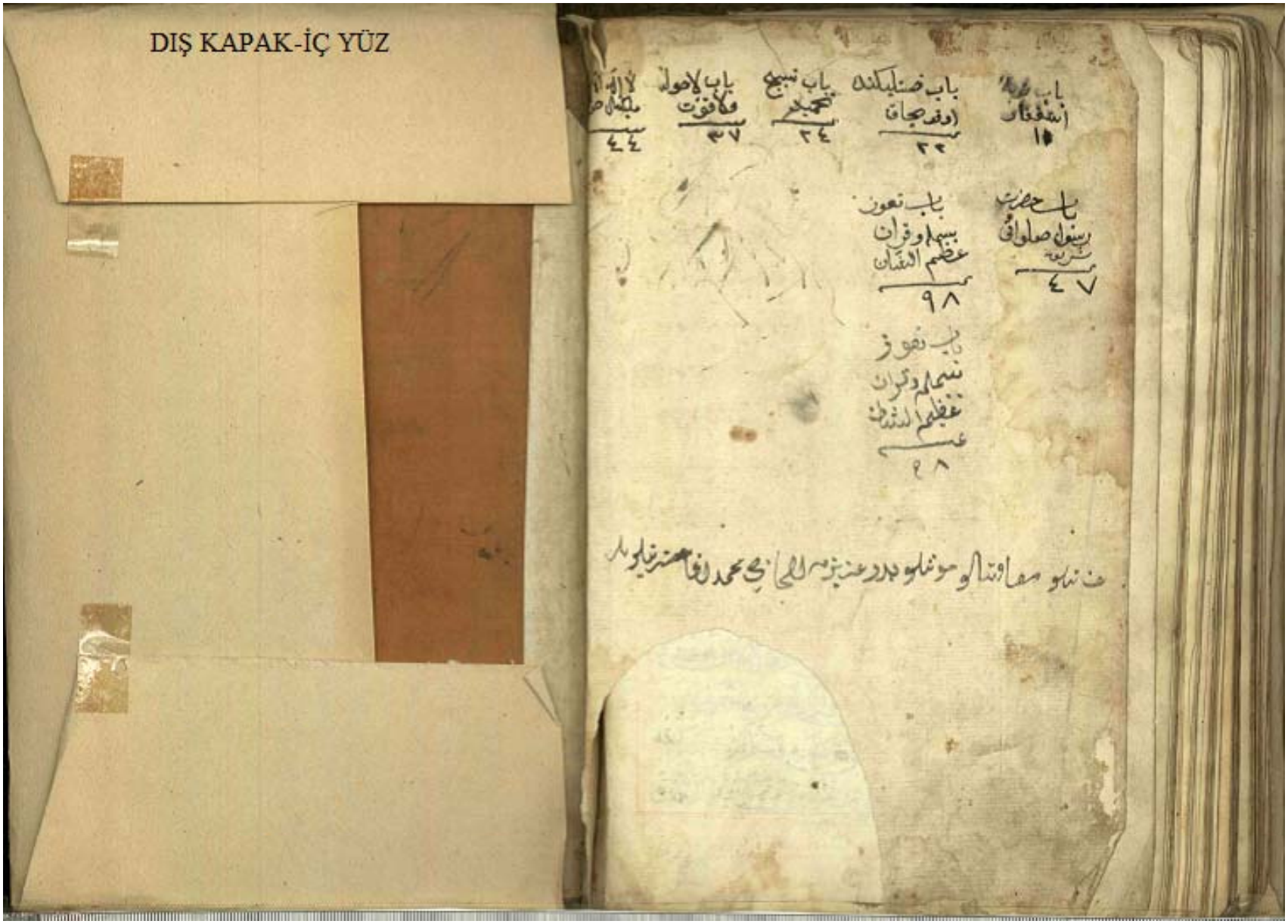
DIŞ KAPAK-İÇ YÜZ

ARKA KAPAK

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı :**Üzeyir ÖZEN**
Uyruğu : **29413824676**
Doğum Tarihi ve Yeri : **1975/Yıldızeli**
e-posta : **ozen_75@hotmail.com**

EĞİTİM

Derece	**Kurum**	**Mezuniyet Yılı**
Lisans	**İstanbul Üniversitesi**	**2000**
Yüksek Lisans	**Cumhuriyet Üniversitesi**	**2018**

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	**Kurum**	**Görev**
2000	**Kangal MEB**	**Öğretmen**
2003	**Sivas MEB**	**Öğretmen**
2015	**Ş.Ü.Cemalettin Yılmaz Mes. Tek. A. L.**	**Müdür Yard.**

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı KPDS ( ) ÜDS ( ) TOEFL ( ) EILTS ( )